

Europeiska unionens officiella tidning

L 225



Svensk utgåva

Lagstiftning

femtioandra årgången

27 augusti 2009

Innehållsförteckning

- II Rättsakter som antagits i enlighet med EG- och Euratomfördragen och vars offentliggörande inte är obligatoriskt

BESLUT

Kommissionen

2009/608/EG:

- ★ **Kommissionens beslut av den 24 april 2007 om den stödåtgärd som Belgien har genomfört till förmån för Inter Ferry Boats (C 46/05 [f.d. NN 9/04 och f.d. N 55/05])** [delgivet med nr K(2007) 1180] ⁽¹⁾ 1

2009/609/EG:

- ★ **Kommissionens beslut av den 4 juni 2008 om det statliga stöd C 41/05 som Ungern genomfört i form av energiköpsavtal** [delgivet med nr K(2008) 2223] ⁽¹⁾ 53

2009/610/EG:

- ★ **Kommissionens beslut av den 2 juli 2008 om den åtgärd C 16/04 (f.d. NN 29/04, CP 71/02 och CP 133/05) som Grekland genomfört till förmån för Hellenic Shipyards** [delgivet med nr K(2008) 3118] ⁽¹⁾ 104

2009/611/EG:

- ★ **Kommissionens beslut av den 8 juli 2008 om de åtgärder C 58/02 (f.d. N 118/02) som Frankrike har genomfört till förmån för Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM)** [delgivet med nr K(2008) 3182] ⁽¹⁾ 180

⁽¹⁾ Text av betydelse för EES

Pris: 38 EUR

SV

De rättsakter vilkas titlar är tryckta med fin stil är sådana rättsakter som har avseende på den löpande handläggningen av jordbrukspolitiska frågor. De har normalt begränsad giltighetstid.

Beträffande alla övriga rättsakter gäller att titlarna är tryckta med fet stil och föregås av en asterisk.

II

(Rättsakter som antagits i enlighet med EG- och Euratomfördragen och vars offentliggörande inte är obligatoriskt)

BESLUT

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 24 april 2007

om den stödåtgärd som Belgien har genomfört till förmån för Inter Ferry Boats (C 46/05 (f.d. NN 9/04 och f.d. N 55/05))

[delgivet med nr K(2007) 1180]

(Endast de franska och nederländska texterna är giltiga)

(Text av betydelse för EES)

(2009/608/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT
DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om upprättandet av
Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska sam-
arbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter
tillfälle att yttra sig, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

1.1 Ärende NN 9/04 och N 55/05

- (1) Genom en skrivelse av den 12 augusti 2003, diarieförd hos Europeiska kommissionen den 20 augusti 2003 (TREN/A(03)27718), har de belgiska myndigheterna enligt artikel 88.3 i fördraget anmält åtgärder för undsättning och omstrukturering som det belgiska statliga järnvägsbolaget Société Nationale des Chemins de Fer Belges (SNCB) beviljat sitt dotterföretag Inter Ferry Boats (IFB) genom ett ramavtal som ingicks den 7 april 2003.
- (2) Den 13 oktober 2003 (D(03)17546) uppmanade kommissionen de belgiska myndigheterna att lämna kompletterande upplysningar. Ett bilateralt möte med de belgiska

myndigheterna ägde rum den 12 december 2003. I samband med detta möte överlämnades omstruktureringsplanen för IFB till kommissionen.

- (3) De belgiska myndigheterna besvarade kommissionens uppmaning genom en skrivelse av den 7 januari 2004, diarieförd hos kommissionen den 13 januari 2004 (TREN/A(04)10708). Det framgår av skrivelsen att de anmälda åtgärderna hade beviljats. Ärendet diariefördes under nummer NN 9/04. Ett andra möte ägde rum den 30 april 2004. De belgiska myndigheterna skickade ytterligare handlingar som kommissionen hade begärt vid mötet genom en skrivelse av den 15 juni 2004, diarieförd hos kommissionen den 21 juni 2004 (TREN/A(04)23691).
- (4) Genom en skrivelse av den 26 januari 2005 (D(05)100339) uppmanade kommissionen de belgiska myndigheterna att lämna ytterligare upplysningar, som överlämnades genom en skrivelse av den 25 mars 2005, diarieförd hos kommissionen den 30 mars 2005 (TREN/A(05)7712).
- (5) Genom en skrivelse av den 28 januari 2005 (SG(2005)A1133) meddelade de belgiska myndigheterna kommissionen att SNCB hade för avsikt att genomföra en ytterligare ökning av aktiekapitalet i IFB, som inte omnämndes i de avtal som anmälades den 12 augusti 2003. Kommissionen diarieförde ärendet som en anmälan under nummer N 55/05.

- (6) Genom en skrivelse av den 31 maj 2005 (D(05)111096) uppmanade kommissionen de belgiska myndigheterna att lämna kompletterande upplysningar, som översändes genom en skrivelse av den 30 juni 2005, diarieförd hos kommissionen den 1 juli 2005 (TREN/A(05)16598).
- (7) Den 16 september 2005 ägde ett arbetsmöte rum mellan kommissionen och de belgiska myndigheterna. Vid detta möte uppmanade kommissionen de belgiska myndigheterna att lämna kompletterande uppgifter, som överlämnades via e-postmeddelande av den 21 oktober 2005, diariefört hos kommissionen den 24 oktober 2005 (TREN/A(05)27067).
- (8) Den 16 september 2005 ägde ett arbetsmöte rum mellan kommissionen och de belgiska myndigheterna. Vid detta möte uppmanade kommissionen de belgiska myndigheterna att lämna kompletterande uppgifter, som överlämnades via e-postmeddelande av den 21 oktober 2005, diariefört hos kommissionen den 24 oktober 2005 (TREN/A(05)27067).
- den 21 november 2006, diarieförda under nummer TREN/A/37638 och TREN/A/37981.
- (13) Genom en skrivelse av den 30 november 2006, mottagen av kommissionen den 5 december 2006 och diarieförd under nummer TREN/A/39219, översände de belgiska myndigheterna en skrivelse från Karel Vinck angående det aktuella ärendet. De belgiska myndigheterna skickade denna skrivelse för att stödja sin ståndpunkt att SNCB:s beslut i frågan inte kunde tillskrivas Belgien, utan endast SNCB.
- (14) Genom en skrivelse av den 5 februari 2007 (D(07)302095) uppmanade kommissionen de belgiska myndigheterna att lämna kompletterande uppgifter. Belgien överlämnade dessa uppgifter genom en skrivelse av den 6 februari 2007, diarieförd hos kommissionen den 7 februari 2007 (A(07)24246), genom en skrivelse av den 8 februari 2007, diarieförd hos kommissionen den 9 februari 2007 (A(07)23613), genom en skrivelse av den 13 februari 2007, diarieförd hos kommissionen den 15 februari 2007 (A(07)24201), samt genom en skrivelse av den 15 februari 2007, diarieförd hos kommissionen den 16 februari 2007 (A(07)24362).

1.2 Ärende C 46/05

- (9) Genom en skrivelse av den 7 december 2005 informerade kommissionen Belgien om sitt beslut att inleda förfarandet i artikel 88.2 i fördraget avseende åtgärderna i fråga.
- (10) Kommissionens beslut om att inleda förfarandet offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* ⁽¹⁾. Kommissionen uppmanade berörda parter att lämna synpunkter på åtgärden i fråga. Kommissionen har inte mottagit några synpunkter från andra berörda parter.
- (11) Belgien besvarade skrivelsen om att inleda förfarandet genom en skrivelse av den 14 februari 2006, diarieförd hos kommissionen den 15 februari 2006 under nummer TREN/A/13934. Genom samma skrivelse av den 14 februari 2006 återkallade Belgien sin anmälan av den 28 januari 2005.
- (12) Arbetsmöten mellan kommissionen och de belgiska myndigheterna ägde rum den 1 juni 2006 och den 25 juli 2006. De belgiska myndigheterna överlämnade kompletterande uppgifter till kommissionen genom en skrivelse av den 29 juni 2006, diarieförd hos kommissionen samma dag under nummer TREN/A/25806, genom en skrivelse av den 20 september 2006, diarieförd samma dag under nummer TREN/A/32665 samt genom e-postmeddelanden av den 16. och
- (15) Genom en skrivelse av den 15 mars 2007 (D(07)306248) och under arbetsmötet den 16 mars 2007 uppmanade kommissionen de belgiska myndigheterna att lämna kompletterande uppgifter. Belgien överlämnade uppgifterna genom en skrivelse av den 30 mars 2007, diarieförd hos kommissionen samma dag (A(07)28411).

2. DETALJERAD BESKRIVNING AV ÅTGÄRDerna FÖR UNDSÄTTNING OCH OMSTRUKTURERING

2.1 Parterna som ingått ramavtalet om undsättning och omstrukturering av IFB

2.1.1 IFB

2.1.1.1 Beskrivning av bolaget

- (16) IFB är ett belgiskt aktiebolag. SNCB innehar 89,03 % av aktiekapitalet. Övriga aktieägare är CNC Transports, ett dotterföretag som till 93,8 % ägs av SNCF (7,41 %), ICF (2,08 %) och EWS (English Welsh and Scottish Railway - 1,22 %).
- (17) IFB bildades den 1 april 1998 genom en sammanslagning av följande tre företag: Ferry Boats SA, Interferry SA och "järnvägsavdelningen" vid Edmond Depaire Ltd. Såsom Belgien har visat med ett utdrag från bolagsregistret skedde sammanslagningen genom förvärv, varvid Ferry Boats SA förvärvade Interferry SA, varefter den ombildade enheten utökades med järnvägsavdelningen vid Edmond Depaire SA. IFB har således tagit över den juridiska personen Ferry Boats, som bildades 1923.

⁽¹⁾ EUT C 159, 8.7.2006, s. 2.

(18) IFB har två huvudsakliga verksamhetsområden, dels logistik inom järnvägstransporter och kombinerade transporter (IFB Logistics), dels drift av kontinental terminaler för kombinerade transporter (IFB Terminals). Företagets verksamhet beskrivs ingående i skrivelsen om att inleda det formella granskningsförfarandet, punkterna 16–29.

(19) Till denna verksamhet ska läggas de bolagsandelar och dotterföretag som IFB innehar eller har innehåft i Belgien och utomlands i företag som driver hamnterminaler och kontinentalterminaler samt i transportföretag. Dessa andelar och dotterföretag beskrivs i detalj i punkterna 30 ff. i skrivelsen om att inleda det formella granskningsförfarandet. Belgien har informerat kommissionen om att vissa faktauppgifter i skrivelsen inte var helt korrekta eller har ändrats sedan dess. De förändrade förhållanden som har inträtt efter skrivelsen om att inleda det formella granskningsförfarandet beskrivs i följande punkter. I övrigt hänvisas till beslutet om att inleda förfarandet (punkterna 30–49).

(20) IFB:s andelar i terminaler i Belgien. IFB har avyttrat sina andelar i Zeebrugge-terminalen. Enligt punkt 39 i skrivelsen om att inleda förfarandet har IFB sålt sina andelar till intressegrupperingen OCHZ. I själva verket har IFB sålt sina andelar till företaget Hesse-Noord Natie, som tidigare drev terminalen tillsammans med IFB.

(21) Enligt punkt 41 i skrivelsen om att inleda förfarandet innehar IFB 16,76 % av företaget Dry Port Mouscron-Lille. Belgien har informerat kommissionen om att IFB:s andel har minskat till 11,07 %, till följd av att företaget den 29 juni 2006 genomförde en kapitalökning som IFB inte deltog i och att en privat investerare, Delcatrans, köpte aktier i företaget.

(22) IFB:s andelar i terminaler i Frankrike. IFB sålde under hösten 2006 sitt aktieinnehav på 30 procent i företaget Nord France Terminal International OU (nedan kallat NFTI-ou) till CMA-CGM. Efter denna transaktion innehar IFB i Frankrike endast 2 procent av aktierna i företaget CNC transports, som hädanefter går under namnet Naviland Cargo.

2.1.1.2 Berörda marknader och IFB:s marknadsandelar

(23) Kommissionen har i sitt beslut om att inleda förfarandet (punkterna 50–54) fastställt att det i fråga om IFB:s logistikverksamhet var nödvändigt att skilja mellan två olika produktmarknader, nämligen expedition och logistik. Dessa marknader har definierats som nationella marknader och marknadsandelen för IFB:s logistikverksamhet har beräknats till mellan 2 och 5 procent.

(24) När det gäller terminalmarknaden skiljer kommissionen i sitt beslut om att inleda förfarandet (punkterna 55–59) mellan kontinentalterminaler och hamnterminaler. IFB

har under tiden avyttrat alla sina andelar i hamnterminaler. Varken de berörda parterna eller Belgien har ifrågasatt definitionen i beslutet om att inleda förfarandet.

(25) Marknaden för godstransporter på järnväg är en angränsande marknad till dessa båda marknader. Marknaden för internationella godstransporter på järnväg från och till Belgien har sedan 2003 öppnats för konkurrens enligt rådets direktiv 91/440/EEG av den 29 juli 1991 om utvecklingen av gemenskapens järnvägar⁽²⁾. Konkurrensutsättningen av de internationella godstransporterna har kompletterats genom att även marknaden för nationella godstransporter öppnades för konkurrens den 1 juli 2007, såsom föreskrivs i direktiv 91/440/EEG. Direktivet har genomförts i Belgien genom ett kungligt dekret av den 13 december 2005.

2.1.2 SNCB

(26) SNCB bildades genom den belgiska lagen av den 23 juli 1926 om bildande av Société Nationale des Chemins de Fer Belges⁽³⁾. Sedan den 14 oktober 1992⁽⁴⁾ är SNCB ett självständigt statligt bolag och ett offentligt aktiebolag⁽⁵⁾.

(27) Den belgiska staten genomförde den 1 januari 2005 en reform av SNCB:s struktur. Bolaget delades då upp på följande tre bolag:

— SNCB Holding, ett holdingbolag som äger 100 procent av aktiekapitalet i de båda andra bolagen, nämligen

— Infrabel, som förvaltar järnvägsinfrastrukturen, och

— det nya SNCB, järnvägsföretaget som ansvarar för transporttjänsterna.

Den belgiska staten innehar 100 procent av aktiekapitalet i SNCB Holding.

(28) Förvaltningsorganen i SNCB är styrelsen, ledningsgruppen och den verkställande ledamoten. Styrelsen består av 10 ledamöter, däribland den verkställande ledamoten. Styrelseledamöterna utses av kungen genom kungörelse som behandlats i det belgiska ministerrådet.

⁽²⁾ EGT L 237, 24.8.1991, s. 25.

⁽³⁾ Moniteur Belge av den 24 juli 1926.

⁽⁴⁾ Datum för ikraftträdandet av det kungliga dekretet av den 30 september 1992 om godkännande av det första förvaltningsavtalet för Société nationale des chemins de fer belges och fastställande av åtgärder rörande detta bolag, Moniteur Belge av den 14 oktober 1992.

⁽⁵⁾ Enligt definitionen i lagen av den 21 mars 1991 om reform av vissa statliga affärsdrivande företag, Moniteur belge av den 27 mars 1991.

- (29) Den belgiska regeringen är företrädd i styrelsen genom ett regeringsombud. Regeringsombudet kan vända sig till de belgiska myndigheterna för att upphäva ett styrelsebeslut om en fråga som strider mot fullgörandet av uppdraget att tillhandahålla allmännyttiga tjänster om detta beslut "är till [...] skada för utförandet av allmännyttiga tjänster" (artikel 23 andra stycket i lagen).

2.2 IFB:s finansiella svårigheter under 2001 och 2002

- (30) Först och främst bör orsakerna till de finansiella svårigheterna analyseras och därefter är det lämpligt att beskriva hur ledningen för IFB och SNCB har reagerat på dessa svårigheter.

2.2.1 Finansiella svårigheter

- (31) Den viktigaste orsaken till IFB:s svårigheter ligger i de finansiella svårigheter som de terminaler i Frankrike som IFB har andelar i upplevde under 2001 och 2002,

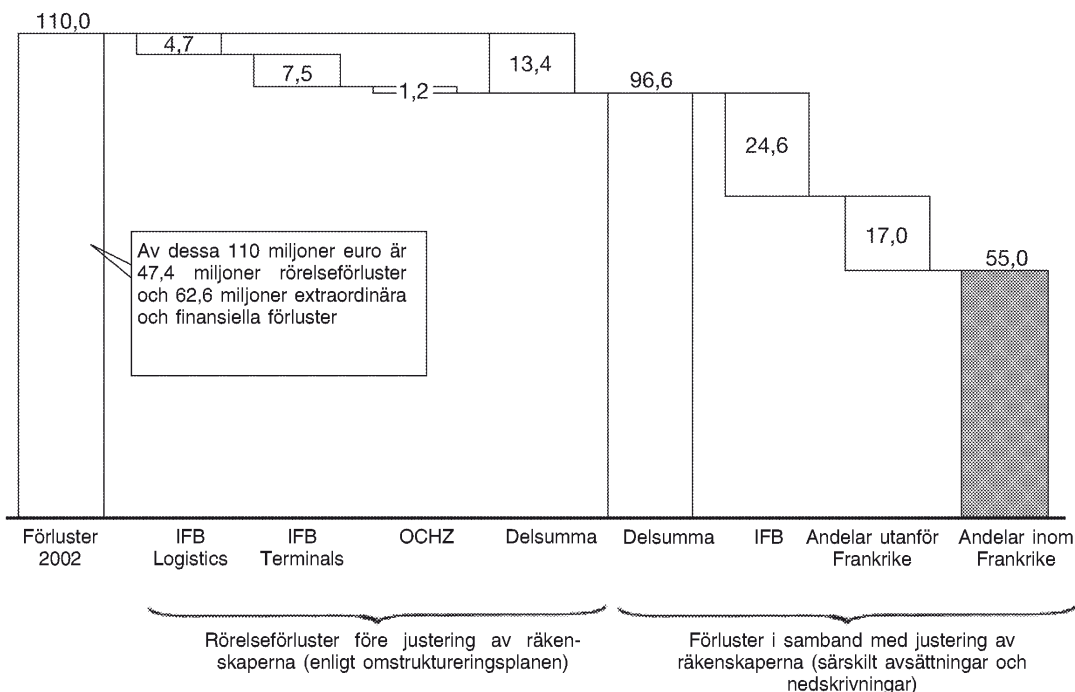
samtliga belägna i hamnen i Dunkerque. De finansiella svårigheterna berörde även verksamheten inom "IFB Logistics" och "IFB Terminals", som gick med förlust under 2002.

- (32) Såsom framgår av diagram 1 uppgick IFB:s totala förluster för verksamhetsåret 2002 till 110 miljoner euro. 12,2 miljoner euro utgjordes av rörelseförluster före justeringar för IFB Logistics (4,7 miljoner euro) respektive IFB Terminals (7,5 miljoner euro). Till detta kommer en rörelseförlust på 1,2 miljoner euro för aktieinnehavet i OCHZ. Dessa förluster uppgick till totalt 13,4 miljoner euro, motsvarande 12 procent av de totala förlusterna. Resterande förluster för 2002 på 96,6 miljoner euro orsakades av nedskrivningar och avsättningar i samband med de nödvändiga justeringarna av räkenskaperna till följd av bolagets problem i Frankrike och Belgien. 75 procent av dessa nedskrivningar och avsättningar härrör från IFB:s andelar. Av denna del hänför sig 76 procent till IFB:s andelar i Frankrike.

Diagram 1

Fördelning av förluster 2002

(i miljoner EUR)



Källa: Omstruktureringsplan för IFB, 24 mars 2003, IFB Controlling

2.2.2. Reaktionen från ledningen för IFB och SNCB

- (33) I slutet av år 2000 slutade IFB att betala de fakturor som SNCB hade skickat för sina tåg tjänster. Under 2001 och i synnerhet 2002 fortsatte IFB med detta förfarande, som SNCB lät fortgå. Detta resulterade i att IFB i slutet av januari 2003 hade obetalda fakturor från SNCB till ett sammanlagt värde av 63 miljoner euro. De obetalda fakturorna förklarar hur IFB kunde överleva trots sina allvarliga finansiella svårigheter.
- (34) Den 21 maj 2002 konstaterade IFB:s styrelse att förlusterna sedan slutet av år 2000 hade lett till att bolagets egna kapital minskat så mycket att det nu understeg hälften av bolagets aktiekapital. I överensstämmelse med artikel 633 i den belgiska bolagslagen, Code des Sociétés belge, sammankallade IFB en extra bolagsstämma för aktieägarna i IFB.
- (35) Under denna bolagsstämma förklarade sig SNCB i egenkap av majoritetsägare villig att stödja IFB genom att bidra till driftskostnaderna med ett likviditetsförskott på 2,5 miljoner euro. SNCB:s åtagande godkändes av SNCB:s styrelse. Utifrån detta åtagande beslutade aktieägarna att tills vidare fortsätta IFB:s verksamhet, och uppdrog åt IFB:s styrelse att utarbeta en fullständig omstruktureringsplan som skulle omfatta såväl dotterföretag som terminalförvaltning.
- (36) SNCB:s styrelse utvärderade vid sitt sammanträde den 19 juli 2002 situationen i dotterföretaget IFB. IFB:s verkställande ledamot redovisade situationen inom koncernen, varefter styrelsen antog följande beslut: "Styrelsen godkänner ett kontanttillskott på 2,5 miljoner euro som krävs för att klara löpande utgifter och säkerställa kontinuiteten inom IFB fram till slutet av oktober 2002 (beloppet utgör ett förskott på en trolig kapitalökning)."
- (37) Under andra halvåret 2002 betalade SNCB ut likviditetsförskottet på 2,5 miljoner euro till IFB, efter det att det godkänns av styrelsen. Utbetalningen skedde enligt följande tidsplan:
- 6.8.2002: utbetalning av 1 miljon euro
 - 17.9.2002: utbetalning av 1 miljon euro
 - 30.9.2002: utbetalning av 0,5 miljoner euro
- (38) Förskottet löpte med en ränta på 3,1 procent. Det återbetalades i sin helhet i juli 2003. Återbetalningen skedde i två omgångar:
- Den 15 juli 2003 återbetalade IFB ett belopp på 1,5 miljoner euro av denna summa plus ränta till ett belopp av 40 422,04 euro.
 - Den 23 juli 2003 återbetalade IFB till SNCB resterande 1 miljon euro plus ränta till ett belopp av 26 883,35 euro.
- (39) Den 19 september 2002 uppdrog IFB:s verkställande ledamot åt två revisorer att sammanställa en särskild rapport för att utvärdera företagets finansiella situation. Mot bakgrund av slutsatserna i rapporten, som överlämnades till IFB den 4 december 2002 och därefter till SNCB, gav SNCB:s styrelse den 20 december 2002 sitt principiella godkännande till att teckna en ökning av aktiekapitalet i IFB. Den 24 december 2002 godkändes förslaget även av IFB:s extra bolagsstämma.
- (40) IFB:s ledning utarbetade med stöd av konsultfirman McKinsey en omstruktureringsplan för IFB. Omstruktureringsplanen, som beskrivs i detalj i punkterna 73–86 i detta beslut, godkändes av IFB:s styrelse den 23 mars 2003.
- (41) Därefter fastställde ledningen för de båda bolagen (IFB och SNCB) närmare villkor för undsättningen och omstruktureringen av IFB i ett "ramavtal om IFB:s omstrukturering", som undertecknades av de båda bolagen den 7 april 2003. I samband med en andra extra bolagsstämma gav IFB:s aktieägare klartecken för att IFB:s verksamhet skulle fortsätta på grundval av detta ramavtal.

2.3 Undsättnings- och omstruktureringsåtgärderna i "ramavtalet mellan SNCB och IFB angående IFB:s omstrukturering" av den 7 april 2003

- (42) Enligt artikel 2 i ramavtalet ska de godkända åtgärderna verkställas i två etapper – en undsättningsetapp och en omstruktureringsetapp.

2.3.1 Villkor för beviljande av undsättningsåtgärder

- (43) I artikel 3 i ramavtalet föreskrivs följande undsättningsåtgärder:

— Beviljande av ett förskott på 5 miljoner euro som kan återkrävas.

- Beviljande av en kredit på högst 15 miljoner.
- Beviljande av en provisorisk tidsfrist för betalningen av IFB:s skulder till SNCB på 63 miljoner euro.
- (44) Åtgärderna har tidsbegränsats till högst 12 månader; parterna har emellertid genom en tyst överenskommelse förlängt dem fram till det datum då kapitalökningen ska ske.
- (45) Räntesatsen på förskottet som kan återkrävas och de lånade beloppen ska vara densamma som den referensräntesats som kommissionen tillämpar för statligt stöd. Räntan ska kapitaliseras och betalas samtidigt som de utestående fordringarna.
- (46) Skulderna på 63 miljoner euro löper med en vanlig förseningsränta på 5,4 procent. Räntan ska kapitaliseras och betalas samtidigt som huvudfordringen.
- (47) IFB var skyldig SNCB 2,2 miljoner euro i räntor för skulder och lån 2002, 3,9 miljoner euro 2003, 4,7 miljoner euro 2004, 5,2 miljoner euro 2005 och skulden beräknas uppgå till 4,4 miljoner euro 2006.
- (48) Enligt artikel 7 i kontraktet ska IFB avstå från att skriva av sina skulder till SNCB.
- (49) Samtliga dessa åtgärder genomfördes omedelbart efter undertecknandet av ramavtalet, det vill säga den 7 april 2003. IFB har emellertid inte utnyttjat förskottet som kan återkrävas.
- 2.3.2 Villkor för beviljande av omstruktureringsåtgärder
- (50) Artikel 4 i ramavtalet, med rubriken "villkor för beviljande av den åtgärdsdel som berör omstruktureringar" lyder som följer:

"Parterna bekräftar att de avser att verkställa följande åtgärder förutsatt att de överensstämmer med en omstruktureringsplan som har godkänts av deras respektive styrelse, den belgiska staten och om så krävs Europeiska gemenskapen, och med förbehåll för att IFB:s aktieägare ger sitt samtycke:

- Förskottet på 5 miljoner euro som kan återkrävas konverteras till aktiekapital.
- Den del av krediten som utnyttjats konverteras till aktiekapital till ett belopp av högst 15 miljoner euro [...]
- Skulderna på [...] 63 miljoner euro konverteras till aktiekapital.
- Eventuellt och under förutsättning att de båda parterna är överens om detta, en ytterligare kapitalökning [...]"

- (51) Genomförandet av kapitalökningen får endast ske under förutsättning att bestämmelsen om genomförandeförbud i artikel 5 i ramavtalet är uppfylld, vilket innebär att kommissionen ska ha godkänt den utifrån bestämmelserna om statligt stöd. Artikel 5 lyder som följer:

"Av SNCB ingångna åtaganden [...] omfattas av följande bestämmelse om genomförandeförbud. Parterna skall be den belgiska staten att snarast meddela ramavtalet till Europeiska gemenskapen. Parterna skall också be den belgiska staten att, om Europeiska gemenskapen i samband med detta meddelande på goda grunder anser att [ramavtalet] avser beviljande av ett statligt stöd (enligt artikel 87 i EG-fördraget), anmäla [ramavtalet] enligt artikel 88 tredje stycket i EG-fördraget. För att möjliggöra för Europeiska gemenskapen att anta en ståndpunkt får [ramavtalet] i alla händelser inte genomföras förrän efter 15 vardagar räknat från den dag det anmäldes till Europeiska gemenskapen. Om Europeiska gemenskapen på goda grunder anser att [ramavtalet] utgör övergripande statligt stöd, får det inte genomföras innan Europeiska gemenskapen uttryckligen eller implicit har godkänt stödet ifråga och inom de begränsningar och på de villkor som eventuellt anges i beslutet om godkännande.

Om Europeiska gemenskapen anser att [ramavtalet] delvis eller helt utgör statligt stöd och under förutsättning att det förklaras oförenligt med den gemensamma marknaden skall parterna i konstruktiv anda diskutera om de kompletterande åtgärder som IFB eventuellt har uppmanats att vidta är genomförbara, utan krav på att dessa kompletterande eller ändrade åtgärder skall sättas i verket om de omständigheter under vilka stödet skall ges bedöms vara helt ooberättigade."

(52) Enligt belgisk civillagstiftning ska avtalet gälla retroaktivt när bestämmelsen om genomförandeförbudet har uppfyllts.

om att de återkallade anmälan av den 28 januari 2005, i vilken de informerade kommissionen om att SNCB och IFB hade för avsikt att utöver vad som föreskrevs i artikel 4 i ramavtalet genomföra en extra kapitalökning på 5 miljoner euro genom apportegendom i form av SNCB:s aktieinnehav på 47 procent i bolaget TRW ⁽⁶⁾.

(53) I sitt svar på skrivelsen om att inleda förfarandet informerade de belgiska myndigheterna kommissionen om att kapitalökningen skulle ske exakt såsom överenskommit mellan parterna i ramavtalet, om kommissionen godkände detta. Kapitalökningen skulle uppgå till 95,3 miljoner euro, och fördela sig som följer:

(56) Omstruktureringsplanen i artikel 4 överlämnades till kommissionen vid ett möte med de belgiska myndigheterna den 12 december 2003. Genomförandet påbörjades redan 2003 och slutfördes i början av 2005.

(EUR)

Konvertering av kredit till aktiekapital	15 miljoner
Konvertering till aktiekapital av IFB:s skulder till SNCB	63 miljoner
Konvertering till aktiekapital av upplupen ränta för krediten och skulderna under 2002-2006 (endast för en del av 2006)	17,3 miljoner
Totalt	95,3 miljoner

(57) Omstruktureringsplanen består av två delar som var och en svarar mot en särskild strategi, dels vad avser koncernens franska dotterföretag och dels IFB:s belgiska verksamhet. Den valda strategin för Frankrike går ut på att avyttra samtliga andelar, medan den valda strategin för Belgien är att omstrukturera företaget i syfte att kunna fortsätta driften.

(54) De belgiska myndigheterna informerade kommissionen om att kapitalökningen inte skulle omfatta hela den upplupna räntan för 2006, i syfte att säkerställa att IFB:s skuldsättningsgrad låg i nivå med genomsnittet för konkurrenterna, och inte högre. Kapitalökningen omfattade inte heller förskottet som kunde återbetalas, eftersom IFB inte hade utnyttjat denna mekanism.

2.3.2.1 Avyttring av dotterföretag som driver terminaler i Frankrike

(58) Såsom förklaras i detta beslut och mer ingående i punkterna 30 ff. i skrivelsen om att inleda förfarandet, har IFB:s strategi varit att avyttra de franska dotterföretagen. Strategin fullbordades genom försäljningen av innehavet i NFTI-OU i november 2006.

(55) I sitt svar på skrivelsen om att inleda förfarandet informerade de belgiska myndigheterna även kommissionen

(59) Den totala kostnaden för avyttringen av IFB:s dotterföretag i Frankrike uppgår till 39,1 miljoner euro. I följande tabell redovisas hur kostnaden fördelar sig på de fem dotterföretagen. I punkterna efter tabellen redovisas finansieringsbehov och siffror för de olika bolagen mer ingående.

⁽⁶⁾ IFB innehar redan 0,9 procent av aktierna i detta bolag, som driver terminaler i Antwerpen, Zeebrugge, Oostende, Charleroi, Liège, Bryssel, Etge, Genk och Muizen, och erbjuder godstågstransporter i 11 medlemsländer.

Avyttring av franska andelar: Sammanställning av ökostnader

(i milj. euro)

	ACIMAR	NFTI-ou	IFB FRANCE IFB FRANCE	DPD	SAMTLIGA ANDELAR SAMTLIGA ANDELAR
Nedskrivning av fordringar	3,9		0,8	2,8	7,5
Nedskrivning av andelar		16,7	0,1	5,1	22,0
Kapitalökning		1,7			1,7
Total kostnad	3,9	19,5	0,8	7,9	31,1
Upplupen änta per 30 juni					+ 7,7
Variationer å löpande konto september – december 2002					+ 0,5
Realisationsvinster från försäljningen av SSTD					- 0,2
Tota kostnad för avyttringen av franska andelar					39,1

a) **Finansieringsbehov**

(60) Tabellen har upprättats utifrån räkenskaperna per den 27 september 2002. Den innehåller följande belopp:

— Ett belopp på 31,1 miljoner euro motsvarande nedskrivning av fordringar, nedskrivning av andelar samt NFTI-ou:s kapitalökning på 1,7 miljoner euro.

— Ett belopp på 7,7 miljoner euro i upplupna räntor motsvarande ackumulerad ränta (mellan slutet av 2002 och den 30 juni 2006) på förskottet som kan återkrävas och betalningsfristen för att finansiera avyttringen.

— Ett negativt belopp på 0,2 miljoner euro motsvarande realisationsvinsten från försäljningen av SSTD.

— Ett belopp på 0,5 miljoner euro motsvarande skillnaden mellan räkenskaperna den 27 september 2002 och det faktiska underskottet i räkenskaperna den 31 december 2002.

(61) Det senare beloppet på 0,5 miljoner euro motsvarar de finansiella flödena mellan IFB:s franska andelar och IFB mellan den 27 september 2002 och slutet av 2002 och måste tas med i tabellen för att de reella förlusterna i räkenskaperna i slutet av 2002 ska överensstämma med det totala behovet beräknat utifrån situationen per den 27 september 2002. När det gäller IFB:s finansieringsbehov behöver detta belopp inte beaktas. IFB:s finansieringsbehov för avyttringen av de franska andelarna uppgår därmed till 38,6 miljoner euro.

(62) Finansieringsbehovet för avyttringen av IFB:s andelar i Frankrike har täckts av SNCB. IFB använde nämligen 30,9 miljoner euro av det manöverutrymme man skaffat sig tack vare att SNCB beviljat en tillfällig kredit på 15 miljoner euro och tillfälligt avstått från att driva in befintliga fordringar i storleksordningen 63 miljoner euro för att finansiera avyttringen. 7,7 miljoner euro av finansieringen motsvarar ränteskulder på detta belopp enligt ramavtalet av den 7 april 2003, enligt vilket ränta ska betalas först i samband med att huvudfordringen betalas (eller konverteras till aktiekapital samtidigt som huvudfordringen).

b) **Acimar**

(63) Företaget Acimars hela omsättning baseras på ett transportkontrakt med företaget Arcelor. Kontraktet löpte ut den 31 december 2005; vid revisionen av IFB under andra halvåret 2002 genererade kontraktet årliga förluster [...] (*). Eftersom försöken att omförhandla kontraktet med Arcelor misslyckades beslutade SNCB att försätta Acimar i konkurs och ansöka om förenklat konkursförfarande. IFB hade fordringar på Acimar till ett värde av 3,9 miljoner euro som inte kan återkrävas och som utgör kostnaden för avyttringen.

c) **NFTI-ou**

(64) Vad beträffar NFTI-ou, som var ett företag som gemensamt kontrollerades av IFB och Port Autonome de Dunkerque, och ägnade sig åt terminalverksamhet i Dunkerques hamn, valde SNCB att avyttra sina andelar genom försäljning.

(*) Konfidentiella uppgifter

(65) IFB:s aktieinnehav i NFTI-ou medförde för IFB en skyldighet, stipulerad i ett "lettre de confort" att finansiera en andel av förlusterna motsvarande företagets innehav i NFTI-ou. IFB hade vidare gått i borgen för ett banklån som företaget tecknat hos [...], till ett värde av 2,9 miljoner euro.

(66) För att kunna avyttra sitt innehav i företaget förhandlade IFB med Port autonome de Dunkerque om att få rätt att bryta de åtaganden som ingåtts genom ovan nämnda "lettre de confort". I gengäld deltog IFB i en kapitalökning i NFTI-ou på 1,7 miljoner euro, som blivit nödvändig för att möjliggöra företagets fortsatta verksamhet, och avstod en del av sitt aktiekapital till Port Autonome de Dunkerque till ett symboliskt pris av en euro. Efter denna transaktion innehade IFB endast 30 procent av aktiekapitalet.

(67) IFB och Port Autonome de Dunkerque letade sedan efter och hittade ett företag som kunde överta IFB:s aktier [...], nämligen CMA-CGM. Med beaktande av försäljningspriset hamnade IFB:s totala kostnad för avyttringen på 18,5 miljoner euro. Av detta belopp gick 1,7 miljoner euro till kapitalökningen och 16,7 miljoner euro till att täcka realisationsförlusterna på aktieinnehavet.

d) *IFB France*

(68) IFB France, som senare blev AGEF, överläts till NFTI-ou [...] vilket innebar en förlust på 0,1 miljoner euro. Efter som IFB samtidigt avyttrade NFTI-ou, ledde överlätseln till NFTI-ou till att IFB France avyttrades genom försäljning. Före försäljningen var IFB tvungen att avskriva sina fordringar på IFB France till ett värde av 0,8 miljoner euro. Den totala kostnaden för avyttringen av IFB France uppgick därmed till 0,9 miljoner euro.

e) *Dry Port Dunkerque*

(69) IFB: aktieinnehav i Dry Port Dunkerque omfattades av samma särskilda villkor som företagets innehav i NFTI-ou: enligt ett "lettre de confort" var IFB skyldigt att täcka företagets rörelseförluster.

(70) IFB avyttrade sitt aktieinnehav genom en likvidation, i kombination med försäljning av en del av tillgångarna, närmare bestämt Dry Port Dunkerques aktieinnehav på 8,6 procent i NFTI-ou. I motsats till vad som varit fallet

för NFTI-ou kunde IFB:s samarbetsparter inte kräva att företagets verksamhet skulle fortsätta.

(71) IFB kunde inte lösa sina fordringar på Dry Port Dunkerque (2,8 miljoner euro), och tvingades acceptera förluster på sitt aktieinnehav (5,1 miljoner euro). Den totala kostnaden för likvidationen uppgick således till 7,9 miljoner euro.

f) *SSTD*

(72) SSTD är ett lönsamt företag. Efter att ha förlorat sin huvudkund och mot bakgrund av det strategiska beslutet att lämna den franska marknaden beslutade IFB att sälja SSTD i början av 2005, vilket genererade en mindre vinst.

2.3.2.2 Omstruktureringsplanen för att fortsätta den belgiska verksamheten

(73) IFB utarbetade i samarbete med konsultfirman McKinsey en omstruktureringsplan för IFB:s belgiska verksamhet. Omstruktureringsplanen innehåller följande två delar:

— Omstrukturering av verksamheten inom IFB Logistics,

— Omstrukturering av verksamheten inom IFB Terminals.

Grundtanken är att begränsa IFB:s verksamhet till företagets kärnverksamhet, nämligen logistik och terminaldrift i Belgien, och avveckla och sälja de verksamheter som inte är nödvändiga för kärnverksamhetens ekonomiska hållbarhet. Det är lämpligt att beskriva omstruktureringens finansiella resultat och de olika åtgärder som har vidtagits för att nå dessa resultat (allmänna åtgärder, åtgärder avseende logistikverksamheten, åtgärder avseende terminalverksamheten, investeringar).

a) *Omstruktureringens finansiella resultat*

(74) Efter korrigeringar för avskrivningar, nedskrivningar och avsättningar för risker och förluster (operativt kassaflöde) angavs i omstruktureringsplanen följande beräknade finansiella resultat, som i stor utsträckning har visat sig stämma med faktiska resultat:

(miljoner euro)

	2004	2005	2006 (första kvartalet)	Totalt för omstruktureringsperioden
Prognostiserat operativt kassaflöde	3,9	4,3	2,35	10,550
Resultat för operativt kassaflöde	4,875	3,079	2,475	10,429

(75) IFB:s beräknade finansiella resultat baserade sig i huvudsak på följande faktorer som var kända av IFB vid den tidpunkt då omstruktureringsplanen antogs:

- Koncentration av "Railbarge-trafiken" till en terminal och avsevärd ökning av trafikvolymerna. Genom koncentration av "Railbarge-trafiken" möjliggjordes en optimering av verksamhetsmodellen och en ökning av intäkterna, eftersom den godshantering som tidigare sköttes av externa företag nu integrerades i koncernen. Dessutom hade IFB fått en ny viktig kund, CSAV, som väntades lägga beställningar motsvarande en kapacitet på 50 000 TEU redan 2004.
- Kraftiga personalnedskärningar och minskade produktionskostnader. Dessa åtgärder beskrivs mer ingående i punkterna 78–83 i detta beslut.
- Ett nytt avtal rörande driften av färjeterminalen i Cirkeldijck, som möjliggjorde betydande synergivinster med den närbelägna terminalen MSC Home Terminal.
- En volymökning vid terminalen i Muizen, till följd av ett nytt kontrakt med Unilog.
- Allmänt goda utsikter för marknaden för intermodala transporter, som har haft en mycket stark utveckling sedan början av 2000-talet.

b) Åtgärder avseende omstruktureringen

Allmänna åtgärder

- (76) Tack vare att företaget tecknade ett nytt kollektivavtal och gjorde en översyn av arbetsförordningen ökade verksamhetsgraden (antalet arbetade dagar per år ökade med 13 dagar från den 1 januari 2004) och kostnaderna minskade (ersättningen för helgarbete och grupparbete sänktes från den 1 oktober 2003).
- (77) Administrativa och kommersiella tjänster koncentrerades till Berchem, med följd att anläggningen i Gent kunde stängas och kapaciteten minskas på anläggningen i Zebrugge.
- (78) Tack vare dessa åtgärder kunde man genomföra de personalnedskärningar som krävdes för att minska IFB:s allmänna utgifter med sammanlagt cirka 2,55 miljoner euro per år (7). IFB har minskat sin personalstyrka från 210 i

september 2002 till 175 (8) i början av 2006, vilket motsvarar en minskning på 17 procent. I detalj ser dessa nedskärningar ut som följer:

- När det gäller de terminaler som IFB driver direkt (dotterföretagen undantagna), minskade personalen från 110 heltidsekvivalenter i september 2002 till 96 i början av 2006, vilket motsvarar en minskning på 13 procent.
- Inom IFB:s logistikverksamhet minskade personalen från 60 heltidsekvivalenter i september 2002 till 49 i början av 2006, vilket motsvarar en minskning på 19 procent.
- Personalen inom "marknadsföring och försäljning" och övriga centrala stödfunktioner (finans, personalfrågor osv.) minskade från 40 heltidsekvivalenter i september 2002 till 31 i början av 2006, vilket motsvarar en minskning på 23 procent.

Omstrukturering av logistikverksamheten

- (79) I omstruktureringsplanen föreskrevs följande nio åtgärder, som skulle möjliggöra en resultatförbättring med 5,7 miljoner euro.

Åtgärder	Vinst
1. Minskade lönekostnader	[...]
2. Konsultverksamhet och outsourcing	[...]
3. Nedskrivningar och särskild avskrivning	[...]
4. Avveckling av olönsamma verksamheter i North European Network	[...]
5. Volymminskning inom konventionell trafik	[...]
6. Upplösning av reserv för vagnunderhåll	[...]
7. Ökning av intermodala transporter	[...]
8. Översyn av Railbarge-kontraktet (prishöjningar och produktengineering)	[...]
9. Höjda avgifter vid agenturerna (mellanhänder)	[...]
10. Minskade allmänna kostnader	[...]

- (80) Vid genomförandet av omstruktureringsplanen, som avslutades i slutet av 2004, vidtogs ytterligare två åtgärder:

- Vid terminalen i Cirkeldijck höjdes priset på godshantering.

(7) Det ökade antalet arbetade dagar per år har lett till en kostnadsminskning på cirka 0,6 miljoner euro per år; koncentrationen av administrativa och kommersiella tjänster till Berchem har lett till en kostnadsminskning på cirka 0,2 miljoner euro per år, och personalnedskärningarna på 35 heltidsekvivalenter har lett till en kostnadsminskning på 1,75 miljoner euro per år.

(8) Heltidsekvivalenter.

— En allmän översyn gjordes av trafiken, som därefter lades om i samråd med kunderna.

Omstrukturering av verksamheten vid IFB terminal

(81) Omstruktureringen av verksamheten vid IFB Terminal, som avslutades 2005, skulle omfatta sju åtgärder, som beskrivs mer ingående i punkterna 103–107 i beslutet om att inleda förfarandet.

(82) Utöver de ursprungligen planerade åtgärderna genomförde IFB Logistics en djupgående analys av sina järnvägsprodukter, som visade att det fanns olönsamma produkter som IFB därefter slutade att producera.

(83) I fråga om andra produkter visade analysen att det krävdes tekniska förbättringar. Dessa förbättringar genomfördes, särskilt inom området intermodala containertransporter.

Planerade investeringar enligt omstruktureringsplanen

(84) Omstruktureringen av Mainhub och omstruktureringen av Zomerweg kräver nyinvesteringar [...], i första hand ersättningsinvesteringar [...] och olika investeringar, [...].

2.4 Beskrivning av orsakerna till att förfarandet inleddes den 7 december 2005

(85) Belgien ansåg i sin anmälan att de aktuella åtgärderna inte utgjorde statligt stöd, eftersom de inte kunde tillskrivas Belgien och eftersom SCNB i alla händelser hade agerat som en privat investerare i en marknadsekonomi.

(86) Kommissionen var tveksam till om beviljandet av en tidsfrist för betalning av de befintliga skulderna på 63 miljoner euro och konverteringen av dem och tillhörande ränta på 11 miljoner euro till aktiekapital, utgjorde ett statligt stöd. Tveksamheten gällde huruvida SNCB:s agerande kunde tillskrivas bolagets ägare, den belgiska staten, och huruvida SNCB hade handlat som en privat investerare skulle ha gjort i en marknadsekonomi.

(87) Kommissionen var likaså tveksam till om ett beviljat förskott som kan återkrävas på 5 miljoner euro och en

beviljad kredit på 15 miljoner euro, konverteringen av krediten på 15 miljoner plus ränta på 2,5 miljoner euro till aktiekapital samt ökningen av aktiekapitalet genom en apportegendom i form av SNCB:s aktier i TRW på 5 miljoner euro, utgjorde statligt stöd.

(88) Eftersom det var fråga om stöd i form av likvida medel betvivlade kommissionen att det kunde förklaras förenligt med den gemensamma marknaden i egenskap av undsättningsstöd, eftersom det beviljades under en period som översteg 12 månader.

(89) Kommissionen tvivlade också på att stödet i dess helhet kunde förklaras förenligt med den gemensamma marknaden i egenskap av omstruktureringsstöd.

(90) Tvivet gällde huruvida gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter från 1999⁽⁹⁾ (nedan kallade 1999 års riktlinjer) eller gemenskapens stöd för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter från 2004⁽¹⁰⁾ (nedan kallade 2004 års riktlinjer) var tillämpliga, om tillräckliga åtgärder vidtagits för att i största möjliga mån mildra de negativa följderna av stödet för konkurrenterna, om stödet begränsats till vad som var absolut nödvändigt samt om IFB bidragit med tillräckliga egna medel till omstruktureringsstödet.

(91) Belgien lämnade sina kommentarer i en skrivelse av den 14 februari 2006, som kompletterades genom skrivelser av den 29 juni, den 20 september, den 16 november och den 21 november samma år.

(92) I sitt svar upprepade Belgien sin ståndpunkt att de ifrågavarande åtgärderna inte utgjorde statligt stöd, eftersom de inte kunde tillskrivas den belgiska staten och eftersom SNCB hade agerat som en privat investerare skulle ha gjort i en marknadsekonomi.

(93) Belgien anser vidare att om åtgärderna utgjorde statligt stöd borde de granskas utifrån 1999 års riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering och inte utifrån 2004 års riktlinjer. Vidare anser Belgien att åtgärderna är förenliga med den gemensamma marknaden i egenskap av stöd till undsättning och omstrukturering.

⁽⁹⁾ EGT C 288, 9.10.1999, s. 2.

⁽¹⁰⁾ EUT C 244, 1.10.2004, s. 2.

3. BELGIENS KOMMENTARER

- (94) Belgiens ståndpunkt kan sammanfattas som följer.

3.1 Belgiens synpunkter på förfarandet

- (95) De belgiska myndigheterna meddelade i sin svarsskrivelse kommissionen att de har invändningar när det gäller utredningstiden. De anser sig ha berättigade förväntningar på att det är rättsenligt att tillfälligt upprätthålla undsättningsåtgärderna fram till dess att kommissionen har fattat ett slutgiltigt beslut om omstruktureringsplanen.
- (96) Meddelandena av den 12 augusti 2003 (diariefört hos kommissionen under nr NN 9/04) och den 28 januari 2005 (diariefört hos kommissionen under nr N 55/05) syftade enligt de belgiska myndigheterna till att förse kommissionen med alla uppgifter de behövde för att kunna kontrollera om SNCB:s åtgärder till förmån för IFB utgjorde statligt stöd eller ej enligt artikel 87.1 i fördraget. Enligt de belgiska myndigheterna är det endast om de berörda åtgärderna bedöms utgöra statligt stöd som kommissionen ska uppmanas att betrakta meddelandena som anmälningar enligt artikel 88.3 i fördraget.
- (97) De belgiska myndigheterna anser mer specifikt att meddelandet av den 12 augusti 2003 inte kunde tolkas som att åtgärderna för undsättning och omstrukturering till förmån för IFB utgjorde statligt stöd och således kunde undsättningsåtgärderna inte heller anses utgöra icke anmält statligt stöd. De belgiska myndigheterna anser att åtgärderna inte omfattades av kravet på föranmälan och skyldigheten att inte genomföra åtgärder enligt artikel 88.3 i fördraget.
- (98) De belgiska myndigheterna gör ett liknande konstaterande angående meddelandet av den 28 januari 2005, i vilket Belgien informerade kommissionen om en ytterligare kapitalökning på 5 miljoner euro.

3.2 Inget statligt stöd enligt artikel 87.1 i fördraget

3.2.1 Inga statliga medel

- (99) Belgien anser att varken stödet till undsättning eller stödet till omstrukturering av IFB finansierades med statliga medel. Man hävdar att SNCB uteslutande finansierade åtgärderna med egna medel, utan att på något vis ta statliga medel i anspråk.

- (100) Enligt Belgien är det faktum att SNCB är ett offentligt företag enligt artikel 2 i kommissionens direktiv 80/723/EEG av den 25 juni 1980 om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag samt i vissa företags ekonomiska verksamhet⁽¹¹⁾ inte tillräckligt för att fastställa att de ifrågasatta åtgärderna, som har finansierats av SNCB, också har finansierats med statliga medel. Belgien anser att man måste skilja mellan SNCB:s egna medel, som härrör från intäkter som genererats av företagets egen verksamhet, och statliga anslag till SNCB:s uppdrag att tillhandahålla allmännyttiga tjänster. Eftersom de statliga anslagen inte var tillräckliga för att täcka alla utgifter i samband med nämnda uppdrag, drar Belgien slutsatsen att SNCB omöjligtvis kan ha använt statliga medel för att finansiera stödåtgärder till förmån för IFB.

- (101) Belgien anser att de belgiska myndigheterna inte kan förfoga över SNCB:s tillgångar, som har avsatts för föremålet för SNCB:s verksamhet. Belgien anser följaktligen att de inte "kan disponeras av behöriga nationella myndigheter", såsom krävs i Stardust-domen⁽¹²⁾.

- (102) Belgien anser slutligen att en eventuell minskning av SNCB:s egna medel på grund av åtgärder som beviljades IFB inte skulle ha medfört någon "förlust" för staten⁽¹³⁾, eftersom det inte har varit fråga om tillgångar som i annat fall skulle ha betalats ut till statsbudgeten.

3.2.2 Den belgiska staten kan inte tillskrivas åtgärderna

- (103) När det gäller likviditetsförskottet på 2,5 miljoner euro under andra halvåret 2002, anser de belgiska myndigheterna att SNCB:s beslut att bevilja förskottet inte kan tillskrivas den belgiska staten.

- (104) Belgien framför följande argument till stöd för sitt påstående:

- SNCB:s strategiska beslut att omstrukturera IFB, snarare än att försätta företaget i konkurs, fattades självständigt av SNCB:s ledningsgrupp. IFB:s framtid togs inte upp i de utredningar som den belgiska regeringen i slutet av 2001 beställde rörande företaget ABX, och inte heller i de beslut om ABX som det belgiska ministerrådet antog 2002.

⁽¹²⁾ Domstolens dom av den 16 maj 2002 i det så kallade Stardust Marine-målet, Frankrike mot kommissionen (C-482/99, REG 2002, s. I-4397).

⁽¹³⁾ Förstainstansrättens dom av den 27 januari 1998 i mål T-67/94, Ladbroke Racing, REG 1998, I-1, punkt 109, bekräftad genom domstolens dom av den 16 maj 2000 i mål C-83/98 P, Ladbroke Racing, REG 2000, I-3271, punkt 48.

⁽¹¹⁾ EGT L 195, 29.7.1980, s. 35.

- Beslutet att bevilja IFB ett förskott fattades av SNCB:s ledningsgrupp. Belgien tillstår att ledningsgruppen beslutade att lägga fram åtgärden för SNCB:s styrelse, men anser att det likviditetsförskott som beviljades inte behövde godkännas av SNCB:s styrelse, eftersom styrelsen hade delegerat befogenheter till ledningsgruppen, så att denna var behörig att för SNCB:s räkning besluta om belopp på upp till 2,5 miljoner euro.
- Förskottet ingick inte i någon omstruktureringsplan eller annan plan, eller åtgärd som har förelagts den belgiska staten eller som har varit föremål för någon form av samråd med den belgiska staten.
- Andra faktorer, exempelvis att förskottet var relativt litet och tillfälligt till sin karaktär stöder likaså slutsatsen att beviljandet av detta förskott inte kan tillskrivas den belgiska staten.
- (105) När det gäller det förhållandet att IFB inte har betalat fakturorna från SNCB, anser de belgiska myndigheterna att SNCB:s styrelse fick kännedom om att IFB inte längre betalade sina fakturor till SNCB först i december 2002, det vill säga vid den tidpunkt då styrelsen tog ett principbeslut om att genomföra en ökning aktiekapitalet i IFB.
- (106) De belgiska myndigheterna anser dessutom att styrelsens, ledningsgruppens eller den verkställande ledamotens agerande eller brist på agerande inte ska tillskrivas den belgiska staten, vare sig före eller efter det att ramavtalet ingicks. De hävdar att den belgiska staten inte på något sätt varit inblandad (enligt rättspraxis i Stardust-domen) i SNCB:s beslutsprocess gällande beviljandet av åtgärder till förmån för IFB.
- (107) Enligt de belgiska myndigheterna riktar sig de åtgärder som SNCB har beviljat till förmån för IFB till ett dotterföretag till SNCB som inte självt har anförtratts uppgiften att tillhandahålla allmännyttiga tjänster och som inte heller har någon koppling till SNCB:s verksamhet inom detta område. IFB:s verksamhet är strikt kommersiell, och saknar koppling till tillhandahållandet av allmännyttiga tjänster. Enligt de belgiska myndigheterna ligger den därmed utanför statens kontroll, eftersom de belgiska myndigheterna är skyldiga att respektera SNCB:s självständighet i allt som inte rör uppgiften att tillhandahålla allmännyttiga tjänster.
- (108) När det gäller regeringens ombud och dennes roll hävdar de belgiska myndigheterna att IFB-ärendet aldrig presenterades för dem och att de därför saknade behörighet att ingripa, med tanke på att regeringens ombud inte vid något tillfälle hade några synpunkter på åtgärderna rörande IFB och inte anförde besvär. Myndigheterna hävdar vidare att de inte på något sätt ingripit i SNCB:s beslutsprocess rörande IFB, varken under tiden före ingäendet av ramavtalet eller senare.
- (109) När det gäller de tre indicier som kommissionen pekar på i sin skrivelse om att inleda förfarandet (punkterna 143–150), nämligen det faktum att omstruktureringsplanen förelades den belgiska staten för godkännande, tidningsartiklar som visar att den belgiska regeringen utövade ett stort inflytande över SNCB under 2003, samt ramavtalets omfattning, innehåll och villkor, anser de belgiska myndigheterna att dessa indicier inte räcker för att fastställa att åtgärderna ska tillskrivas den belgiska staten enligt den rättspraxis som lagts fast genom Stardust-domen.
- (110) När det gäller den belgiska statens godkännande av omstruktureringsplanen anser de belgiska myndigheterna att den bestämmelsen i ramavtalet ingalunda syftade till att ge de belgiska myndigheterna någon sorts behörighet att bedöma innehållet i omstruktureringsplanen, utan föranledades av att SNCB ville att omstruktureringsplanen, liksom ramavtalet, skulle meddelas kommissionen.
- (111) Vad beträffar tidningsartiklarna anser den belgiska regeringen att dessa inte innehåller något som tyder på att den belgiska regeringen har ingripit i ärendet, och det av följande skäl:
- I den artikel som publicerades i *La Libre Belgique* den 19 maj 2003 förklarar pressavdelningen på SNCB att man ännu inte har begärt klartecken för IFB-affären hos kommissionen, på grund av att "den federala myndigheten måste få säga sitt". Enligt den belgiska regeringen handlar uttalandet enbart om att den belgiska staten ska låta kommissionen "få kännedom" om åtgärderna till förmån för IFB.
- I den artikel som publicerades i *La Libre Belgique* den 18 december 2002 (i den version som publicerades på webbplatsen www.cheminots.be) omnämns Karel Vinck i följande ordalag: "Han kräver ett tillräckligt manöverutrymme för att kunna förvalta bolaget". Enligt de belgiska myndigheterna ska detta uttalande enbart avse fullgörandet av SNCB:s uppdrag att tillhandahålla allmännyttiga tjänster och ses som ett uttryck för tanken att de belgiska myndigheterna är behöriga att tillsammans med SNCB ställa upp mål för fullgörandet av uppgiften att tillhandahålla allmännyttiga tjänster via det instrument som föreskrivs i lagstiftningen, nämligen förvaltningsavtalet, medan genomförandet av dessa mål faller under behörighetsområdet för SNCB:s styrelse.

- (112) Slutligen har de belgiska myndigheterna överlämnat en skriftlig förklaring av Karel Vinck, verkställande ledamot i SNCB vid tidpunkten för händelserna, i vilken han intygar att de belgiska myndigheterna inte på något sätt har varit inblandade i SNCB:s beslut att bevilja IFB det aktuella stödet till undsättning och omstrukturering. En sådan skrivelse, undertecknad av Karel Vinck den 17 november 2006, mottogs av kommissionen den 5 december 2006.
- (113) När det gäller ramavtalets omfattning, innehåll och villkor, upprepar de belgiska myndigheterna sin ståndpunkt att de belgiska myndigheterna, trots att det rör sig om omstruktureringsåtgärder av stor betydelse för IFB:s framtid, saknade befogenhet att godkänna åtgärderna eller kontrollera dem i sak och inte hade någon rådfrågningsrätt i detta ärende.

3.2.3 Principen om en privat investerare i en marknadsekonomi

- (114) Belgien anser att kommissionen i enlighet med sitt resonemang i beslutet ABX Logistics ⁽¹⁴⁾ måste göra en sepa-

rat analys av å ena sidan de medel som SNCB har beviljat IFB för att finansiera avvecklingen av de franska dotterföretagen och å andra sidan de medel som SNCB har beviljat IFB för att finansiera fortsatt drift av verksamheten i Belgien.

3.2.3.1 Avyttring av de franska andelarna

- (115) Kommissionen ska i sitt beslut ABX Logistics ha bekräftat att ABX France inte klarade att själv bekosta avvecklingen och att SNCB därför agerade som "en försiktig privat investerare [skulle ha gjort] i en marknadsekonomi" genom att stå för dessa kostnader.
- (116) Belgien anser att samma slutsats bör dras i fråga om kostnaderna för IFB:s avyttring av sina franska andelar. Belgien försöker visa att IFB för vart och ett av dessa företag har valt det minst kostsamma alternativet.
- (117) När det gäller Acimar lämnade Belgien följande tabell:

Acimar – Förenklat konkursförfarande och likvidation

Finansiell situation 2002

(i milj. euro)

	2001	2002
Omsättning		
Resultat före skatt och extraordinära intäkter (EBT)		
Balansomslutning (31.12.)		
Egna medel (31.12.)		

Kostnad för alternativ

(i milj. euro)

	Genoförande av kontrakt	Förenklat konkursförfarande
Kassaförlust 1.1.2003–31.12.2005		
Nedskrivning av fordran 31.12.2002		
Totalt	– 14,7	– 3,9

Kommentarer

- Företagens försök att under 2002 se över kontraktsvillkoren misslyckades; kontraktet löpte ut den 31 december 2005.
- Genomförandet av kontraktet ledde till betydande kassaförluster.
- Under dessa omständigheter var en ansökan om förenklat konkursförfarande det minst kostsamma alternativet.
- Under konkursförordandet stod kunden för rörelseförlusterna.
- Acimars verksamhet upphörde den 1 september 2003

⁽¹⁴⁾ Beslut av den 7 december 2005, C(2005) 4447 (EUT L 383, 28.12.2006, s. 21).

(118) När det gäller NFTI-ou har Belgien lämnat följande tabell:

NFTI-ou – överlåtelse

Finansiell situation 2002

(i milj. euro)

	2001 (*)	2002
Omsättning		
Resultat föreskatt och extraordinära intäkter (EBT)		
Balansomslutning (31.12.)		
Egna medel (31.12.)		

(*) from 1.5.2001 t.o.m. 31.12.2001

Kostnad för alternativ

(i milj. euro)

	Fortsatt drift	Partiell försäljning
Kapitalökning + återbetalning av kredit till ING		
Företagsrekonstruktion		
Aktuella kassaförluster (– 3,7 milj.euro per år) (enligt "lettre de confort")		
Nedskrivning av andelar		
Nedskrivning av fordringar 31.12.2002		
Försäljningspris (1 euro) – aktieinnehav på 30 %		
Totalt	– 36,2	– 18,5

Kommentarer

- På grund av ett "lettre de confort" tvingades IFB att skjuta till pengar på löpande kredit.
- IFB hade gått i borgen för ett banklån till NFTI-ou som ING begärde skulle lösas in.
- Under dessa omständigheter förhandlade IFB fram följande villkor med den andre aktieägaren, Port Autonome de Dunkerque ("PAD"):
 - En kapitalökning i NFTI-ou i vilken en del av andelarna tecknas av IFB.
 - IFB befrias från sina åtaganden enligt ovannämnda lettre de confort , och PAD åtar sig att försöka hitta en köpare till resten av IFB:s andelar i NFTI-ou, genom att överlåta en del av IFB:s andelar i NFTI-ou till PAD för ett symboliskt pris så att de uppgår till 30 procent (inklusive aktieinnehavet via DPD)
- Försäljningen av resterande aktieinnehav på 30 procent pågår för närvarande.

(119) Belgien har informerat kommissionen om att det aldrig har varit aktuellt att försätta NFTI-ou i konkurs, med tanke på att det fanns förutsättningar för att NFTI-ou skulle bli lönsamt om verksamheten fortsatte. Enligt Belgien visar försäljningen av IFB:s aktieinnehav på 30 procent till CMA-CGM den 2 november 2006 [...] och återbetalningen av samtliga krediter som beviljats i form av uttag på löpande kredit att företaget är livskraftigt.

(120) När det gäller IFB France, numera AGEF, har Belgien lämnat följande tabell:

IFB France (AGEF) – Överlåtelse till NFTI-ou

Finansiell situation 2002

(i milj. euro)

	2001	2002
Omsättning		
Resultat före skatt och extraordinära intäkter (EBT)		
Balansomslutning (31.12.)		
Egna medel (31.12.)		

Kostnad för alternativ

(i milj. euro)

	Likvidation	Överföring till NFTIou
Avskrivning av fordringar		
Nedskrivning av andelar		
Realisationsvinster vid överföring av aktier		
Skulder (14 heltidsekvivalenter)		
Totalt	- 1,7	- 0,8

Kommentarer

- Inför risken att försättas i tvångslikvidation eller bli föremål för konkursansökan, träffade IFB efter förhandlingar en överenskommelse med PAD om att överlåta IFB France till NFTI-ou i utbyte mot att IFB avstod sina fordringar.
- En likvidation av företaget skulle ha varit förenad med större kostnader (realisationsförluster på andelar, risk för att företaget måste ansvara för samtliga skulder i egenskap av grundare och/eller ensam företagsledare de facto)

(121) När det gäller Dry Port Dunkerque har Belgien lämnat följande tabell:

Dry Port Dunkerque (DPD) – Likvidation med partiell försäljning

Finansiell situation 2002

(i milj. euro)

	2001	2002
Omsättning		
Resultat före skatt och extraordinära intäkter (EBT)		
Balansomslutning (31.12.)		
Egna medel (31.12.)		

Kostnad för alternativ

(i milj. euro)

	Fortsätta	Likvidation med partiell försäljning
Aktuella kassaförluster (-0,5 miljoner euro per år) (enligt "lettre de confort")		
Realisationsförluster på fordringar		
Realisationsförluster		
Totalt	- 10,4	- 7,9

Kommentarer

- Enligt ett "lettre de confort" var IFB skyldigt att täcka DPD:s driftsförluster genom att skjuta till pengar på add statt a löpande kredit.
- Efter avvecklingen av NFTI-ou försökte man hitta en köpare till andelarna i DPD, dock utan att lyckas.
- Efter förhandlingar beslutade IFB att genomföra en likvidation i godo med DPD, genom att överlåta sitt aktieinnehav på 8,6procent i NFTI-ou för ett symboliskt pris.

- (122) När det gäller SSTD lämnade Belgien följande tabell:

SSTD: Överlåtelse

Bakgrund:

- IFB ägde 50 procent av aktierna
 - SSTD bedrev en lönsam verksamhet som fortsatte till början av 2005
 - I slutet av 2004 förlorade SSTD sin huvudkund (som stod för 40 procent av omsättningen).
 - Denna förlust låg till grund för beslutet att sälja aktieinnehavet i SSTD.
 - Försäljningen av aktierna ägde rum i början av 2005 och genomfördes med en obetydlig realisationsvinst (positiv men försumbar inverkan på finansieringsbehovet).
- (123) De belgiska myndigheterna drar av detta slutsatsen att IFB har valt de minst kostsamma alternativen för de franska dotterföretagen.

3.2.3.2 Omstrukturering och fortsatt verksamhet för IFB i Belgien

- (124) När det gäller finansieringen av omstruktureringen och IFB:s fortsatta verksamhet i Belgien anser Belgien att SNCB också har agerat som en försiktig privat investerare skulle ha gjort i en marknads-ekonomi, eftersom det finansiella resultatet för alternativet – att lägga ner all verksamhet i Belgien – skulle ha varit dyrare och därmed klart mindre attraktivt för SNCB.
- (125) Belgien har lagt fram följande beräkningar för att illustrera den anförda kostnaden för en avveckling av IFB:s verksamhet i Belgien och den anförda kostnaden för att fortsätta verksamheten med hjälp av en kapitalökning.

a) Nettokostnad för SNCB vid en hypotetisk konkurs för IFB 2003

- (126) Belgien har fastställt IFB:s aktuella nettovärde utifrån IFB:s balansräkning från den 31 december 2002. Enligt de belgiska myndigheterna omfattade värdet av IFB:s anläggningstillgångar som skulle ha kunnat säljas vid en eventuell konkursansökan från IFB i januari 2003 dels materiella anläggningstillgångar och dels finansiella anläggningstillgångar (andelar).
- (127) Belgien beräknar att värdet på de materiella anläggningstillgångarna uppgår till 6,9 miljoner euro. Till stöd för sin beräkning hänvisar Belgien till studien "Bankruptcy auctions: costs, debt recovery, and firm survival" ⁽¹⁵⁾, enligt vilken återvinningsgraden för samtliga fordringar i samband med en konkurs ligger på i genomsnitt 33 procent. Vid beräkningen av återvunna tillgångar har Belgien tillämpat denna procentsats på de materiella anläggningstillgångar som tas upp i IFB:s balansräkning till ett sammanlagt värde av 20,9 miljoner euro (bortsett från anläggningar under uppförande till ett belopp av 1,9 miljoner euro, för vilka återvinningsgraden har beräknats till noll).
- (128) För finansiella anläggningstillgångar (andelar) har Belgien utgått från ett värde på 1,9 miljoner euro, vilket motsvarar hela deras bokförda värde i IFB:s balansräkning den 31 december 2002.

⁽¹⁵⁾ Karin S. Thorburn, Tuck School of Business Administration of Dartmouth College, publicerad i *Journal of Financial Economics* (#58, 2000), och bygger på en analys av 263 företag i Sverige.

(129) När det gäller omsättningstillgångar föreslår Belgien att värdet ska beräknas som följer:

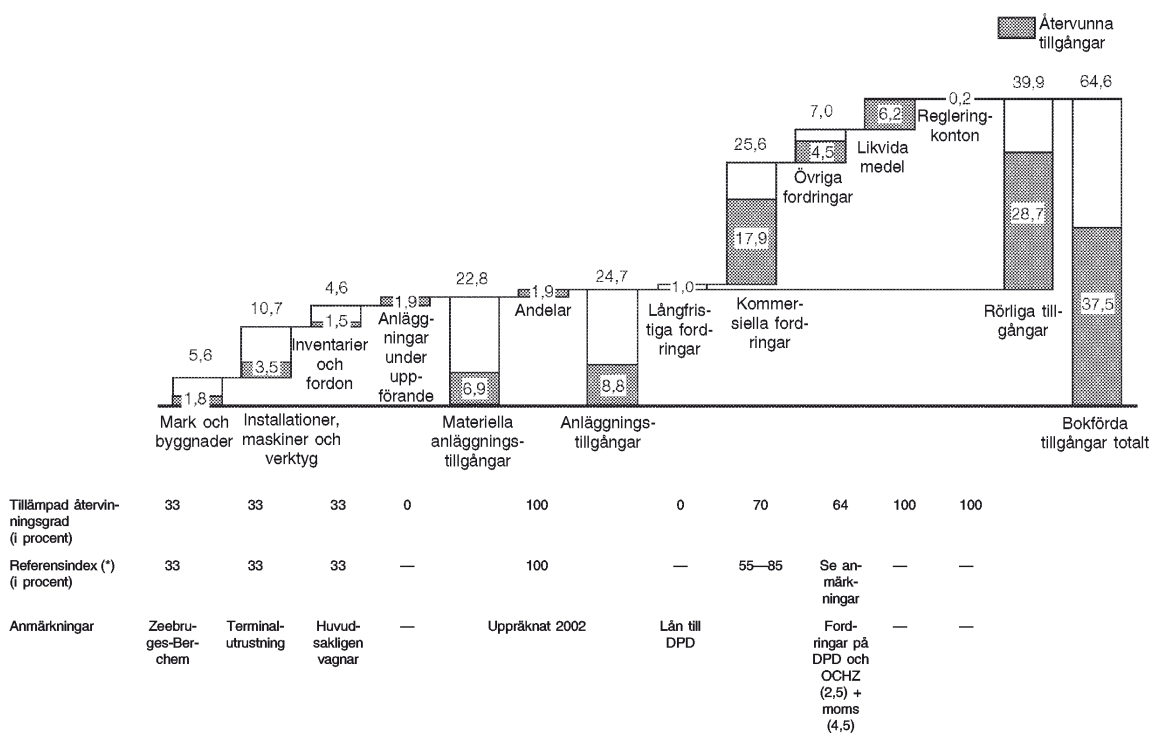
- IFB:s kommersiella fordringar: Det rörde sig om totalt 25,6 miljoner euro varav 18 miljoner väntas bli återvunna, vilket motsvarar en återvinningsgrad på 70 procent för kortfristiga fordringar. Siffran utgår från det genomsnitt som fastställs i studien "Liquidation of Ormet Corporation" ⁽¹⁶⁾.
- IFB:s övriga fordringar: det rörde sig om sammanlagt 7 miljoner euro, varav 4,5 miljoner väntas bli återvunna. Beloppet på 7 miljoner euro kan delas upp på 2,5 miljoner i skulder för dotterföretagen DPD och OCHZ, och 4,5 miljoner i moms-skulder. För moms-skulderna förväntas en återvinningsgrad på 100 procent, medan återvinningsgraden för de båda dotterföretagen förväntas bli 0 procent.
- Likvida medel och regleringskonton: det rörde sig om totalt 6,4 miljoner euro som till största delen förväntas bli återvunna.

(130) Om samtliga dessa återvinningsgrader beaktas får man en total återvinningsgrad på 37,5 miljoner euro vid en hypotetisk konkurs eller likvidation i IFB, såsom framgår av diagram 2 nedan.

Diagram 2

Återvinning av tillgångar

(i miljoner euro)



(*) Referensindex bygger på återvinningsgraden för garantitillän kopplade till vissa typer av garantier, och på artikeln av K. S. Thorburn

Källa: Rättspraxis i USA; K. S. Thorburn (2000), "Bankruptcy auctions: costs, debt recovery, and firm survival", Journal of Financial Economics

⁽¹⁶⁾ (Ormet Corporation inlämnade sin konkursansökan den 30 januari 2004 och presenterade en omstruktureringsplan för de behöriga domstolarna i september 2004). De belgiska myndigheterna påpekar att siffran är avsevärt högre än den återvinningsgrad på 33 procent som professor Thorburn tillämpar i ovan nämnda studie.

(131) Därefter beräknar de belgiska myndigheterna IFB:s skulder utifrån det belopp som kan förväntas bli återvunnet. Skulderna beräknas uppgå till sammanlagt 76,9 miljoner euro, och omfattar inte de obetalda fakturorna från SNCB på 63 miljoner euro för perioden 2000–2002. Dessa specificeras nedan:

- a) Sociala skulder: uppskattningsvis totalt 2,9 miljoner euro för IFB:s hela personalstyrka, utstationerad personal från SNCB som arbetar hos IFB ej medräknad.
- b) Skatter, löner och social trygghet: totalt 1,4 miljoner euro som förfallit till betalning men inte betalats ut (från balansräkningen per den 1 januari 2003).
- c) Avsättningar och uppskjutna skatter: Av totalt 40,8 miljoner euro i skulder som togs upp i balansräkningen per den 31 december 2002 har det fastställts ett belopp på 34,7 miljoner euro. Avvikelsen förklaras av följande poster för vilka betalning inte skulle ha krävts in vid en eventuell avveckling av IFB:
 - Terminalunderhåll: 3,3 miljoner euro.
 - Underhåll inom logistikverksamheten: 0,9 miljoner euro.
 - Avsättningar för omstrukturering av personal: 1,9 miljoner euro.
- d) IFB:s finansiella skuld till ett sammanlagt belopp av 15 miljoner euro. För den finansiella skulden på 15 miljoner euro till kreditinstitutet [...] hade IFB:s kommersiella fordringar ställts som säkerhet. Av det skälet och i syfte att bevara SNCB:s kreditvärdighet på bankmarknaden är det uppenbart att skulden också skulle ha återbetalats till kreditinstitutet innan det kunde bli aktuellt att återbetala SNCB:s fordringar.
- e) Den kommersiella skulden gentemot andra företag än SNCB, till ett sammanlagt värde av 22,9 miljoner euro.

Av ovanstående beräkningar framgår att nettovärdet för SNCB av IFB:s tillgångar, oräknat skulderna till SNCB, bör ha uppgått till minus 39,4 miljoner euro, motsvarande värdet på de återvunna tillgångarna (37,5 miljoner euro) minus det totala beloppet för skuldåtaganden som ska betalas (76,9 miljoner euro), oräknat skulderna till SNCB.

(132) De belgiska myndigheterna anser att SNCB vid en eventuell avveckling skulle ha fått stå för kostnaden för de negativa nettotillgångarna, för att undvika att allvarligt skada sitt affärsrykte. De belgiska myndigheterna understryker i sammanhanget att merparten av IFB:s fordringsägare även är kunder, leverantörer, fordringsägare, gäldenärer och samarbetsparter till SNCB.

(133) Dessutom skulle, fortfarande enligt den belgiska regeringen, en avveckling av IFB:s verksamhet ha lett till betydande sociala skulder gentemot SNCB motsvarande uppskattningsvis 530 heltidsekvivalenter⁽¹⁷⁾. Dessa 530 heltidsekvivalenter fördelar sig som följer:

- En grupp på cirka 50 personer av SNCB:s utstationerade personal hos IFB, som skulle ha återgått till SNCB vid en eventuell konkurs.

⁽¹⁷⁾ Vid beräkningen av de sociala skulderna har man inte beaktat de effekter en konkurs i IFB skulle ha fått på den ekonomiska intressegrupperingen OCHZ vad avser IFB:s sociala skulder. När en medlem av den ekonomiska intresseföreningen går i konkurs medför det nämligen att intresseföreningen i fråga måste upplösas.

- En annan grupp på cirka 480 heltidsekvivalenter hos SNCB som var beroende av att IFB fortsatte med sin verksamhet för sina arbetsuppgifter. Siffran bygger på följande beräkning. IFB:s andel av den totala omsättningen för SNCB:s godstrafikavdelning uppgår till 8,1 procent. Om den procent-satsen tillämpas på hela den personalstyrka vid SNCB som direkt eller indirekt var knuten till godstrafikavdelningen per den 31 december 2002 innebär det att 609 heltidsekvivalenter var beroende av IFB:s verksamhet. Av dessa 609 heltidsekvivalenter har man antagit att 129, det vill säga 21 procent, skulle kunna fortsätta arbeta trots en konkurs i IFB, till följd av SNCB:s särskilda åtgärder för att återta en del av den trafik som tidigare genererades av IFB. Siffran 21 procent motsvarar den andel anställningar som kunde bevaras vid Sabena i samband med lanseringen av SN Brussels Airlines efter Sabenas konkurs.
- (134) Eftersom SNCB vid denna tidpunkt lade sista handen vid sin företagsplan "MOVE 2007" som innebar att 10 000 arbetstillfällen, motsvarande närmare en fjärdedel av personalstyrkan, skulle försvinna mellan 2003 och 2007, anser de belgiska myndigheterna att möjligheterna att omplacera personal som blivit övertalig till följd av en avveckling av IFB:s verksamhet var i det närmaste obefintliga, både för utstationerad personal som återvände till SNCB och personal vid den kvarvarande godsverksamheten hos SNCB.
- (135) Därför föreslår den belgiska regeringen att man till den direkta kostnaden för IFB:s negativa nettotillgångar ska lägga de kostnader för övertalig personal detta genererar för SNCB åtminstone under femårsperioden 2003–2007. Med en total genomsnittlig lönekostnad på 46 200 euro per heltidsekvivalent och år [...] skulle den sammanlagda kostnaden för dessa sociala skulder därmed uppgå till 122,4 miljoner euro.
- (136) Till stöd för sin beräkning förklarar Belgien först att personal vid SNCB som blev övertalig till följd av att IFB:s verksamhet avvecklades inte kunde avskedas, eftersom personalen hörde till kategorin fast anställda ⁽¹⁸⁾.
- (137) Efter arbetsmötet den 1 juni 2006 delgav de belgiska myndigheterna kommissionen ett mindre pessimistiskt scenario när det gällde beräkningen av nettotillgångar och sociala skulder som skulle ha belastat SNCB i händelse av en avveckling av IFB. Scenariot skiljer sig från det tidigare på följande punkter:
- SNCB skulle inte ha betalat samtliga skulder, utan bara skulderna till fordringsägare som var kunder [...], leverantörer [...] eller samarbetspartner [...] till SNCB. I så fall skulle SNCB ha betalat IFB:s skulder till ett belopp av 13 miljoner euro [...].
- Den som övertog IFB:s verksamhet skulle ha fortsatt att utnyttja en stor del av SNCB:s tjänster. I så fall skulle 79 procent av de 609 heltidsekvivalenter som var anställda hos SNCB och avdelade för att indirekt stödja IFB:s verksamhet ha kunnat behålla sitt arbete. I så fall skulle SNCB:s extra sociala kostnader ha stannat vid 41,1 miljoner euro (vilket motsvarar lönekostnaden för 50 av SNCB:s utstationerade heltidsekvivalenter hos IFB och 21 procent av ovan nämnda 609 heltidsekvivalenter).

⁽¹⁸⁾ Enligt SNCB:s tjänsteföreskrifter får den fast anställda personalen inte avskedas, utom under provanställningsperioden och i samband med disciplinära förfaranden.

- (138) I följande tabell redovisar de belgiska myndigheterna den beräknade totala kostnaden för SNCB vid en avveckling av IFB enligt båda dessa scenarier:

	Nettokostnad – belopp som angivits i svaret	Skillnad vid "optimistiska" alternativ	Nettokostnad – justerade belopp
Tillgångarnas bokförda värde	64,6		64,6
Ej återvunna tillgångar	- 27,1		- 27,1
Sociala kostnader	- 2,9		- 2,9
Skatter, löner och social trygghet	- 1,4		- 1,4
Avsättningar och uppskjutna skatter	- 34,7		- 34,7
Prioriterade fordringar & övriga finansiella skulder	- 15		- 15
Kommersiella skulder (ej SNCB)	- 22,9	9,9	- 13
Återvunnet värde	- 39,4		- 29,5
Sociala skulder för SNCB	- 122,4	81,3	- 41,1
Nettokostnad för SNCB vid en konkursansökan från IFB	- 161,8		- 70,6

b) Värdering av IFB vid ett scenario med fortsatt verksamhet

- (139) Belgien föreslår att företagsvärdet för IFB vid ett scenario med "fortsatt verksamhet" ska beräknas enligt metoden med nuvärdet för diskonterat kassaflöde ("discounted cash flows" eller "DCF"). Beräkningen utgår från följande parametrar:
- (140) DCF-analysen för en tioårsperiod grundar sig på IFB:s balansräkning per den 31 december 2002, samt på den omstruktureringsplan som utarbetades i februari-mars 2003, vars prognoser sträckte sig fram till slutet av 2005. För 2006, då IFB ska ha stabiliserats till följd av omstruktureringen, har rörelseresultatet beräknats till 3,2 procent av omsättningen. Från 2006 är arbetshypotesen en årlig tillväxt på 3 procent av omsättningen, vilket med oförändrade marginalkostnader ger en resultatökning före skatt på 3 procent. Nuvärdet för det diskonterade kassaflöde som blir resultatet har beräknats utifrån en vägd genomsnittlig kapitalkostnad (WACC) på 8 procent. Terminalvärdet har beräknats utifrån en uppskattad stadig tillväxt på 3 procent.
- (141) Enligt dessa beräkningar uppgår företagsvärdet till cirka 29,1 miljoner euro (utom andelar och avsättningar), vilket framgår av diagram 4.

Diagram 4

IFB:s beräknade värde utifrån nuvärde för kassaströmmar – hypoteser och resultat

(i miljoner euro)

Hypoteser
— Kassaströmmarna beräknas utifrån resultatet före skatt i omstrukturerings- planen från 2003, vars prognoser sträcker sig fram till slutet av 2005.
— Resultaten har justerats som följer:
— 2006: beräknad nettomarginal på 3,2 % (*) (vilket motsvarar ett resultat före skatt på 1,8 miljoner euro)
— Från 2006 beräknas resultatökningen före skatt uppgå till 3 % (*).
— Inga skatter.
— Ränteutbetalningar på 527 000 euro för 2003 har förutsatts ligga kvar på samma nivå och lagts till vid beräkningen av resultatet.
— Amorteringar har förutsatts ligga kvar på 2002 års nivå och lagts till vid beräkningen av resultatet.
— Kapitalutgifter har antagits vara desamma på grundval av avskrivningarna och har kvittats mot avskrivningarna.
— Rörelsekapitalets utveckling grundar sig på en årlig tillväxt på 3 % från 2004
— Nuvärdet på kassaströmmarna har beräknats för en tioårsperiod utifrån en vägd genomsnittlig kapitalkostnad (WACC) på 8 % (*)

Analys av kassaströmmar	2003	2004	2005	2006	2012
— Resultat före skatt	(5 100)	200	1 000	1 800	2 149
— Skatter	—	—	—	—	—
— Plus ränteutbetalningar	527	527	527	527	527
— Resultat före räntor och skatt	(4 573)	727	1 527	2 327	2 676
— Plus avskrivningar	6 286	6 286	6 286	6 286	6 286
— Driftöverskott brutto (**)	1 713	7 013	7 813	8 613	8 962
— Investeringar i					
— kapitalutgifter	(6 286)	(6 286)	(6 286)	(6 286)	(6 286)
— rörelsekapital	996	(281)	(290)	(299)	(357)
— Fria kassaströmmar	(3 577)	446	1 237	2 028	2 320
— Aktuellt nuvärde för fria kassaströmmar	6 962				
— Nuvärde för terminalvärde	22 135				
— Företagsvärde	29 096				

(*) Praxis inom industrin.

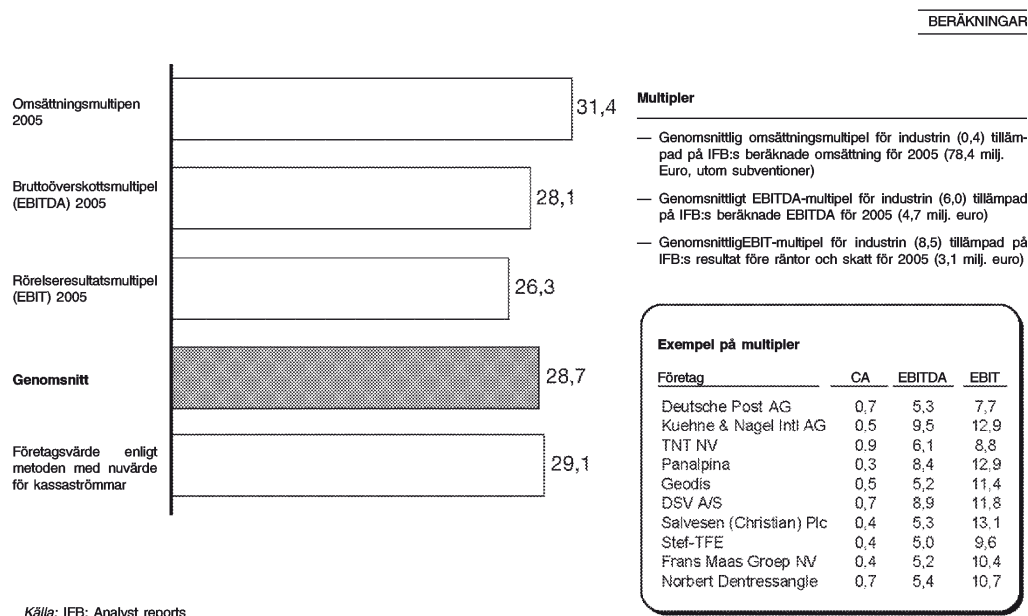
(**) EBITDA.

- (142) Enligt den belgiska regeringen bekräftar en multipel faktoranalys (utifrån resultaten för 2005) den värdering man får vid tillämpning av DCF-metoden. Värderingen enligt "multipelmetoden" (med mer försiktiga multipler än branschgenomsnittet) ger ett uppskattat företagsvärde på cirka 28,7 miljoner euro, såsom framgår av diagram 5.

Diagram 5

ifb:s företagsvärde

(i miljoner euro)



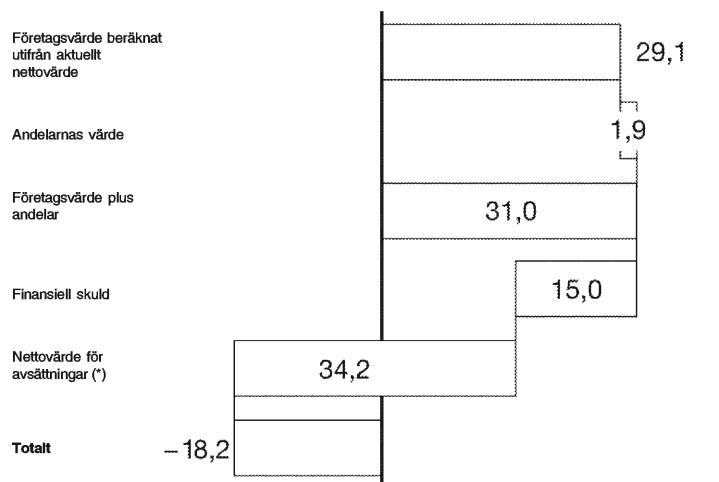
- (143) Den belgiska regeringen anser att IFB:s faktiska resultat för 2003, 2004 och 2005 också bekräftar DCF-värderingen och att de antaganden som beräkningen utgår från var realistiska.
- (144) Den belgiska regeringen anser att man till IFB:s beräknade värde utan andelar och avsättningar ska lägga IFB:s aktieinnehav, motsvarande 1,9 miljoner euro, enligt innehavets bokförda värde i IFB:s balansräkning per den 31 december 2002.
- (145) IFB:s sammanlagda företagsvärde inklusive andelar skulle därmed uppgå till 31 miljoner euro den 31 december 2002.
- (146) Företagsvärdet ska enligt den belgiska regeringen lämpligen minska med uppskattningsvis 34,2 miljoner euro⁽¹⁹⁾ i avsättningar samt den finansiella skulden på 15 miljoner euro.
- (147) Detta resulterar i ett nettovärde på minus 18,2 miljoner euro för SNCB:s andelar i IFB vid ett scenario med fortsatt verksamhet. Beräkningen illustreras i diagram 6.
- (148) Liksom i ovanstående beräkning av SNCB:s kostnader vid likvidation av IFB, beaktas i föregående beräkning inte skulderna på 63 miljoner euro i form av ej betalda fakturor under perioden 2000–2002.

⁽¹⁹⁾ Värdet utgår från nuvärdet på kassaflödet i kombination med avsättningar på 40,8 miljoner euro enligt balansräkningen per den 31 december 2002.

Diagram 6

Värdering av investeringsalternativet, januari 2003

(miljoner euro)



(*) Aktuellt nettovärde för de avsättningar som tas upp i balansräkningen i slutet av 2002 och betalades ut mellan 2003 och 2006.

Källa: IFB

c) *Jämförelse mellan de båda scenarierna och slutsats*

(149) Enligt den belgiska regeringens analys skulle dessa båda scenarier ge följande resultat:

- SNCB:s nettokostnad för IFB:s konkurs och avveckling skulle bli en nettoförlust på 161,8 miljoner miljoner euro (70,6 miljoner euro i den justerade beräkningen).
- Beslutet att investera 15 miljoner euro för att möjliggöra för IFB att fortsätta sin verksamhet ledde till en avsevärt mindre värdeförstöring för SNCB på i detta fall endast 18,2 miljoner euro, motsvarande en vinst på 143,6 miljoner miljoner euro jämfört med konkurs- och likvidationsscenarioet (52,4 miljoner jämfört med den justerade beräkningen).

(150) Den belgiska regeringen anser således att SNCB genom att bevilja åtgärderna i fråga handlade som en privat investerare skulle ha gjort i en marknadsekonomi.

3.2.4 *Ingen konkurrensnedvridning*

(151) När det gäller den del av åtgärderna som ska finansiera avvecklingen av de franska dotterföretagen anser slutligen Belgien att ett stöd vars belopp strikt begränsas till de faktiska kostnaderna efter en verksamhetsnedläggning inte kan anses medföra någon snedvridning av konkurrensen. Den delen av finansieringen skulle därmed också av samma skäl falla utanför tillämpningsområdet för artikel 87.1.

3.3 **Undsättningsåtgärdernas förenlighet med riktlinjerna**3.3.1 *IFB är inget nyetablerat företag*

(152) Med tanke på att IFB grundades 1923 och 1998 genomförde en sammanslagning genom förvärv av ett bolag och en verksamhetsgren (se beskrivningen i del 2 i detta beslut) anser Belgien det vara ett obestridligt faktum att IFB har varit en juridisk person i drygt 80 år och därför inte kan anses vara ett "nyetablerat företag".

3.3.2 Undsättningsåtgärderna är förenliga med 1999 års riktlinjer

- (153) Enligt den belgiska regeringen medför inte det faktum att undsättningsåtgärdernas varaktighet överstiger 12 månader att de är oförenliga med den gemensamma marknaden enligt 1999 års riktlinjer. Belgien anser att SNCB:s enda syfte med att upprätthålla undsättningsåtgärderna var att täcka tiden fram till dess att kommissionen hunnit fatta ett slutligt beslut i detta ärende.
- (154) Eftersom det i punkt 24 i 1999 års riktlinjer föreskrivs att undsättningsåtgärderna ska godkännas till dess att kommissionen beslutar om omstruktureringsplanen, uppmanar de belgiska myndigheterna kommissionen att inte åberopa sig på det utdragna egna förfarandet för godkännande av undsättningsåtgärder när man kritiserar åtgärdernas längd, och godkänna undsättningsåtgärderna på grundval av punkt 24 i 1999 års riktlinjer.
- (155) De belgiska myndigheterna anser att det faktum att kapitalökningen inte kunde genomföras under kommissionens utredningstid gjorde det helt nödvändigt att IFB:s i samband med undsättningsåtgärderna övergående och tillfälligt fick fortsatt anstånd med betalningarna, eftersom det enda alternativet skulle ha varit att lämna in en konkursansökan. Enligt de belgiska myndigheterna ska kommissionen under utredningen inte ha haft något att invända mot att undsättningsåtgärderna bibehölls.

3.3.3 Omstruktureringsåtgärderna är förenliga med 1999 års riktlinjer

3.3.3.1 Tillämplighet för 1999 års riktlinjer

- (156) Belgien anser att SNCB:s åtagande om att teckna en ökning av IFB:s aktiekapital ska analyseras mot bakgrund av 1999 års riktlinjer istället för 2004 års riktlinjer.
- (157) Till stöd för sin ståndpunkt hävdar Belgien att de båda villkor rörande tillämpligheten av 1999 års riktlinjer som kommissionen ställde upp i punkt 240 i beslutet om att inleda förfarandet är uppfyllda. Den slutsats kommissionen kom fram till i punkt 240 i sitt beslut om att inleda förfarandet, angående hur punkterna 102–104 i 2004 års riktlinjer i detta fall skulle tolkas, var ju att "om SNCB beslutar att inte bevilja IFB några nya förmåner och om det kan bevisas att SNCB åtagit sig att konvertera sina fordringar till kapital innan 2004 års riktlinjer offentliggjordes, måste kommissionen granska det stöd som SNCB har beviljat IFB på grundval av 1999 års riktlinjer".
- (158) När det gäller det första villkoret påpekar Belgien att man i sitt svar på skrivelsen om att inleda förfarandet återkallade den extra kapitalökning som anmäldes den 28 januari 2005, och att det första villkoret därmed var uppfyllt.
- (159) När det gäller det andra villkoret anser Belgien det vara ställt utom tvivel att den nu föreslagna kapitalökningen i IFB skulle genomföras enligt parternas överenskommelse och omfattas av bestämmelsen om genomförandeförbud i ramavtalet av den 7 april 2003, nämligen att kommissionen måste ge sitt godkännande.

(160) För att understryka detta uppmärksammar de belgiska myndigheterna kommissionen på följande:

- Enligt punkt 4 i inledningen till ramavtalet av den 7 april 2003 har SNCB:s styrelse redan godkänt en ökning av aktiekapitalet i IFB.
- I artikel 4 i samma avtal bekräftas parternas ömsesidiga avsikt att genomföra en ökning av aktiekapitalet i IFB.

(161) När det gäller den andra punkten påminner de belgiska myndigheterna om att ett avtal enligt belgisk lagstiftning (som är tillämplig på ramavtalet) uppstår genom avtalsparternas blotta vilja och att det i artikel 4 i ramavtalet i det aktuella fallet uttryckligen och otvetydigt anges att SNCB:s och IFB båda vill genomföra en ökning av aktiekapitalet i IFB genom att retroaktivt konvertera SNCB:s fordringar på IFB till aktieandelar den 7 april 2003.

(162) De belgiska myndigheterna påminner om att skyldigheter som är förknippade med en bestämmelse om genomförandeförbud enligt belgisk lagstiftning är fullt bindande och att uppfyllandet av bestämmelsen om genomförandeförbud har en retroaktiv verkan på avtalet, som träder i kraft den dag det undertecknas.

3.3.3.2 Åtgärder för att i möjligaste mån motverka konkurrensnedvridande effekter

(163) De belgiska myndigheterna hävdar rent generellt att IFB:s marknadsandelar ligger klart under 10 procent på de marknader som berörs av det aktuella fallet. De menar därför att de konkurrens-hämmande effekterna av det statliga stödet i fråga inte kan anses som betydande. De påminner bland annat om vad som står i punkt 36 i 1999 års riktlinjer om företag som får statligt stöd, nämligen att "om företagets marknadsandel(ar) är försumbar(a), bör det inte anses föreligga någon påverkan på konkurrensen"⁽²⁰⁾, och att kommissionen i fråga om tillämpningen av artikel 81.1 i fördraget anser att de konkurrensbegränsande effekterna av avtal som ingås av företag vars marknadsandelar är mindre än tio procent är obetydliga⁽²¹⁾.

(164) När det mer specifikt gäller verksamheten inom IFB Logistics och IFB Terminal påpekar de belgiska myndigheterna följande:

(165) Åtgärder för att motverka konkurrensnedvridning på marknaden för lossning och lastning av varor. Den belgiska regeringen påpekar att IFB:s andel av terminalmarknaden i Antwerpenregionen är mindre än sju procent, och att terminalmarknaden i denna region under perioden 2002–2005 hade en genomsnittlig tillväxt på 10,7 procent per år, medan de volymer som transporterades av IFB bara ökade med i genomsnitt 4,1 procent per år.

(166) Den belgiska regeringen tillägger att IFB i och med genomförandet av omstruktureringsplanen avsevärt minskade sin kapacitet för lossning och lastning av varor, såsom beskrivs i del 2 i skrivelsen om att inleda förfarandet (punkterna 25–29). Med hänsyn till att samtliga sålda tillgångar med undantag för DPD-terminalen är i drift i dag anser de belgiska myndigheterna att överlåtelse ska ses som faktiska och väsentliga kompensatoriska åtgärder. Enligt den belgiska regeringen innebär samtliga överlåtelser att IFB:s kapacitet minskar med 1,5 miljoner TEU år 2002 till 1,1 miljoner TEU i slutet av 2005, vilket motsvarar en minskning med 27 procent.

⁽²⁰⁾ Se 1999 års riktlinjer, punkt 36.

⁽²¹⁾ Se särskilt riktlinjerna angående tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget, EUT C 101, 27.4.2004, s. 97, i synnerhet punkt 24.

- (167) De belgiska myndigheterna tillägger att IFB:s genomförande av omstruktureringsplanen inte följdes av prisåtgärder som syftade till eller hade till effekt att öka IFB:s marknadsandel. De påpekar att IFB har höjt sina priser med i genomsnitt 4,2 procent ⁽²²⁾, medan den genomsnittliga årliga inflationstakten inom industrin låg på 1,9 procent.
- (168) Mildrande åtgärder på logistikmarknaden. Kommissionen menar i skrivelsen om att inleda förfarandet (punkterna 258–260) att de "föreslagna" åtgärderna inte berörde logistikmarknaden, och att IFB skulle ha kunnat öka sin volym på denna marknad. De belgiska myndigheterna framför fem argument för att visa att man vidtagit tillräckliga mildrande åtgärder på logistikmarknaden.
- (169) För det första ska IFB ha vidtagit åtgärder som lett till att företaget minskat sin kapacitet på logistikmarknaden. Det totala antalet vagnar som IFB äger eller som är långtidshyrda, minskade från 744 enheter 2002 ⁽²³⁾ till 377 enheter i början av 2006 ⁽²⁴⁾. Det rör sig alltså om en minskning med 49 procent.
- (170) IFB:s minskade logistikkapacitet ska också ha berott på att IFB:s aktieinnehav i företaget CNC (nuvarande Naviland Cargo) krympt ihop från 10 procent år 2002 till nuvarande 2 procent.
- (171) För det andra anser de belgiska myndigheterna att IFB:s andel av logistikmarknaden ligger långt under 5 procent, om man begränsar marknadens geografiska räckvidd till Belgien. Enligt punkt 36 i riktlinjerna är det därför befogat att ställa frågan om de konkurrenshämmande effekterna av det ifrågasatt statliga stödet kan anses vara betydande. Enligt de belgiska myndigheterna kan IFB inte anses ha någon betydande inverkan på konkurrensen på logistikmarknaden. Av samma skäl kan konkurrensnedvidningen till följd av stödet till IFB enligt den belgiska regeringen knappast anses vara betydande, varför det endast tycks behövas mycket begränsade åtgärder för att mildra de negativa följderna för IFB:s konkurrenter.
- (172) För det tredje föreslår de belgiska myndigheterna att IFB:s ökade logistikverksamhet ska sättas in i ett större perspektiv, vilket påtagligt nyanserar kommissionens påstående om att IFB "kraftigt har ökat sin volym på denna marknad" under den aktuella perioden. Enligt de belgiska myndigheterna bör nämligen följande förhållanden beaktas:
- Inom segmentet för kombinerade transporter (intermodala transporter) har IFB:s transporterade godsvolymer ökat med 9,9 procent per år under perioden 2002–2005, vilket är mindre än den genomsnittliga årliga ökningen på 12 procent som noterats i regionen Amsterdam-Rotterdam-Antwerpen (ARA) under samma period.
 - Inom segmentet för konventionella transporter är IFB en helt marginell aktör, och skulle så vara även om den relevanta marknaden begränsades till Belgien. IFB:s andel av marknaden ligger under 1 procent både vad gäller volym och värde.
- (173) Att IFB:s omsättning har ökat inom logistikverksamheten kan enligt den belgiska regeringen också delvis förklaras genom ökningen inom undersegmentet "bulktransporter" (gods som inte är förpackat utan transporteras i bulk). År 2003 uppgick IFB:s omsättning från bulktransporter endast till 3,3 miljoner euro. År 2004 tecknade emellertid IFB två volymmässigt stora kontrakt för bulktransporter. Det gällde dels ett kontrakt rörande transport av kol [...] som genererade en omsättning på [...] för 2004 och [...] för 2005. Vidare gällde det ett kontrakt rörande bulktransport av granulat som ledde till en ökad omsättning på [...] för 2004 och på [...] för 2005. IFB skaffade sig en vinstmarginal på dessa båda kontrakt, vilket bekräftar att IFB inte ägnat sig åt några konkurrenshämmande metoder.

⁽²²⁾ De genomsnittliga prishöjningarna har beräknats genom att terminalerna viktats i förhållande till omsättningen.

⁽²³⁾ IFB ägde 368 vagnar och hade ingått avtal om långtidshyra av de 376 övriga vagnarna.

⁽²⁴⁾ I början av 2006 ägde IFB 204 vagnar och hade ingått avtal om långtidshyra av 173 andra vagnar.

- (174) För det fjärde anser den belgiska regeringen att det förhållandet att IFB öppnade sina terminaler för konkurrenterna på logistikmarknaden också ska anses utgöra en väsentlig mildrande åtgärd.
- (175) För det femte anser den belgiska regeringen att den begränsade konkurrensnedvridning som kan anses ha orsakats av stödet till omstrukturering av IFB ytterligare förminsкас av följande faktorer:
- Avregleringen av marknaden för järnvägstransporter i Belgien. De belgiska myndigheterna har nämligen i enlighet med tillämpliga EU-bestämmelser konkurrensutsatt denna marknad (från mars 2003 vad gäller internationella transporter och därefter genomfördes en fullständig avreglering den 1 januari 2007) ⁽²⁵⁾. Avregleringen fick märkbara effekter, vilket framgår av verksamheten inom företaget DLC och på senare tid inom SNCF:s godsdivision. Kommissionen ska i sitt beslut N 386/04, Fret SNCF, ha ansett att en sådan avreglering utgjorde en kompensatorisk åtgärd för konkurrenterna.
 - Flera andra konkurrenter till SNCB/IFB (däribland Rail4Chem, Railion Nederland, TrainSport, DFG, EWS, Connex och ACTS) har redan fått eller väntas inom kort få sina driftstillstånd.
 - SNCB (B-Cargo) erbjuder redan i nuläget tjänster för dragkraft till IFB:s konkurrenter, både när det gäller leverantörer av kombinerade transporter (*intermodala transporter*) som HUPAC, CNC (Naviland Cargo), Conliner, Danzas/DHL Express Cargo och ICF, och företag som erbjuder "forwarding-tjänster" som Transfesa, K+N, Nauta, NTR, Panalpina, Rail&Sea, Railog, Chemfreight, Rhenania, TME, Gondrand, RME Chem, RME fret och East Rail Expedition;
 - Som kommissionen påpekade i sitt beslut i mål N 386/04, Fret SNCF, är villkoren för järnvägstransporter och vägtransporter inte likartade, utan missgynnar järnvägstransporterna.
- (176) Enligt den belgiska regeringen har avregleringsåtgärderna lett till väsentligt ökad kapacitet på logistikmarknaden, vilket framgår av hur verksamheten utvecklats för IFB:s konkurrenter under perioden 2003–2005. Enligt den belgiska regeringen är konkurrensen störst inom det intermodala segmentet, där fem konkurrenter till IFB startade sammanlagt 12 nya förbindelser under den aktuella perioden.

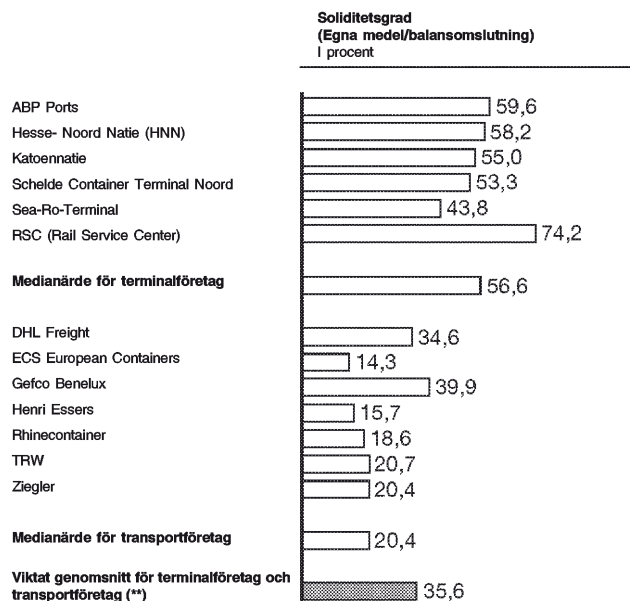
3.3.3.3 Minsta möjliga kapitalökning

- (177) Enligt den belgiska regeringen har SNCB och IFB gjort en noggrann analys av IFB:s kapitalbehov utifrån företagets resultat per den 31 december 2005 och prognoserna för 2006. Målet var att ge IFB möjlighet att fortsätta sin verksamhet på marknaderna för lossning och lastning av varor och logistik med en soliditetsgrad som var jämförbar med konkurrenternas på dessa marknader.
- (178) SNCB och IFB kompletterade den information som meddelats före beslutet om att inleda förfarandet (se punkterna 265–269), med uppgifter om genomsnittlig soliditetsgrad för både IFB:s konkurrenter som driver terminaler och transportföretag som konkurrerar med IFB. Soliditetsgraden (varmed avses förhållandet mellan egna medel och balansomslutningen) för företagen ifråga redovisas i diagram 16.

⁽²⁵⁾ Denna fullständiga konkurrensutsättning av marknaderna, som föreskrivs i direktiv 91/440/EG, genomfördes genom ett kungligt dekret av den 13 december 2005.

Diagram 19

Soliditetsgrad – urval av jämförbara företag, 2004 (*)



(*) Uppgifter från 2003 har ränts för ABP, HNN et le terminal de Sea Ro - terminalen, eftersom deras årsbokslut för 2004 inte hade offentliggjorts ännu.

(**) Viktat förhållande till IFB:s utnyttjande av anläggningstillgångar (42 % terminalverksamhet, 58 % transportverksamhet)

Källa: Belfirst; Amadeus; IFB

- (179) Det framgår av diagram 16 att medianvärdet för terminalföretagens soliditet är 56,6 procent, medan medianvärdet för transportföretagens soliditet är 20,4 procent. Eftersom IFB är verksam inom båda dessa områden bör IFB:s soliditetsgrad i förhållande till ovan nämnda fastställda mål vara minst 35,6 procent. Denna siffra har beräknats genom att vikta IFB:s operativa anläggningstillgångar på följande vis:

— 42 procent av IFB:s operativa anläggningstillgångar (beräknade enligt deras bokförda nettovärde, det vill säga efter avskrivningar och nedskrivningar) används till terminalverksamhet.

— 58 procent IFB:s operativa anläggningstillgångar används till transportverksamhet ("logistik").

- (180) De belgiska myndigheterna påpekar att soliditetsmålet för IFB också ligger i nivå med den faktiska soliditetsgraden för företag som Gosselin (38,9 procent) och Hupac (34,9 procent), som i likhet med IFB kombinerar terminaldrift med logistikverksamhet.

- (181) Med utgångspunkt i IFB:s soliditetsmål på 35,6 procent och skulder på totalt 128,1 miljoner euro (uppskattning från den 30 juni 2006), bör ökningen av IFB:s aktiekapital enligt de belgiska myndigheternas beräkningar omfatta en konvertering av skulder till kapital på minst 95,3 miljoner euro.

3.3.3.4 IFB:s egna bidrag

- (182) Enligt de belgiska myndigheterna uppgår SNCB:s totala bidrag till IFB:s omstrukturering till 95,3 miljoner euro, motsvarande den planerade kapitalökningen. Beloppet bör minskas med de summor som har beviljats till den franska delen av koncernen, motsvarande 39,1 miljoner euro. Resterande 56,2 miljoner euro skulle därmed utgöra SNCB:s bidrag till omstruktureringen av koncernens icke-franska verksamhet.

- (183) De belgiska myndigheterna påpekar vidare att finansieringsbehoven för den icke-franska delen av IFB:s verksamhet under omstruktureringsperioden (från den 1 januari 2003 till den 30 juni 2006) uppgick till 106,3 miljoner euro. För att täcka dessa behov utgår 56,2 miljoner från SNCB och 50,1 miljoner i form av IFB:s egna medel. IFB:s bidrag till den totala kostnaden för omstruktureringen av verksamheten i Belgien skulle därmed hamna på 47,1 procent.
- (184) Finansieringen specificeras i följande tabell:

Finansieringsbehov och finansieringskällor

(hypotes enligt vilken konverteringen av fordringen på 63 milj. euro till aktier utgör en "omstruktureringskostnad")

(EUR '000)

	Omstrukturerad del	Avveckling i Frankrike	Totalt
Period:1.1.2003–30.6.2006			
A FINANSIERINGSBEHOV			
A.1 Omstruktureringskostnad			
A.1.1 Rörelseförlust brutto ("cash drain") oräknat effekter i form av produktivitetsvinster (motsvarande rörelseförlusten brutto för 2002; proportionell beräkning för 6 mån. 2006)	- 27 916		- 27 916
A.1.2 Exceptionella kostnader	- 32		- 32
A.2 Kapitalbehov under omstruktureringsperioden			
A.2.1 Variation i rörelsekapitalbehov (ökning)	- 7 685	- 8 000	- 16 559
A.2.2 Ersättningsinvesteringar i icke-finansiella anläggningstillgångar	- 6 611		- 8 611
A.2.3 Investeringar i finansiella anläggningstillgångar (andelar)	- 782	- 1 700	- 2 482
A.3 Återbetalning av skulder och ränta			
A.3.1 Till andra (finansiella) fordringsägare än SNCB			
A.3.1.1 Betalning av ränta	- 2 351		- 2 351
A.3.1.2 Betalning av finansiell skuld	- 16 559		- 16 559
A.3.2 Till SNCB			
A.3.2.1 Återbetalning av skuld som uppstod före 2003	- 33 200	- 29 900	- 53 000
A.3.2.2 Betalning 30.6.2005 sur la dette antérieure à 2003	- 5 800	- 5 200	- 11 000
A.3.2.3 Betalning av ackumulerad ränta per den 30.06.2005 på skuld som uppstod före 2003	- 2 200	- 300	- 2 500
A.3.2.4 Betalning av ränta för andra kvartalet 2005 och första kvartalet 2006	- 3 100	- 2 100	- 6 200
A.4 Skatter (avstämning för beskattningsåret 1999)	- 77		- 77
Totalt behov (A.1 + A.2 + A.3 + A.4)	- 106 313	- 47 100	- 153 413

(EUR '000)

	Omstrukturerad del	Avveckling i Frankrike	Totalt
B FINANSIERINGSKÄLLOR			
B.1 SNCB:s finansieringskällor			
B.1.1 Kredit (skall konverteras till aktirkapital)	13 300	1 700	15 000
B.1.2 Kapitalökning (utöver konverteringen av krediten)	42 920	37 380	90 300
Kapitalökning (utöver konverteringen av krediten)	56 220	39 080	95 300
B.2 Finansiering med IFB:s egna medel:			
B.2.1 Produktivitetsvinster			
B.2.1.1 Produktivitetsvinster	26 167		26 167
B.2.1.2 Rörelseöverskott brutto för 2004, 2005 och 2006	10 429		10 429
B.2.2 Rörelseöverskott brutto för 2004, 2005 och 2006	1 368		1 368
B.2.3 Variation i rörelsekapitalbehov (minskning)	2 687		2 687
B.2.4 Försäljning av icke-finansiella anläggningstillgångar (främst OCHZ-terminalen 2004)	4 771		4 771
B.2.5 Försäljning av finansiella anläggningstillgångar (andelar)	1 267	8 020	9 287
B.2.6 Finansiell skuld gentemot kreditinstitut	3 300		3 300
B.2.7 Exceptionella intäkter	1 105		1 105
IFB:s totala bidrag (delsumma för B.2)1 + B.2)	50 093	8 020	58 113
Finansieringskällor totalt (B.1 + B.2)	106 313	47 100	153 413
SNCB:s andel av finansieringen (i procent)	52,9 %		
IFB:s andel av finansieringen (i procent)	47,1 %		

EGET BIDRAG

PRIVAT INVESTERARE

(185) Belgien gör följande påpekanden angående tabellen.

(186) Finansieringsbehoven hänför sig till följande kategorier:

- Direkta omstrukturingskostnader (avsnitt A.1): Dessa kostnader omfattar i huvudsak kumulerade rörelseförluster brutto ("cash drain") bortsett från produktivitetsvinster. Om man inte beaktar de produktivitetsvinster IFB uppnådde under genomförandet av sin omstrukturingsplan, skulle rörelseförlusterna brutto för 2003, 2004 och 2005 ha legat kvar på samma nivå som 2002, motsvarande ett årligt finansieringsbelopp på 8 miljoner euro, såsom framgår av nedanstående tabell. Vid en hypotetisk kapitalökning den 30 juni 2006 begränsas finansieringsbehovet för 2006 till halva detta belopp. Utslaget på hela omstrukturingsperioden uppgår de rörelseförluster brutto som IFB skulle ha haft om produktiviteten inte hade ökat till 27,9 miljoner euro.

(i tusental euro)

	2002	2003	2004	2005 Prognos	2006 Budget (fram till 30.6)	Perioden 2003 till 30.6.2006 kumulativ
Rörelseresultat	(47 357)	(2 960)	5 740	3 007	1 213	
+ Avskrivningar och nedskrivningar av anläggningstillgångar	6 286	5 139	2 585	1 605	802	
+ Nedskrivningar av omsättningstillgångar	6 433	(258)	(1 851)	(554)	0	
+ Avsättningar	26 662	(4 670)	(1 599)	(980)	460	
Rörelseresultat brutto	(7 976)	(2 749)	4 875	3 079	2 475	7 680
Rörelseförlust brutto ("cash drain") oräknat effekter i form av produktivitetsvinster		(7 976)	(7 976)	(7 976)	(3 988)	(27 916)

- Kapitalbehov under omstruktureringen (variation i rörelsekapitalbehov och investeringsbehov under omstruktureringen, avsnitt A.2): dessa kostnader består av nödvändiga investeringar under omstrukturingsperioden. Det har varit nödvändigt att öka rörelsekapitalet för att finansiera pågående arbete, jämna ut skillnaden mellan kommersiella fordringar och skulder och bibehålla tillräcklig likviditet. Ersättningsinvesteringar i materiella anläggningstillgångar har varit nödvändiga för att kunna fortsätta IFB:s verksamhet under genomförandet av omstrukturingsplanen. Syftet har inte varit att öka IFB:s kapacitet utan snarare att investera i förnyelse av uttjänta tillgångar som har avskrivits fullt ut och olika investeringar som bilar, datorer, smärre utrustning av byggnader osv. Investeringen på 0,6 miljoner euro i finansiella anläggningstillgångar 2004 hade samband med omstruktureringen av dotterföretaget IFB Maritime Germany: IFB Maritime Germany köptes upp av Haeger & Schmidt International vars aktieinnehav i RKE överfördes till IFB.
- Återbetalning av skulder och ränta (avsnitt A.3): Utöver ränta och återbetalning av finansiella skulder till kreditinstitut återfinns i denna kategori ränta och återbetalning av skulder till SNCB. Skulden på 33,2 miljoner euro utgör den del av skulden på 63 miljoner euro som inte hänför sig till de franska dotterföretagen. Räntan på 1,4 miljoner euro som ska betalas 2006 ska inte ingå i kapitalökningen (för att få ner kapitalökningen till ett minimum). Övrig ränta (om totalt 9,7 miljoner euro) ska ingå i kapitalökningen. All denna ränta hänför sig till skulder i samband med IFB:s icke-franska verksamhet.
- Skatter (avsnitt A.4): De skatter som betalades 2004 utgör en avstämning för beskattningsåret 1999.

(187) Enligt Belgien har finansieringsbehoven till en del täckts av IFB och till en del av SNCB. När det gäller IFB:s bidrag (avsnitt B.2) lämnar Belgien följande kompletterande upplysningar:

- Under omstruktureringsperioden uppnådde IFB betydande produktivitetsvinster (se avsnitt B.2.1). Härigenom förbättrades rörelseresultatet brutto, med följd att 2002 års förlust reducerades under 2003 och helt försvann 2004, 2005 och 2006. Dessutom fick man ett överskott 2004 och 2005, och så bör även vara fallet 2006. Resultaten bekräftar de prognoser som gjordes utifrån de uppgifter IFB förfogade över när omstruktureringsplanen utarbetades (se punkt 74 och 75 i detta beslut).
- Olika finansiella intäkter (avsnitt B.2.2) till ett belopp av 1,4 miljoner euro. Dessa finansiella intäkter härrör från ränta som IFB har kunnat ackumulera på sina bankkonton. Intäkterna kunde förutses när omstruktureringsplanen utarbetades, eftersom den motsvarar "Euribor-räntan" för de belopp som IFB hade rimlig anledning att förvänta sig på sina konton med tanke på förutsägelseerna i omstruktureringsplanen.
- Exceptionella intäkter (avsnitt B.2.8) till ett belopp av 1,1 miljon euro. Dessa exceptionella intäkter härrör från IFB:s realisationsvinster från försäljningen av 263 Eaos-vagnar [...]. När omstruktureringsplanen utarbetades 2003 kunde dessa realisationsvinster förutses, eftersom det rådde stor efterfrågan på Eaos-vagnar på marknaden på grund av ökad efterfrågan på denna typ av vagnar i Östeuropa.
- Under 2004 och 2005 frigjorde IFB cirka 2,7 miljoner euro genom sitt sjunkande rörelsekapitalbehov (avsnitt B.2.3).
- IFB finansierade delvis omstruktureringskostnaderna genom att sälja av tillgångar (avsnitt B.2.4 och B.2.5). Bortsett från försäljningen av olika relativt obetydliga tillgångar utgörs denna del av bidraget huvudsakligen av 2004 års avveckling av de tillgångar som användes vid OCHZ-terminalen. Samäganderätten (50 procent) till dessa tillgångar som utnyttjades av OCHZ överläts [...] (se avsnitt B.2.4 för 2004) och IFB återvann ett extra belopp på 0,9 miljoner euro i rörelsekapital av OCHZ (se avsnitt B.2.5 för 2004).
- År 2003 fick IFB ett banklån på 2 miljoner euro av ING Bank (se avsnitt B.2.6). År 2006 finansierade IFB köpet av "reach stackers" genom ett externt lån på 1,3 miljoner euro.

(188) Belgien anser sig ha bidragit till omstruktureringsplanen med egna medel enligt vad som krävs i 1999 års riktlinjer.

4. BEDÖMNING

4.1 Bedömning av om undsättnings- och omstruktureringsåtgärderna utgör statligt stöd

(189) Enligt artikel 87.1 i fördraget "är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrída konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna".

4.1.1 Stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel

(190) Den fråga som först måste besvaras är om SNCB:s finansiella stöd till IFB har utgjort "stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel". Enligt EG-domstolens rättspraxis (domstolens dom i målet *Stardust Marine* ⁽²⁶⁾), ska detta kriterium anses vara uppfyllt om det för det första är fråga om statliga medel och om stödet för det andra kan tillskrivas staten, i detta fall Belgien.

4.1.1.1 Statliga medel

(191) Kommissionen konstaterar att SNCB är ett offentligt företag i den mening som avses i artikel 2 i direktiv 80/723/EEG: den belgiska staten äger 100 procent av SNCB:s tecknade egenkapital och styrelsen, liksom den verkställande ledamoten, utses av kungen genom kungörelse som behandlats i ministerrådet. Kriterierna i artikel 2.2 a och c i direktivet är därmed uppfyllda.

(192) Det bör mot den bakgrunden påpekas att det "följer av domstolens rättspraxis att artikel 87.1 EG omfattar alla likvida medel som myndigheterna faktiskt kan använda för att stödja företag [...]. Följaktligen är det så att även om de aktuella beloppen inte permanent disponeras av staten är det förhållandet att de fortlöpande kontrolleras av staten och således kan disponeras av behöriga nationella myndigheter tillräckligt för att de skall kunna anses utgöra statliga medel." ⁽²⁷⁾.

(193) I sin skrivelse om att inleda förfarandet (punkterna 136–139) har kommissionen därför bedömt att de belopp som har ställts till IFB:s förfogande ska anses utgöra statliga medel.

⁽²⁶⁾ Domstolens dom av den 16 maj 2002 i målet Frankrike mot kommissionen, ovan nämnt i fotnot 12, punkt 37.

⁽²⁷⁾ Domstolens dom av den 16 maj 2002 i målet Frankrike mot kommissionen, ovan nämnt i fotnot 12, punkt 37.

(194) Belgien bestrider slutsatsen att alla medel som SNCB förfogar över ska anses utgöra statliga medel. Kommissionen besvarar de tre argument som Belgien anför på följande vis:

(195) Den föreslagna åtskillnaden mellan den del av SNCB:s medel som används för att fullgöra uppdraget att tillhandahålla allmännyttiga tjänster och den del som används för företagets kommersiella verksamhet är inte relevant mot bakgrund av Stardust-domen. Denna dom avsåg nämligen medel i en offentlig bank, vilket tydligt visar att medel som ett offentligt företag använder till kommersiell verksamhet också kan utgöra statliga medel.

(196) Argumentet att SNCB:s tillgångar inte kan disponeras av Belgien, utan har avsatts för föremålet för SNCB:s verksamhet, kan inte heller det godtas. Det faktum att Belgien äger 100 % av aktierna i SNCB, att SNCB hela tiden kontrolleras av det offentliga och att staten när som helst kan besluta att privatisera företaget, visar att SNCB:s tillgångar står till den belgiska statens förfogande. Kommissionen noterar också att den belgiska staten utser ledamöterna i tillsynsrådet liksom den verkställande ledamoten, något som skänker viss kontroll över företaget.

(197) Argumentet att de åtgärder som SNCB beviljat IFB inte skulle medföra någon förlust av den belgiska statens tillgångar är i sak felaktigt. Eftersom Belgien äger SNCB minskar alla dåliga investeringar som minskar SNCB:s värde också den belgiska statens tillgångar.

(198) Kommissionen drar således slutsatsen att de granskade åtgärderna har finansierats med statliga medel.

4.1.1.2 Huruvida åtgärderna kan tillskrivas staten

(199) När det gäller frågan om åtgärderna måste tillskrivas den berörda staten påpekas det i Stardust-domen att "endast det faktum att ett offentligägt företag kontrolleras av staten är under sådana omständigheter inte tillräckligt för att anse att de åtgärder som företaget vidtagit, till exempel sådana stödåtgärder som här är aktuella, skall tillskrivas staten. Det är vidare nödvändigt att undersöka om de offentliga myndigheterna skall anses ha varit delaktiga på ett eller annat sätt i dessa åtgärder" ⁽²⁸⁾.

(200) Enligt domstolens rättspraxis ska således kriteriet att åtgärden kan tillskrivas staten undersökas av kommissionen i varje enskilt fall. Domstolen hävdar att det "i all-

mänhet (är) mycket svårt för en utomstående att i ett konkret fall bevisa att ett sådant företag faktiskt har vidtagit stödåtgärder på myndigheternas begäran". Enligt samma rättspraxis finner domstolen att "det kan härledas ur omständigheterna i det enskilda fallet och det sammanhang i vilket åtgärden vidtagits att en stödåtgärd som vidtagits av ett offentligägt företag kan tillskrivas staten" ⁽²⁹⁾.

(201) Domstolen förtydligar sedan några kriterier som kan användas för att visa att stödet kan tillskrivas staten:

"Av dessa skäl finner domstolen att det kan härledas ur omständigheterna i det enskilda fallet och det sammanhang i vilket åtgärden vidtagits att en stödåtgärd som vidtagits av ett offentligägt företag kan tillskrivas staten. Domstolen har i detta hänseende redan beaktat att företaget i fråga inte kunde fatta det klandrade beslutet utan att ta hänsyn till myndigheternas krav (se särskilt domen i det ovannämnda målet van der Kooy m.fl. mot kommissionen, punkt 37). Domstolen har även beaktat att, bortsett från de omständigheter av institutionell karaktär som band de offentliga företagen till staten, skulle dessa företag, vilka förmedlat stödet, ta hänsyn till anvisningarna av en comitato interministeriale per la programmazione economica" (CIPE) (domen av den 21 mars 1991 i det ovannämnda målet C-303/88, Italien mot kommissionen, punkterna 11 och 12, och av den 21 mars 1991 i det ovannämnda målet C-305/89, Italien mot kommissionen, punkterna 13 och 14).

Andra omständigheter kan även vara av vikt för att avgöra om en stödåtgärd som vidtagits av ett offentligägt företag skall tillskrivas staten. Bland dessa omständigheter märks huruvida företaget införlivats med den offentliga förvaltningen, vilken verksamhet företaget bedriver och om denna utövas på marknaden under normala konkurrensvillkor i förhållande till privata företag, frågan om företagets organisationsform är offentligrättslig eller om det omfattas av den allmänna bolagsrätten, hur starkt inflytande myndigheterna har över företagens förvaltning och alla omständigheter som i det enskilda fallet pekar mot att de offentliga myndigheterna är delaktiga eller att det är osannolikt att de inte är delaktiga i en åtgärd. Åtgärdens omfattning, dess innehåll och villkoren för dess genomförande skall även beaktas." ⁽³⁰⁾.

(202) I sin skrivelse om att inleda förfarandet (punkterna 140–150) har kommissionen när det gäller frågan om huruvida stödet kan tillskrivas staten gjort åtskillnad mellan perioden före ingåendet av ramavtalet den 7 april 2003 och perioden efter det att avtalet hade ingåtts. Med tanke på Belgiens synpunkter verkar det mer befogat att skilja mellan följande tre perioder:

⁽²⁸⁾ Domstolens dom av den 16 maj 2002 i målet Frankrike mot kommissionen, se fotnot 12, punkterna 52 och 55.

⁽²⁹⁾ Domstolens dom av den 16 maj 2002 i målet Frankrike mot kommissionen, se fotnot 12, punkterna 53 och 54.

⁽³⁰⁾ Domstolens dom av den 16 maj 2002 i målet Frankrike mot kommissionen, se fotnot 12, punkterna 55–57.

- Perioden före den 19 juli 2002 (datum då SNCB:s styrelse beslutade att godkänna beviljandet av ett likviditetsförskott och godkände att en ökning av aktiekapitalet i IFB var "trolig").
- Perioden mellan den 19 juli 2002 och den 20 december 2002 (datum då SNCB:s styrelse beslutade att godkänna principen om en ökning av aktiekapitalet i IFB och gav ledningsgruppen klartecken att förhandla om ramavtalet av den 7 april 2003).
- Perioden efter den 20 december 2002.

Perioden före styrelsens beslut av den 19 juli 2002

- (203) När det gäller perioden före styrelsebeslutet är frågan huruvida det tysta medgivande som SNCB:s ledning (ledningsgruppen) gav uttryck för genom att inte avkräva IFB betalning för tillhandahållandet av transporttjänster från år 2000 kan tillskrivas den belgiska staten. I sin skrivelse om att inleda förfarandet (punkterna 141–142) säger sig kommissionen tvivla på att beslutet att godkänna den systematiska icke-betalningen av fakturor under perioden från slutet av 2000 till början av 2003 fattades utan de belgiska myndigheternas medverkan.
- (204) Enligt den belgiska regeringens svar informerades inte SNCB:s styrelse om detta förfarande förrän den 19 juli 2002, och regeringens ombud informerades vid samma tillfälle. Kommissionen har inte mottagit några synpunkter från andra berörda parter.
- (205) Kommissionen har i förhandlingsreferaten från deputeradekamraren och senaten den 6 mars 2002, den 24 januari 2002 och den 28 februari 2002 hittat kommentarer om IFB i samband med den mer övergripande diskussionen bland ledamöter och senatorer om konkurrensutsättningen av järnvägsmarknaden och ABX-ärendet. Kommissionen har därför bett den belgiska regeringen att översända de utredningar från Boston Consulting Group och Team Consult som nämndes vid dessa diskussioner, liksom den belgiska regeringens beslut av den 22 februari 2002, som också var föremål för diskussioner.
- (206) Vid en analys av dessa handlingar har det inte gått att hitta några indicier på att den belgiska regeringen påverkat SNCB:s beslut om IFB:s framtid.

- (207) Nästa fråga är att ta reda på om det tysta medgivandet hos ledningen för ett offentligt företag, sådant det beskrivs i punkt 203 i detta beslut, kan tillskrivas den belgiska staten när det saknas indicier på att myndigheterna specifikt ingripit i den rådande krissituationen.
- (208) Genom 1993 års lag etableras SNCB som ett offentligt aktiebolag och enligt denna lag ska SNCB:s ledning, det vill säga den verkställande ledamoten och ledamöterna i ledningsgruppen, driva företaget självständigt utan inblandning av de offentliga myndigheterna. Eftersom det saknas konkreta bevis för att staten har ingripit i hanteringen av IFB-frågan måste kommissionen dra slutsatsen att beslutet i SNCB:s ledning att medge att IFB inte betalade sina fakturor under perioden från slutet av 2000 till juli 2002 inte ska tillskrivas den belgiska staten.

Perioden mellan styrelsens beslut av den 19 juli 2002 och styrelsens beslut av den 20 december 2002

- (209) Den 19 juli 2002 fick SNCB:s styrelse och det däri ingående regeringsombudet som företräder Belgiens intressen i styrelsen veta att IFB inte hade betalat sina fakturor sedan slutet av 2000, och godkände att IFB beviljades ett förskott på 2,5 miljoner euro under andra kvartalet 2002.
- (210) Mot den bakgrunden måste kommissionen kontrollera om beslutet i SNCB:s styrelse kan tillskrivas Belgien med ledning av de kriterier som fastställdes genom rättspraxis i Stardust- domen. I det aktuella fallet handlar det med andra ord om att kontrollera om det faktum att regeringen var företrädd genom ett ombud i styrelsen räcker för att beslutet ska tillskrivas den belgiska staten, trots att ombudet inte i konkret handling medverkade till den ifrågasatt åtgärden. Det framgår dock av de uppgifter kommissionen förfogar över att det varken vid utredningen av ärendet eller av synpunkterna från tredje part går att visa att den belgiska regeringen har försökt påverka styrelsens beslut av den 19 juli 2002. SNCB är ett självständigt offentligt aktiebolag med en självständig förvaltning gentemot den belgiska staten. När det gäller det faktum att regeringen företräds av ett ombud i SNCB:s styrelse noterar kommissionen att ombudet hade en begränsad funktion (se även revisionsrättens rapport i denna fråga⁽³¹⁾). Regeringens ombud var endast behörigt att ingripa i beslutet av den 19 juli 2002 om det fanns risk för att det skadade genomförandet av SNCB:s uppdrag att tillhandahålla allmännyttiga tjänster. Med tanke på stödets belopp (2,5 miljoner euro) och utformning (likviditetsförskott med ränta) måste det konstateras att beslutet inte var av den arten att det skadade genomförandet av SNCB:s uppdrag att tillhandahålla allmännyttiga tjänster.

⁽³¹⁾ Revisionsrätten: *Le bon emploi des deniers publics par la S.N.C.B* (SNCB – riktig användning av offentliga medel), revisionskontroll genomförd enligt representanhusets resolution av den 11 maj 2000, Bryssel, maj 2001.

(211) Med beaktande av dessa omständigheter drar kommissionen slutsatsen att det förskott på 2,5 miljoner euro som SNCB beviljade IFB för att bibehålla en kommersiell verksamhet utan något samband med de allmännyttiga tjänsterna inte kan tillskrivas den belgiska staten.

(212) Kommissionen drar slutsatsen att det i förevarande fall inte finns några indicier vad avser den offentliga förvaltningens inblandning, verksamhetens art och förhållanden som gör det möjligt att fastställa att styrelsens beslut av den 19 juli 2002 om att bevilja IFB ett förskott på 2,5 miljoner euro kan tillskrivas den belgiska staten.

Perioden efter styrelsens beslut av den 20 december 2002

(213) Den 20 december 2002 beslutade styrelsen att ingå ett ramavtal med IFB som skulle omfatta både undsättnings- och omstruktureringsåtgärder, och utmynna i en ökning av IFB:s aktiekapital.

(214) När kommissionen analyserade ärendet i sin skrivelse om att inleda förfarandet (punkterna 143–150) framkom tre konkreta indicier på att den belgiska staten kunde tillskrivas dessa undsättnings- och omstruktureringsåtgärder till förmån för IFB:

— Omstruktureringsplanen förelades den belgiska staten för godkännande.

— Tidningsartiklar visar att den belgiska regeringen utövade ett stort inflytande över SNCB under 2003.

— Omfattning, innehåll och villkor i ramavtalet av den 7 april 2003.

(215) I sitt svar på skrivelsen om att inleda förfarandet bestrider de belgiska myndigheterna att dessa tre indicier skulle vara tillräckliga för att fastställa att staten kan tillskrivas åtgärderna i den mening som avses Stardust-domen. Kommissionen upprepar i det följande innehållet i dessa

indicier och förklarar varför den belgiska regeringens argument inte kan godtas.

a) *De offentliga myndigheternas godkännande (punkt 56 i Stardust-domen)*

(216) I sina domar i målen *Van der Kooy* ⁽³³⁾, *Italien mot kommissionen* ⁽³⁴⁾ och *kommissionen mot Frankrike* ⁽³⁵⁾, drog domstolen slutsatsen att stödet skulle tillskrivas staten på grund av att beviljandet av stödet hade förelagts de offentliga myndigheterna för godkännande. I *Van der Kooy-domen* är detta förhållande i sig skäl nog att fastställa att åtgärden ska tillskrivas staten; i domarna i målen *Italien mot kommissionen* och *kommissionen mot Frankrike* är det godkännandet i kombination med andra omständigheter som visar de offentliga myndigheternas inflytande ⁽³⁶⁾. I kommissionens beslut *Space Park Development GmbH*, som var det första där Stardust-domen tillämpades, drog kommissionen slutsatsen att stödet skulle tillskrivas staten, även utifrån det förhållandet att lånet i fråga måste godkännas av delstatsmyndigheterna i Bremen ⁽³⁷⁾. Att en åtgärd föreläggs medlemsstaten för godkännande utgör således en omständighet som talar för att åtgärden ska tillskrivas staten.

(217) I det aktuella fallet är SNCB:s och IFB:s styrelser enligt artikel 2 i ramavtalet skyldiga att förelägga den belgiska staten omstruktureringsplanen för godkännande ⁽³⁷⁾. Detta utgör således ett första indicium på att den belgiska staten ska tillskrivas SNCB:s beslut om att omstrukturera IFB.

(218) Den belgiska regeringen hävdar att SNCB och IFB när allt kom omkring inte följde ramavtalets bestämmelser om att förelägga den belgiska regeringen omstruktureringsplanen för godkännande, eftersom det skulle ha skadat SNCB:s kommersiella självständighet.

⁽³³⁾ Domstolens dom av den 2 februari 1988 i de förenade målen C-67/85, C-68/85 och 70/85, *Kwekerij Gebroeders van der Kooy BV m.fl. mot kommissionen*, REG 1988, s. 219.

⁽³⁴⁾ Domstolens domar av den 21 mars 1991 i mål C-303/88, *Italien mot kommissionen*, REG 1991, s. I-1433 och mål C-305/89, REG 1991, s. I-1603.

⁽³⁵⁾ Domstolens dom av den 30 januari 1985 i mål 290/83, *kommissionen mot Frankrike*, REG 1985, s. 439.

⁽³⁶⁾ Nämligen det faktum att staten utsett ledningen i fråga om domarna i målen *kommissionen mot Italien*, att finansieringen skett genom en offentlig institution, att villkoren för att bevilja stöd motsvarar villkoren för vanligt statligt stöd, att regeringen presenterade stödet som något som ingick i ett statligt åtgärdepaket i fråga om målet *kommissionen mot Frankrike*.

⁽³⁷⁾ Kommissionens beslut av den 17 september 2003 om det statliga stöd som Tyskland beviljat till förmån för *Space Park Development GmbH*, EUT L 61, 27.2.2004, s. 66, skäl 30.

⁽³⁷⁾ Som en påminnelse lyder artikel 4 som följer: Parterna bekräftar att de avser att verkställa följande åtgärder förutsatt att de överensstämmer med en omstruktureringsplan som har godkänts av deras respektive styrelse, av den belgiska staten och om så krävs av EU, samt med förbehåll för att IFB:s aktieägare ger sitt samtycke.

- (219) Såsom redan har förklarats i skrivelsen om att inleda förfarandet (punkterna 146 och 147) gör inte detta faktiska förhållande att indiciet på att stödet ska tillskrivas den belgiska staten förlorar sin giltighet. Det förefaller uteslutet att de båda avtalsparterna SNCB och IFB skulle ha tagit med en sådan klausul i avtalet om den belgiska regeringen inte utövade inflytande av det slag som avses.
- (220) Det faktum att den belgiska regeringen hävdar att den aldrig formellt rådfrågades om omstruktureringen räcker inte för att utesluta att den haft en informell påverkan på den belgiska regeringen under utarbetandet av ramavtalet av den 7 april 2003, och det går heller inte att utesluta att ett godkännande har skett. Det bekräftas av vad domstolen påpekade i Stardust- domen: "På grund av dessa nära relationer mellan staten och det offentligägda företaget är det (...) i allmänhet mycket svårt för en utomstående att i ett konkret fall bevisa att ett sådant företag faktiskt har vidtagit stödåtgärder på myndigheternas begäran." Därför utgör själva det förhållandet att det i ett avtal mellan parterna föreskrivs att den belgiska staten ska ge sitt godkännande ett tydligt indicium på den belgiska regeringens inblandning.
- (221) I sitt svar på skrivelsen om att inleda förfarandet förklarar den belgiska regeringen att bestämmelsen i artikel 2 i ramavtalet inte berörde omstruktureringsplanen i sig, utan det meddelande genom vilket Belgien skulle anmäla ramavtalet till kommissionen.
- (222) Kommissionen anser inte att detta argument är övertygande. Om avtalsparternas enda tanke var att Belgien skulle anmäla ramavtalet för kommissionen skulle de uttryckligen ha skrivit detta i artikel 2 i avtalet. Den belgiska regeringens tolkning strider mot avtalets lydelse.
- (223) Kommissionen drar därför slutsatsen att artikel 2 i avtalet förutsätter att åtgärderna ska godkännas av de belgiska myndigheterna och utgör ett indicium på att åtgärderna i fråga ska tillskrivas den belgiska staten.
- b) Tidningsartiklar
- (224) Ytterligare indicier som talar för att den belgiska regeringen varit inblandad i ärendet finns också i olika tidningsartiklar⁽³⁸⁾. I en artikel publicerad i *La libre Belgique* den 19 maj 2003⁽³⁹⁾ citeras pressavdelningen på SNCB,
- som förklarar att Belgien ännu inte hade anmält undsättningsåtgärderna till kommissionen den 19 maj 2003, trots att ramavtalet undertecknades den 7 april 2003, vilket berodde på att "den federala myndigheten måste få säga sitt". I en artikel som publicerades i mars 2003 på webbplatsen www.cheminots.be, omnämns Karel Vinck, dåvarande verkställande ledamot för SNCB, i anslutning till ABX- och IFB-ärendena på följande sätt: "Han kräver ett tillräckligt manöverutrymme för att kunna förvalta bolaget". Det underförstådda budskapet är att SNCB:s ledning ansåg att staten ingrep för mycket i dessa ärenden.
- (225) Belgien argumenterar mot detta indicium. När det gäller artikeln i *La libre Belgique* hävdar man enligt artikel 2 i ramavtalet att den federala myndigheten bara skulle yttra sig om den belgiska regeringens meddelande till kommissionen, genom vilket ramavtalet skulle anmälas. Texten i tidningsartikeln och pressmeddelandet från SNCB kan emellertid inte misstolkas. Om pressavdelningen vid SNCB enbart hade velat att den belgiska regeringen skulle godkänna en informationstext avsedd för kommissionen skulle man ha skrivit att det problem som skulle lösas bara var en ren formsak och inte ett problem i sak.
- (226) När det gäller Karel Vincks uttalanden anser de belgiska myndigheterna att de inskränker sig till förvaltningen av uppdraget att tillhandahålla allmännyttiga tjänster. Detta förefaller inte sannolikt, eftersom han i första hand intervjuades angående ABX- och IFB-ärendena, som berör SNCB:s kommersiella verksamhet och inte uppdraget att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, något som den belgiska regeringen själv erkänner.
- c) Ramavtalets omfattning, innehåll och villkor
- (227) I ett mer övergripande perspektiv erinrar kommissionen om ovan citerade punkt 56 i Stardust- domen, enligt vilken det är nödvändigt att beakta "alla omständigheter som i det enskilda fallet pekar mot att de offentliga myndigheterna är delaktiga eller att det är osannolikt att de inte är delaktiga i en åtgärd. Åtgärdens omfattning, dess innehåll och villkoren för dess genomförande skall även beaktas" för att kunna fastställa om en åtgärd ska tillskrivas medlemsstaten, med följd att ramavtalets omfattning, innehåll och villkor utgör ytterligare indicier på att åtgärden ska tillskrivas staten.
- (228) Belgien argumenterar mot detta tredje indicium och upprepar sitt påstående att SNCB är helt självständigt i alla sina beslut, med undantag för förvaltningen av de allmännyttiga tjänsterna.

⁽³⁸⁾ Tidningsartiklar kan utgöra indicier på att åtgärder ska tillskrivas staten, se besluten *ABX Logistics*, EUT C 9, 14.1.2004, s. 12 och *Sniace SA*, EUT L 108, 30.4.2003, s. 35.

⁽³⁹⁾ "Inter Ferry Boats delas i två grenar", rubrik den 19 maj 2003 på webbplatsen www.lalibre.be

- (229) Kommissionen anser att 1993 års lag genom vilken SNCB:s ställning som offentligägt aktiebolag slås fast förvisso tillförsäkrar SNCB självständighet i sin kommersiella verksamhet. Kommissionen erinrar dock om att regeringens ombud deltar i alla styrelsesammanträden och kan vända sig till de belgiska myndigheterna för att upphäva ett styrelsebeslut om en fråga som strider mot fullgörandet av uppdraget att tillhandahålla allmännyttiga tjänster om detta beslut "är till [...] skada för utförandet av allmännyttiga tjänster".
- (230) Såsom redan har förklarats anser kommissionen att beslutet att bevilja ett likviditetsförskott på 2,5 miljoner euro inte kunde överklagas av regeringens ombud, eftersom åtgärdens belopp och utformning gjorde att det inte kunde skada genomförandet av uppdraget att tillhandahålla allmännyttiga tjänster.
- (231) Bedömningen bör bli en annan i fråga om beslutet att investera närmare 100 miljoner euro i ett konkursfärdigt bolag. Beslutet borde ha fått regeringens ombud att ingripa, eller åtminstone informera de belgiska myndigheterna så att de formellt eller informellt kunde agera, som man exempelvis gjorde år 2000 när det gällde investeringar i den italienska grenen av ABX.
- (232) Kommissionen anser följaktligen att ramavtalets omfattning, innehåll och villkor i kombination med regeringens ombuds närvaro och befogenheter också utgör ett indicium på att stödet ska tillskrivas staten.
- d) *Slutsats*
- (233) Kommissionens slutsats är följaktligen att åtgärderna i fråga ska tillskrivas den belgiska staten vad avser perioden efter SNCB:s styrelsebeslut av den 20 december 2002.
- (234) Kommissionen måste därför undersöka om de åtgärder som SNCB vidtog till förmån för IFB efter den 20 december 2002 medförde någon fördel för mottagaren eller om SNCB tvärtom handlade som en försiktig investerare skulle ha gjort i en marknadsekonomi.
- 4.1.2 *Fördel för stödmottagaren enligt principen om en försiktig investerare i en marknadsekonomi*
- (235) Kommissionen måste undersöka om SNCB:s styrelsebeslut den 20 december 2002 om att öka IFB:s aktiekapital genom att konvertera förfallna fordringar och bevilja undsättningsåtgärder, som fick SNCB att under-
- teckna ramavtalet med IFB den 7 april 2003, medförde någon ekonomisk fördel för IFB eller om beslutet skulle ha kunnat fattas av en privat investerare i en marknadsekonomi.
- (236) Eftersom SNCB:s beslut att inte längre kräva att IFB skulle betala sina fakturor under perioden från slutet av 2000 till december 2002 och SNCB:s beslut att bevilja ett förskott på 2,5 miljoner euro inte kan tillskrivas Belgien, finns det inte längre skäl att i detalj granska dessa beslut.
- (237) Som en påminnelse bestod undsättningsåtgärderna av följande åtgärder:
- Beviljandet av en betalningsfrist för skulder på 63 miljoner euro.
 - Beviljandet av en kredit på 15 miljoner euro.
 - Beviljandet av ett förskott som kan återkrävas på 5 miljoner euro.
- (238) Omstruktureringsåtgärderna omfattade avveckling av dotterföretagen i Frankrike och omstrukturering och fortsatt drift av verksamheten i Belgien. Finansieringen av dessa åtgärder säkerställdes i första hand genom undsättningsåtgärderna och enligt vad som föreskrevs i omstruktureringsplanen skulle denna finansiering långsiktigt garanteras genom att följande fordringar konverterades till aktiekapital:
- Konvertering till aktiekapital av skulder på 63 miljoner euro för vilka en betalningsfrist har beviljats.
 - Konvertering av en kredit på 15 miljoner euro till aktiekapital.
 - Konvertering till aktiekapital av den upplupna räntan på betalningsfristen och krediten.
- (239) För att avgöra om SNCB har handlat som en privat investerare skulle ha gjort i en marknadsekonomi finns det skäl att bedöma om en privat investerare av jämförbar storlek, som befinner sig i en liknande situation och under likartade förhållanden som SNCB, skulle ha kunnat förfara på samma sätt ⁽⁴⁰⁾.

⁽⁴⁰⁾ Dom av den 21 mars 1991 i mål C-305/89, *Italien mot kommissionen*, punkterna 19 och 20.

- (240) Domstolen har påpekat att även om den privata investeraren inte med nödvändighet har samma beteende som en vanlig investerare som placerar kapital i syfte att det på mer eller mindre kort sikt ska förränta sig, så bör beteendet åtminstone överensstämma med det hos ett privat holdingbolag eller en privat företagskoncern som arbetar utifrån en strukturell, global eller sektorsinriktad strategi och vägleds av mer långsiktiga lönsamhetsperspektiv⁽⁴¹⁾. Domstolen har påpekat att kommissionen är skyldig att "göra en fullständig analys av samtliga relevanta omständigheter i den omtvistade transaktionen och dess sammanhang" för att ta reda på om staten har agerat som en försiktig investerare skulle ha gjort i en marknadsekonomi⁽⁴²⁾.
- (241) I sitt svar på skrivelsen om att inleda förfarandet anser Belgien att SNCB:s beslut att kräva att IFB avvecklar de franska dotterföretagen i koncernen och SNCB:s beslut att kräva att IFB omstrukturerar och fortsätter driva sin verksamhet i Belgien är beslut som en privat investerare i en marknadsekonomi skulle ha fattat.
- (242) Kommissionen anser emellertid att den relevanta frågan inte är att ta reda på om IFB genom att avveckla sina dotterföretag i Frankrike och omstrukturerar och fortsätta driva sin verksamhet i Belgien har agerat som en privat investerare i en marknadsekonomi, utan att ta reda på om SNCB:s beslut att finansiera dessa båda åtgärder är ett beslut som en privat investerare skulle ha tagit.
- (243) Under 2002/2003 skulle SNCB således besluta om det sammantaget var mindre kostsamt att finansiera omstruktureringen av IFB (som inbegrep en avveckling av dotterföretagen i Frankrike och fortsatt drift av verksamheten i Belgien) eller om det var mindre kostsamt att försätta IFB i konkurs. Kommissionen anser enligt fast praxis att en privat investerare skulle ha fortsatt driva ett dotterföretag om det vid en jämförelse mellan kostnaden för en avveckling av dotterföretaget och kostnaderna för omstrukturering av detsamma visar sig att kostnaderna för en avveckling är högre än kostnaderna för en omstrukturering⁽⁴³⁾.
- (244) I första hand bör det därför fastställas vilka kostnader SNCB skulle få vid båda dessa scenarier – en omstrukturering respektive en avveckling av IFB.

4.1.2.1 Kostnader för en omstrukturering av IFB

- (245) I det första scenariot satsar SNCB 95,3 miljoner euro på att finansiera omstruktureringen av IFB genom att avstå

från att driva in fordringar som konverteras till aktiekapital. Efter denna omstrukturering innehar SNCB 100 procent av aktierna i ett företag värderat till 31 miljoner euro, men med 34,2 miljoner euro i avsättningar, och 15 miljoner euro i finansiella skulder (bortsett från skulderna gentemot SNCB), vilket ger ett företagsvärde netto på minus 18 miljoner euro. Kommissionen anser att dessa beräkningar, som grundar sig på erkända metoder, är realistiska.

- (246) Kommissionen konstaterar följaktligen att SNCB vid en hypotetisk försäljning av IFB endast skulle ha kunnat få ett negativt försäljningspris.

4.1.2.2 Hypotetiska kostnader för en likvidation av IFB

- (247) Även i det andra scenariot avstår SNCB från att driva in sina 95 miljoner i fordringar. Belgien menar vidare att SNCB, på grundval av tillgängliga uppgifter vid den tidpunkt då ramavtalet ingicks den 7 april 2003, vid en likvidation av IFB:s belgiska verksamhet skulle ha belastats av en ytterligare kostnad på mellan 70,6 och 161,8 miljoner euro. Beloppet motsvarar de belopp som i normala fall skulle ha kunnat återvinnas genom likvidering av tillgångar (37,5 miljoner euro) minus kostnaderna för likvidering av IFB:s skulder (67–76,9 miljoner euro) och kostnader för övertalig personal vid SNCB (41,1–122,4 miljoner euro) till följd av verksamhetsnedläggningen vid IFB.
- (248) Kommissionen delar inte denna analys. I första hand ifrågasätter man att SNCB skulle ha tvingats betala IFB:s samtliga skulder. Vidare ifrågasätter man det belopp för ökade sociala kostnader som Belgien har beräknat.

SNCB:s ansvar för IFB:s skulder

- (249) I motsats till vad Belgien hävdar innebär inte det faktum att IFB hade ett negativt substansvärde (återvinningsvärde av tillgångar minskat med värdet av skulder som kan utkrävas) att SNCB vid en eventuell konkurs skulle ha behövt betala företagets skulder. Kommissionen erinrar om att ett företag som IFB i princip ska uppfylla sina skyldigheter med bolagets egen förmögenhet. Aktieägarnas ansvar för bolagets skyldigheter sträcker sig i normala fall inte längre än till aktiekapitalet och påverkar således inte de olika aktieägarnas egna förmögenheter. Det är endast i undantagsfall och på strikta villkor som det enligt lagstiftningen i vissa länder finns en möjlighet för tredje man att vända sig till aktieägarna⁽⁴⁴⁾.

⁽⁴¹⁾ Dom av den 21 mars 1991 i mål C-305/89, *Italien mot kommissionen*, punkterna 19 och 20.

⁽⁴²⁾ Dom av den 6 mars 2003 i de förenade målen T-228/99 och T-233/99, *WestLB Girozentrale mot kommissionen*, REG 2003, s. II-435, punkt 2251.

⁽⁴³⁾ Se kommissionens beslut av den 7 december 2005, nr C 53/03, Belgien, omstrukturering av företaget *ABX Logistics*, punkt 196 ff.

⁽⁴⁴⁾ Se beslutet om att utvidga förfarandet, nr C 53/03, Belgien, *ABX Logistics*, punkt 61.

(250) Vid en hypotetisk konkurs i IFB skulle SNCB därför ha förlorat sitt aktiekapital, men inte ha tvingats ersätta IFB:s övriga fordringsägare. Den kostnad SNCB i egenskap av aktieägare skulle ha haft för IFB:s konkurs skulle därmed ha varit noll, och inte mellan 29,5 och 39,4 miljoner euro som de belgiska myndigheterna hävdar.

(251) Mot bakgrund av kommissionens beslutspraxis tillstår emellertid kommissionen att ett företag i SNCB:s situation kanske skulle ha behövt ta på sig kostnader i egenskap av andra funktioner än den som aktieägare⁽⁴⁵⁾. I det aktuella fallet rör det sig främst om följande kostnader:

— I egenskap av fordringsägare kommer SNCB att förlora sina fordringar på IFB, åtminstone vad avser SNCB:s andel av IFB:s skulder som inte täcks av tillgångar. Med beaktande av SNCB:s roll i avvecklingen av IFB kan kommissionen godta att den risken värderas till ett belopp motsvarande SNCB:s samtliga fordringar på IFB, det vill säga 95 miljoner euro.

— Med tanke på att SNCB är ett moderföretag kan kommissionen möjligen godta att det vore klokt av företaget att betala en del av de obetalda skulderna till IFB:s leverantörer, som även är SNCB:s leverantörer, för att värna sitt anseende.

(252) Det är därför lämpligt att beräkna det högsta belopp som SNCB skulle ha kunnat få betala i den egenskapen. Belgien anser själv att SNCB:s eventuella merkostnader härvidlag inte bör överskrida 13 miljoner euro. I realiteten skulle de faktiska merkostnaderna ha kunnat bli lägre, eftersom IFB:s fordringsägare först skulle ha fått tillbaka en del av sina fordringar i samband med företagets likvidation, och bara ha fått ersättning från SNCB för resterande belopp. Tretton miljoner euro ska därför anses utgöra ett högsta belopp.

Sociala merkostnader för SNCB

(253) Kommissionen anser att det i princip kan vara befogat för en privat investerare i en marknadsekonomi som måste välja mellan att finansiera en omstrukturering av sitt dotterföretag och försätta det i konkurs att beakta kostnaderna för en personalnedskärning, om denna personalnedskärning är en direkt och undviklig följd av att dotterföretaget försätts i konkurs.

(254) Belgien drar slutsatsen att beslutet att försätta IFB i konkurs skulle ha lett till en överbemanning på 530 anställda hos SNCB. Av dessa var 50 utstationerade hos IFB, och

480 anställda inom SNCB där de ägnade sig åt uppgifter som var nödvändiga för att IFB skulle kunna fortsätta sin verksamhet. Att minska SNCB:s personal med 530 anställda skulle ha medfört kostnader på 122,4 miljoner euro, motsvarande 230 000 euro per anställd. Beräkningen förklaras mer ingående i del 3 i detta beslut.

(255) Kommissionen anser att det inte är realistiskt att anta att SNCB endast skulle ha kunnat överta 21 procent av den trafik som tidigare drevs av IFB. För det första är det en mycket stark utveckling på de marknader där IFB verkar, vilket Belgien också påpekar i sitt svar på skrivelsen om att inleda förfarandet, (11 procents tillväxt på marknaden för lossning och lastning av varor, 12 procents tillväxt på marknaden för kombinerade transporter). Det verkar därför troligt att IFB:s konkurrenter skulle ha köpt upp IFB:s tillgångar, för att kunna fortsätta verksamheten.

(256) I det fallet skulle IFB:s köpare ha behövt tjänster i form av godstransporter på järnväg. Med tanke på att SNCB har en mycket stark position på marknaden för internationella godstransporter från Belgien och med tanke på att företaget har monopol på marknaden för nationella godstransporter i Belgien (fram till den 1 januari 2007) anser kommissionen att IFB:s köpare skulle ha valt SNCB som järnvägstransportföretag, åtminstone för en stor del av sina behov. Det förefaller därför troligt att SNCB även vid en hypotetisk konkurs i IFB skulle ha kunnat ta över en stor del av den järnvägstrafik som förvaltades av IFB.

(257) Kommissionen noterar vidare att det finns en växande marknad för järnvägstransporter. Det verkar därför rimligt att anta att SNCB skulle ha kunnat växa i samma takt som marknaden, vilket skulle ha möjliggjort ett successivt återtag av de 50 utstationerade anställda hos IFB.

(258) Sammanfattningsvis anser kommissionen att Belgien inte på ett övertygande sätt har kunnat visa att SNCB skulle ha haft en överbemanning på 480 anställda i händelse av en konkurs i IFB, och att det inte skulle ha varit möjligt att återta de 50 anställda som var utstationerade hos IFB.

(259) På grundval av de uppgifter Belgien har lämnat anser kommissionen att SNCB i det andra scenariot avstår från att återkräva sina fordringar till ett värde av högst 95,3 miljoner euro (på samma sätt som i det första scenariot) och därutöver har kostnader på högst 13 miljoner euro.

4.1.2.3 Slutsats

(260) Eftersom SNCB i båda scenarierna avstår från sina fordringar på IFB till ett värde av 95,3 miljoner euro, har

⁽⁴⁵⁾ Se kommissionens beslut av den 7 december 2005, nr C 53/03, Belgien, omstrukturering av företaget ABX Logistics, punkt 204 ff.

Belgien inte kunnat visa att SNCB genom att välja det första alternativet (en finansiering av omstruktureringen) som innebär att SNCB väljer att äga ett företag vars negativa värde bedöms uppgå till minus 18 miljoner euro, har gjort ett ekonomiskt försiktigt val jämfört med det andra scenariet (likvidation), för vilket de enda merkostnader som kunnat bevisas i samband med detta förfarande beräknas uppgå till högst 13 miljoner euro.

- (261) Kommissionens slutsats är att Belgien inte har kunnat visa att SNCB har agerat som en privat investerare i en marknadsekonomi när man har fattat ett beslut som kan tillskrivas den belgiska staten om att finansiera omstruktureringen och fortsatt drift av IFB:s verksamhet i Belgien och en avveckling av IFB:s verksamhet i Frankrike.

4.1.3 Konkurrensnedvridning och påverkan på handeln mellan medlemsstaterna

- (262) Kommissionen måste analysera situationen på den berörda marknaden och stödmottagarnas marknadsandelar på marknaden i fråga, liksom hur det finansiella stödet kan påverka konkurrensläget ⁽⁴⁶⁾.

- (263) I det aktuella fallet har det finansiella stödet beviljats ett företag som är verksamt på konkurrensutsatta marknader, och som konkurrerar med andra aktörer i flera medlemsstater, vilket framgår av del 2 i detta beslut. Det finansiella stödet snedvrider därmed eller riskerar att snedvrider konkurrensen och hotar att påverka eller påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

- (264) Den belgiska regeringen bestrider i sitt svar på skrivelsen om att inleda förfarandet att de båda kriterierna i artikel 87.1 är uppfyllda, eftersom de menar att kommissionen inte har framlagt några bevis för en sådan konkurrensnedvridning.

- (265) Kommissionen vill uppmärksamma de belgiska myndigheterna på att det i artikel 87.1 talas om åtgärder som hotar att snedvrider konkurrensen. Kommissionen behöver därför inte framlägga bevis för att konkurrensen har snedvridits, utan ska på ett övertygande sätt förklara om det finns risk för sådan snedvridning, vilket man också gör i skrivelsen om att inleda förfarandet (punkterna 212 och 213) liksom i detta beslut.

4.1.4 Slutsats: förekomst av statligt stöd

- (266) Kommissionen anser sammanfattningsvis att SNCB:s finansiering av omstruktureringen av IFB (i Belgien) och avvecklingen av företagets verksamhet i Frankrike, i form av konverteringen av 95,3 miljoner euro i skulder till aktiekapital, ska anses utgöra statligt stöd.

4.2 Stödets förenlighet med den gemensamma marknaden

- (267) Enligt artikel 87.3 c i fördraget kan följande stöd anses förenligt med den gemensamma marknaden: "stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset".

- (268) Det stöd som Belgien har beviljat genom SNCB kan anses förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c, mot bakgrund av hur kommissionen tolkar bestämmelsen i sina riktlinjer från 1999 och 2004.

4.2.1 Undsättningsstödet förenlighet med den gemensamma marknaden

- (269) Endast åtgärderna i form av likviditetsstöd kan anses förenliga med den gemensamma marknaden i egenskap av undsättningsstöd. I det aktuella fallet består likviditetsstödet av den beviljade betalningsfristen, krediten och förskottet som kan återkrävas.

- (270) En inledande svårighet är att veta vilken version av riktlinjerna som ska tillämpas. Den senaste versionen av riktlinjerna trädde i kraft den 10 oktober 2004. Under kapitel 7 om "tillämpningsdatum och varaktighet" kan man läsa följande:

"(102) Kommissionen kommer att tillämpa dessa riktlinjer med verkan från och med den 10 oktober 2004 till och med den 9 oktober 2009.

- (103) De anmälningar som registrerats hos kommissionen före den 10 oktober 2004 granskas emellertid enligt de villkor som gällde när anmälan gjordes.

- (104) Kommissionen kommer att granska förenligheten med den gemensamma marknaden av alla undsättnings- eller omstruktureringsstöd som beviljas utan kommissionens godkännande och därmed i strid med artikel 88.3 i fördraget på grundval av dessa riktlinjer om stödet, eller en del av det, beviljades efter det att riktlinjerna offentliggjordes i Europeiska unionens officiella tidning."

- (271) Likviditetsstödet beviljades den 7 april 2003 genom ingåendet av ett ramavtal mellan IFB och SNCB. Stödet beviljades utan föregående anmälan till kommissionen, vilket innebär att det strider mot artikel 88.3 i fördraget. Bedömningen av om stödet är förenligt med den gemensamma marknaden i egenskap av undsättningsstöd ska därför göras utifrån 1999 års riktlinjer.

⁽⁴⁶⁾ Domstolens dom av den 13 mars 1985 i de förenade målen 296/82 och 318/82, *Konungariket Nederländerna och Leeuwarder Papierwarenfabriek mot kommissionen*, REG 1985, s. 809, punkt 24.

- (272) I punkt 23 i 1999 års riktlinjer definieras följande fem villkor som gäller för att undsättningsstöd ska kunna anses förenliga med den gemensamma marknaden:
- a) De skall bestå av likvida medel i form av lånegarantier eller lån. I båda fallen skall låneräntan minst motsvara de räntor som gäller för lån till sunda företag, och i synnerhet den referensränta som kommissionen tillämpar.
 - b) De skall vara knutna till lån, vars återbetalningstid inte överstiger tolv månader från och med den sista låneutbetalningen till företaget.
 - c) De får endast ges på grundval av allvarliga sociala problem och får inte skapa allvarliga negativa så kallade spillover-effekter i andra medlemsstater.
 - d) Medlemsstaten skall i samband med anmälan förbinda sig att inom sex månader från och med beviljandet av undsättningsstödet till kommissionen lämna en omstruktureringsplan, en likvidationsplan eller ett bevis på att lånet helt och hållet återbetalats och/eller att garantin inte längre gäller.
 - e) Stödbeloppen skall begränsas till vad som är nödvändigt för att upprätthålla driften av företaget (t.ex. täcka lönekostnader och kostnader för insatsvaror under den period för vilken stödet beviljats)."
- (273) Återbetalningstiden enligt ramavtalet är tolv månader. Den belgiska regeringen informerade emellertid kommissionen om att tidsfristen genom en tyst överenskommelse mellan parterna förlängdes fram till den tidpunkt då kapitalökningen skulle ske.
- (274) Mot bakgrund av den omständigheten ansåg kommissionen i sitt beslut om att inleda förfarandet (punkterna 232 och 233) att kriteriet i punkt 23 b inte var uppfyllt, och att stödet i form av likvida medel inte kunde godkännas som undsättningsstöd.
- (275) Belgien ifrågasätter denna juridiska bedömning utifrån tre argument. För det första anser man att SNCB bibehöll undsättningsåtgärderna i det enda syftet att ge kommissionen möjlighet att avsluta granskningen av ärendet NN 9/2004. Belgien åberopar sig på punkt 24 i riktlinjerna enligt vilken undsättningsåtgärderna ska godkännas till dess att kommissionen beslutar om omstruktureringsplanen. De belgiska myndigheterna uppmanar följaktligen kommissionen att inte åberopa handläggningstiden för det egna förfarandet för godkännande av undsättningsåtgärder som skäl för att ifrågasätta att åtgärderna bibehålls, och att godkänna undsättningsåtgärderna på grundval av punkt 24 i 1999 års riktlinjer till dess att kommissionen har fattat beslut om omstruktureringsplanen.
- (276) Kommissionen anser att detta argument saknar relevans. Följande gäller nämligen enligt punkt 24 i 1999 års riktlinjer: "Undsättningsstöd godkänns till att börja med för en period på högst sex månader, eller, om medlemsstaten lämnar in en omstruktureringsplan under den tiden, tills dess att kommissionen beslutar om den planen. Efter det ursprungliga godkännandet och i vederbörligen motiverade undantagsfall kan kommissionen på begäran av medlemsstaten godkänna en förlängning av den inledande tidsperioden på sex månader."
- (277) Kommissionen vill påpeka att Belgien införde omstruktureringsstödet den 7 april 2003. Tidsfristen på sex månader för att lämna in omstruktureringsplanen löpte således ut den 6 oktober 2003. Eftersom de belgiska myndigheterna lämnade in omstruktureringsplanen till kommissionen vid ett möte den 12 december 2003 respekterade de inte den tidsfrist som anges i punkt 24 i riktlinjerna.
- (278) De belgiska myndigheternas andra argument, nämligen att de ska ha försett kommissionen med alla uppgifter som krävdes för att fatta beslut om undsättningsstödet genom sitt meddelande av den 12 augusti 2003, är inte heller det relevant. Det faktum att kommissionen vid flera tillfällen har begärt kompletterande upplysningar visar att uppgifterna från Belgien inte var fullständiga.
- (279) Vad gäller de belgiska myndigheternas argument att kommissionen aldrig ska ha haft några invändningar mot att undsättningsåtgärderna tillfälligt bibehölls räcker det att påminna om att kommissionen i sina skrivelser av den 13 oktober 2003 och av den 26 januari 2005 infogade följande varning: kommissionen "uppmärksammar de belgiska myndigheterna på den bestämmelse om genomförandeförbud vad avser artikel 88.3

i EG-fördraget som föreskrivs i artikel 3 i rådets förordning (EG) 659/99, enligt vilken nya stödåtgärder inte får införas förrän kommissionen har fattat eller anses ha fattat ett beslut om att godkänna sådant stöd. Jag vill vidare påminna de belgiska myndigheterna om att allt stöd som genomförs i strid mot denna bestämmelse kan komma att återkrävas från stödmottagaren enligt artikel 14 i nämnda förordning”.

- (280) Kommissionen drar därför slutsatsen att de stöd i form av likvida medel som SNCB beviljat IFB överskrider den tidsfrist på 12 månader som föreskrivs i punkt 23 b i 1999 års riktlinjer, samt att de belgiska myndigheterna inte lämnade in omstruktureringsplanen till kommissionen inom tidsfristen på sex månader, enligt punkt 24 i 1999 års riktlinjer. Stödet från SNCB kan därför inte godkännas som undsättningsstöd. Det skulle dock kunna vara förenligt med den gemensamma marknaden som omstruktureringsstöd.

4.2.2 Omstruktureringsstödet förenlighet med den gemensamma marknaden

- (281) Återigen uppstår frågan om vilken version av riktlinjerna som är tillämplig. I sitt beslut om att inleda förfarandet (punkt 240) ansåg kommissionen att om SNCB beslutar att inte bevilja IFB några nya förmåner, och om det kan bevisas att SNCB åtagit sig att konvertera sina fordringar till aktiekapital innan 2004 års riktlinjer offentliggjordes, så borde kommissionen i sitt slutliga beslut granska SNCB:s stöd till IFB på grundval av 1999 års riktlinjer.
- (282) De belgiska myndigheterna hade i sitt svar på skrivelsen om att inleda förfarandet informerat kommissionen om att SNCB avstod från sin apportegendom till IFB i form av SNCB:s aktieinnehav i bolaget TRW, och återkallar sin anmälan av den 28 februari 2005. Kommissionen konstaterar därför att SNCB har beslutat att inte bevilja IFB nya förmåner, utan begränsar sig till att konvertera sina fordringar till aktiekapital.
- (283) Det bör fastställas om SNCB åtog sig att konvertera sina fordringar till aktiekapital innan 2004 års riktlinjer offentliggjordes. De belgiska myndigheterna har i sitt svar på skrivelsen om att inleda förfarandet visat att SNCB:s åtagande om att konvertera sina fordringar till aktiekapital enligt belgisk lagstiftning var bindande redan den 7 april 2003, då ramavtalet ingicks, och det förhållandet att åtagandet var kopplat till ett villkor i form av en bestämmelse om genomförandeförbud, nämligen att stödet måste anmälas till kommissionen och godkännas av kommissionen, påverkade inte åtagandets bindande

och slutgiltiga karaktär. Såsom de belgiska myndigheterna har visat har åtagandet retroaktivt verkan förutsatt att bestämmelsen om genomförandeförbud är uppfylld. SNCB:s åtagande att konvertera sina fordringar till aktiekapital var således bindande från den 7 april 2003.

- (284) Eftersom de båda villkoren är uppfyllda drar kommissionen slutsatsen att 1999 års riktlinjer bör tillämpas i det aktuella fallet. Slutsatsen överensstämmer för övrigt med analysen i beslutet om att inleda förfarandet (punkt 240), där kommissionen drar följande slutsats:

”[...] om SNCB beslutar att inte bevilja IFB några nya förmåner och om det kan bevisas att SNCB åtagit sig att konvertera sina fordringar till kapital innan 2004 års riktlinjer offentliggjordes, måste kommissionen granska det stöd som SNCB har beviljat IFB på grundval av 1999 års riktlinjer.”⁽⁴⁷⁾

- (285) För att ett företag ska kunna få omstruktureringsstöd måste det först vara stödberättigat enligt riktlinjerna. För att vara stödberättigat ska det vara fråga om ett företag i svårigheter. Begreppet förklaras närmare i 1999 års riktlinjer (punkterna 4 och 5):

”(4) I dessa riktlinjer anser kommissionen emellertid att ett företag är i svårigheter om det inte med egna finansiella medel eller med medel från ägare/aktieägare eller långivare kan hejda förluster som utan ingripanden från de offentliga myndigheterna leder till att företaget med största sannolikhet försätts i konkurs på kort eller medellång sikt.

- (5) Oavsett storlek anses ett företag enligt dessa riktlinjer under alla omständigheter befinna sig i svårigheter

- a) om det är fråga om ett bolag med begränsat personligt ansvar för bolagsmännen, när över hälften av det tecknade kapitalet har förlorats och mer än en fjärdedel av detta kapital förlorats under de senaste tolv månaderna.”

⁽⁴⁷⁾ Beslutet om att inleda det formella granskningsförfarandet – Statligt stöd C 46/05, punkt 240.

- (286) Såsom redan har visats i beslutet om att inleda förfarandet (punkt 225) hade IFB enligt årsboks slutet för 2002 ett tecknat kapital på 48 miljoner euro och den ordinarie verksamheten gav ett negativt resultat före skatt på 50 miljoner euro. Aktiekapitalet hade följaktligen förlorats när SNCB i april 2003 beslutade att bevilja stöd. Eftersom mer än hälften av det tecknade kapitalet vid denna tidpunkt hade förlorats och mer än en fjärdedel under de senaste tolv månaderna, är IFB ett företag i svårigheter i den mening som avses i punkterna 4 och 5 i riktlinjerna.
- (287) Vidare får företaget inte vara ett nybildat företag. Begreppet förklaras närmare i 1999 års riktlinjer (punkt 7).
- ”(7) Enligt dessa riktlinjer har ett nybildat företag inte rätt till undsättnings- eller omstruktureringsstöd ens om dess finansiella ställning inledningsvis är svag. Detta gäller i synnerhet när ett nytt företag uppstått genom likvidation av ett befintligt företag eller övertagande av detta företags tillgångar.”
- (288) Enligt beskrivningen i del 2 i detta beslut bildades IFB den 1 april 1998 genom sammanslagning av företaget Ferry Boats SA och företaget Inter Ferry SA, varefter den ombildade enheten utökades med ”järnvägsavdelningen” vid företaget Edmond Depaire SA. I sin skrivelse om att inleda förfarandet (punkterna 218–223) uttryckte kommissionen tvivel avseende frågan om det nya företaget IFB fortfarande var samma juridiska person som ett av dessa tre företag, eller om det hade nybildats 1998.
- (289) I sitt svar på skrivelsen om att inleda förfarandet slog de belgiska myndigheterna fast att IFB fortfarande var samma juridiska person som Ferry Boats SA, som registrerades 1923. Kommissionen drar därför slutsatsen att IFB inte är något nybildat företag i den mening som avses i punkt 7 i 1999 års riktlinjer.
- (290) I punkt 3.2.2 i 1999 års riktlinjer anges de villkor som ska vara uppfyllda för att ett omstruktureringsstöd ska godkännas. Villkoren är som följer:
- Omstruktureringsplanen ska göra det möjligt att återställa företagets långfristiga lönsamhet inom en rimlig tid.
 - Åtgärder måste vidtas för att i största möjliga mån mildra de negativa följderna av stödet för konkurrenterna.
 - Stödet ska begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att möjliggöra en omstrukturering.
- Kommissionen måste genom regelbundna och detaljerade rapporter som medlemsstaten lämnar in kunna försäkra sig om att omstruktureringsplanen genomförs på ett riktigt sätt.
- Omstruktureringsstöd får endast beviljas en enda gång.
- 4.2.2.1 Omstruktureringsplanen ska återställa företagets långfristiga lönsamhet
- (291) När det gäller villkoret att omstruktureringsplanen ska återställa företagets långfristiga lönsamhet anges följande i 1999 års riktlinjer:
- ”(31) Stödet beviljas under förutsättning att den omstruktureringsplan som kommissionen skall ha godkänt för varje enskilt stöd genomförs.
- (32) Omstruktureringsplanen, som skall ha en så kort varaktighet som möjligt, skall göra det möjligt att återställa företagets långfristiga lönsamhet inom en rimlig tid och på grundval av realistiska antaganden om de framtida villkoren för verksamheten. Omstruktureringsstödet måste således knytas till en genomförbar omstruktureringsplan som medlemsstaten förbinder sig att följa. Denna plan skall läggas fram för kommissionen tillsammans med alla närmare upplysningar och i synnerhet en marknadsundersökning. Förbättringen av lönsamheten skall i första hand uppnås genom de interna åtgärder som anges i omstruktureringsplanen. Den får endast vara baserad på externa faktorer, såsom pris- och efterfrågeförändringar som företaget självt inte i högre grad kan påverka, om de antaganden som gjorts beträffande marknadens utveckling allmänt erkänns. En omstrukturering skall innebära att företaget överger de verksamheter som förblir olönsamma även efter omstruktureringen.
- (33) I omstruktureringsplanen beskrivs de omständigheter som ledde till att företaget hamnade i svårigheter, vilket gör det möjligt att bedöma om de föreslagna åtgärderna är lämpliga. I planen beaktas bland annat det nuvarande läget och den väntade utvecklingen vad gäller utbud av och efterfrågan på de berörda produkterna på marknaden baserat på optimistiska, pessimistiska och neutrala antaganden, samt företagets särskilda starka och svaga sidor. Den gör det möjligt för företaget att övergå till en ny struktur som ger det utsikter till långsiktig lönsamhet och möjligheter att fungera med egna resurser.

- (34) Omstruktureringsplanen skall medföra en omvandling i företaget så att det när omstruktureringsplanen väl är genomförd kan bära alla sina kostnader, inbegripet avskrivningar och finansiella kostnader. Den nuvärdesberäknade avkastningen på eget kapital i det omstrukturerade företaget måste vara tillräcklig för att företaget skall vara i stånd att konkurrera på marknaden av egen kraft.”
- (292) Kommissionen har i sitt beslut om att inleda förfarandet (punkterna 242–247) dragit slutsatsen att Belgien hade lämnat in en omstruktureringsplan som uppfyllde de kriterier som anges i riktlinjerna, och uttryckte därför inget tvivel på att det kriteriet var uppfyllt. Sedan förfarandet inleddes har kommissionen inte fått in några synpunkter från berörda parter som ger anledning att ifrågasätta denna slutsats.
- (293) Kommissionen påpekar att företaget IFB har kunnat visa sin ekonomiska hållbarhet både i den omstruktureringsplan som lades fram 2003 och genom sina därefter uppnådda resultat. Kommissionen drar därför samma slutsats som i sitt beslut om att inleda förfarandet (punkt 271), nämligen att kriteriet om att omstruktureringsplanen ska återställa företagets lönsamhet är uppfyllt.
- (294) Såsom framgår av punkt 290 i detta beslut är emellertid villkoret att omstruktureringsplanen ska återställa företagets lönsamhet inte tillräckligt; det är också nödvändigt att fastställa att stödet inte har medfört otillbörlig konkurrensnedvridning.
- 4.2.2.2 Förebyggande av otillbörlig konkurrensnedvridning
- (295) När det gäller att förebygga otillbörlig konkurrensnedvridning anges följande i 1999 års riktlinjer (punkterna 35–39):
- ”(35) Åtgärder måste vidtas för att i största möjliga mån mildra de negativa följderna av stödet för konkurrenterna. I annat fall måste stödet anses ’strida mot det gemensamma intresset’ och därmed som oförenligt med den gemensamma marknaden.
- (36) Detta villkor tar sig vanligtvis uttryck i att företaget måste begränsa sin närvaro på sin marknad eller sina marknader när omstruktureringsperioden är slut. Om den relevanta marknaden eller de relevanta marknaderna är försumbar(a) ur gemenskapshänseende, inbegripet EES, eller om företagets marknadsandel(ar) är försumbar(a), bör det inte anses föreligga någon påverkan på konkurrensen. Därför måste det anses att detta villkor i princip inte är tillämpligt på små och medelstora företag, om inget annat föreskrivs i branschspecifika bestämmelser om statligt stöd.
- (37) Begränsning eller påtvingad minskning av närvaron på den eller de relevanta marknader där företaget är verksamt utgör en uppvägande åtgärd till fördel för konkurrenterna. Åtgärden bör stå i förhållande till de snedvridande verkningarna av stödet och i synnerhet till det inflytande företaget har på marknaden. Kommissionen fastställer åtgärdernas omfattning på grundval av den marknadsundersökning som bifogas omstruktureringsplanen och, när ett förfarande har inletts, på grundval av de upplysningar som marknadsaktörerna lämnar. Minskningen av företagets närvaro uppnås genom omstruktureringsplanen och eventuella villkor som kan knytas till den.
- (38) Kravet på uppvägande åtgärder kan mildras om det finns en risk för att minskningen eller begränsningen skulle kunna medföra en tydlig försämring av marknadsstrukturen genom att exempelvis indirekt ge upphov till monopol eller oligopol med mycket få företag.
- (39) De uppvägande åtgärderna kan vara av varierande slag beroende på om företaget är verksamt på en marknad som kännetecknas av överkapacitet [...]”
- (296) Innan kommissionen beslutade att inleda förfarandet hade de belgiska myndigheterna förklarat att IFB för att i största möjliga mån mildra de negativa följderna av stödet för konkurrenterna hade vidtagit följande båda åtgärder:
- Avveckling av verksamheten för lossning och lastning av varor i Frankrike.
- Stängning av terminalen i Bressoux i Belgien och försäljning av aktieinnehavet i terminalerna i Bryssel och Zeebrugge i Belgien.
- (297) I sitt om att inleda förfarandet (punkterna 252–265) uttryckte kommissionen tvivel på att dessa åtgärder var tillräckliga för att i största möjliga mån mildra de negativa följderna för konkurrenterna. Tvivlet rörde de båda sektorer där IFB fortsatte sin verksamhet, nämligen marknaden för lossning och lastning av varor och logistikmarknaden i Belgien.
- a) **Marknaden för lossning och lastning av varor i Belgien**
- (298) De båda åtgärder som nämns i skrivelsen om att inleda förfarandet (punkt 260) berörde den belgiska marknaden för lossning och omlastning av varor. I skrivelsen om att inleda förfarandet (punkterna 262–264) uttryckte kommissionen tvivel på om dessa åtgärder var tillräckliga, bland annat med tanke på att företaget TRW, i vilket SNCB ägde andelar som skulle överlätas på IFB, hade betydande aktieposter i terminalerna i Bryssel och Zeebrugge, och att IFB har minoritetsinnehav i ett stort antal belgiska terminaler.

- (299) Den belgiska regeringen lägger i sitt svar på skrivelsen om att inleda förfarandet fram flera argument för att motbevisa kommissionens tvivel. Regeringen understryker inledningsvis att IFB:s tillväxt var lägre än marknadens (4,1 procents tillväxt för IFB, jämfört med 10,7 procents tillväxt för terminalerna i Antwerpens hamn och 12 procents tillväxt för terminalerna i ARA-regionen). Kommissionen anser att man utifrån dessa kompletterande upplysningar kan sluta sig till att IFB:s position på marknaden försvagats till följd av genomförandet av omstruktureringsplanen.
- (300) Belgien fortsätter sedan med att visa att IFB minskade sin kapacitet på marknaden för lossning och lastning av varor från 1,5 miljoner TEU år 2002 till 1,1 miljoner TEU i slutet av 2005. Kommissionen anser att denna kapacitetsminskning utgör en betydande mildrande åtgärd.
- (301) Slutligen informerar Belgien kommissionen om att apporten från TRW till IFB inte kommer att genomföras. Kommissionen anser att denna senare ändring är betydelsefull, eftersom den leder till att nedläggningen i Bressoux och försäljningen av andelarna i Bryssel och Zebrugge medför en verklig minskning av IFB:s närvaro på den belgiska marknaden för lossning och lastning av varor.
- (302) Med beaktande av dessa argument och av det faktum att IFB:s marknadsandel har minskat anser kommissionen att Belgien har bevisat att man har vidtagit tillräckliga åtgärder för att i största möjliga mån mildra de negativa följderna för konkurrenterna inom sektorn för lossning och lastning av varor.
- b) Den belgiska logistikmarknaden**
- (303) I sin skrivelse om att inleda förfarandet (punkterna 257–259) påpekar kommissionen att de föreslagna åtgärderna inte berör logistikmarknaden. Kommissionen anser därför att det förhållandet att inga åtgärder vidtagits för logistikmarknaden samt det faktum att marknaden är i full förändring och att IFB avsevärt har kunnat öka sin marknadsvolym gav upphov till tvivel på att Belgien i största möjliga mån hade begränsat de negativa följderna för konkurrensen vad beträffade IFB:s logistikverksamhet.
- (304) I sitt svar på skrivelsen om att inleda förfarandet lade den belgiska regeringen fram fem argument för att visa att IFB i motsats till vad kommissionen gjorde gällande i sitt beslut om att inleda förfarandet hade vidtagit tillräckliga åtgärder för att begränsa konkurrensnedvridningen (för närmare uppgifter hänvisas till beskrivningen i del 3 i detta beslut, punkterna 177–187). Argumenten kan sammanfattas som följer:
- IFB:s vagnkapacitet har minskat med 49 %.
 - IFB har mindre än 5 % av marknaden.
 - IFB:s tillväxt är lägre än marknadstillväxten (9,9 % för IFB, jämfört med 12 % i snitt för marknaden).
 - Tillväxten beror i första hand på bulktransporter, ett undersegment där IFB:s marknadsnärvaro var låg före 2002.
 - Avregleringen av marknaden för godstransporter på järnväg från och med 2007 kommer att ytterligare öka konkurrenstrycket.
- (305) Kommissionen konstaterar att de fem argument som den belgiska regeringen lägger fram är övertygande. När det gäller det första argumentet anser kommissionen att den belgiska regeringen har visat att IFB har minskat sin logistikkapacitet genom att minska antalet vagnar i drift med 49 %, vilket gör det möjligt att begränsa den snedvridning av konkurrensen som åtgärderna i fråga medför. När det gäller det andra argumentet är kommissionen enig med den belgiska regeringen om att IFB:s marknadsandelar har minskat på logistikmarknaden i den mening som avses i punkt 36 i 1999 års riktlinjer. När det gäller det tredje argumentet anser kommissionen att de förklaringar Belgien har lämnat för att förklara IFB:s ökade omsättning visar att IFB Logistics har växt långsammare än konkurrenterna, och att den största ökningen berör en undersektor där IFB:s närvaro endast är marginell. När det gäller det fjärde argumentet anser kommissionen att beslutet att konkurrensutsätta terminalerna troligen också bottnar i ekonomiska överväganden, men icke desto mindre leder till att konkurrensutsättningen ökar på de marknader där IFB är verksamt och därför kan begränsa de negativa följderna av stödet. I fråga om det femte argumentet erkänner kommissionen att IFB:s situation uppvisar likheter med situationen för SNCF:s godsdivision, såtillvida att IFB i likhet med SNCF:s godsdivision är verksamt inom undersektorerna "järnvägstransporter" och "kombinerade transporter", som avreglerats helt från den 1 januari 2007 ⁽⁴⁸⁾.
- (306) Kommissionen drar slutsatsen att Belgien har bevisat att tillräckliga åtgärder för att i största möjliga mån mildra de negativa följderna av stödet för konkurrenterna har vidtagits på logistikmarknaden.

⁽⁴⁸⁾ Det fullständiga öppnandet av marknaderna för konkurrens enligt direktiv 91/440/EEG genomfördes genom ett kungligt dekret av den 13 december 2005.

c) **Slutsats**

- (307) Kommissionen drar slutsatsen att de belgiska myndigheterna har bevisat att tillräckliga åtgärder för att i största möjliga mån mildra de negativa följderna av stödet för konkurrenterna har vidtagits på de båda marknaderna i fråga.

4.2.2.3 Minsta möjliga stöd

- (308) När det gäller villkoret att stödet ska begränsas till det minsta möjliga anges följande i 1999 års riktlinjer: (punkterna 40 och 41):

”(40) Stödbeloppet och stödnivån skall begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att möjliggöra en omstrukturering med hänsyn till de finansiella resurser som företaget, aktieägarna eller den koncern företaget tillhör har. Därför skall de stödmottagande företagen i väsentlig utsträckning bidra till omstruktureringen med egna medel, inbegripet genom försäljning av tillgångar som inte är oundgängliga för företagets överlevnad, eller genom extern finansiering på marknadsmässiga villkor. För att begränsa den snedvridande effekten skall stödet ges i sådan form eller med ett sådant belopp att det inte förser företaget med ett överskott av likvida medel som skulle kunna användas för aggressiva verksamheter som snedvrider marknaden och som inte har anknytning till omstruktureringen. I detta syfte undersöker kommissionen storleken på företagets skulder efter omstruktureringen, bland annat efter alla uppskov eller minskningar av fordringar, särskilt inom ramen för ett kollektivt insolvensförfarande enligt nationell lag. Stödet får inte heller användas för att finansiera nyinvesteringar som inte är nödvändiga för att återställa lönsamheten.

- (41) Det skall alltid visas för kommissionen att stödet endast syftar till att återställa företagets lönsamhet och att det inte gör det möjligt för mottagaren att under loppet av omstruktureringen utveckla sin produktionskapacitet, utom i de fall då detta är nödvändigt för att återställa företagets lönsamhet och det inte snedvrider konkurrensen.”

- (309) Det bör därför först undersökas om stödet inskränker sig till det absolut nödvändiga och därefter om IFB har bidragit med egna medel i rimlig omfattning.

a) **Begränsning av stödet till det absolut nödvändiga**

- (310) För att visa att stödet har begränsats till det absolut nödvändiga förklarar den belgiska regeringen att kapital-

ökningen inskränker sig till att återställa IFB:s aktiekapital, som hade ett negativt värde efter de förluster som noterades för 2001 och 2002, till en nivå som gör det möjligt för företaget att återfå ekonomisk lönsamhet. Såsom förklaras i del 2 i detta beslut kommer IFB:s soliditetsgrad (förhållandet mellan egna medel och skulder) att uppgå till 35,6 procent efter kapitalökningen.

- (311) I sitt beslut om att inleda förfarandet (punkt 268) konstaterade kommissionen att kapitalökningens belopp var 20 miljoner mindre än vad konsultfirman McKinsey hade förordat i omstruktureringsplanen. Kommissionen noterade vidare (punkt 268) att IFB har kalkylerat med en soliditetsgrad som var lägre än för terminalföretagen och som även var lägre än för företagen med blandad verksamhet, om än i mindre utsträckning.

- (312) Kommissionen konstaterade emellertid att soliditetsgraden var högre än det registrerade genomsnittet för transportföretag. Mot den bakgrunden drog kommissionen slutsatsen att man inte förfogade över tillräckliga upplysningar för att slutligt kunna fastställa om stödet hade begränsats till det absolut nödvändiga.

- (313) För att fastställa om stödet har begränsats till det absolut nödvändiga anser kommissionen att det först bör kontrolleras om soliditetsgraden för IFB, som ska bibehålla verksamhet i Belgien, inte överskrider genomsnittet för konkurrenterna, och därefter om IFB har avvecklat sina andelar i Frankrike till lägsta möjliga kostnad.

i) *Soliditetsgrad som inte överskrider genomsnittet för konkurrenterna*

- (314) I sitt svar på skrivelsen om att inleda förfarandet lämnade Belgien kompletterande upplysningar. Först beräknade man soliditetsgraden för de tio terminalföretag som var mest lika IFB och soliditetsgraden för de sex logistikföretag som var mest lika IFB. Därefter räknade man fram ett genomsnittsvärde, genom att vikta medelvärdena för terminal- och logistikföretagen i förhållande till omfattningen av respektive verksamhet inom IFB. Man får då fram en genomsnittlig soliditetsgrad på 35,6 procent, som är IFB:s soliditetsgrad efter den planerade kapitalökningen.

- (315) Belgien har vidare visat att soliditetsgraden för IFB:s båda närmaste konkurrenter, företagen Gosselin och Hupac, ligger mycket nära IFB:s soliditetsgrad (38,9 respektive 34,9 procent).

(316) Med beaktande av de kompletterande uppgifter som Belgien har lämnat och med tanke på att det i McKinseyplanen från december 2003 ursprungligen rekommenderades en kapitalökning på 120 miljoner euro som har begränsats till 95,3 miljoner euro, anser kommissionen att kapitalökningen har begränsats till det absolut nödvändiga.

ii) *Avveckling av andelarna i Frankrike till lägsta möjliga kostnad*

(317) När det gäller avvecklingen av IFB:s dotterföretag i Frankrike har kommissionen dessutom kontrollerat att IFB under avvecklingen hela tiden har valt det billigaste alternativet, för att i största möjliga mån begränsa avvecklingskostnaderna och därmed också stödet.

a) **Acimar**

(318) Den rättsliga avyttringen av Acimar genom ett förenklat konkursförfarande kostade 3,9 miljoner euro (se del 2 i detta beslut). Kommissionen konstaterar att Belgien har visat att alternativet, nämligen att fortsätta driva verksamheten, skulle ha krävt att IFB finansierade de årliga rörelseförlusterna fram till slutet av 2005, till ett sammanlagt belopp av 10,8 miljoner euro, utan några garantier för att det skulle ha gått att driva in de fordringar på 3,9 miljoner euro som man var tvungen att avstå från i det förenklade konkursförfarandet.

(319) Kommissionens slutsats är följaktligen att IFB har valt det minst kostsamma alternativet för Acimar.

b) **NFTI-ou**

(320) När det gäller NFTI-ou, som var ett företag som gemensamt kontrollerades av IFB och Port Autonome de Dunkerque och drev terminalverksamhet i Dunkerques hamn, har IFB undersökt två olika möjligheter: att fortsätta verksamheten, eller avveckla den genom att avyttra sina andelar. Avvecklingen medförde kostnader på 18,5 miljoner euro (se en detaljerad beskrivning i del 2 i detta beslut).

(321) När det gäller alternativet, det vill säga att fortsätta verksamheten, har Belgien i sitt svar visat att det skulle ha lett till förluster på 36,2 miljoner euro (se en detaljerad beskrivning i del 3 i detta beslut).

(322) Med beaktande av kostnaderna för de båda alternativen anser kommissionen att IFB har valt det minst kostsamma alternativet.

c) **IFB France**

(323) Överlåtelsen av IFB France (som senare blev AGEF) till NFTI-ou kostade 0,9 miljoner euro (se en detaljerad beskrivning i del 2 av detta beslut). Den fråga som ska besvaras är om det skulle ha varit mindre kostsamt för IFB att försätta IFB France i konkurs.

(324) Liksom i försäljningsalternativet skulle IFB ha tvingats avstå från sina fordringar på IFB France till ett värde av 0,8 miljoner euro. Belgien gör emellertid gällande att det skulle ha genererat ytterligare kostnader att försätta företaget i konkurs: IFB skulle inte ha kunnat få ut ett försäljningspris på 0,1 miljoner euro, vilket skulle ha genererat realisationsförluster på företagets aktieinnehav, och IFB skulle enligt fransk sociallagstiftning ha tvingats betala sammanlagt 0,8 miljoner euro till 14 anställda, på grund av att de förlorat sitt arbete till följd av en konkurs.

(325) Kommissionen anser att Belgien inte har kunnat bevisa att IFB riskerade att få betala bolagets skulder. Kommissionen måste därför avvisa detta argument.⁽⁴⁹⁾ Kommissionen drar slutsatsen att överlåtelsen av IFB France har kostat minst lika mycket som att fortsätta driften.

(326) Kommissionens slutsats är därför att IFB har valt ett av de båda minst kostsamma alternativen.

d) **Dry Port Dunkerque**

(327) När det gäller Dry Port de Dunkerque beslutades att bolaget skulle avvecklas efter försäljning av en del av tillgångarna, nämligen aktieinnehavet på 8,6 procent i NFTI-ou. Detta kostade 7,9 miljoner euro (se en detaljerad beskrivning i del 2 i detta beslut).

(328) I det alternativa scenariot, det vill säga fortsatt drift av verksamheten, skulle IFB ha behövt finansiera de årliga rörelseförluster företaget skulle ha genererat, till en merkostnad av 2,6 miljoner euro.

(329) Avvecklingen var följaktligen det minst kostsamma alternativet.

e) **SSTD**

(330) Mot bakgrund av det strategiska beslutet att lämna den franska marknaden var beslutet att sälja SSTD för 0,2 miljoner euro (se en detaljerad beskrivning i del 2 ovan) det mest fördelaktiga alternativet för IFB.

⁽⁴⁹⁾ Se domstolens dom av den 14 september 1994 i de förenade målen C-278/92, C-279/92 och C 208/92, Spanien mot kommissionen, den så kallade Hytasa-domen, REG 1999, s. I-4103, punkt 22, och kommissionens beslut av den 22 juli 1998 i SDBO-ärendet.

f) **Slutsats**

- (331) Kommissionen drar slutsatsen att IFB har avvecklat sina andelar i Frankrike till lägsta möjliga kostnad, och att SNCB:s bidrag för att finansiera denna avveckling, som var nödvändig för att uppnå lönsamhet i den resterande delen av IFB, har begränsats till det absolut nödvändiga.

b) **Stödmottagarens eget bidrag**

- (332) I punkt 40 i 1999 års riktlinjer anges följande:

”Därför skall de stödmottagande företagen i väsentlig utsträckning bidra till omstruktureringen med egna medel, inbegripet genom försäljning av tillgångar som inte är oundgängliga för företagets överlevnad, eller genom extern finansiering på marknadsmässiga villkor.”

- (333) I skrivelsen om att inleda förfarandet (punkt 270) noterade kommissionen att IFB enligt omstruktureringsplanen inte verkade lämna något väsentligt eget bidrag till sin omstrukturering och att kommissionen därför hyste tvivel på att IFB i tillräcklig omfattning bidrog till sin omstrukturering.
- (334) I sitt svar på skrivelsen om att inleda förfarandet förklarade Belgien i detalj vad man anser vara IFB:s egna bidrag till omstruktureringen (se beskrivningen i del 3 i detta beslut, punkterna 194–201).
- (335) Kommissionen gör följande bedömning av Belgiens förklaringar:

i) *Kostnader för omstruktureringen*

- (336) Kommissionen börjar med att fastställa den totala kostnaden för omstruktureringen, efter avdrag för produktivitetsvinster och minskat behov av rörelsekapital.

Nettokostnader för omstruktureringen	
Rörelseförlust netto	2,749
Exceptionella kostnader	0,032
Ökat behov av rörelsekapital	12,998
Ersättningsinvesteringar i icke-finansiella anläggningstillgångar	6,611
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar	1,882
Betalning av ränta till andra företag än SNCB	2,351
Återbetalning av finansiell skuld	16,599
Återbetalning av delar av skulden och räntan till SNCB	81,7
Skatteskulder	0,077
Totalt	125,56

- (337) Kommissionen anser i detta avseende att det i enlighet med kommissionens beslutspraxis⁽⁵⁰⁾ är befogat att beakta kostnaderna i ovanstående tabell snarare än de kostnader Belgien har redovisat (se tabellen i punkt 184) av i huvudsak följande skäl:

- Driftsförlusterna ("cash drain"). Belgien hade fört upp 27,916 miljoner euro som "rörelseförluster brutto" i omstruktureringskostnaderna. Kommissionen anser i enlighet med sin beslutspraxis⁽⁵²⁾ att endast rörelseförlusterna netto ska inkluderas i omstruktureringskostnaderna. Dessa kostnader kan erhållas genom att minska rörelseförlusterna brutto för omstruktureringperioden (27,916 miljoner euro) med produktivitetsvinster under omstruktureringperioden (25,167 miljoner euro). Rörelseförlusterna netto hamnar då på 2,749 miljoner euro.
- Variationer i rörelsekapitalbehovet. Både under posten "kostnader" och posten "egna bidrag" tar Belgien upp variationer i rörelsekapitalbehovet.⁽⁵²⁾ Enligt kommissionens beslutspraxis⁽⁵³⁾ ska endast nettoökningen av rörelsekapitalbehovet beaktas för omstruktureringskostnaden, vilken uppgår till 12,998 miljoner euro⁽⁵⁴⁾.
- Överföringar inom koncernen. I omstruktureringskostnaden inkluderar Belgien under rubriken "investeringar i finansiella anläggningstillgångar" överföringar inom koncernen i samband med en koncentration av de belgiska andelarna av koncernen. Det gäller följande överföringar: de aktier i RKE (ett belgiskt företag som beskrivs i detalj i del 2, punkt 47, i skrivelsen om att inleda förfarandet) som ägdes av Haeger & Schmidt International (ett dotterföretag i Tyskland som till 100 procent ägs av IFB och som även det beskrivs i detalj i del 2, punkt 47 i skrivelsen om att inleda förfarandet) överfördes till IFB, som nu direkt

⁽⁵⁰⁾ Se kommissionens beslut av den 5 december 2005 i mål C 53/03, *ABX Logistics*, punkt 247.

⁽⁵²⁾ Se kommissionens beslut av den 5 december 2005 i mål C 53/03, *ABX Logistics*, punkt 247.

⁽⁵²⁾ Variationen uppåt förklaras av behovet av att finansiera pågående arbeten och jämna ut skillnaden mellan kommersiella fordringar och skulder och bibehålla tillräcklig likviditet i början av omstruktureringperioden. Variationerna nedåt ägde rum i mitten och slutet av omstruktureringperioden: under 2004 och 2005 frigjorde IFB cirka 2,7 miljoner euro genom att minska sitt behov av rörelsekapital. Detta möjliggjordes tack vare att IFB återvann ett belopp på 0,9 miljoner euro i rörelsekapital från OCHZ i samband med försäljningen av IFB:s andel på 50 procent i detta företag, samt efter att betalningsfristen för kunder förkortades från 2004 jämfört med 2003 i kombination med en oförändrad betalningspolicy för leverantörer.

⁽⁵³⁾ Se kommissionens beslut av den 5 december 2005 i mål C 53/03, *ABX Logistics*, punkt 247.

⁽⁵⁴⁾ Resultatet erhålls på följande vis: 7,685 miljoner euro (ökningen i Belgien) + 8 miljoner (ökningen i Frankrike) – 2,687 miljoner euro (minskning), se tabellen i del 3, punkt 184.

innehar aktierna, och inte som tidigare indirekt via Haeger & Schmidt International. Priset för denna transaktion uppgick till 1,6 miljoner euro och betalades i form av 0,6 miljoner euro i likvida medel samt en minskning av IFB:s fordringar på Haeger & Schmidt International (löpande kredit) på 1 miljon euro.

Kommissionen anser att denna transaktion, som är en överföring inom IFB-koncernen, inte kan beaktas vid beräkningen av omstruktureringskostnaden, eftersom den är finansiellt neutral inom gruppen. Kostnaden på 0,6 miljoner euro för IFB motsvaras nämligen av ett förbättrat resultat för Haeger & Schmidt International på 0,6 miljoner euro, som i koncernens konsoliderade räkenskaper redovisas som en vinstökning.

ii) SNCB:s finansiering och IFB:s eget bidrag

(338) SNCB bidrar till omstruktureringen med 95,3 miljoner euro. Såsom visas i punkterna 199–237 ska finansieringen tillskrivas Belgien. Den sker i form av en konvertering till aktiekapital av krediten och de fordringar för vilka en betalningsfrist har beviljats inklusive ränta.

(339) Till skillnad mot vad som föreskrivs i punkt 43 i 2004 års riktlinjer utsluts det inte i 1999 års riktlinjer att företagets eget bidrag kan bestå av framtida vinster. Kommissionen anser att framtida vinster enligt riktlinjerna kan utgöra ett eget bidrag om dessa framtida vinster var möjliga att förutse när omstruktureringsplanen utarbetades.

(340) IFB ska bidra till sin egen omstrukturering först och främst genom sina beräknade vinster för åren 2004, 2005 och 2006, som väntades uppgå till totalt 10,5 miljoner euro. Såsom redan har förklarats grundade sig denna vinstprognos på omständigheter som var kända av IFB när omstruktureringsplanen utarbetades, exempelvis ingåendet av omfattande kontrakt, minskade lönekostnader till följd av personalnedskärningar samt förväntade synergieffekter enligt omstruktureringsplanen. Kommissionens slutsats är därför att dessa framtida vinster var möjliga att förutse när omstruktureringsplanen utarbetades.

(341) Vidare ska IFB bidra med sina finansiella intäkter i form av ackumulerad ränta på IFB:s bankkonton till ett belopp av totalt 1,4 miljoner euro, såsom framgår av punkt 187 kunde dessa framtida vinster förutses när omstruktureringsplanen utarbetades.

(342) IFB ska vidare bidra genom försäljning av "icke-finansiella" anläggningstillgångar till privata företag, till ett belopp av 4,771 miljoner euro. Utöver försäljningen av olika tillgångar till ett relativt begränsat värde om sammanlagt 0,271 miljoner euro består denna del i huvudsak

av avvecklingen under 2004 av de tillgångar som utnyttjas av OCHZ-terminalen. Samäganderätten (50 procent) till de tillgångar som utnyttjas av OCHZ har överlåtits till ett pris av 4,5 miljoner euro.

(343) Genom försäljning av "finansiella" anläggningstillgångar, det vill säga försäljning av minoritetsinnehav till privata företag, kan IFB mobilisera 9,287 miljoner euro. Dessa intäkter har genererats genom avvecklingen av

— Autocare Europe och IFB France under 2003.

— Den ekonomiska intresseföreningen OCHZ, Brussels Port Invest SA och Brussels Terminal Intermodal SA under 2004.

— CNC Ferry Boats Intermodal under 2005.

Såsom redovisas i punkt 187 var dessa framtida vinster möjliga att förutse när omstruktureringsplanen utarbetades.

(344) Kommissionen anser att Belgien har visat att IFB genom ovan nämnda försäljning till privata företag har begränsat sin verksamhet till företagets kärnverksamhet.

(345) Med hjälp av lån hos privata kreditinstitut lyckades IFB mobilisera 3,3 miljoner euro 2003 och 2006. Dessa lån beskrivs i detalj i punkterna 75–79 i beslutet om att inleda förfarandet. De beviljades på marknadsmässiga villkor och utan att SNCB eller den belgiska staten ställde någon garanti till bankinrättningarna.

(346) Slutligen bidrar IFB med 1,105 miljoner euro i form av exceptionella intäkter. Dessa intäkter utgör realisationsvinster från försäljningen av icke-finansiella anläggningstillgångar (i huvudsak EAOS-vagnar och rullande materiel vid terminaler).

(347) Kommissionens slutsats är att IFB:s egna bidrag till omstruktureringens kostnaden uppgår till 24,927 miljoner euro. Följande tabell innehåller en sammanställning över IFB:s bidrag:

Vinster för 2004–2006	10,429
Finansiella intäkter	1,368
Försäljning av icke-finansiella anläggningstillgångar	4,771
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	9,287
Lån hos privata banker	3,300
Exceptionella intäkter	1,105
Totalt	30,26

Slutsats om det egna bidraget

- (348) Sammanfattningsvis uppgår den totala kostnaden för omstruktureringen av IFB till 125,56 miljoner euro, varav 95,3 miljoner euro, eller 76 procent, betalades av SNCB. Denna finansiering ska tillskrivas den belgiska staten. IFB:s eget bidrag till dessa kostnader uppgår till 30,26 miljoner euro, eller 24 procent.
- (349) Kommissionen vill i det aktuella fallet påminna om att det i 1999 års riktlinjer inte finns något krav på miniminivå för det egna bidraget, utan bara anges att det ska vara ett betydande bidrag. Med tanke på att det enligt de nya riktlinjerna från 2004, som inte är tillämpliga i det aktuella fallet, krävs ett eget bidrag på över 50 procent anser kommissionen det vara värt att erinra om de särskilda svårigheterna i samband med omstruktureringen (som 250 anställda i Belgien är direkt beroende av), den omfattande kapacitetsminskningen (en volymminskning av järnvägsvagnskapaciteten med 49 procent och avveckling av flera terminaler) och det faktum att marknaden för kombinerade transporter, där IFB i huvudsak är verksam, har stor betydelse för Europeiska unionens transportpolitik.
- (350) Kommissionen drar slutsatsen att ett bidrag på 24 procent under dessa omständigheter utgör ett väsentligt bidrag, även med tanke på IFB:s storlek och katastrofala finansiella situation före omstruktureringen.

4.2.2.4 Årliga rapporter och principen om "en enda gång"

- (351) I punkterna 45 och 48 i 1999 års riktlinjer anges följande:
- "(45) Kommissionen måste genom de regelbundna och detaljerade rapporter som medlemsstaten skall lämna in kunna försäkra sig om att omstruktureringen genomförs på ett riktigt sätt.
- (48) I syfte att undvika stödmisbruk får omstruktureringstöd endast beviljas en enda gång. När kommissionen handlägger ett förslag till omstruktureringstöd, måste medlemsstaten ange om företaget tidigare har mottagit ett omstruktureringstöd, inklusive stöd som beviljats innan dessa riktlinjer trädde i kraft och inbegripet stöd som inte anmälts. Om så är fallet och om det är mindre än tio år sedan omstruktureringstöd löpte ut eller genomförandet av planen upphörde, tillåter kommis-

sionen i allmänhet inte att ytterligare omstruktureringstöd beviljas, utom om sådana exceptionella och oförutsebara förhållanden råder som företaget inte ansvarar för. Oförutsebara förhållanden är sådana som inte på något sätt hade kunnat förutses när omstruktureringen utarbetades."

- (352) Såsom redan har konstaterats i beslutet om att inleda förfarandet (punkt 271) har den belgiska regeringen accepterat att förse kommissionen med årliga rapporter för att ge kommissionen möjlighet att bedöma om omstruktureringen har genomförts i enlighet med de belgiska myndigheternas åtaganden.
- (353) Såsom även konstateras i beslutet om att inleda förfarandet (punkt 271) har "en enda gång-kriteriet" uppfyllts.

5. SLUTSATSER

- (354) Kommissionen konstaterar att Belgien olagligen har genomfört en del av de berörda åtgärderna i strid med artikel 88.3 i fördraget. Vid en granskning av åtgärderna framgår det emellertid att en del av åtgärderna inte utgör stöd och att åtgärderna i övrigt är förenliga med den gemensamma marknaden.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Finansieringen av omstruktureringen av verksamheten för Inter Ferry Boats SA i Belgien och finansieringen av avyttringen av verksamheten för Inter Ferry Boats SA i Frankrike till ett belopp av 95,3 miljoner euro via Société nationale des chemins de fer belges (SNCB), som ska tillskrivas Belgien och har genomförts av Belgien, utgör ett statligt stöd till omstrukturering, som är förenligt med den gemensamma marknaden.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Konungariket Belgien.

Utfärdat i Bryssel den 24 april 2007.

På kommissionens vägnar

Jacques BARROT

Vice ordförande

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 4 juni 2008

om det statliga stöd C 41/05 som Ungern genomfört i form av energiköpsavtal

[delgivet med nr K(2008) 2223]

(Endast den ungerska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2009/609/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT
DETTA BESLUT

tillgänglig om detta vid den tiden misstänkte kommissionen att dessa energiköpsavtal innehöll inslag av olagligt statligt stöd.

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig ⁽¹⁾ och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

- (1) Genom en skrivelse av den 31 mars 2004, registrerad samma dag, anmälde Ungern regeringsdekret 183/2002 (VIII.23.) ⁽²⁾ till kommission enligt det förfarande som anges i bilaga IV.3, stycke 1.c i fördraget om Tjeckiens, Estlands, Cyperns, Lettlands, Litauens, Ungerns, Maltas, Polens, Sloveniens och Slovakien anslutning till Europeiska unionen ("interimsförfarande"). I det anmälda dekretet anges ett system för ersättning för kostnader som bärs av den statsägda elgrossisten, företaget Magyar Villamos Művek Zrt (nedan kallat MVM). Kommissionen registrerade anmälan under ärende om statligt stöd nummer HU 1/2004.
- (2) Ett antal officiella skrivelser utväxlades mellan Ungern och kommissionen om åtgärden ⁽³⁾. Kommissionen har också mottagit synpunkter från tredje part ⁽⁴⁾. Under interimsförfarandet upptäckte kommissionen att den ungerska elgrossistmarknaden huvudsakligen var organiserad kring långfristiga energiköpsavtal mellan MVM och ett antal elproducenter. Utifrån information som fanns

- (3) Genom en skrivelse av den 13 april 2005, registrerad den 15 april 2005, drog Ungern tillbaka sin anmälan av regeringsdekret 183/2002. Den 4 maj 2005 registrerade kommissionen, i enlighet med rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget ⁽⁵⁾, på eget initiativ ett ärende om statligt stöd (ärende nummer NN 49/05) om energiköpsavtal.
- (4) I en skrivelse av den 24 maj 2005 (D/54013) begärde kommissionen ytterligare upplysningar från Ungern. Svaret av den 20 juli 2005 registrerades av kommissionen den 25 juli 2005. Ungern lämnade ytterligare upplysningar i en skrivelse av den 28 september 2005, registrerad den 30 september 2005.
- (5) Genom en skrivelse av den 9 november 2005 underrättade kommissionen Ungern om sitt beslut att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 i EG-fördraget med avseende på energiköpsavtalen. Beslutet om att inleda förfarandet har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* ⁽⁶⁾.
- (6) I inledningsbeslutet uttryckte kommissionen sina tvivel om energiköpsavtalens förenlighet med den gemensamma marknaden och uppmanade berörda parter att inkomma med sina synpunkter.
- (7) Efter en begäran om förlängning av tidsfristen för att lämna synpunkter, vilken kommissionen godkände ⁽⁷⁾, lämnade Ungern den 31 januari 2006 sina synpunkter på beslutet att inleda ett förfarande. Skrivelsen registrerades av kommissionen den 1 februari 2006.

⁽¹⁾ EUT C 324, 21.12.2005, s. 12.

⁽²⁾ Regeringsdekret 183/2002 (VIII.23.) om närmare föreskrifter för definition och hantering av ej återvinningsbara kostnader.

⁽³⁾ Skrivelser från de ungerska myndigheterna daterade den 4 juni 2004, registrerad samma dag, respektive den 20 oktober 2004, registrerad den 21 oktober 2004.

⁽⁴⁾ Skrivelse av den 21 december 2004 från elproducenten AES-Tisza Erőmű Kft.

⁽⁵⁾ EGT L 83, 27.3.1999, s. 1.

⁽⁶⁾ EUT C 324, 21.12.2005, s. 12.

⁽⁷⁾ Begäran av den 14 december 2005, godkänd av kommissionen den 20 december 2005.

- (8) Efter ytterligare förfrågningar om förlängning av tidsfristen att lämna synpunkter, vilka kommissionen godkände⁽⁸⁾, registrerades synpunkter från berörda parter av kommissionen enligt följande: synpunkter från MVM den 11 januari 2006, från en tredje part som begärde att få vara anonym den 20 januari 2006, från Marta kraftverk den 20 januari och den 6 mars 2006, från banken [...] den 10 februari 2006, från AES-Tisza kraftverk den 13 och 14 februari 2006, från banken [...] den 13 februari 2006, från Electrabel SA och dess dotterbolag Dunament kraftverk den 14 februari 2006, från Budapest kraftverk den 21 februari 2006 och från Csepel kraftverk den 21 februari 2006.
- (9) Efter en bekräftelse från Ungern om att information från tredje part ska behandlas konfidentiellt i detta förfarande⁽⁹⁾, vidarebefordrades ovanstående synpunkter till Ungern i en skrivelse av den 25 april 2006.
- (10) I en skrivelse av den 28 juni 2006, registrerad den 29 juni 2006, lämnade Ungern första delen av sina synpunkter på berörda parter kommentarer och i en skrivelse av den 24 juli 2006, registrerad den 25 juli 2006, lämnades den andra delen.
- (11) Medveten om de planerade lagändringarna inom energisektorn i Ungern sände kommissionsledamot Kroes den 17 oktober 2006 en skrivelse till minister Kóka där den ungerska regeringen uppmanades att i det nya lagförslaget ta med frågan om energiköpsavtal och eventuella ersättningsåtgärder i överensstämmelse med EU-lagstiftningen.
- (12) Företaget AES-Tisza lämnade den 19 december 2006 ytterligare synpunkter med klagomål på flera aspekter av kommissionens förfarande.
- (13) I skrivelser av den 21 november 2006 (registrerad den 23 november 2006) och den 15 januari 2007 (registrerad samma dag) och på möten med kommissionen den 18 december 2006 och den 8 mars 2007, bekräftade den ungerska regeringen sin avsikt att göra ändringar i lagstiftningen i samband med avregleringen av energisektorn och därmed också ändringar av den befintliga situationen på elgrossistmarknaden.
- (14) Kommissionen bad om ytterligare upplysningar den 23 april 2007. Ungern svarade den 5 juni 2007 och sände ytterligare upplysningar den 6 augusti 2007.
- (15) I en skrivelse av den 4 maj 2007 underrättade den ungerska regeringen kommissionen om att den skulle inrätta en arbetsgrupp som skulle förhandla med alla berörda elproducenter om att upphäva eller avsevärt förändra energiköpsavtalen. I enlighet därmed antog regeringen den 11 maj 2007 beslut nr 2080/2007 (V.11.) om långfristiga energiköpsavtal inom energisektorn⁽¹⁰⁾, och inrättade därmed ovanstående arbetsgrupp (som leds av premiärministerns kansli) i avsikt att utan dröjsmål lösa situationen med energiköpsavtalen i enlighet med EU:s bestämmelser om statligt stöd och besluta att inleda officiella förhandlingar om detta med berörda elproducenter. I en skrivelse av den 3 juli 2007 underrättade den ungerska regeringen kommissionen om resultatet av de första förhandlingarna som ägde rum i juni 2007.
- (16) I samband med avregleringsprocessen offentliggjordes den 2 juli 2007 den nya elenergilagen⁽¹¹⁾ och den trädde till vissa delar i kraft den 15 oktober 2007 och till vissa delar den 1 januari 2008. I en skrivelse av den 25 juli 2007 underrättade den ungerska regeringen kommissionen om resultaten av den nya ellagen i fråga om en avreglering av den ungerska elmarknaden. Den nya lagen innebar dock inga förändringar av själva energiköpsavtalen som fortfarande gällde oförändrade mellan MVM och de elproducenter som angavs i beslutet att inleda förhandlet.
- (17) I en skrivelse av den 26 juli 2007 ställde kommissionen ytterligare frågor till de ungerska myndigheterna.
- (18) Den 7 september 2007 registrerade kommissionen en skrivelse från den ungerska regeringen där denna begärde mer tid för att med framgång kunna avsluta förhandlingarna med producenterna.
- (19) Den 24 september och den 31 oktober 2007 registrerade kommissionen Ungerns svar på frågorna från den 26 juli 2007.
- (20) Den 14 december 2007 sände kommissionen, enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 659/1999 en påminnelse till de ungerska myndigheterna med en lista över frågor för vilka svaren fortfarande var ofullständiga. De ungerska myndigheterna svarade med en skrivelse av den 16 januari 2008.
- (21) De ungerska myndigheterna anförde att eftersom Dunament och AES-Tisza inte lämnat de uppgifter som begärts kunde de inte ge fullständiga svar på kommissionens frågor.

⁽⁸⁾ Förfrågningar registrerade den 9 januari 2006 (Budapesti Erőmű), 16 januari 2006 (AES-Tisza, [...])^(*), 17 januari 2006 (Electrabel), 19 januari 2006 [...] och 20 januari 2006 (Csepele Erőmű), godkända av kommissionen i skrivelser av den 13, 18, 20, 24 januari och den 27 februari 2006.

^(*) Uppgifter som är sekretessbelagda anges i beslutet med [...].

⁽⁹⁾ Skrivelse registrerad den 3 april 2006.

⁽¹⁰⁾ 2080/2007 (V.11.) Korm. Határozat a villamos energia iparban kötött hosszú távú szerződések rendezéséről.

⁽¹¹⁾ Lag LXXXVI från 2007.

- (22) Därefter antog kommissionen den 15 februari 2008 ett informationsföreläggande där Ungern ålades att, inom femton dagar, lämna de uppgifter som förtecknades i beslutet.
- (23) Den 27 februari sände Dunament kraftverk en kopia av sina svar på de ungerska myndigheternas frågor till kommissionen och förklarade varför de inte kunde svara på frågorna. De ungerska myndigheterna svarade den 4 och 13 mars 2008. Som svar på Dunaments uttryckliga begäran bifogade de till sina svarsskrivelser de skrivelser som Dunament sände till finansministeriet och till det ungerska energiverket daterade den 14 maj 2007, 21 augusti 2007, 13 september 2007, 7 december 2007, 14 januari 2008 respektive 20 februari 2008. De ungerska myndigheterna hade inte tidigare vidarebefordrat kopior av dessa skrivelser till kommissionen⁽¹²⁾, men i sina svar på kommissionens frågor under förfarandet hade de infogat de uppgifter de ansåg vara relevanta.
- (24) Det framgår av de ungerska myndigheternas svar att AES-Tisza inte svarade Ungern. Genom ett fax av den 10 mars 2008 sände AES-Tisza en skrivelse till kommissionsledamot Kroes i vilken angavs att de ungerska myndigheterna redan hade alla uppgifter som hade begärts av kommissionen.
- (25) I sitt svar av den 13 mars 2008 lämnade de ungerska myndigheterna till kommissionen, utifrån den information som var tillgänglig för dem, relevanta uppgifter för frågorna 1 a till 1 d i kapitel III i informationsföreläggandet. De lämnade dock inga ytterligare uppgifter som svar på de frågor som ställdes under punkt 1 e i kapitel III i informationsföreläggandet om ovanstående två elproducenters investeringar.
- (26) En stor del av den information som utväxlades sedan ärende HU1/2004 registrerades handlade om tolkningen och den konkreta tillämpningen av kommissionens meddelande om analysmetodik för statligt stöd i samband med icke återvinningsbara kostnader ("analysmetoden")⁽¹³⁾. Utifrån de dokument som lämnats i detta förfarande verkade det som om de ungerska myndigheterna planerade att införa ett system för ersättning för icke återvinningsbara kostnader, varav en bedömning kunde ha inkluderats i detta beslut. Under hela detta förfarande ägde sedan djupgående diskussioner rum mellan kommissionen och de ungerska myndigheterna om detaljerna i ett ersättningssystem som Ungern skulle kunna anta för att ett sådant system skulle uppfylla metodens kriterier.
- (27) Trots de tekniska diskussionerna om ett möjligt framtida ersättningssystem har Ungern, fram till datumet för detta beslut, inte lämnat in något fullständigt ersättningssystem till kommissionen som officiellt har godkänts av den ungerska regeringen. I sin skrivelse av den 13 mars 2008 bekräftade de ungerska myndigheterna uttryckligen att de för närvarande inte ville bevilja ersättning för icke återvinningsbara kostnader. De förbehöll sig dock rätten att bevilja sådan ersättning till vissa elproducenter i ett senare skede.
- (28) Kommissionen bad i en skrivelse av den 7 april 2008 den ungerska regeringen bekräfta vissa uppgifter. De ungerska myndigheterna lämnade den begärda informationen i en skrivelse som registrerades den 22 april 2008.
- (29) I en skrivelse av den 20 maj 2008 underrättade de ungerska myndigheterna kommissionen om att energiköpsavtalen med Paks kraftverk hade sagts upp av parterna den 31 mars 2008. Även om kraftverken Csepel och Pannon undertecknade uppsägningsavtal i april 2008 har dessa avtal vid detta besluts datum ännu inte trätt i kraft. Detta beror på att de ännu inte godkänts av aktieägare och bankinstitut.
- Andra tillhörande oavslutade förfaranden**
- (30) Budapest kraftverk gjorde invändningar mot beslutet om att inleda förfarandet genom en talan som väcktes hos förstainstansrätten den 3 mars 2006 med referensnummer T-80/06. Den 6 juni 2006 ansökte Csepel kraftverk om tillåtelse att ingripa i förfarandet till stöd för Budapest kraftverk och detta beviljades med ett domstolsbeslut av den 11 mars 2008.
- (31) Dessutom är två internationella förhandlingsförfaranden inför International Centre for the Settlement of Investment Disputes i Washington, D.C. oavslutade. Dessa förfaranden inleddes mot Republiken Ungern av elproducentföretagen [...] och [...], båda delägare i kraftverk med energiköpsavtal i Ungern. Förhandlingarna grundas på de åtgärder för investeringsskydd som står inskrivna i europeiska energistadgan.

2. BESKRIVNING AV ÅTGÄRDEN

Historisk bakgrund till energiköpsavtalen

⁽¹²⁾ Med undantag för skrivelser av den 7 december 2007 och 14 januari 2008.

⁽¹³⁾ Antagen av kommissionen den 26 juli 2001. Metoden finns på kommissionens webbplats: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/specific_rules.html

- (32) Mellan den 31 december 1991 och 31 december 2002 var den ungerska elmarknaden organiserad kring en "ensamköpare", företaget Magyar Villamos Művek (MVM). MVM är till 99,9 % statsägt och verksamheten omfattar

elproduktion, grossistförsäljning, kraftöverföring och detaljhandel. Enligt modellen med en ensam köpare kunde elproducenterna endast leverera energi direkt till MVM (såvida MVM inte sa upp de regionala distributionsföretagens avtal) och MVM var det enda företag som hade tillstånd att leverera el till de regionala distributionsföretagen. Enligt Lag XLVIII från 1994 om elenergi (energilag I), var MVM skyldigt att garantera trygg energiförsörjning i Ungern till lägsta möjliga kostnad.

- (33) Lag CX från 2001 om elenergi (energilag II som ersatte energilag I) trädde i kraft den 1 januari 2003. Med den upprättades en tvådelad modell för den ungerska elmarknaden vilken gällde fram till den 1 januari 2008, då lag LXXXVI från 2007 om elenergi (energilag III ersatte energilag II) trädde i kraft. Under denna dubbla modell fanns en allmännyttig och en konkurrensutsatt sektor, och kunderna (vilka efter hand blev fler) fick rätt att byta till de konkurrensutsatta företagen. I den allmännyttiga sektorn förblev MVM den enda grossisten, medan andra aktörer dök upp på den fria marknaden. Energilag III innebar slutet för det allmännyttiga segmentet men privatkunder och vissa företagskunder behölls ändå – tillåtet i det andra energidirektivet⁽¹⁴⁾ – enligt en skyldighet att tillhandahålla samhällsservice.
- (34) Enligt energilag I var MVM skyldigt att bedöma landets totala energibehov och vartannat år framställa en nationell plan för anläggning av kraftverk (Országos Erőműépítési Terv). Denna plan skulle sedan lämnas in och godkännas av den ungerska regeringen och parlamentet.
- (35) Av energilag I och inlagor från den ungerska regeringen⁽¹⁵⁾ framgår att de mest brådskande målen på den ungerska energimarknaden under mitten av 1990-talet var tryggad energiförsörjning till lägsta möjliga kostnad, modernisering av infrastrukturen med särskild avsikt på rådande standarder för miljöskydd och den nödvändiga omstruktureringen av energisektorn. I avsikt att uppnå dessa allmänna mål föreslogs långfristiga energiköpsavtal åt utländska investerare som skulle göra investeringar i konstruktion och modernisering av kraftverksanläggningarna i Ungern. Energiköpsavtalen undertecknades av elproducenterna och av MVM.

⁽¹⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/54/EG av den 26 juni 2003 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 96/92/EG (EUT L 176, 15.7.2003, s. 37).

⁽¹⁵⁾ Inlagor av den 20 juli 2005, registrerade den 25 juli 2005.

Energiköpsavtalen

- (36) Energiköpsavtalen som ingicks mellan MVM och enskilda kraftverk⁽¹⁶⁾ gav en balanserad produktionsportfölj som gav MVM möjlighet att uppfylla sin skyldighet att garantera trygg energiförsörjning. De gav MVM möjlighet att tillfredsställa behoven vid såväl låglast (med koleldade kraftverk och kärnkraftverk) som höglast (med gaseldade kraftverk).
- (37) Energiköpsavtalen kräver att elproducenterna underhåller och driver sina produktionsanläggningar på rätt sätt. De reserverar hela eller större delen av kraftverkens produktion (MW) för MVM. Denna kapacitetstilldelning är oberoende av kraftverkets faktiska användning. Förutom de reserverade kapaciteterna krävs genom energiköpsavtalen att MVM köper in en minimimängd el (MWh) från varje kraftverk.
- (38) En del energiköpsavtal omfattar sådana s.k. systemtjänster⁽¹⁷⁾ som MVM levererar till systemoperatören MAVIR, om kraftverken tekniskt sett kan tillhandahålla dessa.
- (39) De energiköpsavtal som tecknades 1995–1996 (sju av de tio avtal som bedöms) tilldelades i syfte att privatisera kraftverken. Dessa avtal följde ett modellavtal som tagits fram av en internationell advokatbyrå på begäran av den ungerska regeringen. Det förekom inget anbudsförfarande vid undertecknandet av dessa energiköpsavtal. Däremot förekom ett anbudsförfarande vid privatiseringen av kraftverken. Energiköpsavtalen (som undertecknades före privatiseringen) utgjorde en del av privatiseringspaketet. En del av dessa avtal (främst avtalen för Mátra, Tisza och Dunament) ändrades delvis av parterna efter privatiseringen.
- (40) Kraftverket Csepels energiköpsavtal undertecknades 1997 och utformades enligt en något annorlunda modell. Inte heller i detta fall förekom dock något anbudsförfarande och undertecknandet av energiköpsavtalet var på liknande sätt kopplat till privatiseringen av kraftverket.
- (41) Energiköpsavtalet för Ujpest kraftverk (ett av tre kraftverk i Budapest) undertecknades med Budapest kraftverk 1997, även här utan något särskilt anbudsförfarande.
- (42) Det var bara energiköpsavtalet med Kispeszt kraftverk (en annan, föråldrad, anläggning i Budapest kraftverk som genomgick en omfattande ombyggnad vid denna tid) som 2001 undertecknades efter ett öppet anbudsförfarande.
- ⁽¹⁶⁾ I vissa fall förekom separata energiköpsavtal för kraftverkens olika produktionsblock, till exempel för Mátra och Dunament.
- ⁽¹⁷⁾ Till exempel balanserad produktion, tertiärreserver, black start-kapacitet, o.s.v.

- (43) Mellan 2000 och 2004 täckte de kapaciteter som reserverades för energiköpsavtalen ungefär 80 % av Ungerns totala elbehov (MW). Från 2005 fram till datumet för detta beslut har andelen legat på runt 60–70 %. Det förväntas att denna successivt skulle minska under perioden mellan 2011 och 2024 ⁽¹⁸⁾.
- (44) Av de närmare tjugo energiköpsavtal som undertecknades mellan 1995 och 2001 gällde tio fortfarande när Ungern blev medlem i EU (1 maj 2004).
- (45) Detta beslut berör endast de energiköpsavtal som var i kraft den 1 maj 2004. Det berör inte de avtal som avslutades före detta datum. Även om vissa energiköp-

savtal (se skäl 29) upphävdes av parterna i april 2008 berörs de av detta beslut och deras karaktär av statligt stöd och deras förenlighet med den gemensamma marknaden under perioden mellan 1 maj 2004 och deras slutdatum (april 2008) bedöms också.

Kraftverk med energiköpsavtal och dessa avtals löptid

- (46) I tabellen nedan finns en förteckning över de kraftverk med energiköpsavtal som berörs av detta beslut. Den angivna löptid refererar till det ursprungligen planerade slutdatumet för energiköpsavtalen som angavs i själva avtalen.

Tabell 1

Översikt över elproducenter med energiköpsavtal, huvudsakliga aktieägare och avtalens löptid

Elproducent	Främsta aktieägar-grupp	Kraftverk med energiköpsavtal	Energiköpsavtalets löptid
Budapesti Erőmű Rt.	EDF	Kelenföldi Erőmű	1996–2011
		Újpesti Erőmű	1997–2021
		Kispesti Erőmű	2001–2024
Dunamenti Erőmű Rt.	Electrabel	Dunament F block	1995–2010 (undertecknat 1995, trädde i kraft 1996)
		Dunament G2 block	1995–2015 (undertecknat 1995, trädde i kraft 1996)
Mátrai Erőmű Rt.	RWE	Mátrai Erőmű	1995–2022 (ursprunglig löptid fram till 2015, förlängt år 2005 till 2022)
AES-Tisza Erőmű Kft.	AES	Tisza II Erőmű	1995–2016 (undertecknat 1995, trädde i kraft 1996) (...)
Csepeli Áramtermelő Kft.	ATEL	Csepel II Erőmű	1997–2020 (undertecknat 1997, trädde i kraft 2000)
Paksi Atomerőmű Rt.	MVM	Paksi Atomerőmű	1995–2017 (*) (undertecknat 1995, trädde i kraft 1996)
Pannonpower Holding Rt.	Dalkia	Pécsi Erőmű	1995–2010 (undertecknat 1995, trädde i kraft 1996)

(*) Upphävt genom gemensam överenskommelse mars 2008.

⁽¹⁸⁾ Dessa siffror grundas på beräkningen av produktionskapacitetsreservationer (MW) och inte på volymen såld elektricitet (MWh). De har lämnats till kommissionen av de ungerska myndigheterna i en skrivelse av den 4 juni 2004. Samma siffror finns i rapporten från undersökningen av den ungerska elmarknaden som genomfördes av det ungerska konkurrensverket (15 maj 2006).

Priser

- (47) I regeringsdekret 1074/1995 (VIII.4.) om en reglering av elpriserna förband sig regeringen att från den 1 januari 1997 (inledningen på den så kallade första prisregleringscykeln) "förutom att täcka motiverade driftskostnader, grossistförsäljnings- och detaljhandelspriser garantera 8 % avkastning på eget kapital". Regeringen garanterade därmed kraftverken med energiköpsavtal 8 % avkastning på kapital.
- (48) Från den 1 januari 2001 (starten för den andra prisregleringscykeln) omfattade de officiella priserna 9,8 % vinst på tillgångar för kraftverken. Ökningen i procent innebar inte nödvändigtvis en förändring i de faktiska beloppen, eftersom grunderna för de två vinstsatserna var olika (den första beräknades på kapital medan den andra beräknades på tillgångar). Priserna återspeglade ändringar i inflationen.
- (49) De reglerade priserna fortsatte att gälla för kraftverken fram till den 31 december 2003.
- (50) Under den här prisregleringsperioden analyserade det ungerska energiverket kostnadsstrukturen för alla kraftverk och fastställde priset för elköp för MVM till ett värde som säkerställde lönsamhet.
- (51) Listan över kostnader som täcktes av detta prissättnings-system omfattade följande huvudsakliga kostnadsposter ⁽¹⁹⁾:
- Fasta kostnader: avskrivning, försäkring, vissa fasta underhålls- och driftskostnader, låneränta [*"hitelkamatok"*], stängning [*"rekultivációs költségek"*], skatter, personalkostnader [*"személyi jellegű költségek"*], kostnader för miljöskydd, utgifter till Centrala kärnkraftsfonden [*"Központi Nukleáris Alap befizetések"*] för kärnkraftsanläggningen och extraordinära utgifter [*"rendkívüli ráfordítások"*].
 - Rörliga kostnader: bränslekostnader.
- (52) Den ungerska energimyndigheten hade i uppgift att säkerställa att de kostnader som täcktes var rimliga och nödvändiga.
- (53) Det officiella priset åsidosatte det pris som fastställts i energiköpsavtalen.
- (54) Från den 1 januari 2004 fastställdes priserna utifrån prisformlerna i energiköpsavtalen. Den exakta innebörden av formlerna förtydligades i samband med de årliga prisförhandlingarna mellan MVM och elproducenterna.
- (55) De prisformler som användes i energiköpsavtalen är extremt komplicerade, men de följer samma principer som den metod som användes av det ungerska energiverket före 2004. Enligt de ungerska myndigheternas inlagor ⁽²⁰⁾ upprättades bilagan till energiköpsavtalen om fastställande av priser med hjälp av formler och definitioner i ovanstående regeringsdekret 1074/1995 om reglering av elpriserna. (Enligt inlagan "kopierades i avtalen de formler och definitioner som fanns i dekretet".) Därmed grundas prissättningsprinciperna i energiköpsavtalen, i likhet med systemet för fastställande av reglerade priser, på motiverade kostnadskategorier.
- (56) Varje energiköpsavtal innehåller två typer av avgiftskomponenter: kapacitetsavgift (eller avgift för att göra kapacitet tillgänglig) för reserverad kapacitet (MW) som täcker fasta kostnader + vinst (kapitalkostnad), och elavgift som täcker rörliga kostnader. De olika energiköpsavtalen ger utrymme för olika ytterligare avgifter. Beroende på energiköpsavtalen kan dessa ytterligare avgifter vara bonus/straffavgifter som används som ett incitament för elproducenterna att arbeta enligt principen om lägsta kostnad, och ytterligare avgifter för att bibehålla produktionsreserver, planera om underhåll på MVM:s begäran, öka belastningen i höglastperioder och minimera den under avtalad kapacitet under låglastperioder, o.s.v. De periodiska (årliga, kvartalsvisa, månadsvisa) ändringarna av kapacitetsavgifterna beror på ett flertal olika faktorer: aktivering av genomförda eftermonteringsprojekt, olika intressekategorier, utländska växelkurser, inflationsindex, o.s.v. Kapacitetsavgiften och de extra avgifterna täcker också systemtjänster (som omfattas av energiköpsavtalen). Elavgifterna är i huvudsak kopplade till bränslekostnader och särskilda bränsletillämpningar. De beräknas utifrån principen om övervältring av rörliga kostnader.
- (57) Noteras bör att definitionen av täckta kostnadskategorier inte nödvändigtvis var densamma i prisregleringen före 1 januari 2004 och i energiköpsavtalen. Ungerns inlagor ⁽²¹⁾ visar att exempelvis kapacitetsavgiften för kraftverken [...] och Dunament var högre i deras energiköpsavtal än under prisregleringen. Detta berodde på att de här energiköpsavtalen tog hänsyn till eftermontering, vilket ledde till högre fasta kostnader. Dessa högre fasta kostnader visade sig efterhand (enligt den successiva eftermonteringen) i högre kapacitetsavgifter med energiköpsavtalen än under prisregleringen. Andra skillnader på grund av bilaterala förhandlingar mellan MVM och producenterna mellan de reglerade priserna och priserna enligt energiköpsavtalen kunde också noteras.

⁽¹⁹⁾ Listan grundas på information från ungerska myndigheter av den 20 oktober 2004 och på riktlinjer från det ungerska energiverket vid genomförandet av en kostnadsundersökning beträffande prissättningen i januari 2001 (*A Magyar Energia Hivatal irányelve a 2001. januári ármegállapítás előkészítését célzó költség-felülvizsgálat végzéséhez*).

⁽²⁰⁾ Skrivelse av den 20 juli 2005, registrerad den 25 juli 2005.

⁽²¹⁾ Skrivelse av den 28 juni 2006, registrerad den 29 juni 2006.

- (58) Trots dessa skillnader bekräftades, i Ungerns inlagor av den 20 oktober 2004 och den 20 juli 2005, av alla kraftverk med energiköpsavtal att prisberäkningsmetoden och även kostnadskategorierna som tillämpades efter slutet på prisregleringen i stort sett var desamma som dem som användes av den ungerska energimyndigheten före detta datum.
- (59) Priserna i energiköpsavtalen som användes efter den 1 januari 2004 grundades därmed fortfarande på en beräkning av motiverade (fasta och rörliga) kostnader + vinst.
- (60) Av detta följer att även om prisregleringen tog slut den 31 december 2003 avreglerades priserna inte helt, eftersom prissättningen på grossistnivå av el fortsatte att styras av principen om avkastning på investering vilket fastslås i energiköpsavtalen ⁽²²⁾.
- (61) Den 6 februari 2006 antog det ungerska parlamentet lag XXXV från 2006 ⁽²³⁾ i vilken regeringens prisreglering av el som säljs till MVM enligt energiköpsavtal återinfördes. Det första nya prisdecretet trädde i kraft den 9 december 2006. Från detta datum åsidosattes återigen prisregleringen i energiköpsavtalen av regeringens prisformler under en period av ungefär ett år (till den 31 december 2007).
- (62) Från och med den 1 januari 2008 blev energilag III inom ramen för avregleringen av marknaden slutet för de reglerade priserna och för allmännyttiga och fria marknadssegment samtidigt.
- (63) Från och med den 1 januari 2008 fastställs därmed återigen priset på el som elproducenterna säljer till MVM enligt energiköpsavtal av prisformlerna i energiköpsavtalen. De underliggande principerna för dessa formler har inte ändrats sedan de senast tillämpades: de följer alltså samma principer som under perioden 1 januari 2004 till 8 december 2006 (se skälen 54 till 59).
- (64) Det innebär att prissättningen enligt energiköpsavtal fortfarande styrs av principen om avkastning på investering.

Reserverad kapacitet

- (65) Med energiköpsavtalen reserveras hela eller en större del av producenternas kapacitet för MVM.

Tabell 2

Ungerns inhemska produktionskapacitet ⁽²⁴⁾

Kapacitet	2004	2005	2006	2007
Installerad total produktionskapacitet ⁽¹⁾	8 777	8 595	8 691	8 986
Tillgänglig bruttokapacitet ⁽²⁾	8 117	8 189	8 097	8 391
Tillgänglig nettokapacitet ⁽³⁾	7 252	7 792	7 186	7 945
Höglast i det ungerska elsystemet	6 356	6 409	6 432	6 605

⁽¹⁾ Installerad total produktionskapacitet (*Beépített teljesítőképesség*): den nominella produktionskapaciteten i MW för utrustning i de ungerska kraftverken. Kan endast ändras genom expansion eller borttagning.

⁽²⁾ Tillgänglig bruttokapacitet (*Rendelkezésre álló állandó teljesítőképesség*): kraftverkets faktiska tillgängliga kapacitet med hänsyn till permanent tillåten överbelastning och permanent underproduktion. Installerad kapacitet efter avdrag för orsaker av permanent typ och efter tillägg av tillåten överbelastning.

⁽³⁾ Tillgänglig nettokapacitet (*Igénybe vehető teljesítőképesség*): faktiskt tillgänglig kapacitet efter avdrag för planerat underhåll.

⁽²²⁾ Se även rapporten från undersökningen av den ungerska elsektorn som genomfördes av det ungerska konkurrensverket (15 maj 2006).

⁽²³⁾ Lag XXXV av 2006 om ändringar av prisregleringen på el.

⁽²⁴⁾ Siffrorna i tabellen grundas på den statistik som publicerades i Statistisk årsbok för elektricitet (*Villamosenergia Statisztikai Évkönyv*). Se även skrivelse från de ungerska myndigheterna registrerad den 21 april 2008.

Tabell 3

Produktionskapacitet för kraftverk med energiköpsavtal ⁽²⁵⁾

Kraftverk	Kapacitet	(MW)			
		2004	2005	2006	2007
Kelenföld	Tillgänglig nettokapacitet	90,1	97,6	97,2	78,0
	Avtalad kapacitet ⁽¹⁾	83,3	89,8	89,4	71,9
Ujpest	Tillgänglig nettokapacitet	106,3	106,1	106,2	106,0
	Avtalad kapacitet	99	98,8	98,9	98,7
Kispest	Tillgänglig nettokapacitet	46,1	110,2	110,2	109,6
	Avtalad kapacitet	43	102,6	102,6	102,3
Dunament F	Tillgänglig nettokapacitet	1 020	1 020	1 020	1 020
	Avtalad kapacitet	928,2	923,1	923,1	923,1
Dunament G2	Tillgänglig nettokapacitet	187,6	223,1	223,1	223,7
	Avtalad kapacitet	178,4	212,4	212,4	213
AES-Tisza	Tillgänglig nettokapacitet	638,0	824,7	824,7	824,7
	Avtalad kapacitet	[...] ^(e)	[...] ^(b)	[...] ^(b)	[...] ^(b)
Csepel	Tillgänglig nettokapacitet	348,9	331	355	349,5
	Avtalad kapacitet	323	307	329	324
Pannon	Tillgänglig nettokapacitet	25,9	25,9	25,9	25,9
	Avtalad kapacitet	20,1	20,1	20,1	20,1
Mátra	Tillgänglig nettokapacitet	593	552	552	552
	Avtalad kapacitet	496	460	460	460
Paks	Tillgänglig nettokapacitet	1 597	1 596	1 596	1 596
	Avtalad kapacitet	1 486	1 486	1 485	1 485
Total tillgänglig nettokapacitet för kraftverken med energiköpsavtal		4 652,0	4 886,6	4 910,3	4 885,4
Total avtalad kapacitet		[...] ^(e)	[...] ^(d)	[...] ^(e)	[...] ^(f)

⁽¹⁾ Genomsnittlig tillgänglig avtalad kapacitet (*Rendelkezésre álló átlag teljesítőképesség szerződött értéke*).

^(a) Mellan 400 och 700 MW (fotnoter som anges med små bokstäver visas inte i originalversionen av beslutet utan har infogats i den offentliga versionen för att ange ett storhetsintervall för vissa data som omfattas av sekretess).

^(b) Mellan 600 och 900 MW.

^(c) Mellan 4 057 och 4 357 MW.

^(d) Mellan 4 725,9 och 5 025,9 MW.

^(e) Mellan 4 749,6 och 5 049,6 MW.

^(f) Mellan 4 724,7 och 5 024,7 MW.

(66) Ovanstående siffror visar att de energiköpsavtal som MVM ingick under bedömningsperioden omfattande cirka 60 % av den ungerska tillgängliga nettokapaciteten. Om den faktiska tillgängliga kapaciteten hos kraftverken ("Ténylegesen igénybevehető teljesítőképesség") minus deras egen förbrukning ("Önfogyasztás") tas med i beräkningen är andelen högre än vad som anges ovan.

(67) I ovanstående tabeller visas att den kapacitet som reserveras för MVM genom energiköpsavtalen täcker hela eller större delen av respektive anläggnings tillgängliga kapacitet.

⁽²⁵⁾ Siffrorna i tabellen grundas på de energiköpsavtal som de ungerska myndigheterna har lämnat in till kommissionen. Se även skrivelse från de ungerska myndigheterna registrerad den 21 april 2008.

- (68) MVM betalar kapacitetsavgift för dessa kapacitetsreservationer (se skäl 56), oavsett hur anläggningen faktiskt används.
- (69) Importkapaciteten i Ungern är cirka 1 000–1 300 MW. Cirka 600 MW av denna importkapacitet är reserverad för MVM med andra långfristiga avtal.

Sålda kvantiteter

- (70) När MVM faktiskt köper sin reserverade kapacitet och köper el från kraftverket, betalar de energiavgift för den köpta elektriciteten (se skäl 56).
- (71) Energiköpsavtalen innehåller ett visst garanterat minimiköp för varje kraftverk.
- (72) Den totala inhemska elproduktionen i Ungern ligger mellan 32 och 36 TWh (32–36 000 000 GWh) per år.

Tabell 4

El som producerats med energiköpsavtal ⁽²⁶⁾

Kraftverk	Producerad elektricitet	(GWh)			
		2004	2005	2006	2007
Budapest (inklusive Kelenföld, Újpest och Kispest)	Totalt producerad elektricitet	1 228	1 510	1 643	1 742
	Egen konsumtion	87	89	91	84
	Garanterat minimiköp	Kelenföld: [...] Újpest: [...] Kispest: [...]	Kelenföld: [...] Újpest: [...] Kispest: [...]	Kelenföld: [...] Újpest: [...] Kispest: [...]	Kelenföld: [...] Újpest: [...] Kispest: [...]
	Faktiskt köp	939	1 302	1 451	1 538
Dunament (*) (F + G2)	Totalt producerad elektricitet	4 622	3 842	3 450	4 300
	Egen konsumtion	174	148	147	188
	Garanterat minimiköp	F: [...] G2: [...]	F: [...] G2: [...]	F: [...] G2: [...]	F: [...] G2: [...]
	Faktiskt köp	4 232	2 888	2 495	3 296
AES-Tisza	Totalt producerad elektricitet	1 621	1 504	1 913	2 100
	Egen konsumtion	96	97	117	116
	Garanterat minimiköp	[...]	[...]	[...]	[...]
	Faktiskt köp	1 525	1 407	1 796	1 984
Csepel	Totalt producerad elektricitet	1 711	1 764	1 710	2 220
	Egen konsumtion	48	49	48	53
	Garanterat minimiköp	[...]	[...]	[...]	[...]
	Faktiskt köp	1 662	1 715	1 661	2 166
Pannon (*)	Totalt producerad elektricitet	673	266	237	232
	Egen konsumtion	116	52	34	29
	Garanterat minimiköp	[...]	[...]	[...]	[...]
	Faktiskt köp	361	206	203	203

⁽²⁶⁾ Siffrorna i tabellen grundas på de energiköpsavtal som de ungerska myndigheterna har lämnat in, statistik som har offentliggjorts av det ungerska energiverket på dess hemsida: www.eh.gov.hu, och en skrivelse från de ungerska myndigheterna daterad den 21 april 2008. Kvantiteterna garanterat utnyttjande som fastställs i de årliga handelsavtalen kan skilja sig något från de kvantiteter som anges i själva energiköpsavtalen. De faktiska utnyttjande siffrorna täcker all försäljning från det berörda kraftverket till MVM.

Kraftverk	Producerad elektricitet	(GWh)			
		2004	2005	2006	2007
Mátra (*)	Totalt producerad elektricitet	5 688	5 698	5 621	6 170
	Egen konsumtion	675	670	667	710
	Garanterat minimiköp	[...]	[...]	[...]	[...]
	Faktiskt köp	3 730	3 762	3 587	4 082
Paks	Totalt producerad elektricitet	11 915	13 833	13 460	14 677
	Egen konsumtion of the plant	750	821	800	848
	Garanterat minimiköp	[...]	[...]	[...]	[...]
	Faktiskt köp	11 112	13 012	12 661	13 828

(*) Uppgifterna om totalt producerad el och egen konsumtion täcker också blocken i de anläggningar som inte har energiköpsavtal.

- (73) Det garanterade minimiköpet är den mängd som MVM är skyldig att köpa oavsett marknadsbehovet. Om MVM inte köper den fastställda minimikvantiteten måste de ändå betala för uppkomna bränslekostnader (Dunament, Kelenfold, Pécs och [...]), alla kostnader eller ersättning till producenten utifrån dennes bränsleavtal (Csepel) och alla motiverade kostnader (Kispest och Ujpest).

3. SKÅLEN TILL ATT FÖRFARANDET INLEDDES

3.1 Energiförköpsavtalen

- (74) I sitt beslut att inleda förfarandet drog kommissionen den preliminära slutsatsen att energiförköpsavtalen utgör statligt stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget till elproducenterna med ett energiförköpsavtal med MVM.
- (75) Kommissionen uttryckte åsikten att energiförköpsavtalen var tillämpliga efter anslutningen enligt bilaga IV, kapitel 3, punkt 1 c i anslutningsfördraget⁽²⁷⁾ och att de inte utgjorde befintligt stöd eftersom de inte faller under de stödkategorier som vid tidpunkten för anslutningen anses utgöra befintligt stöd i den mening som avses i artikel 88.1 i EG-fördraget.
- (76) För det första hade inget av energiförköpsavtalen trätt i kraft före den 10 december 1994. För det andra fanns inget av energiförköpsavtalen med i den förteckning över befintligt stöd som utgjorde bilaga till anslutningsavtalet. För det tredje hade kommissionen inte underrättats om energiförköpsavtalen enligt det s.k. interimsförfarandet.

⁽²⁷⁾ Akt om villkoren för Republiken Tjeckien, Republiken Estland, Republiken Cypern, Republiken Lettland, Republiken Litauen, Republiken Ungern, Republiken Malta, Republiken Polen, Republiken Slovenien och Republiken Slovakien anslutning till de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen och om anpassning av fördragen. EUT L 236, 23.09.2003.

Förekomst av statligt stöd

- (77) Kommissionen ansåg att den garanterade avkastningen på investeringar och det högre inköpspris som säkrades med energiförköpsavtalen gav de berörda elproducenterna en fördelaktigare ekonomisk ställning än andra producenter som inte hade energiförköpsavtal, däribland nya aktörer på marknaden och företag i andra jämförbara sektorer där sådana långfristiga avtal inte ens hade föreslagits för marknadsaktörerna. Som en preliminär uppfattning ansågs därför stödåtgärden ge de berörda elproducenterna en selektiv fördel.
- (78) Kommissionen noterade också att elmarknaderna har öppnats upp för konkurrens och att handel med el förekom mellan medlemsstaterna, åtminstone sedan Europaparlamentets och rådets direktiv 96/92/EG av den 19 december 1996 om gemensamma regler för den inre marknaden för el⁽²⁸⁾ trädde ikraft. Åtgärder som gynnar företag inom energisektorn i en medlemsstat kan därför hämma möjligheterna för företag från andra medlemsstater att exportera el till den första medlemsstaten eller gynna export av el till andra medlemsstater.
- (79) Kommissionen ansåg också att denna fördel beviljades med statliga medel eftersom energiförköpsavtalen tecknades som resultat av en regeringspolitik som genomfördes via det statsägda allmännyttiga grossistföretaget MVM. Enligt rättspraxis i Europeiska gemenskapernas domstol (EG-domstolen) gäller att när ett statsägt företag använder sina medel på ett sätt som kan anses motsvara en statlig åtgärd, ska dessa medel anses utgöra statliga medel enligt artikel 87.1 i EG-fördraget⁽²⁹⁾.

⁽²⁸⁾ EUT L 27, 30.1.1997, s. 20.

⁽²⁹⁾ Mål C-482/99 *Frankrike mot Europeiska gemenskapernas kommission* [2002] REG I-04397. Beslut den 16 maj 2002.

(80) Kommissionen slöt sig därför preliminärt till att energiköpsavtalen utgjorde statligt stöd åt elproducenterna enligt artikel 87.1 i EG-fördraget, eftersom sådant stöd "fortfarande var tillämpligt efter" i den mening som avses i bilaga IV, kapitel 3, punkt 1.c i anslutningsavtalet.

Energiköpsavtalens förenlighet med EG-fördraget

(81) Kommissionen konstaterade vidare att analysmetoden skulle användas för att utvärdera det statliga stöd som elproducenterna hade mottagit. På grundval av de dokument som kommissionen hade till sitt förfogande vid tiden då förfarandet inleddes hyste kommissionen tvivel rörande energiköpsavtalens förenlighet med de kriterier som definieras i analysmetoden.

(82) För det första hyste kommissionen tvivel om huruvida själva principerna för energiköpsavtal som utgör ett hinder för den fria konkurrensen på marknaden kan anses vara förenliga med analysmetodens grundläggande kriterier, dvs. att påskynda avregleringen av sektorn genom att bevilja lämplig ersättning till aktörer som utsätts för nya konkurrensvillkor.

(83) För det andra hyste kommissionen tvivel om huruvida de inslag av stöd som ingår i energiköpsavtalen är förenliga med analysmetodens detaljerade kriterier vad gäller beräkning av bidragsberättigande icke återvinningsbara kostnader och ersättning som betalas ut.

3.2 Regeringsdekret nr 183/2002 (VIII.23.) om icke återvinningsbara kostnader

(84) För att göra det möjligt för MVM att uppfylla sina energiköpsavtal och på samma gång hålla återförsäljningspriset i allmännyttan på ungefär samma nivå som det fria marknadspriset, fastställdes i regeringsdekret 183/2002 (VIII.23.) åtgärder för betalning av statlig ersättning till MVM under vissa omständigheter.

(85) I sin ursprungliga anmälan av mål HU 1/2004 (tillbakadragen den 13 april 2005) ansåg de ungerska myndigheterna att denna ersättning utgjorde statligt stöd till MVM.

(86) I beslutet att inleda förfarandet drog dock kommissionen slutsatsen att ersättningsbetalningarna inte utgjorde statligt stöd till MVM, utan att den summa som mottogs enligt regeringsdekret 183/2002 (VIII.23.) utgjorde en del av det inköpspris som MVM betalade till elproducenterna med energiköpsavtal och därmed en del av den fördel som producenterna fick genom energiköpsavtalen.

(87) Det betyder att med beslutet att inleda förfarandet påbörjades det formella granskningsförfarandet av energiköpsavtalen men inte av regeringsdekret 183/2002 (VIII.23.).

4. SYNPKUNKTER FRÅN UNGERN OM BESLUTET ATT INLEDA FÖRFARANDE

(88) Ungern uttrycker åsikten att individuell bedömning av energiköpsavtalen skulle vara motiverat med hänsyn till skillnaderna mellan avtalen i fråga om exakta villkor och bestämmelser.

(89) När det gäller avregleringen av den ungerska elmarknaden anser Ungern att denna var framgångsrik (dvs. i linje med det europeiska snittet) i fråga om antalet konsumenter som bytte till den fria marknaden. Ungern drar slutsatsen att energiköpsavtalen inte utgjorde något hinder för konsumenter som ville byta till den fria marknaden. Det skulle vara mer sannolikt att ett sådant hinder utgjordes av Ungerns begränsade gränsöverskridande kapacitet och därmed höga priser.

(90) Ungern anser vidare att energiköpsavtalens långfristiga karaktär inte i sig kan utgöra en konkurrensfördel för producenterna eftersom sådana långfristiga avtal är allmänt utbredda i elsektorn i såväl Europa som på andra kontinenter.

(91) När det gäller referenspriset som anges i beslutet, anser Ungern att kommissionen borde ta hänsyn till Ungerns regionala särdrag och den senaste tidens höjning av bränslepriser när man fastställer ett referenspris.

(92) När det gäller nya aktörer på elmarknaden informerar Ungern kommissionen om att ingen sådan har tillkommit efter den 1 maj 2004 (det datum då Ungern blev medlem i EU och då energimarknaden avreglerades). De ungerska myndigheterna visar på den tidskrävande karaktären hos alla sådana investeringar och, till följd av detta, osannolikheten att några investeringar skulle kunna vara i drift före 2011.

(93) Slutligen bekräftar Ungern, som svar på kommissionens tvivel på energiköpsavtalens förenlighet med punkt 4.6 i analysmetoden, att man inte ska bevilja något undsättnings- eller omstruktureringsstöd till företag som har slutit energiköpsavtal som är föremål för granskning.

5. SYNPKUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

(94) Efter offentliggörandet av beslutet om att inleda förfarandet (21 december 2005) och inom den angivna tidsfristen (i de flesta fall efter att de berörda parterna begärt förlängning av tidsfristen vilket kommissionen godkände), mottog kommissionen synpunkter från:

— följande elproducenter: AES-Tisza Erőmű Rt., Budapesti Erőmű Zrt., Csepeli Áramtermelő Rt., Dunamenti Erőmű Zrt. och dess främsta aktieägare, Electrabel SA och Mátrai Erőmű Rt.,

— följande banker som tillhandahåller finansiering till elproducenterna: [...] Bank, som fungerar som ombud för tolv banker, långgivare till Csepeli Áramtermelő Kft. och [...] Bank som fungerar som ombud för nio bankinstitutioner, långgivare till AES-Tisza Erőmű Kft., och

— MVM, och

— en tredje part som begärde att få vara anonym.

- (95) De flesta synpunkter som lämnats till kommissionen av parterna följer mycket likartade argument. Kommissionen har därför valt att behandla synpunkterna gruppvis i stället för att behandla varje enskild berörd parts synpunkt separat (se punkterna 5.1 till 5.7).

5.1 Synpunkter på individuell bedömning av energiköpsavtalen

- (96) Mátra kraftverk och en annan berörd part som vill vara anonym uttryckte åsikten att energiköpsavtalen ska bedömas var för sig av kommissionen på grund av olikheterna mellan deras respektive innehåll. Andra elproducenter krävde underförstått individuell bedömning av sitt energiköpsavtal genom att ge kommissionen detaljer om specifika villkor och bestämmelser i sitt eget avtal.

5.2 Synpunkter på förekomsten av statligt stöd

Relevant bedömningsperiod

- (97) AES-Tisza Erőmű, Budapesti Erőmű, Csepeli Áramtermelő och Dunamenti Erőmű anför att kriterierna för förekomsten av statligt stöd vid den tid då energiköpsavtalen slöts ska bedömas enligt de marknadsvillkor som rådde vid den tiden. En del av synpunkterna kräver uttryckligen detta medan andra uttrycker det underförstått genom att hänvisa till förhållandena då energiköpsavtalen slöts i bedömningen av förekomsten av statsstöd. Hänvisning görs till domstolens rättspraxis i detta avseende ⁽³⁰⁾.

Ingen ekonomisk fördel

i) Fel referenspris/inga fördelaktiga priser

- (98) Alla elproducenter hävdar att energiköpsavtalen inte medför någon ekonomisk fördel.
- (99) De kritiserar kommissionens preliminära slutsats att de priser som fastställdes genom energiköpsavtalen är högre än producenternas marknadspriser.

- (100) De hävdar att referenspriset på 36 euro/MWh, som använts i andra beslut och som hänvisas till i beslutet att inleda förfarandet, är irrelevant i det här förfarandet eftersom det härrör från ett helt annat geografiskt och tidsmässigt sammanhang. De hävdar att prisanalysen ska beakta de förhållanden som rådde vid den tid då energiköpsavtalen slöts. De betonar också att priser i långfristiga avtal alltid blir lägre än spotmarknadspriserna. Dessutom hävdar producenterna som huvudsakligen levererar el till MVM under höglastperioder att deras priser inte kan jämföras med låglastpriser. De flesta av dem föreslår att kommissionen ska ta hänsyn till den avsevärda prisökningen på bränsle under senare år.

- (101) Många av producenterna hävdar att deras faktiska avkastning låg under de satser som angavs i beslutet om att inleda förfarande.

- (102) Producenterna framhåller också att de bär avsevärda risker (till skillnad mot vad som påstås i beslutet) framför allt risker i fråga om konstruktion, föreskrifter, miljö, underhåll och skatter/finanser. Prisregleringen angavs som en av de främsta riskerna bland risker som rör bestämmelser. Producenterna anser också att MVM:s reservation av en betydande del av deras kapacitet utgör en nackdel eftersom det hindrar dem från att använda denna kapacitet till att producera el till andra potentiella kunder. Vidare fastställs i energiköpsavtalen tydliga skyldigheter för producenterna som, om de inte uppfyller dem, leder till lägre betalning eller skadeståndskrav.

- (103) [...] hävdade att en av fördelarna som Ungern fick till följd av energiköpsavtalen var tillförlitliga balanseringstjänster som endast kunde erbjudas av denne själv och Dunamenti Erőmű. Den här producenten hävdade att den inte skulle ha gett sig in på marknaden och erbjudit dessa tjänster utan ett energiköpsavtal.

- (104) Mátra kraftverk hävdar att de kan erbjuda mycket konkurrenskraftiga priser eftersom de har sin egen kolgruva vilket ger dem låga kolbrytningskostnader. De hävdar att deras priser till och med ligger under MVM:s återförsäljningspriser, till skillnad från andra energiköpsavtalspriser.

ii) Privatiseringspriser

- (105) Dunament kraftverk hävdar att de inte fick någon fördel av energiköpsavtalet eftersom de betalade marknadsvärde vid privatisering av kraftverket och att det i inköpspriset togs hänsyn till deras rättigheter och skyldigheter med energiköpsavtalet. Alltså betalade de för energiköpsavtalet (och för de eventuella fördelar som detta kunde medföra) i privatiseringspriset.

⁽³⁰⁾ Hänvisning till Mål T-366/00, Scott SA.

iii) *Den marknadsekonomiska investerarprincipen*

(106) Kraftverken Budapest, AES-Tisza, Mátra och Csepel hävdar att energiköpsavtalen återspeglar marknadsförhållandena vid den tiden då de slöts, både för MVM och för producenterna. När det gäller MVM hävdar de att alla privata operatörer i MVM:s situation (juridisk skyldighet att trygga energiförsörjningen som ensamköpare, o.s.v.) skulle ha valt att sluta energiköpsavtal. När det gäller elproducenterna själva hävdar de att deras "fördel" av energiköpsavtalen inte sträcker sig längre än vad som kan anses som en normal affärsmissig fördel för en part i ett affärsavtal. Energiförsörjningsavtalen återspeglade normala marknadsförhållanden i den berörda sektorn vid tiden då avtalen slöts. Dessutom utgör energiköpsavtal normala affärsmetoder och en standardform av riskfördelning och riskhantering.

(107) Energiförsörjningsavtalen var enda sättet att säkerställa investeringar som uppfyllde kraven i den ungerska elsektorn (framför allt modernisering av hela systemet, miljöskydd och försörjningstrygghet). Om den marknadsekonomiska investerarprincipen tillämpades skulle det innebära att dessa krav beaktades, och det enda sättet att uppfylla kraven var genom energiköpsavtal. De berörda parterna konstaterar att energiköpsavtalen innebär investerings- och tillgänglighetskrav för elproducenterna.

iv) *Allmännyttiga tjänster*

(108) Kraftverken Budapest och Csepel hävdar att elproducenternas del i energiköpsavtalen ger allmännyttiga tjänster. Enligt deras åsikt fungerar energiköpsavtalen som instrument för MVM att uppfylla sina skyldigheter att säkerställa elförsörjningen och fyller därför en uppgift som allmännyttig tjänst. Budapest kraftverk hävdar att det också kan anses att det faktiskt är Budapest kraftverk som måste tillhandahålla en allmännyttig tjänst eftersom det åläggs dem enligt energiköpsavtalen. Båda de berörda parterna hänvisar till kommissionens beslut av den 16 december 2003 i ärende N475/03 (Irland)⁽³¹⁾ där kommissionen accepterade att anläggningen av en ny produktionsenhet för att trygga energiförsörjningen kunde betraktas som en allmännyttig tjänst.

(109) De berörda parterna är av den åsikten att statligt stöd inom ramen för energiköpsavtal – om det förekommer – precis som i det irländska fallet uppfyller de fyra kriteri-

erna som domstolen framhåller i sitt domslut i ärende C-280/00 (Altmark-domen)⁽³²⁾. De hävdar följande:

(110) För det första följer det av den ungerska energilagen att MVM hade flera allmännyttiga skyldigheter, så som att säkerställa energiförsörjningen till lägsta möjliga kostnad, miljöskydd och effektivitet. MVM:s skyldigheter att tillhandahålla allmännyttiga tjänster är därmed tydligt fastställda i lag och elproducenternas bidrag i energiköpsavtalen är att de anförtros att genomföra allmännyttiga tjänster.

(111) För det andra fastställdes ersättningar i förväg i regeringens prisdekret och i prisformlerna i energiköpsavtalen. Ersättningarna kunde alltså beräknas utifrån objektiva och öppna parametrar.

(112) För det tredje översteg den ersättning som betalades ut utifrån energiköpsavtalen inte kostnaderna för den allmännyttiga tjänst som tillhandahölls. Energiförsörjningsavtal är strikt kostnadsbaserade och vinstmarginalerna överstiger inte vanliga vinstmarginaler på marknaden. Budapest kraftverk hävdar att detta säkerställdes genom att dess energiköpsavtal tecknades efter ett öppet anbuds-förfarande (se nedan). Kraftverken såldes till den anbudsgivare som hade högst bud och bäst affärsplan. Ett resultat av anbuds-förfarandet blir att ersättningen inom ramen för energiköpsavtal inte kan överstiga vad som krävs för att täcka alla kostnader som uppkommer vid tillhandahållandet av allmännyttiga tjänster och med en rimlig vinstmarginal.

(113) För det fjärde hävdar Budapest kraftverk att dess energiköpsavtal tecknades efter öppna anbuds-förfaranden, antingen som en viktig del i privatiseringspaketet eller separat. Csepel kraftverk hävdar att även om anläggningen inte valdes utifrån ett allmänt anbud får den ändå en ersättning som är begränsad till att täcka kostnader och en rimlig vinstmarginal. Prissättnings-systemet innebär att överkompensation kan undvikas.

(114) Mot bakgrund av det ovan anförda sluter sig de berörda parterna till att energiköpsavtalen uppfyller de fyra kumulativa kriterier som hänvisas till i Altmark-domen och att de därför inte ska anses utgöra stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget.

⁽³¹⁾ EUT C 34, 7.2.2004, s. 8.

⁽³²⁾ Mål C-280/00 Altmark Trans GmbH och Regierungspräsidium Magdeburg mot Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, och Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht REG 2003 s. I-07747.

(115) Budapest kraftverk hävdar också att även om energiköpsavtalen inte skulle anses uppfylla de fyra kumulativa kriterierna enligt Altmark-domen, kan de fortfarande konstateras vara förenliga med den gemensamma marknaden enligt artikel 86.2 i EG-fördraget. De berörda parterna uttrycker också åsikten att effekten av deras energiköpsavtal på en påstådd stängning av den ungerska elmarknaden är försumbar eftersom de endast täcker 3 % av Ungerns elförbrukning. Dessutom var en ökning av energiimporten av tekniska skäl omöjlig vid den tid då energiköpsavtalen slöts. Därför hade deras energiköpsavtal inte någon menlig effekt på handeln. I sina synpunkter betonar den berörda parten också vikten av dess kraftvärmeteknik för fjärrvärme, vilken uppfyller målen i EU:s energi- och miljöpolitik.

(116) Máttra kraftverk hävdar att det krävdes att de skulle reservera en viss minimikapacitet till MVM för att trygga energiförsörjningen på den ungerska marknaden med hjälp av inhemska kolresurser. De hävdar att enligt artikel 11.4 i eldirektivet⁽³³⁾ ska statligt stöd anses vara förenligt med den gemensamma marknaden när det av försörjningsskäl finansierar elproduktion med inhemskt kol.

v) *Ingen fördel på lång sikt*

(117) Kraftverken Csepel, Máttra och Budapest hävdar att den långfristiga karaktären hos ett avtal inte ska tolkas som en fördel i sig. Csepel kraftverk hävdar att i ett långfristigt avtal betalar båda parter ett pris för den trygghet som långsiktigheten ger. Elproducenterna går med på ett lägre pris än på spotmarknaden och att vara bundna till detta pris oavsett spotmarknadspriserna. De går också med på att reservera sin kapacitet för ett enda företag under hela avtalstiden. De hävdar därför att långfristiga avtal utgör en balansgång mellan ekonomiska risker och möjligheter för båda parter och inte kan anses vara en ren fördel.

(118) Utifrån ovanstående argument sluter sig alla elproducenter till att energiköpsavtal inte ger dem någon ekonomisk fördel och därmed inte utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.

Selektivitet

(119) AES-Tisza hävdar att energiköpsavtalen inte ger någon selektiv fördel. Den berörda parten hänvisar till förekomsten av långfristiga avtal på hela energisektorn, inte bara mellan producenterna och MVM utan också mellan

MVM och distributionsföretag och mellan bränsleleverantörer och elproducenter och även vad gäller elimport. När det gäller producenterna krävs enligt energilag I (från 1994) och regeringsdekret 34/1995 uttryckligen att producenterna sluter ett inköpsavtal med MVM för att få anläggnings- och driftstillstånd. Därför hade alla producenter avtal med MVM och endast anläggningar för förnyelsebar energi och kraftvärmeverk kunde ha kortfristiga avtal, eftersom dessa producenter hade andra juridiska garantier (t.ex. obligatoriska köp).

Överföring av statliga medel

(120) Máttra kraftverk framhåller att endast priset kan anses som statligt stöd i energiköpsavtalen. Energiförsköpsavtalen och de garanterade säljvolymerna kan inte anses som statligt stöd eftersom de, även om de ger en fördel, inte kan leda till överföring av statliga medel. Tredje part sluter sig till att med tanke på Máttra kraftverks mycket konkurrenskraftiga priser (se i), finns det inget inslag av statligt stöd i dess energiköpsavtal.

Statens ansvar

(121) Företaget AES-Tisza hävdar att energiköpsavtalens priser inte kan tillskrivas staten utan energiavtalens parter. AES-Tisza kritiserar ansvarsbedömningen i beslutet att inledda förfarandet eftersom denna endast koncentrerar sig på statens ansvar för att energiköpsavtalen slöts och inte på ansvaret för prissättningen, samtidigt som kommissionen hävdar att den orättvisa fördelen uppstår genom fördelaktiga priser. Efter perioden med central prissättning (dvs. efter januari 2004, och med undantag för 2007), förhandlades priserna mellan MVM och elproducenterna och kan inte tillskrivas staten.

Snedvridning av konkurrensen och inverkan på handeln mellan medlemsstaterna

(122) Kraftverken AES-Tisza, Budapest och Csepel ifrågasätter snedvridningseffekterna av energiköpsavtalen och deras potential att påverka handeln mellan medlemsstaterna.

(123) För det första påstår kraftverken i fråga att detta kriterium också ska bedömas mot bakgrund av den tid då energiköpsavtalen slöts. Vid den tiden var Ungern inte medlem i EU och dess elmarknad var inte avreglerad. Energiförsköpsavtalen kunde vid den tidpunkten således inte snedvrida konkurrensen på den gemensamma marknaden.

⁽³³⁾ Direktiv 2003/54/EG.

- (124) För det andra hävdar de att konkurrens och handel mellan medlemsstaterna påverkas av andra faktorer än energiköpsavtalen. De hävdar bestämt att den faktor som främst påverkar handeln mellan Ungern och andra länder är Ungerns gränsöverskridande kapacitet. Denna gränsöverskridande kapacitet används maximalt. Handeln med elektricitet är därmed begränsad på grund av Ungerns begränsade gränsöverskridande kapacitet och inte på grund av energiköpsavtalen. Lagstiftningen framförs som den andra faktorn som påverkar handel mellan medlemsstater. Enligt den ungerska lagstiftningen hade elproducenterna under inga omständigheter rätt att direkt sälja el utomlands.
- (125) Csepel kraftverk hävdar att de under alla omständigheter ändå bara säljer el inom Ungern, så deras energiköpsavtal kan inte ha haft någon effekt på handeln mellan medlemsstaterna.
- (126) Det framförs också att den ungerska elmarknaden successivt har öppnats för konkurrens enligt EU:s krav. En stor procentandel av konsumenterna har på kort tid bytt till det fria segmentet. Om nya aktörer skulle bli avskräckta från att gå in på den ungerska elmarknaden eller utvidga sin närvaro där, skulle de bli det på grund av oförutsägbarheten i avkastningen, inte på grund av förekomsten av energiköpsavtal. Csepel kraftverk hävdar att under senare år har kraftstationer byggts i Ungern endast när staten har erbjudit någon form av stabilitet och förutsägbarhet för projektavkastningen via långfristiga avtal eller i form av obligatoriska köp, eller där användningen av ny kapacitet har garanterats av efterfrågan på vertikalt integrerad distributionsverksamhet. De befintliga energiköpsavtalen var dock inte någon avskräckande faktor för nya aktörer.
- (127) Det hävdas dessutom att det inte finns någon efterfrågan på ytterligare kapacitet i Ungern. Detta bevisas av det faktum att vid elauktioner hos MVM förblir en stor majoritet av den kapacitet som bjuds ut till försäljning osåld.

5.3 Tillämplighet efter anslutningen

- (128) Den här iakttagelsen framfördes av Budapest kraftverk.
- (129) Budapest kraftverk hävdar att energiköpsavtalen inte kan anses som "fortsatt tillämpliga efter anslutningen" i den mening som avses i punkt 3.1 c i bilaga IV till anslutningsakten.
- (130) Den berörda parten hävdar att i linje med den allmänna principen om icke-retroaktivitet ska åtgärder som fastställdes i enlighet med den lagstiftning som gällde före

anslutningen inte granskas av kommissionen efter anslutningen. Eftersom gemenskapens regler om statligt stöd endast gäller från datum för anslutningen, kan endast stödåtgärder som ger en extra fördel efter anslutningen definieras som tillämpliga efter anslutningen. De hävdar att energiköpsavtalen inte ger någon extra fördel efter anslutningen eftersom prisformlerna i dem fastställdes före anslutningen och därmed var statens ekonomiska ställning helt känd före anslutningen.

5.4 Befintligt stöd

- (131) Det här argumentet framfördes av kraftverken Budapest, Csepel, AES-Tisza och Mátra och av [...] Bank.
- (132) De berörda parterna hävdar att även om det måste konstateras att energiköpsavtalen utgör statligt stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget, bör detta statliga stöd anses utgöra befintligt stöd enligt punkt 3.1 c i bilaga IV till anslutningsakten. De är av den åsikten att kommissionen inte hade några invändningar mot åtgärden inom de 3 månader som fastställs i anslutningsakten. De ungerska myndigheterna anmälde åtgärden den 31 mars 2004. Parterna hävdar att efter ett informationsutbyte reagerade kommissionen inte inom 3 månader på Ungerns skrivelse av den 19 oktober 2004, och uteslöt därmed sin möjlighet att klassificera åtgärden som "nytt stöd".
- (133) Budapest kraftverk anser också att ett beslut som avgör huruvida stöd som beviljats före anslutningen och som fortsätter vara beviljat efter anslutningen ska betraktas som "nytt stöd" eller "befintligt stöd" inte enbart ska baseras på bilaga IV till anslutningsakten. Budapest kraftverk anser att om sådant stöd inte kan anses utgöra befintligt stöd enligt bilaga IV till anslutningsakten, bör stödet fortfarande granskas mot bakgrund av artikel 1 b ii-v i förordning (EG) nr 659/1999.
- (134) Budapest kraftverk hävdar vidare att artikel 1 b v i förordning (EG) nr 659/1999 är tillämplig på energiköpsavtalen och att dessa därför utgör "befintligt stöd". Enligt deras åsikt är den sista meningen i artikel 1 b v i förordning (EG) nr 659/1999 inte tillämplig på energiköpsavtalen, av tre olika skäl.
- (135) För det första fastställde domstolen i Alzetta Mauro-domen⁽³⁴⁾ att stöd som förekom på en viss marknad som ursprungligen var stängd för konkurrens och sedan avreglerades, ska anses utgöra befintligt stöd från och med tidpunkten för avregleringen. Enligt de berörda parterna är denna dom direkt baserad på en tolkning av artikel 88.1 i EG-fördraget och har därför företräde framför förordning (EG) nr 659/1999.

⁽³⁴⁾ Förstainstansrättens dom av den 15 juni 2000 i förenade målen T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 till T-607/97, T-1/98, T-3/98 till T-6/98 och T-23/98.

- (136) För det andra var det i vilket fall reglerna enligt Alzetta Mauro- domen som var tillämpliga, inte förordning (EG) nr 659/1999, eftersom förordning (EG) nr 659/1999 ännu inte hade trätt i kraft när elmarknaden avreglerades enligt direktiv 96/92/EG eller när energiköpsavtalen tecknade.
- (137) För det tredje leder en jämförelse av hur de olika kategorierna i artikel 1 b i förordning (EG) nr 659/1999 beskrivs till slutsatsen att artikel 1 b v endast är tillämplig på statliga stödordningar, eftersom individuellt stöd inte uttryckligen omnämns.
- (138) Omvänt hävdar AES-Tisza att om energiköpsavtalen skulle klassificeras som nytt stöd, skulle en sådan klassificering grundas på artikel 1 b v i förordning (EG) nr 659/1999.

5.5 Giltigt slutna privata avtal kan inte upphävas av kommissionen ("pacta sunt servanda") – juridisk osäkerhet

- (139) De här argumenten framställdes av kraftverken Budapest och AES-Tisza och [...] Bank.
- (140) Parterna betonar att de slöt energiköpsavtalen i god tro under de marknadsförhållanden som rådde vid den tiden. De accepterade krav på stora investeringar med hjälp av kreditinstitutioner och finansieringsavtal. Enligt deras åsikt ledde kommissionens granskningar till stor juridisk osäkerhet vilket ska undvikas. AES-Tisza ifrågasätter kommissionens rätt att, utifrån regler om statligt stöd och mer allmänt EG-fördragets konkurrensregler, upphäva giltigt slutna handelsavtal⁽³⁵⁾.

5.6 Proportionalitet

- (141) Kraftverket AES-Tisza uttrycker oro över proportionaliteten i kommissionens begäran att upphäva energiköpsavtalen och hänvisar till parternas möjlighet att omförhandla avtalen.

5.7 Synpunkter på energiköpsavtalens förenlighet med den gemensamma marknaden

- (142) Företagen Csepel och AES-Tisza hävdar att energiköpsavtalen inte var avsedda att vara något ersättningsystem och att det därför är felaktigt att jämföra dem med analysmetoden. Vid den tid då energiköpsavtalen slöts kunde de inte tolkas som ersättning för icke återvinningsbara kostnader eftersom analysmetoden inte ens fanns då. Enligt deras åsikt är det endast lämpligt att använda analysmetoden i en situation då energiköpsavtalen har avslutats i förtid.
- (143) Omvänt hävdar [...] Bank med avseende på Csepels energiköpsavtal att den ersättning som betalades inom ramen

för energiköpsavtalen är begränsad till att täcka faktiskt bidragsberättigande kostnader enligt analysmetoden (dvs. fasta plus rörliga kostnader och en skälig vinstmarginal). De vidhåller att Csepels energiköpsavtal inte ger ersättning för överskridna bidragsberättigande icke återvinningsbara kostnader.

- (144) Csepel hävdar vidare att energiköpsavtalen uppfyller kriterierna i artikel 87.3 i EG-fördraget eftersom de avsevärt bidrar till säkerställa en tillräcklig elförsörjningstrygghet i Ungern och mer allmänt till den övergripande utvecklingen av Ungerns ekonomi.
- (145) Företaget AES-Tisza föreslår (utan att ge detaljerade skäl) att energiköpsavtalen ska betraktas som en investeringstrygghet i en sådan region som avses i artikel 87.3 a.
- (146) Dessutom nämner AES-Tisza att bristen på tydlighet i beslutet att inleda förfarandet vad gäller vilka "benchmark"-marknadpriser som ska användas, innebörden i "ineffektiva investeringar" och de ekonomiska scenarier och tidsperioder som tillämpas i kommissionens bedömningar av förenligheten med den gemensamma marknaden.

6. UNGERNS SVAR PÅ SYNUNKTERNA FRÅN BERÖRDA PARTER

- (147) Som svar på synpunkterna från kraftverket Csepel hävdar Ungern att i motsats till vad som framgår av Csepels synpunkter, innehåller dess energiköpsavtal också garanterade lägsta köpkvantiteter.
- (148) När det gäller Dunaments argument att de inte kan vägra att producera under de villkor som MVM ställer, som kan vara till men för Dunaments försäljning till den fria marknaden, påpekar de ungerska myndigheterna att under 2006 tog MVM initiativet till att avsluta energiköpsavtal för blocket 4 F som därmed kunde ha konkurrerat direkt på den fria marknaden för systemtjänster. Dunament vägrade dock att ta denna möjlighet.
- (149) Som svar på synpunkterna från AES-Tisza om att producenter utan energiköpsavtal huvudsakligen investerade om de fick garantier om obligatoriska köp, framför de ungerska myndigheterna att stora kraftverk och kraftverksblock säljer el på den öppna marknaden utan såväl energiköpsavtal som obligatoriska köp (till exempel Dunament block G1, Vértes kraftverk och Mátra block I-II).
- (150) Ungern betonar också, i motsats till AES-Tizas synpunkter, att MVM:s förhandlingsposition är begränsad av själva energiköpsavtalen (prisformler och garanterade köpkvantiteter).

⁽³⁵⁾ Skrivelse registrerad den 19 december 2006.

7. KOMMISSIONENS BEDÖMNING

7.1 Olagligt stöd

- (151) Det stöd som energiköpsavtalen utgjorde anmäldes inte till kommissionen i enlighet med förfarandereglerne för statligt stöd. Därför utgör stödet olagligt stöd.

7.2 Allmänna synpunkter på individuell bedömning av energiköpsavtalen

- (152) I sina synpunkter föreslog vissa berörda parter och de ungerska myndigheterna att energiköpsavtalen skulle bedömas individuellt med tanke på skillnaderna i villkor och bestämmelser i dem.

- (153) Detta beslut täcker alla energiköpsavtal mellan MVM och elproducenter som var i kraft när Ungern blev medlem i EU (se skäl 44 och 45). Kommissionen anser att de ledande principerna för energiköpsavtalen uppvisar likheter som, i ett förfarande om statligt stöd, motiverar att de bedöms tillsammans. Som framgår nedan är kommissionen av den åsikten att den främsta fördelen som kommer av energiköpsavtalen är gemensam för dem alla och att beslutet om att de skulle tecknas under perioden 1995–2001 följde samma politiska syften och samma typ av lösning. Rent konkret fastslår de alla att MVM är skyldig att – under en tid som täcker större delen av tillgångarnas livstid – köpa en reserverad kapacitet och en garanterad kvantitet, med ett prissättningssystem som ger producenterna möjlighet att täcka sina fasta och rörliga kostnader. Dessutom uppvisar det andra kriteriet på förekomst av statligt stöd också likheter som motiverar att de bedöms tillsammans. Deras selektivitet baseras på samma principer. Frågan om huruvida energiköpsavtalen leder till en överföring av statliga medel kräver i hög grad samma bedömning för var och en av dem och deras påverkan på konkurrens och handel följer också samma ekonomiska bedömning. Även samexistensen av energiköpsavtal på den ungerska marknaden måste beaktas. Kommissionen är alltså av den åsikten att för att detta beslut om statligt stöd på ett riktigt sätt ska återspegla verkligheten på den ungerska elproduktionsmarknaden måste energiköpsavtalen bedömas tillsammans, med ett enda beslut som avslutning på förfarandet.

- (154) Denna omfattande strategi hindrar inte att kommissionen kan ta hänsyn till de skillnader som faktiskt finns mellan de olika energiköpsavtalen i fråga. I detta beslut beskrivs alltså skillnaderna mellan energiköpsavtalen, när sådana skillnader är relevanta för syftet med detta beslut.

7.3 Förekomst av statligt stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget

- (155) Här följer kommissionens analyser av de fyra kumulativa kriterier som används för att definiera statligt stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget: inblandning av statliga medel,

förekomsten av en ekonomisk fördel, fördelens selektivitet och inverkan på handeln.

Relevant bedömningsperiod

- (156) I sina synpunkter hävdade de berörda parterna (med hänvisning till flera bedömningskriterier) att kommissionen enbart borde beakta den situation som rådde när energiköpsavtalen undertecknades. Slutsatserna av den här analysen skulle då utvidgas till energiköpsavtalens hela giltighetstid. I detta avseende hänvisar Budapest kraftverk till kommissionens tillkännagivande om vilka regler som är tillämpliga för att avgöra om ett statligt stöd är olagligt⁽³⁶⁾.

- (157) Vid fastställande av den relevanta bedömningsperioden måste kommissionen först ta hänsyn till anslutningsakten för Ungerns anslutning till EU, förfarandedirektivet och domstolens rättspraxis.

- (158) Den relevanta delen av bilaga IV i anslutningsakten har följande lydelse:

”BILAGA IV

Förteckning enligt artikel 22 i anslutningsakten

(...)

3. Konkurrenspolitik

1. Följande stödordningar och individuellt stöd som införts i en ny medlemsstat före tidpunkten för anslutningen och fortfarande tillämpas efter det datumet skall vid anslutningen betraktas som befintligt stöd enligt artikel 88.1 i EG-fördraget:

- a) Stödåtgärder som införts före den 10 december 1994;
- b) Stödåtgärder som förtecknas i tillägget till denna bilaga.
- c) Stödåtgärder som före anslutningen utvärderats av den nya medlemsstatens myndighet för övervakning av statligt stöd, som anses vara förenliga med regelverket och som kommissionen inte har gjort några invändningar emot på grundval av allvarliga tvivel om åtgärdens förenlighet med den gemensamma marknaden, i enlighet med det förfarande som föreskrivs i punkt 2.

Samtliga vid anslutningen ännu tillämpliga åtgärder som utgör statligt stöd och som inte uppfyller villkoren ovan skall vid tillämpningen av artikel 88.3 i EG-fördraget anses vara nytt stöd vid anslutningen.

⁽³⁶⁾ EGT C 119, 22.5.2002, s. 22.

Bestämmelserna ovan gäller inte stöd till transportsektorn, inte heller åtgärder som hänger samman med produktion, bearbetning och saluföring av de produkter som finns förtecknade i bilaga I till EG-fördraget med undantag av fiskeriprodukter och produkter som framställts av dessa.

Bestämmelserna ovan skall inte heller påverka tillämpningen av de övergångsåtgärder i fråga om konkurrens politik som anges i denna rättsakt.”

(159) De relevanta delarna av artikel 1 i procedurförordningen har följande lydelse:

”b) befintligt stöd:

i)–iv) [...]

v) stöd som är att betrakta som befintligt stöd, eftersom det kan fastställas att det inte utgjorde något stöd när det infördes men senare blev ett stöd på grund av utvecklingen av den gemensamma marknaden, utan att medlemsstaten företagit någon ändring. När vissa åtgärder blir stöd sedan en verksamhet har liberaliserats genom gemenskapslagstiftning, skall sådana åtgärder inte betraktas som befintligt stöd efter det datum som har fastställts för liberalisering.

c) nytt stöd: allt stöd, det vill säga stödordningar och individuellt stöd, som inte är befintligt stöd, inbegripet ändringar av befintligt stöd”.

(160) Av bestämmelserna ovan följer att åtgärder som inte utgjorde statligt stöd när de infördes under vissa omständigheter kan bli statliga stödåtgärder i enlighet med artikel 87 i EG-fördraget. Detta ska inte påverka klassificeringen av åtgärder som blir statligt stöd som befintligt eller nytt stöd.

(161) Även om det är riktigt att kommissionen, i sin analys av huruvida statligt stöd förekommer i ett specifikt fall, måste bedöma den situation som rådde innan åtgärden infördes innebär detta inte att bedömningen av de fyra kriterierna i definitionen av statligt stöd under alla omständigheter bör begränsas till endast den tidpunkt då stödet infördes.

(162) Av artikel 1 b v i procedurförordningen framgår tydligt att det finns särskilda omständigheter, till exempel utveckling av den gemensamma marknaden eller liberalise-

ring av en sektor, då avsevärda ekonomiska och juridiska förändringar sker i en eller flera ekonomiska sektorer och där, på grund av dessa förändringar, en åtgärd som ursprungligen inte omfattades av artikel 87 i fördraget kan bli föremål för kontroll av statligt stöd. Att vid liberalisering av en näringslivssektor behålla alla åtgärder som inte betecknats som statligt stöd på grund av de väsentligt olika marknadsvillkor som rådde när de infördes, men som från och med liberaliseringen uppfyller alla kriterier för statligt stöd, skulle i praktiken innebära att en stor del av de marknadsvillkor som gällde före konkurrensstadiet kvarstod. Detta skulle gå emot den uttalande avsikten med att sätta stopp för sådana icke konkurrensutsatta marknadsförhållanden, dvs. en medlemsstats beslut att liberalisera en viss sektor. Syftet med särskilda bestämmelser genom vilka en åtgärd kan bli statligt stöd är att förhindra bevarande av åtgärder som, trots att de inte utgör stöd enligt tidigare ekonomiska och rättsliga villkor, kan skada en aktörs intressen enligt de nya marknadsvillkoren⁽³⁷⁾.

(163) Frågan om huruvida sådant statligt stöd ska klassificeras som befintligt eller nytt stöd bör bedömas separat när kommissionen har fastställt om det rör sig om statligt stöd eller inte.

(164) Ungerns ekonomi genomgick en dramatisk förändring under 1990-talet. Landet beslutade att gå med i EU och blev fullvärdig medlemsstat den 1 maj 2004. Ungern var väl medvetet om skyldigheten att anpassa sina befintliga åtgärderna till konkurrensreglerna på den inre marknad de önskade bli en del av, med tanke på att Europaavtalet⁽³⁸⁾, som Ungern skrev på 1991, uttryckligen hänvisar till denna skyldighet.

(165) När Ungern anslöt sig till EU anslöt de sig också till den liberaliserade inre energimarknaden. Konkurrensreglerna enligt anslutningsakten medger inga undantag i fråga om den ungerska energimarknaden. Mot bakgrund av detta, och i motsats till de berörda parternas synpunkter, anser kommissionen att energiköpsavtalen, som ingicks under väsentligt annorlunda ekonomiska förhållanden (vilket de berörda parterna har medgett) före anslutningen till den liberaliserade inre energimarknaden, mycket väl kan bli statligt stöd under dessa nya rättsliga och ekonomiska omständigheter. För att avgöra huruvida åtgärden innehåller sådant statligt stöd bör de fyra bedömningskriterierna tillämpas utifrån de nya ekonomiska och rättsliga omständigheterna.

⁽³⁷⁾ Också förstainstansrättens dom av den 15 juni 2000 i målet *Alzetta Mauro*, vilken Budapest kraftverk hänvisar till, bekräftar att en åtgärd måste bedömas i förhållande till de nya marknadsvillkor som gäller efter liberalisering om det fastslås att åtgärden, som eventuellt inte utgjort statligt stöd före liberaliseringen, blir (befintligt eller nytt) statligt stöd.

⁽³⁸⁾ Europaavtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Ungern, å andra sidan, undertecknat den 16 december 1991.

- (166) Frågan om vilken tidsperiod som är relevant för bedömning bör också avgöras mot bakgrund av anslutningsakten. Till skillnad från tidigare anslutningar enades medlemsstaterna om att inkludera särskilda bestämmelser i anslutningsakten genom vilka alla stödåtgärder som var tillämpliga efter anslutningen och fastställda efter den 10 december 1994 skulle meddelas till kommissionen före anslutningen och granskas av denna i enlighet med gemenskapens regelverk.
- (167) Huvuddelen av de länder som blev medlemmar i EU den 1 maj 2004 hade av historiska skäl en stark tradition av statliga ingripanden. Det kan dock förekomma åtgärder som inte uppfyllde de fyra kriterierna för statligt stöd före anslutningen på grund av de mycket annorlunda marknadsvillkor som då rådde. Med de nya rättsliga och ekonomiska villkor som råder efter anslutningen kan dessa krav emellertid komma att uppfyllas.
- (168) De relevanta artiklarna i anslutningsakten syftar till att säkerställa att konkurrensen på den inre marknaden inte snedvrids under perioden efter det att fördraget har trätt i kraft. Följaktligen är målet med dessa relevanta artiklar i anslutningsakten att förhindra att konkurrensen på gemenskapsmarknaden snedvrids på grund av oförenliga statliga stödåtgärder efter anslutningen. I detta avseende är det irrelevant huruvida åtgärden, när den infördes på 1990-talet, faktiskt uppfyllde alla kriterier för statligt stöd eller inte. Den relevanta tiden för bedömning av förekomsten av stöd enligt kriterierna måste därmed vara tidsperioden efter det datum då Ungern anslöt sig till EU och den liberaliserade inre energimarknaden.
- (169) Alla andra tillvägagångssätt skulle leda till en situation där de ekonomiska villkor som rådde under perioden före anslutningen och liberaliseringen (vilket för de flesta nya medlemsstater motsvarar en övergångsperiod efter ett kommunistiskt styre) skulle kunna bevaras långt efter landets anslutning till EU. Åtgärder som eventuellt inte utgjorde statligt stöd innan anslutningen skulle kunna upprätthållas och till och med förlängas för så lång tid som medlemsstaten önskar, även om de skulle utgöra statligt stöd enligt de villkor som gäller efter anslutningen, eftersom de inte skulle omfattas av kommissionens kontroll av statligt stöd.
- (170) Det är just detta som är avsikten med de berörda parternas synpunkter i denna fråga. Alla berörda parternas synpunkter beträffande vilken tidsperiod som är relevant för bedömning syftar till att visa att den ekonomiska och juridiska bedömningen av energiköpsavtalen enligt detta förfarande för statligt stöd bör utgå från de villkor som gällde när dessa avtal slöts (dvs. mellan 1995 och 2001), samt leda till slutsatsen att energiköpsavtalen, på grund av dessa juridiska och ekonomiska villkor, inte utgör statligt stöd. De argumenterar för att kontrollen av marknadsekonomins funktion och kriterierna för att förhindra konkurrens och inverka på handel bör analyseras utifrån de ekonomiska förhållanden som rådde i mitten av 1990-talet, samt att kommissionen bör ta hänsyn till MVM:s åtaganden (att trygga försörjningen) och den energimodell ("ensamköpare" etc.) som tillämpades vid denna tid. Enligt deras uppfattning bör resultatet av bedömningen utifrån dessa villkor vara gällande fram till det datum då energiköpsavtalen löper ut (år 2024 för avtalet med längst löptid), oberoende av sådana förändringar som Ungerns anslutning till EU och den efterföljande obligatoriska liberaliseringen av energimarknaden.
- (171) Kommissionen kan inte hålla med om denna argumentering. Kommissionen anser att de relevanta artiklarna i anslutningsakten syftar till att förhindra just sådana situationer genom att kräva att reglerna beträffande statligt stöd tillämpas omedelbart av aktörerna på marknaden. Anslutningsakten ger visserligen utrymme för undantag för vissa näringslivssektorer (t.ex. särskilda bestämmelser för transportsektorn), men inga som helst undantag medges för aktörer på elmarknaden. Gemenskapens regelverk, inklusive direktiv 96/92/EG, ska alltså tillämpas på alla avtalsvillkor på den ungerska elmarknaden omedelbart efter anslutningen.
- (172) I sin bedömning av energiköpsavtalen intar kommissionen alltså ståndpunkten att Ungern, genom att ansluta sig till den liberaliserade inre energimarknaden, har samtyckt till att tillämpa principerna för denna marknads ekonomi på samtliga aktörer på sin befintliga marknad, inklusive på alla befintliga kommersiella förbindelser.
- (173) Kommissionen måste därför bedöma huruvida åtgärden, från och med det datum då Ungern blev medlem av EU, uppfyller kriterierna för statligt stöd.

Fördel

- (174) Som en inledning till bedömningen av förekomsten av fördelar är det lämpligt att notera att de flesta elproducenter i sina kommentarer uppgav att de inte hade kunnat investera i de aktuella anläggningarna utan de garantier som gavs genom energiköpsavtalen. Kraftverket [...] framhåller i sina kommentarer att "Energiöpsavtalen är ett viktigt inslag för att bankerna ska gå med på att finansiera investeringar och förfinansiera driftskostnader på kontinuerlig basis. [...] Den [...] bad [...] om konsortiets [dvs. finansinstitutens] åsikt om en eventuell ändring av energiköpsavtalen. Bankerna vägrade dock att minska såväl de reserverade kapaciteterna som det garanterade köpet." ⁽³⁹⁾

⁽³⁹⁾ Citat från punkt 3 i producentens kommentarer.

- (175) I detta sammanhang menar [...] (i egenskap av kreditinstitut för de tolv bankerna, långgivare av närmare [...] till kraftverket Csepel) att "Bankernas åsikt att energiköpsavtalen är en del av ett paket med nära förbundna kommersiella överenskommelser som har garanterat och fortfarande garanterar det kreditavtal som tillhandahåller finansieringen av projektet enligt gällande marknadsvillkor. Alla eventuella ändringar av energiköpsavtalen skulle därför automatiskt påverka bankerna och, på grund av de avtalsmekanismer som bankerna förfogar över för att skydda sina ekonomiska intressen, därmed äventyra hela Csepel II-projektet."
- (176) [...] (i egenskap av kreditinstitut för de nio bankerna, långgivare av närmare [...] till AES-Tisza) menar att "Den främsta grunden för denna finansiering var förekomsten av energiköpsavtalen samt övriga relevanta projektrelaterade handlingar (t.ex. bränsleförsörjningsavtalet). [...] Energiförköpsavtalen ger en stabil efterfrågan (såld elektricitetsvolym och prissättning)." "En garanterad stabil efterfrågan [...] är avgörande i att ge bankerna den säkerhet som krävs för att tillhandahålla långsiktig finansiering på en omogen marknad."
- (177) För att bedöma huruvida energiköpsavtalen medger fördelar genomförde kommissionen först en preliminär analys i syfte att avgöra vilken argumentationslinje som bör tillämpas i bedömningen. Genom denna preliminära analys, som beskrivs i skälen 180–190, kom kommissionen fram till att för att kunna fastställa huruvida någon fördel förekommer bör den avgöra om en marknadsoperatör, under de villkor som gällde när Ungern blev medlem i EU, skulle ha beviljat producenterna en liknande garanti som den som energiköpsavtalen innebär, nämligen en skyldighet för MVM att köpa de volymer som reserveras i energiköpsavtalen (motsvarande en betydlig andel av och, i många fall, hela kraftverkets tillgängliga kapacitet), en garanterad minimivolym av producerad el under en tidsperiod på 15 till 27 år beroende på den typiska förväntade livstiden eller avskrivningstiden för de berörda tillgångarna, till ett pris som täcker anläggningens fasta och rörliga kostnader (inklusive bränslekostnader)⁽⁴⁰⁾.
- (178) Som ett andra steg analyserade kommissionen svaret på denna fråga i förhållande till vedertagen handelspraxis på den europeiska elmarknaden.
- (179) Slutligen gjorde kommissionen en mindre bedömning av energiköpsavtalens påverkan på marknaden under perioden efter Ungerns anslutning till EU. Trots att en sådan analys inte är nödvändig för att avgöra huruvida energiköpsavtalen medger ekonomiska fördelar är den bra för att hantera vissa synpunkter från de berörda parterna på lämpligt sätt.
1. *Preliminär analys: det resonemang som bör följas för att bedöma huruvida det förekommer fördelar.*
- (180) I de synpunkter som lämnats in under förfarandets gång har tredje parter analyserat förekomsten av fördelar utifrån de villkor som gällde när energiköpsavtalen slöts i mitten av 1990-talet. I princip drog de slutsatsen att under denna period, och med tanke på privatiseringen av produktionsföretagen, skulle en normal marknadsaktör ha gett producenterna liknande garantier som de som ingår i energiköpsavtalen för att attrahera investerare och därigenom trygga elförsörjningen i Ungern.
- (181) Kommissionen analyserade denna metod och kom fram till att den var olämpligt av två anledningar. För det första tas ingen hänsyn till åtgärdens faktiska förmånstagare i bedömningen. För det andra är den period som beaktas enligt denna metod inte relevant för att bedöma förekomsten av fördelar.
- Den eventuella fördelens förmånstagare**
- (182) Kraftverket Dunament menar att de inte har fått några fördelar genom sitt energiköpsavtal eftersom de har betalat enligt marknadsvärde för privatiseringen av sitt kraftverk och hänsyn togs till dess rättigheter och skyldigheter enligt energiköpsavtalet vid fastställande av köpesumman. Alltså betalade de för de eventuella fördelar som energiköpsavtalet kunde innebära för dem i privatiseringspriset.
- (183) Kommissionen anser att detta resonemang är orimligt i detta fall. I det aktuella fallet är det de privatiserade kraftverken som tar emot stödet (gäller de som faktiskt privatiserades) och inte delägarna i dessa anläggningar. Privatiseringen av kraftverken skedde i form av aktieöverlåtelse.
- (184) Europeiska gemenskapernas domstol har analyserat hur ett förändrat ägande av ett företag genom en aktieöverlåtelse påverkar förekomsten av olagligt stöd som beviljas företaget och dess mottagare. Slutsatsen var att det företag som gynnades av stödet fortfarande mottar detta olagliga stöd, trots den förändrade ägarstrukturen⁽⁴¹⁾. Överlåtelsen av aktier till marknadspris säkerställer endast att köparen själv inte drar fördel av statligt stöd. Detta påverkar emellertid inte förekomsten av fördelar för det stödmottagande kraftverkets verksamhet.
- (185) I det fall som bedöms är stödets förmånstagare de ungerska företag som driver kraftverken och som har undertecknat energiköpsavtalen, inte kraftverkens delägare. Vidare skedde förändringen av kraftverkens ägarstruktur

⁽⁴⁰⁾ Oavsett om priset baseras på den prissättningsmetod som anges i energiköpsavtalen eller på andra prissättningsbestämmelser, förutsatt att båda baseras på principer som överensstämmer med gällande prissättningslagstiftning.

⁽⁴¹⁾ Förenade målen C-328/99 och C-399/00, *Italienska republiken och SIM 2 Multimedia mot Europeiska kommissionen*, REG 2003 s. I-04035, punkt 83.

före det datum från vilket förekomsten av statligt stöd ska bedömas och är därför inte relevant för bedömningen av huruvida statligt stöd ges till de företag som driver kraftverken. De företag som har undertecknat energiköpsavtalen har således gynnats av de fördelar dessa avtal medger, oberoende av deras ägarstruktur.

Period som ska beaktas vid bedömning av förekomsten av fördelar

- (186) Kommissionen är medveten om att med de marknadsvillkor som gällde i Ungern i mitten av 1990-talet var energiköpsavtalens styrande princip, som garanterar avkastning på investeringar, avgörande för att de nödvändiga investeringarna kunde göras.
- (187) Det faktum att staten, på grund av elproduktionssektorns särdrag och de politiska och ekonomiska förhållandena i Ungern under denna tidsperiod, behövde ingripa i det gemensamma intresset och den bästa lösningen var att upprätta energiköpsavtal med ett antal producenter motsäger inte på något sätt det faktum att energiköpsavtalen faktiskt utgör en fördel för producenterna.
- (188) De flesta producenter hävdar att energiköpsavtalen inte innebär några fördelar för producenterna eftersom de motsvarar ett normalt beteende i en marknadsekonomi för aktörer i såväl MVM:s som producenternas position. De anser att alla privata aktörer i MVM:s ställning (med juridisk skyldighet att trygga försörjningen, som ensam köpare) skulle ha valt att sluta energiköpsavtal och att de ekonomiska fördelar som avtalen innebär inte går utöver det som under de förhållanden som rådde på den omogna ungerska energimarknaden under 1990-talet kan anses vara normala kommersiella fördelar för parterna. Dessutom var producenterna skyldiga enligt lag att sluta avtal med MVM för att beviljas drifttillstånd. Producenterna hävdar att tillämpningen av marknadsekonomiska investeringsprinciper bör innebära att kommissionen tar hänsyn till de juridiska kraven och ekonomiska realiteterna vid den tid då energiavtalen upprättades.
- (189) Vad beträffar de berörda parternas argument i fråga om den marknadsekonomiska investeringsprincipen hänvisar kommissionen till skälen i detta beslut som rör vilken tid som ska anses relevant för bedömning av förekomsten av statligt stöd enligt energiköpsavtalen. Kommissionen upprepar att den inte avser att ifrågasätta det faktum att det var nödvändigt att sluta energiköpsavtal under de omständigheter som rådde vid den tid då dessa avtal upprättades. Såsom förklaras ovan innebär detta emellertid inte på något sätt att energiköpsavtalen inte innebär en fördel för producenterna. De berörda parterna hävdar faktiskt endast att dessa avtal motsvarade de marknadsvillkor som gällde vid den tid då de slöts. Ingen av de berörda parterna påstår att de motsvarar de villkor som nu gäller på den inre marknaden.

Slutsats efter den preliminära analysen

- (190) Kommissionens slutsats är att för att bedöma huruvida energiköpsavtalen innebär någon fördel bör den avgöra om en normal marknadsaktör, under de villkor som rådde när Ungern anslöt sig till EU, skulle ha beviljat produktionsföretag garantier liknande de som energiköpsavtalen medger, såsom beskrivs i skäl 177.
2. *Bedömning av förekomsten av fördelar för elproducenter när Ungern anslöt sig till Europeiska unionen*
- (191) För att besvara den fråga som avses i föregående skäl identifierade kommissionen de kommersiella operatörernas handelspraxis på den europeiska elmarknaden med relevans för denna analys, och bedömde huruvida energiköpsavtalen överensstämmer med denna praxis eller om de ger producenterna garantier som en köpare inte skulle acceptera om den agerade enbart på kommersiella grunder.
- (192) Som en preliminär anmärkning bör påpekas att elmarknaden traditionellt är indelad i fyra olika marknader: i) produktion/import och grossistförsäljning, ii) överföring/distribution, iii) återförsäljning och iv) balanstjänster. De marknader som är relevanta för bedömning av energiköpsavtalen är den första och den fjärde kategorin, eftersom MVM köper el från inhemska producenter, importerar el och säljer el till regionala distributionsföretag och kommersiella leverantörer (leverantörer på återförsäljningsmarknaden). MVM tillhandahåller också reserverade kapaciteter till den systemansvarige för överföringsystemet för att säkerställa balansen i systemet.
- (193) I Ungern var återförsäljningsmarknaden indelad i två olika segment under den tidsperiod som är aktuell för bedömning: i) allmännyttan, där regionala distributionsföretag levererar el till reglerade priser till icke berättigade konsumenter och konsumenter som inte utnyttjar sin rättighet och ii) en fri marknad där kommersiella leverantörer levererar el till berättigade konsumenter till priser som bestäms av marknadsmekanismerna. Enligt det system som infördes genom energilag III begränsas den allmännyttiga sektorn till hushåll och kommersiella konsumenter som omfattas av en allmän leveransskyldighet.
- (194) Under den period som bedömningen avser levererade MVM el till både regionala distributionsföretag (leverantörer inom allmännyttan) och leverantörer på den fria marknaden. Som beskrivs i skälen 221 till 231 skedde

dock MVM:s försäljning till leverantörer i det fria marknadssegmentet endast i syfte att frigöra de överskottsvolymer som inköpts enligt energiköpsavtalen och som inte behövdes inom allmännyttan. Detta var en konsekvens av själva energiköpsavtalen snarare än av självständig kommersiell verksamhet. Därför måste förekomsten av fördelar analyseras i förhållande till MVM:s främsta mål, som var att leverera tillräckligt med el till de regionala distributionsföretagen för att tillgodose behoven inom allmännyttan. Följaktligen är det som måste verifieras huruvida en marknadsaktör som har i uppdrag att förse de regionala distributionsföretagen med tillräckliga mängder elektricitet och som agerar enbart på kommersiella grunder, om energiköpsavtalen inte hade funnits, skulle ha erbjudit samma garantier som de som energiköpsavtalen medger. Denna bedömning måste göras mot bakgrund av verksamheten på de konkurrensutsatta grossistmarknaderna. I skälen nedan ges först en översikt över normal handelspraxis med relevans för denna analys och sedan en jämförelse mellan energiköpsavtalen och denna praxis. Slutligen analyserade kommissionen med utgångspunkt i denna jämförelse vilka konsekvenser av energiköpsavtalen myndigheterna kunde förvänta sig när Ungern anslöt sig till EU, samt huruvida de kunde ha förväntat sig en bättre balans mellan positiva och negativa konsekvenser genom andra typer av överenskommelser.

2a) Kortfattad beskrivning av handelspraxis på de europeiska elmarknaderna som har relevans för bedömningen av förekomsten av fördelar genom energiköpsavtalen

- (195) I sin branschutredning av de europeiska elmarknaderna ⁽⁴²⁾ undersökte kommissionen i detalj de villkor som styr handeln med el på de europeiska grossistmarknaderna.
- (196) Beroende på leveransperiod kan handel med stora elvolymerna ske på spotmarknaden eller terminsmarknaden. Spotmarknaderna är främst day-ahead-marknader på vilka el handlas en dag innan den fysiska leveransen sker. Elhandel på spotmarknader baseras alltid på marginalpriser som endast täcker kortfristiga marginalkostnader ⁽⁴³⁾.
- (197) På terminsmarknader handlas el för leverans längre fram i tiden. Terminsprodukterna kan gälla för en vecka, en

⁽⁴²⁾ I juni 2005 inledde kommissionen en undersökning av hur de europeiska gas- och elmarknaderna fungerar. Slutrapporten av denna elbranschundersökning, som offentliggjordes den 10 januari 2007, används i detta beslut som en informationskälla beträffande den huvudsakliga utvecklingen och handelspraxis på de europeiska elmarknaderna när Ungern blev medlem av EU den 1 maj 2004. Rapporten finns på: http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/

⁽⁴³⁾ Kortfristiga marginalkostnader är sådana kostnader som elproducenterna kan undvika genom att välja att sluta producera el på kort sikt. Dessa kostnader motsvarar i stort sett de rörliga kostnaderna, eftersom båda primärt påverkas av bränslekostnader.

månad, ett kvartal eller ett år. Både spot- och terminsprodukter kan handlas på elbörser eller via OTC-marknader. Till följd av kontinuerligt arbitrage tenderar priserna på identiska produkter på elbörserna och OTC-marknaderna att konvergera. På grund av detta brukar elbörserna fastställa referenspriser för alla spot- och terminsprodukter och därigenom för hela grossistmarknaden.

- (198) Vidare beror terminsprodukternas priser på marknadsaktörernas förväntningar beträffande den framtida prisutvecklingen på spotmarknaderna. Eftersom marknadsaktörer sluter terminskontrakt, då de föredrar prissäkerhet framför okända framtida spotpriser, inbegriper terminspriserna även ett riskelement. I praktiken innehåller priserna på terminsprodukter ett centralt element som återspeglar marknadsaktörens förväntningar beträffande spotprisernas utveckling samt, beroende på hur högt dessa värderar prissäkerhet, en riskpremie eller rabatt, även om det i praktiken ofta verkar röra sig om en premie. Följaktligen utgör spotpriserna referensvärden för alla elpriser. Om det finns en fungerande spothandel utgör priserna på denna börs referenspriser för hela marknaden. På många grossistmarknader försöker köparna normalt täcka en stor del av sina förväntade behov med terminskontrakt för att få en översikt över sina kostnader. De behov som inte tillgodoses genom terminskontrakt täcks genom inköp på spotmarknader.
- (199) Av elbranschundersökningen framgick att förutom standardiserad handel och OTC-handel förekommer även "skräddarsydda bilaterala transaktioner". Dessa avtal kan var väsentligt annorlunda i fråga om levererade produkter eller tjänster, och priserna på sådana transaktioner offentliggörs normalt inte. Under konkurrensbetonade marknadsförhållanden påverkar dock förekomsten av standardiserad elhandel och OTC-handel inte nödvändigtvis sådana transaktioner, eftersom en producent eller importör inte skulle samtycka till att ingå ett skräddarsytt bilateralt avtal som skulle innebära betydligt sämre villkor än ett standardiserat spot- eller terminskontrakt. Således utgör standardiserade spot- eller terminskontrakt på de europeiska grossistmarknaderna en relevant jämförelsegrund vid bedömning av huruvida energiköpsavtalen innebär fördelar.
- (200) På terminsmarknader är den längsta leveransperioden ett år. Den längsta tidsperioden från det att avtalet sluts till dess att den faktiska leveransperioden inleds är fyra år på NordPool (de skandinaviska länderna), tre år på Powernext (Frankrike), fem år på UKPX (Storbritannien) och sex år på EEX (Tyskland). På vissa börser, som OMEL i Spanien, sluts inga terminskontrakt. Med ett standardiserat terminskontrakt har leverantören skyldighet att

tillhandahålla en viss mängd energi till ett på förhand avtalat pris under en tidsperiod på högst ett år med start inom högst 6 år från det att avtalet slutits. Dessa tidsramar är av en storleksordning som väsentligt understiger den normala avskrivningstiden och livstiden för vilken elproduktionsanläggning som helst. Således har producenter, under normala marknadsvillkor och även om de säljer det mesta av sin elproduktion i form av terminskontrakt, ingen översikt över priser och försäljningsvolymerna under elproduktionstillgångarnas avskrivningstid och livstid. Eftersom priserna fastställs på förhand riskerar producenterna dessutom att deras kostnader överstiger de avtalade priserna. Denna risk är inte försumbar, främst på grund av de föränderliga bränslekostnaderna, vilka för de flesta produktionstekniker är den viktigaste komponenten i de rörliga kostnaderna. Dessutom utsätts producenter för konkurrenstryck då de måste förnya sina terminskontrakt upprepade gånger under produktionstillgångarnas livstid och därmed anpassa sina erbjudanden efter de ändrade konkurrensvillkoren.

- (201) Avtal som inbegriper reservation av produktionskapacitet förekommer också på grossistmarknaden i form av "dragningsrätter", som därmed har ett värde som är jämförbart med energiköpsavtalens. Dragningsrätter förvärfas genom att ett visst kraftverks kapacitet reserveras, normalt under anläggningens förväntade livstid, och en "kapacitetsavgift" motsvarande kapitalkostnaderna och de fasta kostnaderna kopplade till de reserverade kapaciteterna betalas till kraftverksoperatören. De tekniska riskerna bärs av kraftverkets operatör. Innehavare av dragningsrätter kan bestämma hur stor andel av de reserverade kapaciteterna som ska användas och betalar kraftverksoperatören ett pris som motsvarar de rörliga kostnaderna för den el som producerats genom de reserverade kapaciteterna.
- (202) För en fortsatt bedömning av huruvida energiköpsavtalen innebär fördelar är det rimligt att beakta situationen för stora företag eller industriella slutkonsumenter, trots att dessa inte verkar på grossistmarknader utan på återförsäljningsmarknader (gentemot följande marknadsled). Eftersom producenter ibland levererar elkraft direkt till stora företag eller industriella konsumenter är jämförelsen med energiköpsavtalen relevant.
- (203) Elbranschundersökningen visade att det var vanligt att elleverantörer tecknade fastprisavtal med stora företag eller industriella konsumenter. Löptiden för sådana avtal är normalt begränsad till ett eller två år. De inbegriper oftast en leveransplan baserad på tidigare förbrukning. Priset beräknas utifrån grossistpriserna på terminsmarknaderna och inbegriper även andra kostnadskomponenter som beräknade balanseringskostnader eller leverantörens marginal. Vid eventuella avvikelser från leveransplanen tillämpas en "take or pay"-klausul, som förbinder köparen att betala för el som inte används eller betala en tilläggs-

avgift. I detta hänseende kan sådana avtal anses vara baserade på ett garanterat minimiköp i kombination med reservation av kapacitet⁽⁴⁴⁾.

- (204) Ytterligare en typ av överenskommelser måste beaktas för att kunna bedöma de eventuella fördelar som energiköpsavtalen medför, nämligen avtal som slutits för tillhandahållande av balanstjänster till systemansvariga för överföringssystem (Transmission System Operators, TSO). Eftersom el inte kan lagras måste tillgång och efterfrågan hela tiden matchas. Om efterfrågan eller tillgången inte stämmer med prognoserna och leder till behov av ytterligare produktion är det TSO:s ansvar att begära av vissa producenter att de med kort varsel ökar sin produktion. För att säkerställa att det finns tillräcklig produktionskapacitet för att hantera sådana situationer reserverar TSO:erna kapacitet i produktionsanläggningar som med kort varsel kan ändra sina produktionsnivåer. I Ungern finns inget pumpkraftverk och det är därför de naturgasdrivna anläggningarna som har de lämpligaste tekniska egenskaperna för att tillhandahålla sådana tjänster.
- (205) I elbranschundersökningen gavs en översikt över de europeiska TSO:ernas praxis när det gäller avtal beträffande reservation av kapacitet för tillhandahållande av balanstjänster. Av denna översikt framgår att kapacitet reserveras genom anbudsförfaranden. Ett år kan anses vara den normala löptiden, vilket ger TSO:erna flexibilitet att justera de reserverade kapaciteterna enligt de faktiska behoven. I avtalen specificeras i allmänhet de tekniska specifikationerna för tjänsten, den reserverade kapaciteten och priset för antingen den el som levereras eller för både el och kapacitet.

2b) Jämförelse mellan energiköpsavtalen och vedertagen handelspraxis

- (206) Kommissionen har jämfört den köpskyldighet som energiköpsavtalen innebär med det huvudsakliga innehållet i standardiserade termins- och spotkontrakt, avtal avseende "dragningsrätter", långfristiga avtal som sluts med stora slutkonsumenter och avtal som sluts mellan producenter och TSO:er för tillhandahållande av balanstjänster.

Standardiserade spot- och terminskontrakt

- (207) Av beskrivningen i skälen 195 till 200 följer att kombinationen av långsiktig kapacitetsreservation, ett garanterat minimiköp och prissättningsmekanismer som täcker rörliga, fasta och kapitalkostnader inte motsvarar normala avtal på de europeiska grossistmarknaderna och att de skyddar producenter från fler risker än vad standardiserade termins- och spotkontrakt gör.

⁽⁴⁴⁾ Det faktum att leverantören förbinder sig att leverera den volym som anges i avtalet kan anses motsvara reservation av kapacitet.

- (208) Elhandel på spotmarknader baseras alltid på marginalpriser som endast garanterar kortfristiga marginalkostnader. Alla fasta kostnader och kapitalkostnader täcks inte. På spotmarknader har ett elproduktionsföretag dessutom inga garantier beträffande hur stor del av dess produktionskapacitet som utnyttjas. Denna risk är mycket större än inom de flesta andra tillverkningsindustrier och beror på att det är omöjligt att lagra elektricitet, något som är mycket specifikt för denna industri. Om det vid en viss tidpunkt erbjuds tillräckligt mycket el för att möta efterfrågan till lägre priser än en viss producent erbjuder för en av sina elproduktionsenheter kommer denna enhet inte att levereras, vilket innebär att denna producents produktionskapacitet under den aktuella tidsperioden går förlorad.
- (209) Av den anledningen inbegriper försäljning på spotmarknader ett betydande inslag av osäkerhet beträffande ersättningen av fasta kostnader och kapitalkostnader samt kapacitetsutnyttjandet.
- (210) Inte heller på terminsmarknader, vilkas priser är kopplade till spotpriserna, har producenterna några garantier för att alla deras fasta kostnader och kapitalkostnader täcks genom deras försäljning, eftersom priserna fastställs på förhand. Om bränslekostnaderna ökar oväntat under en leveransperioden, kan kostnaderna för elproduktion överstiga de fastställda priserna. På terminsmarknader är den risk som rör användningen av produktionskapacitet lägre än för spotprodukter på grund av terminskontraktens längre tidsperspektiv. Även om en producent lyckas sälja det mesta av sin produktion genom terminskontrakt har denne emellertid endast översikt över sitt kapacitetsutnyttjande under en begränsad tidsperiod i förhållande till livslängden.
- (211) De berörda parterna betonar att energiköpsavtalen faktiskt innebär betydande risker för producenterna, i synnerhet risker beträffande konstruktion, tillsyn, miljö och underhåll samt fiskala/ekonomiska risker. Kommissionen medger att energiköpsavtalen inte eliminerar alla risker förbundna med driften av kraftverk. Dessa riskelement, som producenterna anger i sina kommentarer, bärs mycket riktigt av producenterna själva. De motsvarar emellertid de normala risker som bärs av varje aktör på elproduktionsmarknaden, inklusive vid försäljning enligt standardiserade spot- eller terminskontrakt. De affärsrisker som är förknippade med varierande kostnader för elproduktion, och i synnerhet bränslekostnader, riskerna förknippade med variationer i elpriserna gentemot slutkonsumenter och riskerna förknippade med variationer i slutkonsumenternas efterfrågan på el bärs dock till betydande del (eller helt) av MVM under livstiden för de tillgångar som omfattas av energiköpsavtalen.
- (212) De berörda parterna hävdade också i sina kommentarer att reserveringen av kapaciteter för MVM innebar en nackdel för dem eftersom de inte kunde använda dessa kapaciteter för andra syften än försäljning till MVM. Systemet med ett garanterat minimiköp utjämnar dock denna restriktion till stor del. Systemet med ett garanterat minimiköp bör ses som en garanti för att producenterna

inte förhindras att utnyttja sina kapaciteter för elproduktion och försäljning om MVM inte utnyttjar sina reserverade kapaciteter. Som framgår av tabellen nedan motsvarade det garanterade minimiköpet i själva verket en utnyttjandegrad av de reserverade kapaciteterna som översteg den genomsnittliga utnyttjandegraden av de totala tillgängliga kapaciteterna i Ungern.

Tabell 5

Garanterat minimiköp och reserverade kapaciteter

	2004	2005	2006
Garanterat köp (GWh)	23 234	23 528	23 516
Reserverade kapaciteter (MW)	4 242	4 460	4 481
Förhållande mellan minsta garanterat köp och reserverade kapaciteter (antal timmar per år)	5 477	5 275	5 248
Förhållande mellan elproduktion netto och tillgänglig produktionskapacitet netto för samtliga ungerska elproduktionsenheter (antal timmar per år)	4 272	4 225	4 601

- (213) Således innebär spot- och terminskontrakt mycket större risker för producenter än energiköpsavtalen, vilka ger säkerheter beträffande såväl ersättning av fasta kostnader och kapitalkostnader som utnyttjandet av produktionskapaciteten.

Dragningsrätter

- (214) När det gäller dragningsrätter är den främsta skillnaden mellan denna form av avtal och energiköpsavtalen att dragningsrätter normalt inte är knutna till ett garanterat minimiköp. Innehavare av en dragningsrätter bär de affärsrisker som hör samman med försäljning av den el som producerats genom den reserverade kapaciteten. Dessa innehavare har emellertid en försäkran om att de kommer att kunna sälja all denna el till priser som täcker åtminstone de rörliga kostnaderna, eftersom de kan besluta att inte producera el om priserna sjunker till under de rörliga kostnaderna. Energiförköpsavtalen innebär ingen sådan försäkran för MVM eftersom MVM har skyldighet att köpa en viss minimivolym till förmån för producenterna.

Långfristiga köpeavtal som sluts av stora konsumenter

- (215) Standardiserade långfristiga köpeavtal som sluts av stora konsumenter är uppenbart mycket mer fördelaktiga för köparen än vad energiköpsavtalen är för MVM. Det beror på att priset, som normalt är fast under hela kontraktets löptid, normalt inte indexeras enligt parametrar som bränslekostnader, vilkas utveckling under kontraktets löptid är oförutsägbar, och är inte utformat på ett sådant sätt att de fasta kostnaderna och kapitalkostnaderna

täcks, eftersom det beror på prisnoteringarna på grossistmarknaderna. Men att sluta långfristiga avtal ligger i köparnas intresse endast om dessa avtal ger dem någon form av gardering mot variationer på elmarknaden, i synnerhet mot förändringar kopplade till varierande bränslekostnader. Av denna anledning har en köpare ekonomiskt intresse av ett långfristigt avtal av den här typen endast om säljaren erbjuder sig att ta på sig en del av den risk som är förknippad med varierande bränslekostnader, eller om produktionstekniken garanterar stabila bränslekostnader, som är fallet när det gäller vattenkraftverk och, under vissa förhållanden, kärnkraftverk. Dessutom upprättas dessa avtal normalt för betydligt kortare tidsperioder än energiköpsavtalen och ger därför köpare möjligheten att byta leverantör om bättre priser erbjuds hos en konkurrent. För att få så låga priser som möjligt tillämpar köpare ofta anbudsförfaranden.

Kontrakt avseende balanstjänster

- (216) Kontrakt avseende balanstjänster är relevanta för att bedöma förekomsten av fördelar genom energiköpsavtalen eftersom MVM avsätter en mindre del av de kapaciteter som reserverats enligt energiköpsavtalen för tillhandahållande av balanstjänster till TSO:n⁽⁴⁵⁾. I praktiken säljer MVM kapacitet till TSO:n som ett paket på årsbasis och använder en del av den kapacitet som reserverats enligt energiköpsavtalen för detta syfte. I praktiken innebär detta att producenterna inte bär den risk som är förknippad med det årliga anbudsförfarandet⁽⁴⁶⁾ och med osäkerheten beträffande mängden levererad el. Utifrån deras synvinkel regleras tillhandahållandet av balanstjänster genom villkoren i energiköpsavtalen. Såsom framgår av skäl 204 kan energiköpsavtalens villkor, i synnerhet deras långa löptid och förekomsten av ett garanterat minimiköp, emellertid inte berättigas på affärsmässiga grunder, inte ens för tillhandahållandet av balanstjänster. Kommissionen medger att endast ett fåtal produktionsenheter i Ungern skulle kunna tillhandahålla de nödvändiga balanstjänsterna till TSO:n, såsom de berörda parterna gör gällande, men har kommit fram till att även under sådana omständigheter går villkoren enligt energiköpsavtalen längre än vad en TSO kan anse vara godtagbart på affärsmässiga grunder.

Slutsats beträffande jämförelsen mellan energiköpsavtalen och vedertagen handelspraxis

- (217) Denna jämförelse visar att energiköpsavtalen strukturellt ger mer garantier till producenter än standardiserade kommersiella avtal. Producenternas situation är således

mer fördelaktig än vad den skulle vara på en fri marknad utan energiköpsavtal. För att slutföra bedömningen av huruvida det förekommer fördelar är det nödvändigt att bedöma de positiva och negativa konsekvenser som de offentliga myndigheterna kunde förvänta sig av energiköpsavtalen när Ungern anslöt sig till EU, samt att verifiera huruvida de kunde ha förväntat sig en bättre balans mellan positiva och negativa konsekvenser genom andra tillvägagångssätt baserade på vedertagen handelspraxis.

2c) Förutsebara konsekvenser av energiköpsavtalen för de offentliga myndigheterna mot bakgrund av jämförelsen med köparnas vedertagna handelspraxis på de europeiska elmarknaderna

- (218) De offentliga myndigheterna kunde förvänta sig att MVM genom energiköpsavtalen skulle få tillgång till tillräckligt mycket energi för att tillgodose behoven inom det allmännyttiga marknadssegmentet under en längre tidsperiod.
- (219) De hade emellertid inga garantier beträffande vilka priser som skulle behöva betalas av MVM under samma tidsperiod eftersom energiköpsavtalen inte innebär någon gardering mot risker för prisförändringar, vilka till stor del beror på varierande bränslekostnader.
- (220) Dessutom fråntar kombinationen av långsiktig kapacitetsreservation och det tillhörande garanterade minimiköpet de offentliga myndigheterna möjligheten att utnyttja mer attraktiva priser som erbjuds av andra producenter och importörer. Kapaciteterna och det garanterade minimiköpet enligt energiköpsavtalen, de långfristiga importavtal som MVM slutit och de volymer som MVM köpte enligt systemet med föreskriven förbrukning⁽⁴⁷⁾ täckte MVM:s behov. MVM kunde därför inte diversifiera sin leveransportfölj, trots att det fanns alternativa produktionskapaciteter. Under 2004 fanns flera elproducenter som inte omfattades av några långfristiga energiköpsavtal. Energitransportavtalen för två kraftverk som svarade för 470 MW installerad kapacitet löpte ut i slutet av 2003, vilket väsentligt ökade leveranskapaciteten utanför energiköpsavtalen. Omkring 700 MW importkapacitet omfattas inte av långfristiga importavtal och kunde ha använts av MVM för att importera el om de inte hade varit bundna av systemet med reserverade kapaciteter och ett garanterat minimiköp.

⁽⁴⁵⁾ 15 % av de avtalade kapaciteterna under 2005.

⁽⁴⁶⁾ På grund av de årliga anbudsförfarandena varierar den kapacitet och det pris som TSO:n kan erbjudas från år till år och kan minska om TSO:ns efterfrågan minskar och/eller om andra leverantörer erbjuder lägre priser eller större volymer.

⁽⁴⁷⁾ Den ungerska lagstiftningen kräver att MVM och de regionala distributionsföretagen köper el som producerats i kraftvärmeverk eller från avfall eller förnybara energikällor till reglerade priser.

(221) Såsom framgår av följande skäl var det när Ungern anslöt sig till EU år 2003 och 2004 tydligt att systemet med reserverade kapaciteter och ett garanterat minimiköp, vilket var utformat som en modell med en ensam köpare där all el som förbrukades i Ungern överfördes via MVM, innebar betydande risker för att energiköpsavtalen skulle kräva att MVM köpte mer el än vad som behövdes.

(222) En viktig aspekt att beakta i sammanhanget är den partiella öppning av elmarknaden som skedde 2003. Den 18 december 2001 antog det ungerska parlamentet energilag II genom vilken stora konsumenter, definierade som konsumenter som förbrukar mer än 6,5 GW/år, betecknades som "berättigade konsumenter" och därmed kunde välja elleverantör. Denna lagstiftningsåtgärd, som trädde i kraft den 1 januari 2003, ledde till att en fri marknad där priserna bestämdes av förhållandet mellan tillgång och efterfrågan skapades vid sidan om den befintliga allmännyttiga marknaden. Den förutsebara konsekvensen av denna åtgärd var att de volymer som MVM behövde för leverans till de regionala distributionsföretagen för att tillgodose efterfrågan inom allmännyttan minskade. Nedanstående tabell visar den faktiska kontinuerliga ökningen av volymer som såldes på den fria marknaden mellan 2003 och 2006 och motsvarande minskning av volymer som såldes inom det allmännyttiga marknadssegmentet genom regionala distributionsföretag.

Tabell 6

Försäljning på återförsäljningsmarknaden (reglerat marknadssegment och fritt marknadssegment)

	(GWh)			
	2003	2004	2005	2006
Total förbrukning	33 584	33 836	34 596	35 223
Försäljning inom det fria marknadssegmentet	3 883	7 212	11 685	13 057
Försäljning inom det reglerade marknadssegmentet	29 701	26 624	22 911	22 166

Källa: Statistiska data för det ungerska elsystemet, 2006⁽¹⁾.
⁽¹⁾ Se t.ex. webbplatsen <http://www.mvm.hu>

(223) Mellan 2003 och 2006 minskade de sålda volymerna inom allmännyttan, som motsvarar MVM:s faktiska inköpsbehov, med 25 %. Att MVM:s behov skulle minska var till stor del förutsebart vid den tidpunkt då Ungern anslöt sig till EU, i synnerhet mot bakgrund av den betydande skillnaden mellan de officiella priserna inom det allmännyttiga marknadssegmentet (de priser konsumenterna betalar till de regionala distributionsföretagen) och priserna inom det fria marknadssegmentet under 2003 och 2004.

Tabell 7

Prisskillnader mellan det reglerade marknadssegmentet och det fria marknadssegmentet på detaljhandelsmarknaden under 2003 och 2004

	(HUF/kWh)	
	2003	2004
Genomsnittspris på den fria marknaden	11,1	12,7
Genomsnittspris inom den allmännyttiga sektorn ⁽¹⁾	19	21,1

Källa: Statistiska data beträffande det ungerska elsystemet, 2006.
⁽¹⁾ Enligt de reglerade tarifferna, som beror på förbrukningsnivån.

(224) Priserna på den fria marknaden utgjorde verkligen ett incitament för de berättigade konsumenterna att utnyttja sina rättigheter. Under 2003 och 2004 var det också välkänt att Ungerns förestående anslutning till EU skulle innebära att det andra eldirektivet⁽⁴⁸⁾ trädde i kraft och att alla konsumenter därigenom kunde bli berättigade från och med den 1 juli 2007, vilket skulle leda till att MVM:s behov minskade ytterligare under en mycket kortare tidsperiod än energiköpsavtalens resterande löptid.

(225) 2003 och 2004 framgick det således tydligt att energiköpsavtalen, vilka utformats utifrån en modell med en ensam köpare där all el som behövdes på den ungerska marknaden överfördes via MVM, inte bara skulle hindra MVM från att diversifiera sin leveransportfölj och få mer fördelaktiga priser genom att främja konkurrensen mellan dess leverantörer, utan också troligen leda till att MVM blev skyldigt att köpa mer el än vad som faktiskt behövdes.

(226) Denna risk hade faktiskt identifierats av myndigheterna. År 2002 utfärdade den ungerska regeringen ett dekret⁽⁴⁹⁾ enligt vilket MVM måste omförhandla energiköpsavtalen med alla producenter i syfte att justera mängden reserverad kapacitet. Även om dekretet inte krävde att energiköpsavtalen sades upp är det i sig en tydlig indikation på att de kapaciteter som reserverades enligt energiköpsavtalen (och därmed det garanterade minimiköpet) var för stora mot bakgrund av den gradvisa liberaliseringen av återförsäljningsmarknaden. Att dekretet också gav MVM möjlighet att, om förhandlingarna med producenterna misslyckades, sälja kapaciteter och el som visar sig överstiga de mängder som faktiskt krävs för att tillgodose behoven inom det reglerade marknadssegmentet. Detta kunde ske genom tre "frisläppningsmekanismer": kapacitetsauktioner, kapacitetsanbud och

⁽⁴⁸⁾ Direktiv 2003/54/EG.

⁽⁴⁹⁾ Regeringsdekret 183/2002.

försäljning på en virtuell Internetbaserad handelsplattform kallad "Marknadsplatsen" ("Piactér"). Trots att formen för dessa tre mekanismer varierar går alla tre i grund och botten ut på att MVM erbjuder den överskottsel som inte behövs för att tillgodose behoven inom allmännyttan men som de måste köpa i enlighet med energiköpsavtalen till försäljning på den fria marknaden, i form av en mängd olika terminsprodukter.

- (227) I nedanstående tabell visas information beträffande de första tre auktioner som genomförts av MVM. Av denna framgår att priserna som MVM erhållit för den el som sålts genom frisläppningsmekanismerna var betydligt lägre än de priser som betalats för samma el enligt energiköpsavtalen.

Tabell 8

MVM:s tre första auktioner

	Auktion 1juni 2003	Auktion 2decem- ber 2003	Auktion 3juni 2004
Produkter på basnivå:			
Mängd såld elektricitet (GWh)	375	240	133
Auktionspriser (HUF/kWh)	8,02	9,5	8,4
Låglastprodukter:			
Mängd såld elektricitet (GWh)		259	421
Auktionspris		5,6	3,5
Genomsnittliga årspriser enligt energiköpsavtalen			
		2003	2004
		11,3	11,7

- (228) Denna konsekvens hade faktiskt förutsetts i den ungerska lagstiftningen och enligt denna var den ungerska staten skyldig att kompensera MVM för de förluster som uppstått till följd av skillnaden mellan priset som betalats för de mängder som frigjorts genom kapacitetsauktioner och det försäljningspris som erhållits på marknaden. Den ersättning som betalades till MVM uppgick till 3,8 miljarder forint (50). Enligt MVM:s årsredovisning för 2004 ökade ersättningen med 2,4 miljarder forint 2004.
- (229) Utifrån de offentliga myndigheternas synvinkel är det tydligt att ett sådant system inte kan rättfärdigas på affärsmässiga grunder eftersom det går ut på att subventionera producenters försäljning på den fria marknaden.
- (230) Nedanstående tabell visar den totala mängden energi som sålts av MVM genom frisläppningskanalerna mellan 2003 och 2004. Siffrorna grundas på den information som tillhandahölls av Ungern den 24 september 2007 och den 21 april 2008.

(50) Se skrivelse från de ungerska myndigheterna registrerad den 4 juni 2004.

Tabell 9

Kvantiteter sålda av MVM genom frisläppningsmekanismerna

	(TWh)			
År	2003	2004	2005	2006
MVM:s totala försäljning via frisläppningsmekanismerna (1)	0,6	1,9	6,5	6,5

(1) Kapacitetsauktioner, kapacitetsanbud och MVM:s marknadspäts.

- (231) Det är uppenbart att köpare under normala marknadsförhållanden inte sluter avtal som innebär att de löper betydande risk för att tvingas köpa mer el än vad som behövs och som medför avsevärda förluster vid återförsäljning av denna el. En sådan risk finns teoretiskt sett i samband med terminskontrakt och långfristiga avtal som sluts med stora slutkonsumenter, men i mycket mindre utsträckning.
- (232) Terminskontraktens löptid är betydligt kortare än energitavtalens. Köparen har en mycket bättre översikt över sina behov inom en sådan tidsram jämfört med en tidsperiod på 15 till 27 år. Dessutom tenderar köpare att endast täcka en del av sina förväntade behov genom terminskontrakt. Resterande kvantiteter köps på spotmarknader.
- (233) Långfristiga avtal som sluts av stora slutkonsumenter medför också en begränsad risk för att för stora volymer köps till följd av deras begränsade löptid samt på grund av att de stora industriella och kommersiella slutkonsumenter som ingår sådana avtal i regel har en stabil och förutsebar förbrukning. Så är inte fallet när det gäller MVM, på grund av de skäl som anges ovan.
- (234) Vidare bör man komma ihåg att köpare som omfattas av terminskontrakt eller långfristiga köpeavtal som sluts av slutkonsumenter åtar sig att köpa en viss mängd el flera månader eller år innan den faktiska leveransen sker, eftersom dessa köpeavtal innebär en gardering mot prisförändringar. Energitavtalen innebär ingen sådan fördel eftersom priserna täcker de rörliga kostnaderna vilka på grund av de varierande bränslekostnaderna kan öka i oförutsebar omfattning.
- Slutsats beträffande förekomsten av en fördel**
- (235) Kommissionen fastställer att de fördelar som de offentliga myndigheterna erhållit genom energiköpsavtalen inte utgör en sådan gardering beträffande elpriser som en normal marknadsaktör kan förvänta sig genom ett långfristigt avtal och innebär betydande risker för att de blir skyldiga att köpa för mycket el jämfört med de faktiska

behoven och drabbas av förluster vid återförsäljning av dessa överskottsvolymer. De ungerska myndigheterna kände till dessa risker när Ungern anslöt sig till EU. Jämförelsen mellan energiköpsavtalen och vedertagen handelspraxis på de europeiska elmarknaderna visar att en köpare som agerar på enbart affärsmässiga grunder inte hade accepterat sådana skadliga effekter utan skulle ha tillämpat andra köpestrategier och ingått andra typer av avtal i enlighet med vedertagen handelspraxis.

- (236) Mot bakgrund av det ovan anförda fastställer kommissionen att de centrala principerna i energiköpsavtalen innebär en fördel för elproducenter som går utöver normala kommersiella fördelar. I detta sammanhang är det viktigt att betona att de centrala principerna i energiköpsavtalen, dvs. den långsiktiga kapacitetsreservationen, ett garanterat minimiköp och prissättningsmekanismer baserade på en kapacitetsavgift och en elavgift som täcker fasta och rörliga kostnader samt kapitalkostnader, inte kan isoleras och bedömas var för sig. Fördelen utgörs av kombinationen av dessa delar. Såsom framgår ovan bidrar energiköpsavtalens långa löptid i stor utsträckning till att det rör sig om en fördel.

3. *Energieköpsavtalens påverkan på marknaden under perioden efter Ungerns anslutning till Europeiska unionen*

- (237) De berörda parterna hävdar i sina synpunkter att de priser som tillämpades genom energiköpsavtalen inte är högre än priserna på grossistmarknaden. Måtra kraftverk betonar särskilt att de kan erbjuda konkurrenskraftiga priser eftersom de äger en kolgruva vilket ger dem låga kolbrytningskostnader. De drar därför slutsatsen att de inte åtnjuter någon fördel.

- (238) Kommissionen kan inte hålla med om denna argumentering.

- (239) För det första: såsom diskuteras utförligt ovan är det pris som faktiskt betalats enligt energiköpsavtalen en konsekvens av energiköpsavtalen, men utgör inte kärnan i den fördel som dessa avtal innebär. Synpunkterna från bankinstitutet som avses ovan (se särskilt skäl 175 och 176) bekräftar också att alla delar av energiköpsavtalen som garanterar produktionsenheterna avkastning på investering av tillgångar och skyddar producenterna från affärsrisker kopplade till deras verksamhet tillsammans utgör kärnan i den fördel som dessa avtal innebär.

- (240) För det andra beror prisskillnaden jämfört med marknadspriserna på många olika faktorer kopplade till marknadsutvecklingen som är oberoende av energiköpsavtalen och endast kan bedömas i efterhand. Priserna enligt energiköpsavtalen är enhetspriser vid en viss tidpunkt. De tar inte hänsyn till fördelar som härrör från andra delar av energiköpsavtalen, t.ex. de kapaciteter och kvantiteter som producenterna hade kunnat sälja om deras försäljning berodde på marknads efterfrågan. Som diskuterats

ovan anser kommissionen att alla energiköpsavtal som är föremål för bedömning innebär ekonomiska fördelar för producenterna, oavsett om de under en viss tidsperiod faktiskt medför priser som är högre än marknadspriserna eller inte.

- (241) För att kommissionens svar på de synpunkter som mottagits ska vara fullständiga och för att bättre förstå konsekvenserna av energiköpsavtalen i detta hänseende har kommissionen likväl jämfört de priser som faktiskt tillämpats under energiköpsavtalen med de priser som tillämpats på den del av grossistmarknaden som inte omfattas av energiköpsavtal.

- (242) I denna jämförelse tar kommissionen inte hänsyn till 2007 års priser eftersom priserna enligt energiköpsavtalen under detta år (mer exakt från den 9 december 2006 till den 31 december 2007) åsidosattes av de officiella priserna. Således återspeglar de tillämpade priserna inte nödvändigtvis exakt de priser som en tillämpning av energiköpsavtalens prisformler skulle ha lett till.

- (243) Kommissionen har därför jämfört de priser som tillämpats enligt energiköpsavtalen med priserna på den fria marknaden mellan 2004 och 2006.

Tabell 10

Genomsnittspris på el som sålts till MVM enligt energiköpsavtalen ⁽⁵¹⁾

	HUF/kWh		
Kraftverk med energiköpsavtal	2004	2005	2006
Dunament F block	[...]	[...]	[...]
Dunament G2 block	[...]	[...]	[...]
Tisza II	[...]	[...]	[...]
Pécs	[...]	[...]	[...]
Csepel II	[...]	[...]	[...]
Kelenföld	[...]	[...]	[...]
Újpest	[...]	[...]	[...]
Kispest	[...]	[...]	[...]
Mátra	[...]	[...]	[...]
Paks	[...]	[...]	[...]

- ⁽⁵¹⁾ Siffrorna i tabellen baseras på skrivelserna från de ungerska myndigheterna registrerade den 24 september 2007 respektive den 16 januari 2008. Det finns vissa mindre skillnader (på mindre än 5 %) mellan de siffror som anges i de två skrivelserna beträffande priserna för 2006. Detta beslut utgår från den senaste informationen (skrivelse daterad den 16 januari 2008).

Tabell 11

Volym och genomsnittspris på el som sålts av inhemska producenter utan energiköpsavtal på den fria marknaden ⁽⁵²⁾

Kraftverk	2004		2005		2006	
	Volym (MWh)	Pris (HUF/kWh)	Volym (MWh)	Pris (HUF/kWh)	Volym (MWh)	Pris (HUF/kWh)
Mátra ([...] block)	989 097	8,15	972 813	8,33	1 082 699	9,26
Vértes	157 701	8,02	942 999	8,79	1 213 622	10,51
Dunamenti [...] block	215 647	8,57	805 381	9,85	814 702	13,29
EMA	133 439	11,07	129 252	11,83	101 607	12,92
AES Borsod	[...]	[...]	18 301	11,25	n.a. (*)	
AES Tiszapalkonya	364 869	12,76	86 673	9,87	119 218	14,27

(*) De sålda volymerna understiger 1 000 MWh. Kommissionen anser att priset för sådana begränsade volymer inte utgör en lämplig grund för jämförelse med priserna enligt energiköpsavtalen.

Tabell 12

Volym och genomsnittspris för importerad el som köps av MVM ⁽⁵³⁾

Import	2004		2005		2006	
	Volym (MWh)	Pris (HUF/kWh)	Volym (MWh)	Pris (HUF/kWh)	Volym (MWh)	Pris (HUF/kWh)
Ukrainavia Slovakien ([...] (*))	1 715 200	[...] (**)	1 525 600	[...] (**)	1 311 400	[...] (**)
Schweiz via Slovakien ([...] (*))	1 768 100	[...] (**)	1 761 700	[...] (**)	1 709 200	[...] (**)
Schweiz ([...] (*))	631 700	[...] (**)	629 500	[...] (**)	626 200	[...] (**)

(*) Namn på importpartner.

(**) Det vägda genomsnittspriset på all elimport som omfattas av denna tabell var 9,14 HUF/kWh 2004, 10,41 HUF/kWh 2005 och 11,49 HUF/kWh 2006.

(244) Sedan 2003 har MVM, i enlighet med energilag II ⁽⁵⁴⁾, frigjort överskottsel (dvs. el som inte behövs inom allmännyttan) för leverans till den konkurrensutsatta marknaden genom tre olika frisläppningskanaler: i) offentliga auktioner för produktionskapacitet, ii) kapacitetsanbud och iii) den virtuella Internetbaserade handelsplattformen PiacTér. I tabellen nedan visas genomsnittspriserna vid dessa försäljningar.

⁽⁵²⁾ Informationen är baserad på skrivelsen från de ungerska myndigheterna registrerad den 24 september 2007. Företaget E.ON DKCE sålde även el på den fria marknaden under 2005 och 2006. Enligt den information som tillhandhållits av de ungerska myndigheterna genom skrivelsen registrerad den 22 april 2008 var emellertid de mängder som såldes små. De ungerska myndigheterna har därför inga prisuppgifter beträffande denna el.

⁽⁵³⁾ Informationen är baserad på skrivelserna från de ungerska myndigheterna registrerade den 24 september 2007 respektive den 16 januari 2008. Det finns vissa mindre skillnader (på mindre än 2 %) mellan de siffror som anges i de två skrivelserna. Detta beslut bygger på den senaste informationen (skrivelse daterad den 16 januari 2008). MVM:s import sker också enligt långfristiga avtal. Dessa avtal omfattas inte av detta förfarande.

⁽⁵⁴⁾ Se skäl 32 i detta beslut.

Tabell 13

Uppnått genomsnittspris vid MVM:s kapacitetsauktioner, anbudsförfaranden handelsplats⁽⁵⁵⁾

Leveransår för auktionerad produkt (*)	Vägt genomsnittspris vid kapacitetsauktioner (HUF/kWh)	År: anbudsförfaranden och försäljning på handelsplatsen	Genomsnittspris vid anbudsförfaranden och på marknadsplatsen (HUF/kWh)
2004	4,7	2004	6,5
Auktion den 17 juni 2004	Låglast: 3.48 Bas: 8.4		
2005	5,4	2005	8,1
Auktion den 9 december 2004	Låglast: 4.54 Bas: 8.32		
Auktion den 10 juni 2005	Låglast: 4.6 Bas: 8.5		
Auktion den 21 juli 2005	Bas: 9.3 Höglast: 10.42		
2006	9,9	2006	9,1
Auktion den 9 november 2005	Låglast: 6.02 Bas: 9.74 Höglast: 11.76		
Auktion den 31 maj 2006	Bas: 11.33		

(*) De sålda volymerna ligger mellan 25 000 och 2 000 000 MWh per produkttyp (låglast/bas/höglast).

(245) Siffrorna ovan visar att genomsnittspriserna för el som såldes inom den konkurrensutsatta sektorn i Ungern 2004 på grossistnivå varierade mellan 4,7 och 12,76 HUF/kWh. Av de producenter som innehade energiköpsavtal sålde Paks kärnkraftverk och Mátra till MVM för priser inom detta intervall. Dunament [...] sålde el enligt ett energiköpsavtal för [...], det högsta pris ([...]) som uppnåts utan energiköpsavtal. Alla andra producenter debiterade MVM ett genomsnittspris på mellan 14,86 och 25,46 HUF/kWh. Denna prissättning ligger 10 % högre än det högsta priset på den fria marknaden.

(246) Under 2005 varierade priset vid försäljning som inte omfattades av de energiköpsavtal som är föremål för bedömning mellan 5,4 och 12,91 HUF/kWh. Av de producenter som innehade energiköpsavtal sålde endast kraftverken Paks och Mátra el enligt sina energiköpsavtal inom detta prisintervall. Alla andra producenter debiterade ett genomsnittspris på mellan 13,99 och 25,64 HUF/kWh vid elförsäljning enligt energiköpsavtalen. Denna prissättning ligger mellan 10 och 100 % högre än det högsta priset på den fria marknaden.

(247) Under 2006 varierade priset vid försäljning som inte omfattades av de aktuella energiköpsavtalen mellan 9,1 och 14,27 HUF/kWh. Av de producenter som innehade energiköpsavtal sålde endast kraftverken Paks och Mátra el enligt sina energiköpsavtal inom detta prisintervall (i Paks fall i själva verket under det lägsta priset på den fria marknaden). Alla andra producenter debiterade ett genomsnittspris på mellan 16,67 och 33,49 HUF/kWh vid elförsäljning enligt energiköpsavtalen. Detta är mellan 15 och 135 % högre än det högsta priset på den fria marknaden.

(248) Beräkningarna ovan är baserade på genomsnittliga priser och omfattar med andra ord inte separata beräkningar för låglast-, bas- eller höglastpriser: Producenter som utan energiköpsavtal huvudsakligen skulle sälja höglastprodukter⁽⁵⁶⁾ hävdar att deras priser inte bör jämföras med baspriser. Kommissionen medger att elpriserna vid hög belastning normalt är högre än baslastpriserna. Om man jämför dessa priser med priserna vid försäljning på den fria marknaden (till exempel vid MVM:s elauktioner) framgår att höglastpriserna i genomsnitt är 10–30 % högre än baslastpriserna.

⁽⁵⁶⁾ Enligt de ungerska myndigheterna skulle de producenter som för närvarande omfattas av energiköpsavtalen i avsaknad av sådana avtal uppnå bästa möjliga vinst på följande sätt: kraftverken Paks och Pécs skulle sälja 100 % av sin produktion i form av baslastprodukter, kraftverken Mátra, Dunament G2, Kelenfold, Ujpest och Kispeszt skulle sälja ungefär 50 % av sin producerade el som baslast och 50 % som höglastprodukter, medan kraftverken Csepel, Dunament F block och Tisza II främst skulle sälja el under höglastperioder (ca 70 %).

⁽⁵⁵⁾ Genomsnittspriserna är indikativa vägda priser.

- (249) Om man jämför Csepels, Dunament F:s och [...] priser med de höglastpriser som uppnåtts vid kapacitetsauktionerna ser man att dessa producenters priser var högre än priserna för alla höglastprodukter vid auktionerna under dessa år. Bland de producenter som säljer el utan energiköpsavtal på den fria marknaden och som anges i tabell 11 ovan finns dessutom några (exempelvis EMA-anläggningen) som också säljer främst höglastprodukter.
- (250) Jämförelsen ovan visar att de priser som producenter med energiköpsavtal tog ut under detta avtal mellan 2004 och 2006 faktiskt var högre än de högsta priserna på den fria marknaden, med undantag för kraftverken Paks och Mátra.
- (251) Kommissionen instämmer därför inte i de berörda parternas argumentation om att priserna enligt deras energiköpsavtal inte var högre än priserna på den fria marknaden.
- (252) När det gäller kraftverken Paks och Mátra visar tabellerna ovan att deras priser låg under det högsta priset på den fria marknaden. Mátra-anläggningens priser låg inom det högre prissegmentet på den fria marknaden. Även om Mátras priser troligen är mer konkurrenskraftiga än de flesta priser enligt energiköpsavtalen kan kommissionen inte utesluta möjligheten att åtminstone samma priser hade kunnat uppnås utan energiköpsavtal. Kommissionen påpekar att de priser Mátra tog ut vid försäljning av sina block utanför energiköpsavtalet var betydligt lägre än priserna enligt energiköpsavtalet.
- (253) Kommissionen är medveten om att de priser som erhöles på den fria marknaden (utan energiköpsavtal) inte kan anses motsvara det exakta marknadspris som producenterna skulle ha erhållit utan energiköpsavtal om energiköpsavtalen inte hade existerat under den aktuella perioden. Energiförköpsavtalen, som omfattar ungefär 60 % av produktionsmarknaden, påverkar utan tvivel resten av marknaden. Denna jämförelse ger dock en indikation på hur stor skillnaden är mellan priserna enligt energiköpsavtalen och de faktiska priserna "utanför" dessa avtal.
- (254) Enligt gemenskapslagstiftningen har medlemsstaterna ett visst mått av frihet att definiera tjänster som de anser är tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Möjligheten att definiera omfattningen av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse i en medlemsstat är, inom de gränser som fastställs i gemenskapslagstiftningen, en förmån för medlemsstaten i fråga och är inte avsedd för att de som nyttjar stödåtgärder ska definiera sina egna tjänster som allmännyttiga tjänster.
- (255) Kommissionen anser också att energiköpsavtalen inte uppfyller alla kriterier som anges i Altmark-domen.
- (256) För det första och enligt Altmark-domen ska det stöd-mottagande företaget i praktiken ha ålagts skyldigheten att tillhandahålla en allmännyttig tjänst och de skyldigheter som hör samman med denna tjänst måste vara tydligt definierade av medlemsstaten.
- (257) MVM hade en skyldighet enligt ungersk lag att trygga försörjningen under den tidsperiod som denna bedömning avser, men denna skyldighet var en allmän skyldighet genom vilken den ensamme köparen vid denna tid måste säkerställa en tillräcklig tillgång på el för att täcka det totala behovet. Ingen enskild producent ålades dock en definierad tjänst av allmänt ekonomiskt intresse.
- (258) Målet att trygga försörjningen är av mycket allmän art. Till en viss del kan man hävda att alla producenter inom elsektorn bidrar till att uppnå detta mål. De berörda parterna har inte lämnat in någon officiell dokumentation från den ungerska staten som tydligt definierar en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse och ålägger en specifik producent (eller flera producenter) att tillhandahålla denna tjänst.
- (259) I detta avseende är energiköpsavtalen likartade: de fastställer parternas skyldigheter men definierar ingen specifik allmännyttig skyldighet. Det faktum att alla de tio kraftverk som omfattas av energiköpsavtal måste reservera kapaciteter för MVM innebär i sig inte att de ålagts en specifik allmännyttig skyldighet. Återigen, ett sådant tillvägagångssätt skulle kunna leda till slutsatsen att hela elproduktionssektorn uppfyller kraven för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, vilket uppenbart skulle strida mot gemenskapslagstiftningens anda och tolkningspraxis.
- (260) Kommissionen har analyserat dessa argument och kan inte instämma i dem av följande skäl:
- (261) Kraftverken Budapest och Csepel har hävdade att energiköpsavtalen bör ses som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse i syfte att trygga elförsörjningen. De ansåg att de uppfyller de kriterier som anges i Altmark-domen vilket innebär att deras energiköpsavtal inte utgör statligt stöd enligt definitionen i artikel 87.1 i EG-fördraget:
- (262) Kommissionen har analyserat dessa argument och kan inte instämma i dem av följande skäl:

Tjänst av allmänt ekonomiskt intresse

- (249) Kraftverken Budapest och Csepel har hävdade att energiköpsavtalen bör ses som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse i syfte att trygga elförsörjningen. De ansåg att de uppfyller de kriterier som anges i Altmark-domen vilket innebär att deras energiköpsavtal inte utgör statligt stöd enligt definitionen i artikel 87.1 i EG-fördraget:
- (250) Kommissionen har analyserat dessa argument och kan inte instämma i dem av följande skäl:

- (263) I detta fall har de påstådda allmännyttiga skyldigheterna inte blivit tydligt definierade och ingen specifik producent krävs för att tillhandahålla sådana konkret definierade allmännyttiga skyldigheter.
- (264) De berörda parterna hävdar att energiköpsavtalen utgör dokumentation varigenom producenter åläggs att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Energiförköpsavtalen inbegriper emellertid ingen specifik definition av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och hänvisar inte till sådana skyldigheter eller till juridiska bestämmelser enligt vilka staten kan anförtro tjänster av allmänt ekonomiskt intresse till andra organ.
- (265) I hittillsvarande beslut⁽⁵⁷⁾ har kommissionen intagit ståndpunkten att försörjningstrygghet skulle kunna vara en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse med beaktande av de begränsningar som anges i artikel 8.4 i direktiv 96/92/EG (vilken motsvarar artikel 11.4 i direktiv 2003/54/EG), dvs. förutsatt att de berörda producenterna använder inhemska primära energikällor för sin elproduktion och att den totala energivolymen inte under något kalenderår överstiger 15 % av den totala primära energi som krävs för att producera den el som förbrukas i den aktuella medlemsstaten.
- (266) Den enda producent som angett att de använder inhemska primära energikällor var Mátra kraftverk. Mátra kraftverk har dock inte presenterat någon officiell dokumentation som visar att den ungerska staten specifikt uppdragit en tydligt definierad tjänst av allmänt ekonomiskt intresse till detta företag.
- (267) Mot bakgrund av ovanstående måste kommissionen avvisa påståendet att energiköpsavtalen avser en allmännyttig skyldighet i form av försörjningstrygghet.
- (268) För det andra bör de parametrar enligt vilka ersättningen beräknas ha fastställts på förhand på ett objektivt och öppet sätt, och ersättningen bör inte överstiga vad som krävs för att täcka alla eller delar av de kostnader som uppstår i samband med fullgörande av allmännyttiga skyldigheter, med beaktande av relevanta intäkter och en rimlig vinst vid tillhandahållande av sådana tjänster⁽⁵⁸⁾.
- (269) Utan en tydlig definition av de tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som ska tillhandahållas, i synnerhet en definition som gör tydlig åtskillnad mellan de tjänster som ska tillhandahållas och kraftverkets normala affärsverksamhet, är det omöjligt att fastställa parametrar för ersättning och/eller avgöra huruvida ersättningen överstiger det belopp som krävs för att täcka kostnaderna för fullgörandet av dessa skyldigheter. Det är inte ens möjligt att definiera exakt vad ersättningen består av.
- (270) Att det finns vissa parametrar för att fastställa energiköpsavtalens priser är inte detsamma som att det finns exakta parametrar för beräkning av ersättning för allmännyttiga tjänster, eftersom priset inte är detsamma som ersättningen. Vidare betyder det faktum att priset endast täcker kostnaden för elproduktion plus en vinstmarginal inte att priset inte skulle innehålla någon extra ersättning, eftersom många av kostnaderna för elproduktion kan vara samma normala kostnader som belastar alla elproducenter, till skillnad från de extra kostnader som förknippas med allmännyttiga tjänster.
- (271) För det tredje: när ett företag som ska tillhandahålla allmännyttiga tjänster inte har valts ut genom ett offentligt upphandlingsförfarande måste ersättningens storlek fastställas utifrån en analys av de kostnader som ett typiskt företag, välskött och utrustat med tillbörliga produktionsmedel för att fullgöra de efterfrågade allmännyttiga tjänsterna, skulle ha haft för att fullgöra dessa skyldigheter, med beaktande av motsvarande intäkter och en rimlig vinst för fullgörandet av sådana tjänster.
- (272) Nio av de tio energiköpsavtalen slöts utan att ha föregåtts av anbudsförfaranden. Inte heller för det enda anbudsförfarandet (kraftverket Kispest) definierades något specifikt mål för de allmännyttiga tjänsterna. Detta gör det svårt att bedöma vilken exakt del av kraftverkets verksamhet som skulle motsvara tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och således att fastställa en ersättningsnivå som inte överstiger vad som är nödvändigt för att täcka de kostnader som uppkommer vid fullgörandet av de allmännyttiga skyldigheterna.
- (273) Vidare har varken de ungerska myndigheterna eller de berörda parterna tillhandhållit någon analys av kostnaderna för de berörda producenterna som stöder påståendet att de motsvarar kostnaderna för ett typiskt företag.
- (274) Slutligen noterar kommissionen att alla energiköpsavtal som är föremål för bedömning, med undantag för Kispests, slöts utan att ha föregåtts av anbudsförfaranden.
- (275) Energiförköpsavtalen uppfyller därmed inte kriterierna enligt Altmark-domen.
- (276) De berörda parterna hävdade att artikel 86.2 i EG-fördraget kan vara tillämplig på energiköpsavtalen även då dessa inte uppfyller kriterierna i Altmark-domen. Åtgärdens överensstämmelse med artikel 86.2 i EG-fördraget bedöms i punkt 7.7 i detta beslut.

⁽⁵⁷⁾ Se kommissionens beslut i ärendena N 34/99 (EGT C 5, 8.1.2002, s. 2), NN 49/99 (EGT C 268, 22.9.2001, s. 7), N 6/A/2001 (EGT C 77, 28.3.2002, s. 25) och C 7/2005 (ännu ej publicerat i EUT).

⁽⁵⁸⁾ Dessa utgör det andra och det tredje kriteriet i Altmark-domen.

Selektivitet

- (277) Energiköpsavtalen slöts med ett antal företag inom en viss ekonomisk sektor. En förteckning över de företag som drog fördel av de aktuella energiköpsavtalen finns i tabell 1 ovan.
- (278) AES-Tisza hävdar att energiköpsavtalen inte är selektiva eftersom långfristiga avtal förekommer inom hela elsektorn: mellan MVM och producenterna, mellan MVM och distributionsföretagen samt för import av el. De menar att alla producenter, till följd av de lagstiftningsåtgärder som vidtogs i Ungern vid denna tid, hade avtal med MVM och att endast anläggningar för förnybar energi och kraftvärmeverk hade kortfristigare avtal.
- (279) De ungerska myndigheterna noterade i sina yttranden beträffande de berörda parternas kommentarer att viktiga kraftverk och kraftverksblock säljer el på den fria marknaden utan energiköpsavtal och obligatoriska köp (t.ex. Dunament block G1, kraftverket Vértes och Mátra block I-II).
- (280) Det finns sannerligen viktiga kraftverk och block som verkar utan energiköpsavtal (se de ungerska myndigheternas exempel). Företaget AES äger två kraftverk som inte drivs enligt energiköpsavtal.
- (281) Kommissionen påpekar att det faktum att en stödåtgärd inte riktar sig till en eller flera specifika, på förhand definierade mottagare, utan att stödmottagarna identifieras på grundval av ett antal objektiva kriterier, inte innebär att åtgärden inte utgör en selektiv fördel för dess mottagare. Förfarandet för identifiering av stödmottagare påverkar inte åtgärdens karaktär av statligt stöd⁽⁵⁹⁾.
- (282) Vidare bekräftas genom domstolens rättspraxis att även en åtgärd som skulle gynna en hel sektor jämfört med andra ekonomiska sektorer i en jämförbar situation måste anses ge selektiva fördelar till denna sektor⁽⁶⁰⁾.
- (283) Mot bakgrund av ovanstående fastställer kommissionen att energiköpsavtalen utgör en selektiv åtgärd.

Statliga medel och statens ansvar

- (284) Kommissionen måste bedöma huruvida energiköpsavtalen inbegriper en överföring av statliga medel.
- (285) Den centrala principen för alla energiköpsavtal som är föremål för bedömning är MVM:s skyldighet att köpa en

fastställd produktionskapacitet och fastställda minimivolymer av producerad el till ett pris som täcker kraftverkets fasta och rörliga kostnader under en tidsperiod på 15 till 27 år. I ekonomiska termer innebär denna köpskyldighet att MVM är skyldigt att betala ett visst pris för en viss kapacitet (kapacitetsavgift) och en viss mängd el (elavgift) till kraftverken under hela avtalets giltighetstid. Ytterligare ekonomiska skyldigheter för MVM anges i de enskilda energiköpsavtalen, enligt vad som beskrivs i kapitel 2 ovan. Denna kontinuerliga överföring av ekonomiska medel till producenterna och betalningen av de nämnda avgifterna ingår i alla energiköpsavtal och gäller under hela avtalens löptid. Ju längre löptid ett energiköpsavtal har desto mer resurser överförs naturligtvis.

- (286) För att kunna fastställa huruvida de medel som överförs från MVM till producenterna utgör statliga medel har kommissionen bedömt åtgärden utifrån i synnerhet följande villkor:

Förekomst av statliga medel – PreussenElektra-domen⁽⁶¹⁾

- (287) I PreussenElektra-domen granskade domstolen en mekanism enligt vilken staten tvingade privatägda företag att köpa el från specifika producenter till ett pris som fastställdes av staten och som var högre än marknadspriset. Domstolens slog fast att det i detta fall inte förekom någon överföring av offentliga medel och därför inte heller något statligt stöd.
- (288) Kommissionen anser att det ungerska systemet väsentligt skiljer sig från det system som granskades av domstolen i ovan nämnda dom, i synnerhet på grund av skillnaderna i ägarstruktur för de företag som omfattades av köpskyldigheten.
- (289) I PreussenElektra-fallet var det företag som staten ålade en köpskyldighet privatägt. MVM ägs däremot helt av staten. De använda medlen är därför medel som tillhör och kontrolleras av ett helt statsägt företag.
- (290) När de ekonomiska medlen i fallet PreussenElektra spårades från stödmottagaren tillbaka till dess ursprung visade det sig att de aldrig kontrollerades, direkt eller indirekt, av staten. I det aktuella fallet kontrolleras de dock av staten eftersom det, när medlen spåras tillbaka till ursprunget, framgår att de tillhör ett statligt företag.

⁽⁵⁹⁾ Förstainstansrättens dom av den 29 september 2000 i mål T-55/99: CETM mot kommissionen, punkterna 40 och 52.

⁽⁶⁰⁾ Domstolens dom av den 14 juli 1983 i mål 203/82: kommissionen mot Italienska republiken, punkt 4. Domstolens dom av den 2 juli 1973 i mål 173/73: Italienska republiken mot kommissionen, punkt 18.

⁽⁶¹⁾ Domstolens dom av den 13 mars 2001 i mål C-379/98.

Statens ansvar: Stardust-domen ⁽⁶²⁾

- (291) Kommissionen anser också att MVM:s agerande är den ungerska statens ansvar. Det bör tilläggas att de ungerska myndigheterna under det aktuella förfarandet aldrig har hävdad att energiköpsavtalen inte var statens ansvar och således inte inbegrep någon överföring av statliga medel.
- (292) Den underliggande principen för MVM:s köpskyldighet som är avsedd att garantera de berörda kraftverkens lönsamhet faller under den ungerska statens ansvar. Eftersom denna grundprincip, som styr energiköpsavtalen under hela dessas giltighetstid, fastställdes när energiköpsavtalen ingicks, måste kommissionen granska villkoren för upprättandet av energiköpsavtalen (dvs. de omständigheter som rådde vid fastställandet av denna grundprincip) för att klargöra huruvida den är den ungerska statens ansvar.
- (293) I sin bedömning av ansvarsfrågan har kommissionen särskilt tagit hänsyn till följande omständigheter:
- (294) Vid den tidpunkt då energiköpsavtalen ingicks hade MVM enligt energilag I juridisk skyldighet att garantera elförsörjningen i Ungern till lägsta möjliga kostnad.
- (295) Enligt samma energilag måste MVM bedöma efterfrågan på el och påbörja en utvidgning av produktionskapaciteten utifrån de beräkningar som bedömningen resulterade i. MVM var tvungna att utarbeta en nationell plan för anläggning av kraftverk ("Országos Erőműépítési Terv") som sedan skulle överlämnas till regeringen och parlamentet för godkännande.
- (296) Den ungerska regeringen och alla berörda parter instämde i sina synpunkter i att energiköpsavtalen, när de upprättades, utgjorde det verktyg som identifierats av den ungerska regeringen för att garantera försörjningen och andra statliga mål, t.ex. moderniseringen av energisektorn med särskild hänsyn till rådande standarder för miljöskydd och den nödvändiga omstruktureringen av sektorn ⁽⁶³⁾. Som kraftverket Csepel påpekar i sina synpunkter: "Energiöpsavtalet måste därför bedömas för vad det är: en väsentlig del av den ungerska statens strävan att genom MVM skapa en diversifierad produktionsportfölj vid en tidpunkt då staten inte hade tillräckliga ekonomiska medel att uppnå detta på egen hand." ⁽⁶⁴⁾
- (297) De ungerska myndigheterna informerade kommissionen ⁽⁶⁵⁾ om att förberedelser för undertecknandet av energiköpsavtalen hade inletts inom ramen för privatiseringsförfarandet för kraftverken, i enlighet med regeringsdekret 1114/1994 (XII.7.). Hela processen med utarbetandet av energiköpsavtalen och privatiseringen kännetecknades av ett nära samarbete mellan det ungerska energiverket (regleringsorganet), industri- och handelsministern, finansministern, "Allami Vagyonügynökség Rt", dvs. det regeringsorgan som ansvarar för privatiseringar, MVM och ett antal internationella rådgivare.
- (298) En arbetsgrupp inrättades med representanter från ovanstående organ. Den antog riktlinjer för utarbetandet av bland annat energiköpsavtalen och prissättningsmetoderna.
- (299) På begäran av den ungerska regeringen togs en mall för energiköpsavtal fram av en internationell advokatbyrå. De ungerska myndigheterna har bekräftat att energiköpsavtalen baserades på denna standardmall. De bekräftade också att prissättningsmekanismerna för energiköpsavtalen hade utarbetats i enlighet med regeringsbeslut 1074/1995 (III.4) om reglering av elpriser, vilket innehåller detaljerade bestämmelser beträffande beräkning av reglerade elpriser. I energiköpsavtalen tillämpades de formler och definitioner som anges i regeringsbeslutet ⁽⁶⁶⁾.
- (300) Beslutet att underteckna energiköpsavtalen fattades av MVM:s styrelse, såväl i samband med privatiseringen som senare. Styrelseledamöterna utses av bolagsstämman. Enligt den information som överlämnats av de ungerska myndigheterna ⁽⁶⁷⁾ gäller följande: "eftersom MVM till mer än 99 % ägs av staten utses, väljs och avsätts styrelseledamöterna enligt vad staten anser lämpligt".
- (301) Enligt regeringsdekret 34/1995 (IV.5) om genomförande av energilag I, ska MVM utlysa ett anbuds förfarande inom nittio dagar efter det att den nationella planen för anläggning av kraftverk godkänts.
- (302) Kraftverkets Kispests energiköpsavtal slöts efter ett anbuds förfarande i enlighet med det juridiska förfarande som beskrivs ovan.
- (303) 1997 fastställdes gemensamma riktlinjer för den ansvariga ministern och det ungerska energiverket beträffande godkännandeförfarandet för anläggning av kraftverk och allmänna regler för anbuds förfaranden.

⁽⁶²⁾ Domstolens dom av den 16 maj 2002 i mål C-482/99.

⁽⁶³⁾ Se t.ex. skrivelsen från de ungerska myndigheterna registrerad den 25 juli 2005.

⁽⁶⁴⁾ Sidan 5 i synpunkterna.

⁽⁶⁵⁾ Skrivelse registrerad den 25 juli 2005.

⁽⁶⁶⁾ "A szerződés mintegy áttemelte a Kormányhatározatban szereplő képleteket, meghatározásokat." Skrivelse från de ungerska myndigheterna registrerad den 25 juli 2005.

⁽⁶⁷⁾ Skrivelse daterad den 20 juli 2005, registrerad den 25 juli 2005.

- (304) I de gemensamma riktlinjerna angavs det huvudsakliga skälet till att ägarstrukturen måste omvandlas och ny elproduktionskapacitet måste skapas. Där definieras också målen tydligt: försörjningstrygghet till lägsta möjliga kostnad, modernisering för att uppfylla miljöskyddsstandarderna, diversifiering av de primära energikällorna, en mer flexibel kraftverkspark som har de reserver som krävs och kan fungera tillsammans med det västeuropeiska elsystemet. Där betonas också att driften av framtidens kraftverkspark "shall allow profitable operation and maintenance, at a development of Priss in accordance with the provisions of the law" ⁽⁶⁸⁾.
- (305) Under punkt 2 i de gemensamma riktlinjerna för ministern och det ungerska energiverket anges också att genomförandet av ovan nämnda mål bör leda till en "a modern electricity system satisfying the requirements of environment protection, guaranteeing the European cooperation, the return of justified investments and the costs assumed by efficiently operating license holders, as well as Priss containing a profit necessary for a durable operation. All the above aims shall be achieved in a way guaranteeing ...the safety of the primary energy supply, enable those intending to invest in this area to feel their investments, the return on investments in safety, ..., the fulfilment of the declared government intentions in safety."
- (306) De gemensamma riktlinjerna reglerar vidare konkurrensförfarandet i samband med anläggning av kraftverkskapacitet.
- (307) En utvärderingskommitté ("Értékelő Főbizottság") utarbetade ett slutgiltigt förslag på vem som skulle vinna anbudsörfarandet. Ledamöterna i denna kommitté var representanter för ekonomiministeriet, miljöministeriet, det ungerska energiverket, MVM och ERSTE Bank. Det slutgiltiga beslutet fattades av MVM:s styrelse. Enligt de gemensamma riktlinjerna skulle det officiella resultatet av anbudsörfarandet offentliggöras (exklusivt) i ministeriets officiella bulletin.
- (308) Energilag II var utformad på ett sätt som förutsätter förekomsten av energiköpsavtal. Denna rättsakt, som utgjorde det huvudsakliga rättsliga ramverket för verksamheten på den ungerska elmarknaden under den period som omfattas av denna bedömning, hänvisar upprepade gånger till MVM:s långsiktiga köpskyldighet.
- (309) Enligt artikel 5.2 i regeringsdekret nr 183/2002 (VIII.23.) om icke återvinningsbara kostnader är MVM skyldigt att omförhandla energiköpsavtalen för att kunna minska de köpta volymerna. Dekretet ålägger därmed MVM skyldighet att föreslå en ändring av energiköpsavtalen.
- (310) AES-Tisza hävdade i sina synpunkter att priserna enligt energiköpsavtalen efter prisregleringsperioden (dvs. efter den 1 januari 2004, med undantag för den nya prisregleringen 2007) inte kan tillskrivas staten utan var resultatet av förhandlingar mellan kraftverket och MVM.
- (311) Kommissionen medger att den storleken på de medel som överförs till stödmottagarna inte enbart beror på bestämmelserna i energiköpsavtalen, vilka faller inom statens ansvarsområde, utan även på återkommande bilaterala förhandlingar mellan MVM och producenterna. Energiköpsavtalen ger i själva verket parterna ett visst förhandlingsutrymme beträffande den mängd el som faktiskt köps av MVM samt vissa priskomponenter, i synnerhet i fråga om beräkningen av kapacitetsavgifter, vilka såsom anges i skäl 356 beror på ett antal faktorer och kräver regelbundna justeringar. Förhandlingarna beträffande köpta volymer kan emellertid aldrig resultera i volymer som understiger det garanterade minimiköpet såsom det fastställts i energiköpsavtalen. Vidare kan prisförhandlingar endast genomföras inom ramen för de prissättningsmekanismer som anges i energiköpsavtalen, vilka ligger på statens ansvar. Prisförhandlingarna ifrågasatte således inte principen om köpskyldighet för att täcka motiverade kostnader och garantera den vinstnivå som krävs för kraftverkets drift.
- (312) Vidare innebär själva det faktum att energiköpsavtalen medför en reservation av huvuddelen av de berörda kraftverkens kapaciteter och betalningen för dessa kapaciteter en överföring av statliga medel till stödmottagarna, oavsett om regelbundna förhandlingar mellan MVM och producenterna genomförs.
- (313) I sina synpunkter ⁽⁶⁹⁾ instämmer alla berörda parter i att de viktigaste formler och definitioner som tillämpats i enlighet med energiköpsavtalen efter den 1 januari 2004 överensstämmer med huvudreglerna för prisreglering. [...] ⁽⁷⁰⁾ förklarar både i ovan nämnda synpunkter och i sina synpunkter beträffande beslutet att inleda förfarandet att man genom prisförhandlingarna "tydliggjorde" tillämpningen av prissättningsformlerna och "tolkade" deras innehåll (*). Här medges att energiköpsavtalens priser alltid har varit kostnadsbaserade för att täcka de motiverade kostnaderna, och att de från första början i stor utsträckning beaktade den prisberäkningsmetod som tillämpades enligt prisdekretet.
- (314) [...] förklarar vidare att prisformlerna enligt [...]s ändrade energiköpsavtal också baseras på regeringsdekretet: "Formlerna i ändring [...] (bilaga [...] tillägg [...]) för beräkning av tillgänglighetsavgiften är desamma som

⁽⁶⁸⁾ De gemensamma riktlinjerna lämnades endast in till kommissionen på engelska.

⁽⁶⁹⁾ Vidarebefordrat till kommissionen av de ungerska myndigheterna den 20 oktober 2004 och, i fallet Dunament, den 25 juli 2005.

⁽⁷⁰⁾ Bilaga 3 till [...] yttrande.

(*) Elproducentens namn.

formlerna i de tillämpliga dekreten (fotnotsreferens till dekret 55/1996 från ministern för industri, handel och turism och dekret 46/2000 från ministern för ekonomiska frågor). Det senaste tillämpliga dekretet (betr. producenter) före den 1 januari 2004 var dekret 60/2002 från ministern för ekonomiska frågor och transport. I detta dekret anges den högsta tillgängligheten (= kapaciteten) och elavgifterna för de producenter som specificeras däri.”

- (315) Det ovan anförda visar att varken prisförhandlingarna eller ändringarna av energiköpsavtalen påverkade den centrala principen i energiköpsavtalen såsom den fastställdes under de beskrivna omständigheterna när avtalen ingicks. Samma princip med en köpskyldighet för att säkerställa avkastning på investeringar styr energiköpsavtalen i dag.
- (316) Av ovan nämnda omständigheter framgår tydligt att MVM:s köpskyldighet gentemot elproducenterna, med principen om att täcka motiverade fasta och rörliga kostnader, faller på den ungerska statens ansvar.
- (317) Vidare är det enligt vedertagen rättspraxis så att en åtgärd inte bara utgör statligt stöd när en fördel ges till företag genom direkt och uppenbar mobilisering av statliga medel, utan också när beviljande av fördelen, om vissa villkor uppfylls längre fram, kan medföra en ytterligare ekonomisk börda för myndigheterna som de inte skulle ha tvingats bära om fördelen inte hade beviljats⁽⁷¹⁾. År 2004 var det uppenbart att MVM skulle ådra sig sådana extra kostnader om det sannolika inträffade att de elproducenter och –importörer som inte omfattades av energiköpsavtal erbjöd lägre priser än energiköpsavtalens priser. Sådana erbjudanden skulle nämligen ge MVM incitament att ändra sin leveransportfölj och därigenom minska den mängd el som köptes från elproducenter med energiköpsavtal samt driva fram prissänkningar från dessa. På grund av MVM:s skyldigheter enligt energiköpsavtalen kunde emellertid inga sådana beslut fattas eftersom MVM, såsom beskrivs ovan, inte kan minska de volymer som köps från producenter med energiköpsavtal till en nivå som understiger miniminivån (de garanterade volymerna) och inte kan förhandla om priserna utifrån alternativa erbjudanden från konkurrerande producenter, utan endast inom ramen för de kostnadsbaserade prissättningsmekanismer som beskrivs i energiköpsavtalen. Utifrån detta faktum, i kombination med slutsatsen i skäl 315 och 316, fastslår kommissionen att villkoren för överföring av statliga medel har varit inkluderade i energiköpsavtalen sedan den 1 maj 2004 och kommer att gälla så länge dessa avtal är giltiga, oberoende av de faktiska marknadsvillkoren, eftersom de hindrar MVM från att genomföra förhandlingar som skulle kunna minimera omfattningen av de medel som spenderas för att köpa den el som behövs.
- (318) Av ovanstående beaktanden följer att energiköpsavtalen ledde till en överföring av statliga medel.
- Snedvridning av konkurrensen och inverkan på handeln mellan medlemsstaterna**
- (319) Elmarknaderna har varit öppna för konkurrens och el har handlats mellan medlemsstaterna i synnerhet sedan ikraftträdandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 96/92/EG av den 19 december 1996 om gemensamma regler för den inre marknaden för el⁽⁷²⁾.
- (320) Åtgärder som gynnar företag inom energisektorn i en medlemsstat kan därför begränsa förmågan för företag från andra medlemsstater att exportera el till denna stat, eller gynna export av el från denna stat till en annan medlemsstat. Detta gäller i synnerhet Ungern, som på grund av sitt centrala europeiska läge har anslutningar till eller enkelt kan ansluta sig till nätverken i flera befintliga eller framtida medlemsstater.
- (321) Detta gäller i synnerhet Ungern, som är ett centralt beläget europeiskt land omgivet av sju länder, varav fyra är medlemmar i EU. Av EU-länderna har Ungern sammankopplingar med Slovakien, Österrike och Rumänien. År 2004 importerade landet närmare 14 000 GWh och exporterade 6 300 GWh el. Från 2005 ökade importen till över 15 000 GWh och exporten till mellan 8 000 och 10 000 GWh.
- (322) Under åren efter Ungerns anslutning till EU var omkring 60 % av Ungerns produktionskapacitet bunden av MVM genom energiköpsavtalen. Energitransaktionsavtalen löper ut mellan slutet av 2010 och slutet av 2024. Villkoren ovan beträffande MVM:s köpskyldighet kommer att vara oförändrade tills avtalen löper ut.
- (323) Det första steget mot att öppna den ungerska marknaden togs den 1 juli 2004 då alla konsumenter som inte var privatkonsumenter fick rätt att övergå till den fria marknaden. Den 1 januari 2008 upphörde det allmännyttiga marknadssegmentet att existera och därmed blev alla kunder ”berättigade”.
- (324) Trots den öppning av marknaden som skedde 2004 valde en betydande andel av de berättigade kunderna att inte övergå till det fria marknadssegmentet. I rapporten från myndigheten för ekonomisk konkurrens beträffande branschundersökningen på den ungerska elmarknaden⁽⁷³⁾ fastslogs uttryckligen att bristen på tillgänglig kapacitet på den fria marknaden på grund av de ansenliga kapacitetsvolymer som reserverades enligt energiköpsavtalen utgjorde ett allvarligt hinder mot att välja den fria marknaden. Genom energiköpsavtalen bands omkring 60 % av Ungerns produktionskapacitet till den allmännyttiga sektorn, till MVM enbart, och i realiteten kunde endast de resterande kapaciteterna konkurrera om nya kunder.

⁽⁷¹⁾ Se särskilt förstainstansrättens dom av den 13 juni 2000 i de förändade målen T-204/97 och T-270/97: EPAC mot kommissionen, REG 2000, s. II-02267.

⁽⁷²⁾ EGT L 27, 30.1.1997, s. 20.

⁽⁷³⁾ Publicerad den 15 maj 2006.

- (325) De reserverade kapaciteterna, dvs. de volymer som garanteras på lång sikt, utgör också ett hinder för nya producenter som vill slå sig in på grossistmarknaden, eftersom 60 % av all kapacitet är kopplad till ett (statsägt) företag med köpgaranti.
- (326) I detta hänseende tog kommissionen också hänsyn till resultaten av branschundersökningen från den ungerska myndigheten för ekonomisk konkurrens, som uttryckligen fastslår att energiköpsavtalen leder till en stängning av den konkurrensutsatta marknaden genom att de i praktiken begränsar möjligheterna för berättigade konsumenter att gå över till den fria marknaden och hindrar potentiella grossister från att komma in på marknaden⁽⁷⁴⁾.
- (327) Bristen på tillgänglig kapacitet vid sidan om energiköpsavtalen leder dessutom till ökade priser på den konkurrensutsatta marknaden. De omfattande kapacitets- och elvolymer som reserverades enligt energiköpsavtalen påverkar även priserna på den fria marknaden.
- (328) Enligt en kvantitativ studie genomförd av regioncentrum för energipolitisk undersökning beträffande energiköpsavtalens påverkan på elgrossistpriserna i Ungern⁽⁷⁵⁾ ledde energiköpsavtalen till högre priser på grossistmarknaden än vad som hade uppnåtts utan energiköpsavtal. På ett mer generellt plan hävdas i denna studie också att energiköpsavtalen var en av de främsta orsakerna bakom en marknadsstruktur som är "oförenlig med principerna för en fri och konkurrensutsatt marknad"⁽⁷⁶⁾. Denna studie rekommenderade faktiskt upphävande av energiköpsavtalen som ett sätt att uppnå fri konkurrens på den ungerska elgrossistmarknaden.
- (329) I sin undersökning av energisektorn⁽⁷⁷⁾ bedömde kommissionen även energiköpsavtalens effekter på konkurrens och handel. I skäl 467 och 473 fastslås att "Långfristiga elköpsavtal är en annan faktor som kan påverka de volymer som regelbundet handlas på grossistmarknaderna." När det gäller energiköpsavtalen i Polen hävdas att "de mycket väl kan innebära ett betydande hinder mot utvecklingen av den polska grossistmarknaden." Vidare sägs att "en liknande situation råder i Ungern, där Magyar Villamos Művek (MVM) är den allmännyttiga grossisten som genom långfristiga energiköpsavtal förvärvar el som sedan säljs till lokala återförsäljare. De ungerska energiköpsavtalen omfattar huvuddelen av denna medlemsstats elbehov, vilket kan medföra konsekvenser för grossisthandeln som liknar eller till och med är mer långtgående än de konsekvenser som beskrivs ovan med hänsyn till den polska grossistmarknaden."
- (330) Slutsatsen i de olika undersökningar som avses ovan är att energiköpsavtalen snedvrider konkurrensen och kan påverka handeln mellan medlemsstaterna.
- (331) De berörda parterna hävdar vidare att det inte är sant att bristen på tillgänglig kapacitet leder till snedvridning av konkurrensen, eftersom MVM:s kapacitetsauktioner visade att de inte ens kunde sälja alla sina saluförda elprodukter.
- (332) En jämförelse mellan de volymer som bjöds till försäljning och de framgångsrikt utauktionerade produkterna⁽⁷⁸⁾ visar att MVM sålde alla saluförda produkter vid nästan alla auktioner. I de flesta fall tvingades MVM till och med utnyttja de extraprodukter på högst 10 % som de enligt lag hade rätt att saluföra.
- (333) De berörda parterna har också lämnat in synpunkter varigenom framhålls att många andra faktorer påverkade handeln och utvecklingen av fri konkurrens på elgrossistmarknaden i Ungern. Kommissionen instämmer i att energiköpsavtalen inte är den enda faktorn som påverkar konkurrens och handel. Alla ovan nämnda undersökningar visar också att ett stort antal andra faktorer (lagsiftning, begränsad tillgång till gränsöverskridande kapaciteter, betydande påverkan från prisutvecklingen på de internationella elmarknaderna etc.) också påverkar hur framgångsrik en marknadsöppning är samt de faktiska prisnivåerna. Alla undersökningar som lämnats in till kommissionen under detta förfarande eller som på annat sätt finns tillgängliga, undantaget den undersökning som lämnats in och genomförts på uppdrag av AES-Tisza⁽⁷⁹⁾, visar tydligt att energiköpsavtalen har en betydande påverkan på konkurrens och handel.
- (334) De reserverade kapaciteterna, de garanterade köpen och energiköpsavtalens prissättningsmekanism skyddar de elproducenter som omfattas av energiköpsavtal mot affärsrisker förknippade med drift av kraftverk under hela avtalens löptid. Såsom anges i skäl 211 ovan inbegriper detta den risk som är förknippad med varierande elproduktionskostnader, i synnerhet bränslekostnader, risken förknippad med variationer i elpriserna gentemot slutkonsumenter och risken förknippad med variationer i slutkonsumenternas efterfrågan på el. Eftersom dessa risker är de typiska risker som elproducenter utan energiköpsavtal skulle ha utsatts för utgör energiköpsavtalen ett hinder mot en marknad med lika villkor inom elproduktionssektorn och snedvrider konkurrensen genomfördelar.

⁽⁷⁴⁾ Punkt 24 i rapportens slutsatser (Összefoglalás).

⁽⁷⁵⁾ Publicerad i november 2006. Originalets titel är "A hosszú távú áramvásárlási szerződések megszűnésének hatása a villamos energia nagykereskedelmi árára".

⁽⁷⁶⁾ Citat från punkt 2 i studien. "összegegyeztetetlen a versenypiaci működés elveivel."

⁽⁷⁷⁾ 10 januari 2007: http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/

⁽⁷⁸⁾ Informationen finns på det ungerska energiverkets webbplats: www.eh.gov.hu

⁽⁷⁹⁾ Studie av dr Theon van Dijk, mars 2006.

- (335) Kommissionen påpekar också att de flesta producenter som gynnas av energiköpsavtalen ingår i stora internationella koncerner som verkar i flera olika medlemsstater. Att ge en konkurrensfördel till sådana koncerner har otvivelaktigt en påverkan på handeln och möjligheten att snedvrیدا konkurrensen på den gemensamma marknaden.
- (336) Majoriteten av de berörda parterna hänvisar i sina bedömningar av kriterierna för påverkan på handel och snedvridning av konkurrens till de marknadsvillkor som rådde när energiköpsavtalen slöts och/eller de rådande marknadsförhållandena innan Ungern anslöt sig till EU. Kommissionen kan inte godta detta resonemang och hänvisar i detta hänseende till skäl 156 och 172.
- (337) En del av de berörda parterna hävdar att deras energiköpsavtal, sett vart och ett för sig, inte påverkar handeln eftersom produktionskapaciteten på deras kraftverk är liten i jämförelse med landets sammanlagda produktionskapacitet. Eftersom den centrala principen är densamma för alla energiköpsavtal (skyldighet att köpa en viss mängd producerad el, reservation av produktionskapacitet, ett pris som täcker de motiverade fasta och rörliga kostnaderna under en period på mellan 15 och 27 år), har varje energiköpsavtal en påverkan på marknaden. Per definition mångdubblas dock omfattningen av denna påverkan genom den samtidiga förekomsten av de tio energiköpsavtalen på den ungerska marknaden. Ju mer kapacitet som omfattas av energiköpsavtalen desto större blir ovan nämnda påverkan.
- (338) Mot bakgrund av ovanstående fastställer kommissionen att energiköpsavtalens villkor påverkar handeln och möjligheten att snedvrیدا konkurrensen.
- (339) I punkt 3.1 i sitt beslut att inleda ett förfarande uttryckte kommissionen tvivel beträffande huruvida kraftverket Paks stöd utgjorde statligt stöd på grund av de skillnader som kan finnas mellan denna anläggnings energiköpsavtal och de andra energiköpsavtalen när det gäller avtalens centrala princip. Utifrån sina undersökningar fastslår dock kommissionen att ovan nämnda bedömning enligt kriterierna för statligt stöd även ska tillämpas på Paks energiköpsavtal eftersom grundprinciperna i detta avtal är desamma och specifika bestämmelser anges under de relevanta kriterierna.
- (340) På grundval av ovan nämnda bedömning anser kommissionen att de huvudsakliga villkoren för den köpskyldighet som energiköpsavtalen inbegriper, dvs. att MVM reserverar kapacitet och har ett garanterat minimiköp under sådana villkor som garanterar avkastning på kraftverkets investeringar genom att dessa skyddas från affärsrisker förknippade med kraftverkens drift, utgör statligt stöd enligt definitionen i artikel 87.1 i EG-fördraget. Detta statliga stöd utgörs av en kombination av kapacitetsreservationer, ett garanterat minimiköp, en prissättningsmekanism baserad på en kapacitetsavgift och en elavgift som täcker fasta och rörliga kostnader samt kapitalkostnader under en lång period som går utöver vedertagen handelspraxis.
- #### 7.4 Energifköpsavtalens tillämplighet efter anslutningen
- (341) De berörda parterna hävdar att i enlighet med den allmänna principen om icke-retroaktivitet bör åtgärder i enlighet med den lagstiftning som gällde före anslutningen inte granskas av kommissionen efter anslutningen.
- (342) Kommissionen kan inte hålla med om detta argument. Alla åtgärder omfattas av bestämmelserna i gemenskapens regelverk vid tidpunkten för anslutningen, oavsett om de var lagliga enligt nationella bestämmelser före anslutningen. De särskilda bestämmelserna för statliga stödåtgärder som fastställs i bilaga IV till anslutningsakten gäller inte för stödåtgärder även om de i övrigt fastställts enligt nationella bestämmelser före anslutningen.
- (343) I bilaga IV 3.1 till anslutningsakten definieras endast tre kategorier av åtgärder som befintligt stöd: i) de som införts före den 10 december 1994; ii) de som – efter kommissionens granskning – ingår i den förteckning som bifogas i bilaga IV till anslutningsfördraget; och iii) de som godkänts av kommissionen inom ramen för övergångsordningen. Alla åtgärder som fortfarande var tillämpliga efter dagen för anslutningen, som utgör statligt stöd och inte omfattas av någon av de tre kategorierna, betraktas efter anslutningen som nytt stöd. Kommissionen har därför befogenhet att förbjuda dessa åtgärder om de är oförenliga med den gemensamma marknaden. Denna tillämpning av statsstödsreglerna på framtida konsekvenser av åtgärder, som är fortsatt tillämpliga efter anslutningen, innebär inte någon retroaktiv tillämpning av EG-lagstiftningen om statligt stöd och överensstämmer under alla omständigheter med anslutningsakten.
- (344) I bilaga IV 3.2 till anslutningsakten definieras "övergångsordningen". Här återfinns de rättsliga ramarna för bedömningen av stödordningarna och enskilda stödåtgärder som genomförts i nya medlemsstater före dagen för anslutningen och är fortsatt tillämpliga efter anslutningen.
- (345) De berörda parterna hävdar att eftersom gemenskapens regler för statligt stöd gäller först från och med dagen för anslutningen, kan endast stödåtgärder som leder till en ytterligare fördel efter anslutningen definieras som tillämpliga efter anslutningen. De hävdar att energiköpsavtalen inte leder till en ytterligare fördel efter anslutningen, eftersom prissättningsmetoderna för dessa fastställdes före anslutningen och att statens ekonomiska åtagande därför var helt och hållet känt före anslutningen.

(346) Kommissionen anför följande synpunkter. Energiköpsavtalen löper ut mellan 2010 och 2024, dvs. efter anslutningen. Endast i mycket exceptionella fall har kommissionen ansett att en stödåtgärd som fortfarande tillämpas efter anslutningen inte utgör ett stöd som är tillämpligt efter anslutningen enligt anslutningsakten. Sådana exceptionella fall bör likväl, som alla undantag i lagstiftningen, tolkas i strikt bemärkelse för att undvika att från kommissionens kontroll av de statliga stöden avlägsna åtgärder som de som undertecknade anslutningsakten avsåg skulle omfattas av sådan kontroll.

(347) I detta sammanhang har kommissionen i sin praxis⁽⁸⁰⁾ faktiskt betraktat stödåtgärder för vilka statens exakta ekonomiska åtagande var helt känt före anslutningen som icke-tillämpliga efter anslutningen enligt bilaga IV till anslutningsakten.

”Statens exakta ekonomiska åtagande”

(348) Energiköpsavtalen definierar inte något maximibelopp för statens ekonomiska åtagande, och inte heller kunde detta beräknas exakt för avtalens hela giltighetstid före anslutningen.

(349) Tvärtom beror statens ekonomiska åtagande till följd av energiköpsavtalen på parametrar vars framtida utveckling inte var känd vid anslutningstidpunkten. Dessutom garanterade energiköpsavtalen elproducenterna skydd mot fluktuationer i kostnader som inte var kopplade till transaktioner eller händelser före anslutningen, utan till framtida utvecklingar som inte var kända vid anslutningstidpunkten.

(350) Särskilt det faktum att statens ekonomiska åtagande till följd av energiköpsavtalen inte var känt vid anslutningstidpunkten och att det genom energiköpsavtalen infördes skyldigheter för staten efter anslutningen demonstreras av nedan anförda omständigheter.

(351) För det första var de exakta elpriserna mellan elproducenterna och MVM inte fastställda i de enskilda energiköpsavtalen. Priserna fastställs genom beräkningar med hjälp av en formel som består av ett antal parametrar som fluktuerar på ett oförutsägbart sätt.

(352) Energiköpsavtalens prisformler omfattar en kapacitetsavgift och en elavgift, tillsammans med diverse andra tilläggsavgifter beroende på elproducenterna.

(353) I formlerna definieras endast de stödberättigande kostnaderna och avgifterna inom varje avgiftskategori och den avgiftskategoriens betydelse för priset.

(354) Både elproducenterna själva och MVM medgav i sina yttranden att den exakta betydelsen av vissa avgiftskate-

gorier måste ha klarlagts ytterligare vid förhandlingarna med MVM.

(355) Många kostnadskategorier som godkänns i energiköpsavtalen är rörliga och kan inte ha varit helt kända före anslutningen. Till exempel:

(356) *Kapacitetsavgift*

Denna kostnadskategori tar hänsyn både till garanterade kapaciteter och de kapaciteter som faktiskt används för MVM. Denna kostnadskategori beror bl.a. på vad som planeras per år, månad och vecka. Varje energiköpsavtal utgår från bestämmelserna i den periodiska planen, och det exakta slutliga priset beror för varje energiköpsavtal på de årliga, månatliga och veckovisa planerna. Dessa kostnadskategorier kan per definition inte fastställas exakt på förhand. Parterna kan exempelvis förutse ”överkapaciteter” under en viss period i sina planer. Det totalpris som MVM ska betala blir med nödvändighet beroende av andra parametrar, t.ex. vädret, som påverkar efterfrågan på el.

Denna kostnadskategori är också beroende av växelkurserna för HUF.

(357) *Energiavgift*

Denna kostnadskategori är främst beroende av bränslekostnaderna. Dessa kostnader fluktuerar på marknadsekonomiska villkor utom parternas kontroll. Kostnader med anknytning till den framtida bränsleprisutvecklingen omfattas inte av något konkret tak i energiköpsavtalen.

Vidare beror det exakta beloppet på de energiavgifter som ska betalas under en viss tidsperiod givetvis på den exakta försäljningsvolymen till MVM, vilken endast kan beräknas i efterhand.

(358) *Tilläggsavgifter (i förekommande fall)*

I vissa energiköpsavtal fastställs en tilläggsavgift för kapaciteter som reserverats men i slutändan inte använts. Det exakta beloppet kan per definition inte specificeras på förhand.

(359) I de flesta energiköpsavtal finns ett bonussystem som ger elproducenterna rätt till en bonus om de under perioder med hög belastning handhar större kapaciteter än dem som avses i energiköpsavtalet, eller producerar mer el. En straffpremie föreskrivs om en elproducent genererar mindre kapacitet än som förutses i energiköpsavtalet och de årliga/månadsvisa planerna.

(360) Dessa beräkningar, liksom övriga beräkningar som nämns ovan, grundas på periodiska driftsplaner och beror också på elproducentens eget beteende. De kan under inga omständigheter fastställas på förhand.

⁽⁸⁰⁾ Se t.ex. kommissionens beslut av den 28 januari 2004 om statligt stöd, CZ 14/2003 – Tjeckiska republiken ”Česka spořitelna, a.s.”.

- (361) Alla dessa faktorer visar att det är tekniskt omöjligt att fastställa det exakta slutliga priset för inköp av el för avtal som löper på 15–27 år. I det exakta priset beaktas periodiska produktionsplaner och det beror också på efterfrågan på el, de avtalslutande parternas beteende, bränslepriser, o.s.v.
- (362) Även om inte alla dessa argument gäller för alla energiköpsavtal (eftersom de stödberättigande kostnadskategorierna i viss grad varierar beroende på energiköpsavtalen), innehåller alla energiköpsavtal priskomponenter som är omöjliga att fastställa exakt på förhand.
- (363) Mot denna bakgrund anser kommissionen att förekomsten av en prissättningsformel inte utgör ett tillräckligt tak för statens ekonomiska åtagande. Förekomsten av ett antal föränderliga parametrar i formeln gör det omöjligt att med tillräcklig precision fastställa den framtida nivån för statens ekonomiska åtagande.
- (364) Som ett sidoargument gäller att MVM:s ekonomiska åtagande till följd av energiköpsavtalen är synnerligen beroende av efterfrågan. Åtagandet motsvarar skillnaden mellan inköpspriset enligt energiköpsavtalen och den vinst som MVM kan få vid försäljning av el. Det pris som MVM debiterar kan dock inte förutspås. Det beror på MVM:s exakta vinster vid försäljning enligt avtal med regionala distributörer, resultatet av dess auktioner, anbud och försäljning på "marknaden" ("Piactér"). Dessa priser påverkas också av periodisk offentlig prisreglering och varierande efterfrågan på marknaden. Detta ökar oförutsägbarheten hos statens ekonomiska åtagande till följd av energiköpsavtalen. Det kan t.o.m. hända att den garanterade mängd som MVM enligt energiköpsavtalen måste köpa in i allt högre grad överskrider MVM:s verkliga behov, särskilt efter den fullständiga avregleringen av elmarknaden i januari 2008. Elöverskottet kan leda till ännu högre okända kostnader, vilket ytterligare ökar oförutsägbarheten hos statens exakta ekonomiska åtagande till följd av energiköpsavtalen.
- (365) MVM:s betalningar till elproducenterna efter anslutningen är därför inte rena delbetalningar inom ramen för ett generellt maximibelopp som har fastställts före anslutningen.
- (366) Följaktligen är de energiköpsavtal som är föremål för bedömning i detta beslut tillämpliga efter anslutningen i den mening som avses i punkt 3 i bilaga IV till anslutningsakten.

7.5 Energiinköpsavtal som "nytt stöd" i motsats till "befintligt stöd"

- (367) Följande sägs i punkt 3 i bilaga IV till anslutningsakten: "Om kommissionen inte motsätter sig den befintliga

stödåtgärden på grundval av allvarliga tvivel om åtgärdens förenlighet med den gemensamma marknaden inom tre månader efter det att den erhållit uttömmande information om åtgärden eller efter det att den erhållit ett uttalande från den nya medlemsstaten i vilket medlemsstaten informerar kommissionen att den anser att den information som lämnats är uttömmande eftersom begärd ytterligare information inte är tillgänglig eller har redan lämnats, skall kommissionen anses ha avstått från att göra några invändningar."

- (368) På grundval därav hävdar vissa berörda parter att kommission missade tremånadersfristen efter Ungerns anmälan av den 31 mars 2004 och därigenom underförstått godkände åtgärden enligt interimsförfarandet.
- (369) Kommissionen understryker i detta sammanhang att föremålet för anmälan av den 31 mars 2004 enligt interimsförfarandet var ett dekret om ersättningar som beviljats MVM, och inte energiköpsavtalen. Ungern återkallade sin anmälan, och kommissionen inledde senare ett NN-ärende mot själva energiköpsavtalen (se kapitel 1).
- (370) Det bör också observeras att kommissionen, som framgår av tabellen nedan, i själva verket inte missade den tremånadersfrist som de berörda parterna hänvisade till:

Händelse	Datum	Tidsfrist efter mottagandet av information
Ungerns anmälan	31.3.2004	
Frågor från kommissionen	29.4.2004	29 dagar
Ungerns svar	4.6.2004	
Frågor från kommissionen	10.8.2004	2 månader och 6 dagar
Ungerns svar	21.10.2004	
Frågor från kommissionen	17.1.2005	2 månader och 27 dagar
Ungerns svar	7.4.2005	
Ungerns återkallande av anmälan	15.4.2005	8 dagar

- (371) Utöver ovanstående skriftväxling ägde personliga möten mellan kommissionen och de ungerska myndigheterna rum den 15 juli 2004, 30 november 2004 och 12 januari 2005.

- (372) När det gäller det aktuella förfarandet bedömer kommissionen inom ramen för detta om energiköpsavtalen innehåller befintligt eller nytt stöd på grundval av bestämmelserna i anslutningsakten och procedurförordningen.
- (373) Enligt kapitel 3 i bilaga IV till anslutningsakten ska alla stödåtgärder som har trätt i kraft före anslutningen, som fortfarande är tillämpliga efter anslutningen och som inte faller inom en av de kategorier av befintligt stöd som förtecknas nedan, anses utgöra nytt stöd från och med anslutningstidpunkten i den mening som avses i artikel 88.3 i EG-fördraget.
- (374) De energiköpsavtal som berörs av detta beslut trädde i kraft mellan 1995 och 2001, dvs. innan Ungern anslöt sig till EU den 1 maj 2004. Detta beslut gäller endast energiköpsavtal som var i kraft vid tidpunkten för anslutningen. Beslutet gäller inte energiköpsavtal som hade löpt ut före den tidpunkten. För alla övriga motiveringar enligt punkt 7.4 ovan är åtgärden tillämplig efter anslutningen enligt anslutningsakten.
- (375) De tre kategorierna av befintligt stöd som avses i anslutningsakten omfattar följande:
1. Stödåtgärder som införts före den 10 december 1994.
- Alla energiköpsavtalen undertecknades och trädde i kraft efter den 10 december 1994.
2. Stödåtgärder som uppräknas i den till anslutningsakten bifogade förteckningen över befintliga stödåtgärder.
- Varken energiköpsavtalen generellt eller något av de enskilda energiköpsavtalen fanns med i tillägget till bilaga IV till anslutningsakten som hänvisas till i punkt 1 b i kapitel 3 i bilaga IV, som innehåller en förteckning över befintliga stödåtgärder.
3. Stödåtgärder som före anslutningstidpunkten hade bedömts av medlemsstatens myndighet för statligt stöd och som hade konstaterats vara förenliga med gemenskapens lagstiftning och som kommissionen inte hade lämnat invändningar mot på grund av allvarliga tvivel rörande förenligheten med den gemensamma marknaden enligt det förfarande som fastställs i anslutningsakten, det så kallade interimsförfarandet (se andra punkten i kapitel 3 i bilaga IV till anslutningsakten).
- Inga energiköpsavtal lämnades in till kommissionen under interimsförfarandet.
- (376) Eftersom energiköpsavtalen inte tillhör någon av de kategorier för befintligt stöd som anges i anslutningsakten, utgör de nytt stöd från och med anslutningstidpunkten.
- (377) Kommissionen noterar att denna kategorisering också är förenlig med sista meningen i artikel 1 b v i procedurförordningen. I denna artikel fastställs att om en åtgärd blir stöd efter avreglering enligt gemenskapens lagstiftning (i detta fall avreglering av elmarknaden enligt direktiv 96/92/EG, som trädde i kraft i Ungern när landet anslöt sig till EU), ska en sådan åtgärd inte anses vara befintligt stöd efter det datum som har fastställts för avregleringen, dvs. en sådan åtgärd ska behandlas som nytt stöd.
- (378) Budapest kraftverk hävdar att den sista meningen i artikel 1 b v i procedurförordningen inte bör gälla. Kraftverket åberopar Alzetta Mauro-domen⁽⁸¹⁾, och hävdar att stöd som beviljades på en viss marknad som var stängd för konkurrens och sedan avreglerades, ska anses utgöra befintligt stöd från och med tidpunkten för avregleringen.
- (379) Kommissionen kan inte godta detta argument. Som redan behandlats ovan anser kommissionen att syftet med anslutningsaktens bestämmelser om statligt stöd uttryckligen var att säkerställa att alla åtgärder som från och med anslutningstidpunkten kunde snedvrta konkurrensen mellan medlemsstaterna blir föremål för granskning av kommissionen. I motsats till anslutningsfördragen före den 1 maj 2004 är anslutningsakten som undertecknades den 1 maj 2004 avsedd att begränsa åtgärder som anses utgöra befintligt stöd i de tre specifika fall som beskrivs ovan. Alzetta Mauro-domen gäller inte en åtgärd som omfattas av anslutningsakten och kan därför inte i detta hänseende anses vara tillämplig på de energiköpsavtal som är föremål för bedömning. Vidare gäller Alzetta Mauro-domen en situation innan förordning (EG) nr 659/1999 trädde i kraft.
- (380) Budapest kraftverk hävdar också att artikel 1 b v inte är tillämplig på enskilda stödåtgärder "eftersom individuella stödåtgärder inte uttryckligen omnämns". Kommissionen kan inte godta denna synpunkt. Det finns ingen anledning till att hänvisningen till "stöd" och "vissa åtgärder" inte skulle avse både individuellt stöd och stödordningar. Artikel 4 i förordning (EG) nr 659/1999 hänvisar konsekvent till "åtgärder", men kommissionen förutsätter att den berörda parten inte skulle hävda att artikel 4 utslutande reglerar den preliminära granskningen av anmälda stödordningar.
- (381) Kommissionen anser därför på grundval av anslutningsakten och procedurförordningen att energiköpsavtalen utgör nytt stöd.

⁽⁸¹⁾ Se fotnot 32.

7.6 Privata avtal som har slutits på ett giltigt sätt kan inte upphävas av kommissionen ("pacta sunt servanda") – Rättsosäkerhet – Proportionalitet

- (382) Kommissionen vill svara på synpunkter som berörda parter har anfört om att privaträttsliga avtal inte kan upphävas av kommissionen, eftersom detta enligt de berörda parternas argument skulle strida mot EG-fördragets regler om statligt stöd, principen om rättslig säkerhet och kravet på proportionalitet.
- (383) Kommissionen förkastar dessa argument. Formen av stöd (energiköpsavtalen är privaträttsliga avtal) har inte någon betydelse när det gäller att göra en bedömning om statligt stöd, i sin analys beaktar kommissionen endast åtgärdens verkningar. Om villkoren och bestämmelserna i ett privaträttsligt avtal leder till olagligt och oförenligt statligt stöd till en av parterna ska dessa villkor och bestämmelser upphävas av medlemsstaten. Upphävandet av den olagliga och oförenliga stödåtgärden måste beslutas av kommissionen, även om det statliga stödet utgör en sådan väsentlig del av avtalet att dess upphävande faktiskt kommer att påverka själva avtalets giltighet.
- (384) När det gäller rättslig säkerhet anför kommissionen följande synpunkter. Europaavtalet mellan å ena sidan gemenskapen och dess medlemsstater och å andra sidan Republiken Ungern, genom vilket vägen banades för anslutning, tecknades den 16 december 1991 och trädde i kraft den 1 februari 1994, dvs. innan energiköpsavtalen ingicks. Ungern ansökte officiellt om anslutning den 31 mars 1994. Vid den tidpunkt då parterna slöt energiköpsavtalen (1995–2001), måste Ungern, enligt artikel 62 i Europaavtalet, redan anpassa konkurrensreglerna till EG-fördraget. Det stod också klart att energiköpsavtalen undertecknades för en så lång tid att de inte skulle ha löpt ut före Ungerns anslutning till EU.
- (385) Republiken Ungern undertecknade anslutningsfördraget den 16 april 2003⁽⁸²⁾. Anslutningsfördraget trädde i kraft den 1 maj 2004. Från och med datumet för anslutningen blev bestämmelserna i de ursprungliga fördragen och i sekundärlagstiftningen bindande för Ungern, enligt artikel 2 i anslutningsfördraget. Det betyder att gemenskapens regelverk är tillämpligt på alla avtalsmässiga förhållanden i de nya medlemsstaterna, och eventuella undantag till denna regel kan endast ha sin grund i anslutningsakten. I anslutningsakten som är bifogad till EG-fördraget och dess bilagor fastställs inga undantag till reglerna om statligt stöd som skulle medföra att ener-

giköpsavtal eller energisektorn i allmänhet inte direkt skulle beröras av EU-lagstiftningen om statligt stöd.

- (386) Kommissionen är alltså skyldig att tillämpa EU:s konkurrensregler på Ungern på samma sätt som kommissionen tillämpar dessa regler på alla andra medlemsstater när det gäller energisektorn. I motsats till vad de berörda parterna har gjort gällande anser kommissionen att det är det faktum att reglerna om statligt stöd inte tillämpas på energiköpsavtalen som skulle leda till rättsosäkerhet på den gemensamma energimarknaden. Anslutningen av en medlemsstat kan förvisso leda till situationer där en åtgärd som inte kränker någon inhemsk lagstiftning före anslutningen är stödberättigad från och med anslutningen, och därmed omfattas av kommissionens kontroll av statliga stöd.
- (387) Kommissionen fann därför inga giltiga argument i de berörda parternas synpunkter och förklaringar om varför det aktuella förfarandet är oförenligt med principen om rättslig säkerhet.

7.7 Förenlighetsbedömning

- (388) I artikel 87.1 i EG-fördraget fastställs ett allmänt förbud mot statligt stöd inom gemenskapen.
- (389) Artikel 87.2 och 87.3 i EG-fördraget innehåller undantag till den allmänna regeln om att sådant stöd är oförenligt med den gemensamma marknaden enligt det som fastställs i artikel 87.1.
- (390) Undantagen enligt artikel 87.2 i EG-fördraget är inte tillämpliga i det aktuella fallet eftersom åtgärden inte är av social karaktär, den har inte beviljats till enskilda konsumenter, den är inte avsedd att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser och den har inte beviljats till vissa områden i Förbundsrepubliken Tyskland som har påverkats av landets uppdelning.
- (391) Ytterligare exempel anges i artikel 87.3 i EG-fördraget.
- (392) Enligt artikel 87.3 a kan "stöd som är avsett att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarig brist på sysselsättning" förklaras vara förenligt med den gemensamma marknaden. Hela Ungerns territorium kunde anses vara ett sådant område vid tidpunkten för anslutningen, och de flesta av landets regioner kan fortfarande dra nytta av sådant stöd⁽⁸³⁾.

⁽⁸³⁾ Regionalstödskarta för Ungern, godkänd av kommissionen den 13 september 2006 och offentliggjord i EUT C 256, 24.10.2006, s. 7.

⁽⁸²⁾ EUT L 236, 23.9.2003.

- (393) Kommissionen har antagit riktlinjer för bedömning av sådant stöd. När Ungern anslöt sig till EU var riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål⁽⁸⁴⁾ ("de tidigare riktlinjerna för regionalstöd") i kraft. Genom dessa riktlinjer reglerades också bedömningen av regionalt stöd mot bakgrund av artikel 87.3 c i EG-fördraget. För perioden efter den 1 januari 2007 har nya riktlinjer för statligt regionalstöd antagits av kommissionen⁽⁸⁵⁾ ("de nya riktlinjerna för regionalstöd").
- (394) Enligt båda de regionala riktlinjerna kan statligt stöd i princip endast godkännas för investeringskostnader⁽⁸⁶⁾. Följande sägs i båda riktlinjerna
- (395) "Regionalstöd som är avsedda att minska ett företags löpande kostnader (driftsstöd) är i princip förbjudna. Stöd av denna typ kan dock i undantagsfall beviljas i regioner som faller under undantaget i artikel 92.3 a, under förutsättning att det i) är motiverat på grundval av stödets art och dess bidrag till den regionala utvecklingen och under förutsättning att ii) dess nivå står i förhållande till de handikapp som det är avsett att kompensera för. Det ankommer på medlemsstaten att påvisa nackdelarna och att de är betydande."⁽⁸⁷⁾
- (396) Stödet kan inte anses utgöra investeringsstöd. Investeringsstöd definieras med stöd av en förteckning över bidragsberättigande kostnader som anges i båda riktlinjerna för regionalstöd. Betalningarna enligt energiköpsavtalen täcker uppenbart även andra kostnader. Det tydligaste exemplet är att energiköpsavtalen innehåller garantier rörande bränslekostnaderna som hör samman med drift av kraftverken. Energiförköpsavtalen täcker också personalkostnader. Uppenbarligen är dessa inte bidragsberättigande kostnader för investeringsstöd. De hör samman med operatörens löpande utgifter och måste därför inbegripas i driftskostnaderna enligt det som definieras i båda de regionala riktlinjerna.
- (397) När det gäller driftsstöd kunde varken de ungerska myndigheterna eller de berörda parterna under förfarandet påvisa några regionala nackdelar för de särskilda regioner som energiköpsavtalen var inriktade på, och inte heller visade de stödnivåns proportionalitet till sådana nackdelar.
- (398) Dessutom föreskrivs i båda de regionala riktlinjerna att driftsstöd inte ska minska gradvis och vara tidsbegränsat. Det stöd som beviljas genom energiköpsavtalen minskar inte gradvis och dess löptid, 15–27 år, är långt utöver vad som kan tillåtas enligt båda riktlinjerna. Inte heller omfattas energiköpsavtalen av något särskilt undantag i riktlinjerna för regionalstöd, och varken de ungerska myndigheterna eller de berörda parterna har någonsin hävdats något sådant.
- (399) Mot bakgrund av det ovan anförda fastställer kommissionen att stödet inte omfattas av det undantag som anges i artikel 87.3 a i EG-fördraget.
- (400) I artikel 87.3 b i EG-fördraget fastställs att "stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi" kan förklaras vara förenligt med den gemensamma marknaden.
- (401) Kommissionen noterar att stödet i fråga inte är avsett att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse.
- (402) Inte heller har kommissionen funnit några bevis på att stödet skulle vara avsett att avhjälpa en allvarlig störning i den ungerska ekonomin. Kommissionen erkänner att el är en viktig produkt för alla medlemsstaters ekonomi och att det under 1990-talet fanns ett behov att modernisera denna sektor i Ungern.
- (403) Kommissionen anser dock att uttrycket "allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi" avser mycket allvarligare fall och inte kan tillämpas på avtal som avser normal elförsörjning. Kommissionen noterar dessutom att en sådan störning inbegriper ett inslag av nödfall som är oförenligt med energiköpsavtalen.
- (404) Varken de ungerska myndigheterna eller de berörda parterna hävdade att energiköpsavtalen var förenliga med artikel 87.3 b i EG-fördraget.
- (405) Mot bakgrund av det ovan anförda fastställer kommissionen att stödet inte omfattas av det undantag som anges i artikel 87.3 b i EG-fördraget.
- (406) I artikel 87.3 d i EG-fördraget fastställs att stöd för att främja kultur och bevara kulturarvet kan anses vara förenligt om stödet inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom gemenskapen i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset. Denna artikel är uppenbart inte tillämplig på energiköpsavtal.
- (407) Enligt artikel 87.3 c godkänns statligt stöd om det underlättar utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset. Kommissionen har utarbetat flera riktlinjer och meddelanden i vilka förklaras hur undantaget enligt denna artikel ska tillämpas.

⁽⁸⁴⁾ EUT C 74, 10.3.1998, s. 9.

⁽⁸⁵⁾ EUT C 54, 4.3.2006, s. 13.

⁽⁸⁶⁾ Punkt 4.15 i de gamla och punkt 5 i de nya riktlinjerna för regionalstöd.

⁽⁸⁷⁾ Citatet kommer från punkt 5 i de nya riktlinjerna för regionalstöd.

- (408) Både när det gäller de gamla och de nya riktlinjerna för regionalstöd visas energiköpsavtalens oförenlighet med riktlinjerna i skälen 393–398.
- (409) Kommissionen noterar att investeringsstöd primärt godkänns enligt de miljöriktlinjer som gällde vid tidpunkten för Ungerns anslutning till EU⁽⁸⁸⁾, och även enligt de regionala riktlinjerna. Godkännandet av driftsstöd begränsas till specifika syften. Ett sådant syfte är avfallshantering och energibesparande åtgärder (avsnitt E.3.1), där stödet är begränsat till högst 5 år. Ett annat syfte är skattelättnader (avsnitt E.3.2). Ett tredje syfte är förnybara energikällor (avsnitt E.3.3). I det aktuella fallet förekommer helt uppenbart inget av dessa syften.
- (410) Den fjärde och sista formen av driftsstöd som kan godkännas är stöd för kombinerad kraftvärmeproduktion (avsnitt E.3.4). Vissa av de berörda elproducenterna producerar värme och el. Villkoren i punkt 66 och följaktligen villkoren i alternativen i punkterna 58–65 i miljöriktlinjerna uppfylldes dock inte av energiköpsavtalen. Ett av villkoren i punkt 66 är att stödåtgärden gynnar miljön, därför att verkningsgraden är ovanligt hög, därför att energiåtgången kan minska eller därför att tillverkningsprocessen påverkar miljön mindre. Inget i den information som är tillgänglig för kommissionen visar att detta villkor är uppfyllt.
- (411) Medlemsstaterna kan använda följande tre alternativ för att bevilja driftsstöd för kraftvärmeproduktion:
- Alternativ 1: stöd som kompenserar skillnaden mellan produktionskostnaderna för kraftvärmeverket och marknadspriset för den producerade energin.
 - Alternativ 2: införande av marknadsmekanismer, såsom gröna certifikat eller anbudssystem.
 - Alternativ 3: stöd som kompenserar de externa kostnader som undvikits. Dessa kostnader är miljökostnader som samhället måste bära om samma mängd energi inte genererades genom kraftvärmeproduktion.
 - Alternativ 4: stöd som är begränsat till 5 år, antingen avtagande eller begränsat till 50 % av de bidragsberättigande kostnaderna.
- (412) Det är uppenbart att energiköpsavtalen inte uppfyller villkoren i alternativ 2 och alternativ 3. Inte heller villkoren i alternativ 1 uppfylls, eftersom marknadspriset för den producerade energin inte används för beräkning av stödets storlek. De stödbelopp som överförs inom ramen för ett visst energiköpsavtal beror inte på de priser som en annan elproducent offererar, utan enbart på den berörde elproducentens investerings- och driftskostnader.
- (413) Vidare har varken Ungern eller någon av de berörda elproducenterna faktiskt hävdat förenlighet med dessa artiklar eller någonsin påvisat att kraftverken uppfyller kriterierna i miljöriktlinjerna för driftsstöd till kraftvärmeproduktion.
- (414) Den 23 januari 2008 antog kommissionen nya riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd⁽⁸⁹⁾. Dessutom tillåter de nya riktlinjerna driftsstöd endast för energisparande, kraftvärme, användning av förnybara energikällor och skattenedsättningar och skattebefrielser. Som nämns ovan är inga av dessa tillämpliga på energiköpsavtal.
- (415) När det gäller kraftvärme finns det tre alternativ som medlemsstaterna kan välja mellan när de beviljar sådant stöd:
- Alternativ 1: stöd som kompenserar skillnaden mellan produktionskostnaderna för kraftvärmeverket och marknadspriset för den producerade energin.
 - Alternativ 2: införande av marknadsmekanismer, såsom gröna certifikat eller anbudssystem.
 - Alternativ 3: stöd som är begränsat till 5 år, antingen avtagande eller begränsat till 50 % av de bidragsberättigande kostnaderna.
- Energiköpsavtalen uppfyller inget av villkoren i dessa alternativ. Varken de ungerska myndigheterna eller elproducenterna lade fram bevis av något slag på att kriterierna i de nya miljöriktlinjerna uppfyllts.
- (416) Av de riktlinjer och meddelanden som kommissionen lagt fram för att förklara hur noggrant den kommer att tillämpa undantaget i artikel 87.3 c är analysmetoden den enda som skulle kunna vara tillämplig i det aktuella fallet (se skäl 26).

⁽⁸⁸⁾ Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till skydd för miljön, EGT C 37, 3.2.2001, s. 3.

⁽⁸⁹⁾ EUT C 82, 1.4.2008, s. 1.

- (417) Analysmetoden gäller stöd som har beviljats dominerande aktörer som investerat i kraftverk före avregleringen av elsektorn och som kan ha svårigheter att ta igen sina investeringskostnader på en avreglerad marknad. Eftersom ett väsentligt inslag i energiköpsavtalen är att vissa företag som investerat i elproduktionstillgångar före avregleringen av elsektorn kan fortsätta att omfattas av en intäktsgaranti som säkerställer en avkastning på investeringar, ska analysmetoden anses som en relevant grund vid bedömning av om energiköpsavtalen är förenliga med den gemensamma marknaden.
- (418) Kommissionen konstaterar att varken de ungerska myndigheterna eller någon av de berörda elproducenterna hävdade i sina kommentarer att själva energiköpsavtalen var förenliga med analysmetodens kriterier. De flesta av elproducenterna drar slutsatsen att energiköpsavtalen är kommersiella avtal som upprättats långt innan det fanns någon analysmetod, och att kriterierna för en ersättningsmekanism helt enkelt är otillräckliga för bedömning av energiköpsavtalen.
- (419) Det främsta syftet med analysmetoden är att hjälpa elsektorn med övergången till en avreglerad marknad genom att göra det möjligt för de dominerande elföretagen att anpassa sig till den nya konkurrensen⁽⁹⁰⁾.
- (420) I metoden anges de principer som tillämpats av kommissionen vid bedömningen av stödåtgärder utformade för att ersätta kostnaderna för åtaganden eller garantier som den inte längre kan bevilja med hänsyn till liberaliseringen av elmarknaden. Sådana åtaganden eller garantier kallas icke återvinningsbara kostnader och kan vara utformade på olika sätt, särskilt investeringar som genomförs med en indirekt eller direkt avsättningsgaranti.
- (421) Eftersom själva energiköpsavtalen utgör en direkt avsättningsgaranti från tiden före avregleringen kan kraftverk med energiköpsavtal anses omfattas av analysmetoden.
- (422) Kommissionen konstaterar dock att flera inslag i de centrala principerna i energiköpsavtalen inte uppfyller villkoren i avsnitt 4 i analysmetoden. För det första uppfyller de inte villkoret i punkt 4.2 i analysmetoden, enligt vilken reglerna om utbetalning av stödet måste beakta den faktiska utvecklingen av den framtida konkurrensen. Energiförköpsavtalens prissättningsmekanismer är utformade så att endast särskilda parametrar för det berörda kraftverkets tas med för att fastställa priset. De priser som erbjuds av konkurrerande elproducenter och deras produktionskapacitet behöver inte beaktas.
- (423) Enligt punkt 4.9 i analysmetoden hyser kommissionen starka reservationer när det gäller stöd där det inte är möjligt att anpassa stödbeloppet för att på ett korrekt sätt ta hänsyn till skillnaderna mellan antagandena om den ekonomiska utvecklingen och de antaganden om marknaden som låg till grund för uppskattningen av "stranded costs" och deras faktiska utveckling över tiden. Energiförköpsavtalen omfattas av denna kategori eftersom inget antagande om marknaden har använts för utformningen av stödåtgärden. Vidare visar det faktum att de centrala principerna i energiköpsavtalen har förblivit oförändrade trots den gradvisa öppningen av elmarknaden och därför innebär en skyldighet för MVM att köpa för mycket el jämfört med dess behov och att släppa ut den på den fria marknaden tydligt att energiköpsavtalen inte tar någon hänsyn till den faktiska utvecklingen på marknaden.
- (424) Som framgår av kapitel 3 är en av energiköpsavtalens främsta fördelar för elproducenterna skyldigheten för MVM att köpa en reserverad kapacitet och en garanterad kvantitet till ett pris som täcker fasta och rörliga kostnader samt kapitalkostnader, under en tidsperiod som ungefär motsvarar tillgångarnas livstid eller avskrivningstid. Till följd av detta innebär energiköpsavtalen att en av parterna är tvungen att köpa sin el från den andra parten, oavsett hur konkurrenternas erbjudanden faktiskt utvecklas.
- (425) Flera medlemsstater har infört ersättningsmekanismer genom vilka ett maximalt stödbelopp fastställs på förhand på grundval av en analys av den framtida konkurrensutsatta marknaden och särskilt av framtida marknadspriser som bestäms av förhållandet mellan tillgång och efterfrågan. Om de berörda elproducenternas faktiska intäkter bli större än beräknat räknas de faktiska bidragen om och fastställs till en lägre nivå än maximibeloppet. Ersättningsens inverkan på marknaden begränsas därför till ett minimum, särskilt på grund av att en minsta produktionsnivå och försäljning till mottagarna inte säkerställs.
- (426) I detta avseende skapar energiköpsavtalen, i stället för att hjälpa till vid övergången till en konkurrensutsatt marknad, i själva verket ett hinder för utvecklingen av verklig konkurrens på en betydande del av elproduktionsmarknaden. Reglerna om utbetalning av stödet tillåter därför inte att hänsyn tas till utvecklingen av den framtida konkurrensen och stödets storlek är inte beroende av framväxten av en faktisk konkurrens.
- (427) Till följd därav står reglerna också i strid med principerna i avsnitt 5 i analysmetoden, enligt vilka finansieringsmekanismen inte får strida mot gemenskapens intressen, och särskilt inte konkurrens. Enligt avsnitt 5 får finansieringsmekanismerna inte göra det svårare för företag som inte redan är etablerade på vissa nationella eller regionala marknader eller för nya aktörer att få tillträde till dessa marknader. Som bl.a. betonas i skäl 220 tenderar systemet med kapacitetsreservation och kapacitetsavgift att hindra MVM – som är den avgjort största köparen på grossistmarknaden – från att byta till

⁽⁹⁰⁾ Se de inledande bestämmelserna till analysmetoden.

andra producenter än dem som har energiköpsavtal. Vidare tvingar avregleringen av marknaden och de villkor som fastställs i energiköpsavtalen MVM att köpa mer el än det behöver, vilket leder till att MVM säljer den elen vidare på den fria marknaden genom frisläppningsmekanismerna. Detta i sig hindrar nya aktörer på grossistmarknaden. Till sist anser kommissionen att energiköpsavtalen medför snedvridning av konkurrensen på den ungerska elgrossistmarknaden under en tid som kraftigt överskrider den tid som rimligen behövs för en övergång till marknadsekonomi.

(428) Reglerna om energiköpsavtalen uppfyller inte kriterierna i punkt 4.5 i analysmetoden eftersom det maximibelopp som utbetalas till elproducenterna mellan den 1 maj 2004 och energiköpsavtalens utgång inte specificeras på förhand.

(429) Vidare anges i punkt 4.8 i analysmetoden att kommissionen hyser starka reservationer när det gäller stöd som syftar till att behålla hela eller delar av de intäkter företaget hade innan direktiv 96/92/EG⁽⁹¹⁾ trädde i kraft, utan att strikt beakta de stödberättigande "stranded costs" som skulle kunna vara en följd av avregleringen av marknaden.

(430) Syftet med att behålla energiköpsavtalen när Ungern anslöt sig till EU var just att behålla det mesta av de intäkter som de berörda elproducenterna hade innan direktiv 96/92/EG trädde i kraft. Dessutom omfattar kraftverk med energiköpsavtal en mycket betydande marknadsandel och avtalen har en mycket lång löptid som kraftigt överskrider den tid som rimligen behövs för en övergång till marknadsekonomi.

(431) Vidare kan kommissionen inte inom ramen för de viktigaste bestämmelserna i energiköpsavtalen isolera vissa inslag som den kan anse förenliga med den gemensamma marknaden enligt analysmetoden. I synnerhet skulle en minskning av energiköpsavtalens löptid inte vara tillräckligt för att göra energiköpsavtalen förenliga med den gemensamma marknaden, eftersom finansieringsmetoden, som bygger på reserverade kapaciteter och garanterade köpkvantiteter, fortfarande skulle hindra framväxten av en faktisk konkurrens. Även prissättningsmekanismerna skulle fortfarande stå i strid med målet att främja framväxten av en verklig konkurrensbetonad marknad där priserna är ett resultat av samspelet mellan tillgång och efterfrågan.

⁽⁹¹⁾ Dagen för elmarknadens avreglering, som för Ungerns del var den 1 maj 2004.

(432) Mot bakgrund av ovanstående fastställer kommissionen att energiköpsavtalen är oförenliga med kriterierna i analysmetoden.

(433) Vissa berörda parter har också hävdad att artikel 86.2 i EG-fördraget kan vara tillämplig på energiköpsavtalen även då dessa inte uppfyller kriterierna i Altmark-domen.

(434) Kommissionen anser att resonemangen i skälen 255–275 när det gäller Altmark-domen också leder till slutsatsen att artikel 86.2 inte kan tillämpas på energiköpsavtalen.

(435) Artikel 86.2 kan endast tillämpas på företag som tillhandahåller särskilt definierade allmännyttiga tjänster, vilket inte gäller i detta särskilda fall, vilket demonstreras i skälen 256–267. Vidare måste ersättningen för tillhandahållandet av en allmännyttig tjänst vara proportionell mot de extra kostnader som uppstår, dvs. det måste vara möjligt att fastställa de allmännyttiga tjänsternas omfattning för att kunna kalkylera de tillhörande kostnaderna. Detta är inte fallet här, vilket demonstreras i skälen 268–270.

(436) Det stöd som är föremål för bedömningen utgör sålunda ett oförenligt statligt stöd.

7.8 Återbetalning

(437) Om kommissionen har fastställt att ett stöd är oförenligt med den gemensamma marknaden är kommissionen, enligt domstolens fasta rättspraxis, behörig att besluta att den berörda medlemsstaten skall upphäva eller ändra stödet⁽⁹²⁾. Enligt domstolens fasta rättspraxis syftar dessutom den skyldighet som ålagts en medlemsstat att upphäva ett stöd som kommissionen anser vara oförenligt med den gemensamma marknaden till att återställa den situation som rådde innan stödet beviljades⁽⁹³⁾. Domstolen har fastställt att detta mål är uppnått när stödmottagaren har betalat tillbaka de belopp som beviljats i form av olagligt stöd, och denne förlorar alltså den fördel som företaget åtnjöt på marknaden i förhållande till sina konkurrenter och den situation som rådde före utbetalningen av stödet är återställd⁽⁹⁴⁾.

(438) Till följd av ovannämnda rättspraxis fastställs det i artikel 14 i förordning (EG) nr 659/1999 att "vid negativa beslut i fall av olagligt stöd skall kommissionen besluta att den berörda medlemsstaten skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att återkräva stödet från mottagaren. Kommissionen skall inte återkräva stödet om detta skulle stå i strid med en allmän princip i gemenskapsrätten."

⁽⁹²⁾ Dom av den 12 juli 1973 mål C-70/72, kommissionen mot Tyskland, REG 1973, s. 813, punkt 13.

⁽⁹³⁾ Dom av den 14 september 1994 i förenade målen C-278/92, C-279/92 och C-280/92, Spanien mot kommissionen, REG 1994, s. I-4103, punkt 75.

⁽⁹⁴⁾ Dom av den 17 juni 1999 i mål C-75/97, Belgien mot kommissionen, REG 1999, s. I-03671, punkterna 64–65.

(439) Vissa berörda parter hävdade att upphävandet av privaträttsliga avtal genom ett kommissionsbeslut skulle strida mot principen om rättslig säkerhet eftersom energiköpsavtal är privaträttsliga avtal som elproducenterna ingick i god tro under de marknadsförhållanden som rådde vid den tiden. De hävdar också att ett sådant beslut skulle strida mot proportionalitetsprincipen. Kommissionen förkastar dessa argument av de anledningar som anges i skälen 382–387.

(440) När det gäller proportionalitet kan enligt fast rättspraxis ett återkrav av ett olagligen beviljat statligt stöd i syfte att återställa den tidigare situationen därför i princip inte anses vara oproportionerligt i förhållande till målet för bestämmelserna om statligt stöd i fördraget ⁽⁹⁵⁾.

(441) Kommissionen anser därför att det föreligger tillräckliga skäl för att återkräva det stöd som beviljats genom energiköpsavtalen för att återställa konkurrensvillkoren.

Beräkning av det stödbelopp som ska återbetalas

(442) Det framgår av skälen 176–223 att den fördel som kommer av energiköpsavtalen vida överskrider alla positiva skillnader mellan energiköpsavtalens priser och de priser som kunde ha uppnåtts på marknaden utan energiköpsavtal.

(443) Kommissionen anser dock att det totala värdet på alla villkor i MVM:s långsiktiga köpskyldigheter, enligt skälen 174–236, för perioden mellan den 1 maj 2004 och upphävandet av energiköpsavtalen, inte kan beräknas exakt. När kommissionen beslutar om att olagligt stöd ska återkrävas kommer den följaktligen att begränsa sitt återkravsbeslut till den eventuella skillnaden mellan elproducenternas intäkter inom ramen för sina energiköpsavtal och de intäkter de hade kunna erhålla på marknaden utan energiköpsavtal under samma tidsperiod.

(444) När kommissionen fastställer det belopp som elproducenterna ska betala tillbaka, medger den att det är ganska komplicerat att exakt beräkna det stödbelopp

som mottagarna faktiskt erhållit, eftersom det beror på priserna och mängderna av el som producerats och sålts på den ungerska grossistmarknaden mellan den 1 maj 2004 och den dag energiköpsavtalen upphört att gälla om inget av energiköpsavtalen hade varit i kraft under den perioden. Eftersom energiköpsavtalen omfattar huvuddelen av den ungerska produktionskapaciteten skulle marknaden ha varit helt annorlunda under den "kontrafaktiska situationen" ⁽⁹⁶⁾ än den var i verkligheten.

(445) Ett särdrag för el är att den inte kan lagras på ett lönsamt sätt när den väl har producerats. För att garantera stabila nät måste tillgång och efterfrågan på el ständigt vara i balans. Den mängd energi som elproducenter och importörer kan sälja på grossistmarknaden under en viss period och det pris de kan erhålla för den energin beror därför inte på den totala mängd energi som köparna efterfrågar under den perioden, utan på den energimängd som efterfrågas vid varje tillfälle ⁽⁹⁷⁾. Efterfrågan på el varierar desutom kraftigt under dygnet och med årtiderna, vilket innebär att den produktions- och importkapacitet som behövs för att tillgodose behovet vid olika tidpunkter också varierar och att vissa elproduktionsenheter endast levererar energi under perioder med stor efterfrågan ⁽⁹⁸⁾. Marknadens funktion kan därför inte bedömas helt exakt på grundval av uppgifter om den årliga konsumtionen, produktionen och priser som är tillgängliga för kommissionen.

(446) I enlighet med domstolens rättspraxis finns det emellertid inte någon gemenskrävt rättslig bestämmelse som ålägger kommissionen att fastställa det exakta stödbelopp som ska återbetalas när den förordnar att ett stöd som har förklarats vara oförenligt med den gemensamma marknaden ska återbetalas. Det är tillräckligt att kommissionens beslut innehåller uppgifter som gör det möjligt för beslutets adressat att själv utan alltför stora svårigheter fastställa detta belopp ⁽⁹⁹⁾.

(447) I enlighet därmed ger kommissionen ut riktlinjer för beräkning av det belopp som ska återbetalas. Som redan nämnts omfattar energiköpsavtalen en så betydande del av den ungerska elproduktionsmarknaden att priserna utan energiköpsavtal skulle ha varit andra än de faktiska priserna på den del av marknaden där energiköpsavtal

⁽⁹⁵⁾ Mål C-75/97, Belgien mot kommissionen, REG 1999, s. I-03671, punkt 68, mål C-142/87 Belgien mot kommissionen, REG 1990, s. I-00959, punkt 66, och förenade målen C-278/92, C-279/92 och C-280/92, Spanien mot kommissionen, REG 1994, s. I-4103, punkt 75.

⁽⁹⁶⁾ Definieras som ett fiktivt scenario där inget energiköpsavtal var i kraft mellan den 1 maj 2004 och den dag energiköpsavtalen upphört att gälla. Den "faktiska situationen" är vad som faktiskt hände på grund av förekomsten av energiköpsavtalen.

⁽⁹⁷⁾ Denna parameter uttrycks i MW och kallas allmänt "systemlast".

⁽⁹⁸⁾ Perioder med stor efterfrågan kallas allmänt "höglasterperioder", i motsats till "baslastperioder".

⁽⁹⁹⁾ Se framför allt dom av den 12 oktober 2000, mål C-480/98, Spanien mot kommissionen, REG 2000, s. I-8717, punkt 25, och av den 12 maj 2005, C-415/03, kommissionen mot Grekland, REG 2005, s. I-3875, punkt 39.

inte förekommer. Följaktligen kan de priser som elproducenterna kunde ha erhållit om energiköpsavtalen inte hade funnits beräknas utifrån en marknadssimulering som består av en analys av hur elgrossistmarknaden fungerar under den "kontrafaktiska situationen". Syftet med simuleringen är att uppskatta försäljningen och priserna under den kontrafaktiska situationen för att fastställa tillförlitliga uppskattningar av de belopp som MVM skulle ha betalat de berörda elproducenterna för energi som köpts av dessa under den situationen. Simuleringen måste uppfylla de villkor som anges i följande skäl.

(448) Först och främst, med tanke på att el har en mycket låg efterfrågan på priselasticitet, bör simuleringen göras under antagande av att systemlasten under den kontrafaktiska situationen vid varje enskild tidpunkt är identisk med den faktiska lasten vid den tidpunkten.

(449) För det andra säljs, såsom nämns i skäl 196, stora elvolymerna på konkurrensutsatta grossistmarknader via spot- eller terminskontrakt. Av elbranschundersökningen framgick det att terminsprisernas nivå berodde på enskilda förväntningar på spotmarknadsprisernas utveckling. Till skillnad från spotmarknaderna, för vilka ekonomisk teori tyder på att priset under helt konkurrensmässiga villkor vid varje tidpunkt är de högsta kortfristiga marginalkostnaderna för alla produktionsenheter som behövs för att möta efterfrågan⁽¹⁰⁰⁾, finns det ingen måttstock för priserna på terminsmarknader som kan uppskattas med ekonomisk teori. Det är heller inte möjligt att simulera effekterna av de strategier som både säljare och köpare utvecklats för förhandlingar emellan spot- och terminskontrakt. Detta åskådliggörs genom de många varierande situationerna på grossistmarknaderna över hela Europa. Elbranschundersökningen visade att förhållandet mellan handelsvolymerna i form av spotprodukter och den nationella elkonsumentens varierade kraftigt i medlemsstaterna⁽¹⁰¹⁾.

(450) Som beskrivs i skäl 198 utgör spotpriserna, och särskilt priserna på spotbörserna, normalt referensvärden för hela grossistmarknaden, och även för terminsprodukter. Kommissionen anser därför, för att man ska kunna fastställa de stödbelopp som ska återbetalas, att grossistmarknaden bör simuleras under antagande av att all el skulle handlas genom spotkontrakt, med undantag av de särskilda inslag som nämns i skälen 453–456.

⁽¹⁰⁰⁾ Under helt konkurrensmässiga villkor är alla produktionsenheter som behövs för att möta efterfrågan vid varje tidpunkt de som har de lägsta kortfristiga marginalkostnaderna och kan försäkra nätet med all kraft som behövs för att möta efterfrågan. Elproduktionsenheterna kan klassificeras efter sina kortfristiga marginalkostnader. Deras tillträde till marknaden vid varje tidpunkt beror på deras ställning i denna "företrädesordning", på systemlasten och på den kraft som levererats av de produktionsenheter som har en högre ställning i företrädesordningen.

⁽¹⁰¹⁾ Exempelvis är förhållandet 5 % i Frankrike, 11 % i Förenade kungariket, 44 % i Italien och 84 % i Spanien.

(451) Simuleringen bör göras på grundval av de berörda produktionsenheternas kortfristiga marginalkostnader. Simuleringen bör därför beakta specifika uppgifter av betydelse för varje enskild elproduktionsenhet i drift i Ungern⁽¹⁰²⁾ mellan den 1 maj 2004 och den dag energiköpsavtalen faktiskt upphör att gälla, särskilt med avseende på installerad kapacitet, termisk verkningsgrad, bränslekostnader och andra viktiga komponenter i de rörliga kostnaderna, samt perioder av planerade och oplanerade avbrott. Dessutom bör simuleringen utföras under det grundläggande antagandet att det vid varje tidpunkt finns ett enda pris på den simulerade spotmarknaden till följd av mekanismer för tillgång och efterfrågan. Detta enda pris varierar över tiden på grund av varierande efterfrågan och rörliga kostnader.

(452) Simuleringen bör beakta att MVM under den kontrafaktiska situationen inte skulle behöva köpa energi som inte behövs för att tillgodose behoven inom det allmännyttiga segmentet⁽¹⁰³⁾. Frisläppningsmekanismerna enligt skäl 226 skulle därför inte finnas under den kontrafaktiska situationen, och MVM:s behov skulle begränsas till den mängd som behövs för att tillgodose efterfrågan inom allmännyttan.

(453) Simuleringen bör också beakta vissa specifika, på lämpligt sätt motiverade situationer som kan medföra en avvikelse från marginalkostnadsprincipen, som ligger till grund för hela simuleringen. Kraftvärmeverk kan råka ut för sådana specifika situationer. Beroende på kraftvärmeverkens avtal eller skyldigheter vad gäller värmetillförsel, kan de bli tvungna att sälja energi till ett lägre pris än deras kortfristiga marginalkostnader.

(454) Sådana situationer kan också drabba produktionsenheter som omfattas av ett system för offentligt stöd på grund av att de är baserade på miljövänlig teknik. Detta är fallet i Ungern, där lagstiftningen kräver att MVM och de regionala distributionsföretagen obligatoriskt köper el som producerats i kraftvärmeverk eller från avfall eller förnybara energikällor till offentligt reglerade priser som vanligtvis är högre än priserna på den konkurrensutsatta grossistmarknaden. Simuleringen måste beakta att detta system med obligatoriska köp skulle ha förekommit även under den kontrafaktiska situationen. De mängder som MVM köper inom ramen för systemet med obligatoriska köp och de priser som betalas för den energin skulle ha varit desamma som under den faktiska situationen⁽¹⁰⁴⁾.

⁽¹⁰²⁾ Oavsett om de har energiköpsavtal eller ej.

⁽¹⁰³⁾ Med beaktande av förlusterna på överförings- och distributionsnäten.

⁽¹⁰⁴⁾ Den faktiska situationen motsvarar ställningen på marknaden sedan den 1 maj 2004 med förekomsten av energiköpsavtalen.

- (455) Simuleringen bör även beakta att vissa fysiskt tillgängliga produktionskapaciteter inte är tillgängliga för eltillförsel på grossistmarknaden eftersom de är reserverade för tillhandahållande av balanstjänster till TSO. Under den faktiska situationen tillhandahölls balanstjänster både av producenter med ett energiköpsavtal och andra producenter. Simuleringen bör utföras under antagandet att under den "kontrafaktiska situationen" var de kapaciteter som reserverats för tillhandahållande av balanstjänster till TSO, den energi som tillhandahållits på grundval av dessa kapaciteter och de priser som erhöles för denna samma som under den faktiska situationen.
- (456) Under den kontrafaktiska situationen kan de elmängder som importerats och exporterats och de priser som erhöles för dessa ha varit andra än under den faktiska situationen. Det skulle dock inte vara möjligt att exakt bedöma den effekten utan att utvidga simuleringen till de exporterande och importerande ländernas marknader, eftersom marknadsaktörernas beslut beträffande export eller import från ett land till ett annat påverkas av de marknadsvillkor som råder både i exportlandet och importlandet. Med tanke på att de volymer som importeras till och exporteras från Ungern är begränsade jämfört med dem som produceras och konsumeras inom landet och med hänsyn till att en tredjedel av den totala importen omfattas av långsiktiga avtal⁽¹⁰⁵⁾ anser kommissionen att en sådan utvidgning av simuleringen skulle kunna kräva orimliga insatser. Ungern kan därför anse att de importerade och exporterade mängderna och motsvarande priser under den kontrafaktiska situationen var desamma som under den faktiska situationen.
- (457) Kommissionen känner till att vissa elproducenter som inte har något energiköpsavtal med MVM har slutit långsiktiga eller medelfristiga avtal om elleveranser till andra kunder. Kommissionen anser dock att sådana avtal inte bör tas med i simuleringen eftersom upphävandet av energiköpsavtalen den 1 maj 2004 eller tidigare, vilket är det grundläggande antagandet för den kontrafaktiska situationen, måste ha lett till en förändring av alla elproducenters affärsstrategier med tanke på den stora andelen installerad kapacitet som reserverats inom ramen för energiköpsavtalen. Som nämns i skäl 449 är det inte möjligt att uppskatta den andel el som säljs som spot- och terminsprodukter. Det är därför rimligt att anse att alla elproducenter säljer hela sin produktion som spotprodukter såvida de inte hamnar i någon av de situationer som avses i skälen 453–456.
- (458) Det mest exakta sättet att simulera en elgrossistmarknad är att göra det per timme och ta med alla specifika parametrar för varje enskild timme i beräkningen. Kommissionen kommer dock att godta att simuleringen begränsas till representativa tidsprover och att resultaten av de simuleringar som utförs på varje representativt tidsprov extrapoleras till hela den period som bedöms.
- (459) Simuleringen bör frambringa tillförlitliga uppskattningar av den mängd energi som varje elproduktionsenhet levererat och det pris som erhöles för denna under den kontrafaktiska situationen. Förhållandet mellan den energi som MVM behöver för att tillgodose det reglerade marknadssegmentets behov⁽¹⁰⁶⁾ och den totala mängd energi som tillhandahållits på elgrossistmarknaden vid varje tillfälle bör beräknas på grundval av historik beträffande slutanvändarnas totala konsumtion inom det reglerade marknadssegmentet och alla slutanvändares totala konsumtion under den faktiska situationen.
- (460) Denna andel bör användas för att uppskatta de energimängder som varje elproducent skulle ha sålt till MVM vid varje tillfälle under den kontrafaktiska situationen. På grundval av dessa beräkningar bör de totala belopp som MVM skulle ha betalat till varje elproducent för den energi som köpts för att tillgodose behovet inom det reglerade marknadssegmentet under den kontrafaktiska situationen beräknas för hela bedömningsperioden⁽¹⁰⁷⁾.
- (461) Vid det sista steget i beräkningen av de belopp som ska återbetalas bör hänsyn tas till att elproducenterna under den faktiska situationen inte sålt hela produktionen från de block som omfattas av energiköpsavtal till MVM, utan använt sina oreserverade kapaciteter för försäljning till andra kunder än MVM. För vart och ett av de berörda producerande blocken bör det stödbelopp som ska återbetalas beräknas årligen på skillnaden mellan intäkterna från försäljning av energi till MVM inom ramen för energiköpsavtalen⁽¹⁰⁸⁾ under den faktiska situationen och de belopp som MVM skulle ha betalat under den kontrafaktiska situationen, beräknat enligt ovanstående principer.
- (462) Kommissionen medger dock att de berörda elproducenterna under den kontrafaktiska situationen kan ha erhållit högre intäkter från andra kunder än MVM än dem de erhållit från dessa under den faktiska situationen. Detta beror främst på att MVM under den kontrafaktiska

⁽¹⁰⁵⁾ Som skulle ha fortsatt att gälla under den kontrafaktiska situationen.

⁽¹⁰⁶⁾ Denna mängd motsvarar den energi som konsumenterna inom det reglerade marknadssegmentet faktiskt förbrukar och den ytterligare mängd som behövs på grund av förlusterna i överförings- och distributionsnäten.

⁽¹⁰⁷⁾ Mellan den 1 maj 2004 och den dag energiköpsavtalen upphör att gälla.

⁽¹⁰⁸⁾ Intäkterna ska beräknas på de priser som MVM faktiskt har betalat. För den period då de reglerade priserna överskred energiköpsavtalens prisformler (9 december 2006–31 december 2007), bör de reglerade priserna beaktas i den beräkningen.

situationen inte reserverar något kapacitet, vilket ger elproducenterna ytterligare möjligheter att sälja sin produktion till andra kunder än MVM. Ungern kan därför från de belopp som beräknats enligt skäl 461 dra av skillnaden mellan de intäkter som elproducenterna skulle ha erhållit från andra kunder än MVM under den kontrafaktiska situationen och de intäkter de skulle ha erhållit från andra kunder än MVM under den faktiska situationen, om den skillnaden är positiv.

- (463) Den ränta som ska betalas enligt artikel 14.2 i förordning (EG) nr 659/1999 bör också beräknas på årsbasis.
- (464) För att kommissionen ska kunna bedöma noggrannheten och tillförlitligheten i den simulering som Ungern utfört ska Ungern lämna kommissionen en detaljerad beskrivning av den underliggande metoden och de datamängder som matats in i simuleringen.
- (465) Kommissionen vet att det finns lämpliga verktyg för att utföra den nödvändiga simuleringen. Kommissionen använde faktiskt ett sådant verktyg i samband med elbranschundersökningen för att bedöma sex europeiska grossistmarknadens struktur och funktion⁽¹⁰⁹⁾. Sådana verktyg används också av ett antal elproducenter och elhandlare för att göra långtidsprognoser för el, bedriva resursplanering och optimera elproduktionen. Som nämnts ovan är kommissionen också beredd att godta vissa förenklingar, och särskilt användningen av representativa tidsprover i stället för en simulering per timme. På grundval av principen om lojalt samarbete enligt artikel 10 i EG-fördraget måste Ungern därför utföra en simulering enligt ovanstående principer och beräkna det stödbelopp som ska återbetalas utifrån den simuleringen inom rimlig tid.

Verkställighet av beslutet

- (466) Domstolen anser att en medlemsstat som stöter på oförutsedda eller oförutsägbara svårigheter eller som blir varse följer som kommissionen inte har förutsett kan underställa kommissionen dessa problem för bedömning tillsammans med förslag på lämpliga förändringar. I detta fall bör kommissionen och medlemsstaten samarbeta med god vilja för att övervinna svårigheterna med fullt iakttagande av bestämmelserna i EG-fördraget⁽¹¹⁰⁾.

⁽¹⁰⁹⁾ De berörda medlemsstaterna var Belgien, Frankrike, Italien, Nederländerna, Spanien, Tyskland och Förenade kungariket, som har bland de största grossistmarknaderna i Europa.

⁽¹¹⁰⁾ Se dom av den 2 februari 1989 i mål C-94/87, kommissionen mot Tyskland, REG 1989, s. 175, punkt 9 och dom av den 4 april 1995 i mål C-348/93, kommissionen mot Italien, REG 1995, s. I-673, punkt 17.

- (467) Kommissionen uppmanar därför Ungern att för kommissionen lägga fram de eventuella problem som påträffas vid genomförandet av detta beslut.

8. SLUTSATSER

- (468) Kommissionen sluter sig till att energiköpsavtalen utgör statligt stöd till elproducenterna enligt artikel 87.1 i EG-fördraget och att detta statliga stöd är oförenligt med den gemensamma marknaden.
- (469) Såsom förklaras i punkt 7.3 består de inslag av stöd som ingår i energiköpsavtalen av skyldigheten för MVM att köpa en viss kapacitet och en garanterad minimikvantitet av el till ett pris som täcker kapitalkostnader samt fasta och rörliga kostnader under en betydande del av produktionsenheternas livstid, vilket garanterar avkastning på investeringen.
- (470) Eftersom detta statliga stöd är oförenligt med EG-fördraget, måste det avslutas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Köpskyldigheterna i energiköpsavtalen mellan Magyar Villamos Művek Rt. och Budapesti Erőmű Rt., Dunamenti Erőmű Rt., Mátrai Erőmű Rt., AES-Tisza Erőmű Kft, Csepeli Áramtermelő Kft., Paksi Atomerőmű Rt. och Pécsi Erőmű Rt. (som undertecknade det ursprungliga energiköpsavtalet och var företrädare till Pannon Hőerőmű Rt.)⁽¹¹¹⁾ utgör statligt stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget till elproducenterna.

2. Det statliga stöd som nämns i artikel 1.1 är oförenligt med den gemensamma marknaden.

3. Ungern ska avstå från att bevilja det statliga stödet enligt punkt 1 inom sex månader från delgivningen av detta beslut.

Artikel 2

1. Ungern ska återkräva det stöd som avses i artikel 1 från stödmottagarna.

2. På de belopp som ska återkrävas ska ränta tas ut från det datum de stod till stödmottagarens förfogande fram till den dag de återkrävs.

⁽¹¹¹⁾ De uppräknade företagsnamnen är de som gällde vid tiden för energiköpsavtalens undertecknande.

3. Räntesatsen ska beräknas som ränta på ränta enligt kapitel V i kommissionens förordning (EG) nr 794/2004⁽¹¹²⁾ ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 271/2008⁽¹¹³⁾.

Artikel 3

1. Inom två månader från tillkännagivandet av detta beslut ska Ungern lämna information till kommissionen om de åtgärder som redan vidtagits eller planerats för att följa detta beslut, och särskilt vilka åtgärder som vidtagits för att göra en lämplig simulering av grossistsmarknaden för att fastställa de belopp som ska återkrävas, den detaljerade metod som ska tillämpas och en närmare beskrivning av den datamängd som ska användas i det syftet.

2. Ungern ska hålla kommissionen underrättad om genomförandet av de nationella åtgärder som vidtagits för att genomföra detta beslut till dess att det stöd som avses i artikel 1 helt har återbetalats. Ungern ska på särskild begäran från kommissionen omedelbart lämna information om de åtgärder som redan vidtagits och planerats för att efterleva detta beslut. Ungern ska även lämna detaljerad information om de stöd- och räntebelopp som redan återkrävts av stödmottagarna.

Artikel 4

1. Ungern ska beräkna det exakta stödbelopp som ska återkrävas på grundval av en lämplig simulering av elgrossistmark-

nadens ställning om inget av energiköpsavtalen enligt artikel 1.1 hade varit i kraft sedan den 1 maj 2004.

2. Inom sex månader från delgivningen av detta beslut ska Ungern beräkna de belopp som ska återkrävas på grundval av den metod som nämns i punkt 1 och lämna alla relevanta uppgifter till kommissionen om simuleringen, och särskilt resultaten av denna, en detaljerad beskrivning av den metod som tillämpats och den datamängd som använts för att utföra simuleringen.

Artikel 5

Ungern ska säkerställa att stödet enligt artikel 1 återkrävs inom tio månader från tillkännagivandet av detta beslut.

Artikel 6

Detta beslut riktar sig till Republiken Ungern.

Utfärdat i Bryssel den 4 juni 2008

På kommissionens vägnar

Neelie KROES

Ledamot av kommissionen

⁽¹¹²⁾ EUT L 140, 30.4.2004, s. 1.

⁽¹¹³⁾ EUT L 82, 25.3.2008, s. 1.

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 2 juli 2008

om den åtgärd C 16/04 (f.d. NN 29/04, CP 71/02 och CP 133/05) som Grekland genomfört till förmån för Hellenic Shipyards

[delgivet med nr K(2008) 3118]

(Endast den grekiska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2009/610/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT
DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig ⁽¹⁾ och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

- (1) Genom en skrivelse av den 9 september 2003 överlämnade de grekiska myndigheterna en ansökan till kommissionen från Hellenic Shipyards SA (nedan kallat HSY) om att ändra den investeringsplan för omstrukturering av företaget som kommissionen beviljat stöd till genom kommissionens beslut av den 15 juli 1997 i stödärende N 401/97 ⁽²⁾ (nedan kallat beslut N 401/97). Enligt den ändrade planen från november 2002 ansökte HSY och fick till slut de grekiska myndigheternas godkännande att fullfölja genomförandet av investeringsplanen senast den 30 juni 2004. Vidare har det stöd som kommissionen beviljade 1997 enligt den ändrade planen ännu inte betalats ut till HSY.
- (2) Genom en skrivelse av den 31 oktober 2003 förklarade de grekiska myndigheterna att kommissionen "upplysningsvis" underrättats om ändringarna och att de inte avsåg att göra en anmälan.
- (3) Genom en skrivelse av den 18 november 2003 bad kommissionen de grekiska myndigheterna att klargöra om de hade för avsikt att bevilja eller utbetala stöd till HSY för de ändamål som anges i den ändrade investeringsplanen. I samma skrivelse påminde kommissionen de grekiska myndigheterna om att de i så fall, i enlighet med rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget ⁽³⁾ (nedan kallad förordning (EG) nr 659/1999), måste anmäla stödet till kommissionen och inte genomföra det förrän kommissionen har fattat ett formellt beslut om detta.

(4) Genom en skrivelse av den 16 januari 2004 förklarade de grekiska myndigheterna att det stöd som de tänkte bevilja var "befintligt stöd", som omfattades av kommissionens godkännande från 1997, och att de grekiska myndigheterna hade behörighet att godkänna ändringar av omstruktureringsplanen, inbegripet en förlängd tidsfrist för genomförandet av planen.

(5) Genom en skrivelse av den 20 februari 2004 meddelade kommissionen de grekiska myndigheterna att den tvivlade på att ovannämnda uttalanden stämde.

(6) Genom en skrivelse av den 27 februari 2004 förklarade de grekiska myndigheterna att man fram till detta datum inte hade beviljat HSY något statligt stöd.

(7) Genom beslut K(2004) 1359 av den 20 april 2004 ⁽⁴⁾ (nedan kallat inledningsbeslutet) inledde kommissionen det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende de ändringar som gjorts av en investeringsplan som delvis finansierades genom ett investeringsstöd som beviljats genom beslut N 401/97. I inledningsbeslutet hänvisades också till flera lån och garantier som beviljats HSY av den statsägda banken Hellenic Bank of Industrial Development (nedan kallad ETVA) och till de grekiska myndigheternas underlåtenhet att tillhandahålla årliga rapporter.

(8) Efter att ha begärt och beviljats förlängd tidsfrist för att inkomma med synpunkter lämnade Grekland sina synpunkter om inledningsbeslutet i en skrivelse av den 20 oktober 2004.

(9) Kommissionens beslut att inleda förfarandet offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* ⁽⁵⁾. Kommissionen uppmanade berörda parter att inkomma med sina synpunkter på åtgärden i fråga.

(10) Efter att ha begärt och beviljats förlängd tidsfrist för att inkomma med synpunkter lämnade HSY sina synpunkter om inledningsbeslutet i en skrivelse av den 18 oktober 2004. Synpunkterna var desamma som dem som Grekland lämnade den 20 oktober 2004. Elefsis, en grekisk konkurrent till HSY, lämnade sina synpunkter i en skrivelse av den 10 september 2004. Dessa synpunkter överlämnades till Grekland genom skrivelserna av den 16 december 2004 och den 23 december 2004, varpå

- Grekland svarade genom skrivelser av den 20 januari 2005 respektive den 26 januari 2005. Genom en skrivelse av den 29 mars 2005 skickade Elefsis ytterligare synpunkter till Grekland, som svarade genom en skrivelse av den 23 maj 2005.
- (11) Från och med 2002 började kommissionen motta klagomål från Elefsis som påstod att HSY erhållit flera olagliga och oförenliga stödåtgärder och att HSY hade missbrukat det stöd som kommissionen beviljat. Skrivelserna var daterade den 23 maj 2002, den 28 maj 2002, den 14 augusti 2002, den 24 april 2003, den 3 februari 2004, den 4 mars 2004, den 30 juni 2004, den 8 april 2005, den 27 april 2005, den 24 maj 2005, den 10 juni 2005, den 15 juli 2005, den 28 juli 2005, den 13 september 2005, den 16 september 2005, den 21 oktober 2005, den 12 december 2005, den 23 december 2005, den 6 januari 2006, den 10 januari 2006, den 12 januari 2006, den 18 januari 2006, den 23 januari 2006, den 3 februari 2006, den 9 februari 2006, den 23 mars 2006, den 28 mars 2006, den 6 april 2006, den 20 april 2006, den 24 maj 2006 och den 2 juni 2006. Kommissionen skickade skrivelser till den klagande den 27 juni 2002, den 22 juli 2004 och den 12 augusti 2005.
- (12) Klagomålen registrerades som CP 71/02 och CP 133/05.
- (13) Kommissionen bad Grekland genom skrivelser av den 30 januari 2003, den 30 juli 2004, den 2 maj 2005, den 24 maj 2005, den 24 mars 2006, den 24 maj 2006 och den 29 maj 2006 att lämna upplysningar. Grekland svarade genom skrivelser av den 31 mars 2003, den 21 oktober 2004, den 17 december 2004, den 20 juni 2005, den 25 april 2006, den 30 maj 2006 och den 1 juni 2006.
- (14) Kommissionen hade ett möte med de grekiska myndigheterna den 22 mars 2006 (då de grekiska myndigheterna beledsagades av företrädare för HSY och Piraeus Bank och överlämnade ytterligare dokument till kommissionen), med den klagande den 10 januari 2003, den 14 januari 2005, den 10 mars 2005, den 20 maj 2005, den 19 oktober 2005, den 8 november 2005 och den 23 mars 2006, och med Thyssen Krupp Marine Systems AG (nedan kallat TKMS) den 21 mars 2006.
- (15) Genom beslut K(2006) 2983 av den 4 juli 2006 ⁽⁶⁾ (nedan kallat *utvidgningsbeslutet*) utvidgade kommissionen det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget till att även omfatta flera ytterligare åtgärder till förmån för HSY. I utvidgningsbeslutet slår kommissionen också fast att flera oanmälda åtgärder antingen omfattas av artikel 296 i EG-fördraget eller inte utgör stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.
- (16) Utvidgningen av förfarandet i ärende C 16/04 påverkar inte några andra befintliga eller kommande förfaranden om statligt stöd som rör HSY, till exempel förfarande C 40/02.
- (17) Efter att ha begärt och beviljats förlängd svarsfrist svarade Grekland på utvidgningsbeslutet genom en skrivelse av den 5 oktober 2006.
- (18) Kommissionens beslut att utvidga förfarandet offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* ⁽⁷⁾. Kommissionen uppmanade berörda parter att inkomma med sina synpunkter på åtgärden i fråga.
- (19) Kommissionen har mottagit synpunkter från följande berörda parter. HSY lämnade sina synpunkter i en skrivelse av den 30 oktober 2006. Greek Naval Shipyard Holding (nedan kallat GNSH) och TKMS lämnade sina synpunkter i en gemensam skrivelse av den 30 oktober 2006. Piraeus Bank lämnade sina synpunkter i en skrivelse av den 27 oktober 2006 – och efter ett möte med kommissionen den 15 november 2007 – i en skrivelse av den 27 december 2006. Efter att ha begärt och beviljats förlängd svarsfrist lämnade Elefsis sina synpunkter i en skrivelse av den 17 november 2006.
- (20) Kommissionen har genom en skrivelse av den 22 februari 2007 översänt dessa synpunkter till Grekland, som bemötte dem genom skrivelser av den 7 mars 2007 respektive den 19 mars 2007. Genom en skrivelse av den 27 april 2007 översände kommissionen bilagor till synpunkterna från tredje part till Grekland, som kommissionen inte hade skickat med i skrivelsen av den 22 februari. I skrivelsen av den 27 april 2007 ställde kommissionen också flera frågor till Grekland, som svarade genom en skrivelse av den 29 juni 2007. Genom en skrivelse av den 23 augusti 2007 ställde kommissionen frågor till HSY, som svarade genom en skrivelse av den 9 oktober 2007. Genom en skrivelse av den 13 november 2007 begärde kommissionen mer information från Grekland och översände HSY:s svar av den 9 oktober 2007. Grekland svarade genom skrivelser av den 4 december 2007 respektive den 14 december 2007. Kommissionen träffade de grekiska myndigheterna den 16 oktober 2007 och den 21 januari 2008. Kommissionen skickade fler frågor till Grekland den 12 februari 2008, varpå Grekland svarade genom en skrivelse av den 3 mars 2008.
- (21) Den 8 maj 2007 hölls det ett möte mellan kommissionen, TKMS/GNSH och HSY:s advokat. TKMS/GNSH inkom med ytterligare synpunkter genom en skrivelse av den 21 juni 2007. Den 11 september 2007 översände kommissionen skrivelsen till Grekland, som inkom med synpunkter genom en skrivelse av den 11 oktober 2007. Efter ett andra möte den 9 januari 2008 mellan kommissionen och samma personer inkom TKMS/GNSH med ytterligare en skrivelse av den 18 januari 2008, som översändes till de grekiska myndigheterna genom en skrivelse av den 12 februari 2008.

- (22) Kommissionen hade möte med Elefsis den 15 mars 2007 och den 7 augusti 2007. Efter det sista mötet inkom Elefsis med ytterligare synpunkter genom en skrivelse av den 8 november 2007, som översändes till Grekland genom en skrivelse av den 17 januari 2008. Grekland svarade genom en skrivelse av den 15 februari 2008.
- (23) Piraeus Bank inkom med ytterligare synpunkter genom en skrivelse av den 22 oktober 2007, som översändes till Grekland genom en skrivelse av den 13 november 2007. Den 12 februari 2008 begärde Piraeus Bank ytterligare ett möte med kommissionen. Mötet ägde rum den 5 mars 2008.
- (24) Enligt artikel 6 i förordning (EG) nr 659/1999 ska medlemsstaten och andra intresserade parter lämna sina synpunkter inom en månad och "[i] vederbörligen berättigade fall får kommissionen förlänga den föreskrivna tidsfristen". I det här fallet fortsatte parterna att inkomma med synpunkter (och att begära möten med kommissionen) efter det att tidsfristen hade löpt ut. Inledningsvis översände kommissionen dessa skrivelser till Grekland för att ge landet tillfälle att bemöta dem, vilket gav Grekland intrycket att kommissionen hade godtagit dessa skrivelser, som skickats efter det att tidsfristen på en månad hade löpt ut. Kommissionen godtog inledningsvis de berörda parternas inbjudningar till möten och godtog också under dessa möten de berörda parternas begäran om att få lov att inkomma med en skrivelse med ytterligare upplysningar om de frågor som diskuterades vid mötet. Kommissionen sade dock aldrig till de berörda parterna att de tänkte godta de skrivelser som skickades efter det att tidsfristen på en månad hade löpt ut. Kommissionen har till exempel aldrig sagt till de berörda parterna att de kunde inkomma med synpunkter i all oändlighet eller att kommissionen skulle informera dem om när den tänkte sluta att godta skrivelser.
- (25) Kommissionen anser att det var motiverat att förlänga den föreskrivna tidsfristen efter en månad i det här fallet eftersom utvidgningsbeslutet omfattar ett stort antal åtgärder. För att bedöma flera av åtgärderna måste man dessutom göra komplicerade juridiska analyser och klargöra sakförhållanden som sträcker sig så mycket som tio år tillbaka i tiden.
- (26) Vissa av de berörda parterna fortsatte emellertid att inkomma med skrivelser till kommissionen över ett år efter det att utvidgningsbeslutet hade offentliggjorts. Om kommissionen inte hade bestämt sig för att ignorera de synpunkter som inkom efter ett visst datum kunde det ständiga inlämnandet av synpunkter ha hindrat kommissionen från att komma fram till ett slutligt beslut inom skälig tid⁽⁸⁾. Dessutom kom vissa av parterna inte med några nya faktauppgifter i sina skrivelser utan fortsatte att ge synpunkter på frågor som de redan hade kommenterat i tidigare skrivelser. Det får inte vara syftet med att förlänga tidsfristen för att inkomma med synpunkter.
- (27) Kommissionen beslutade därför att skrivelser som mottagits efter den 5 mars 2008 (dvs. den dag då kommissionen mottog en fyrsidig skrivelse, daterad den 3 mars 2008, i vilken Grekland svarade på kommissionens skrivelse av den 12 februari 2008) skulle anses ha inkommit efter det att tidsfristen för att inkomma med synpunkter hade löpt ut. Detta gäller Elefsis skrivelser av den 7 mars 2008, den 24 april 2008 och den 2 juni 2008⁽⁹⁾ och GNSH/TKMS:s skrivelse av den 2 april 2008. Det innebär att dessa skrivelser inte översändes till Grekland för bemötande och inte beaktades i detta beslut.

2. KOMMISSIONENS OCH RÅDETS TIDIGARE BESLUT

- (28) HSY:s anläggningar är bland de största i östra Medelhavet. Varvet ligger i Skaramanga, väster om Aten, i Attica. HSY grundades 1939 av den grekiska flottan och köptes 1957 av Niarchoskoncernen. Den långvariga krisen i sjöfartssektorn, som följde på den första oljekrisen, hade en negativ inverkan på HSY:s verksamhet. I april 1985 var situationen så kritisk att företaget lade ned verksamheten och inledde en likvidationsprocess. I september 1985 köpte den statsägda banken ETVA företaget. Verksamheten återupptogs efter försäljningen. Företagets verksamhet var dock inte tillräcklig med tanke på de stora anläggningarna och det stora antalet anställda⁽¹⁰⁾.
- (29) År 1990 införde rådet en särskild bestämmelse för Grekland i rådets direktiv 90/684/EEG av den 21 december 1990 om stöd till varvsindustrin⁽¹¹⁾ (nedan kallat *direktiv 90/684/EEG*) som gjorde det möjligt att ge driftsstöd för omstrukturering för att privatisera flera varv.
- (30) År 1992 likviderades HSY på grund av sina finansiella förpliktelser och ackumulerade förluster. I november 1993, efter två misslyckade försök att sälja HSY, avbröts likvidationsprocessen. Baserat på den grekiska regeringens löfte om att dess statliga varv skulle privatiseras senast den 31 mars 1993 beviljade kommissionen den 23 december 1992⁽¹²⁾ en skuldavskrivning för HSY. Eftersom den grekiska regeringen hade överskridit tidsfristen som fastställdes till mars 1993 inledde kommissionen den 10 mars 1994 ett förfarande (C 10/94) om missbruk av det beviljade stödet⁽¹³⁾. Den 26 juli 1995 beslutade kommissionen⁽¹⁴⁾ att avsluta förfarandet med ett negativt beslut om stödet till HSY. På begäran av den grekiska regeringen, som påstod att varvet snart skulle säljas, beslutade kommissionen dock att vänta med att meddela beslutet. Till sist informerade de grekiska myndigheterna kommissionen om att 49 procent av aktierna i HSY hade

sålt till företagets anställda, och att Grekland utnyttjade möjligheten att behålla majoritetsinnehavet i ett av sina varv, vilket var berättigat av försvarsskäl enligt artikel 10.3 i direktiv 90/684/EEG. Den 31 oktober 1995 upphävde kommissionen det slutliga negativa beslutet för HSY⁽¹⁵⁾. Samtidigt ökade företagets skulder och omstruktureringen hade inte genomförts. Den 8 januari 1997 utvidgade kommissionen därför det förfarande som inleddes i ärende C 10/94⁽¹⁶⁾. Sedan antogs rådets förordning (EG) nr 1013/97 av den 2 juni 1997 om stöd till vissa skeppsvarv som är under omstrukturering⁽¹⁷⁾ (nedan kallad *förordning (EG) nr 1013/97*), bland annat HSY.

- (31) Den 15 juli 1997 beviljade kommissionen stöd till HSY genom två separata beslut:

— I kommissionens första beslut⁽¹⁸⁾ (nedan kallat *beslut C 10/94*) avslutade kommissionen förfarande C 10/94 som inleddes 1994 genom att godkänna en skuldavskrivning på 54,5 miljarder grekiska drakmer (160 miljoner euro) enligt förordning (EG) nr 1013/97.

— I beslut N 401/97 beviljade kommissionen, efter de grekiska myndigheternas anmälan av den 20 juni 1997, ett bidrag på 7,8 miljarder grekiska drakmer (22,9 miljoner euro) till ett investeringsprogram på 15,6 miljarder grekiska drakmer (45,9 miljoner euro) för omstrukturering av varvet.

- (32) År 2001 beslutade regeringen att helt privatisera HSY. Den grekiska staten inledde ett öppet anbuds förfarande, för vilket anbuds material upprättades. Den 31 maj 2002 sålde ETVA och HSY:s anställda sina aktier i HSY till ett konsortium som bestod av HDW och Ferrostaal⁽¹⁹⁾ (nedan kallat *HDW/Ferrostaal*). Konsortiet grundade GNSH för att förvalta aktieinnehavet i HSY. HDW och Ferrostaal hade lika stora andelar i GNSH. ThyssenKrupp övertog HDW i januari 2005⁽²⁰⁾ och förvärvade Ferrostaals aktier i GNSH i november 2005⁽²¹⁾. ThyssenKrupp har sedan slutet av 2005 därför ägt 100 procent av aktierna och haft full kontroll över HSY. GNSH och HSY ingår i TKMS, den del av ThyssenKrupp som är specialiserad på system för örlogsfartyg och specialiserade handelsfartyg.

- (33) I augusti 2001, under anbuds förfarandet för försäljningen av HSY, antog den grekiska staten lag 2941/2001, som innehåller flera åtgärder för att kunna genomföra försälj-

ningen av HSY. För det första ger lagen arbetstagarna incitament att lämna företaget frivilligt. För det andra övertar den grekiska staten vissa av HSY:s engångskostnader för pensioner. För det tredje gör lagen det möjligt för HSY att dra nytta av ett antal skattebefriade reserver om de kvittas mot förluster från tidigare år. För det fjärde innehåller lagen en bestämmelse om att ge ersättning till de arbetstagare som hade aktier i HSY före privatiseringen. Det innebär att den grekiska staten ska ersätta arbetstagarna för de belopp som de har investerat i HSY inom ramen för de kapitalökningar som gjorts under föregående år. Den 5 juni 2002 antog kommissionen ett dubbelt beslut⁽²²⁾ (nedan kallat *beslut N 513/01*) om flera av åtgärderna i lag 2941/2001 och som Grekland hade anmält 2001 (anmälan registrerad som N 513/01). Kommissionen beslutade att bevilja nedlägningsstöd på 29,5 miljoner euro till HSY och att inleda (ärende C 40/02) det formella gransknings förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget när det gäller i) statens betalning av vissa engångskostnader för de anställdas pensioner och ii) överföringen av ett antal reserver till aktiekapitalet utan att betala den lagstadgade skatten på 10 procent. Kommissionen fattade den 20 oktober 2004⁽²³⁾ det slutgiltiga beslutet (nedan kallat *beslut C 40/02*) att de båda åtgärderna utgjorde statligt stöd som inte var förenligt med den gemensamma marknaden och som måste betalas tillbaka.

3. BEDÖMNING AV ÖVERGRIPANDE FRÅGOR

- (34) Detta beslut gäller sexton åtgärder. Innan kommissionen börjar bedöma dem en och en måste den klargöra vissa viktiga frågor som har betydelse för bedömningen av flera av åtgärderna.

3.1 Övergripande fråga 1: Kreditvärdighet och tillträde till den finansiella marknaden 1997–2002

- (35) För att kunna bedöma de flesta av de åtgärder som är föremål för detta beslut måste kommissionen fastställa hur HSY:s ekonomiska och finansiella situation såg ut under åren 1997–2002 och om det var rimligt att anta att företaget skulle kunna bli lönsamt igen på lång sikt. Kommissionen måste också avgöra om en investerare i en marknadsekonomi skulle ha gått med på att bevilja HSY lån och garantier av det slag som staten och den statsägda banken ETVA har gjort. Dessa var de enda institutioner som försåg HSY med medel under den aktuella perioden.
- (36) Kommissionen kommer att börja med att analysera situationen 1997 och sedan analysera utvecklingen fram till 2002.

3.1.1 Situationen 1997

- (37) Inledningsvis är det nödvändigt att kontrollera om kommissionen i tidigare beslut redan har uttalat sig om den här frågan. För det första erinrar kommissionen om att

den i beslut N 401/97 och beslut C 10/94, båda antagna den 15 juli 2007, inte ifrågasatte om den affärsplan som Grekland överlämnade var korrekt. Därmed tillstod kommissionen indirekt att HSY kunde bli lönsamt igenom om affärsplanen genomfördes. För det andra framgår det av den beskrivande delen i beslut N 401/97 att varvet ska finansiera en del av omstruktureringsplanen med hjälp av banklån på 4,67 miljarder grekiska drakmer som lånats på marknadsmässiga villkor utan statliga garantier. Genom att inte ifrågasätta om finansieringen var möjlig tillstod kommissionen att företaget borde kunna få ett lån på marknaden, åtminstone på det aktuella beloppet. Om kommissionen hade ansett att varvet inte kunde få lån på åtminstone 4,67 miljarder grekiska drakmer så borde den ha förklarat att omstruktureringsplanen inte var genomförbar och satt stopp för de stora beloppen omstruktureringsstöd (inklusive investeringsstödet). Sammanfattningsvis kan kommissionen i detta beslut inte fatta beslut som strider mot dessa båda tidigare bedömningar.

- (38) Utan att motsäga ovannämnda bedömningar erinrar kommissionen dock om vilken svår situation varvet befann sig i 1996–1997.
- (39) För det första framgår det av beslut N 401/97 när det gäller den fysiska infrastrukturen att den utrustning som användes på varvet var gammal och omodern och att investeringsplanen var den första investeringsplanen sedan varvet byggdes⁽²⁴⁾. Enligt beslut C 10/94 var det nödvändigt att modernisera infrastrukturen för att åter skapa företagets konkurrenskraft och lönsamhet. Slutsatsen kan därför dras att ett snabbt genomförande av investeringsplanen var en förutsättning för att kunna återställa företagets lönsamhet.
- (40) För det andra erkänner de grekiska myndigheterna själva när det gäller HSY:s kommersiella verksamhet och storleken på företagets orderstock att företaget inte hade undertecknat några fartygsbyggnadskontrakt när investeringsplanen presenterades, eftersom verksamheten vid varvet kännetecknades av stor osäkerhet inför framtiden och det saknades en tydlig affärsstrategi och investeringar. Den enda riktiga verksamhet som bedrevs var att färdigställa MEKO-fregatterna till den grekiska flottan⁽²⁵⁾. Eftersom orderboken var tom på skeppsbyggnadsuppdrag och eftersom varvet behövde ha en viss omsättning för att bli lönsamt i framtiden anser kommissionen att det var viktigt att snarast underteckna (dvs. ingå) lönsamma kontrakt om att bygga civila eller militära fartyg för att återställa företagets lönsamhet.
- (41) För det tredje, när det gäller HSY:s finansiella situation, återfinns de viktigaste redovisningsuppgifterna i tabell 1. När det gäller företagets betalningsförmåga kan man konstatera att företaget 1997 hade ett stort eget kapital⁽²⁶⁾. Denna positiva aspekt berodde dock helt och hållet på de massiva skuldavskrivningar som staten genomförde 1996. Staten avskrev 54,52 miljarder grekiska drakmer (160 miljoner euro) i skulder för den civila verksamheten – avskrivningen godkändes genom beslut C 10/94 – och 46,35 miljarder grekiska drakmer (136 miljoner euro) i skulder för den militära verksamheten. Den till synes sunda balansräkningen som iaktogs den 31 december 1996 var något "konstgjord" och var framför allt inte alls något bevis för att varvet hade återfått sin konkurrenskraft eller för att det hade tagit itu med orsakerna till de svåra problem som det haft de senaste tjugo åren. Om varvet inte hade genomfört omstruktureringsplanen fullt ut skulle det sannolikt gå med förlust, vilket snabbt skulle göra slut på företagets egna medel (dvs. eget kapital). Man bör komma ihåg att HSY hade likviderats två gånger under de föregående tolv åren. Sammanfattningsvis hade detta positiva egna kapital inte varit tillräckligt för att övertyga banken om att låna ut pengar till HSY till normal ränta, dvs. den ränta som banken tar ut när den lånar ut pengar till välmående företag.

Tabell 1

Uppgifter om HSY:s omsättning, vinst och egna kapital 1997–2005

	(miljoner EUR)									
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003 ⁽¹⁾	2004	2005	
Aktiekapital	86	91	92	95	65	106	106	121	121	
Eget kapital	82	88	54	17	-4	-78	-83	-111	-182	
Omsättning	74	83	30	59	55	89	112	130	198	
Vinst	7	1	-36	-42	-21	-115	-1	-45	-71	

(1) Räkenskapsåret 2003 löpte från 1.1.2003 till 30.9.2003.

(42) Sammanfattningsvis anser kommissionen att varvet 1997 fortfarande hade problem och ännu inte var konkurrenskraftigt men att företaget kunde förväntas bli lönsamt igen om investeringsplanen genomfördes fullt ut och i tid och om varvet snabbt lyckades ingå lönsamma skeppsbyggnadskontrakt. Eftersom möjligheten att återställa företagets lönsamhet berodde på dessa två osäkra faktorer medförde det "särskilda risker" att låna ut pengar till HSY 1997 och åren därefter. En privat bank skulle ha gått med på att bevilja lån eller garantier till HSY men till ett pris som återspeglade den betydande risken. Enligt ett meddelande från kommissionen om metoden för fastställande av referens- och diskonteringsränta (27) är ett lämpligt kriterium för att avgöra om det föreligger statligt stöd och storleken på detta i situationer som medför "särskilda risker" referensräntan för Grekland (dvs. Athibor plus 300 räntepunkter till och med den 31 december 2000 och femåriga Euribor plus 75 räntepunkter från och med den 1 januari 2001) plus en riskpremie på minst 400 räntepunkter (dvs. Athibor plus minst 700 räntepunkter till och med den 31 december 2000 och femåriga Euribor plus minst 475 räntepunkter från och med den 1 januari 2001). När det gäller lånegarantier kommer kommissionen att använda samma metod för att bedöma förekomsten av stöd, dvs. jämföra de totala kostnaderna för det garanterade lånet (dvs. den ränta som HSY betalade till banken plus den garantipremie som HSY betalade till borgensmannen) med de kostnader som HSY skulle ha betalat om företaget hade tecknat lånet på marknaden (dvs. referensräntan för Grekland plus minst 400 räntepunkter).

3.1.2 Utvecklingen efter 1997

(43) Som kommer att förklaras nedan kan kommissionen inte utesluta att HSY fram till den 30 juni 1999 fortfarande kunde låna av marknaden till den ränta som definierades i föregående avsnitt (28).

(44) HSY redovisade en liten nettovinst 1997 och 1998 (29). Under de här två åren lyckades företaget dock inte ingå några skeppsbyggnadskontrakt (30), vare sig för militära eller civila fartyg, vilket hade varit nödvändigt för att garantera en tillräcklig omsättning under de kommande åren och för att undvika att gå med förlust. Det första fartygsbyggnadskontrakt som varvet lyckades ingå handlade om att bygga två färjor för Strintzis. Det undertecknades först i början av 1999 (31). Det var dessutom känt redan från början att försäljningspriset var för lågt för att täcka kostnaderna och att kontraktet därför skulle innebära en förlust (32). I juli 1999 tilldelade den grekiska

flottan HSY och HDW ett kontrakt om att bygga tre ubåtar. Enligt planerna skulle de tre ubåtarna byggas under en period på nästan tio år, och det totala kontraktet uppgick till omkring 350 miljarder spagrekiska drakmer (1 miljard euro), varav omkring tre fjärdedelar skulle gå till HDW som skulle leverera den maskinella utrustningen, tryckkomponenter och känsliga elektroniska system. Den första ubåten skulle dessutom byggas på HDW:s varv i Kiel (33). Därför skulle projektet inte innebära någon större omsättning eller inkomst för HSY under de första åren (34).

(45) Med tanke på att företaget inte lyckades fylla sin orderbok med lönsamma uppdrag under 1997, 1998 och de första månaderna 1999 måste ledningen och alla investerare som analyserat varvets situation senast de första månaderna 1999 ha insett att varvet inte skulle ha tillräcklig omsättning under 1999 och 2000 för att täcka kostnaderna och att varvet under de här åren skulle redovisa stora förluster som skulle reducera företagets egna kapital till ett mycket litet belopp (35). Under dessa förhållanden kunde företaget inte längre väntas bli lönsamt igen (36). Kommissionen noterar dessutom att de grekiska myndigheternas första rapport om genomförandet av investeringsplanen visade att endast en liten del av planen hade fullbordats den 30 juni 1999. Utöver de kommersiella bakslagen gick därför även moderniseringen av anläggningen långsamt (37). Kommissionen noterar slutligen att de hotande finansiella problemen ledde till en tvist mellan varvets oberoende ledningsgrupp (dvs. Brown & Root, som tillsattes i september 1996) och de anställda/aktieägarna. Ledningen insisterade till exempel på att det var nödvändigt att ytterligare skära ner på arbetsstyrkan på grund av den låga omsättningen. De fackliga ledarna motsatte sig en sådan reform och lyckades få ledningsgruppen avsatt (38). Denna incident, som ledde till diskontinuitet i företagets ledning och som visade hur svårt det var att genomföra tillräckliga reformer på varvet, var ytterligare en faktor som skulle ha avskräckt en investerare i en marknadsekonomi från att låna ut pengar till HSY.

(46) Av ovanstående drar kommissionen slutsatsen att det från och med den 30 juni 1999 inte längre var rimligt att anta att företaget skulle bli lönsamt igen. Kommissionen anser därför att inga banker skulle ha gått med på att låna ut pengar till varvet från och med detta datum, inte ens till hög ränta, och att ingen bank skulle ha gått med på att bevilja en garanti, inte ens mot en hög garantiavgift. Eftersom HSY inte skulle ha fått lån eller garantier från marknaden är alla lån eller garantier som beviljats efter den 30 juni 1999 automatiskt att betrakta som stöd. Om det konstateras att garantierna är oförenliga med den gemensamma marknaden och fortfarande

är utestående måste alla garantier omedelbart stoppas och alla lån omedelbart betalas tillbaka. Det räcker dock inte att betala tillbaka de lån som beviljats efter den 30 juni 1999 – enligt den ordinarie tidsplanen i låneavtalet och enligt detta beslut – för att återställa förhållandena till ursprungsläget eftersom HSY fram till återbetalningsdagen har haft tillgång till medel som företaget normalt inte skulle ha erhållit från marknaden. För att återställa förhållandena till ursprungsläget bör denna fördel, vars storlek endast kan beräknas genom att tillämpa räntan för ett högrisklån, därför också återbetalas. Kommissionen måste därför kräva att HSY återbetalar skillnaden mellan den ränta som HSY faktiskt har betalat och en ränta som teoretiskt sett vore lämplig för ett högrisklån för perioden från den dag då lånet betalades ut till HSY till den dag HSY återbetalade lånet. För att fastställa den teoretiska räntan konstaterar kommissionen att riskpremien enligt meddelandet från kommissionen om metoden för fastställande av referens- och diskonteringsränta får vara mer än 400 räntepunkter högre än referensräntan "om ingen privat bank skulle ha accepterat att bevilja lånet i fråga", vilket är fallet här. Kommissionen har i flera beslut ansett att en premie på minst 600 räntepunkter över referensräntan är lämplig i situationer som medför höga risker⁽³⁹⁾. Kommissionen anser att detta är miniminivån för lån i den aktuella situationen. Kommissionen kommer att tillämpa samma metod på statliga garantier som beviljats efter den 30 juni 1999: Kommissionen kommer att kräva att HSY återbetalar skillnaden mellan kostnaden för det garanterade lånet (till banken erlagd ränta plus erlagd garantipremie) och referensräntan för Grekland, plus 600 räntepunkter, för perioden från den dag då det garanterade lånet betalades ut till den dag då garantin sades upp – antingen enligt den ordinarie tidsplanen i låneavtalet eller enligt detta beslut.

- (47) HSY lämnade den första Deloitte-rapporten för att styrka sina påståenden om att de lån och garantier som staten och ETVA hade beviljat lika gärna kunde ha beviljats av en privat bank på samma villkor⁽⁴⁰⁾. I avsnitt 5 i rapporten analyserar Deloitte HSY:s kreditvärdighet 1999 och under följande år. Deloitte drar slutsatsen att företaget lika gärna kunde ha lånat pengar eller erhållit garantier från andra finansinstitut utanför koncernen (dvs. som inte hade någon relation till företaget utöver de sedvanliga affärsförbindelserna) under den granskade perioden⁽⁴¹⁾. Kommissionen konstaterar att Deloitte i sin rapport inte förklarar hur denna slutsats går ihop med det faktum att HSY försökt låna pengar från andra finansinstitut men misslyckats⁽⁴²⁾. Kommissionen noterar också att analysen innehåller en rad fel⁽⁴³⁾ som i väsentlig utsträckning påverkar slutsatsen.

3.1.3 Koncernanalys

- (48) Samtliga lån och garantier som är föremål för detta förfarande beviljades av ETVA eller av den grekiska staten.

De grekiska myndigheterna påstår att lånen och garantierna kan ses som koncerninterna transaktioner, eftersom ETVA och den grekiska staten (via ETVA) var aktieägare i HSY. Här påstår Grekland två saker:

- För det första att det är normalt att ett moderbolag lånar ut pengar till ett dotterbolag till gynnsamma villkor. Den fördel som detta innebär för dotterbolaget ökar värdet på moderbolagets aktieinnehav. Även om kommissionen skulle anse att ETVA och staten beviljade lån och garantier till ett pris som understeg marknadspriset så skulle detta därför ha varit godtagbart för en investerare i en marknadsekonomi i en liknande situation. Lånen och garantierna skulle därför inte utgöra statligt stöd.
- För det andra är det normalt att ett moderbolag lånar ut pengar till ett dotterbolag som befinner sig i svårigheter. Sådana lån syftar till att bevara värdet på moderbolagets aktieinnehav. Även om kommissionen skulle anse att en privat bank inte skulle ha lånat ut pengar till HSY under en viss period för att varvet befann sig i ett allför dåligt läge så skulle de lån och garantier som ETVA och staten beviljat ändå ha varit godtagbara för en privat investerare i liknande omständigheter. Lånen och garantierna skulle därför inte utgöra statligt stöd.

- (49) Kommissionen anser inte att Greklands slutsatser är korrekta.

- (50) För det första noterar kommissionen följande två saker. Först och främst skulle en investerare i en marknadsekonomi inte ha försatt sig i ETVA:s situation. Kommissionen erinrar till exempel om att ETVA, när det köpte HSY 1985, var en utvecklingsbank som agerade på uppdrag av regeringen för att undvika nedläggning av ett företag som hade stor betydelse för Greklands ekonomi⁽⁴⁴⁾. För att HSY inte skulle gå omkull gjorde ETVA 1986 ett kapitaltillskott till HSY som kommissionen ansåg utgöra statligt stöd⁽⁴⁵⁾. År 1995 bevarade ETVA "ett majoritetsinnehav om 51 %" eftersom Grekland påstod att det var "berättigat av försvarsskäl", enligt artikel 10 i direktiv 90/684/EEG. För det andra konstaterar kommissionen

att det klart och tydligt framgår att staten fram till 2002 inte har agerat som en investerare i en marknadsekonomi, med tanke på alla de åtgärder som staten har genomfört (däribland de åtgärder som ETVA har genomfört, eftersom de, vilket kommer att visas senare i detta beslut, kan tillskrivas staten) till förmån för HSY – framför allt det upprepade och omfattande statliga stödet till HSY fram till 2002. Staten har hela tiden tillhandahållit det omfattande finansiella stöd som har behövts för att HSY inte skulle gå omkull, och det har varit ytterst kostsamt. Sammanfattningsvis, eftersom staten (via ETVA) bara var aktieägare i HSY på grund av att den agerade som en offentlig myndighet som var beredd att upprätthålla HSY:s verksamhet till varje pris och eftersom den aldrig har agerat som en investerare i en marknadsekonomi som vill tjäna pengar på sitt aktieinnehav i HSY, är det inte trovärdigt att påstå att ETVA och staten agerade på ett sätt som vore godtagbart för en investerare i en marknadsekonomi, eftersom den otillräckliga ränta (eller garantiavgift) som de tog ut på den finansiering (lån och garantier) som de beviljade HSY kompenseras av en värdeökning på HSY-aktierna. Eftersom staten (inklusive ETVA) aldrig har agerat som en investerare som försöker göra en vinst, utan tvärtom gick med på att till ett högt pris se till att HSY inte gick omkull, borde Grekland och HSY åtminstone ha styrkt sitt påstående med hjälp av en detaljerad analys som visar att staten och ETVA, som aktieägare i HSY, verkligen kunde räkna med en högre realisationsvinst (dvs. en värdeökning på aktierna) än de uteblivna intäkterna (dvs. den otillräckliga räntan eller den otillräckliga garantipremien). Eftersom det inte har gjorts någon sådan analys och eftersom HSY och Grekland gjorde sitt tveksamma och hypotetiska påstående utan att presentera några bevis som styrker detta avfärdar kommissionen utan ytterligare analys deras påstående att staten (inklusive ETVA) agerade som en investerare i en marknadsekonomi, eftersom den finansiering som de beviljade till gynnsamma villkor ledde till att HSY-aktierna steg tillräckligt mycket i värde för att kompensera för de uteblivna intäkterna.

- (51) För det andra finns det, även om resonemanget ovan skulle avfärdas och de koncerninterna aspekterna analyseras (dvs. den potentiella värdeökningen på HSY-aktierna), tillräckligt med bevis för att de transaktioner som ETVA genomfört inte skulle ha godtagits av en investerare i en marknadsekonomi som hade haft ett aktieinnehav på 51 procent i HSY.
- (52) I slutet av 1995 överfördes 49 procent av ägandet i HSY till företagets anställda. Då fastställdes också det pris som de anställda skulle betala för att köpa denna 49-procen-

tiga andel. Under de följande åren, då ETVA och staten försåg HSY med finansiering till ett lägre pris än en privat bank (utanför koncernen) skulle ha gjort, tillföll 49 procent av HSY:s värdeökning till följd av besparingen (dvs. HSY betalade lägre ränta) de andra aktieägarna i HSY. Av den fördel (lägre ränta och garantipremier) som ETVA och staten gett HSY fick de endast tillbaka 51 procent i form av en värdeökning på aktierna i HSY. En investerare i en marknadsekonomi skulle inte ha gått med på att ge en sådan gåva till de andra aktieägarna i HSY. För att inte förlora pengar till dessa andra aktieägare skulle en investerare i en marknadsekonomi ha tagit ut en ränta som ungefär motsvarar den ränta som privata banker (utanför koncernen) skulle ha tagit ut. De grekiska myndigheternas första påstående är därför obefogat.

- (53) Samma resonemang gäller för perioden efter den 30 juni 1999, då ingen privat bank skulle ha försett HSY med finansiering, eftersom risken för konkurs var alltför hög. En rationell investerare som endast äger 51 procent av ett företag skulle åtminstone ha bett de andra aktieägarna att tillhandahålla finansiering i proportion till deras aktieinnehav i HSY. Om de andra aktieägarna inte hade tillräckligt med resurser för att tillhandahålla denna finansiering skulle en rationell investerare åtminstone ha förhandlat sig till ett större aktieinnehav i HSY mot att tillhandahålla finansiering till företaget. Att förse HSY med omfattande finansiering utan samfinansiering eller utan eftergifter från de andra aktieägarna vore ungefär som att ta en mycket hög risk med sina egna pengar för att rädda värdet på någon annans aktier. En investerare i en marknadsekonomi skulle under liknande omständigheter inte ha gått med på att ge en sådan gåva till de övriga aktieägarna⁽⁴⁶⁾. De grekiska myndigheternas andra påstående måste därför avfärdas.

3.2 Övergripande fråga 2: Frågan om huruvida ETVA:s beteende kan tillskrivas staten

- (54) Flera av de sexton åtgärder som analyserats i detta beslut beviljades inte direkt av staten. De beviljades av den statsägda banken ETVA. Frågan måste analyseras eftersom Grekland, HSY och TKMS/GNSH bestrider påståendet att åtgärderna kan tillskrivas staten, medan Elefsis och Piraeus Bank bekräftar det.
- (55) Åtgärderna beviljades av ETVA mellan 1996 och 2002. Enligt rättspraxis kan sådana åtgärder bara räknas som statligt stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget om staten kunde kontrollera ETVA och om myndigheterna har "varit delaktiga på ett eller annat sätt i dessa åtgärder"⁽⁴⁷⁾.

- (56) ETVA, som står för Greklands industriella utvecklingsbank, grundades 1964 efter en sammanslagning av tre organisationer (den industriella utvecklingsorganisationen, organisationen för finansiering av ekonomisk utveckling och turistkreditorganisationen). ETVA omvandlades till ett bolag genom lag 1369/1973. Sedan 1973 har det därför drivits som en statsägd bank. Grekland⁽⁴⁸⁾ menar att det främsta målet med ETVA som utvecklingsbank enligt bankens stadgar var att främja landets utveckling genom att finansiera produktionsverksamheter i den grekiska ekonomin (turism, industriell produktion osv.). ETVA var den enda utvecklingsbanken i Grekland. ETVA strävade därför efter att spela en avgörande roll i landets ekonomiska och regionala utveckling genom att erbjuda finansiering till företag, utveckla den regionala infrastrukturen i landet, tillhandahålla riskkapital och delta i åtgärder som var strategiskt viktiga för den grekiska ekonomin. År 1995, efter de finansiella svårigheter som uppstod till följd av denna verksamhet, blev det en viktig prioritering för den grekiska regeringen att omkapitalisera, omstrukturera och modernisera banken. Detta gjordes i form av ett femårsprogram inom ramen för lag 2359/95. Utöver regeringens kapitaltillskott på 427 miljarder grekiska drakmer var målet med omstruktureringen att tillämpa en ny strategi, ändra organisationsstrukturen och utarbeta moderna affärsmetoder som var anpassade till dagens konkurrensvillkor. Därför började ETVA, utöver utvecklingsverksamheten, även att erbjuda kommersiella banktjänster, framför allt efter 1997⁽⁴⁹⁾.
- (57) År 1999 beslutade staten, som ägde 100 procent av aktierna i ETVA, att notera banken på Atenbörsen och erbjöd 24 procent av sitt aktiekapital till allmänheten. Staten beslutade att gå ännu längre med privatiseringen av banken och minska statens ägande till under 50 procent. Ett anbudsförfarande inleddes, och valet föll på Piraeus Bank. Den 20 mars 2002 överfördes aktier motsvarande 57,7 procent av ETVA:s kapital till Piraeus Bank⁽⁵⁰⁾.
- (58) När det gäller statens möjlighet att kontrollera ETVA konstaterar kommissionen att ETVA till och med slutet av 1999 ägdes helt av den grekiska staten. Staten bevarade ett majoritetsinnehav tills en majoritet av aktierna överfördes till Piraeus Bank den 20 mars 2002. Staten kunde därför kontrollera ETVA, åtminstone till och med den 20 mars 2002. Detta visar också att statliga medel var inblandade i de åtgärder som ETVA genomförde.
- (59) När det gäller statens inblandning i antagandet av de olika åtgärderna konstaterar kommissionen följande:
- För det första noterar kommissionen att ETVA:s ledning inte har fattat de tre viktigaste besluten när det gäller ETVA:s aktieinnehav i HSY på egen hand: Dessa beslut har fattats av regeringen och genomförts av ETVA. När ETVA köpte det konkursmässiga HSY 1985 var det ett statligt beslut⁽⁵¹⁾. ETVA genomförde helt enkelt bara det statliga beslutet och gjorde snabbt ett stort kapitaltillskott till HSY, vilket kommissionen ansåg utgöra statligt stöd⁽⁵²⁾. Detta visar att förbindelsen mellan ETVA och HSY redan från början har bestått av statligt stöd till ett företag som var viktigt – för sysselsättningen och för verksamheten – för den grekiska regeringen. Det andra viktiga beslutet var ETVA:s försäljning av 49 procent av HSY:s kapital till de anställda, vilket beslutades genom lag 2367/1995⁽⁵³⁾. Lagen innebar också att HSY tvingades genomföra omfattande omstruktureringsåtgärder⁽⁵⁴⁾ (och att varvet fick mycket stora belopp i stöd). Den tredje stora händelsen var privatiseringen av HSY 2001–2002 (dvs. ETVA tvingades sälja sitt återstående 51-procentiga aktieinnehav i HSY). Beslutet om privatiseringen fattades av den berörda interministeriella privatiseringskommittén genom beslut nr 14/3–1-2001, och privatiseringen skedde enligt den grekiska privatiseringslagen 2000/91. Detta upprepades ständigt i det anbudsmaterial som Alpha Finance, som var den bank som organiserade försäljningen av HSY åt staten och säljarna (ETVA och de anställda), delade ut till de intresserade investerarna/spekulanterna. Av anbuds materialet av den 2 april 2001 framgår också att staten ska välja ut en spekulant tillsammans med säljarna. Sammanfattningsvis fattades de tre viktiga besluten om ETVA:s aktieinnehav i HSY av staten.
 - Utöver statens direkta inblandning vid dessa tre tillfällen beviljade staten också mycket stora belopp i stöd mellan 1995 och 2002. Staten avskrev 54,52 miljarder grekiska drakmer (160 miljoner euro) i skulder för den civila verksamheten – avskrivningen godkändes genom beslut C 10/94 – och 46,35 miljarder grekiska drakmer (136 miljoner euro) i skulder för den militära verksamheten. Enligt beslut N 401/97 avsåg staten också att bevilja 7,8 miljarder grekiska drakmer (22,9 miljoner euro) i investeringsstöd. Under anbuds förfarandet 2001 tillämpade den grekiska staten lag 2941/2001 som innehöll ett stort belopp i finansiellt stöd för att underlätta privatiseringen av HSY (se skäl 33 i detta beslut). Som kommissionen påpekade i beslut N 513/01 åtog sig staten till exempel att betala 118 miljoner euro som incitament för att uppmuntra de anställda att frivilligt

lämna företaget. Genom att bevilja omfattande och upprepade stöd signalerade regeringen tydligt att den ansåg att HSY:s överlevnad var politiskt mycket viktig⁽⁵⁵⁾.

— Slutligen konstaterar kommissionen att staten tilldelade strategiska försvarskontrakt till HSY under de här åren, till exempel om att bygga ubåtar. Staten hade därför ett direkt intresse i att övervaka HSY:s verksamhet och se till att verksamheten kunde fortsätta på varvet.

(60) Genom att bestämma hur stort aktieinnehav som ETVA skulle ha i HSY, genom att ständigt ge HSY omfattande finansiellt stöd och genom att tilldela HSY militära kontrakt som var viktiga för Greklands säkerhet signalerade den grekiska staten signalerade mycket tydligt att den ansåg att HSY:s verksamhet hade stor betydelse och att den övervakade situationen på varvet mycket noggrant. Rent allmänt anser kommissionen att det, fram till det att ETVA privatiserades i mars 2002, inte går att ifrågasätta att ETVA:s beteende kan tillskrivas staten. Under dessa omständigheter var det omöjligt för ETVA:s ledning att utveckla en lånepolitik gentemot HSY som inte var förenlig med den politik av regelbundet stöd som regeringen antagit. Det hade framför allt varit omöjligt för ETVA att fatta beslut som skapade finansiella problem för HSY. ETVA skulle till exempel inte ha kunnat ta ut en hög ränta (dvs. ett högt påslag på interbankräntan) på de lån som banken beviljade HSY, eftersom det skulle ha förvärrat HSY:s finansiella situation, vilket hade varit politiskt oacceptabelt för regeringen. På samma sätt hade ETVA inte kunnat neka HSY ett lån som företaget behövde för att finansiera sin verksamhet⁽⁵⁶⁾. ETVA hade med andra ord inget annat val än att fortsätta att följa statens politik om ett kraftfullt och kontinuerligt stöd till HSY. Kommissionen drar därför slutsatsen att alla de åtgärder som ETVA genomfört till förmån för HSY (lån, garantier, kapitaltillskott osv.) automatiskt kunde tillskrivas staten, och att det för närvarande inte finns någon anledning att presentera ytterligare bevis för statens inblandning när dessa åtgärder antogs av ETVA. Sammanfattningsvis anser kommissionen att alla de olika åtgärder som ETVA genomförde kan tillskrivas staten.

(61) Här noterar kommissionen också följande faktorer som bekräftar att ETVA:s beteende kan tillskrivas staten.

(62) För det första sålde ETVA 1995 endast 49 procent – och således inte 100 procent – av HSY-aktierna till de anställda. "Grekland anför att varvsindustrin behövs av militära skäl för att rättfärdiga att man behåller de 51 % som är tillåtna enligt artikel 10 i direktiv 90/684/EEG". Artikel 10.3 i rådets direktiv 90/684/EEG lyder enligt följande: "Trots vad som sägs i punkt 2 om plikten att avyttra varvet genom försäljning, skall den grekiska regeringen ha rätt att bevara ett majoritetsinnehav om 51 % i ett varv om det är berättigat av försvarsskäl"⁽⁵⁷⁾. Detta visar att syftet med ETVA:s 51-procentiga andel i HSY var att låta staten kontrollera HSY för att tillvarata Greklands försvarsintressen. Det är uppenbart att ETVA:s ledning i det här sammanhanget inte hade kunnat utveckla en förbindelse med HSY på kommersiella villkor. Beslutet om att tillhandahålla finansiering till HSY och villkoren för denna finansiering kunde aldrig gå emot Greklands försvarsintressen. Kommissionen kan framför allt inte se hur ETVA:s ledning skulle ha kunnat neka HSY finansiering eller ha tagit ut en hög ränta på finansieringen. Om Greklands mål vidare var att tillvarata sina försvarsintressen är det rimligt att anta att regeringen i själva verket direkt övervakade alla viktiga beslut som fattades av HSY:s ledning och alla beslut som fattades av ETVA om finansieringen av HSY.

(63) För det andra kan slutsatsen dras att eftersom ETVA:s mandat som "utvecklingsbank" definierades av staten, så kan alla åtgärder som ETVA genomförde inom ramen för detta mandat tillskrivas staten. På samma sätt kan det enligt rättspraxis vara betydelsefullt "vilken verksamhet företaget bedriver och om denna utövas på marknaden under normala konkurrensvillkor i förhållande till privata företag"⁽⁵⁸⁾ för att avgöra om en åtgärd som vidtagits av ett företag ska tillskrivas staten. Här erkänner de grekiska myndigheterna att ETVA ända sedan banken grundades inte har fungerat som en vanlig kommersiell bank utan som en särskild utvecklingsbank som framför allt har varit verksam inom långfristiga krediter och som har spelat en avgörande roll för landets ekonomiska och regionala utveckling⁽⁵⁹⁾. Här erinrar kommissionen om att ETVA köpte HSY 1985. ETVA:s inblandning i HSY:s verksamhet utvecklades därför inom ramen för mandatet som "utvecklingsbank" och inte inom ramen för bankens kommersiella verksamhet som inleddes så sent som 1997. Eftersom ETVA fram till dess hade varit tvunget att stödja HSY inom ramen för mandatet som "utvecklingsbank" kunde ETVA 1997 inte plötsligt sluta förse HSY med de lån och garantier som varvet begärde och låta varvet gå i konkurs. Här erinrar kommissionen om att ETVA under 1990-talets andra hälft fick tillstånd att bedriva kommersiell verksamhet vid sidan av utvecklingsverksamheten och inte i stället för denna som måste fortsätta.

- (64) För det tredje kan "frågan om företagets organisationsform är offentligrättslig eller om det omfattas av den allmänna bolagsrätten" ⁽⁶⁰⁾ enligt rättspraxis vara betydelsefull för att kunna visa att åtgärderna kan tillskrivas staten. Eftersom ETVA:s främsta mål som statsägd utvecklingsbank är att främja landets utveckling genom att finansiera Greklands ekonomi omfattades det inte av bankdirektiv ⁽⁶¹⁾. Det var först när ETVA:s aktier noterades på Atenbörsen den 12 januari 2000 som ETVA omfattades av samma tillsynsregler som gäller för kommersiella banker.
- (65) För det fjärde konstaterar kommissionen att staten under perioden 1996–2002 var särskilt uppmärksam på ETVA:s verksamhet. Staten antog lag 2359/95 för att omstrukturera ETVA och tillsköt hundratals miljarder grekiska drakmer i samband med detta. År 1999 beslutade den att notera en del av kapitalet på Atenbörsen. Ett år senare beslutade den att privatisera en majoritet av ETVA:s kapital. Privatiseringen fullbordades 2002. Det visar att staten under perioden 1996–2002 var mycket intresserad av ETVA:s verksamhet. De lån och garantier som HSY fick var tillräckligt omfattande ⁽⁶²⁾ för att ETVA:s ledning inte skulle ha kunnat fatta beslut om att bevilja dem utan ett godkännande eller en direkt order från ETVA:s enda aktieägare.
- (66) I ovannämnda skäl har kommissionen visat dels att statliga medel var inblandade i alla de åtgärder som ETVA genomfört och dels att alla åtgärder som ETVA genomfört till förmån för HSY kan tillskrivas staten under perioden innan ETVA såldes till Piraeus Bank i mars 2002. Kommissionen kommer i sin individuella bedömning av de åtgärder som ETVA har genomfört därför inte längre att bevisa dessa båda omständigheter.
- (67) Kommissionen kommer endast att återkomma till dessa båda frågor vid bedömningen av åtgärd E18c, eftersom vissa parter påstår att ETVA beviljade denna åtgärd i maj 2002, dvs. efter det att Piraeus Bank köpt ETVA.
- (69) Kommissionen måste därför bedöma om vissa åtgärder helt eller delvis omfattas av artikel 296 i EG-fördraget.
- (70) Ingen av parterna i förfarandet bestrider att HSY har en civil och en militär verksamhet. Under de senaste femton åren har den huvudsakliga civila verksamheten bestått av att reparera civila fartyg. HSY har även byggt järnvägsmateriel och skrov till civila fartyg. HSY:s militära verksamhet har bestått av att bygga och reparera militära fartyg och ubåtar till den grekiska flottan.
- (71) Kommissionen erinrar om att den i utvidgningsbeslutet redan har identifierat de åtgärder som enbart var avsedda att stödja varvets militära verksamhet. Kommissionen drar i utvidgningsbeslutet slutsatsen att åtgärderna helt och hållet omfattas av artikel 296 i EG-fördraget och inte omfattas av reglerna om statligt stöd. Utvidgningsbeslutet har inte bestridits i domstolen.
- (72) En del av det statliga stöd som omfattas av detta beslut var inte avsett för någon särskild verksamhet, dvs. det var inte öronmärkt för att finansiera något visst projekt. Kommissionen måste därför avgöra i vilken utsträckning som detta statliga stöd har tillfallit den militära verksamheten och i vilken utsträckning det har tillfallit den civila verksamheten. Beräkningen kompliceras av att HSY inte bokförde den civila och den militära verksamheten separat. Under dessa omständigheter kommer kommissionen att basera sin analys på de båda verksamheternas relativa storlek. Den måste därför bedöma varje verksamhets relativa betydelse. Kommissionen konstaterar att allt statligt stöd (t.ex. finansiering, kapitaltillskott) som beviljats HSY (och inte varit avsett att finansiera någon särskild verksamhet) samtidigt har använts för att täcka tidigare förluster (dvs. förluster som uppstått inom ramen för tidigare kontrakt) och gett varvet möjlighet att finansiera framtida verksamheter. För att avgöra i vilken utsträckning ett visst statligt stöd har tillfallit den civila respektive den militära verksamheten anser kommissionen därför att analysen inte får begränsas till fördelningen mellan den civila och den militära verksamheten (dvs. varje verksamhets relativa betydelse) under det år då stödet gavs, utan att det är nödvändigt att beräkna den genomsnittliga fördelningen mellan de båda verksamheterna under en tillräckligt lång period. De båda verksamheternas relativa betydelse varierar kraftigt från ett år till ett annat, vilket också motiverar att man använder sig av ett genomsnitt under flera år. Ett visst år kanske därför inte är representativt för den genomsnittliga fördelningen mellan de båda verksamheterna på medellång och lång sikt.

3.3 Övergripande fråga 3: Stödåtgärder som delvis finansierar HSY:s militära verksamhet

- (68) Grekland påstår i sitt svar på utvidgningsbeslutet att flera av de åtgärder som kommissionen har utrett har utgjort stöd till varvets militära verksamhet. Grekland påstår därför att de omfattas av artikel 296 i EG-fördraget och inte kan bedömas – än mindre återkrävas – enligt reglerna om statligt stöd.

(73) I samband med förfarandet för att återkräva det stöd som i beslut C 40/02 konstaterades vara olagligt och oförenligt med den gemensamma marknaden påstod Grekland att den civila verksamheten utgjorde 25 procent av HSY:s verksamhet och att den militära verksamheten utgjorde 75 procent. För att styrka detta påstående lämnade Grekland uppgifter om arbetstider och omsättning (dvs. säljvolym) för de båda verksamheterna under perioden 1997–2005⁽⁶³⁾. Grekland har inte bestridit dessa siffror i samband med detta förfarande. Kommissionen hade dessutom genom beslut N 513/01 redan godtagit en fördelning på 25 procent för den civila verksamheten och 75 procent för den militära verksamheten, vilket inte har bestridits i domstolen. Mot bakgrund av omständigheterna ovan anser kommissionen att den civila verksamheten utgjorde 25 procent av HSY:s verksamhet och den militära verksamheten 75 procent.

(74) När det gäller HSY:s militära verksamhet har kommissionen i sina tidigare beslut hela tiden godtagit att det stöd som företaget erhållit inte omfattas av reglerna om statligt stöd⁽⁶⁴⁾. Kommissionen upprepade den bedömningen i punkterna 86–90 i utvidgningsbeslutet. Eftersom de åtgärder som är föremål för detta beslut beviljades HSY (dvs. hela HSY) under samma period som analyserats i tidigare beslut måste slutsatsen dras att den del av åtgärderna som har utgjort stöd till HSY:s militära verksamhet även omfattas av artikel 296 i EG-fördraget och undantas från reglerna om statligt stöd.

(75) Kommissionen kommer i sin bedömning av varje enskild åtgärd att fastställa om stödet enbart har tillfallit HSY:s civila verksamhet eller om det beviljades HSY utan att öronmärkas för något visst användningsområde⁽⁶⁵⁾:

— Om stödet enbart tillföll den civila verksamheten anser kommissionen att artikel 296 i EG-fördraget inte är tillämplig och att hela åtgärden kan bedömas enligt artikel 87 i EG-fördraget.

— Om stödet tillföll hela HSY anser kommissionen att 75 procent av det statliga stödet tillföll den militära verksamheten och omfattas av artikel 296 i EG-fördraget, eftersom 75 procent av varvets verksamhet är inriktad på militär produktion. Resterande 25 procent av det statliga stödet kan bedömas enligt reglerna om statligt stöd.

4. ÅTGÄRDERNA: BESKRIVNING, SKÅLEN TILL ATT FÖRFARANDET INLEDDDES, MOTTAGNA SYNPNUNKTER, BEDÖMNING OCH SLUTSATSER

(76) När det gäller synpunkterna från Grekland och tredje part konstaterar kommissionen att de består av en lång rad argument. Den klagande, Elefsis, har till exempel i sina många skrivelser till kommissionen påstått att det finns många skäl till varför åtgärderna bör anses utgöra stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden. På samma sätt har Grekland, HSY och TKMS/GNSH i sina skrivelser till kommissionen påstått att det finns många skäl till varför åtgärderna kan konstateras vara förenliga med den gemensamma marknaden.

(77) Enligt artikel 253 i EG-fördraget måste kommissionens beslut motiveras. Kommissionen är dock inte skyldig att bemöta alla de argument som parterna framför. Detta beslut kommer därför endast att uttryckligen behandla parternas huvudpunkter. Beslutet kommer inte att behandla vissa av de skäl som parterna framför om de uppenbarligen är oförenliga med fakta, om de motsäger de punkter som samma part har framfört i andra skrivelser eller om de uppenbarligen kan avfärdas utifrån de fakta och den bedömning som presenteras i detta beslut.

(78) Eftersom granskningen omfattar ett stort antal åtgärder är det viktigt att numrera dem för att underlätta behandlingen och undvika missförstånd. De fyra åtgärder som omfattas av inledningsbeslutet kommer därför att numreras som P1-P4. De tolv åtgärder som omfattas av utvidgningsbeslutet kommer att behålla de nummer som de tilldelades i det beslutet, dock med ett E framför.

4.1 Missbruk av det investeringsstöd som beviljades 1997 (åtgärd P1)

4.1.1 Beskrivning av åtgärden

(79) Genom beslut N 401/97 godkände kommissionen 7,8 miljarder grekiska drakmer (22,9 miljoner euro) i investeringsstöd, som Grekland hade anmält den 20 juni 1997. I beslutet bedömdes stödet enligt artikel 6 "Investeringsstöd" i kapitel III "Omstruktureringsstöd" i rådets direktiv 90/684/EEG, i vilket det står att "Investeringsstöd får inte beviljas [...] såvida det inte är kopplat till en omstruktureringsplan som inte inbegriper några öknings av varvets fartygsbyggnadskapacitet [...]. Sådant stöd får inte beviljas till fartygsreparationsvarv såvida det inte är kopplat till en omstruktureringsplan som innebär en minskning av den totala kapaciteten för fartygsreparationer". Enligt beslut N 401/97 har det upprättats en affärsplan i syfte att återskapa varvets konkurrenskraft genom ökad produktivitet och modernisering. Den första pelaren i planen består av en omfattande omorganisation och

nedskaering av personal. Antalet anstallda skulle till exempel minskas till 2 000 före utgången av 1997 och flexibla arbetsmetoder införas. Enligt beslut N 401/97 hade större delen av personalnedskaeringen redan genomförs när beslutet fattades, vilket skulle bidra till att öka produktiviteten. Den andra pelaren i omstruktureringsplanen består av ett investeringsprogram, vars syfte var att ersätta gammal och omodern utrustning med ny modern teknik. I beslutet står det att varvet enligt planen skulle bli lönsamt igen när affärsplanen genomförs, dvs. senast 2000. De totala kostnaderna för investeringsprogrammet beräknades till 15,62 miljarder grekiska drakmer (45,9 miljoner euro). I den beskrivande delen av beslutet anges att programmet ska finansieras på följande sätt: 7,81 miljarder grekiska drakmer (22,9 miljoner euro) i statligt stöd, 3,13 miljarder grekiska drakmer (9,2 miljoner euro) genom att utöka aktiekapitalet och 4,67 miljarder grekiska drakmer (13,7 miljoner euro) i banklån. Kapitalökningen ska ske i enlighet med fördelningen av kapitalet, dvs. ETVA står för 51 procent och HSY:s anstallda för 49 procent. I beslutet står det vidare att banklånen ska tecknas på normala marknadsvillkor utan statliga garantier. Kommissionen noterar i sin bedömning att kapaciteten för fartygsbyggnad inte har ökat men att kapaciteten för fartygsreparationer har minskat. Kommissionen noterar också att stödnivån (50 procent) ligger inom ramen för den regionala stödnivån som gäller för Grekland. Stödnivån är också berättigad med hänsyn till omfattningen av den omstrukturering som det rör sig om.

4.1.2 Skälen till att förfarandet inleddes

- (80) Den brevväxling mellan Grekland och kommissionen som förgick förfarandet beskrevs i kapitel 1 "Förfarande" i detta beslut.
- (81) I inledningsbeslutet uttryckte kommissionen misstankar om att det investeringsstöd som godkänts genom beslut N 401/97 kan ha missbrukats. För det första konstaterade kommissionen att investeringsplanen endast hade genomförs i vissa delar och med betydande förseningar. De grekiska myndigheterna förlängde vid flera tillfällen tidsfristen för att genomföra investeringsplanen efter den 31 december 1999 utan att rådgöra med kommissionen. För det andra står det i beslut N 401/97 att investeringsprogrammet ska finansieras med banklån som tecknats på normala marknadsvillkor utan statliga garantier, men samtidigt tycks företaget ha fått lån från en statsägd bank till en lägre ränta än marknadsräntan, och det förefaller som om ett av lånen omfattades av en statlig garanti. För det tredje har de grekiska myndigheterna inte skickat några årliga rapporter om planens genomförande i enlighet med beslut N 401/97. På grund av dessa tre överträdelser av beslut N 401/97 förefaller det som om investeringsstödet har missbrukats.

4.1.3 Synpunkter från berörda parter

- (82) Elefsis understryker att den jordbävning som återopades för att motivera förseningen inträffade först i september 1999. Det är fyra månader innan tidsfristen för att genomföra investeringsplanen löpte ut, nämligen den 31 december 1999. I slutet av 1999 hade HSY endast genomfört en liten del av investeringsplanen. Detta visar att HSY redan hade dragit på sig betydande förseningar i genomförandet av planen innan jordbävningen inträffade och att HSY inte hade kunnat fullborda investeringsprogrammet i tid även om jordbävningen inte hade inträffat. På samma sätt genomfördes den privatisering av HSY som återopades för att motivera förseningen långt efter utgången av 1999 och kan därför inte motivera HSY:s underlåtelse att iaktta beslut N 401/97. Slutligen påstår Elefsis att HSY har brutit mot villkoren i beslut N 401/97, eftersom HSY fick ett lån med statliga garantier och lån som inte tecknats på normala marknadsmässiga villkor. Därför ska detta ytterligare stöd, samt investeringsstödet, betalas tillbaka.
- (83) HSY inkom med samma synpunkter som Grekland. Dessa sammanfattas i nästa avsnitt.

4.1.4 Kommentarer från Grekland

- (84) De grekiska myndigheterna bekräftar i sin skrivelse av den 20 oktober 2004 att de inledningsvis hade bestämt att investeringsplanen skulle fullbordas senast den 31 december 1999. I december 1999 genomförde myndigheterna de första kontrollerna av planens genomförande, i fråga om HSY:s kostnader till och med den 30 juni 1999. Det visade sig att de uppgick till 2,7 miljarder grekiska drakmer (8,1 miljoner euro), vilket är 17,7 procent av de totala kostnaderna för investeringsprogrammet. Den 27 juni 2001 beviljade de grekiska myndigheterna en förlängd tidsfrist till den 31 december 2001 för att genomföra investeringen, eftersom jordbävningen den 7 september 1999 hade orsakat skador på varvets anläggningar och försenat genomförandet av investeringsplanen. Genom ett beslut av den 28 december 2001 beviljade de grekiska myndigheterna den 30 juni 2002 för andra gången en förlängd tidsfrist, eftersom företaget begärt en skrinläggning av investeringsplanen under privatiseringen som inleddes i januari 2001 (och fullbordades den 31 maj 2002). När de grekiska myndigheterna genomförde en andra kontroll i maj 2002 konstaterade de att HSY:s utgifter fram till den 31 december 2001 uppgick till 9,8 miljarder grekiska drakmer (28,9 miljoner euro) eller 63 procent av de totala investeringskostnaderna. Genom ett beslut av den 14 juni 2002 förlängdes tidsfristen på nytt till den

30 juni 2004. Genom ett beslut av den 23 juli 2003 godkände myndigheterna en ändring av investeringsplanen. Vid det tillfället bad företaget om att få stryka en del av de investeringskostnader som godkänts vid den andra kontrollen. Dessa kostnader var förhandsbetalningar för investeringar som företaget hade beslutat att stryka ur investeringsplanen. Därför minskade det totala belopp som godkändes efter den andra kontrollen till 23,3 miljoner euro, eller 50,75 procent av det totala beloppet. Genom en skrivelse av den 30 juni 2004 begärde varvet en ny förlängning till den 31 december 2004. Investeringstödet har fram till i dag ännu inte betalats ut till varvet.

(85) De grekiska myndigheterna påstår att de, när de beviljade de förlängda tidsfristerna, helt ärligt ansåg att de handlade inom ramen för kommissionens godkännandebeslut och att det rörde sig om befintligt stöd för vilket det inte krävdes någon ny anmälan. De ansåg att det var realistiskt att inte ge möjlighet till förlängd tidsfrist för en sådan stor och omfattande investeringsplan, särskilt för ett varv som inte hade någon erfarenhet av att genomföra en sådan plan, vilket kommissionen själv konstaterat i sitt godkännandebeslut. De påstår också att de informerade kommissionen om förlängningen i november 2002. Den ändring av investeringsplanen som de godkände 2003 innebar inte någon ändring av det godkända stödets art, huvudsakliga innehåll eller syfte. Det var helt enkelt ett försök att anpassa planens innehåll till de nya förhållandena: privatiseringen av varvet, de nya oförtusdeda kontrakten (ubåtar), jordbävningen 1999 och de tekniska framstegen. De grekiska myndigheterna kan inte heller se hur de förlängda tidsfristerna kunde påverka stödets huvudsakliga innehåll och därmed dess förenlighet med den gemensamma marknaden. Slutligen påstår de att kommissionen bör bedöma om förlängningen av investeringsplanen är förenlig med den gemensamma marknaden enligt punkt 52 i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter⁽⁶⁶⁾ (nedan kallade *1999 års riktlinjer om undsättning och omstrukturering*). I det här fallet bör stödet anses vara förenligt med den gemensamma marknaden, eftersom den ändrade planen fortfarande skulle leda till att lönsamheten återställdes inom rimlig tid, nämligen före den 30 juni 2004. De grekiska myndigheterna påstår särskilt att förseningen inte har orsakats av företaget utan till följd av force majeure (jordbävningen 1999 och privatiseringen av företaget). Slutligen ska principen "en enda gång" inte ha överträtts eftersom stödet beviljats som ett led i anpassningen av en befintlig omstruktureringsplan.

(86) Grekland menar att underlåtenheten att lämna årliga rapporter om genomförandet av investeringsplanen inte är

en tillräckligt viktig omständighet för att förhindra att planen ändras.

4.1.5 Bedömning

4.1.5.1 Artikel 296 i EG-fördraget

(87) Innan man bedömer förenligheten med den gemensamma marknaden enligt artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget måste man bedöma om artikel 296 i EG-fördraget är tillämplig. Här konstaterar kommissionen följande. För det första hade Grekland anmält investeringstödet 1997 i enlighet med förfarandet i artikel 88.3 i EG-fördraget. Genom att anmäla stödet erkände Grekland att investeringsplanen främst var inriktad på HSY:s civila verksamhet (dvs. byggnad och reparationer av fartyg), för om planen hade varit inriktad på den militära verksamheten och hade varit viktig för den nationella säkerheten kunde Grekland vid tidpunkten ha åberopat artikel 296 i EG-fördraget och hade inte behövt anmäla investeringstödet⁽⁶⁷⁾. Grekland bestred inte heller kommissionens godkännandebeslut, i vilket kommissionen bedömde det anmälda stödet enligt reglerna om statligt stöd. Slutligen har Grekland inte åberopat artikel 296 i sitt svar på inledningsbeslutet. Omständigheterna ovan är tillräckliga för att dra slutsatsen att investeringsplanen inte påverkade Greklands säkerhetsintressen och att allt stöd för att finansiera investeringsplanen kan behandlas enligt reglerna om statligt stöd i artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget.

4.1.5.2 Missbruk av stödet

(88) De tre misstankar som togs upp i inledningsbeslutet kommer att analyseras en efter en.

(89) Kommissionen anser att överträdelsen av villkoret att lån måste tecknas till marknadsränta och utan statliga garantier påverkar de senare åtgärdernas, dock inte investeringstödet, förenlighet med den gemensamma marknaden. Syftet med ett sådant villkor är att undvika att det beviljas ytterligare stöd till investeringsprogrammet (dvs. att undvika att det sammanlagda stödet överstiger den stödnivå som anges i beslut N 401/97). Som kommer att förklaras senare i detta beslut konstaterar kommissionen utifrån en annan rättslig grund att den statliga garanti som beviljats HSY utgör stöd som inte är förenligt med den gemensamma marknaden och som måste

återbetalas. När det gäller lånen konstaterar kommissionen också att stöddelen måste återbetalas. Eftersom stöddelen ska återbetalas kommer förhållandena att återställas till ursprungsläget, och HSY:s finansieringskostnader kommer inte att understiga marknadsräntan. Genom dessa återbetalningar kommer syftet med villkoret i beslut N 401/97 med andra ord att uppfyllas, nämligen att undvika att det beviljas ytterligare stöd till HSY i form av finansiering till en ränta som understiger marknadsräntan. Kommissionen avvisar därför Elefsis' påstående ovan om att såväl stöddelen i lånen och garantin som investeringsstödet som beviljats genom beslut N 401/97 måste återbetalas.

(90) Kommissionen anser att den underlåtelse att lämna årliga rapporter som nämndes i inledningsbeslutet i sig inte utgör missbruk av stödet. Det ändrar inte stödets egenskaper eller effekter, inte heller investeringsprogrammets egenskaper. Grekland har dock inte lämnat denna information i tid och har därför inte informerat kommissionen om förseningarna när de inträffade, vilket har hindrat kommissionen från att fatta ett beslut om dessa frågor vid rätt tillfälle. Underlåtelsen att rapportera innebär därför att bevisbördan faller på Grekland – Grekland måste bevisa att kommissionen skulle ha godkänt förlängningarna av tidsfristen för att genomföra investeringsprogrammet.

(91) När det gäller det försenade genomförandet av investeringsplanen, som var den främsta misstanken i inledningsbeslutet, har kommissionen dragit följande slutsats. Genom beslut N 401/97 godkände kommissionen investeringsstöd som var "kopplat till en omstruktureringsplan", enligt kravet i kapitel III "Omstruktureringsstöd" i direktiv 90/684/EEG. Enligt beskrivningen av affärsplanen i beslut N 401/97 var investeringsplanen i själva verket inte bara kopplad till omstruktureringen, utan var i sig en av omstruktureringens två pelare, eftersom varvet inte hade gjort några investeringar under de föregående åren och behövde ersätta gammal och omodern utrustning med ny teknik för att återskapa företagets konkurrenskraft. I avsnitt 2.1 i de grekiska myndigheternas skrivelse av den 20 oktober 2004 bekräftar myndigheterna att syftet med investeringsprogrammet var att återskapa HSY:s konkurrenskraft genom ökad produktivitet och modernisering för att bli ett konkurrenskraftigt företag på nationell och internationell nivå. Grekland bekräftar också att syftet var att ersätta omodern och oanvänd utrustning med ny utrustning med modern teknik. Sammanfattningsvis framgår det av beslut N 401/97 och av Greklands skrivelser att investeringsprogrammet spelade en viktig roll för omstruktureringsplanen och för att återställa företagets lönsamhet⁽⁶⁸⁾. Eftersom det var "kopplat till omstruktureringsplanen" och viktigt för att återställa lönsamheten är det uppenbart att det inte fick

bli några större förseningar i genomförandet av investeringsprogrammet. Det var i själva verket angeläget att genomföra investeringsprogrammet för att återställa företagets lönsamhet. Sammanfattningsvis godkände kommissionen ett stöd till ett investeringsprogram som behövde genomföras inom en viss period – inte ett stöd till ett investeringsprojekt som skulle genomföras i framtiden.

(92) När det gäller den exakta tidpunkten för genomförandet av investeringsprogrammet innehöll beslut N 401/97 inte någon tidsplan. I beslut N 401/97 anges bara att varvets lönsamhet ska vara återställd när affärsplanen har genomförts 2000. De grekiska myndigheterna skriver i en skrivelse av den 20 oktober 2004 att investeringsprogrammet måste fullbordas senast den 31 december 1999⁽⁶⁹⁾, i enlighet med det ministerbeslut från december 2007 då subventionen beviljades. Detta datum nämns emellertid inte i beslut N 401/97. Kommissionen drar slutsatsen att investeringsprogrammet enligt beslut N 401/97 skulle fullbordas senast vid utgången av 2000.

(93) Av ovanstående drar kommissionen slutsatsen att det var viktigt att hålla sig inom den tidsfrist som fastställts till den 31 december 2000 för att omstruktureringsplanen skulle lyckas. Vidare kunde investeringar som genomfördes långt efter 2000 inte anses vara kopplade till den omstruktureringsplan som beskrivs i beslut N 401/97, vilket krävs enligt direktiv 90/684/EEG.

(94) Efter denna analys av beslut N 401/97 måste kommissionen avgöra om den skulle ha beviljat en förlängd tidsfrist för att genomföra investeringarna om Grekland hade begärt det och gett kommissionen korrekt information om förseningarna. I september 1999 skadades följande delar av varvets anläggningar i en jordbävning: väggar, tak, fönster, strukturen på tre byggnader, rör, elnät, piler och kranbaneskenor. Grekland påstår att jordbävningen tvingade varvet att stoppa arbetet med investeringsplanen för att i stället fokusera på att reparera skadorna.

(95) Varvet förklarade att förseningen berodde på jordbävningen och bad i november 2000 om en första förlängning av tidsfristen för att fullborda investeringsprogrammet till den 31 december 2001. Frågan är om kommissionen skulle ha godtagit denna begäran om den hade fått den. Kommissionen konstaterar att den, om den hade tillämpat punkt 52 i 1999 års riktlinjer om undsättning

och omstrukturering, inte skulle ha godkänt den första förlängningen av tidsfristen, eftersom den första omstrukturingsplanen som godkändes 1997 hade visat sig vara otillräcklig för att återställa företagets lönsamhet mot bakgrund av den rådande situationen i november 2000 och det vid tillfället inte fanns någon annan omstrukturingsplan som kunde återställa företagets lönsamhet. Kommissionen är dock tveksam till om den skulle ha tillämpat punkt 52 i 1999 års riktlinjer om undsättning och omstrukturering, med tanke på att stödet inte hade godkänts på grundval av dessa riktlinjer eftersom det inte rörde sig om någon "ändring" av planens innehåll utan bara om en förlängning av tidsfristen för att fullborda investeringarna, och eftersom det i beslut N 401/97 eller i direktiv 90/684/EEG inte fanns några entydiga bestämmelser om ändring av datum för att fullborda investeringarna. Eftersom en kraftig jordbävning är en händelse som ligger utanför varvets och de grekiska myndigheternas ansvar och som är en exceptionell händelse som inte är förknippad med ekonomin och företaget så skulle kommissionen förmodligen ha ansett att det vore berättigat med några månaders försening. Det är dessutom svårt att genomföra en investeringsplan, varför det kanske kunde behövas några extra månader. Även om ett år är en betydande försening är det således rimligt att anta att kommissionen kanske hade godtagit en förlängd tidsfrist.

- (96) När det gäller den andra förlängningen av tidsfristen som de grekiska myndigheterna beviljade så menade Grekland och HSY att den berodde på privatiseringen av varvet, eftersom arbetet med investeringsplanen skrinlades under privatiseringen⁽⁷⁰⁾. Det försenade genomförandet av investeringsprogrammet berodde med andra ord på ett medvetet beslut om att skjuta upp genomförandet. Kommissionen kan verkligen inte godkänna en förlängd tidsfrist för att genomföra investeringsprogrammet om man medvetet beslutade att stoppa genomförandet under flera kvartal. Som tidigare konstaterats var det viktigt att hålla den fastställda tidsplanen för genomförandet av omstrukturingsplanen. Kommissionen godkände stöd till en viss omstrukturingsplan som skulle genomföras vid en viss tidpunkt. Kommissionen noterar dessutom att om den hade godtagit förlängningarna av tidsfristen efter den 31 december 2001 så skulle omstrukturingsperioden ha blivit så lång att de investeringar som genomfördes efter detta datum inte skulle kunna anses vara kopplade – i den mening som avses i direktiv 90/684/EEG – till omstruktureringen som påbörjades redan 1996. Den omstrukturingsplan som godkändes 1997 var otillräcklig för att ta itu med varvets svåra finansiella situation efter 2001. Dessutom genomfördes betydande omstrukturingsåtgärder 2001–2002 som var nya och inte ingick i den omstrukturingsplan som beskrivs i beslut N

401/97 (t.ex. ytterligare nedskärningar av personal). Mot bakgrund av ovanstående omständigheter anser kommissionen att den inte hade godkänt en förlängd tidsfrist för genomförandet av investeringen efter den 31 december 2001.

- (97) Sammanfattningsvis anser kommissionen att allt stöd för att täcka investeringskostnader som uppkommit efter den 31 december 2001 faller utanför beslut N 401/97.
- (98) Grekland påstår att även om kommissionen skulle konstatera att stödet för att täcka vissa investeringskostnader inte omfattas av beslut N 401/97 bör stödet ändå anses utgöra omstrukturingsstöd som är förenligt med den gemensamma marknaden enligt 1999 års riktlinjer om undsättning och omstrukturering. Kommissionen måste därför analysera om stödet för att täcka HSY:s investeringskostnader efter den 31 december 2001 kan anses vara förenligt med den gemensamma marknaden. Kommissionen noterar att det inte råder något tvivel om att HSY var ett företag i svårigheter efter den 31 december 2001. De förluster som företaget dragit på sig under de föregående åren var till exempel så stora att det egna kapitalet var negativt. Därför borde allt stöd som företaget beviljats, och framför allt stöd för att modernisera omodern utrustning, ha betraktats som omstrukturingsstöd. Kommissionen anser dock att företaget inte följde villkoren för att få stöd i 1999 års riktlinjer om undsättning och omstrukturering. Till exempel bröt man mot principen "en enda gång" i punkt 48 i riktlinjerna, eftersom Grekland redan hade beviljat HSY omstrukturingsstöd genom ett ministerbeslut från december 1997. Det investeringsstöd som godkändes genom beslut N 401/97 var omstrukturingsstöd enligt direktiv 90/684/EEG och beslut N 401/97. Enligt punkt 48 i 1999 års riktlinjer om undsättning och omstrukturering får undantag göras från principen "en enda gång" under "exceptionella och oförutsebara förhållanden". Kommissionen kan inte se att det föreligger några exceptionella och oförutsedda förhållanden som skulle kunna motivera att omstrukturingsstöd beviljas för att täcka investeringskostnader som uppkommit efter den 31 december 2001. Jordbävningen i september 1999 kan, som tidigare konstaterats, till exempel motivera en begränsad försening i genomförandet av investeringsplanen. Den har dock inte orsakat det försenade genomförandet av investeringsplanen efter den 31 december 2001. Skrinläggningen av planen under

privatiseringen uppfyller inte definitionen "exceptionella och oförutsedda förhållanden". Grekland påstår att principen "en enda gång" inte har överträtts eftersom stödet har beviljats som ett led i anpassningen av en befintlig omstruktureringsplan. Kommissionen anser, vilket redan utförligt har förklarats, att den investering som genomförts efter den 31 december 2001 inte ingår i det investeringsprogram som beskrivs i beslut N 401/97. Enligt punkt 52 i 1999 års riktlinjer om undsättning och omstrukturering ska "[d]en ändrade planen [...] fortfarande leda till att lönsamheten återställs inom en rimlig tid". Enligt den ursprungliga planen skulle varvets lönsamhet ha återställts senast 2000. Kommissionen anser därför att det jämfört med den ursprungliga planen var för sent att återställa lönsamheten i juni 2004 och att detta inte längre kan anses vara inom rimlig tid. Slutligen konstaterar kommissionen att ett godtagande av en sådan lång förlängning av omstruktureringsperioden nästan vore detsamma som att överträda principen "en enda gång".

- (99) Sammanfattningsvis anser kommissionen att beslut N 401/97 kan anses omfatta stöd för att täcka investeringskostnader som uppkommit till och med den 31 december 2001 och i samband med det investeringsprogram som beskrivs i beslut N 401/97. Allt annat stöd omfattas inte av beslut N 401/97. Dessutom är allt annat stöd för att täcka övriga investeringskostnader som HSY har ådragit sig inte förenligt med den gemensamma marknaden. Grekland har förklarat att investeringsstödet ännu inte har betalats ut till HSY och att HSY därför inte behöver betala tillbaka något stöd.

4.2 Ett lån på 4,67 miljarder grekiska drakmer (13,72 miljoner euro) beviljades 1999 och omfattades av en statlig garanti (åtgärd P2)

4.2.1 Beskrivning av åtgärden

- (100) Grekland menar att detta åttaåriga lån som uppgick till 4,67 miljarder grekiska drakmer (13,72 miljoner euro) beviljades av ETVA för att finansiera investeringsprogrammet (⁷¹). Genom ett beslut av den 8 december 1999 beviljade staten en garanti och tog ut en årlig garantiavgift på 100 räntepunkter. Lånet tecknades den 29 december 1999 och betalades ut till HSY i successiva delbetalningar från detta datum till och med den 26 oktober 2000 upp till det totala beloppet på 12,76 miljoner euro (⁷²). Räntan var Athibor (Euribor från och med den 1 januari 2001) plus 25 räntepunkter. Den 31 maj 2002 förlängdes den statliga garantin och lånet till den 30 juni 2009, och räntan höjdes med 100 räntepunkter. Återbetalningen av kapitalet inleddes med en första delbetalning i december 2003.

4.2.2 Skälen till att förfarandet inleddes

- (101) Enligt inledningsbeslutet kan den statliga garantin utgöra statligt stöd, och det är tveksamt om den är förenlig med den gemensamma marknaden. Bortsett från frågan om

stödberättigande ska banklån för att finansiera investeringsprogrammet enligt beslut N 401/97 tecknas på normala marknadsvillkor utan statliga garantier. Det förefaller därför som om statliga garantier i sig vore förbjudna enligt beslut N 401/97.

4.2.3 Synpunkter från berörda parter

- (102) Elefsis lämnade följande synpunkter om åtgärderna P2, P3 och P4. Elefsis erinrar om att det enligt beslut N 401/97 krävs att banklån för att finansiera HSY ska tecknas på normala marknadsvillkor utan statliga garantier. Inget av de tre lånen har bevisligen tecknats på normala marknadsmässiga villkor. För det första beviljades dessa lån från slutet av 1999 och framåt då HSY befann sig i en katastrofal finansiell situation och företaget riskerade att få sitt verksamhetstillstånd indraget. För det andra beviljades lånen vid en tidpunkt då det stod klart att HSY inte hade genomfört sin omstrukturerings-/investeringsplan och inte hade iakttagit villkoren i beslut N 401/97. För det tredje skulle HSY inte ha kunnat få lån i den privata sektorn med tanke på företagets katastrofala finansiella situation och bristen på marknadsmässig säkerhet.

4.2.4 Kommentarer från Grekland

- (103) De grekiska myndigheterna (och HSY) påstår att den statliga garantin inte utgör statligt stöd och att den lämnades till normala marknadsvillkor. De baserar sin analys på följande faktorer:

- Varvet hade kunnat teckna ett liknande lån hos vilken annan bank som helst genom att ställa andra former av säkerhet än en statlig garanti. Framförallt hade företaget som säkerhet kunnat erbjuda vissa fordringar i samband med stora kontrakt eller vissa in-teckningar med bakomliggande tillgångar.
- Den årliga garantiavgiften på 1 procent är marknadsmässig. Dessutom är den inte selektiv eftersom den grekiska staten beviljade många garantier under den här perioden, och i vissa fall var statens avgift mycket lägre.
- Även om kommissionen skulle anse att garantiavgiften var lägre än marknadsräntan så handlade staten ändå som en investerare i en marknadsekonomi, eftersom den (genom ETVA) var aktieägare i HSY och skulle vinna på att företaget blev lönsamt igen till följd av genomförandet av investeringsplanen.

— Det faktum att lånet, som var tänkt att finansiera en investeringsplan som hade godkänts av kommissionen, borde ha utgjort en tillräckligt stabil grund för att den långivande banken och borgensmannen skulle förvänta sig att HSY skulle kunna betala tillbaka lånet.

— Lånet betalas tillbaka regelbundet och garantiavgiften betalas.

4.2.5 Bedömning

4.2.5.1 Artikel 296 i EG-fördraget

(104) Innan man bedömer förenligheten med den gemensamma marknaden enligt artikel 87 i EG-fördraget måste man bedöma om artikel 296 i EG-fördraget är tillämplig. Kommissionen noterar att HSY enligt godkännandebeslutet tvingades använda det garanterade lånet och de två andra lånen som omfattas av inledningsbeslutet (dvs. åtgärderna P3 och P4) för att finansiera investeringsprogrammet⁽⁷³⁾. Som konstaterades vid bedömningen av åtgärd P1 omfattas investeringsprogrammet inte av artikel 296 i EG-fördraget. Kommissionen anser därför att dessa tre lån, som var öronmärkta för att finansiera investeringsprogrammet, omfattas av reglerna om statligt stöd och inte av artikel 296 i EG-fördraget.

4.2.5.2 Förekomsten av stöd

(105) Det måste först kontrolleras om den statliga garantin uppfyller villkoren för att utgöra statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.

(106) För att bedöma om de olika garantier som undersöks i detta beslut utgör statligt stöd kommer kommissionen att använda kommissionens tillkännagivande om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd i form av garantier⁽⁷⁴⁾ (nedan kallat *tillkännagivandet om garantier*) som offentliggjordes i mars 2000. Tillkännagivandet innebar dock inte någon ändring av politiken utan snarare en närmare förklaring av den metod som kommissionen därefter använt för att bedöma garantier, vilket framgår av avsnitt 1.4 i tillkännagivandet. De principer som anges i tillkännagivandet om garantier kan således också användas för att bedöma de garantier som beviljats före mars 2000. I enlighet med denna slutsats använde kommissionen i inledningsbeslutet tillkännagivandet om garantier för att bedöma åtgärd P2. Grekland bestred inte den tillämpningen. Tvärtom tillämpade Grekland också tillkännagivandet för att bedöma åtgärd P2⁽⁷⁵⁾.

(107) För det första måste det vara statliga medel inblandade i en åtgärd för att den ska omfattas av artikel 87.1. Så är fallet med åtgärd P2, eftersom staten genom att bevilja garantin riskerade statliga medel.

(108) För det andra måste det fastställas om åtgärden är selektiv eller inte. Grekland påstår att staten har beviljat åtskilliga garantier till andra företag och också tagit ut en premie på 1 procent. Grekland har lämnat en förteckning över dessa företag. Kommissionen anser inte att denna omständighet bevisar att åtgärden var en generell åtgärd. För att vara en generell åtgärd måste åtgärden vara öppen för alla ekonomiska aktörer som är verksamma inom en medlemsstat. I praktiken måste alla företag ha lika tillgång till åtgärden, och de får i praktiken inte minskas i omfattning, till exempel till följd av statens bestämmanderätt när det gäller att bevilja sådana åtgärder eller på grund av andra faktorer som begränsar deras praktiska effekt. Den aktuella åtgärden kan därför inte anses vara en generell åtgärd. Framförallt är det inte säkert att alla företag kunde få statliga garantier bara för att vissa företag har fått det. Grekland har inte bevisat att alla ekonomiska aktörer har lika tillgång till statliga garantier. Dessutom är alla företag som finns med i den förteckning som Grekland har presenterat statsägda företag eller företag som utför viss militär verksamhet. Det förefaller därför som om privata företag inte hade kunnat få en sådan garanti för att finansiera sin normala verksamhet. Grekland uppger faktiskt inte på vilken rättslig grund som finansministern den 8 december 1999 beslutade att bevilja garantin. Det är troligt att det är lag 2322/1995, som är en selektiv åtgärd, vilket kommer att förklaras vid bedömningen av åtgärd E12b.

(109) För det tredje måste man visa att åtgärden har haft en gynnande effekt. Enligt punkt 2.2.2 i tillkännagivandet om garantier antas det inte röra sig om stöd till långivaren eftersom garantin beviljades innan lånet beviljades och inte efteråt. Det är därför stödet till låntagaren som måste granskas, enligt punkt 2.1.1 i tillkännagivandet om garantier. Grekland påstår att åtgärden inte har gynnat HSY, eftersom HSY hade kunnat få ett liknande lån genom att till banken ställa en annan form av säkerhet än en statlig garanti. Kommissionen anser att den inte behöver undersöka om HSY hade kunnat få lånet genom att ställa en annan form av säkerhet. Kommissionen måste däremot bedöma om den faktiska transaktion som staten genomfört, nämligen att bevilja en garanti för ett lån utan att få någon säkerhet, skulle ha varit godtagbar för en investerare i en marknadsekonomi. En garanti för ett lån med säkerhet i form av panträtt i vissa tillgångar eller i form av överlåtelse av fordringar utgör en annan transaktion. Enligt avsnitt 2.1.1 i tillkännagivandet om garantier är en av de potentiella fördelarna med den statliga garantin möjligheten för låntagaren att "ställa en lägre säkerhet". Dessutom har kommissionen, även om den måste bedöma HSY:s möjlighet att erhålla

finansiering genom att ställa en högre säkerhet, i avsnitt 3.1 i detta beslut redan dragit slutsatsen att HSY inte skulle ha kunnat få lån eller garantier från privata banker efter den 30 juni 1999, inte ens genom att erbjuda banken säkerhet. Kommissionen drar slutsatsen att den statliga garantin, eftersom den beviljades i december 1999, gynnade HSY eftersom den innebar att HSY kunde få finansiering som företaget inte hade kunnat få från marknaden.

- (110) Grekland påstår också att garantiavgiften på 1 procent var marknadsmässig och att detta därför inte gynnade HSY. Kommissionen noterar att Grekland inte har lämnat några uppgifter som visar att banker på marknaden var beredda att bevilja en garanti till detta pris. Grekland har endast presenterat en förteckning över garantier som staten lämnat under samma period till samma pris. Kommissionen kan inte se hur förteckningen över statliga garantier bevisar att den garantiavgift som begärdes av HSY är förenlig med marknaden och inte utgör stöd. Framförallt kan förteckningen inte anses vara "en statlig garantiordning [som] inte utgör statligt stöd enligt artikel 87.1" eftersom den, som garantin till HSY visar, inte uppfyller flera av villkoren i avsnitt 4.3 i tillkännagivandet om garantier. Dessutom skulle det, även om en garantiavgift på 1 procent hade varit förenlig med marknaden för andra (välmående) företag, inte automatiskt innebära att så var fallet för ett företag i svårigheter som HSY.
- (111) Kommissionen har i avsnitt 3.1 i detta beslut redan avfärdat påståendet att en garantiavgift under marknadspris vore godtagbar för en privat investerare i liknande omständigheter eftersom Grekland var aktieägare i HSY.
- (112) Avsnitt 3.1 visar också att det från och med den 30 juni 1999 fanns tillräckligt med information för att kunna dra slutsatsen att HSY inte hade lyckats ingå tillräckligt med fartygsbyggnadskontrakt för att återställa företagets lönsamhet och att företaget skulle gå med stora förluster 1999 och 2000. Även om det faktum att lånet skulle finansiera en investeringsplan som godkänts av kommissionen 1997 hade lugnat en potentiell långivare 1997 och 1998 hade det således inte ha lugnat en bank i december 1999 eftersom det var uppenbart att affärsplanen hade misslyckats. Greklands påstående måste därför avfärdas.
- (113) Slutligen kan kommissionen, när det gäller det av Grekland framförda argumentet att lånet har återbetalats i enlighet med villkoren i avtalet, inte se hur det kan bevisa att en privat bank skulle ha beviljat det aktuella lånet. Det som har betydelse här är i stället företagets situation och

den information som man hade tillgång till när garantin beviljades⁽⁷⁶⁾. Kommissionen konstaterar dessutom att varvet, i enlighet med de uppgifter man hade när garantin beviljades och utifrån vilka man kunde förvänta sig att varvet skulle redovisa stora förluster under de kommande åren, verkligen har redovisat stora förluster under de kommande åren och att företagets egna kapital verkligen har blivit negativt. Dessutom är det enda skälet till att HSY överlevde (och således kan betala tillbaka lånet) att staten fortsatte att ge företaget stöd.

- (114) Mot bakgrund av ovanstående omständigheter anser kommissionen att åtgärderna gynnar HSY.
- (115) Denna selektiva fördel snedvrider konkurrensen eftersom den innebär att HSY kunde få finansiering vid en tidpunkt då HSY befann sig i svårigheter och inte hade kunnat få finansiering från marknaden. Åtgärden bidrog därför till att hålla HSY vid liv och till att finansiera företagets verksamhet. Eftersom vissa av HSY:s konkurrenter ligger i andra medlemsstater⁽⁷⁷⁾ påverkar snedvridningen av konkurrensen handeln mellan medlemsstaterna⁽⁷⁸⁾.
- (116) Garantin utgör statligt stöd eftersom den uppfyller samtliga villkor i artikel 87.1 i EG-fördraget. Eftersom den, i strid med kravet i artikel 88.3 i EG-fördraget, beviljades utan förhandsanmälan utgör den olagligt stöd.
- (117) Eftersom kommissionen precis har visat att HSY har fått en selektiv fördel som snedvrider konkurrensen och handeln kommer kommissionen i sin bedömning av de återstående åtgärderna inte att upprepa analysen av om det föreligger en snedvridning av konkurrensen och handeln.

4.2.5.3 Stödets förenlighet med den gemensamma marknaden

- (118) När det gäller förenligheten med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.2 och 87.3 i EG-fördraget noterar kommissionen att inga av bestämmelserna i artikel 87.2 och 87.3 b och d är tillämpliga. När det gäller förenligheten med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 a, c och e reglerades stöd till varvsindustrin från och med den 1 januari 1999 i rådets förordning (EG) nr 1540/98 av den 29 juni 1998 om fastställande av nya regler för stöd till varvsindustrin⁽⁷⁹⁾ (nedan kallad *förordning (EG) nr 1540/98*). Eftersom det garanterade lånet var avsett att finansiera en investeringsplan som ingick i en omstruktureringsplan och eftersom HSY dessutom befann sig i svårigheter bör den statliga garantin bedömas enligt artikel 5 i förordning (EG) nr 1540/98. Det är uppenbart att åtgärden inte uppfyller

villkoren i den artikeln. Omstruktureringsstöd kan till exempel enligt artikel 5 "undantagsvis betraktas som förenligt med den gemensamma marknaden under förutsättning att det följer gemenskapsriktlinjerna om statligt stöd för att rädda och omstrukturera företag i svårigheter". Tillämpliga riktlinjer då stödet beviljades var 1999 års riktlinjer om undsättning och omstrukturering som hade offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* den 9 oktober 1999⁽⁸⁰⁾ och som trädde i kraft samma dag. Flera av villkoren för att godkänna stödet enligt avsnitt 3.2.2 i dessa riktlinjer är inte uppfyllda. Till exempel noterar kommissionen när det gäller villkor b, "Stödet skall återställa lönsamheten", att den statliga garantin finansierade en investeringsplan som ingick i en omstruktureringsplan som i december 1999 hade blivit helt otillräcklig för att återställa HSY:s lönsamhet på lång sikt. När det gäller villkor d, "Stödet skall begränsas till vad som är absolut nödvändigt", hade kommissionen redan genom beslut N 401/97 beslutat att statligt stöd kunde uppgå till högst 50 procent av investeringskostnaderna och att de resterande 50 procenten skulle finansieras med medel från aktieägarna och genom banklån som tecknats på marknadsvillkor. Därför kunde det inte beviljas något ytterligare stöd till investeringsplanen eftersom den maximala stödnivån på 50 procent då skulle överskridas. Den statliga garantin utgjorde också en överträdelse av principen "en enda gång" i avsnitt 3.2.3 i 1999 års riktlinjer om undsättning och omstrukturering, eftersom kommissionen genom beslut N 401/97 hade godkänt investeringsstöd som enligt direktiv 90/684/EEG utgjorde ett slags omstruktureringsstöd. Stödet beviljades HSY genom ett ministerbeslut från december 1997 (men som beskrivs i skäl 84 i detta beslut menar Grekland att stödet ännu inte har betalats ut till HSY).

- (119) Mot bakgrund av ovanstående omständigheter anser kommissionen att den statliga garantin utgör olagligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden och därför måste återbetalas. Om garantin fortfarande inte har betalats när detta beslut antas måste den statliga garantin omedelbart upphöra. Det räcker dock inte för att återställa situationen till den situation som skulle ha rått utan stöd, eftersom HSY under flera år har dragit nytta av ett lån som företaget normalt inte skulle ha erhållit utan statens ingripande. För att återställa denna fördel anser kommissionen, i enlighet med den slutsats som drogs i avsnitt 3.1 i detta beslut, att skillnaden mellan de totala kostnaderna för det garanterade lånet (ränta och garantipremie) och referensräntan för Grekland plus 600 räntepunkter måste återkrävas för de år som garantin gällde.
- (120) Kommissionen anser att detta kommer att återställa situationen till den situation som skulle ha rått utan en statlig garanti. Därmed återställs överträdelsen av förbudet mot statliga garantier och finansiering till en ränta som understiger marknadsräntan enligt beslut N 401/97.

4.3 Ett lån på 1,56 miljarder grekiska drakmer (4,58 miljoner euro) beviljades 1999 (åtgärd P3)

4.3.1 Beskrivning av åtgärden

- (121) År 1999 fick HSY ett lån på 1,56 miljarder grekiska drakmer (4,58 miljoner euro) från ETVA, som i säkerhet fick rätt till den första delbetalningen av investeringsstödet som beviljades genom N 401/97. Lånet tecknades den 28 juli 1999, och hela beloppet betalades ut till HSY nästa dag. Den ursprungliga löptiden var till och med den 31 mars 2001. Efter successiva förlängningar betalades lånet tillbaka den 2 augusti 2004. Räntan var Athibor (Euribor från och med den 1 januari 2001) plus 100 räntepunkter⁽⁸¹⁾.

4.3.2 Skälen till att förfarandet inleddes

- (122) Kommissionen anger i inledningsbeslutet att lånet kan utgöra statligt stöd och att det är tveksamt om det är förenligt med den gemensamma marknaden. Dessutom skulle det, om det visade sig att lånet var föremål för en statlig garanti, utgöra en överträdelse av beslut N 401/97, enligt vilket banklån för att finansiera investeringsprogrammet ska tecknas på normala marknadsvillkor utan statliga garantier.

4.3.3 Synpunkter från berörda parter

- (123) Elefsis påstår, utöver tidigare nämnda synpunkter i samband med åtgärd P2, att det, eftersom åtgärderna P3 och P4 beviljades vid en tidpunkt då det stod klart att HSY inte hade genomfört omstrukturerings-/investeringsplanen och inte hade iakttagit villkoren i beslut N 401/97, fanns en överhängande risk för att den säkerhet som ställts för dessa lån, dvs. betalningen av det godkända investeringsstödet, var olaglig och därmed ogiltig och inte verkställbar.

4.3.4 Kommentarer från Grekland

- (124) De grekiska myndigheterna (och HSY) påstår att lånet beviljades på marknadsvillkor. Framförallt ska räntan vara ungefär densamma som på vissa av de lån som ETVA beviljade andra företag under perioden. HSY kunde ha lånat från vilken annan bank som helst men föredrog av naturliga skäl ETVA som var aktieägare. Dessutom skulle säkerheten i form av överlåtelsen av fordringarna på den första delbetalningen av investeringsstödet ha utgjort godtagbar säkerhet för vilken bank som helst. Slutligen noterar Grekland att hela lånet har återbetalats till banken.

4.3.5 Bedömning

4.3.5.1 Artikel 296 i EG-fördraget

- (125) Som kommissionen redan har konstaterat vid bedömningen av åtgärd P2 omfattas åtgärd P3 inte av artikel 296 i EG-fördraget. Den måste därför bedömas enligt reglerna om statligt stöd.

4.3.5.2 Förekomsten av stöd

- (126) För det första noterar kommissionen att lånet beviljades av ETVA och inte omfattades av någon statlig garanti.

- (127) När det gäller åtgärdens selektivitet konstaterar Grekland att andra företag fått lån av ETVA till liknande ränta. Som redan har förklarats vid bedömningen av åtgärd P2 är en åtgärd bara en generell åtgärd om den uppfyller stränga villkor som uppenbarligen inte är uppfyllda i det aktuella fallet. Till exempel har inte alla företag lika tillgång till åtgärden, eftersom räntan varierar från en låntagare till en annan och är beroende av om ETVA beslutar att bevilja lånet eller inte och till vilka villkor. Åtgärden är därför selektiv.

- (128) När det gäller frågan om huruvida åtgärden har gynnat HSY noterar kommissionen att lånet beviljades efter den 30 juni 1999, vid en tidpunkt då företaget inte längre hade tillträde till lånemarknaden, vilket förklarades i avsnitt 3.1 i detta beslut. Det faktum att ETVA tog ut en liknande ränta på vissa lån till andra företag under perioden bevisar inte att räntan hade varit godtagbar för en privat bank i liknande omständigheter. För det första beror den ränta som en privat bank begär för ett visst lån på låntagarens kreditvärdighet. Grekland har inte visat att det förelåg en liknande kreditrisk för övriga låntagare i förteckningen som det gjorde för HSY. Kommissionen erinrar om att HSY då befann sig i en mycket svår situation. Det är därför troligt att en investerare i en marknadsekonomi skulle ha begärt en högre ränta på lån till HSY än till välmående företag. För det andra skulle den förteckning som Grekland har lämnat, även om det förelåg en lika hög kreditrisk för de andra låntagarna som det gjorde för HSY, fortfarande inte utgöra tillräcklig grund

för att kunna dra slutsatsen att räntan var marknadsmässig. Den förteckning som Grekland har presenterat innehåller bara lån som beviljats av ETVA, som var en statsägd bank (och dessutom en utvecklingsbank), och det är därför möjligt att de andra lånen också innehåller ett stödelement. Det bevisar därför inte att de hade varit godtagbara för en privat bank.

- (129) De grekiska myndigheterna påstår också att säkerheten, i form av överlåtelsen av fordringarna på den första delbetalningen av investeringsstödet, är av ett sådant slag att lånet hade varit godtagbart för vilken privat bank som helst. Kommissionen noterar att den första delbetalningen av investeringsstödet, enligt regeringens beslut att godkänna stödet, ska ske när den behöriga tillsynsmyndigheten har konstaterat att investeringskostnaderna har uppgått till 2,73 miljarder grekiska drakmer. Dessutom ska betalningen ske före den 31 december 1999. Av de grekiska myndigheternas kontroller i december 1999 framgick att beloppet 2,73 miljarder grekiska drakmer precis hade uppnåtts den 30 juni 1999 (se Greklands kommentarer om åtgärd P1). Sannolikheten för att få den första delbetalningen av stödet kunde vid första anblicken anses vara relativt hög, eftersom lånet beviljades i juli 1999 och eftersom man redan då förmodligen kunde uppskatta att gränsvärdet på 2,73 miljarder grekiska drakmer hade uppnåtts eller skulle uppnås inom kort. Det kunde emellertid fortfarande uppstå olika problem som förhindrade att stödet betalades ut. Om HSY skulle gå i konkurs var det för det första inte säkert att de grekiska myndigheterna skulle ha gått med på att betala investeringsstöd till ett företag som hade lagt ned verksamheten⁽⁸²⁾. Banken skulle då ha behövt vidta dyra och långdragna rättsliga åtgärder för att återfå pengarna. För det andra är det inte säkert att de behöriga tillsynsmyndigheterna skulle ha gått med på att godkänna de uppkomna investeringskostnaderna så att gränsvärdet hade uppnåtts i tid. För det tredje kunde det uppstå andra administrativa problem. Detta är också precis vad som hände⁽⁸³⁾, vilket ledde till att de grekiska myndigheterna inte betalade ut den första delbetalningen på flera år. Som nämndes i kapitel 1 "Förfarande" i detta beslut begärde kommissionen en inställning av utbetalningarna av det stöd som ännu inte betalats ut till HSY när den senare fick reda på förseningarna i genomförandet av investeringsplanen. Kommissionen drar slutsatsen att det var troligt men inte säkert att staten skulle betala ut den första delbetalningen av investeringsstödet. Mot bakgrund av HSY:s svåra situation skulle en privat bank ha begärt en säkerhet som snabbt och säkert kunde verkställas och hade inte nöjt sig med en säkerhet, vars värde under vissa omständigheter kunde vara noll. Kommissionen drar därför slutsatsen att en privat bank inte hade gått med på att bevilja lånet. Som tidigare nämnts bekräftas detta av HSY:s misslyckade försök att låna pengar från investerare på marknaden.

(130) Grekland påstår också att det gynnade ETVA att ge HSY lån, eftersom ETVA var aktieägare i HSY. Kommissionen har i avsnitt 3.1.3 i detta beslut redan avfärdat detta påstående.

(131) Slutligen har kommissionen vid bedömningen av åtgärd P2 redan förklarat varför det faktum att lånet har återbetalats inte bevisar att en privat bank skulle ha gått med på att erbjuda HSY finansiering vid den tidpunkten.

(132) Mot bakgrund av ovanstående omständigheter drar kommissionen slutsatsen att lånet gynnar HSY eftersom företaget inte hade kunnat få lånet på marknaden.

(133) Kommissionen drar slutsatsen att åtgärd P3 utgör stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget. Åtgärden utgör olagligt stöd eftersom den beviljades utan förhandsanmälan, vilket strider mot kravet i artikel 88.3 i EG-fördraget.

4.3.5.3 Stödets förenlighet med den gemensamma marknaden

(134) I likhet med åtgärd P2 måste åtgärdens förenlighet med den gemensamma marknaden bedömas enligt förordning (EG) nr 1540/98. Eftersom lånet, i likhet med åtgärd P2, var avsett att finansiera en investeringsplan som ingick i en omstrukturingsplan och eftersom det beviljades ett företag i svårigheter bör det också anses utgöra omstrukturingsstöd som omfattas av artikel 5 i förordning (EG) nr 1540/98. Det är uppenbart att åtgärden inte uppfyller villkoren i den artikeln. Till exempel kan omstrukturingsstöd enligt artikel 5 "undantagsvis betraktas som förenligt med den gemensamma marknaden under förutsättning att det följer gemenskapsriktlinjerna om statligt stöd för att rädda och omstrukturera företag i svårigheter". Tillämpliga riktlinjer då stödet beviljades var de som den 23 december 1994⁽⁸⁴⁾ offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* och som trädde i kraft samma dag (nedan kallade 1994 års riktlinjer om undsättning och omstrukturering). Flera av villkoren för att godkänna stödet enligt avsnitt 3.2.2 i dessa riktlinjer är inte uppfyllda. Till exempel noterar kommissionen när det gäller villkor i), om att stödet ska återställa lönsamheten, att den statliga garantin finansierade en investeringsplan som ingick i en omstrukturingsplan som i juli 1999 inte längre var tillräcklig för att återställa HSY:s lönsamhet på lång sikt. När det gäller villkor iii), om

att stödet ska stå i proportion till kostnader och fördelar i samband med omstruktureringen, hade kommissionen redan i beslut N 401/97 beslutat att statligt stöd kunde uppgå till högst 50 procent av investeringskostnaderna och att de resterande 50 procenten skulle finansieras med medel från aktieägarna och genom banklån som tecknats på marknadsvillkor. Därför kunde det inte beviljas något ytterligare stöd till investeringsplanen eftersom ovan nämnda stödnivå på 50 procent då skulle överskridas, och kommissionen kunde inte se att stödet står i proportion till kostnader och fördelar i samband med omstruktureringen.

(135) Mot bakgrund av ovanstående omständigheter anser kommissionen att lånet utgör olagligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden och därför måste återbetalas. Eftersom HSY inte kunde ha fått lån från marknaden efter den 30 juni 1999 måste hela lånet återbetalas. Det räcker dock inte för att återställa situationen till den situation som skulle ha rått utan stöd, eftersom HSY under flera år har dragit nytta av ett lån som företaget inte skulle ha erhållit utan statens ingripande. För att återställa denna fördel anser kommissionen, i enlighet med den slutsats som drogs i avsnitt 3.1 i detta beslut, att skillnaden⁽⁸⁵⁾ mellan räntan på lånet och referensräntan för Grekland plus 600 räntepunkter måste återkrävas för varje år från den dag då lånet betalades ut till HSY till den dag lånet har betalats tillbaka.

(136) Kommissionen noterar att staten i mars 2002 sålde majoriteten av ETVA:s aktier till Piraeus Bank. ETVA ägdes därför inte längre av staten under de två sista åren av löptiden av lånet, som återbetalades 2004. Frågan kan då ställas (när det gäller detta lån och de andra lån och garantier som ETVA beviljat före mars 2002 och som har en löptid som sträcker sig längre än mars 2002) om den del av stödet som rör perioden efter mars 2002 bör återbetalas till ETVA i stället för att återbetalas till staten. För att besvara den frågan erinrar kommissionen om att när en stat beviljar ett lån till en ränta som understiger marknadsräntan så beviljas lånet vid den tidpunkt då lånet tecknas, även om företagets fördel visar sig först varje gång låntagaren betalar en lägre ränta⁽⁸⁶⁾. På samma sätt sjunker marknadsvärdet på ett lån som har en ränta som inte är tillräcklig mån återspeglar låntagarens svårigheter omedelbart⁽⁸⁷⁾ efter det att låneavtalet undertecknats (dvs. inte vid de framtida tillfällen då låntagarna betalar en ränta som understiger marknadsräntan). En banks värde beror i sin tur på värdet av bankens tillgångar, och framför allt på dess portfölj av befintliga lån. Därför minskade ETVA i värde, och därmed sjönk även det pris som staten senare fick när den sålde ETVA:s aktier eftersom ETVA beviljade lån till villkor som inte var förenliga med marknaden⁽⁸⁸⁾. Detta visar att det var staten som fick stå för kostnaderna för dessa stödåtgärder, även efter mars 2002.

4.4 Ett lån på 13,75 miljoner euro beviljades 2002 (åtgärd P4)

4.4.1 Beskrivning av åtgärden

- (137) Låneavtalet mellan ETVA och HSY ingicks den 31 maj 2002. Lånet uppgick till 13,75 miljoner euro, hade en löptid på två år och räntan var Euribor plus 125 räntepunkter. Lånet skulle användas som ett förskott på den andra och den tredje delbetalningen av investeringsstödet. Överlåtelsen av betalningen av den andra och den tredje delbetalningen av investeringsstödet ⁽⁸⁹⁾ utgjorde säkerhet för lånet.

4.4.2 Skälen till att förfarandet inleddes

- (138) Kommissionen anger i inledningsbeslutet att lånet kan utgöra statligt stöd och att det är tveksamt om det är förenligt med den gemensamma marknaden. Dessutom skulle det, om det visade sig att lånet var föremål för en statlig garanti, utgöra en överträdelse av beslut N 401/97, enligt vilket banklån för att finansiera investeringsprogrammet ska tecknas på normala marknadsvillkor utan statliga garantier.

4.4.3 Synpunkter från berörda parter

- (139) Elefsis har ungefär samma synpunkter på åtgärden som man hade på åtgärd P3.

4.4.4 Kommentarer från Grekland

- (140) De grekiska myndigheterna påstår att lånet beviljades på marknadsvillkor. Framförallt ska räntan vara ungefär densamma som på vissa av de lån som ETVA beviljade andra företag under perioden. HSY kunde ha lånat från vilken annan bank som helst men föredrog av naturliga skäl ETVA som var aktieägare. Dessutom skulle säkerheten i form av överlåtelsen av fordringarna på den andra och den tredje delbetalningen av investeringsstödet ha utgjort godtagbar säkerhet för vilken bank som helst. Slutligen betalades lånet aldrig ut till HSY och kunde därför inte utgöra stöd till HSY. Dessutom visar det faktum att ETVA vägrade att betala ut lånet när man insåg att utbetalningen av investeringsstödet hade skrinlagts av formella skäl och att det inte var säkert att stödet skulle betalas ut att ETVA agerade som vilken annan bank som helst skulle ha gjort.

4.4.5 Bedömning

4.4.5.1 Artikel 296 i EG-fördraget

- (141) Som kommissionen tidigare har konstaterat vid bedömningen av åtgärd P2 omfattas åtgärd P4 inte av

artikel 296 i EG-fördraget. Den måste därför bedömas enligt reglerna om statligt stöd.

4.4.5.2 Förekomsten av stöd

- (142) För det första noterar kommissionen att lånet beviljades av ETVA och inte omfattades av någon statlig garanti.
- (143) Kommissionen konstaterar att eftersom ETVA vägrade att betala ut lånet till HSY har HSY aldrig mottagit några pengar enligt låneavtalet. Därför har åtgärden inte gynnat HSY, och kommissionen kan direkt dra slutsatsen att åtgärden inte utgör statligt stöd.
- (144) Följande två aspekter av åtgärd P4 kan, även om de är irrelevanta för bedömningen av denna, föranleda misstankar om att det inte har gjorts en korrekt bedömning av andra åtgärder. Kommissionen kommer därför att analysera dem.
- (145) För det första påstår Grekland att det faktum att ETVA, på grund av att det fanns risk att investeringsstödet inte skulle betalas ut, beslutade att inte betala ut lånet till HSY visar att ETVA agerade som en normal privat långgivare och inte särbehandlade HSY. Kommissionen noterar att Grekland i sitt påstående inte tar hänsyn till att ETVA redan kontrollerades av Piraeus Bank, och inte längre av staten, när ETVA vägrade att betala ut lånet. ETVA:s vägran att betala ut lånet kan därför inte tas som ett exempel på hur ETVA agerade när det kontrollerades av staten. Tvärtom bekräftar det att en privat bank skulle ha undvikit att låna ut pengar till HSY.
- (146) För det andra noterar kommissionen att samma typ av säkerhet användes för åtgärd P4 som för åtgärd P3. Åtgärd P4 undertecknades när Piraeus Bank redan hade tagit kontroll över ETVA. Detta visar emellertid inte att en privat bank faktiskt hade godtagit åtgärd P3. De två situationerna är inte jämförbara av flera skäl. Kommissionen noterar till exempel att det redan när låneavtalet undertecknades den 31 maj 2002 stod klart, framför allt för ETVA som fram till detta datum var aktieägare i HSY, att betalningen av investeringsstödet hade skrinlagts av administrativa skäl ⁽⁹⁰⁾. När ETVA undertecknade avtalet den 31 maj 2002 kunde ETVA således redan vägra att betala ut lånet ⁽⁹¹⁾. ETVA visste att det hade möjlighet att vägra att betala ut lånet. Situationen är därför en annan än när ETVA undertecknade låneavtalet i juli 1999. En annan skillnad jämfört med åtgärd P3 är att när låneavtalet undertecknades den 31 maj 2002 hade två internationella företag fullbordat förvärvet av HSY och tänkte investera i företaget. Förvärvet ökade företagets chanser att överleva. Ett sådant förvärv kunde inte ha förutsetts i juli 1999.

4.5 Missbruk av det stöd på 54 miljarder grekiska drakmer (160 miljoner euro) som godkändes 1997 (åtgärd E7)

4.5.1 Beskrivning av åtgärden

- (147) Utöver beslut N 401/97, i vilket kommissionen godkände investeringsstödet, antog kommissionen den 15 juli 1997 beslut C 10/94. Kommissionen avslutade genom detta beslut förfarandet enligt artikel 88.2, genom att enligt förordning (EG) nr 1013/97 godkänna en skuldavskrivning på 54 miljarder grekiska drakmer (160 miljoner euro), vilket motsvarar skulderna för varvets civila verksamhet. Den parallella avskrivningen av skulderna för varvets militära verksamhet har inte bedömts enligt reglerna om statligt stöd.

4.5.2 Skälen till att förfarandet inleddes

- (148) I utvidgningsbeslutet uttryckte kommissionen misstankar om att två av villkoren i beslut C 10/94 har överträtts. För det första skulle skuldavskrivningen endast beviljas om omstruktureringsplanen genomfördes, i vilken investeringsplanen var en av de två pelarna. Som kommissionen förklarade i inledningsbeslutet (se beskrivningen av åtgärd P1) betvivlar den att investeringsplanen har genomförts på ett korrekt sätt. För det andra är det enligt beslut C 10/94 förbjudet att bevilja ytterligare driftsstöd för omstrukturering. Kommissionen konstaterar att de olika åtgärderna i utvidgningsbeslutet tycks utgöra ytterligare omstruktureringsstöd. Det förefaller därför som om detta villkor har överträtts.

4.5.3 Synpunkter från berörda parter

- (149) Elefsis påstår att den överträdelse av två villkor som anförs i inledningsbeslutet ger anledning att konstatera att stödet missbrukades. Elefsis påstår dessutom att privatiseringen 1995 inte var någon riktig privatisering. De anställda löpte till exempel aldrig någon finansiell risk som aktieägare, eftersom de endast betalade en liten del av vad de borde ha betalat och eftersom staten betalade tillbaka hela det belopp som de faktiskt betalade vid privatiseringen 2001–2002. Kommissionen borde betrakta avsaknaden av en faktisk privatisering, som var ett villkor för avskrivningen, som en ytterligare överträdelse av beslut C 10/94.

4.5.4 Kommentarer från Grekland

- (150) Grekland och HSY⁽⁹²⁾ påstår i sina kommentarer till utvidgningsbeslutet att förbudet mot ytterligare omstruk-

tureringsstöd bara innebär att eventuellt nytt stöd blir olagligt. Om förbudet bryts innebär det inte att det stöd som godkännts genom beslut C 10/94 blir oförenligt med den gemensamma marknaden. Dessutom betonar Grekland att det enligt beslutet är förbjudet med ytterligare "driftsstöd" (såsom det definieras i artikel 5 i rådets direktiv 90/684/EEG) till omstrukturering. Grekland bestrider därför att landet inte hade rätt att bevilja omstruktureringsstöd till HSY efter 1997.

- (151) När det gäller investeringsplanen menar Grekland och HSY att beslut C 10/94 inte innehöll något villkor när det gäller investeringsplanens genomförande. Beslutet kunde vidare inte ha innehållit något sådant villkor eftersom direktiv 90/684/EEG och förordning (EG) nr 1013/97, som utgjorde rättslig grund för beslutet, inte innehöll något sådant villkor. Det enda villkoret var att HSY delvis skulle privatiseras och att man skulle lämna in (dvs. inte genomföra) en investeringsplan.

4.5.5 Bedömning

4.5.5.1 Artikel 296 i EG-fördraget

- (152) Artikel 296 är inte tillämplig på denna åtgärd eftersom den endast handlar om avskrivning av skulder i samband med varvets civila verksamhet. Dessutom baserades beslut C 10/94 på reglerna om statligt stöd och inte på artikel 296 i EG-fördraget.

4.5.5.2 Genomförandet av investeringsplanen

- (153) Kommissionen anser att genomförandet av investeringsplanen var ett villkor enligt beslut C 10/94. I näst sista stycket står det att investeringsplanen ännu inte har påbörjats men att när den har genomförts så bör den pågående omstruktureringen vara fullbordad och varvet bli lönsamt igen. I näst sista stycket erinrar kommissionen om förbudet mot ytterligare omstruktureringsstöd. Slutligen står det i sista stycket att kommissionen mot bakgrund av ovanstående har beslutat att avsluta förfarandet enligt artikel 93.2 genom att bevilja stödet på de villkor som anges i skrivelsen. Det står vidare att kommissionen kan kräva att stödet dras in och/eller återbetalas om den anser att något av dessa villkor inte har uppfyllts. Kommissionen använde sig av ordet "villkor" i plural, vilket tyder på att det fanns åtminstone ett villkor till utöver förbudet mot ytterligare omstruktureringsstöd. Mot bakgrund av beslutets struktur och innehåll kan slutsatsen

dras att genomförandet av investeringsplanen var ett villkor. Kommissionen har vid analysen av åtgärd P1 redan gjort en detaljerad bedömning av genomförandet av investeringsstödet. Kommissionen drar slutsatsen att HSY inte har genomfört investeringsplanen inom rimlig tid. Den 31 december 2001 – efter att tidsfristen för att fullborda investeringsplanen hade förlängts en gång – hade HSY bara genomfört 63 procent av planen. Kommissionen drar därför slutsatsen att detta villkor inte har uppfyllts.

- (154) Grekland påstår att genomförandet av investeringsplanen inte är något villkor i förordning (EG) nr 1013/97 som utgör rättslig grund för beslut C 10/1994. Kommissionen erinrar om att stödet godkändes genom beslut C 10/1994. Därför måste villkoren i det senare beslutet uppfyllas. Om Grekland ansåg att villkoren i beslut C 10/1994 inte var förenliga med villkoren i förordning (EG) nr 1013/97 borde man ha bestridit beslut C 10/94. Det gjorde man emellertid inte inom den tidsram som fastställs i artikel 230 i EG-fördraget. Kommissionen erinrar dessutom om att förordning (EG) nr 1013/97 endast är en ändring av rådets direktiv 90/684/EEG och syftar till att öka det stödbelopp som kan beviljas till tre grupper av varv. När det gäller HSY står det i förordning (EG) nr 1013/97 att "[a]lla andra bestämmelser i direktiv 90/684/EEG skall vara tillämpliga på detta varv". Kommissionen erinrar om att det enligt direktiv 90/684/EEG är tillåtet med stöd till grekiska varv "om det beviljas med hänsyn till finansiell omstrukturering av varv genom ett systematiskt och specifikt omstruktureringprogram kopplat till avyttring av varvet genom försäljning". Detta innebär att rådet inte kunde ha nöjt sig med att Grekland bara lämnade in en omstruktureringssplan utan att planen verkligen behövde genomföras. Hur kan stöd beviljas "genom ett systematiskt och specifikt omstruktureringprogram" om programmet inte genomförs?

- (155) Eftersom villkoren inte har uppfyllts har stödet missbrukats och måste återbetalas i enlighet med sista stycket i beslut C 10/94.

4.5.5.3 Förbud mot ytterligare driftsstöd för omstrukturering

- (156) I näst sista stycket i beslut C 10/94 noterar kommissionen att rådet antog förordning (EG) nr 1013/97 på vill-

koret att det inte skulle beviljas något ytterligare stöd till omstrukturering av de varv som omfattades av förordningen. Kommissionen noterar att det därför inte kan beviljas något sådant omstruktureringssöd till varvet i framtiden. Parterna i förfarandet är oeniga om hur detta villkor ska tolkas. Enligt Grekland och HSY innebär det att allt driftsstöd för omstrukturering som beviljas efter det att beslutet har antagits automatiskt är oförenligt med den gemensamma marknaden och bör återbetalas. Enligt Elefsis innebär villkoret att allt driftsstöd för omstrukturering som beviljas efter det att beslutet har antagits utgör missbruk av det stöd som beviljats genom beslut C 10/94 och därför bör återbetalas, tillsammans med ytterligare driftsstöd för omstrukturering.

- (157) Kommissionen konstaterar att syftet med att förbjuda ytterligare driftsstöd för omstrukturering är att undvika att det sammanlagda stödet överstiger den stödnivå som anges i beslutet. Kommissionen anser att detta syfte kan uppfyllas genom att återkräva allt ytterligare driftsstöd som beviljas efter antagandet av beslut C 10/94. Genom att återkräva det ytterligare stödet återställer man förhållandena till ursprungsläget och undviker att det sammanlagda stödet överstiger den nivå som anges i beslut C 10/1994. Kommissionen drar därför slutsatsen att beviljandet av ytterligare driftsstöd för omstrukturering efter antagandet av beslut C 10/94 inte medför någon skyldighet att återbetala det stöd som godkänts genom beslut C 10/94 så länge det ytterligare stödet faktiskt återbetalas.

- (158) Kommissionen konstaterar att det för att avgöra om det stöd som godkändes genom beslut C 10/94 ska återbetalas inte är nödvändigt att avgöra vilka av de stödåtgärder som olovligen genomförts efter antagandet av beslut C 10/94 som utgör driftsstöd för omstrukturering. Kommissionen kommer i detta beslut att dra slutsatsen att alla de stödåtgärder som olovligen genomförts efter antagandet av beslut C 10/94 ska återbetalas. Därför måste alla åtgärder som potentiellt skulle kunna räknas som ytterligare driftsstöd för omstrukturering återbetalas. Återbetalningen kommer att medföra att förhållandena återställs till ursprungsläget, och därmed undviks en potentiell ackumulering av omstruktureringssöd. Målet med villkoret i beslut C 10/94 kommer därför att uppfyllas.

4.5.5.4 Utebliven betalning av köpeskillingen

(159) Under den mer djuplodande analys av fallet som ägde rum under granskningsförfarandet upptäckte kommissionen ytterligare en överträdelse av beslut C 10/94: Under hela den period då de anställda – som innehavare av 49 procent av aktierna i HSY – deltog i förvaltningen av HSY betalade de aldrig den köpeskillning som de skulle ha betalat enligt avtalet om en partiell privatisering från september 1995.

(160) För att förstå överträdelsen av beslut C 10/94 är det nödvändigt att först analysera detta beslut och de rättsakter som det bygger på.

(161) I ingressen i direktiv 90/684/EEG står följande: "På kort sikt är det nödvändigt att genomföra en finansiell omstrukturering av varvsindustrin i Grekland för att göra det möjligt för de statliga myndigheter som äger varvsindustrin att återskapa dess konkurrenskraft genom att sälja ut den till nya ägare." Mot bakgrund av detta står det följande i artikel 10 i direktivet: "2. Under år 1991 kan driftsstöd för nybyggnad, ombyggnad och reparation av fartyg som inte är förbunden med nya kontrakt, betraktas som förenligt med den gemensamma marknaden, om det beviljas med hänsyn till finansiell omstrukturering av varv genom ett systematiskt och specifikt omstruktureringssprogram kopplat till avyttring av varvet genom försäljning. 3. Trots vad som sägs i punkt 2 om plikten att avyttra varvet genom försäljning, skall den grekiska regeringen ha rätt att bevara ett majoritetsinnehav om 51 % i ett varv om det är berättigat av försvarsskäl." Kommissionen konstaterar att man i direktivet använder orden "sälja [...] till nya ägare" och inte "ge" till nya ägare. De nya ägarna skulle således betala ett pris för att överta ägandet av varven. Ägandet får inte ges bort gratis. Meningen "återskapa dess konkurrenskraft genom att sälja ut den till nya ägare" förklarar syftet med villkoret. Varven har under det statliga ägandet inte vidtagit de åtgärder som behövs för att återskapa deras konkurrenskraft. Därför var de i ständigt behov av statligt stöd. För att åtgärda situationen, som var oacceptabel utifrån artikel 87 i EG-fördraget, godkände rådet stöd för sista gången (dvs. stöd fick beviljas under 1991) men ålade staten att sälja varvet till nya ägare. Logiken är därför att de nya ägarna kommer att vidta de åtgärder som behövs för att återskapa konkurrenskraften så att varven inte längre ska behöva driftsstöd för omstrukturering⁽⁹³⁾.

(162) Som angavs i avsnitt 2, "Kommissionens och rådets tidigare beslut", i detta beslut fattade kommissionen i juli 1995 ett negativt beslut i ärende C 10/94, eftersom

HSY inte hade sålts i enlighet med direktiv 90/684/EEG. Grekland påstod att HSY snart skulle säljas och begärde uppskov med beslutet. Grekland presenterade sedan avtalet från september 1995 som bevis på att varvet hade sålts. På grundval av detta återkallade kommissionen sitt negativa beslut.

(163) I ingressen till förordning (EG) nr 1013/97 står följande: "Trots den grekiska regeringens ansträngningar att privatisera alla de statsägda varven före utgången av mars månad 1993 såldes Hellenic-skeppsvarvet så sent som i september 1995 till ett kooperativ bestående av varvets arbetstagare, medan staten behöll en majoritetsandel av aktierna på 51 %, av försvarspolitiska skäl. Lönsamheten för och omstruktureringen av Hellenic-skeppsvarvet kräver stöd som gör det möjligt för företaget att skriva av de skulder som har ackumulerats före den försenade privatiseringen av varvet." I artikel 1.3 i förordning (EG) nr 1013/97 står följande: "Stöd i form av en skuldbefrielse för Hellenic-skeppsvarven upp till ett belopp av 54 525 miljoner grekiska drachmer, vilket motsvarar skulder för varvets civila arbeten, den 31 december 1991 och med tillägg för upplupen ränta och dröjsmålsränta fram till och med den 31 januari 1996, kan anses förenligt med den gemensamma marknaden. Alla andra bestämmelser i direktiv 90/684/EEG skall vara tillämpliga på detta varv." Därför antogs förordning (EG) nr 1013/97 eftersom HSY behövde mer stöd för att bli lönsamt än vad som var tillåtet enligt artikel 10 i direktiv 90/684/EEG. Enligt den tidigare förordningen befriades HSY närmare bestämt från att betala ränta och dröjsmålsränta på de skulder som företaget hade den 31 december 1991 och som upplupit sedan dess. Förordning (EG) nr 1013/97 var tillämplig till och med den 31 december 1998. Kommissionen konstaterar att rådet än en gång använde orden "såldes" och "privatiseringen" i samband med HSY. Rådet godkände stödet eftersom det ansåg att ett giltigt köpeavtal hade ingåtts i september 1995, i enlighet med villkoren i direktiv 90/684/EEG. Det var med andra ord inte nödvändigt att ställa upp ett villkor om att sälja varvet, eftersom det redan fanns ett giltigt köpeavtal.

(164) Beslut C 10/94 inleds med att erinra om att det i artikel 10 i direktiv 90/684/EEG ställdes krav på att varvet måste säljas. Därefter skriver man i beslut C 10/94 att detta villkor var uppfyllt eftersom 49 procent av aktierna såldes den 18 september 1995 till ett kooperativ bestående av varvets anställda. Eftersom stödbeloppet är högre än vad som är tillåtet enligt direktiv 90/684/EEG kunde kommissionen inte ge sitt godkännande utifrån bestämmelserna i det sjunde direktivet, som därför ändrades genom förordning (EG) nr 1013/97 för att höja det stödbelopp som HSY kan få. Eftersom villkoren i den senare förordningen och villkoren i direktiv 90/684/EEG var uppfyllda godkände kommissionen stödet genom beslut C 10/94. Kommissionen konstaterar att man i beslut

C 10/94 åter använde ordet "såldes" och ansåg att avtalet mellan ETVA och de anställda om försäljningen av 49 procent av aktierna i HSY utgjorde en giltig försäljning. Kommissionen understryker att den hade mottagit en kopia av köpeavtalet innan beslut C 10/94 antogs och därför kände till dess innehåll. Kommissionen drar slutsatsen att den, när den antog beslut C 10/94, inte hade någon anledning att begära att HSY skulle säljas (dvs. att ställa upp det som ett uttryckligt villkor som skulle uppfyllas i framtiden) eftersom ett giltigt köpeavtal redan hade ingåtts i september 1995.

- (165) Kommissionen erinrar dock om att avtalet från september 1995 innehöll ovanliga bestämmelser om betalningen av köpeskillingen: de anställda skulle inte erlägga köpeskillingen på 8,1 miljarder grekiska drakmer (24 miljoner euro) direkt, utan i tretton årliga delbetalningar, efter en amorteringsfri period på två år, det vill säga från 1998 till 2010. Trots det skulle äganderätten till aktierna omedelbart övergå till de anställda. ETVA skulle hålla aktierna som pant tills de anställda hade erlagt köpeskillingen. För att finansiera betalningen av de årliga delbetalningarna till ETVA skulle HSY hålla inne en del av de anställdas månadslöner och ersättningar. Under månaderna efter september 1995 undertecknade ETVA, HSY, HSY:s arbetstagarorganisation och varje enskild anställd på HSY ett avtal (avtalet från september 1995 slöts mellan ETVA och HSY:s arbetstagarorganisation). Avtalet innebar att varje anställd gick med på att teckna ett visst antal aktier enligt villkoren i avtalet från september 1995. I avtalen upprepas också att HSY ska hålla inne en del av månadslönen samt påsk- och julersättningen för att finansiera de årliga delbetalningarna. Kommissionen har nu konstaterat att de anställda aldrig har betalat de årliga delbetalningarna.
- (166) Det innebär att de inte gjorde några delbetalningar samtidigt som de deltog i förvaltningen av varvet som ägare till 49 procent av aktierna. De första tre delbetalningarna som fastställdes i avtalet från september 1995 – som skulle ha betalats 1998, 1999 och 2000 – betalades inte. I samband med privatiseringen av HSY ingick de anställda och ETVA 2001 ett avtal som innebar att de anställda avsåg sig sitt anspråk på 49 procent av intäkterna från försäljningen av HSY:s aktier till HDW/Ferros-*taal*. I gengäld avstod ETVA sin fordran på de anställda för betalningen av köpeskillingen för 49 procent av HSY:s aktier som de anställda skulle ha betalat enligt avtalet från september 1995. Det innebär att de anställda som ägare aldrig löpte någon finansiell risk för omstrukturerings eventuella framgång eller misslyckande.
- (167) Kommissionen meddelade Grekland och HSY att de anställdas uteblivna betalning av köpeskillingen förefaller utgöra missbruk av beslut C 10/94, eftersom detta innebär att den partiella privatisering som skulle återskapa varvets konkurrenskraft aldrig genomfördes.
- (168) Grekland och HSY bestrider dessa slutsatser. De anför bland annat följande tre skäl för att avfärda kommissionens misstankar.
- (169) Det första skäl som Grekland anför är att privatiseringen är verklig och riktig. Framförallt understryker den grekiska regeringen att de anställda intog ställningen som aktieägare i enlighet med grekisk lagstiftning. Den grekiska regeringen menar att de anställda var registrerade i företagets aktieägarregister och förvärvade alla rättigheter som aktieägare, bland annat rätten att delta i och rösta på bolagsstämmorna och därmed utöva kontroll och inflytande över varvens dagliga förvaltning. Dessutom medförde förvärvet av aktier en risk att aktierna kunde förlora i värde. De anställda utövade sin teckningsrätt, enligt tillämplig lagstiftning, och deltog i aktiekapitalökningar, i proportion till sin andel av aktiekapitalet, varför privat kapital investerades i varven ⁽⁹⁴⁾.
- (170) Det andra skäl som Grekland anför är att betalningen av köpeskillingen inte var något villkor enligt beslut C 10/94, och att även om det hade varit det så ansåg kommissionen att villkoret redan var uppfyllt. Framförallt erinrar Grekland om att kommissionen i sitt beslut av den 31 oktober 1995 nämnt att den, inom ramen för det förfarande som den hade inlett, avsåg att fortsätta granska alla den grekiska regeringens åtgärder i fråga om tillämpningen av avtalet om att överlåta 49 procent av aktierna till de anställdas arbetstagarorganisation, samt avtalets innehåll, innan den fattade ett slutgiltigt beslut om att godkänna skuldavskrivningen. Efter att ha gjort detta fattade den ett slutgiltigt positivt beslut 1997 och godkände avskrivningen utan att ställa upp något villkor om privatisering. Kommissionen hade med andra ord redan 1997 granskat avtalets innehåll och kommit fram till att det var fråga om privatisering innan avskrivningen godkändes ⁽⁹⁵⁾.

(171) Det tredje skäl som Grekland anför är att ETVA har tillämpat köpeavtalet korrekt. De anställda hade svårigheter att leva upp till åtagandet att betala köpeskillingen för aktierna, eftersom de redan varit tvungna att delta i tre kapitalökningar i syfte att finansiera investeringsplanen⁽⁹⁶⁾. ETVA utfärdade inte något föreläggande för att återkräva de belopp som alla de 2 000 anställda var skyldiga, eftersom det inte fanns någon realistisk chans att lyckas med detta. I stället för att inleda komplicerade, tidskrävande, dyra och i slutändan lönlösa domstolsförfaranden för att driva in sin fordran löste ETVA in panten i de obetalda aktierna och återvann sin fordran från intäkterna från försäljningen av de anställdas aktier, eftersom nämnda intäkter täckte den aktuella skulden⁽⁹⁷⁾. Grekland påstår med andra ord att man kan se det som att man erhöll köpeskillingen, eftersom ETVA fick 100 procent av säljpriset – i stället för bara 51 procent – från HDW/Ferrostaal i samband med privatiseringen av HSY 2001–2002. Det är uppenbart att ETVA:s krav på att få köpeskillingen betald tillgodosågs genom försäljningen av de anställdas aktier. Det rör sig därmed inte om någon utebliven betalning av köpeskillingen⁽⁹⁸⁾. Det kan inte heller ifrågasättas att försäljningen av HDW/Ferrostaal utgör en verklig privatisering.

(172) Kommissionen har dragit följande slutsatser. Som tidigare nämnts kom man i beslut C 10/94 och förordning (EG) nr 1013/97 fram till att villkoret att varvet måste säljas enligt artikel 10 i direktiv 90/684/EEG var uppfyllt, eftersom aktierna hade sålts till de anställda enligt avtalet från september 1995. Som tidigare nämnts var syftet med detta villkor att överföra ägandet till ägare som, på grund av sin strävan efter att maximera värdet av sin investering, skulle vidta de åtgärder som krävs för att återskapa varvens konkurrenskraft. Här ansåg kommissionen att

avtalet från 1995 utgjorde en giltig försäljning, eftersom de anställda enligt avtalet skulle betala 24 miljoner euro för en 49-procentig andel i HSY. Tanken var att de anställda, i och med att de skulle betala detta pris, vid förvaltningen av varvet skulle vara måna om att bevara och öka värdet på sin investering⁽⁹⁹⁾. Det förefaller nu som om ETVA, som kontrollerades av staten, aldrig gjorde något allvarligt försök att få in betalningen för de delar av köpeskillingen som de anställda, enligt avtalet från september 1995, skulle ha betalat 1998, 1999 och 2000. Det fanns flera olika sätt för ETVA att få in betalningen av köpeskillingen. ETVA kontrollerade HSY, som hade juridisk rätt att dra dessa belopp från de anställdas löner och ersättningar⁽¹⁰⁰⁾. Dessutom var HSY och HSY:s arbetstagarorganisation enligt avtalet också bundna till ETVA genom de enskilda avtal som undertecknades med varje anställd månaderna efter september 1995. ETVA kunde därför stämna HSY och HSY:s arbetstagarorganisation och behövde inte stämna de enskilda anställda som de grekiska myndigheterna påstod. Kommissionen drar därför slutsatsen att de grekiska myndigheterna medvetet lät bli att begära in de årliga delbetalningarna från de anställda. Genom att göra detta visade Grekland att man inte tänkte kräva in köpeskillingen från de anställda. Detta förändrade de anställdas situation dramatiskt. I stället för att behöva betala köpeskillingen behövde de anställda inte riskera detta belopp av sina egna pengar. Det innebär att de, när de deltog i förvaltningen av varvet, var mindre måna om att bevara och öka värdet på aktierna och att återställa företagets finansiella lönsamhet (och mer måna om att bevara sin anställning och om arbetsförhållandena). Eftersom de inte betalade köpeskillingen kunde man dessutom förvänta sig att ETVA på medellång eller lång sikt skulle lösa in panten i aktierna, vilket skulle innebära att de anställda helt enkelt inte längre skulle ha kvar några aktier i varvet. Här kan kommissionen inte se hur de anställda kunde ha varit intresserade av att bevara och öka värdet av HSY och av att vidta de åtgärder som behövs för att återskapa dess konkurrenskraft. Kommissionen anser därför att det faktum att staten inte försökte få in betalningen av köpeskillingen från de anställda enligt villkoren i avtalet från september 1995 förändrade de anställdas situation dramatiskt när de deltog i förvaltningen av varvet. Eftersom ETVA inte försökte få in betalningen av köpeskillingen från de anställda utgjorde det ägarbyte om ägde rum i september 1995 därför inte någon egentlig "försäljning" som syftade till att återskapa varvets konkurrenskraft i enlighet med direktiv 90/684/EEG. Sammanfattningsvis har Grekland missbrukat beslut C 10/94 genom att inte försöka få in betalningen av köpeskillingen från de anställda. Kommissionen fattade ovannämnda beslut utifrån det berättigade antagandet att den statsägda banken ETVA skulle genomföra avtalet från september 1995, och framför allt att ETVA skulle kräva in betalningen av köpeskillingen från HSY:s anställda, i enlighet med de utförliga bestämmelserna i avtalet, och därmed se till att de nya ägarna hade ett finansiellt intresse av att stödja de åtgärder som behövs för att återskapa företagets konkurrenskraft och lönsamhet. Kommissionen kunde inte förvänta sig att Grekland, efter att självt ha presenterat avtalet från september 1995 som en försäljning av HSY, medvetet skulle avstå från att kräva in betalningen av köpeskillingen från köparen, trots att det fanns flera avtalsrättsliga och juridiska bestämmelser som gjorde det möjligt att driva in betalningen. Kommissionen anser att

ett sådant beteende är ungefär detsamma som att lämna oriktiga uppgifter till kommissionen och att missbruka stödet. Det stöd som godkändes genom beslut C 10/94 ska därför återkrävas från HSY.

- (173) Kommissionen har dragit slutsatsen att de tre skäl som Grekland och HSY anfört och som sammanfattats ovan bör avfärdas.

- (174) När det gäller det första skälet (dvs. att privatiseringen var verklig och riktig, eftersom de anställda fick överta ägandet av aktierna och motsvarande kontroll över HSY) konstaterar kommissionen att överföringen av äganderätten var ett nödvändigt men otillräckligt villkor. Beslut C 10/94 och förordning (EG) nr 1013/97 bygger på att aktierna "såldes" till de anställda i september 1995. De bygger med andra ord på hypotesen att de anställda betalar köpeskillingen i enlighet med villkoren i avtalet från september 1995. De bygger inte på att aktierna har "överförts" eller "getts" till de anställda. Som förklarades ovan är det logiskt att kommissionen och rådet anser att betalningen av köpeskillingen är avgörande, eftersom den tvingade de anställda att vara måna om värdet på aktierna och förvalta varvet därefter. Som tidigare nämnts befann de sig i en annan situation än en ägare i en marknadsekonomi, eftersom de inte betalade köpeskillingen. När det gäller Greklands påstående att förvärvet av aktierna medförde en risk att aktierna kunde förlora i värde noterar kommissionen att de anställda, även om det är obesträtt att de formellt blev ägare till aktierna, var mycket mindre bekymrade över aktiernas värdeutveckling, eftersom de inte behövde betala något högt pris (dvs. avdrag på löner och ersättningar under tolv år) för att få dem. Eftersom de anställda inte betalade köpeskillingen måste de dessutom förvänta sig att ETVA skulle lösa in sin pant i aktierna, vilket skulle innebära att de anställda förlorade äganderätten till aktierna. Slutligen, när det gäller Greklands påståenden om att de anställda deltog i aktiekapitalökningen i proportion till sin andel av aktiekapitalet, varför privat kapital investerades i varven, så ifrågasätter kommissionen inte att de anställda deltog i kapitalökningen (detta kommer att beskrivas i beskrivningen och bedömningen av åtgärd E10). Kommissionen erinrar emellertid om att deltagandet i kapitalökningen inte gav de anställda någon rätt till några nya aktier i HSY, enligt avtalet från september 1995. Kom-

missionen kan därför inte se hur detta deltagande i sig kunde få de anställda att förvalta varvet på ett sätt som bevarar eller ökar värdet på aktierna, eftersom deltagandet inte gav dem några nya aktier⁽¹⁰¹⁾. Kommissionen kan inte heller se hur detta deltagande kunde utgöra en "försäljning" av HSY, med tanke på att de anställda inte fick några ytterligare aktier i utbyte för sin investering. Kommissionen erinrar dessutom om att det totala belopp som de anställda investerade vid de tre kapitalökningarna var mycket lägre än vad de skulle ha investerat om de hade deltagit i kapitalökningarna och betalat köpeskillingen enligt villkoren i avtalet från september 1995. Kommissionen erinrar om att beslut C 10/94 och förordning (EG) nr 1013/97 byggde på hypotesen att avtalet från september 1995 skulle genomföras, dvs. att de anställda skulle betala köpeskillingen och deltagandet i kapitalökningar. Eftersom det belopp som de anställda var tvungna att investera var mycket lägre än vad kommissionen hade anledning att anta när den antog beslut C 10/94 (och än vad rådet förväntade sig när det antog rådets förordning (EG) nr 1013/97) anser kommissionen att det är otillräckligt för att få dem att vara tillräckligt måna om värdet på aktierna och om att återskapa HSY:s konkurrenskraft.

- (175) När det gäller det andra skälet som Grekland anförde (dvs. att betalningen av köpeskillingen inte var något villkor enligt beslut C 10/94, och att kommissionen, även om det hade varit det, ansåg att det redan var uppfyllt efter att ha granskat avtalet från september 1995) har kommissionen tidigare erinrat om att försäljningen av varvet var ett villkor i direktiv 90/684/EEG och förklarat skälet till detta villkor. Kommissionen har också redan förklarat att den fattade ett negativt beslut i juli 1995 eftersom varvet inte hade sålts. För Grekland var det därför uppenbart att kommissionen inte skulle nöja sig med att bara överföra äganderätten till de anställda, och enda skälet till att kommissionen till slut godtog avtalet från september 1995 var att det rörde sig om en verklig försäljning, dvs. att de anställda skulle betala en väsentlig köpeskillning och därmed ha ett verkligt finansiellt intresse av att återskapa företagets konkurrenskraft. Kommissionen erinrar också om att förordning (EG) nr 1013/97 bara medförde en ändring av direktiv 90/684/EEG i fråga om hur mycket HSY kunde få i driftsstöd för omstrukturering. Eftersom avtalet från september 1995 redan hade lämnats in till kommissionen och rådet då förordning (EG) nr 1013/97 och beslut C 10/94 antogs fanns det ingen anledning att upprepa villkoret om att varvet måste säljas i dessa rättsakter. I dessa erinrar man bara om att aktierna i HSY "såldes". På grundval av detta drar man i beslut C 10/94 slutsatsen att villkoren i artikel 10 i direktivet är uppfyllda. Kommissionen tar i sin bedömning i beslut C 10/94 (och

rådet i förordning (EG) nr 1013/97) med andra ord hänsyn till avtalet från september 1995, som Grekland presenterade som en försäljning, och som framför allt innebär att de anställda har en avtalsrättslig skyldighet att betala 24 miljoner euro till ETVA för köpet av 49 procent av HSY och som innehåller exakta anvisningar om hur köpeskillingen skulle erhållas från de anställda och betalas till ETVA. Eftersom parternas skyldigheter och rättigheter var noga reglerade i ett avtal, eftersom Grekland självt presenterade avtalet som en försäljning av HSY och eftersom den grekiska regeringen själv hade antagit en lag som innebär att de anställda var skyldiga att betala köpeskillingen till ETVA (se fotnot 100), hade kommissionen ingen anledning att tvivla på att staten skulle genomföra avtalet på ett korrekt sätt. Kommissionen kunde framför allt inte räkna med att staten själv medvetet skulle avstå från att kräva in köpeskillingen från köparen. Kommissionen hade rätt att tro att HSY hade sålts och behövde inte upprepa att HSY måste säljas.

(176) När det gäller det tredje skälet som Grekland anförde för att skingra kommissionens misstankar (dvs. att avtalet från september 1995 genomförts korrekt) konstaterar kommissionen att det i avtalet från 1995 tydligt angavs hur köpeskillingen skulle betalas. De årliga delbetalningarna skulle betalas från och med 1998 och skulle finansieras genom att hålla inne en del av jul- och påskersättningen samt en del av månadslönen. Eftersom de anställda hade gått med på ett avdrag på deras framtida löner och ersättningar behövde ETVA inte kräva in köpeskillingen från varje enskild anställd. HSY kunde direkt hålla inne en del av de anställdas månadslön. Under dessa förhållanden kan kommissionen inte se hur den uteblivna betalningen av de årliga delbetalningarna kan motiveras av att de anställda hade svårigheter att leva upp till åtagandet att betala köpeskillingen för aktierna. ETVA behövde bara se till att HSY höll inne respektive belopp från löner och ersättningar. ETVA, som majoritetsägare, kontrollerade HSY. HSY skulle dessutom hålla inne beloppen enligt villkoren i de avtal som ingåtts mellan ETVA, HSY, HSY:s arbetstagarorganisation och varje enskild anställd på HSY. ETVA kunde därför ha stämt HSY direkt om företaget inte agerade enligt villkoren i avtalet⁽¹⁰²⁾. Kommissionen drar därför slutsatsen att ETVA, som kontrollerades av staten, inte försökte få in betalningen av köpeskillingen som företaget skulle ha gjort enligt bestämmelserna i köpeavtalet från september 1995. Som tidigare har förklarats utgör detta missbruk av beslut C 10/94, eftersom kommissionen hade all anledning att anta att avtalet genomförts korrekt. Kommissionen noterar dessutom att det stöd som godkänts genom beslut C 10/94 ändå måste återbetalas, även om Greklands påstående att ETVA inte kunde få in köpeskillingen från de anställda är sant. Om påståendet faktiskt är sant så innebär det att Grekland meddelade kommis-

sionen om ett köpeavtal som redan från början inte kunde genomföras (dvs. staten kan inte driva in köpeskillingen från köparen)⁽¹⁰³⁾. Kommissionen bör i så fall anse att beslut C 10/94 bygger på vilseledande information från Grekland och bör därför återkalla det.

(177) När det gäller det tredje skälet som Grekland anförde avfärdar kommissionen också påståendet att inlösningsen av panten i de obetalda aktierna och försäljningen av dessa i samband med privatiseringen 2001–2002 ungefär är att likställa med att få betalning från de anställda enligt avtalet från september 1995. Eftersom ETVA inte försökte få in betalningen av köpeskillingen från de anställda räknade de för det första inte med att faktiskt behöva investera motsvarande belopp och riskerade därför inte att förlora pengarna om värdet på aktierna sjönk. Som tidigare förklarats strider detta mot beslut C 10/94, i vilket kommissionen förutsatte att HSY hade "sålts", dvs. att en privat investerare hade riskerat ett bestämt och stort belopp egna pengar genom att teckna aktier i HSY och därför skulle förvalta varvet med målsättningen att maximera värdet av sitt innehav. För det andra är de likvida medel som ETVA – och därmed staten – mottagit något helt annat. Genom att lösa in panten i aktierna stod ETVA för 100 procent av risken för värdet av HSY (och därmed återställdes den partiella privatiseringen). ETVA fick dessutom bara 6,1 miljoner euro vid försäljningen av 100 procent av aktierna i HSY till HDW/Ferrostaal. Det innebär att ETVA endast fick 3 miljoner euro från försäljningen av sin 49-procentiga andel. Detta är mycket mindre än vad ETVA skulle ha fått av de anställda enligt villkoren i avtalet från september 1995, nämligen 24 miljoner euro i årliga delbetalningar från december 1998 till december 2010.

(178) Slutligen bestrider kommissionen inte påståendet att HDW/Ferrostaals förvärv av 100 procent av HSY utgjorde en verklig privatisering. Den erinrar emellertid om att stöd enligt artikel 10 i direktiv 90/684/EEG endast fick ges i samband med en försäljning av varvet. På samma sätt godkändes stöd enligt förordning (EG) nr 1013/97 och beslut C 10/94 eftersom varvet precis hade "sålts". Därför måste stödet beviljas i samband med försäljningen av varvet. Stöd fick inte beviljas för en försäljning som skulle äga rum flera år senare. Det faktum att HSY faktiskt privatiserades genom försäljningen till HDW/Ferrostaal förändrar därför inte slutsatsen att beslut C 10/94 har missbrukats. Kommissionen

erinrar också om att både direktiv 90/684/EEG och förordning (EG) nr 1013/97 hade upphört att gälla flera år före försäljningen till HDW/Ferrostaal. HSY skulle därför inte ha kunnat få det stöd som godkänts genom beslut C 10/94 i samband med privatiseringen 2001–2002.

- (179) Kommissionen drar slutsatsen att inga av de skäl som Grekland anför kan få den att ändra den tidigare slutsatsen att det statligt kontrollerade ETVA har missbrukat beslut C 10/94 genom att inte försöka få in betalningen av köpeskillingen från de anställda. Detta utgör därför ett andra missbruk – utöver det bristande genomförandet av investeringsplanen – av beslut C 10/94 och ett andra skäl till att återkräva det stöd som godkänts genom beslutet.

4.5.5.5 Motivering av kommissionens val av förfarande

- (180) I utvidgningsbeslutet uttryckte kommissionen misstankar om att de anställda inte betalade köpeskillingen för sin 49-procentiga andel i HSY. Denna misstanke väcktes dock i samband med bedömningen av åtgärd E10 (kallad åtgärd 10 i utvidgningsbeslutet). Misstanken väcktes inte i samband med bedömningen av åtgärd E7 (kallad åtgärd 7 i utvidgningsbeslutet). Följaktligen står det ingenting i utvidgningsbeslutet om att den uteblivna betalningen av köpeskillingen skulle kunna utgöra missbruk av beslut C 10/94. Det föranleder frågan om huruvida kommissionen enligt artikel 6 i förordning (EG) nr 659/1999 borde ha antagit ett nytt beslut och för andra gången utvidgat det formella granskningsförfarandet för att ifrågasätta denna punkt. Grekland påstår att det är så ⁽¹⁰⁴⁾.

- (181) Kommissionen anser inte att den behövde utvidga granskningsförfarandet en andra gång i det här fallet. För det första uttrycktes misstankarna kring själva sakförhållandet (dvs. huruvida de anställda hade betalt köpeskillingen) som sagt i utvidgningsbeslutet, vilket gav parterna möjlighet att kommentera det. För det andra, när det gäller det juridiska resonemanget att detta sakförhållande kunde utgöra missbruk av åtgärd E7, kom kommissionen inte fram till denna slutsats förrän i samband med den djuplodande analys av alla sakförhållanden och lagar som ägde rum i samband med det formella granskningsförfarandet. I ett sådant omfattande och komplicerat ärende, som handlar om åtgärder som är så mycket som tio år gamla, kommer granskningsförfarandet nästan au-

tomatiskt att innebära att kommissionen kan förfina sin analys, eftersom det leder till bättre kunskap om sakförhållanden och juridiska frågor. För det tredje har Grekland länge lämnat vilseledande information om de anställdas betalning av köpeskillingen. Så sent som i sitt svar på utvidgningsbeslutet påstod Grekland och HSY att de anställda hade börjat betala köpeskillingen 1998 som planerat enligt avtalet från september 1995 ⁽¹⁰⁵⁾. Kommissionen samlade i samband med granskningsförfarandet bevis för att det inte var så. Den bad därför Grekland och HSY att lämna in hållbara bevis för sina påståenden ⁽¹⁰⁶⁾. Slutligen erkände HSY och Grekland att de anställda inte betalade de årliga delbetalningarna i enlighet med avtalet från september 1995. Kommissionen kunde, efter att slutligen ha klarlagt sakförhållandena i ärendet, bedöma om det förekommit missbruk av tidigare beslut.

- (182) Kommissionen betonar också att den, för att ge Grekland och HSY möjlighet att effektivt delta i förfarandet och för att försäkra sig om att svarandens rättigheter hade iakttagits, gav Grekland och HSY (dvs. de enda parter som hade lämnat synpunkter på åtgärd E10, bortsett från Elefsis som emellertid redan förklarat att man ansåg att kommissionen borde återkräva det stöd som godkänts genom beslut C 10/94, eftersom köpeskillingen inte betalats) möjlighet att lämna synpunkter på kommissionens bedömning att den uteblivna betalningen kunde anses utgöra missbruk av beslut C 10/94 ⁽¹⁰⁷⁾. Både Grekland och HSY lämnade omfattande synpunkter ⁽¹⁰⁸⁾.

4.6 Missbruk av det nedläggningsstöd på 29,5 miljoner euro som godkändes 2002 (åtgärd E8)

4.6.1 Beskrivning av åtgärden

- (183) Den 5 juni 2002 godkändes genom beslut N 513/01 stöd på 29,5 miljoner euro för att uppmuntra en del av HSY:s anställda att frivilligt lämna varvet. Kommissionen konstaterade att stödet på 29,5 miljoner euro utgjorde nedläggningsstöd som var förenligt med den gemensamma marknaden i den mening som avses i artikel 4 i förordning (EG) nr 1540/98 och ansåg att en begränsning av varvets årliga kapacitet för fartygsreparationer till 420 000 direkta arbetstimmar, inklusive underleverantörer, utgjorde en giltig kapacitetsminskning.

4.6.2 Skälen till att förfarandet inleddes

- (184) I utvidgningsbeslutet uttryckte kommissionen misstankar om att denna begränsning inte hade iakttagits. Skyldigheten att två gånger om året lämna rapporter uppfylldes inte. Dessutom lämnade de grekiska myndigheterna vilseledande siffror när de ombads lämna relevanta uppgifter.

4.6.3 Synpunkter från berörda parter

- (185) Enligt Elefsis är HSY:s omsättning och antalet fartyg som varje år repareras på varvet så höga att de inte är förenliga med begränsningen på 420 000 timmar.

4.6.4 Kommentarer från Grekland

- (186) Enligt Grekland och HSY använder sig varvet flitigt av underleverantörer. Dessa måste indelas i två kategorier. För det första "underleverantörer som anlitats av HSY".

Dessa väljs och betalas av HSY. För det andra "tredje parts underleverantörer". De senare väljs av fartygsägaren. Fartygsägaren väljer dem och diskuterar priset direkt med dem. Tredje parts underleverantörer betalar en avgift till HSY för att använda varvets anläggningar. Enligt Grekland är det endast den första kategorin som måste följa begränsningen i beslut N 513/01. HSY vet emellertid inte hur många timmar som dessa "underleverantörer som anlitats av HSY" arbetar, eftersom de betalas utifrån ett fast pris. Grekland föreslår därför en metod för att uppskatta antalet arbetade timmar. Först tar man summan av de priser som underleverantörerna får betalt enligt avtalet, minus 15 procent (som utgör vinstmarginalen) och ytterligare 20 procent⁽¹⁰⁹⁾ (som utgör indirekt produktiva arbetstimmar). Det belopp som man då får fram ska sedan delas med de årliga kostnaderna per arbetstimme enligt HSY:s officiella bokföring⁽¹¹⁰⁾. Med den här metoden kommer Grekland fram till att det totala antal timmar ligger under 420 000 varje år från 2002 till 2006. Grekland drar därmed slutsatsen att begränsningen har följts. Metoden sammanfattas i följande tabell.

	1.1.2002 –31.12.2002	1.1.2003 –30.9.2003	1.10.2003 –30.9.2004	1.10.2004 –30.9.2005	1.10.2005 –31.8.2006
A. Direkt produktiva arbetstimmar för HSY:s anställda	51 995	42 155	[...] (*)	(...)	(...)
B. Pris som betalas till underleverantörer som anlitats av HSY (i euro)	3 798 728	16 471 322	(...)	(...)	[...] (t.o.m. 30.6.2006)
C. = B efter avdrag för vinstmarginal (15 %) och indirekt arbete (20 %)	2 469 173	10 179 134	(...)	(...)	(...)
D. Pris per timme (i euro) för HSY:s anställda	25,97	27,49	(...)	(...)	(...)
E. Uppskattning av direkt produktiva arbetstimmar för anställda till underleverantörer som anställts av HSY (= C delat med D)	95 077	370 284	(...)	(...)	(...)
F. Totalt antal direkt produktiva arbetstimmar enligt beslut N 513/01 (= A + E)	147 073	412 440	(...)	(...)	(...)

(*) Information som omfattas av tystnadsplikt.

4.6.5 Bedömning

4.6.5.1 Artikel 296 i EG-fördraget

- (187) När det gäller frågan om huruvida artikel 296 är tillämplig på denna åtgärd erinrar kommissionen om att

man redan i beslut N 513/01 skilde mellan den civila och den militära verksamheten och ansåg att 25 procent av det statliga stödet omfattades av reglerna om statligt stöd. Hela stödet på 29,5 miljoner euro var därför avsett för HSY:s civila verksamhet och kan bedömas enligt reglerna om statligt stöd.

4.6.5.2 Missbruk av stödet

- (188) Kommissionen har dragit slutsatsen att var och en av följande faktorer var för sig är tillräcklig för att man ska kunna konstatera att begränsningen i godkännandebeslutet inte har iakttagits och att stödet därför har missbrukats.
- (189) För det första var HSY tvunget att inrätta en mekanism för att exakt beräkna antalet timmar, eftersom stödet var föremål för en begränsning av antalet arbetstimmar. HSY har missbrukat beslut N 513/01, eftersom man inte har inrättat någon mekanism för att exakt beräkna underleverantörernas arbetstimmar och därmed förhindrat en exakt beräkning av varvets arbetstimmar. Detta gäller särskilt eftersom Grekland självt föreslagit att man skulle använda antalet arbetstimmar för att bevisa att HSY minskade sin produktionskapacitet.
- (190) För det andra bestrider kommissionen Greklands påstående om att "tredje parts underleverantörer" inte omfattas av begränsningen av antalet timmar. Grekland påstår att man inte har något avtalsförhållande med dem bortsett från uthyrningen av anläggningarna. För det första anser kommissionen att det vore enkelt att kringgå begränsningen om man godtog detta resonemang. HSY skulle i stället för att underteckna avtal med underleverantörerna be fartygsägarna att underteckna dem så att det inte fanns något avtal mellan HSY och underleverantörerna. För det andra är syftet med begränsningen att begränsa verksamheten på varvet. När det i beslut N 513/01 står att begränsningen omfattar "underleverantörstjänster" så är det därför naturligt att den omfattar både HSY:s underleverantörer och fartygsägarnas underleverantörer som arbetar på varvet. För det tredje erkände Grekland, när kommissionen ställt ingående frågor⁽¹¹⁾, att HSY sköter betalningen till vissa av "tredje parts underleverantörer" på följande sätt: De senare kommer överens med fartygsägaren om vilka uppgifter som ska utföras och till vilket pris men sedan betalar fartygsägaren HSY, som i sin tur överför pengarna till underleverantörerna. I dessa fall finns det ett avtalsförhållande mellan HSY och underleverantörerna, och de belopp som fartygsägarna betalar för underleverantörernas arbete dyker upp som en intäkt i HSY:s resultaträkning (dvs. de ingår i HSY:s försäljning/omsättning). Det står därför utom tvivel att åtminstone dessa avtal med "tredje parts underleverantörer" omfattas av begränsningen. Grekland har varken beräknat eller meddelat kommissionen hur många arbetstimmar som "tredje parts underleverantörer" har utfört. Detta utgör ytterligare en överträdelse av beslut N 513/01. Kommissionen konstaterar att omsättningen för HSY:s reparationsverksamhet har ökat kraftigt sedan 2002. Denna utveckling återspeglas emellertid inte alls i det antal arbetstimmar som Grekland har meddelat. Det är därför troligt att antalet arbetstimmar som utförs av tredje parts underleverantörer och som betalas av HSY har ökat markant. Eftersom HSY, enligt de siffror som Grekland har uppgett, låg precis under gränsen på 420 000 timmar 2003, drar kommissionen slutsatsen att det, om tredje parts underleverantörer som betalas av HSY räknas in i HSY:s totala antal arbetstimmar, är rimligt att anta att denna gräns har överskridits under åren därefter.
- (191) För det tredje har begränsningen inte respekterats, även om kommissionen skulle godta (vilket den inte gör) att "tredje parts underleverantörer" inte omfattas av begränsningen av antalet timmar enligt beslut N 513/01 och att antalet arbetstimmar som "underleverantörer som anlitas av HSY" har utfört kan beräknas genom att dela de belopp som betalats till dem med arbetskostnaden per timme. De årliga kostnaderna per arbetstimme enligt HSY:s officiella bokföring som Grekland använder är ett olämpligt sätt att beräkna timkostnaden för en arbetstagare som arbetar för en underleverantör. De varierande uppgifterna (de varierar till exempel från 27 euro till [...] euro nästa år) visar att de årliga kostnaderna per arbetstimme enligt HSY:s officiella bokföring inte visar hur mycket en arbetstagare kostar per timme⁽¹²⁾. Bruttolönen per timme i en bransch varierar aldrig på ett sådant sätt: den ökar stadigt med tiden men fördubblas aldrig från ett år till ett annat. Dessutom använder varven underleverantörer just för att det är billigare än att själva anställa fler personer. Därför överskattar man kostnaderna per arbetstimme för underleverantörernas anställda när man använder de årliga kostnaderna per arbetstimme enligt HSY:s officiella bokföring. Detta har bekräftats av den konsult som kommissionen har anlitat. När man använder en rimligare uppskattning av kostnaderna per timme så ökar underleverantörernas arbetstimmar väsentligt⁽¹³⁾ och överstiger därmed begränsningen på 420 000 timmar 2003 och 2005.
- (192) För det fjärde har 2003 bara nio månader enligt den metod som Grekland föreslår, dvs. till och med september 2003. Grekland påstår att från och med då började räkenskapsåret att löpa från oktober till oktober. Det kan inte accepteras att ett årligt tak tillämpas på bara nio månaders verksamhet. Kommissionen bad Grekland att lämna uppgifter om verksamheten under de tre sista månaderna 2003, men Grekland har inte lämnat de begärda uppgifterna⁽¹⁴⁾. Om verksamheten under de tre sista månaderna av kalenderåret 2003 uppskattas som en fjärdedel av verksamheten under verksamhetsåret 2004 är det uppenbart att begränsningen av antalet arbetstimmar har överskridits.

- (193) Eftersom det finns flera oberoende skäl att anta att missbruk föreligger drar kommissionen slutsatsen att stödet måste återkrävas.

4.7 Kapitaltillskott på 8,72 miljarder grekiska drakmer (25,6 miljoner euro) från den grekiska staten eller från ETVA 1996–1997 (åtgärd E9)

4.7.1 Beskrivning av åtgärden

- (194) Åren 1996–1997 gjorde ETVA ett kapitaltillskott på 8,72 miljarder grekiska drakmer (25,6 miljoner euro) till HSY.

4.7.2 Skälen till att förfarandet inleddes

- (195) Utvidgningsbeslutet väcker tvivel om huruvida kapitaltillskottet är förenligt med beteendet hos en investerare i en marknadsekonomi. För det första noterar kommissionen att Grekland har lämnat in motsägelsefulla skrivelser och först uppgett att staten beviljat beloppet för att kompensera för personalnedskärningarna med 1 000 anställda och därefter motsagt denna förklaring och påstått att ETVA legat bakom kapitaltillskottet. För det andra konstaterar kommissionen att de anställda, som ägde 49 procent av aktierna, inte deltog i kapitalökningen. Dessutom är det överraskande att ETVA:s kapitaltillskott inte ökade dess aktieinnehav i HSY.
- (196) Kommissionen menade också att det är tveksamt om åtgärden, om den konstaterades utgöra stöd, skulle kunna utgöra stöd som är förenligt med den gemensamma marknaden.

4.7.3 Synpunkter från berörda parter

- (197) Elefsis menar att de anställda ägde 49 procent av aktierna i HSY 1996. Om ETVA gjorde ett kapitaltillskott utan att de anställda deltog i proportion till sin andel borde ETVA:s andel ha ökat till över 51 procent, vilket var förbjudet enligt lag och faktiskt inte ägde rum. Detta innebär att ETVA inte fick några nya aktier i utbyte för detta kapitaltillskott. Ett sådant scenario skulle inte ha varit godtagbart för en privat investerare.

4.7.4 Kommentarer från Grekland

- (198) Grekland bekräftar att ETVA gjorde ett kapitaltillskott på 8,72 miljarder grekiska drakmer (25,6 miljoner euro) 1996–1997 och erhöll ett motsvarande belopp av staten. Grekland påstår att staten agerade som en investerare i

en marknadsekonomi, eftersom personalnedskärningarna, som finansierades genom kapitaltillskottet, väsentligt ökade varvets effektivitet och framtida lönsamhet. HSY förklarar att de tillskjutna beloppen inte ledde till att det emitterades några nya aktier och formellt sett inte utgjorde något kapitaltillskott. Det förklarar varför statens aktieinnehav inte ökade till över 51 procent. Om kommissionen ändå skulle anse att åtgärden utgör stöd så anser Grekland att det är nedläggningsstöd som är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 7 i direktiv 90/684/EEG.

4.7.5 Bedömning

4.7.5.1 Artikel 296 i EG-fördraget

- (199) Åtgärden finansierade hela varvets verksamhet och var inte öronmärkt enbart för den civila verksamheten. Eftersom, vilket konstaterades i avsnitt 3.3 i detta beslut, 75 procent av varvets verksamhet är militär verksamhet och Grekland åberopar artikel 296 i EG-fördraget kan endast 25 procent av åtgärden (2,18 miljarder grekiska drakmer (6,4 miljoner euro)) bedömas enligt reglerna om statligt stöd.

4.7.5.2 Förekomsten av stöd

- (200) Kommissionen konstaterar att staten, via ETVA, gav HSY pengar utan att få några nya aktier, samtidigt som den bara ägde 51 procent av HSY. En investerare i en marknadsekonomi skulle inte ge de andra aktieägarna någon sådan gåva. Den skulle ha begärt nya aktier eller att de andra aktieägarna gjorde ett kapitaltillskott i proportion till sitt aktieinnehav. Därför skulle en privat investerare i liknande omständigheter inte ha gjort detta kapitaltillskott.

- (201) Eftersom staten tillsköt medel till HSY som HSY inte skulle ha fått på marknaden medförde åtgärden en selektiv fördel för HSY. Åtgärden utgör därför stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget. Åtgärden utgör olagligt stöd eftersom den beviljades utan förhandsanmälan, vilket strider mot kravet i artikel 88.3 i EG-fördraget.

4.7.5.3 Förenlighet med den gemensamma marknaden

- (202) När det gäller stödets förenlighet med den gemensamma marknaden konstaterar kommissionen att det är en oestridd omständighet att HSY:s personal minskade från 3 022 personer 1995 till 1 977 personer 1997. Personalnedskärningen rapporterades också i de två beslut som antogs den 15 juli 1997 (besluten C 10/94 och N 401/97) eftersom den utgjorde en av pelarna i omstruktureringsplanen. Genom beslut N 401/97 godkändes investeringsstöd som, enligt direktiv 90/684/EEG, bara kan

anses förenligt med den gemensamma marknaden om det är "kopplat till en omstruktureringsplan som innebär en minskning av den totala kapaciteten för fartygsreparationer" och "inte inbegriper några ökning av varvets fartygsbyggnadskapacitet". Enligt beslut N 401/97 har varvets kapacitet för fartygsreparationer minskat i motsvarande omfattning som antalet anställda, vilket inte går att kompensera med den planerade produktivitetsökningen och en minskning av dockningskapaciteten för kommersiella fartyg. Enligt beslutet har kapaciteten för nybyggnad av fartyg också minskat något. Eftersom kommissionen i beslut N 401/97 själv erkände att personalnedskärningen i kombination med de andra åtgärder som Grekland föreslagit skulle leda till en minskning av kapaciteten för nybyggnad och reparationer av fartyg, menar kommissionen att kapaciteten minskat i enlighet med artikel 7 i direktiv 90/684/EEG. När det gäller stödbelopp och stödnivå konstaterar kommissionen att stödet uppgick till 25,6 miljoner euro för att minska personalen med 1 000 personer. År 2002, endast sex år senare, konstaterade kommissionen att ett fyra gånger större belopp för en mindre omfattande personalnedskärning var förenligt med den gemensamma marknaden. Kommissio-

nen anser därför att stödbeloppet och stödnivån är berättigade. Sammanfattningsvis anser kommissionen att villkoren i artikel 7 i direktiv 90/684/EEG var uppfyllda och konstaterar därför att stödet är förenligt med den gemensamma marknaden.

4.8 Kapitalökning 1998–2000 för att finansiera investeringsplanen (åtgärd E10)

4.8.1 Beskrivning av åtgärden

- (203) Enligt planerna i beslut N 401/97 ägde tre kapitalökningar rum 1998, 1999 och 2000 till ett totalt belopp på 2,98 miljarder grekiska drakmer (8,7 miljoner euro) för att finansiera en del av HSY:s investeringsplan. De finansierades av ETVA:s och HSY:s anställda i proportion till deras aktieinnehav i HSY.

(miljoner GRD (miljoner EUR))

	Totalt	ETVA:s bidrag (51 %)	De anställdas bidrag (49 %)
Den 20 maj 1998	1 569 (4,6)	800 (2,3)	769 (2,3)
Den 24 juni 1999	630 (1,8)	321 (0,9)	309 (0,9)
Den 22 maj 2000	780 (2,3)	397 (1,2)	382 (1,1)

- (204) År 2001 betalade den grekiska staten de anställda ett belopp som motsvarade deras bidrag till de tre kapitalökningarna (se skäl 33 i detta beslut, i vilket lag 2941/2001 beskrivs).

partiell privatisering från september 1995. För det andra är det inte uteslutet att staten i hemlighet har åtagit sig att ersätta de anställda för de belopp som de kan ha tillskjutit till HSY:s kapital. Ett sådant åtagande skulle innebära att de anställda inte löpte någon risk.

4.8.2 Skälen till att förfarandet inleddes

- (205) I utvidgningsbeslutet uttryckte kommissionen misstankar om att ETVA:s deltagande i kapitalökningarna utgör stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden. Även om kommissionen i beslut N 401/97, som antogs den 15 juli 1997, ansåg att ETVA:s framtida deltagande i kapitalökningar i princip kan anses vara fria från stöd inom ramen för genomförandet av omstruktureringsplanen kan deltagandet ändå ha utgjort stöd när det genomfördes 1998, 1999 och 2000. Framförallt förvärrades HSY:s situation mellan dessa datum. I utvidgningsbeslutet anges vidare att det faktum att de anställda deltog i kapitalökningen i proportion till sin andel i HSY:s kapital inte utesluter att det rör sig om stöd. För det första är det inte säkert att de betalade priset för den 49-procentiga andelen i HSY till ETVA i enlighet med avtalet om en

4.8.3 Synpunkter från berörda parter

- (206) Elefsis stöder de misstankar som uttrycks i inledningsbeslutet, erinrar om rättspraxis i Alitalia-målet⁽¹¹⁵⁾ angående de anställdas deltagande i företagets kapitalökningar och drar slutsatsen att ETVA:s deltagande i kapitalökningarna utgör stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden.

4.8.4 Kommentarer från Grekland

- (207) Grekland erinrar om att ETVA:s och de anställdas deltagande i kapitalökningen avtalsmässigt reglerades i avtalet om en partiell privatisering från september 1995. I beslut N 401/97 angavs också att dessa kapitalökningar skulle

äga rum, och att ETVA skulle bidra med 51 procent och HSY:s anställda med 49 procent, utan att ta hänsyn till att ETVA:s deltagande skulle utgöra stöd. Slutligen bestriker Grekland och HSY både hypotesen att de anställda inte betalade köpeskillingen till ETVA och att det fanns en hemlig överenskommelse där man lovade de anställda att staten skulle ersätta dem för de belopp som de betalat för att finansiera investeringsplanen. HSY påstår att om kommissionen skulle betrakta åtgärden som stöd så skulle det utgöra omstruktureringsstöd som är förenligt med den gemensamma marknaden.

4.8.5 Bedömning

4.8.5.1 Artikel 296 i EG-fördraget

- (208) När det gäller frågan om huruvida artikel 296 i EG-fördraget är tillämplig konstaterar kommissionen att kapitalökningarna var avsedda att finansiera investeringsplanen. Som redan har konstaterats i samband med bedömningen av åtgärderna P1, P2, P3 och P4 kan investeringsplanen och det statliga stöd som finansierat denna bedömas enligt reglerna om statligt stöd.

4.8.5.2 Förekomsten av stöd

- (209) Kommissionen har dragit följande slutsatser. Enligt avtalet om en partiell privatisering från september 1995 var ETVA avtalsmässigt förpliktigt att till 51 procent delta i HSY:s framtida kapitalökningar, medan de anställda skulle stå för resterande 49 procent. Kapitalökningen var nödvändig för att finansiera delar av investeringsplanen. När det gäller investeringsstödet menade kommissionen indirekt i beslut N 401/97 att ETVA:s deltagande i HSY:s framtida kapitalökningar inte skulle utgöra statligt stöd. Detta var förenligt med beslut C 10/94 som antogs samma dag, i vilket kommissionen menade att försäljningen av 49 procent av HSY:s aktier till de anställda var en giltig partiell privatisering och att det var troligt att varvets lönsamhet skulle återställas.

- (210) När det gäller ETVA:s deltagande i kapitalökningarna av den 20 maj 1998 anser kommissionen att det inte finns tillräckliga skäl att avvika från den indirekta bedömningen i beslut N 401/97 om att de inte skulle utgöra statligt stöd. Framförallt skilde sig omständigheterna i maj 1998 inte tillräckligt mycket från dem som förutspåddes då beslutet antogs. Dessutom hittade kommissionen inga bevis för att staten gjort något (hemligt) åtagande om att ersätta de anställda för de belopp som de kan ha betalat i samband med kapitalökningarna.

- (211) Tvärtom förelåg det vid kapitalökningarna den 24 juni 1999 och den 22 maj 2000 inte längre de grundläggande faktorer som legat till grund för bedömningen av den 15 juli 1997 att de inte skulle utgöra statligt stöd.

— För det första, som förklarats ovan, baserades båda de beslut som antogs den 15 juli 1997 på att Grekland skulle genomföra avtalet om en partiell privatisering från september 1995, och framför allt på att de anställda skulle betala köpeskillingen till ETVA enligt avtalet, och därmed åta sig en finansiell risk som skulle ge dem incitament att stödja de åtgärder som krävs för att återskapa konkurrenskraften. Trots att de anställda skulle erlägga den första delbetalningen av köpeskillingen till ETVA före den 31 december 1998 gjordes det aldrig någon betalning. Staten försökte inte få in pengarna. Som förklarades vid bedömningen av åtgärd E7 innebar detta att de anställda inte behövde betala de totalt 8,17 miljarder grekiska drakmer (24 miljoner euro) under de kommande tolv åren som en investerare hade behövt göra, vilket går stick i stäv med vad kommissionen förväntade sig i juli 1997 när de två besluten antogs. Den uteblivna betalningen innebar också att de anställda inte iakttog sin skyldighet enligt avtalet om en partiell privatisering från september 1995. ETVA var inte längre avtalsrättsligt bundet av avtalet om en partiell privatisering⁽¹⁶⁾, eftersom de anställda hade brutit mot avtalet. Sammanfattningsvis hade det, tvärtemot vad som var berättigat att anta utifrån befintliga avtal när beslut N 401/97 antogs, egentligen inte skett någon partiell privatisering, och ETVA var inte längre bundet av avtalet. Kommissionen anser att det här utgör en stor skillnad jämfört med vad kommissionen förväntade sig när den antog beslut N 401/97 utifrån avtalet från september 1995. Det utgör därför tillräckliga skäl för att se över den bedömning som då gjordes om att åtgärden inte skulle utgöra statligt stöd.

— För det andra inträffade, som redan utförligt har analyserats i avsnitt 3.1 i detta beslut, aldrig de kommersiella och finansiella framgångar som planerades när beslut N 401/97 antogs. Företaget lyckades inte fylla sin orderbok med lönsamma uppdrag under 1997 och 1998. Från och med slutet av 1998 blev företaget därför mer och mer förvissat om att varvet skulle gå med förlust under de kommande åren. Kommissionen konstaterade att det inte var rimligt att anta att företagets lönsamhet kunde återställas efter den 30 juni 1999. Det är säkert att man i början av juni 1999 redan kände till de flesta av de dåliga nyheterna och att det var ytterst hypotetiskt att företaget skulle kunna bli lönsamt igen utifrån den befintliga omstruktureringsplanen.

(212) Mot bakgrund av ovanstående konstaterar kommissionen att en investerare i en marknadsekonomi i samma situation som ETVA inte längre skulle ha investerat i HSY⁽¹¹⁷⁾.

(213) Eftersom ett sådant kapitaltillskott medför en selektiv fördel för HSY drar kommissionen slutsatsen att ETVA:s deltagande i den andra och tredje kapitalökningen utgör statligt stöd till HSY. När det gäller förenligheten med artikel 88.3 i EG-fördraget konstaterar kommissionen att den aldrig har antagit något beslut där den uttryckligen bedömer och godkänner ETVA:s deltagande i HSY:s kapitalökningar. Kommissionen anser därför att stödet har genomförts i strid med artikel 88.3 i EG-fördraget.

(214) Kommissionen konstaterar att även om denna åtgärd skulle anses ha godkänts genom beslut N 401/97 (i beslut N 401/97 förklarar kommissionen att ETVA ska delta i HSY:s kapitalökningar, och eftersom kommissionen i beslutet inte ifrågasätter förenligheten med reglerna om statligt stöd så menar den att deltagandet inte utgör stöd) så skulle detta inte ändra den kommande slutsatsen att stödet måste återbetalas. I så fall bör slutsatsen dras att den statsägda banken ETVA har missbrukat beslutet, eftersom den inte har drivit in köpeskillingen från de anställda enligt avtalet från september 1995. Slutsatsen att ETVA:s deltagande i de framtida kapitalökningarna inte utgjorde stöd byggde på förväntningen att de anställda skulle betala köpeskillingen enligt avtalet från september 1995. Slutsatsen bör därför dras att den del av beslut N 401/97 som innebär att ETVA:s deltagande godkänns har missbrukats och att ETVA:s andel därför bör återkrävas från HSY.

4.8.5.3 Förenlighet med den gemensamma marknaden

(215) Grekland påstår att åtgärden kan utgöra omstruktureringsstöd som är förenligt med den gemensamma marknaden. Kommissionen erinrar om att syftet med kapitalökningarna var att finansiera investeringsplanen. Kommissionen har i samband med bedömningen av åtgärderna P2 och P3 redan förklarat varför ytterligare omstruktureringsstöd till investeringsplanen inte kan anses vara förenligt med den gemensamma marknaden.

(216) Eftersom de två kapitalökningarna utgör stöd som inte är förenligt med den gemensamma marknaden så måste de återkrävas från HSY.

4.9 Statlig motgaranti när det gäller HSY:s avtal med OSE och ISAP (åtgärd E12b)

4.9.1 Beskrivning av åtgärden

(217) ETVA beviljade, i samband med de avtal som HSY ingick med Hellenic Railway Organization (OSE) och Athens-Piraeus Electric Railways (ISAP) för att leverera järnvägsmateriel, garantier för förskottsbetalningar och avtalsuppfyllelse (nedan kallade *förskottsgarantier*). ETVA utfärdade förskottsgarantierna för ISAP-avtalet i februari 1998 och januari 1999 och för OSE-avtalet i augusti 1999. ETVA fick i sin tur motgarantier från staten. Garantier i samband med avtalen med OSE och ISAP uppgick till 29,4 respektive 9,4 miljoner euro.

4.9.2 Skälen till att förfarandet inleddes

(218) I utvidgningsbeslutet ifrågasatte kommissionen om en privat bank skulle ha lämnat dessa motgarantier till samma villkor. Mot bakgrund av HSY:s svårigheter kan det till och med ifrågasättas om en bank skulle ha beviljat garantierna över huvud taget.

4.9.3 Synpunkter från berörda parter

(219) Elefsis stöder kommissionens misstankar. Elefsis menar framför allt att staten inte agerade som en marknadsinvesterare, eftersom den åtog sig mångdubbla risker på grund av att den inte bara var HSY:s majoritetsägare, utan även HSY:s enda fordringsägare och borgensman, som nästan bar hela risken för HSY:s verksamhet.

4.9.4 Kommentarer från Grekland

(220) Grekland och HSY påstår att staten redan hade lovat ETVA de statliga motgarantierna när ETVA utfärdade förskottsgarantierna för ISAP-avtalet i februari 1998 och januari 1999 och för OSE-avtalet i augusti 1999, även om de formellt utfärdades i december 1999. Grekland påstår att motgarantierna inte utgjorde selektiva åtgärder. De ska ha beviljats i enlighet med lag 2322/1995⁽¹¹⁸⁾, och åtskilliga företag ska ha fått statliga garantier utifrån denna lag. Grekland påstår dessutom att den årliga avgiften på 0,05 procent var tillräcklig för att kompensera för risken. ETVA:s agerande ska ha varit godtagbart för

en privat bank, eftersom den fick en statlig motgaranti och tog ut en premie på 0,4 procent⁽¹¹⁹⁾. HSY har lämnat in en konsultrapport – den första Deloitte-rapporten – som styrker detta påstående. Enligt rapporten skulle HSY, även utan en statlig motgaranti, ha kunnat få en liknande garanti som den som ETVA lämnat från en privat bank genom att ställa säkerhet i form av pant i vissa tillgångar. Slutligen påstår Grekland att OSE och ISAP är mottagare av de statliga motgarantierna och inte HSY.

4.9.5 Bedömning

4.9.5.1 Artikel 296 i EG-fördraget

- (221) Åtgärden omfattas inte av artikel 296 i EG-fördraget eftersom den är direkt avsedd för en civil verksamhet.

4.9.5.2 Förekomsten av stöd

- (222) Det måste först klargöras vilken av de två typerna av åtgärder (ETVA:s förskottsgarantier och statens motgarantier till ETVA) som kan utgöra en stödåtgärd. Eftersom Grekland påstår att ETVA redan uttryckligen lovats de statliga motgarantierna när ETVA lämnade förskottsgarantierna så måste slutsatsen dras att ETVA var fullt skyddat av de statliga motgarantierna när ETVA lämnade förskottsgarantierna. Eftersom ETVA inte löpte någon risk (tack vare de statliga motgarantierna) och samtidigt mottog en avgift på 0,4 procent per kvartal så skulle åtgärden ha varit godtagbar för en investerare i en marknadsekonomi i liknande omständigheter. Däremot lämnade staten motgarantier utan säkerhet för vilka den mottog en garantipremie på endast 0,05 procent. Denna andra åtgärd skulle uppenbarligen inte ha varit godtagbar för en investerare i en marknadsekonomi. Denna andra åtgärd utgör därför statligt stöd. Kommissionen konstaterar emellertid att distinktionen mellan de båda åtgärderna (dvs. garanti och motgaranti) är något konstgjord, eftersom staten ägde 100 procent av ETVA och alla åtgärder som banken genomförde kan tillskrivas staten.

- (223) Eftersom Grekland påstår att mottagarna av stödåtgärden var OSE och ISAP måste det klargöras vem mottagaren av stödåtgärden faktiskt är. Kommissionen konstaterar att säljaren vid kontrakt om att tillhandahålla järnvägsmateriel i regel måste lämna bankgarantier till köparen för de förskottsbetalningar som köparen gör. Köparen vill vara säker på att få tillbaka beloppen om säljaren inte levererar materialet, till exempel om säljaren skulle gå i konkurs. Därför är det säljaren som måste se till att få dessa garantier från banken och stå för kostnaderna. Det är med andra ord normalt att en säljare av järnvägsmateriel får stå för denna kostnad. I det här fallet innebär den statliga motgarantin att HSY kunde få ETVA att lämna garantier till ett pris på bara 0,4 procent per kvartal. Som senare kommer att visas skulle en privat bank utan statlig motgaranti ha tagit ut åtminstone 480 räntepunkter per år för garantier som beviljats före den 30 juni 1999. Efter detta datum skulle ingen privat bank ha lämnat sådana garantier. Det är därför uppenbart att de statliga motgarantierna innebär att HSY kunde få garantier till ett lägre pris under perioden före den 30 juni 1999. Under perioden efter den 30 juni 1999 innebär de statliga motgarantierna att HSY kunde få garantier som företaget inte skulle ha kunnat få från marknaden över huvud taget. Sammanfattningsvis är HSY mottagare av stödet.

- (224) När det gäller Greklands påstående att åtgärden inte är selektiv så erinrar kommissionen om att för att en åtgärd ska betraktas som generell så måste alla ekonomiska aktörer som är verksamma inom en medlemsstat i praktiken ha lika tillgång till åtgärden och dess räckvidd får i praktiken inte inskränkas, till exempel till följd av att staten utnyttjar sin befogenhet att efter eget skön bedöma om den ska beviljas eller inte, eller på grund av andra faktorer som begränsar dess praktiska effekt. Kommissionen anser att lag 2322/1995 långt ifrån uppfyller denna definition. För det första har garantin enligt artikel 1 beviljats av ekonomiministern efter överenskommelse med tre andra ministrar. Därmed är beviljandet av garantin beroende av myndigheternas skönsmässiga bedömning. För det andra får ett privat företag bara beviljas en statlig garanti om företaget är beläget i ett avlägset område och om syftet är att förbättra områdets, och inte det specifika företagets, ekonomiska utveckling (artikel 1bb) eller om företaget har lidit skada som orsakats av naturen (artikel 1cc). Däremot kan företag som till 100 procent ägs av staten eller där staten innehar en majoritet av aktierna beviljas statligt stöd av generella skäl, till exempel för att täcka en del av företagets skulder (artikel 1B). Det är därför uppenbart att statsägda företag har en mycket bredare tillgång till statliga garantier än

privata företag. Denna slutsats bekräftas av den analys av förteckningen över garanterade lån som återfinns i den första Deloitte-rapporten (¹²⁰). För det tredje är garantierna inte lika tillgängliga för alla. Enligt artikel 1.4 i lagen får staten begära någon form av säkerhet (dvs. pant i företagets anläggningstillgångar) när den beviljar en garanti. Det är ekonomiministerns beslut att avgöra om man ska begära säkerhet. I det här fallet begärde staten inte någon säkerhet när den beviljade åtgärd E12b. När det gäller bristen på lika tillgång konstaterar kommissionen att garantiavgiften inte är samma för alla lån. Garantipremien uppgick till exempel bara till 0,05 procent i det här fallet. När det gäller åtgärd E14, som också beviljades på grundval av lag 2322/1995, var premien 1 procent. Vissa av lånen i den förteckning som lämnades i den första Deloitte-rapporten hade också en premie på 0,1 procent och 0,5 procent. Sammanfattningsvis avfärdar kommissionen Greklands påstående om att lag 2322/1995 är en generell åtgärd.

- (225) Kommissionen anser att påståendet i den första Deloitte-rapporten att HSY kunde ha erhållit dessa förskottsgarantier från en privat bank genom att ge banken säkerhet i form av pant i vissa tillgångar i stället för en statlig motgaranti är irrelevant för analysen av åtgärden. Kommissionen måste analysera om villkoren för de åtgärder som staten faktiskt har beviljat utgjorde stöd till varvet. Kommissionen behöver inte kontrollera om varvet hade kunnat få samma garanti på marknaden genom att tillhandahålla en högre säkerhet. Enligt avsnitt 2.1.1 i tillkännagivandet om garantier är en av de potentiella fördelarna med den statliga garantin möjligheten för låntagaren att "ställa en lägre säkerhet". I det här fallet saknade alla de statliga motgarantierna säkerhet i form av pant i vissa av varvets tillgångar. Därför utgör en motgaranti med en tillgång som säkerhet en annan typ av transaktion som inte behöver bedömas. Kommissionen noterar dessutom att HSY, även om påståendet i den första Deloitte-rapporten hade behövt bedömas, inte hade kunnat övertyga en privat bank om att lämna sådana förskottsgarantier genom att ställa säkerhet. Varvets tillgångar var redan in-tecknade och hade ett lågt inlösenvärde (se punkterna två och tre som diskuterades i fotnot 43). Därför hade det inte ens varit tillräckligt med en säkerhet i form av pant på vissa av tillgångarna i HSY för att övertyga en investerare i en marknadsekonomi om att låna ut pengar till HSY.
- (226) Kommissionen har tidigare i detta beslut fastställt den ränta som en privat bank skulle ha tagit ut för att ge HSY lån. Kommissionen konstaterade att det för perioden fram till den 30 juni 1999 var nödvändigt att lägga till en riskpremie på minst 400 räntepunkter över den ränta som tillämpades på lån till välmående företag, eftersom HSY utgjorde en särskild risk. För att tillämpa samma metod på förskottsgarantier är det nödvändigt att avgöra vilken premie som en investerare i en marknadsekonomi skulle ta ut för att bevilja en förskottsgaranti till ett välmående företag. Ingen av parterna i det aktuella förfarandet har lämnat ett tillförlitligt marknadspris för sådana garantier. I flera statliga garantisystem för fartygsbyggnadssektorn som kommissionen har godkänt och konstaterat vara fria från stöd (¹²¹) fastställdes den årliga garantipremien för en låntagare med lägst kreditrisk till 0,8 procent eller 80 räntepunkter. I avsaknad av andra tillförlitliga indikatorer kommer kommissionen att använda denna premie som en uppskattning av den lägsta årliga garantipremie som välmående fartygsbyggnadsföretag i Grekland betalade vid tillfället. Även om kontrakten med OSE och ISAP inte handlar om fartygsbyggnad utan om produktion av järnvägsmateriel så kommer kommissionen att använda 0,8 procent som referensnivå, eftersom produktionen av järnvägsmateriel fortfarande var en marginell verksamhet för HSY medan större delen av HSY:s verksamhet, och därmed större delen av risken, handlade om nybyggnad och reparationer av fartyg. När det gäller de förskottsgarantier som HSY beviljades före den 30 juni 1999 kommer förekomsten av stöd och stödbeloppet att bedömas genom att jämföra den årliga premie som HSY faktiskt betalade (inklusive den motgarantiavgift som betalats till staten) med en premie på 480 räntepunkter (dvs. 80 räntepunkter plus 400 räntepunkter). När det gäller perioden efter den 30 juni 1999 drog kommissionen tidigare i detta beslut slutsatsen att varvet inte längre hade tillträde till den finansiella marknaden och att den del av stödet som ska återbetalas i ett lån är skillnaden mellan den ränta som HSY faktiskt har betalad och referensräntan plus 600 räntepunkter. När det gäller förskottsgarantier beräknas det stöd som ska betalas tillbaka därför genom att jämföra den premie som HSY faktiskt har betalad (inklusive den motgarantiavgift som betalats till staten) med en premie på 680 räntepunkter (dvs. 80 räntepunkter plus 600 räntepunkter).
- (227) Kommissionen noterar att Grekland påstår att motgarantierna redan hade utlovats när ETVA beviljade förskottsgarantierna. Det innebär att motgarantierna för ISAP:s förskottsbetalningar beviljades före slutet av juni 1999. Den totala årskostnaden för dessa garantier (den garantiavgift som betalats till ETVA plus den motgarantiavgift

som betalats till staten) var mycket lägre än 480 räntepunkter. De innehåller därför statligt stöd som uppgår till skillnaden mellan den senare premien och den totala kostnaden för garantierna till HSY (den premie som betalats till ETVA ⁽¹²²⁾ och den premie som betalats till staten). Åtgärden utgör olagligt stöd eftersom den beviljades utan förhandsanmälan, vilket strider mot kravet i artikel 88.3 i EG-fördraget.

- (228) Motgarantierna för OSE:s förskottsbetalningar beviljades efter juni 1999, då ingen bank skulle ha fortsatt att lämna någon garanti. Hela dessa motgarantier utgör därför stöd. Åtgärden utgör olagligt stöd eftersom den beviljades utan förhandsanmälan, vilket strider mot kravet i artikel 88.3 i EG-fördraget. Om dessa stödåtgärder konstateras vara oförenliga med den gemensamma marknaden och om de fortfarande inte är betalda så måste de upphöra omedelbart. Detta är emellertid otillräckligt för att återställa förhållandena till ursprungsläget, eftersom HSY under flera år skulle ha gynnats av en garanti som företaget inte hade kunnat få från marknaden. Fram till dess att garantin löper ut måste stöd som uppgår till skillnaden mellan 680 räntepunkter och de premier som HSY faktiskt har betalat också betalas tillbaka.

4.9.5.3 Förenlighet med den gemensamma marknaden

- (229) Kommissionen konstaterar att stödet utgör driftsstöd eftersom det minskar de kostnader som HSY normalt skulle ha betalat i samband med kommersiella kontrakt. Eftersom driftsstöd inte var tillåtet i sektorn för produktion av järnvägsmateriel kan stödet inte anses vara förenligt med den gemensamma marknaden och måste därför återbetalas.

4.10 Uppskjutande/omläggning av förpliktelser och avskrivning av upplupen dröjsmålsränta till OSE och ISAP (åtgärd E12c)

4.10.1 Beskrivning av åtgärden

- (230) HSY kunde inte uppfylla sina förpliktelser enligt järnvägsmaterielkontrakten med OSE och ISAP. Framförallt lyckades HSY inte producera järnvägsmaterielen enligt avtalad tidtabell. Därför omförhandlades vissa av kontrakten under 2002–2003, och nya leveranstider fastställdes. Dessutom verkar det som om man antingen avstod att tillämpa eller sköt upp tillämpningen av vitesklausuler och dröjsmålsränta enligt de ursprungliga kontrakten.

4.10.2 Skälen till att förfarandet inleddes

- (231) I utvidgningsbeslutet ifrågasätter kommissionen att OSE och ISAP, som är statsägda företag, under förhandlingarna 2002–2003 agerade på ett sätt som vore godtagbart för ett privat företag i liknande omständigheter. De kan ha tillämpat och/eller omförhandlat kontrakten på ett sätt som gynnade HSY och därmed beviljat HSY statligt stöd.

4.10.3 Synpunkter från berörda parter

- (232) Elefsis påstår att OSE och ISAP inte har försökt att få full betalning för de viten och dröjsmålsräntor som uppkommit till följd av förseningarna och att de inte heller har åberopat de garantier som getts för att HSY ska fullfölja sina avtalsförpliktelser.

4.10.4 Kommentarer från Grekland

- (233) De grekiska myndigheterna påstår att HSY betalade alla viten och räntor i enlighet med sina avtalsförpliktelser och att alla omförhandlingar genomfördes i enlighet med vedertagna affärsmetoder. OSE och ISAP avstod aldrig några viten och dröjsmålsräntor.

- (234) När det gäller kontrakten mellan OSE och HSY ingicks följande sex programavtal (nedan kallade PA) i slutet av 1997: PA 33 SD 33, PA 33 SD 33a, PA 35 SD 35, PA 37 SD 37a, PA 39 SD 39 och PA 41 SD 41a. Programavtalen trädde i kraft i augusti och september 1999 i och med att OSE erlade de förskottsbetalningar som man kommit överens om i avtalen från 1997. OSE krävde att avtalen från och med 2000 skulle genomföras i tid, efter de första försenade leveranserna av materialet detta år. De konsortier som HSY ingick i föreslog att de sex avtalen skulle ändras med följande villkor:

— Konsortierna ska betala de fastställda vitena och dröjsmålsräntorna kontant eller in natura enligt OSE:s önskemål.

— Prisökningsformeln ska utvecklas utifrån överenskomna leveranstider i gällande kontrakt och inte utifrån de nya leveranstider som konsortierna föreslagit för att leveransdatumen ska vara godtagbara.

- Motsvarande järnvägsmateriel ska levereras till och användas av OSE utan ersättning för att å ena sidan göra de nya föreslagna leveranstiderna godtagbara och å andra sidan förhindra att viten och dröjsmålsräntor fortsätter att löpa. PA 39 (elektriska lok) var undantaget från bestämmelsen om motsvarande järnvägsmateriel, eftersom OSE inte hade fullbordat elektrifieringen av sträckan mellan Patras, Aten och Thessaloniki, och PA 35 var undantaget, eftersom konsortiet ville att vitena och dröjsmålsräntorna skulle fortsätta att löpa i enlighet med avtalet.
- Om en leverans av motsvarande järnvägsmateriel utblir eller om en leverans (av materiel enligt kontraktet) är försenad ska vitena och dröjsmålsräntorna fortsätta att löpa och börja om på nytt från den punkt där de stoppades den 31 december 2002.
- (235) Den 7 januari 2003 godkände OSE:s styrelse ändringsförslagen. Tre programavtal (33a, 35 och 39) ändrades under de första fyra månaderna 2003, och motsvarande ändringsavtal undertecknades den 28 februari 2003, den 17 april 2003 respektive den 28 februari 2003 ⁽¹²³⁾.
- (236) Inför dilemmat att välja mellan att säga upp eller ändra programavtalen, och mot bakgrund av kraven inför OS 2004, bedömde OSE att dess affärsintresse skulle gynnas mer av att godkänna konsortiernas förslag till ändring av avtalen än att säga upp dem. En uppsägning skulle ha inneburit att OSE skulle gå miste om godkännandet av ytterligare ny järnvägsmateriel, med tanke på att det skulle ha tagit åtminstone tre eller fyra år innan nya upphandlingar av järnvägsmateriel kunde bli verklighet. De ändrade avtalen var lagliga och förenliga med de ursprungliga avtalen.
- (237) Uppgifterna ovan visar att konsortierna, och därmed HSY, enligt Greklands uppfattning aldrig fick någon positiv särbehandling jämfört med OSE:s andra leverantörer och att viten och räntor begärdes och drevs in i samtliga fall ⁽¹²⁴⁾. Avtalet innehöll inga bestämmelser om dröjsmålsränta på vitesbeloppen, men OSE begärde ränta och fakturerade konsortierna därefter.
- (238) Detsamma gäller ISAP:s belopp som inte bygger på några bestämmelser utan är HSY:s faktiska betalningar. Det be-
- tonas vidare att programavtal 1/97 inte omförhandlades eller ändrades ⁽¹²⁵⁾. Avtalet reglerade utformning, konstruktion, leverans och idrifttagande av fyrtio motorvagnsenheter, som var och en bestod av tre vagnar. Tågen levererades för sent, och därför tog man ut och höll inne viten och räntor enligt programavtalet ⁽¹²⁶⁾.
- #### 4.10.5 Bedömning
- ##### 4.10.5.1 Artikel 296 i EG-fördraget
- (239) Åtgärden omfattas inte av artikel 296 i EG-fördraget eftersom den enbart handlar om civil verksamhet.
- ##### 4.10.5.2 Förekomsten av stöd
- (240) Kommissionen konstaterar att de grekiska myndigheterna har lämnat detaljerade uppgifter om de aktuella avtalen i enlighet med utvidgningsbeslutet. Mot bakgrund av dessa uppgifter har kommissionens misstankar stillats. HSY betalade viten och räntor i enlighet med avtalsförpliktelserna och kommissionen hittade inga bevis för att omförhandlingarna av avtalen inte skedde i enlighet med vedertagna affärsmetoder. Som Elefsis självt har erkänt har det försenade genomförandet av avtalen kostat HSY tiotals miljoner euro, just för att OSE och ISAP begärde viten och dröjsmålsränta, alternativt leverans av motsvarande järnvägsmateriel. När det gäller Elefsis påstående att OSE och ISAP, om de hade varit privata företag, skulle ha förkastat alla ändringar som konsortierna föreslog, därefter begärt fullständig betalning av viten och dröjsmålsränta och begärt en snar kontant betalning i stället för att sprida ut betalningarna över en längre period så får man säga att det förefaller högst osannolikt. Om OSE och ISAP hade antagit en sådan oflexibel hållning inför försäljningen av HSY så skulle det förmodligen ha avskräckt den nya ägaren från att köpa varvet. Om varvet inte hade köpts så skulle det förmodligen ha gått i konkurs, vilket också kommer att förklaras vid analysen av åtgärd E18c. Varvets finansiella situation förbättrades inte heller efter HDW/Ferrostaals köp. Om OSE och ISAP hade antagit en helt oflexibel hållning så skulle det därför ha funnits en påtaglig risk för att HSY skulle gå i konkurs. Det innebär att genomförandet av de befintliga avtalen skulle ha stoppats. Det innebär att OSE och ISAP skulle ha behövt anordna en ny upphandling, kontraktet skulle ha tilldelats en ny leverantör och leveransen skulle ha försenats med flera år. Under sådana omständigheter anser kommissionen att en köpare i en marknadsekonomi kanske skulle gå med på att delvis omförhandla avtalet så att det befintliga kontraktet skulle kunna genomföras inom rimlig tid och köparen till slut motta den beställda järnvägsmaterielen utan alltför stora förseningar. I det avseendet konstaterar kommissionen att sannolikheten för att kontraktet skulle kunna fullbordas inom rimlig tid ökade när HSY privatiserades, eftersom den nya privata ägaren hade erfarenhet av att förvalta komplicerade projekt och var ett privat, vinstdrivande företag och därför var villigt att begränsa dröjsmålet för att begränsa de negativa finansiella konsekvenserna.

(241) Sammanfattningsvis anser kommissionen att det inte finns några övertygande bevis för att OSE:s och ISAP:s agerande inte skulle ha varit godtagbart för ett privat företag i liknande omständigheter. Kommissionen drar därför slutsatsen att det sätt som kontrakten med OSE och ISAP genomfördes på och de begränsade ändringarna av kontrakten som OSE godkände under 2002–2003 inte utgjorde statligt stöd.

4.11 Lån beviljat av ETVA för att finansiera Strintzis (åtgärd E13a)

4.11.1 Beskrivning av åtgärden

(242) Den 29 oktober 1999 beviljade ETVA ett lån på 16,9 miljarder grekiska drakmer (49,7 miljoner euro) till HSY för att finansiera byggandet av två färjor som beställts av företaget Strintzis. Räntan var Libor⁽¹²⁷⁾ plus 100 räntepunkter. I juni 2001 upprättades en prioriterad inteckning i de två fartyg som höll på att byggas. Hela lånet återbetalades till den långivande banken den 8 oktober 2004.

4.11.2 Skälen till att förfarandet inleddes

(243) I utvidgningsbeslutet ifrågasatte kommissionen om in-teckningen av fartygen och försäkringspremierna utgjorde tillräcklig säkerhet. Dessutom verkade det som om lånet betalades ut till HSY direkt trots det borde ha betalats ut allteftersom byggkostnaderna uppstod. Dessutom verkade räntan otillräcklig med tanke på de svårigheter som varvet befann sig i. Slutligen visar kombinationen av detta lån och nästa åtgärd (åtgärd E13b) att ETVA stod för en väsentlig del av finansieringen av de två fartygen som Strintzis beställt.

4.11.3 Synpunkter från berörda parter

(244) Elefsis påstår att inga privata banker skulle ha beviljat lånet. För det första hade ETVA ingen säkerhet när lånet tecknades eftersom fartygen in-tecknades mycket senare. Dessutom håller Elefsis med om att marknadsvärdet på skrov under uppbyggnad är lågt.

4.11.4 Kommentarer från Grekland

(245) Grekland och HSY betonar att lånevillkoren var normala vid den tidpunkten. I Deloitte-rapporten bekräftas att både

den specifika banken (ETVA) och de grekiska bankerna i allmänhet beviljade lån till företag till en liknande ränta. HSY lämnar utförliga uppgifter om den säkerhet som ETVA fick, dels då låneavtalet ingicks (överlåtelse av köpeskillingen för de två fartygen, försäkringsersättningarna, och alla krav mot tredje part till följd av kontraktet eller nyttjandet av fartygen i allmänhet) och dels vid ett senare tillfälle (inteckningen av fartygen), och drar slutsatsen att de var tillräckliga. Grekland presenterar också ETVA:s utbetalningsplan för lånet till HSY, som visar att lånet betalades ut allteftersom byggkostnaderna uppstod.

4.11.5 Bedömning

4.11.5.1 Artikel 296 i EG-fördraget

(246) Åtgärden omfattas inte av artikel 296 i EG-fördraget eftersom den är direkt avsedd för en civil verksamhet.

4.11.5.2 Förekomsten av stöd

(247) Kommissionen har dragit följande slutsatser. Lånet tecknades efter juni 1999, vid en tidpunkt då ingen bank skulle ha fortsatt att låna ut pengar till HSY. Grekland påstår att säkerheten för lånet minskade risken så mycket att en privat investerare skulle ha gått med på att bevilja lånet. Det påståendet kan inte godtas. Överlåtelsen av köpeskillingen för fartygen utgör bara ordentlig säkerhet om varvet färdigställer fartyget, vilket är osäkert. Om varvet går i konkurs medan fartyget håller på att byggas är säkerheten värdelös, eftersom Strintzis inte kan krävas på köpeskillingen om Strintzis inte har fått de beställda fartygen⁽¹²⁸⁾. Det innebär att säkerheten skulle vara värdelös just i det scenario då den hade behövts. In-teckningen av de fartyg som höll på att byggas beviljades ETVA först i juni 2001, långt efter det att lånet hade betalats ut till HSY. Dessutom konstaterar kommissionen att fartyg som håller på att byggas har ett relativt lågt värde och är svåra att sälja. Det framgår av det här fallet. HSY lyckades inte färdigställa de två fartygen, och kontraktet med Strintzis sades därför upp i juli 2002. Det tog HSY hela två år att sälja de skrov som höll på att byggas och HSY fick endast 14 miljoner euro för dem, vilket bara motsvarar en tredjedel av det belopp som företaget lånat av ETVA för att finansiera bygget.

(248) Greklands, HSY:s och Deloitte:s påstående att det lån som HSY beviljades hade ungefär samma ränta som många andra lån som ETVA och grekiska banker beviljade under samma period visar inte att HSY:s lån inte utgör stöd.

Grekland, HSY och Deloitte har varken analyserat eller visat att de andra låntagare som använts som jämförelse befann sig i ungefär samma finansiella situation som HSY, dvs. i en lika dålig finansiell situation som HSY. De har därför inte visat att privata banker var beredda att låna ut pengar till företaget i svårigheter till en liknande ränta som på det aktuella lånet. Det är meningslöst att jämföra räntorna på lån som beviljats olika företag utan att kontrollera om de långgivande bankerna löper en liknande risk. Kommissionen drar därför slutsatsen att en investering i en marknadsekonomi i liknande omständigheter inte skulle ha beviljats detta lån till HSY och att det därför utgör stöd. Åtgärden utgör olagligt stöd eftersom den beviljades utan förhandsanmälan, vilket strider mot kravet i artikel 88.3 i EG-fördraget.

4.11.5.3 Förenlighet med den gemensamma marknaden

- (249) Kommissionen konstaterar att stödet utgör driftsstöd eftersom det minskar de kostnader som HSY normalt skulle ha burit i samband med kommersiella kontrakt. Som konstaterats ovan innebär lånet att HSY kunde ta sig an detta kommersiella kontrakt som företaget inte hade kunnat finansiera genom att låna pengar på marknaden. Kommissionen konstaterar att kontraktrelaterat driftsstöd enligt artikel 3 i förordning (EG) nr 1540/98 beviljades för fartygsbyggnadskontrakt som undertecknats till och med den 31 december 2000. HSY hade emellertid inte rätt att få stöd för kontraktet med Strintzis, eftersom HSY aldrig färdigställde och levererade fartygen och kontraktet med Strintzis sades upp⁽¹²⁹⁾. Dessutom såldes skroven till en ny köpare först 2004, dvs. flera år efter den 31 december 2000.
- (250) Stödet var olagligt och oförenligt med den gemensamma marknaden och måste därför återbetalas. Eftersom lånet har återbetalats har en del av den fördel som HSY fick redan försvunnit. På grund av lånet från ETVA hade HSY under flera år tillgång till ett lånebelopp som det annars inte skulle ha haft under den aktuella perioden. Denna fördel måste också återbetalas. Kommissionen anser således att stöd måste återbetalas till ett belopp som motsvarar skillnaden mellan den ränta som betalats till ETVA och referensräntan för Grekland⁽¹³⁰⁾ plus 600 räntepunkter för perioden från den dag då lånet betalades ut till HSY till den dag då säkerhet ställdes för lånet i form av en inteckning av skroven. För perioden därefter fram till det att lånet återbetalats ska stöd återbetalas till ett belopp som motsvarar skillnaden mellan den ränta som betalats till ETVA och referensräntan för Grekland plus 400 räntepunkter. Riskpremien ska minskas med en tredjedel, vilket återspeglar det faktum att inteckningen av

skroven delvis hade minskat långgivarens förlust om HSY skulle gå i konkurs, och minskade därmed ETVA:s risk i samband med lånet. Framförallt lyckades HSY, som precis har förklarats, sälja skroven till ett pris som ungefär motsvarar en tredjedel av de pengar som företaget lånade av ETVA.

4.12 Garanti beviljad av ETVA i samband med Strintziskontraktet (åtgärd E13b)

4.12.1 Beskrivning av åtgärden

- (251) År 1999 utnyttjade HSY två garantier från ETVA för att säkerställa Strintzis' förskottsbetalningar på 6,6 miljoner euro. Garantierna sades upp i juli 2002 när fartygsbyggnadskontraktet med Strintzis sades upp.

4.12.2 Skälen till att förfarandet inleddes

- (252) Enligt utvidgningsbeslutet kan de två garantierna, vars villkor inte var kända när beslutet fattades, utgöra stöd.

4.12.3 Synpunkter från berörda parter

- (253) Elefsis betonar att staten/ETVA samtidigt har tagit på sig rollen som HSY:s borgensman, fordringsägare, aktieägare och största kund. Därmed tog staten en allvarlig finansiell risk. Genom att ta på sig så många olika roller erbjöd staten i praktiken finansiering utan säkerhet, eftersom staten inte skulle kunna göra någonting och skulle dra på sig en definitiv förlust om företaget skulle gå i konkurs eller bli insolvent, eftersom värdet på varvets tillgångar skulle anses var otillräckliga för att täcka alla skulderna.

4.12.4 Kommentarer från Grekland

- (254) Grekland menar att en första garanti beviljades den 4 mars 1999 och en andra garanti den 17 juni 1999. Enligt den första Deloitte-rapporten som HSY lämnade uppgick de till 3,26 respektive 3,38 miljoner euro. Grekland erinrar om att ETVA inte betalade ut några belopp för garantierna efter uppsägningen av Strintziskontraktet 2002. Detta bevisar att HSY inte var en låntagare med hög kreditrisk. Dessutom menar Grekland och HSY att ETVA som säkerhet för denna garanti på 6,6 miljoner euro fick HSY:s intäkter från avtal 39 med OSE, varav priset för HSY enligt avtalet uppgick till 8,5 miljoner euro. Konsulten bekräftar att HSY kunde ha fått de två garantierna från en privat bank.

4.12.5 *Bedömning*

4.12.5.1 Artikel 296 i EG-fördraget

- (255) Åtgärden omfattas inte av artikel 296 i EG-fördraget eftersom den är direkt avsedd för en civil verksamhet.

4.12.5.2 Förekomsten av stöd

- (256) Kommissionen konstaterar att båda garantierna beviljades före den 30 juni 1999. Som tidigare förklarats anser kommissionen att HSY fortfarande hade tillräde till den finansiella marknaden men till ett pris som återspeglade HSY:s mycket bräckliga ekonomiska situation.

- (257) Grekland och HSY påstår att överlåtelsen av intäkterna från avtal 39 med OSE utgjorde tillräcklig säkerhet, vilket skulle innebära att garantin vore godtagbar för en privat investerare. Kommissionen konstaterar att en bank inte skulle ha kunnat få tillbaka några pengar med hjälp av denna säkerhet om HSY skulle gå i konkurs. Om HSY hade gått i konkurs så skulle produktionen av järnvägsmateriel ha upphört, och OSE skulle inte ha fått någon leverans och inte heller kunnat krävas på några pengar enligt avtalet⁽¹³¹⁾. Kommissionen kan därför inte förstå hur denna säkerhet väsentligt skulle ha minskat risken i samband med ett lån till HSY.

- (258) HSY har inte kunnat förklara, vare sig för kommissionen eller för sin egen konsult (se den första Deloitte-rapporten, s. 4–9) om HSY enligt avtalet var skyldigt att betala en garantipremie till ETVA och hur hög denna premie var. Som förklarades vid bedömningen av åtgärd E12b borde HSY ha betalat en årlig premie på minst 480 räntepunkter för en sådan garanti. Med tanke på hur höga de andra garantipremier som HSY betalade till ETVA var är det högst osannolikt att HSY faktiskt betalade en så hög garantipremie som 480 räntepunkter. Kommissionen drar därför slutsatsen att den garanti som ETVA beviljade utgör statligt stöd som uppgår till skillnaden mellan den årliga garantipremie som faktiskt betalats till ETVA och en garantipremie på 480 räntepunkter. Åtgärden utgör olagligt stöd eftersom den beviljades utan förhandsanmälan, vilket strider mot kravet i artikel 88.3 i EG-fördraget.

4.12.5.3 Förenlighet med den gemensamma marknaden

- (259) Som förklarades vid bedömningen av åtgärd E13a anser kommissionen att den här typen av stöd utgör driftsstöd som inte kan anses förenligt med den gemensamma marknaden enligt förordning (EG) nr 1540/98. Stödet

är därför olagligt och oförenligt med den gemensamma marknaden och måste betalas tillbaka.

4.13 Statlig garanti som säkerhet för ett lån på 10 miljarder grekiska drakmer (29,3 miljoner euro) (åtgärd E14)

4.13.1 *Beskrivning av åtgärden*

- (260) Efter jordbävningen i september 1999 beviljade ETVA den 13 januari 2000 ett lån på 10 miljarder grekiska drakmer (29,3 miljoner euro) till HSY, med säkerhet i form av en statlig garanti som beviljats genom finansministerns beslut av den 8 december 1999. ETVA tog ut ränta i form av Euribor plus 125 räntepunkter⁽¹³²⁾, och staten tog ut en garantipremie på 100 räntepunkter.

4.13.2 *Skälen till att förfarandet inleddes*

- (261) Med tanke på HSY:s dåvarande finansiella situation är det tveksamt om villkoren för garantin hade varit godtagbara för en investerare i en marknadsekonomi. När det gäller förenligheten med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.2 b har Grekland inte visat att åtgärdens omfattning stod i proportion till HSY:s skada.

4.13.3 *Synpunkter från berörda parter*

- (262) Elefsis anser att ingen bank skulle ha lånat ut pengar till HSY vid det tillfället, med tanke på företagets finansiella situation. Garantin bör endast anses utgöra stöd som är förenligt med den gemensamma marknaden om den är begränsad till ett belopp som är absolut nödvändigt för att ersätta skador till följd av en specifik naturkatastrof.

4.13.4 *Kommentarer från Grekland*

- (263) Grekland och HSY bestrider att åtgärden skulle vara selektiv, eftersom garantin beviljades i enlighet med lag 2322/1995, som innehåller villkor och bestämmelser för beviljande av statliga garantier till ansökande företag. Dessutom påstår de att garantipremien på 1 procent hade varit godtagbar för en privat investerare. Dessutom skulle HSY ha kunnat låna pengar på marknaden utan en statlig garanti genom att använda andra former av säkerhet, till exempel att överlåta fordringar från stora kontrakt och inteckna sina tillgångar. Även om åtgärden skulle utgöra stöd är det delvis förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.2 b om stödet beviljades som kompensation för den skada som HSY lidit till följd av jordbävningen och omfattas delvis av artikel 296 i EG-fördraget om det är direkt avsett för HSY:s militära verksamhet.

4.13.5 *Bedömning*

4.13.5.1 Artikel 296 i EG-fördraget

- (264) När det gäller frågan om huruvida artikel 296 är tillämplig visar ETVA:s beslut att bevilja det garanterade lånet att ETVA bland annat var måna om att se till att HSY:s militära verksamhet kunde fortsätta. Det finns emellertid inga avtalsbestämmelser som tvingar HSY att använda det garanterade lånet för att finansiera den militära verksamheten. ETVA ville med andra ord hålla HSY vid liv för att se till att den militära verksamheten kunde fortsätta men tilldelade inte det garanterade lånet för att finansiera en viss verksamhet. Det stod HSY fritt att använda pengarna som man ville. Som redan förklarats anser kommissionen att när det gäller åtgärder som beviljas varvet som helhet så användes 25 procent av det garanterade lånet för den civila verksamheten och 75 procent för den militära verksamheten. Endast 25 procent av den statliga garantin (dvs. ett inledande belopp på 2,5 miljarder grekiska drakmer (7,34 miljoner euro)) behöver därför bedömas enligt reglerna om statligt stöd och kan återkrävas om den utgör stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden. 75 procent av den statliga garantin omfattas av artikel 296 i EG-fördraget och omfattas inte av reglerna om statligt stöd.

4.13.5.2 Förekomsten av stöd

- (265) När det gäller åtgärdens selektivitet har kommissionen vid bedömningen av åtgärd E12b redan visat att lag 2322/1995 inte är någon generell åtgärd.
- (266) När det gäller frågan om huruvida HSY har gynnats erinrar kommissionen om att det garanterade lånet beviljades i januari 2000, vid en tidpunkt då ingen investerare i en marknadsekonomi skulle ha gett HSY ett lån eller en garanti, som tidigare konstaterats. Ingen bank skulle ha gett HSY lån utan en statlig garanti. Den statliga garantin gav därför HSY en tydlig fördel.

- (267) Sammanfattningsvis utgör den del av den statliga garantin som inte omfattas av artikel 296 i EG-fördraget stöd. Stödet utgör olagligt stöd eftersom det beviljades utan förhandsanmälan, vilket strider mot kravet i artikel 88.3 i EG-fördraget.

4.13.5.3 Förenlighet med den gemensamma marknaden

- (268) När det gäller stödets förenlighet med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.2 b i EG-fördraget bestrider

ingen av parterna att jordbävningen i september 1999 var en "naturkatastrof". Låneavtalet undertecknades inte förrän den 13 januari 2000, men HSY bad ETVA om finansiering redan de första veckorna efter jordbävningen. Enligt de grekiska myndigheterna bestod varvets skador för det första av kostnader för att reparera de fysiska anläggningarna och för det andra av kostnader till följd av förseningarna i samband med genomförandet av kontrakten. Grekland har emellertid inte lämnat in någon beräkning av den andra typen av skador. Om Grekland ville kompensera HSY för den senare typen av kostnader så borde man åtminstone ha försökt att beräkna kostnaderna och gjort det med hjälp av en kontrollerbar metod. Eftersom man inte gjorde detta och eftersom stödet bara kan anses vara förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.2 b om det är strikt begränsat till att ersätta uppkomna skador så anser kommissionen att dessa hypotetiska kostnader inte utgör giltigt skäl för att stödet ska anses vara förenligt med den gemensamma marknaden⁽¹³³⁾. När det gäller den första typen av kostnader (reparation av fysiska skador) konstaterar kommissionen att det inte inrättades någon mekanism för att se till att den statliga garantin sänktes när man väl fastställt exakt hur stora skadorna var och försäkringsbolagen betalat ut ersättning till HSY. Grekland beräknade i sin skrivelse av den 20 oktober 2004⁽¹³⁴⁾ att de fysiska skadorna uppgick till omkring 3 miljarder grekiska drakmer (8,8 miljoner euro). Kommissionen anser därför att det belopp som överstiger dessa siffror, det vill säga 20,5 miljoner euro, inte hade något samband med de skador som orsakades av jordbävningen. Däremot kan 8,8 miljoner euro antas motsvara de uppkomna skadorna, dock bara till och med det första kvartalet 2002, då försäkringsbolagen betalade ut en ersättning på 3,52 miljoner euro⁽¹³⁵⁾. Den statliga garantin borde ha sänkts med motsvarande belopp från och med detta datum. Från och med detta datum kan endast skillnaden (8,8 miljoner euro – 3,5 miljoner euro = 5,3 miljoner euro) anses motsvara de uppkomna nettoskadorna (dvs. de uppkomna skadorna minus försäkringsbolagens ersättning till HSY).

- (269) Som tidigare förklarats anses 75 procent av det garanterade lånet finansiera den militära verksamheten, och därför omfattas endast 25 procent av garantin av kontrollen av statligt stöd och konstaterades utgöra statligt stöd. Det är emellertid också rimligt att anta att endast 25 procent av HSY:s skador drabbade den civila verksamheten, eftersom jordbävningen skadade HSY:s anläggningar utan åtskillnad mellan den militära verksamheten, den civila verksamheten och de anläggningar som användes för båda typer av verksamhet. Det finns med andra ord ingen anledning att anse att de 25 procent av den statliga garantin som utgör statligt stöd ska finansiera 100 procent av HSY:s skador. Därför kan bara 25 procent av skadorna tas med i beräkningen vid bedömningen av om det statliga stödet motsvarar de uppkomna skadorna. Av det statliga stödet utgör sammanfattningsvis ett belopp som motsvarar 25 procent av den del av den statliga garantin som anses motsvara de uppkomna skadorna

(enligt definitionen i föregående skäl) stöd som är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.2 b. Av den del av den statliga garantin som utgör stöd är 750 miljoner grekiska drakmer (2,20 miljoner euro) – dvs. 25 procent av 3 miljarder grekiska drakmer (8,8 miljoner euro) – med andra ord förenligt med den gemensamma marknaden fram till den dag under det första kvartalet 2002 då försäkringsbolagen betalade ut ersättning. Efter denna dag är endast 1,32 miljoner euro – dvs. 25 procent av 3 miljarder grekiska drakmer (8,8 miljoner euro) minus 3,52 miljoner euro – förenligt med den gemensamma marknaden. Resten av stödet är oförenligt med den gemensamma marknaden.

- (270) Om den statliga garantin fortfarande inte har betalats ut bör den del av garantin som utgör stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden (dvs. 25 procent av den utestående garantin, minus 1,32 miljoner euro som är förenligt med den gemensamma marknaden) omedelbart återkrävas. Upphävandet av den oförenliga garantin räcker inte för att återställa förhållandena till ursprungsläget. På grund den statliga garanti som är oförenlig med den gemensamma marknaden hade HSY under flera år tillgång till ett lån som det annars inte skulle ha haft. För att återkräva detta ytterligare oförenliga stöd anser kommissionen att ett stöd som motsvarar skillnaden mellan den totala kostnaden för det garanterade lånet (ränta och den garantipremie som HSY betalat) och referensräntan för Grekland plus 600 räntepunkter måste återbetalas från den dag då det garanterade lånet beviljades till den dag då den oförenliga statliga garantin upphörde. Detta belopp måste beräknas för den del av den statliga garantin som utgjorde stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden.

4.14 Lån som ETVA beviljade 1997 och 1998 (åtgärd E16)

4.14.1 Beskrivning av åtgärden

- (271) Denna åtgärd består av tre lån som ETVA beviljade HSY under 1997 och 1998.
- (272) För det första beviljade ETVA den 25 juli 1997 en bankkredit på 1,99 miljarder grekiska drakmer (5,9 miljoner euro) med förfallodatum den 31 oktober 1997. Lånets ränta var Athibor plus 200 räntepunkter, och lånet beviljades för att tillgodose HSY:s behov av rörelsekapital. Som säkerhet ställdes kortfristiga fordringar från den grekiska flottan.
- (273) För det andra beviljade ETVA den 15 oktober 1997 en bankkredit på 10 miljoner US-dollar, även den för att tillgodose HSY:s behov av rörelsekapital⁽¹³⁶⁾. Lånets ränta var Libor plus 130 räntepunkter och som säkerhet ställdes kortfristiga fordringar från kontraktet med den grekiska flottan. Den 19 maj 1999 erhöLL ETVA ytterligare

säkerhet för lånet genom en överlåtelse av samtliga fordringar i samband med programavtal 1/97 som HSY hade ingått med ISAP för att bygga och leverera 125 järnvägs-vagnar. Lånet återbetalades i januari 2000.

- (274) För det tredje beviljade ETVA den 27 januari 1998 en bankkredit på 5 miljoner US-dollar, även den med en ränta som var Libor plus 130 räntepunkter. Syftet var också att tillgodose HSY:s behov av rörelsekapital. Ingen säkerhet ställdes för denna tredje bankkredit.

4.14.2 Skälen till att förfarandet inleddes

- (275) Enligt utvidgningsbeslutet tycks dessa lån utgöra stöd, och det är tveksamt om det är förenligt med den gemensamma marknaden. Dessutom innebär det faktum att det för de två första lånen ställdes säkerhet i form av kortfristiga skulder från den grekiska flottan inte automatiskt att lånen omfattas av artikel 296 i EG-fördraget.

4.14.3 Synpunkter från berörda parter

- (276) Elefsis menar att en privat bank inte skulle ha beviljat HSY dessa lån, med tanke på varvets dåvarande finansiella situation.

4.14.4 Kommentarer från Grekland

- (277) Grekland och HSY påstår att ETVA fick tillräcklig säkerhet i och med överlåtelsen av kortfristiga fordringar från den grekiska flottan. Grekland förklarar att de tre lånen återbetalades helt och hållet till den långivande banken och påstår därför att allt olagligt statligt stöd, vilket inte ifrågasätts, därmed har återbetalats. Slutligen påstår de grekiska myndigheterna att kommissionen, med tanke på den typ av säkerhet som ställts till den långivande banken och på att HSY främst var verksam inom försvarssektorn, inte har rätt att analysera åtgärderna enligt artikel 88 i EG-fördraget utan måste använda förfarandet i artikel 298 i EG-fördraget.

4.14.5 Bedömning

4.14.5.1 Artikel 296 i EG-fördraget

- (278) När det gäller tillämpningen av artiklarna 296 och 298 i EG-fördraget konstaterar kommissionen att det för de två lån som beviljades 1997 ställdes säkerhet i form av fordringar från ett militärt kontrakt. Denna omständighet

visar dock inte i sig att lånen beviljades för att finansiera genomförandet av dessa militära kontrakt. Grekland har inte presenterat några bevis för att det fanns en avtalsenlig skyldighet att enbart använda dessa medel för att finansiera genomförandet av militära kontrakt. Tvärtom menar Grekland att de två lånen beviljades för att tillgodose HSY:s behov av rörelsekapital. I den första Deloitte-rapporten bekräftas att de beviljades för att tillhandahålla rörelsekapital, och det står ingenting om att de var avsedda för att finansiera någon viss verksamhet. Detta bekräftas av det faktum att det beviljades ytterligare säkerhet i samband med ett civilt kontrakt (dvs. kontraktet med ISAP) för lånet på 10 miljoner US-dollar. Kommissionen anser därför att de tre lånen har finansierat hela varvet och inte bara den militära verksamheten. Som förklarades i avsnitt 3.3 anser kommissionen därför att 25 procent av lånen har finansierat HSY:s civila verksamhet och omfattas inte av artikel 296 i EG-fördraget och kan därför bedömas enligt reglerna om statligt stöd.

hade rörlig ränta indexerad till Libor-räntan anser kommissionen att det är förenligt med den tidigare metoden att beräkna stödbeloppet utifrån Libor i US-dollar plus 475 räntepunkter (dvs. USD Libor plus 75 räntepunkter för att fastställa referensräntan, plus en riskpremie på 400 räntepunkter med hänsyn till den särskilda risk som det innebär att låna ut pengar till HSY). Mot bakgrund av ovanstående verkar det som om premien för de tre lånen var lägre än den som en investerare i en marknadsekonomi skulle ha tagit ut.

4.14.5.2 Förekomsten av stöd

- (279) När det gäller den ställda säkerheten – överlåtelsen av kortfristiga fordringar från kontrakten med den grekiska flottan och ISAP – anser kommissionen inte att de gav något ordentligt skydd mot förlust om HSY skulle gå i konkurs. Om HSY hade lagt ned verksamheten skulle genomförandet av pågående kontrakt med den grekiska flottan och ISAP ha stoppats. Eftersom inga produkter skulle levereras till flottan och ISAP så skulle de inte behöva betala köpeskillingen⁽¹³⁷⁾. När det gäller förekomsten av fordringar på produkter som redan levererats till flottan och ISAP har Grekland för det första inte visat att det fanns sådana fordringar, för det andra inte visat att de kunde drivas in och för det tredje inte visat att de – löpande under lånets löptid – utgjorde ett tillräckligt stort belopp för att minska risken för förlust om HSY skulle gå i konkurs.

4.14.5.3 Förenlighet med den gemensamma marknaden

- (282) De tre lånen beviljades för att tillgodose HSY:s behov av rörelsekapital. De utgör därför driftsstöd, dvs. stöd för att finansiera den allmänna driften av varvet och inte ett visst projekt. De beviljades vid en tidpunkt då stöd till varvsindustrin fortfarande reglerades i direktiv 90/684/EEG. Enligt artiklarna 4 och 5 i det direktivet får driftsstöd beviljas för nybyggnad och ombyggnad av fartyg, som båda definieras i artikel 1 i direktivet. Under de år då lånen beviljades, det vill säga under 1997 och 1998, bedrev HSY emellertid inte någon sådan verksamhet. Enligt direktiv 90/684/EEG är det förbjudet att bevilja stöd för reparation av fartyg, vilket var HSY:s huvudsakliga civila verksamhet under 1997 och 1998. Stödet kan därför inte anses vara förenligt med den gemensamma marknaden och måste återbetalas eftersom det har beviljats i strid med lagstiftningen.
- (280) Som konstaterades i avsnitt 3.1 skulle privata banker 1997 och 1998 ha tagit ut en ränta som uppgick till referensräntan plus 400 räntepunkter, nämligen Athibor plus 700 räntepunkter. Det finns ingen referensränta i dollar. Eftersom referensräntan i starka valutor fastställdes genom att lägga till en premie på 75 räntepunkter⁽¹³⁸⁾ till interbankräntan och eftersom de två lånen i dollar
- (281) Kommissionen drar slutsatsen att den del av de tre lånen som inte omfattas av artikel 296, nämligen 25 procent, innehåller statligt stöd. Stödet uppgår till skillnaden mellan den ränta som ETVA tagit ut och den ränta som en investerare i en marknadsekonomi skulle ha tagit ut enligt definitionen ovan. Åtgärden utgör olagligt stöd eftersom den beviljades utan förhandsanmälan, vilket strider mot kravet i artikel 88.3 i EG-fördraget.
- (283) Som Grekland betonar har lånen återbetalats. Det stöd som definieras ovan måste därför återkrävas för perioden från den dag då lånen betalades ut till HSY till den dag då de återbetalades.

4.15 Korssubventionering mellan den militära och den civila verksamheten fram till 2001 (åtgärd E17)

4.15.1 Beskrivning av åtgärden

- (284) Enligt utvidgningsbeslutet tycks det ha förekommit kors-subventionering mellan den militära och den civila verksamheten. Det beskrivs framför allt två fall där HSY i samband med militära kontrakt mottog stora förskotts-betalningar som överskred företagets kortsiktiga behov för att genomföra det motsvarande kontraktet, vilket innebär att HSY kunde använda dessa likvida medel för att finansiera annan verksamhet. För det första skriver man i HSY:s förvaltningsrapport för 2001 att företaget har mottagit förskottsbetalningar på upp till 81,3 miljoner euro för den militära verksamheten men att pengarna främst har använts till företagets andra verksamheter och driftskostnader. För det andra menar konsortiet HDW/Ferrostaal i en skrivelse i samband med en rättegång i en grekisk domstol att åtminstone delar av de medel (som enligt Elefsis' uppskattning överstiger 40 miljoner euro) som HSY fick för att bygga kanonbåtar (kontraktet undertecknades den 21 december 1999) användes för andra ändamål.

4.15.2 Skälen till att förfarandet inleddes

- (285) När det av dokumentationen tydligt framgår att medel som erhållits för militära kontrakt används för "andra verksamheter" har kommissionen enligt utvidgningsbeslutet rätt att betvivla att medlen omfattas av artikel 296 och inte utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1. I utvidgningsbeslutet rekommenderar kommissionen också HSY att börja bokföra den civila och den militära verksamheten separat för att undvika att den civila verksamheten finansieras med statligt stöd avsett för den militära verksamheten.

4.15.3 Synpunkter från berörda parter

- (286) Elefsis påstår att korssubventioneringen är svår att upptäcka eftersom HSY inte har bokfört den civila och den militära verksamheten separat. Trots det visar det sig vid en analys av varvets verksamhet under 2001 att den militära verksamheten var begränsad. Det är därför uppenbart att de "andra verksamheter" som finansierades enligt förvaltningsrapporten huvudsakligen var civila verksamheter.
- (287) TKMS/GNSH som bara har lämnat synpunkter om denna och nästa åtgärd (åtgärd E18c) menar att det enligt artikel 296.1 a i EG-fördraget kan vara berättigat med

vissa begränsningar i fråga om utlämnande av information. Kommissionen får således inte kräva att Grekland lämnar ut information om till exempel de exakta belopp som spenderats på olika militära projekt. För det andra påstår TKMS/GNSH att det inte finns någon rättslig grund för att begära separat bokföring av den civila och den militära verksamheten.

4.15.4 Kommentarer från Grekland

- (288) Grekland påstår att det förfarande som kommissionen har inlett enligt artikel 88.2 i EG-fördraget är felaktigt och att kommissionen har överskridit sina befogenheter i den mån de belopp som avses i klagomålet var kopplade till varvets försvarsverksamhet. Om kommissionen anser att åtgärden har snedvridit konkurrensen bör den följa det förfarande som beskrivs i artikel 298 i EG-fördraget. HSY tillägger att HSY inte har någon rättslig skyldighet att bokföra de olika verksamheterna separat. Kommissionen har ingen rättslig grund för sin begäran.

4.15.5 Bedömning

4.15.5.1 Artikel 296 i EG-fördraget

- (289) För att fastställa om artiklarna 296 och 298 i EG-fördraget är tillämpliga är det nödvändigt att fastställa fakta. Enligt de dokument som citerades i inledningsbeslutet användes dessa förskottsbetalningar under åtminstone flera kvartal inte för att genomföra det berörda militära kontraktet. Varken Grekland eller HSY har förnekat citaten i inledningsbeslutet. Dessutom bekräftar HSY:s räkenskaper att HSY fick förskottsbetalningar från flottan under 2000 och 2001 som långt överskred de medel som på kort sikt behövdes för att finansiera genomförandet av de motsvarande militära kontrakten. Till exempel framgår det av balansräkningen av den 31 december 2000⁽¹³⁹⁾ att de förskottsbetalningar som HSY erhöll för kanonbåtkontraktet och ubåtskontraktet uppgick till 49,1 respektive 33,1 miljoner euro. Samma datum uppgick summan av inventarier, pågående arbeten, förskott för inventarier och utestående fordringar (dessa poster kallas i bokföringstermer för "omsättningstillgångar") för kontrakten för flottan till 14,8 miljoner euro. Förskottsbetalningarna överskred med andra ord omsättningstillgångarna med 67,4 miljoner euro som måste finansieras. Eftersom de belopp som uppgavs i inledningsbeslutet inte har bestridits och eftersom en annan källa visar att de tycks vara en rimlig uppskattning av verkligheten drar kommissionen slutsatsen att dessa förskottsbetalningar under åtminstone ett år inte användes för att genomföra de berörda militära kontrakten.

(290) När det gäller tillämpningen av artiklarna 296 och 298 i EG-fördraget avfärdar kommissionen Greklands argument att alla förskottsbetalningar som gjorts i samband med ett militärt kontrakt automatiskt skulle omfattas av artikel 296. I det aktuella fallet erkände till exempel HSY:s ledning själv att vissa förskottsbetalningar långt överskred de belopp som behövdes för att genomföra kontrakten på kort sikt och därför tillfälligt användes för andra ändamål. Åtgärder omfattas bara av artikel 296 om Grekland anser dem vara "nödvändiga för att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen i fråga om tillverkning av eller handel med vapen, ammunition och krigsmateriel". Kommissionen konstaterar att Grekland inte har förklarat varför den del av förskottsbetalningarna som överskred de medel som behövdes för att genomföra de aktuella militära projekten skulle ha bidragit till att "skydda [...] väsentliga säkerhetsintressen". Kommissionen kan inte förstå varför det skulle vara så med tanke på att varvet inte behövde dem för att producera den aktuella krigsmaterielen och inte använde dem för det ändamålet. I så fall borde Grekland, i de fall där artikel 296 av sakförhållandena att döma inte är tillämplig, ha förklarat varför man ändå anser att dessa överflödiga förskottsbetalningar har bidragit till landets säkerhet. Eftersom Grekland inte gjorde det drar kommissionen slutsatsen att dessa förskottsbetalningar, under den period då de inte behövdes för att genomföra de aktuella militära kontrakten, inte omfattas av artikel 296 i EG-fördraget.

(291) Eftersom förskottsbetalningarna inledningsvis användes för att finansiera hela varvets verksamhet anser kommissionen att 75 procent av förskottsbetalningarna användes för den militära verksamheten och 25 procent för den civila verksamheten. Med andra ord omfattades 25 procent av 81,3 miljoner euro och 25 procent av 40 miljoner euro av reglerna om statligt stöd under minst ett år.

4.15.5.2 Förekomsten av stöd

(292) Dessa överflödiga förskottsbetalningar utgör statliga räntefria lån. De ger således HSY en selektiv fördel. Man skulle kunna påstå att om staten köper produkter på ett sätt som vore godtagbart för ett privat företag så kan köpeavtalet – inklusive dess villkor, till exempel förskottsbetalningarna – inte medföra en selektiv fördel för producenten. Staten har i samband med de militära kontrakt som tilldelades HSY emellertid aldrig agerat på ett sätt som vore godtagbart för ett privat företag som vill köpa varor. Ett privat företag skulle till exempel ha jämfört alla möjliga leverantörer i världen för att försöka betala ett så lågt pris som möjligt. Grekland har däremot alltid begränsat sina val till leverantörer som är verk-

samma i Grekland (eller till konsortier som har ett dotterbolag som är verksamt i Grekland) för att främja selsättningen i Grekland och för att upprätthålla produktionskapaciteten för militära produkter i Grekland⁽¹⁴⁰⁾. Ett privat företag skulle därför inte ha ingått dessa köpeavtal. Dessutom skulle ett privat företag inte ha gått med på att göra förskottsbetalningar som överskred de belopp som behövdes för att genomföra sina beställningar, utan hade försökt att begränsa förskottsbetalningarna så mycket som möjligt.

(293) Under dessa omständigheter betraktar kommissionen de överflödiga förskottsbetalningarna som ett räntefritt lån. Ovannämnda dokument visar att dessa medel under minst ett år har använts för andra ändamål än för att genomföra de berörda kontrakten⁽¹⁴¹⁾. Kommissionen anser därför att de motsvarar ett ettårigt räntefritt lån. I enlighet med analysen av HSY:s kreditvärdighet i avsnitt 3.1 i detta beslut motsvarar stödbeloppet i de lån som beviljades efter den 30 juni 1999 referensräntan för Grekland plus 600 räntepunkter. Åtgärden utgör olagligt stöd eftersom den beviljades utan förhandsanmälan, vilket strider mot kravet i artikel 88.3 i EG-fördraget.

4.15.5.3 Förenlighet med den gemensamma marknaden

(294) Kommissionen har inte funnit något belägg för att stödet kan anses vara förenligt med den gemensamma marknaden. Eftersom stödet finansierade varvets allmänna drift tycks det utgöra driftsstöd, men som redan har förklarats vid bedömningen av tidigare åtgärder hade varvet inte rätt att få driftsstöd under 1999, 2000 eller 2001.

(295) Stödet var olagligt och oförenligt med den gemensamma marknaden och måste därför återbetalas.

(296) Kommissionen kommer att behandla frågan om den separata bokföringen i slutet av detta beslut.

4.16 Ersättningsklausul till förmån för HDW/Ferrostaal om stöd skulle återkrävas från HSY (åtgärd E18c)

4.16.1 Beskrivning av åtgärden

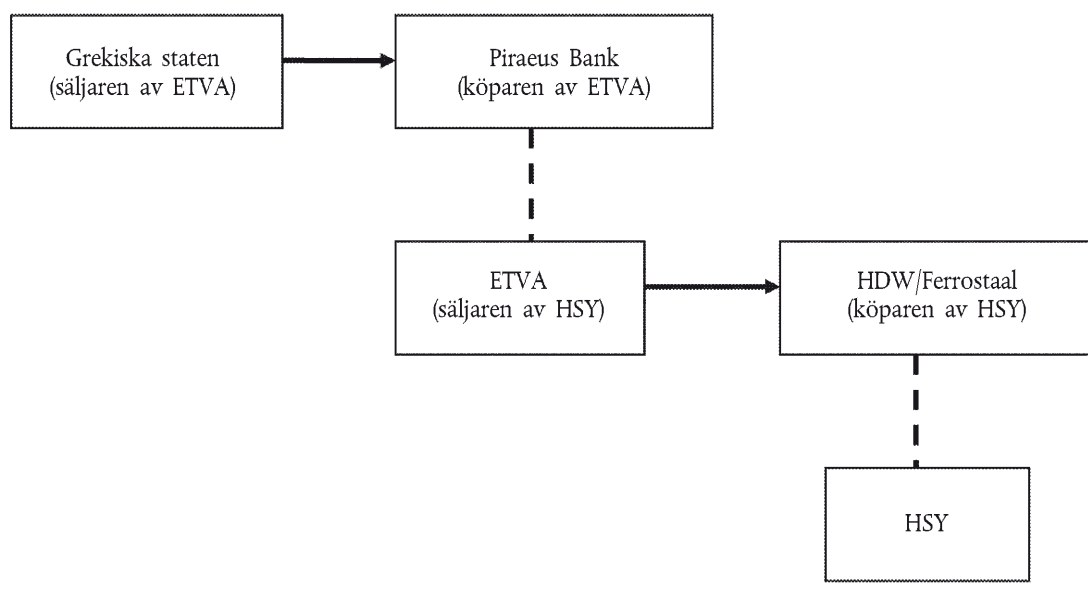
(297) Enligt utvidgningsbeslutet lovade den grekiska staten att ersätta köparen av HSY (dvs. HDW/Ferrostaal) om HSY skulle behöva betala tillbaka stöd som var oförenligt med den gemensamma marknaden och som beviljats före och i samband med privatiseringen. Ur juridisk synvinkel beviljades denna garanti i två steg:

— Å ena sidan beviljade ETVA köparen av HSY (dvs. HDW/Ferrostaal) en garanti. Enligt denna ersättningsgaranti skulle ETVA ersätta HDW/Ferrostaal om stöd skulle återkrävas från HSY. I utvidgningsbeslutet understryker kommissionen att ETVA, som vid det tillfället fortfarande kontrollerades av staten, redan i det avtal om att sälja andelen i HSY som ingicks mellan

ETVA och HDW/Ferrostaal den 11 oktober 2001 hade lovat HDW/Ferrostaal denna garanti. Den garanti som ETVA beviljade tycks därför kunna tillskrivas staten.

— Å andra sidan lämnade staten en garanti till köparen på 57,7 procent av aktierna i ETVA (dvs. Piraeus Bank). Enligt denna ersättningsgaranti skulle staten till Piraeus Bank betala 100 procent av det belopp som ETVA betalar till köparen av HSY till följd av den ersättningsgaranti som ETVA beviljat köparen av HSY.

(298) Följande figur visar tvåstegsgarantins struktur, så som den beskrivs i utvidgningsbeslutet (de heldragna linjerna visar ersättningsflödena under garantins två steg, medan de streckade linjerna visar ägandet efter försäljningen av HSY och 57,7 procent av aktierna i ETVA).



4.16.2 Skälen till att förfarandet inleddes

(299) Enligt utvidgningsbeslutet skulle en privat säljare inte ha lämnat en sådan garanti eftersom den varken är tids- eller beloppsbegränsad. Dessutom skulle en aktieägare i en marknadsekonomi hellre ha låtit HSY gå i konkurs och likvideras än att sälja det under dessa omständigheter. Staten fick trots allt bara 6 miljoner euro för HSY och skulle ha förväntats få mycket mer i ersättning enligt garantin.

(300) HDW/Ferrostaal är visserligen den juridiska mottagaren av tvåstegsgarantin, men enligt utvidgningsbeslutet är

HSY den verkliga mottagaren av hela mekanismen. Ingen investerare skulle ha varit beredd att köpa HSY utan en sådan bestämmelse om statlig ersättning. Den grekiska staten erkände uttryckligen detta. Det är därför troligt att HSY utan en sådan garanti inte hade gått att sälja och inte hade kunnat ta sig ur sina finansiella svårigheter, och därför hade gått i konkurs.

(301) Enligt utvidgningsbeslutet tycks en sådan garanti dessutom i sig vara oförenlig med den gemensamma marknaden eftersom den hämmar återbetalningsbeslutets ändamålsenliga verkan.

4.16.3 Synpunkter från berörda parter

- (302) Elefsis påstår i enlighet med kommissionens ursprungliga bedömning att ingen privat säljare skulle ha beviljat en sådan obegränsad garanti. Elefsis ifrågasätter kommissionens påstående att ingen investerare skulle ha varit beredd att köpa varvet utan en sådan bestämmelse eftersom Elefsis, som deltog i upphandlingen och ville köpa HSY, inte ställde något sådant villkor i sitt bud på HSY och var berett att köpa HSY utan någon sådan garanti. Enligt Elefsis lämnades garantin endast till HDW/Ferrostaal. Den senare och HSY är därför mottagare av garantin.
- (303) Piraeus Bank, som endast lämnade synpunkter om denna åtgärd eftersom det är den enda åtgärd som banken är direkt inblandad i, lämnar flera dokument som visar att ETVA redan hade gått med på att bevilja ersättningsklausulen till förmån för HDW/Ferrostaal när avtalet om att sälja andelen i HSY ingicks i oktober 2001, då ETVA fortfarande kontrollerades av staten. Piraeus Bank har presenterat kontrakt, dokument och tidningsartiklar som visar att staten skötte privatiseringen av HSY. Enligt avtalet mellan den grekiska staten och Piraeus Bank av den 20 mars 2002 så skulle staten fortsätta att sköta privatiseringen av HSY även om Piraeus Bank blev majoritetsägare i ETVA. Slutligen visar Piraeus Bank att det redan i den inbjudan att lämna anbud som skickades ut till potentiella spekulanter i juli 2001 uttryckligen fastställdes att om HSY skulle åläggas att betala tillbaka stöd till följd av en eventuell överträdelse av EU:s regler om statligt stöd så skulle högstbjudande inte behöva återbetala stödet.
- (304) TKMS/GNSH förklarar att det under förhandlingarna med ETVA om att köpa HSY stod klart att HSY hade fått ett visst finansiellt stöd från den grekiska staten. De potentiella köparna kände emellertid inte till vare sig hur omfattande åtgärderna var eller exakt under vilka omständigheter som de hade vidtagits. Under anbudsförfarandet fick köparna mycket lite information om de olika åtgärderna som nu är föremål för detta förfarande. Köparna kunde med andra ord inte uppskatta vilka konsekvenser det statliga stödet till HSY skulle kunna få. För att undvika att utsättas för risker i samband med tidigare eller nuvarande stöd insisterade HDW/Ferrostaal på att man skulle inhämta ett godkännande eller en administrativ skrivelse/ett icke-ingripandebesked för tidigare stödåtgärder från kommissionen. Om detta inte skulle vara möjligt föreslog köparen en godtagbar form av garanti till säljaren. Efter kontakt med kommissionen stod det klart att kommissionen inte var beredd att utfärda en sådan administrativ skrivelse/ett icke-ingripandebesked. I det koncentrationsbeslut där kommissionen godkänner HDW/Ferrostaals förvärv av HSY erkänner kommissionen att man inte kände till subventionernas omfattning. Under dessa omständigheter kom man den 31 maj 2002 överens om en ersättningsklausul i form av ett tillägg till avtalet om att sälja andelen i HSY, varigenom ETVA som säljare av HSY garanterade att ersätta köparen för de förluster som skulle drabba köparen om HSY skulle tvingas återbetala stödet. TKMS/GNSH drar slutsatsen att ingen investerare skulle ha gått med på att köpa HSY utan en sådan garanti. Detta påstående bekräftades också i den andra Deloitte-rapporten som TKMS/GNSH lämnade i juni 2007.
- (305) TKMS/GNSH anser att åtgärden inte kan tillskrivas staten eftersom den beviljades av ETVA vid en tidpunkt då banken inte längre kontrollerades av staten. ETVA har enligt det avtal om att sälja andelen i HSY som ingicks i oktober 2001 ingen skyldighet att ersätta GNSH. ETVA beslutade att bevilja garantin först i maj 2002. TKMS/GNSH påstår också att ETVA och staten agerade som en privat säljare. Sannolikheten för att garantin skulle behöva betalas ut var relativt låg. Om varvet däremot skulle likvideras skulle förlusterna på de lån och garantier som beviljats HSY vara mycket större (beräkningen som ligger till grund för detta påstående lämnades i den andra Deloitte-rapporten som TKMS/GNSH lämnat). Dessutom anser TKMS/GNSH att den garanti som staten beviljade Piraeus Bank den 20 mars 2002 innebar att staten skulle betala en ersättning till Piraeus Bank på endast 57,7 procent av det belopp som ETVA betalat till köparen av HSY (dvs. HDW/Ferrostaal). Däremot innebär den garanti som ETVA beviljade HDW/Ferrostaal den 31 maj 2002 att ETVA skulle betala en ersättning till HDW/Ferrostaal på 100 procent av det stöd som HSY eventuellt skulle tvingas återbetala. TKMS/GNSH drar slutsatsen att den garanti som ETVA beviljade den 31 maj 2002 är mer omfattande än den som Piraeus Bank fick den 20 mars 2002. Detta kan således inte utgöra någon gemensam garantimekanism, och det faktum att ETVA beviljade en mer omfattande garanti bevisar att banken agerade som en privat säljare.
- (306) TKMS/GNSH kan inte se varför en sådan ersättningsklausul skulle utgöra en överträdelse när det gäller återbetalningen av stödet. Om HSY tvingades återbetala stödet så skulle staten inte ersätta HSY utan köparen av HSY (dvs. TKMS/GNSH som är HDW/Ferrostaals efterträdare).
- (307) TKMS/GNSH⁽¹⁴²⁾ anser också att den garanti som staten beviljade Piraeus Bank skulle kunna utgöra stöd till Piraeus Bank och ETVA.

4.16.4 Kommentarer från Grekland

(308) Enligt Grekland och HSY utgör ersättningsklausulen inte stöd. För det första kan den inte tillskrivas staten eftersom den beviljades av ETVA Bank vid en tidpunkt då banken inte längre kontrollerades av staten. För det andra påstår Grekland och HSY att den grekiska staten agerade som en marknadsinvestering när den sålde sin andel i HSY i egenskap av huvudsaklig aktieägare i ETVA. Den garanti som säljaren av HSY beviljade köparen utgör ett normalt standardvillkor i handelsavtal. Grekland erinrar om att man inte lämnade någon garanti till HSY när det gäller skyldigheten att återbetala olagligt statligt stöd, utan till köparen av HSY. Denna skadeersättning drabbar säljaren oavsett om den finns med som en klausul i handelsavtalet eller inte. Kommissionens påstående att den grekiska staten kände till eller borde ha känt till det stora antalet ytterligare statliga stödåtgärder som kunde vara olagliga och oförenliga med den gemensamma marknaden, och att dessa belopp skulle behöva återbetalas vilket därmed skulle utlösa ersättningsklausulen, saknar grund. Under den period då ersättningsklausulen gällde fanns det inte något kommissionsbeslut i vilket kommissionen slog fast att HSY hade erhållit olagligt statligt stöd. Dessutom skulle nedläggningen och likvidationen av HSY ha varit dyrare för staten med tanke på de sociala kostnaderna.

(309) Dessutom kan HSY inte se hur företaget skulle ha kunnat gynnas finansiellt av en garanti som ETVA Bank och HDW/Ferrostaal kommit överens om eller av en garanti som den grekiska staten och Piraeus Bank kommit överens om. Även om HDW/Ferrostaal skulle få ersättning så har konsortiet ingen skyldighet att tillskjuta detta belopp till HSY. Därför har kommissionen inte heller lyckats visa varför ersättningsklausulen skulle neutralisera ett beslut om att kräva tillbaka stödet. Enligt domstolens rättspraxis förverkas fördelen när mottagaren återbetalar stödet och de förhållanden som rådde innan stödet beviljades kan återställas.

(310) Slutligen påstår Grekland att artiklarna 296 och 298 i EG-fördraget är tillämpliga om kommissionen skulle anse att ersättningsklausulen utgör statligt stöd. Här menar HSY att med tanke på att den grekiska flottan alltid var varvets viktigaste kund så bör privatiseringsförslaget och villkoren för privatiseringen, inklusive ikraftträdandet av lag 2941/2001, granskas i ljuset av den statliga kunden som av försvarsskäl är intresserad av att upprätthålla varvets drift och lönsamhet. I det här fallet har den

grekiska staten antagit åtgärder som vilket privat företag som helst som är intresserat av ett annat företags lönsamhet skulle ha antagit. Vidare är denna bedömning ännu viktigare när staten har en skyldighet att bära ansvaret och förlusten för företagets upplösning och likvidation, vilket skulle vara dyrare och därmed olönsamt.

4.16.5 Bedömning

4.16.5.1 Artikel 296 i EG-fördraget

(311) Kommissionen anser att åtgärden inte omfattas av artikel 296 i EG-fördraget. Ersättningsmekanismen gäller om HSY skulle tvingas återbetala det statliga stödet. Som Grekland har påstått och kommissionen hela tiden har accepterat⁽¹⁴³⁾ är HSY:s militära verksamhet nödvändig för Greklands säkerhet och omfattas av artikel 296, och därför gäller reglerna om statligt stöd inte den. Eftersom allt statligt stöd till HSY:s militära verksamhet är undantaget från reglerna om statligt stöd är det endast det statliga stödet till HSY:s civila verksamhet som kan återkrävas. Garantin är således direkt och enbart avsedd för HSY:s civila verksamhet.

(312) Vissa parter påstår att utan garantin så skulle ingen investerare ha köpt HSY och varvet förmodligen ha gått i konkurs. Därför var åtgärden, även om den endast var avsedd för HSY:s civila verksamhet, nödvändig för att HSY:s militära verksamhet skulle överleva och omfattas därför av artikel 296. Kommissionen kan inte godta detta argument. Grekland hade med stöd av artikel 296 kunnat bevilja den militära verksamheten det finansiella stöd som behövdes för att den skulle kunna fortsätta. Grekland skulle därmed ha undvikit en nedläggning av den militära verksamheten. Alternativt kunde Grekland ha beviljat det finansiella stöd som behövdes för att göra den militära verksamheten attraktiv för en potentiell investerare, så att den militära verksamheten kunde ha blivit uppköpt och dess överlevnad därmed garanterats. En investerare hade kunnat köpa den militära verksamheten utan någon sådan garanti eftersom det, vilket precis har förklarats, inte kunde återkrävas något stöd från HSY:s militära verksamhet. Denna åtgärd behövdes därför bara för att hitta en köpare av hela HSY, dvs. inklusive den civila verksamheten. Åtgärden ledde således till att man kunde hitta en köpare av HSY:s civila verksamhet och därmed se till att denna verksamhet kunde fortsätta. Den behövdes inte för att se till att den militära verksamheten kunde fortsätta. Den omfattas därför inte av artikel 296 i EG-fördraget.

4.16.5.2 Förekomsten av stöd

- (313) Eftersom vissa parter ifrågasätter att de två garantierna (dvs. den som staten beviljat Piraeus Bank och den som ETVA beviljat HDW/Ferrostaal) utgör en gemensam garantimekanism och att HSY är mottagare av de två garantierna ska kommissionen först göra en separat bedömning av den garanti som ETVA beviljat HDW/Ferrostaal och visa att den utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.
- (314) För att en åtgärd ska utgöra statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget måste den kunna tillskrivas staten. Vissa parter ifrågasätter att den garanti som ETVA beviljat HDW/Ferrostaal kan tillskrivas staten. De påstår att ETVA självständigt och oberoende fattade beslutet att bevilja garantin. De påstår framför allt att garantin beviljades den 31 maj 2002 genom ett tillägg till avtalet om att sälja andelen i HSY, då ETVA inte längre kontrollerades av staten utan av Piraeus Bank. Kommissionen avfärdar detta påstående och anser att det finns tillräckligt med bevis för att åtgärden kan tillskrivas staten.
- För det första fanns denna garanti med i de dokument som skickades ut till spekulanterna under privatiseringen av HSY⁽¹⁴⁴⁾. Det innebär med andra ord att det redan under privatiseringen fanns ett löfte om att köparen av HSY skulle ersättas om HSY skulle tvingas återbetala det statliga stödet. Dessutom åtog sig ETVA den 14 september 2001 uttryckligen och entydigt att lämna denna garanti till HDW/Ferrostaal om EU godkände tidigare och nuvarande statligt stöd till HSY⁽¹⁴⁵⁾. I klausul 1.2.3 i avtalet om att sälja andelen i HSY som undertecknades den 11 oktober 2001 hänvisas uttryckligen till det dokument som undertecknades den 14 september 2001. Diskussionen om den exakta formuleringen i garantin fortsatte under de följande månaderna⁽¹⁴⁶⁾. Kommissionen lämnade inte någon administrativ skrivelse/något icke-ingripandebesked om tidigare och nuvarande stöd till HSY, och därför var ETVA den 31 maj 2002 tvunget att utfärda garantin till HDW/Ferrostaal enligt överenskommelse mellan parterna den 14 september 2001 och i klausul 1.2.3 i avtalet om att sälja andelen i HSY. Resonemanget ovan visar att ETVA, även om tillägget med garantin till HDW/Ferrostaal undertecknades den 31 maj 2002, redan hade åtagit sig att bevilja garantin (om EU inte godkände tidigare och nuvarande stöd) när ETVA fortfarande kontrollerades av staten. Tillägget av den 31 maj 2002 handlar med andra ord om att genomföra ett avtal som ETVA ingick när det fortfarande kontrollerades av staten. Som visats i avsnitt 3.2 kan alla åtgärder som ETVA vidtog gentemot HSY när ETVA kontrollerades av staten anses som möjliga att tillskriva staten⁽¹⁴⁷⁾. Alla dessa punkter bekräftades av Grekland i dess skrivelse av den 23 maj 2005⁽¹⁴⁸⁾.
 - För det andra skulle åtgärden fortfarande tillskrivas staten, även om man mot bakgrund av ovannämnda avtal som ETVA ingick när det kontrollerades av staten (dvs. fram till slutet av mars 2002) ansåg att ETVA enligt avtalet inte hade någon skyldighet att bevilja HDW/Ferrostaal garantin. Kommissionen konstaterar att Grekland fortsatte att sköta försäljningen av HSY även efter det att ETVA hade sålts till Piraeus Bank. Enligt artikel 8.2.2 i avtalet av den 20 mars 2002 mellan staten och Piraeus Bank ska ETVA inte ansvara för försäljningen av HSY, utan staten ska fortsätta att sköta den. Enligt artikel 8.2.2 b ska staten till exempel kontrollera, sköta och ansvara för handlingar och förhandlingar med den tredje köparen av andelen i Hellenic Shipyards. I enlighet med artikel 8.2.2 i avtalet av den 20 mars 2002 bad Piraeus Bank genom en skrivelse av den 28 maj 2002 staten att godkänna den garanti som ETVA avsåg att bevilja HDW/Ferrostaal. Staten gav sitt tillstånd genom en skrivelse av den 31 maj 2002. Allt detta visar att beviljandet av garantin kan tillskrivas staten.
 - För det tredje skulle garantin fortfarande tillskrivas staten, även om de två föregående punkterna skulle avfärdas. Kommissionen konstaterar att staten beslutade att privatisera HSY⁽¹⁴⁹⁾. När Piraeus Bank övertog kontrollen av ETVA var man därför enligt lag skyldig att privatisera HSY. Som TKMS/GNSH själv har erkänt skulle HDW/Ferrostaal inte ha köpt HSY om man inte hade fått en sådan garanti. Eftersom staten hade bestämt att HSY måste säljas och eftersom det var nödvändigt att bevilja garantin för att kunna sälja HSY kan slutsatsen dras att staten försatte ETVA i en situation där ETVA var tvunget att utfärda garantin. Därför måste åtgärden fortfarande tillskrivas staten, även om det skulle konstateras att ETVA beslutade att bevilja garantin i maj 2002 utan statens direkta inblandning.

- För det fjärde bör, även om alla de föregående punkterna skulle avfärdas, slutsatsen dras att enda skälet till att ETVA gick med på att bevilja garantin den 31 maj 2002 var för att den kontrollerande aktieägaren (dvs. Piraeus Bank) hade erhållit en garanti från staten som skyddade den mot alla finansiella skador till följd av garantin. Som kommer att visas nedan skulle en investerare i en marknadsekonomi aldrig ha beviljat en sådan garanti utan att ha erhållit en motgaranti av staten. Enda skälet till att garantin beviljades var för att staten hade skyddat den ekonomiska enhet (dvs. koncernen) som beviljade garantin mot alla negativa konsekvenser (genom att bevilja en motgaranti). I ett sådant fall, där ett företag helt enkelt överlåter stödet till ett annat företag, kan beviljandet av åtgärden tillskrivas staten.
- (315) För att en åtgärd ska utgöra statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget måste den finansieras med statliga medel. I tillkännagivandet om garantier står det att "[s]tödet beviljas vid den tidpunkt då garantin beviljas, inte då garantin återopas eller då medel betalas ut enligt villkoren i garantin. Bedömningen av om en garanti utgör statligt stöd eller ej [...] måste göras vid den tidpunkt då garantin ställs." Som förklarades ovan anser kommissionen att ETVA enligt avtalet var tvunget att bevilja HDW/Ferrostaal garantin vid en tidpunkt då staten fortfarande ägde större delen av aktierna i ETVA. Eftersom det i tillkännagivandet om garantier står att bedömningen av om det föreligger stöd eller ej måste göras vid den tidpunkt då garantin beviljas, och inte senare när garantin återopas, kan slutsatsen dras att staten, genom att åta sig att bevilja garantin, riskerade statliga medel och att garantin därför innehåller statliga medel. Denna slutsats påverkas inte av att ETVA såldes till Piraeus Bank strax därefter. Om staten har gett anbudsgivarna korrekt information om ETVA:s avtalsförpliktelser (inklusive ETVA:s åtagande att ställa en garanti till HDW/Ferrostaal om kommissionen inte utfärdar en administrativ skrivelse) måste anbudsgivarna ha tagit med ETVA:s åtagande i beräkningen. De måste därför ha sänkt det pris som de var beredda att betala för att köpa ETVA. Det innebär att staten sålde ETVA till ett lägre pris och därmed förlorade pengar. Som förklarades ovan anser kommissionen, även om det konstaterades att ETVA inte åtog sig att lämna garantin enligt avtalet medan ETVA fortfarande ägdes av staten, att staten genom att besluta att privatisera HSY i januari 2001 (då ETVA fortfarande ägdes av staten) försatte ETVA i en situation där ETVA tvingades lämna en sådan garanti, eftersom detta var nödvändigt för att hitta en köpare till HSY. Det innebär att anbudsgivarna måste ha tagit hänsyn till att ETVA skulle behöva lämna denna garanti när de lade sina anbud på ETVA. De föreslog därför en lägre köpeskilling för ETVA, och slutsatsen kan därför dras att statliga medel har gått förlorade.
- (316) Även om slutsatsen skulle dras att det, när staten sålde ETVA, inte förelåg någon skyldighet (vare sig enligt avtalet eller i praktiken) att lämna denna garanti kan det fortfarande visas att den garanti som ETVA beviljade innehåller statliga medel. Staten beviljade köparen av ETVA (dvs. Piraeus Bank) en garanti som innebar att staten lovade att ersätta Piraeus Bank med 100 procent av det belopp som ETVA skulle behöva betala enligt den garanti som ETVA ska bevilja HDW/Ferrostaal. Denna motgaranti beviljades i följande kontrakt. I avtalet av den 18 december 2001 mellan staten och Piraeus Bank om att sälja 57,7 procent av ETVA åtog sig staten att betala Piraeus Bank 57,7 procent av det belopp som ETVA skulle betala köparen av HSY. I avtalet av den 20 mars 2002 mellan samma parter, och som syftade till att ändra avtalet av den 18 december 2001, åtog sig staten att betala Piraeus Bank 100 procent av det belopp som ETVA skulle behöva betala köparen av HSY⁽¹⁵⁰⁾. Staten bekräftade genom en skrivelse av den 31 maj 2002 till Piraeus Bank att staten skulle ersätta 100 procent av det belopp som ETVA betalat köparen av HSY⁽¹⁵¹⁾. När ETVA den 31 maj 2002 undertecknade tillägget till avtalet om att sälja andelen i HSY hade Piraeus Bank med andra ord erhållit en statlig garanti som innebar att ETVA skulle ersättas med 100 procent för det belopp som ETVA skulle behöva betala till följd av den garanti som man planerade att bevilja HDW/Ferrostaal⁽¹⁵²⁾. Det visar att alla belopp som ETVA betalat i slutändan skulle finansieras ur den statliga budgeten och att garantin innehåller statliga medel.
- (317) För att bevisa att det föreligger statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget är det nödvändigt att visa att staten inte agerade som en investerare i en marknadsekonomi skulle ha agerat under liknande omständigheter. Här påstår Grekland, HSY och TKMS/GNSH att en investerare i en marknadsekonomi skulle ha gått med på att bevilja garantin till HDW/Ferrostaal under liknande omständigheter. De menar att testet med en investerare i en marknadsekonomi bör tillämpas på ETVA som var den juridiska enhet som sålde HSY och på den grekiska regeringen som sålde ETVA.
- (318) Kommissionen erinrar om att ETVA, som förklarades i avsnitt 3.2, inte agerade som en investerare i en marknadsekonomi när det köpte HSY och direkt därefter sköt till kapital för att företaget skulle överleva, utan som en myndighet som beviljade stöd för att ett företag som var

viktigt för den grekiska ekonomin skulle överleva. Därför skulle en investerare i en marknadsekonomi inte ha försatt sig i ETVA:s situation. En investerare i en marknadsekonomi skulle inte ha sålt aktierna i HSY. Därför anser kommissionen att testet med en investerare i en marknadsekonomi i det här fallet inte kan användas för att motivera att staten riskerar ytterligare statliga medel (genom att bevilja garantin).

(319) Även om man trots detta anser att testet med en investerare i en marknadsekonomi bör tillämpas så anser kommissionen att staten inte hade gått med på att bevilja garantin om den hade varit ett privat företag som verkat på normala marknadsvillkor. Samtliga av följande tre punkter utgör var för sig tillräckligt med bevis för detta.

(320) För det första konstaterar kommissionen att ETVA (och staten via ETVA), trots att ETVA bara ägde 51 procent av aktierna i HSY (de anställda ägde resterande 49 procent⁽¹⁵³⁾), lovade att betala köparen av HSY (dvs. HDW/Ferrostaal) 100 procent av det stöd som eventuellt skulle återkrävas av HSY. En investerare i en marknadsekonomi skulle inte ha gått med på att ersätta 100 procent av det sålda företagets skador. Under vissa omständigheter kan en investerare i en marknadsekonomi kanske gå med på att åta sig att stå för vissa av det sålda företagets framtida skulder, dock endast i proportion till dess aktieinnehav som var 51 procent i det aktuella fallet. En investerare i en marknadsekonomi skulle ha bett övriga aktieägare att ta på sig ansvaret för resterande 49 procent av de berörda skulderna. Genom att gå med på att stå för 100 procent av det sålda företagets potentiellt mycket omfattande skulder (kommissionen erinrar om att det i avtalet inte fastställdes något tak för ersättningarna) gav ETVA en gåva till de övriga aktieägarna i HSY (dvs. de anställda). En investerare i en marknadsekonomi skulle inte ha gått med på att ge en sådan gåva genom att ta på sig det sålda företagets potentiellt mycket omfattande skulder som långt översteg investerarens aktieinnehav. Med tanke på att den ersättningsgaranti som ETVA beviljade HDW/Ferrostaal uppgår till 100 procent (dvs. i stället för 51 procent) av det stöd som skulle kunna återkrävas från HSY kan slutsatsen därför dras att en investerare i en marknadsekonomi inte skulle ha lämnat en sådan garanti.

(321) För det andra påstår Grekland, HSY och TKMS/GNSH att nettointäkterna (dvs. intäkter minus kostnader) skulle bli högre om HSY såldes – inklusive de förväntade betalningarna inom ramen för garantin – än om HSY hade likviderats. TKMS/GNSH styrker sitt påstående med hjälp av den andra Deloitte-rapporten. I rapporten jämförs nettokostnaderna i de två scenarierna. Först analyseras ETVA

och sedan staten. Kommissionen anser att det utgör missbruk av testet att tillämpa det på ETVA. Som diskuterades i avsnitt 3.2 var det staten som beslutade om och beviljade finansiellt stöd till privatiseringsen – se till exempel det statliga stödet i lag 2941/2001⁽¹⁵⁴⁾ – och ETVA har aldrig varit en oberoende ekonomisk enhet som fritt har kunnat lägga upp försäljningen av HSY för att maximera intäkterna och minimera förlusterna. Därför måste statens ingripande granskas i sin helhet och inte bara en av dess delars agerande.

(322) Om testet ändå tillämpas på ETVA så måste man jämföra ETVA:s nettointäkter (dvs. intäkter minus kostnader) om HSY skulle likvideras och om HSY skulle säljas. Om HSY skulle likvideras så måste ETVA:s kostnader för detta fastställas. TKMS/GNSH påstår att förlusten minst skulle uppgå till de lån och garantier som ETVA beviljat HSY och som staten inte lämnade några motgarantier för. Kommissionen konstaterar dock att inget av dessa lån och garantier utgör en normal kostnad för nedläggning av ett företag⁽¹⁵⁵⁾. Samtliga dessa lån och garantier har beviljats av ETVA i egenskap av offentlig myndighet för att de antingen utgjorde statligt stöd till den civila verksamheten eller var åtgärder för att garantera Greklands säkerhet enligt artikel 296 i EG-fördraget⁽¹⁵⁶⁾. Lånen och garantierna får därför inte tas med i beräkningen vid tillämpningen av testet med en säljare i en marknadsekonomi. Det visar sig därför att ETVA som aktör i en marknadsekonomi inte skulle ha haft några större kostnader om HSY likviderades. Om HSY skulle säljas så skulle ETVA få köpeskillingen på 6 miljoner euro. När det gäller de kostnader som skulle uppstå om HSY såldes så var ETVA tvunget att lämna den garanti som analyseras här, som var av obegränsad omfattning och därför innebar potentiella utbetalningar på tiotals eller till och med hundratals miljoner euro. Vid en jämförelse av de två scenarierna så visar det sig att en investerare i en marknadsekonomi hellre skulle ha likviderat varvet⁽¹⁵⁷⁾. ETVA agerade därför inte som en investerare i en marknadsekonomi. Om jämförelsen mellan en försäljning och en likvidation av HSY görs på statlig nivå så leder det till exakt samma slutsatser. Staten i egenskap av entreprenör/ägare skulle inte drabbas av några större kostnader om HSY likviderades, eftersom staten har beviljat alla lån och garantier (direkt eller via ETVA) till HSY i egenskap av offentlig myndighet, eftersom de antingen utgjorde statligt stöd till den civila verksamheten eller åtgärder för att garantera Greklands säkerhet enligt artikel 296 i EG-fördraget. Om HSY såldes så skulle staten bara få några få miljoner euro eftersom den, på grund av att den beviljade garantin, riskerade att behöva betala tiotals eller hundratals miljoner euro. Sammanfattningsvis agerade staten inte på ett sätt som vore godtagbart för ett privat företag i liknande omständigheter.

- (323) Grekland, HSY och TKMS/GNSH påstår att risken för att HSY skulle behöva återbetala det statliga stödet var mycket begränsad eftersom kommissionen vid den tidpunkten inte hade några pågående granskningar. De påstår därför att risken för att ETVA och staten skulle behöva betala ersättning inom garantin var låg. Kommissionen kan inte godta detta påstående. Det skulle vara ungefär som att påstå att Grekland hade rätt att bevilja garantin för att man under de föregående åren hade lyckats dölja att man hade beviljat HSY olagligt stöd som var oförenligt med den gemensamma marknaden och att man missbrukat stöd som tidigare godkänts av kommissionen. Kommissionen konstaterar dessutom att HDW/Ferrostaal insisterade på att få denna garanti och inte var berett att underteckna försäljningen av HSY förrän man fått garantin. Den betydelse som HDW/Ferrostaal fäster vid garantin visar att denna privata investerare inte ansåg att sannolikheten för att HSY skulle behöva återbetala det statliga stödet var låg. När privatiseringen inleddes åtog sig Grekland att bevilja en sådan garanti till högstbjudande, vilket också visar att Grekland ansåg att en privat investerare skulle tycka att en sådan garanti var mycket viktig (ett oeftergivligt villkor enligt Greklands skrivelse av den 23 maj 2005 som refereras i fotnot 148 i detta beslut och enligt den andra Deloitte-rapporten), vilket endast kan vara fallet om en privat investerare inte anser att sannolikheten för en återbetalning är väldigt begränsad.
- (324) Kommissionen konstaterar också att eftersom det i det här sammanhanget var svårt att uppskatta hur stort stödbelopp som skulle kunna återkrävas av HSY så skulle en säljare i en marknadsekonomi som hade sålt HSY åtminstone ha infört ett tak i avtalet som begränsar det belopp som eventuellt skulle behöva betalas till köparen. En säljare i en marknadsekonomi skulle inte ha gått med på att riskera att behöva betala hundratals miljoner euro, även om det konstaterades att sannolikheten för att behöva betala ett så stort belopp var mycket låg. Därför utgör det faktum att garantin saknade tak ytterligare bevis för att ETVA och staten inte agerade på ett sätt som vore godtagbart för en aktör i en marknadsekonomi.
- (325) För det tredje är det nödvändigt att ta med statens hela ingripande i beräkningen vid bedömningen av om staten agerade som en investerare i en marknadsekonomi eller inte. I det här fallet har staten beviljat flera stora stödbelopp för att möjliggöra en privatisering av HSY (dvs. det statliga stöd som nämns i lag 2941/2001⁽¹⁵⁸⁾). Staten har till exempel återbetalat de 4,3 miljoner euro till HSY:s anställda som de hade investerat i samband med HSY:s tre kapitalökningar. Denna åtgärd, som syftade till att se till att de anställda inte skulle hindra försäljningen av HSY, hade inte varit godtagbar för en investerare i en marknadsekonomi, bland annat för att det enligt avtalet inte fanns någon skyldighet att göra det och eftersom de anställda dessutom fortfarande var skyldiga ETVA 24 miljoner euro för köpeskillingen för aktierna. Slutligen bad staten anbudsgivarna att betala en del av köpeskillingen för HSY i form av en kapitalökning⁽¹⁵⁹⁾. Alla dessa faktorer visar att staten under försäljningen av HSY inte agerade i syfte att maximera sina intäkter och minimera sina kostnader, utan med målsättningen att möjliggöra försäljningen av HSY och för att varvets verksamhet skulle kunna fortsätta. Grekland agerade därför inte som en investerare i en marknadsekonomi under försäljningen av HSY.
- (326) På grundval av de tre faktorerna ovan drar kommissionen slutsatsen att en investerare i en marknadsekonomi inte hade beviljat garantin.
- (327) När det gäller frågan om huruvida garantin har haft en gynnande effekt och om vem som är mottagaren anser kommissionen att en investerare inte skulle ha köpt hela HSY (dvs. inklusive den civila verksamheten) utan garantin. Denna slutsats bekräftas i den andra Deloitte-rapporten: Av vår erfarenhet och ovanstående analys drar vi slutsatsen att en rationell investerare inte skulle ha varit beredd att förvärva HSY och samtidigt bära en ytterligare risk i samband med statligt stöd (som då varken var säkert eller hade beräknats av kommissionen) för företaget som a) under ett antal år ägdes och förvaltades av ett statsägt företag (ETVA) och samtidigt b) hade ett väsentligt negativt eget kapital och andra operativa problem (dvs. låg produktivitet, höga driftskostnader, överbemanning osv.). Denna slutsats bekräftas också av att Grekland, som förutsåg att det skulle krävas en sådan garanti för att locka privata investerare, i anbuds materialet lovade att högstbjudande skulle erhålla en sådan garanti⁽¹⁶⁰⁾. Slutsatsen att det krävdes en sådan garanti för att hitta en köpare till HSY är logisk eftersom en investerare som gör en förvarvsutredning av HSY skulle konstatera att HSY hade gynnats av flera åtgärder som skulle kunna utgöra stöd som kommissionen senare skulle kunna återkräva⁽¹⁶¹⁾. Elefsis påstår i motsats till denna slutsats att det inte behövdes någon sådan garanti och påstår särskilt att man hade varit beredd att köpa HSY utan en sådan garanti, vilket framgår av att Elefsis i sitt anbud om att köpa HSY inte ställde denna garanti som villkor för att köpa HSY. Kommissionen anser att Elefsis påstående saknar trovärdighet. Även om det stämmer att Elefsis inte begärde någon sådan garanti i sitt anbud så erinrar kommissionen för det första om att detta inte bevisar att Elefsis inte hade begärt denna garanti i ett senare skede av förhandlingarna med säljaren om Elefsis hade vunnit upphandlingen⁽¹⁶²⁾. Det är mycket troligt att

Elefsis hade gjort det. Så fort HSY hade sålts till HDW/Ferrostaal så började Elefsis lämna in klagomål till kommissionen där man påstod att HSY hade gynnats av flera omfattande stödåtgärder som kommissionen borde återkräva. En investerare som är övertygad om att ett företag har erhållit tiotals miljoner euro i stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden skulle inte ta risken att köpa företaget om den inte fick en garanti. Kommissionen avfärdar därför Elefsis påstående och anser att en investerare i en marknadsekonomi inte skulle ha köpt hela HSY, dvs. inklusive den civila verksamheten, utan denna garanti. Som har förklarats tidigare skulle Grekland, om HSY inte hade sålts, ha kunnat fortsätta att stödja den militära verksamheten enligt artikel 296 i EG-fördraget. Däremot skulle Grekland inte ha fått ge finansiellt stöd till den civila verksamheten på grund av artikel 87 i EG-fördraget. Kommissionen konstaterar att HSY:s finansiella situation försämrades dramatiskt mellan 1998 och 2002. Även om HSY inte offentliggjorde någon separat bokföring för den civila verksamheten är det rimligt att anta att denna verksamhet gick med stora förluster under dessa år. Vid sidan om verksamheten för reparationer av fartyg var de tre huvudsakliga civila kontrakten som genomfördes under dessa år kontrakten med ISAP, OSE och Strintzis. Som har förklarats tidigare i detta beslut (se beskrivningen och bedömningen av åtgärd E12c) genomfördes kontrakten med ISAP och OSE med stora förseningar som tvingade HSY att betala höga viten och leverera järnvägsmateriel gratis, vilket också medförde stora kostnader för HSY. Det är därför uppenbart att kontrakten var en stor förlustaffär. Som också har förklarats i detta beslut innebar det kontrakt som ingicks med Strintzis i början av 1999 ett stort misslyckande för HSY. Kontraktet sades upp 2002, och HSY tvingades att betala skadestånd till Strintzis enligt avtalet och sålde skroven 2004 till ett pris som bara var en bråkdel av de tiotals miljoner euro i kostnader som HSY hade dragit på sig för att bygga skroven. Detta kontrakt var därför också en stor förlustaffär. Slutligen var den sista civila verksamheten fartygsreparationerna. Det är en verksamhet med små marginaler eftersom det råder hård konkurrens mellan varven. Kommissionen tvivlar därför på att verksamheten har varit lönsam, och den kan i vilket fall som helst säkert inte kompensera för de stora förlusterna till följd av kontrakten med ISAP, OSE och Strintzis. Det är därför rimligt att anta att den civila verksamheten gick med stora förluster fram till 2002. Som har visats i detta beslut har denna verksamhet hela tiden fått stöd, och en del av detta måste nu återbetalas. Underlåtelsen att genomföra kontrakten med ISAP, OSE och Strintzis på ett korrekt sätt visar framför allt att den civila verksamheten skulle ha fortsatt att gå med förlust om den inte hade köpts upp av ett stort företag och dragit nytta av företagets tekniska kunskaper och projektledningskunskaper. I den andra Deloitte-rapporten bekräftas att HSY hade operativa problem (dvs. låg produktivitet, höga driftskostnader, överbemanning osv.). Om den civila verksamheten inte hade sålts borde den därför snabbt ha lagts ned (om inte Grekland hade fortsatt att ge verksamheten olagligt stöd som var oförenligt med den gemensamma marknaden). Sammanfattningsvis har kommissionen i detta skäl visat att utan garantin skulle ingen investerare ha köpt HSY:s civila verksamhet, och om verksamheten inte hade köpts så skulle den snabbt ha lagts ned. Kommissionen drar slutsatsen att mottagaren av garantin är HSY, och att den

fördel som företaget har haft har varit möjligheten för den civila verksamheten att överleva.

- (328) Elefsis håller inte med om den tidigare slutsatsen om vem som är mottagaren. Elefsis påstår att förutom HSY var även HDW/Ferrostaal mottagare av den garanti som ETVA beviljade. Kommissionen håller inte med om den bedömningen. Som redan har visats angavs det redan i det anbuds-material som delades ut till anbudsgivarna att de skulle få ersättning om det statliga stödet återkrävdes från HSY. Det innebär att HDW/Ferrostaal, när det lämnade sitt anbud om att köpa HSY, antog att det skulle få motsvarande ersättning av ETVA om stödet återkrävdes från HSY⁽¹⁶³⁾. Ersättningsgarantin hade med andra ord redan tagits med i beräkningen av den köpeskilling som HDW/Ferrostaal föreslagit. Garantin har därför inte gynnats HDW/Ferrostaal.
- (329) Kommissionen drar slutsatsen att den garanti som ETVA beviljat HDW/Ferrostaal utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget och att HSY är mottagare av detta stöd. Åtgärden utgör olagligt stöd eftersom den beviljades utan förhandsanmälan, vilket strider mot kravet i artikel 88.3 i EG-fördraget.
- (330) När det gäller den garanti som den grekiska staten beviljade Piraeus Bank så utgör den också stöd. Det är en selektiv åtgärd som finansierats med statliga medel. Om en investerare i en marknadsekonomi hade sålt ETVA så skulle den aldrig ha beviljat en sådan garanti. Den enda motiveringen för att bevilja garantin var den garanti som ETVA beviljade HDW/Ferrostaal. Om den senare garantin inte hade beviljats så hade det inte varit nödvändigt att lämna garantin till Piraeus Bank. Som redan har förklarats skulle en investerare i en marknadsekonomi inte ha beviljat den garanti som ETVA beviljade och som utgör statligt stöd, och därför skulle en investerare i en marknadsekonomi inte ha beviljat garantin till Piraeus Bank

(eftersom denna garanti inte hade behövts, dvs. den hade varit irrelevant). När det gäller frågan om vem som är mottagaren av den garanti som staten beviljade Piraeus Bank så erinrar kommissionen om att det aktuella förfarandet rör potentiellt statligt stöd till HSY. Ingen annan potentiell mottagare nämns i utvidgningsbeslutet. Därför kan endast stöd till HSY granskas inom ramen för det aktuella förfarandet. Om den garanti som staten beviljade Piraeus Bank skulle utgöra statligt stöd till HSY så skulle det inte utgöra ytterligare statligt stöd utöver det statliga stöd om ingick i den garanti som ETVA beviljade HDW/Ferrostaal. Det är faktiskt tack vare den senare garantin som en privat investerare gick med på att köpa HSY och den civila verksamheten därmed kunde räddas. Den garanti som staten beviljade Piraeus Bank ger med andra ord inte HSY någon ytterligare fördel och kan därför inte utgöra statligt stöd till HSY: HSY har fått hela fördelen genom den garanti som ETVA beviljade HDW/Ferrostaal. I detta förfarande som rör potentiellt statligt stöd till HSY behöver kommissionen därför inte ta slutlig ställning till vem som är mottagare av den garanti som den grekiska staten beviljade Piraeus Bank, och kommissionen behöver inte granska den senare garantin ytterligare. Det räcker att granska den tidigare garantin – ETVA:s garanti till HDW/Ferrostaal – och upphäva denna om den utgör stöd till HSY som är oförenligt med den gemensamma marknaden.

4.16.5.3 Förenlighet med den gemensamma marknaden

(331) När det gäller den garanti som ETVA beviljade HDW/Ferrostaal så kan kommissionen inte se hur detta stöd kan anses vara förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.2 och 87.3 i EG-fördraget. När det gäller artikel 87.3 c i EG-fördraget konstaterar kommissionen att HSY befann sig i svårigheter. Kommissionen har redan förklarat att stöd till varvsindustrin från och med den 1 januari 1999 reglerades i rådets förordning (EG) nr 1540/98. Omstrukturingsstöd kan enligt artikel 5 "undantagsvis betraktas som förenligt med den gemensamma marknaden under förutsättning att det följer gemenskapsriktlinjerna om statligt stöd för att rädda och omstrukturera företag i svårigheter". Tillämpliga riktlinjer då garantin beviljades var 1999 års riktlinjer om undsättning och omstrukturering. Garantin uppfyllde uppenbarligen inte alla de villkor för att godkänna stödet som anges i avsnitt 3.2.2 i riktlinjerna. Under villkor b "Stödet skall återställa lönsamheten" ska stödet till exempel beviljas "under förutsättning att den omstrukturingsplan som kommissionen skall ha godkänt för varje enskilt stöd genomförs". Kommissionen konstaterar att garantin inte beviljades under förutsättning att en omstrukturingsplan genomförs. Dessutom har kommissionen inte godkänt planen eftersom den inte lämnades in till kommissionen. I riktlinjerna står det också att "[d]enna plan skall läggas fram för kommissionen tillsammans med alla närmare upplysningar". Det var sär-

skilt nödvändigt att i förväg rådfråga kommissionen i det här fallet, eftersom kommissionen redan hade godkänt en omstrukturingsplan 1997, med vilken man inte hade lyckats återställa HSY:s lönsamhet. Garantin innebar också en överträdelse av principen om "en enda gång" i avsnitt 3.2.3 i 1999 års riktlinjer om undsättning och omstrukturering. Kommissionen hade genom beslut N 401/97 godkänt investeringsstöd enligt rådets direktiv 90/684/EEG, vilket var ett slags omstrukturingsstöd⁽¹⁶⁴⁾. Som noterades vid analysen av åtgärd P1 beviljade staten stödet i december 1997 (men betalade inte ut det). Som har visats i detta beslut fick företaget också flera stöd som inte var anmälda eller förenliga med den gemensamma marknaden under åren före privatiseringen 2001–2002. Varvet beviljades omstrukturingsstöd enligt beslut C 10/94, men de villkor som ställts för att godkänna stödet iakttagits inte.

(332) Eftersom den garanti som ETVA beviljade HDW/Ferrostaal utgör stöd till HSY som är oförenligt med den gemensamma marknaden anser kommissionen att den måste upphöra omedelbart.

4.16.5.4 Förbud mot garantin i sig

(333) Som förklarades i utvidgningsbeslutet är den garanti som beviljades HDW/Ferrostaal oförenlig med den gemensamma marknaden av ett andra skäl. Kommissionen anser att den i sig är oförenlig med den gemensamma marknaden eftersom den, genom att förhindra att återkravet av HSY:s stöd får ändamålsenlig verkan, förhindrar tillämpningen av reglerna om statligt stöd.

(334) TKMS/GNSH och HSY bestrider denna ståndpunkt. De erinrar framför allt om att HSY inte har tagit emot någon ersättning. Den garanti som ETVA lämnat försäkrar HDW/Ferrostaal och inte HSY. Om kommissionen krävde tillbaka stödet skulle HSY därför behöva återbetala stödet, vilket skulle återställa förhållandena till ursprungsläget. TKMS/GNSH kan inte förstå varför TKMS/GNSH:s kompensation (som HDW/Ferrostaals efterträdare) skulle kullkasta denna slutsats. TKMS/GNSH har inte någon skyldighet att återinvestera den mottagna ersättningen i HSY.

(335) Kommissionen konstaterar att 100 procent av aktierna i HSY köptes av HDW/Ferrostaal och innehas nu av TKMS/GNSH. Det innebär att även om HSY och dess aktieägare är två skilda juridiska enheter så utgör de en gemensam ekonomisk enhet. Tack vare garantin skulle denna ekonomiska enhet kompenseras till 100 procent för det stöd som den skulle behöva återbetala till staten. Kommissionen anser därför att det fräntar ett återkravsbesluts ändamålsenliga verkan.

(336) När det gäller avsaknaden av en juridisk bestämmelse som tvingar TKMS/GNSH att återinvestera den mottagna kompensationen i HSY så kan kommissionen inte förstå hur detta skulle kullkasta den tidigare slutsatsen. Dessutom konstaterar kommissionen att samtidigt som det inte föreligger något krav så finns det inte heller något förbud mot att göra det. TKMS/GNSH skulle därför kunna återföra den mottagna ersättningen till HSY. Vidare är det rimligt att anta att, eftersom TKMS är en framgångsrik privat koncern, så är dess finansiella resurser optimalt fördelade mellan koncernens olika juridiska enheter. Det är därför rimligt att anta att om en juridisk enhet i koncernen måste betala böter och en annan juridisk enhet får ersättning för dessa böter så kommer koncernledningen att fatta beslut om att överföra ersättningen till den första enheten och därigenom återställa den optimala fördelningen av resurser mellan koncernens olika juridiska enheter. Det förefaller med andra ord troligt att TKMS/GNSH:s ledning skulle besluta att återföra medlen till HSY, även om man inte har någon skyldighet att göra det.

(337) Kommissionen drar slutsatsen att den garanti som ETVA beviljade HDW/Ferrostaal i sig är oförenlig med reglerna om statligt stöd.

5. SLUTSATSER

(338) Kommissionen har kommit fram till att vissa av de sexton åtgärder som omfattas av det formella granskningsförfarandet inte utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1, vissa utgör stöd som är förenligt med den gemensamma marknaden, flera av dem utgör stöd som inte är förenligt med den gemensamma marknaden och flera av de stödåtgärder som kommissionen tidigare godkänt har missbrukats. Kommissionen har dragit slutsatsen att de stödåtgärder som är oförenliga med den gemensamma marknaden och som beviljats i strid med artikel 88.3 i EG-fördraget och det stöd som missbrukats måste återbetalas.

(339) Kommissionen anser att följande problem skulle kunna förhindra att stödet återbetalas ordentligt och att det är nödvändigt att införa ytterligare villkor för att undvika att det händer. Detta kommer att förklaras i nästa avsnitt.

5.1 Behovet av att se till att återbetalningen av stödet till HSY:s civila verksamhet inte delvis finansieras av den militära verksamheten

(340) Som förklarades i avsnitt 3.3 och tillämpades på de berörda åtgärderna har kommissionen accepterat att om varvet fick statligt stöd som inte var öronmärkt för en

viss verksamhet så kan slutsatsen dras att 75 procent av stödet gick till den militära verksamheten och 25 procent till den civila verksamheten. Denna slutsats bygger på att HSY inte hade någon separat bokföring och det därför inte går att spåra vad medlen har använts till.

(341) Om kommissionen accepterar att 75 procent av allt tillflöde av statliga medel går till att finansiera varvets militära verksamhet så måste den emellertid också dra slutsatsen att HSY:s militära del står för 75 procent av utflöde av pengar från varvet. Med andra ord betalar HSY:s militära del 75 cent av varje euro som återkrävs från HSY. Om man kräver att HSY ska återbetala det stöd som betalats ut till den civila verksamheten så kommer detta bara att återställa förhållandena till ursprungsläget för den civila verksamheten om Grekland för kommissionen presenterar hållbara bevis för att återbetalningen helt och hållet har finansierats av varvets civila verksamhet.

(342) Eftersom större delen av HSY:s verksamhet är militär verksamhet och HSY inte har någon separat bokföring för den civila verksamheten så finns det med andra ord en tydlig risk för att återbetalningen av det stöd som betalats ut till den civila verksamheten huvudsakligen kommer att finansieras med medel som annars skulle ha finansierat den militära verksamheten. Den återbetalning som helt och hållet borde ha finansierats av den civila delen av varvet skulle främst finansieras av den militära delen. Eftersom staten upprepade gånger har gett omfattande finansiellt stöd och finansiering till HSY:s militära verksamhet⁽¹⁶⁵⁾, så är det faktum att medel används för HSY:s civila verksamhet som annars skulle ha finansierat den militära verksamheten ungefär detsamma som att statligt stöd hade överförts till varvets civila verksamhet. En del av den finansiella stöd som staten beviljade för den militära verksamheten skulle med andra ord i själva verket finansiera HSY:s civila verksamhet (och omfattas därför inte av artikel 296 i EG-fördraget. Dessa medel kan alltså inte anses vara nödvändiga för att finansiera den militära produktionen eftersom de inte användes för det ändamålet). Det skulle således inte återställa förhållandena till ursprungsläget på de civila marknaderna, och det skulle dessutom innebära att ytterligare stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden automatiskt skulle beviljas för HSY:s civila verksamhet.

(343) För att återställa förhållandena till den situation som skulle ha rått utan det statliga stödet och för att förhindra att det beviljas ytterligare stöd till den civila verksamheten måste Grekland se till att hela stödet återbetalas från varvets civila del⁽¹⁶⁶⁾.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det stöd som beviljats för att täcka de investeringskostnader som HSY ådrog sig före den 31 december 2001 och som uppkom inom ramen för det investeringsprogram som beskrivs i kommissionens beslut av den 15 juli 1997 om ärende N 401/97 (denna åtgärd benämndes åtgärd P1 i ingressen till detta beslut) omfattas av kommissionens beslut av den 15 juli 1997.

Stöd som beviljats för att täcka övriga investeringskostnader som HSY ådragit sig – och framför allt de investeringskostnader som uppkommit efter den 31 december 2001 – omfattas inte av beslutet av den 15 juli 1997 och är oförenligt med den gemensamma marknaden.

Artikel 2

Den garanti som Grekland beviljade ETVA genom beslutet av den 8 december 1999 och som omfattar ett lån på 4,67 miljarder grekiska drakmer (13,72 miljoner euro) som ETVA beviljade HSY (denna åtgärd benämndes åtgärd P2 i ingressen till detta beslut) utgör stöd som har genomförts i strid med artikel 88.3 i EG-fördraget och som är oförenligt med den gemensamma marknaden.

Om garantin fortfarande inte har betalats när detta beslut antas måste den statliga garantin omedelbart upphöra. Dessutom måste stödet återbetalas för perioden från den dag då det garanterade lånet betalades ut till HSY till den dag då garantin upphör.

Det stöd som ska återbetalas uppgår till skillnaden mellan referensräntan för Grekland plus 600 räntepunkter och den totala kostnaden för det garanterade lånet (ränta plus den garantipremie som HSY betalade).

Artikel 3

Det lån på 1,56 miljarder grekiska drakmer (4,58 miljoner euro) som ETVA beviljade HSY i juli 1999 och som återbetalades 2004 (denna åtgärd benämndes åtgärd P3 i ingressen till detta beslut) utgör stöd som har genomförts i strid med artikel 88.3 i EG-fördraget och som är oförenligt med den gemensamma marknaden.

Det stöd som ska återbetalas uppgår till skillnaden mellan referensräntan för Grekland plus 600 räntepunkter och räntan på lånet för perioden från den dag då lånet betalades ut till HSY till den dag det har återbetalats.

Artikel 4

Det tvååriga lånet på 13,75 miljoner euro som tecknades den 31 maj 2002 mellan ETVA och HSY och som aldrig betalades ut till HSY (åtgärden benämndes åtgärd P4 i ingressen till detta beslut) utgör inte stöd.

Artikel 5

Det stöd på 54 miljarder grekiska drakmer (160 miljoner euro) som godkändes genom kommissionens beslut av den 15 juli 1997 om statligt stödärende C 10/94 (denna åtgärd benämndes åtgärd E7 i ingressen till detta beslut) har missbrukats och måste återbetalas.

Artikel 6

Det stöd på 29,5 miljoner euro som godkändes genom kommissionens beslut av den 5 juni 2002 om ärende N 513/01 (denna åtgärd benämndes åtgärd E8 i ingressen till detta beslut) har missbrukats och måste återbetalas.

Artikel 7

75 procent av det kapitaltillskott på 8,72 miljarder grekiska drakmer (25,6 miljoner euro) som ETVA gjorde till HSY under 1996 och 1997 (denna åtgärd benämndes åtgärd E9 i ingressen till detta beslut) omfattas av artikel 296 i EG-fördraget. Resterande 25 procent utgör stöd som har genomförts i strid med artikel 88.3 i EG-fördraget och som är förenligt med den gemensamma marknaden.

Artikel 8

Det kapitaltillskott på 800 miljoner grekiska drakmer (2,3 miljoner euro) som ETVA gjorde till HSY den 20 maj 1998 (denna kapitalökning, samt de två följande, benämndes åtgärd E10 i ingressen till detta beslut) utgör inte stöd.

De kapitaltillskott på 321 miljoner grekiska drakmer (0,9 miljoner euro) och 397 miljoner grekiska drakmer (1,2 miljoner euro) som ETVA gjorde till HSY den 24 juni 1999 respektive den 22 maj 2000 utgör stöd som har genomförts i strid med artikel 88.3 i EG-fördraget och som är oförenligt med den gemensamma marknaden. Detta stöd måste återbetalas.

Artikel 9

De motgarantier som staten beviljade ETVA för att garantera de garantier som ETVA hade lämnat i samband med de kontrakt som HSY ingick med Hellenic Railway Organization (OSE) och Athens-Piraeus Electric Railways (ISAP) (dessa åtgärder benämndes åtgärd E12b i ingressen till detta beslut) utgör stöd som har genomförts i strid med artikel 88.3 i EG-fördraget och som är oförenligt med den gemensamma marknaden.

När det gäller de motgarantier som lämnats i samband med ISAP-kontrakten så uppgår stödet till skillnaden mellan en årlig avgift på 480 räntepunkter (dvs. 4,8 procent) och de premier som HSY faktiskt betalade (dvs. den garantipremie som betalades till ETVA plus den garantipremie som betalades till staten). Detta stöd måste återbetalas för perioden fram till den dag då de statliga motgarantierna löpt ut.

När det gäller de motgarantier som lämnats i samband med OSE-kontrakten så måste de, om de fortfarande inte har betalats, upphöra omedelbart. Dessutom måste stöd återbetalas för den period då motgarantierna var i kraft. Det stöd som ska återbetalas uppgår till skillnaden mellan en årlig avgift på 680 räntepunkter (dvs. 6,8 procent) och de premier som HSY faktiskt betalade (dvs. den garantipremie som betalades till ETVA plus den garantipremie som betalades till staten).

Artikel 10

Genomförandet av kontrakten mellan HSY å ena sidan och OSE och ISAP å andra sidan, samt de ändringar av kontrakten som OSE godkände 2002–2003 (dessa åtgärder benämndes åtgärd E12c i ingressen till detta beslut) utgör inte stöd.

Artikel 11

Det lån på 16,9 miljarder grekiska drakmer (49,7 miljoner euro) som ETVA beviljade HSY den 29 oktober 1999 och som återbetalades 2004 (denna åtgärd benämndes åtgärd E13a i ingressen till detta beslut) utgör stöd som har genomförts i strid med artikel 88.3 i EG-fördraget och som är oförenligt med den gemensamma marknaden.

Det stöd som ska återbetalas för perioden fram till juni 2001 uppgår till skillnaden mellan referensräntan för Grekland plus 600 räntepunkter och den ränta som HSY faktiskt betalade till ETVA.

Det stöd som ska återbetalas för perioden därefter fram till den dag då lånet har återbetalats uppgår till skillnaden mellan referensräntan för Grekland plus 400 räntepunkter och den ränta som HSY faktiskt betalade till ETVA.

Artikel 12

De garantier på 3,26 miljoner euro och 3,38 miljoner euro som ETVA beviljade den 4 mars 1999 respektive den 17 juni 1999 och som upphävdes 2002 (dessa åtgärder benämndes åtgärd E13b i ingressen till detta beslut) utgör stöd som har genomförts i strid med artikel 88.3 i EG-fördraget och som är oförenligt med den gemensamma marknaden.

Det stöd som ska återbetalas för perioden fram till den dag då garantierna upphävdes uppgår till skillnaden mellan en årlig garantipremie på 480 räntepunkter (dvs. 4,8 procent) och den garantipremie som HSY faktiskt betalade.

Artikel 13

75 procent av den statliga garanti som beviljades den 8 december 1999 som garanti för ett lån på 10 miljarder grekiska drakmer (29,3 miljoner euro) som ETVA lämnade till HSY (denna åtgärd benämndes åtgärd E14 i ingressen till detta beslut) omfattas av artikel 296 i EG-fördraget.

Resterande 25 procent av den statliga garantin omfattas inte av artikel 296 i EG-fördraget och utgör stöd som har genomförts i strid med artikel 88.3 i EG-fördraget. 750 miljoner grekiska drakmer (2,20 miljoner euro) av detta stöd var förenligt med

den gemensamma marknaden till och med den 31 mars 2002. Efter detta datum var endast 1,32 miljoner euro förenligt med den gemensamma marknaden. Resten av stödet är inte förenligt med den gemensamma marknaden.

Om den statliga garantin fortfarande inte har betalats ut måste den del av garantin som utgör stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden (dvs. 25 procent av den utestående garantin, minus 1,32 miljoner euro som är förenligt med den gemensamma marknaden) omedelbart upphävas.

Dessutom uppgår det stöd som ska återbetalas till skillnaden mellan referensräntan för Grekland plus 600 räntepunkter och den totala kostnaden för det garanterade lånet (ränta plus den garantipremie som HSY betalade) för perioden från den dag då det garanterade lånet betalades ut till HSY till den dag då den statliga och oförenliga garantin sades upp.

Detta belopp beräknas för den del av den statliga garantin som utgjorde stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden.

Artikel 14

75 procent av de lån som uppgick till 1,99 miljarder grekiska drakmer (5,9 miljoner euro), 10 miljoner US-dollar och 5 miljoner US-dollar som ETVA beviljade HSY den 25 juli 1997, den 15 oktober 1997 respektive den 27 januari 1998 (dessa åtgärder benämndes åtgärd E16 i ingressen till detta beslut) omfattas av artikel 296 i EG-fördraget.

Resterande 25 procent av lånen utgör stöd.

Det stöd som ingår i det första lånet, som angavs i drakmer, uppgår till skillnaden mellan referensräntan för Grekland plus 400 räntepunkter och den ränta som HSY betalade. Det stöd som ingår i det andra och tredje lånet, som angavs i US-dollar, uppgår till skillnaden mellan Libor i US-dollar plus 475 räntepunkter och den ränta som HSY betalade.

I dessa tre fall har stödet genomförts i strid med artikel 88.3 i EG-fördraget och är oförenligt med den gemensamma marknaden.

Detta stöd måste därför återbetalas.

Artikel 15

25 procent av 81,3 miljoner euro och av 40 miljoner euro, vilket motsvarar de beräknade förskottsbetalningar som den grekiska marinen gjorde 2000 och 2001 utöver de kostnader som HSY ådragit sig i samband med genomförandet av de motsvarande kontrakten under denna period (dessa åtgärder benämndes åtgärd E17 i ingressen till detta beslut), utgör stöd under ett år.

Detta stöd har genomförts i strid med artikel 88.3 i EG-fördraget och är oförenligt med den gemensamma marknaden. Det stöd som ska återbetalas uppgår till referensräntan för Grekland plus 600 räntepunkter som måste beräknas under ett år.

Artikel 16

Den ersättningsgaranti som ETVA beviljade HDW/Ferrostaal och som innebar att ETVA skulle ersätta HDW/Ferrostaal för det statliga stöd som eventuellt skulle komma att återkrävas från HSY (denna åtgärd ingick i den åtgärd som benämndes E18c i ingressen till detta beslut) utgör stöd som har genomförts i strid med artikel 88.3 i EG-fördraget och som är oförenligt med den gemensamma marknaden. Dessutom är garantin i sig oförenlig med den gemensamma marknaden. Garantin måste därför upphöra omedelbart.

Artikel 17

Det stöd som ska återbetalas, enligt definitionen i artiklarna 2, 3, 5, 6, 8, 9 och 11–15 har enbart gynnat HSY:s civila verksamhet och måste därför återkrävas från HSY:s civila verksamhet. Här måste Grekland lämna utförlig bevisning – bland annat en bekräftelse på det oberoende företag som granskar dess räkenskaper – för att återbetalningen enbart har finansierats av HSY:s civila del.

Artikel 18

1. Grekland ska kräva HSY på det stöd som ska återbetalas enligt definitionen i artiklarna 2, 3, 5, 6, 8, 9 och 11–15.
2. Ränta ska betalas på de belopp som ska återbetalas från den dag beloppen ställdes till HSY:s förfogande fram till den dag då de faktiskt har återbetalats.
3. Räntan ska kapitaliseras enligt kapitel V i kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 ⁽¹⁶⁷⁾.
4. Stödet ska återbetalas omedelbart och effektivt.
5. Grekland ska se till att detta beslut genomförs inom fyra månader från dagen för delgivningen av beslutet.

Artikel 19

1. Inom två månader från den dag då detta beslut har delgivits ska Grekland lämna följande uppgifter till kommissionen:

- a) Det belopp (kapital och räntor) som ska återkrävas från stödmottagaren.
- b) En detaljerad beskrivning av de åtgärder som redan har vidtagits eller som planeras för att följa beslutet.
- c) Dokument som visar att stödmottagaren har anmodats att betala tillbaka stödet.

2. Grekland ska hålla kommissionen underrättad om utvecklingen vad gäller de nationella åtgärder som vidtagits för att genomföra detta beslut till dess att stödet är återbetalt. Grekland ska på kommissionens begäran omgående lämna uppgifter om de åtgärder som redan har vidtagits eller som planeras för att följa detta beslut. Grekland ska också lämna detaljerade uppgifter om de stödbelopp och räntebelopp som redan har återkrävts från stödmottagaren.

Artikel 20

Detta beslut riktar sig till Republiken Grekland.

Utfärdat i Bryssel den 2 juli 2008.

På kommissionens vägnar

Neelie KROES

Ledamot av kommissionen

-
- (1) Beslutet om att inleda förfarandet offentliggjordes i EUT C 202, 10.8.2004, s. 3. Utvidgningen av stödärendet offentliggjordes i EUT C 236, 30.9.2006, s. 40.
- (2) EGT C 47, 12.2.1998, s. 3. Beslutet skickades till Grekland den 1 augusti 1997 (skrivelse SG(97)D 6556).
- (3) EGT L 83, 27.3.1999, s. 1.
- (4) EUT C 202, 10.8.2004, s. 3.
- (5) Se fotnot 1.
- (6) Se fotnot 1.
- (7) Se fotnot 1.
- (8) Det bör påpekas att alla skrivelser från de berörda parterna måste översändas till Grekland för att ge landet möjlighet att bemöta dem. Grekland har en månad på sig att svara. Eftersom vissa skrivelser var ganska omfattande kunde Grekland ha begärt att få mer tid på sig att svara. Om vissa påståenden inte var tillräckligt väl underbyggda kan kommissionen vara tvungen att begära in mer handlingar för att styrka påståendena. Kommissionen kan också vara tvungen att ställa precisa frågor till Grekland om nya frågor som uppkommit i skrivelser från de berörda parterna.
- (9) Denna skrivelse bestod av 65 sidor, samt bilagor på 290 sidor, skrivelsen av den 24 april bestod av 35 sidor, samt bilagor på 900 sidor, och skrivelsen av den 2 juni bestod av 63 sidor, samt bilagor på 1 750 sidor.
- (10) Uppgifterna i detta avsnitt är till stor del hämtade från dokumentet "Hellenic Shipyards SA – Confidential Information Memorandum – Alpha Finance/Commercial Bank of Greece/KPMG/Elias SP. Paraskevas", från mars 2001, som delades ut till spekulanterna. TKMS/GNSH bifogade en kopia av rapporten till sin skrivelse av den 21 juni 2007.
- (11) EGT L 380, 31.12.1990, s. 27. Särskilda bestämmelser för Grekland återfinns i artikel 10.
- (12) EGT C 88, 30.3.1993, s. 6.
- (13) EGT C 138, 20.5.1994, s. 2.
- (14) PV(95) 1258, 26.7.1995, SEK(95) 1322/2, 24.7.1995.
- (15) EGT C 68, 6.3.1996, s. 4.
- (16) EGT C 80, 13.3.1997, s. 8.
- (17) EGT L 148, 6.6.1997, s. 1.
- (18) EGT C 306, 8.10.1997, s. 5.
- (19) Fusionen godkändes av kommissionen genom beslut i koncentrationsärende COMP/M.2772 av den 25 april 2002 (EGT C 143, 15.6.2002, s. 7).
- (20) Fusionen godkändes av kommissionen genom beslut i koncentrationsärende COMP/M.3596 av den 10 december 2004 (EUT C 103, 29.4.2006, s. 30).
- (21) Fusionen godkändes av kommissionen genom beslut i koncentrationsärende COMP/M.3932 av den 10 november 2005 (EUT C 287, 18.11.2005, s. 5).
- (22) EGT C 186, 6.8.2002, s. 5.
- (23) EUT L 75, 22.3.2005, s. 44.
- (24) De grekiska myndigheterna bekräftade detta i sin skrivelse av den 20 oktober 2004.
- (25) Avsnitt 2.1 i skrivelsen av den 20 oktober 2004.
- (26) Vid bedömningen av företagets egna medel är det egna kapitalet mycket mer relevant än aktiekapitalet. I det egna kapitalet tas hänsyn till kvarstående vinster och förluster från tidigare år, vilket ökar respektive minskar företagets egna medel.
- (27) EGT C 273, 9.9.1997, s. 3.

- (²⁸) Kommissionen konstaterar att HSY försökte låna pengar av marknaden till en lägre ränta, dock utan framgång. Det framgår av protokollen från HSY:s styrelsemöten av den 1 december 1998 och den 27 januari 1999. TKMS/GNSH bifogade kopior av dessa i sin skrivelse av den 21 juni 2007. Försöket att låna pengar av marknaden uppmärksammades också i pressen ("Hellenic Shipyards set first euromarket loan", *Reuters News*, den 19 mars 1999).
- (²⁹) HSY var nästan skuldfritt, tack vare den skuldavskrivning som den grekiska staten hade genomfört, vilket innebar att räntekostnaderna (dvs. den ränta som betalades till de långivande bankerna) var mycket låga 1997–1998 (de ökade dramatiskt under de kommande åren). Om räntekostnaderna 1997–1998 hade legat på en mer normal nivå hade det finansiella resultatet varit sämre, och företaget hade förmodligen inte redovisat någon vinst 1998.
- (³⁰) I omstruktureringsplanen fanns också planer på att kraftigt utöka verksamheten för ombyggnad av fartyg efter 1998. HSY lyckades inte uppnå det målet.
- (³¹) Det här var faktiskt det första fartygsbyggnadskontraktet som företaget ingått med ett privat företag på nästan två decennier.
- (³²) Från och med första året innehöll HSY:s räkenskaper en post för den beräknade förlusten till följd av genomförandet av kontraktet. Under de kommande åren ökade denna post varje år. Det förefaller dessutom som om posterna var otillräckliga eftersom TKMS/GNSH har väckt talan mot säljaren av HSY i den frågan. När det gäller skälen till att ingå ett kontrakt som i sig inte är lönsamt noterar kommissionen att ledningen genom att ingå kontraktet förmodligen räknade med att täcka en del av varvets fasta kostnader (orderboken var tom på fartygsbyggnadsuppdrag vid det tillfället) och därmed minska varvets beräknade förluster.
- (³³) Kontraktet uppmärksammades i pressen. Se till exempel "Hellenic lands crucial submarine contract", *Lloyd's List International*, den 30 juli 1999.
- (³⁴) Enligt den rapport från Deloitte Financial Advisory Services (nedan kallad *den första Deloitte-rapporten*), s. 5–12, som HSY inlämnade för att styrka sina synpunkter om utvidgningsbeslutet, skulle ubåtarna inte börja byggas förrän 2003.
- (³⁵) Enligt artiklar i pressen varnade HSY:s ledning aktieägarna redan i oktober 1998 för de förväntade problemen (se artikeln som det refereras till i fotnot 38). Enligt protokollet från HSY:s styrelsemöte av den 1 december 1998 räknade man med förlust 1999. HSY:s ledning offentliggjorde i början av december 1999 att varvet beräknades redovisa en förlust på 10 miljarder grekiska drakmer (29 miljoner euro) för 1999 och för 2000 ("Hellenic boss expects profit in 2001", *Lloyd's List*, den 6 december 1999). Det hade i pressen redan i november 1999 rapporterats om att det fanns risk för en sådan stor förlust 1999 ("Brown & Root team ousted from Hellenic", *Lloyd's List*, den 19 november 1999).
- (³⁶) Om inte den grekiska staten tillsköt ytterligare stöd (oförenligt med den gemensamma marknaden) till varvets civila verksamhet och omfattande stöd till den militära verksamheten.
- (³⁷) Varvet riskerade därför att inte få det investeringsstöd som utlovats av de grekiska myndigheterna, som hade bestämt att programmet skulle vara fullbordat senast den 31 december 1999. Enligt grekisk lagstiftning måste minst 50 procent av kostnaderna ha uppkommit för att perioden ska kunna förlängas.
- (³⁸) Dokumentet "Hellenic Shipyards SA – Confidential Information Memorandum – Alpha Finance/Commercial Bank of Greece/KPMG/Elias SP. Paraskevas" från mars 2001 som delades ut till spekulanter (TKMS/GNSH bifogade en kopia av dokumentet i sin skrivelse av den 21 juni 2007) innehöll följande beskrivning: År 1999 blev företagets finansiella resultat negativt igen. Brown & Root insisterade på att genomföra strukturella personalförändringar. Aktieägarna (ETVA och de anställda) accepterade inte förändringarna, och Brown & Roots kontrakt sades upp (s. 15). I pressen uttryckte man sig mer öppet: Ledningen tros ha informerat de grekiska ägarna redan i oktober förra året om att innevarande år skulle bli ett dåligt år om det inte vidtogs åtgärder för att rationalisera arbetsstyrkan som äger varvet tillsammans med en statsägd bank. I och med att man för första gången på flera år har lagt ned pengar på ett modernisera HSY har den nya utrustningen gjort att den rapporterade överbemanningen blivit alltmer uppenbar. Aktieägarna har tills vidare dock avfärdat alla förslag om att säga upp minst 250 anställda, framför allt tjänstemän. Samtidigt har ledningen försökt att införa större flexibilitet i varvets arbetsmetoder. Det tycks dock främst ha resulterat i att fjärma de fackliga ledare som försökt avsätta de åtta medlemmarna i ledningsgruppen, under ledning av Groves, som är utstationerad från brittiska Brown & Root.

(³⁹) Skäl 68 i kommissionens beslut av den 16 juni 2004 om det statliga stöd som Spanien har genomfört till förmån för Siderúrgica Añón SA (EUT L 311, 26.11.2005, s. 22) och skäl 42 i kommissionens beslut av den 11 december 2002 om det statliga stöd som Spanien har beviljat Sniace SA (EUT L 108, 30.4.2003, s. 35).

(⁴⁰) Se fotnot 34.

(⁴¹) Sidan 5–19 i rapporten.

(⁴²) Se fotnot 28.

(⁴³) Kommissionen beskriver här vissa av de fel som återfinns i kapitel 5.0 "Credit Worthiness of Hellenic Shipyards S.A." i den första Deloitte-rapporten.

När det gäller status och framsteg i genomförandet av investeringsplanen påstår Deloitte på s. 5–4 i sin första rapport för det första att det beviljade beloppet överskred 50 procent av den totala investeringen. I själva verket utgjorde det belopp som beviljades den 30 juni 1999 18 procent av det totala investeringsprogrammet. Det visar att genomförandet av investeringsplanen gick långsamt. Status och framsteg i genomförandet av planen var således snarare en negativ faktor i tabellen på s. 5–2 i rapporten.

När det gäller kriteriet in-teckningsbara fastigheter (s. 5–5 och 5–6) anser kommissionen att denna faktor är irrelevant för att bedöma om en bank skulle ha beviljat de lån och garantier som ETVA och den grekiska staten beviljade. Det förekom inte någon pant i fastigheter som säkerhet för dessa lån och garantier. Vid bedömningen av om ett lån eller en garanti som beviljats av staten utgör statligt stöd måste man bedöma om en privat investerare hade gått med på transaktionen. Kommissionen behöver inte ta ställning till om HSY skulle ha kunnat få lånen och garantierna genom att ingå en annan typ av kontrakt som ger långgivaren större rättigheter. Även om förekomsten av in-teckningsbara fastigheter hade varit en relevant faktor konstaterar kommissionen att den befintliga fastigheten redan var in-tecknad till ett belopp på 199 miljoner euro fram till 1998 och till ett belopp på 51 miljoner euro fram till 2003. En potentiell långgivare skulle således bara kunna få en förstahandspanträtt i en begränsad del av fastigheten. HSY:s materiella tillgångar hade dessutom ett lågt inlösen-svärde. Detta bekräftas av Deloitte Financial Advisory Services i dess andra rapport av den 18 juni 2007, s. 8–8 och 8–9, (nedan kallad *den andra Deloitte-rapporten*), som TKMS/GNSH lämnade in till kommissionen för att styrka påståendena i sin skrivelse av den 21 juni 2007. Sammanfattningsvis anser kommissionen att förekomsten av in-teckningsbara fastigheter är en irrelevant faktor för bedömningen av åtgärderna, och även om den hade varit relevant så skulle en potentiell långgivare inte ha bedömt faktorn lika positivt som Deloitte gör i den första Deloitte-rapporten.

För det tredje utgör faktorn in-teckningsbara pågående arbeten (s. 5–7) inte någon vidare säkerhet för en fordrings-ägare om HSY skulle gå i konkurs och lägga ned verksamheten. Marknadsvärdet på pågående arbeten är i regel lågt jämfört med de medel som lånats för att utföra arbetet och jämfört med kontraktets värde. Detta illustrerades av de två skroven på de färjor som beställts av Strintzis, som såldes till ett lågt pris och först (dvs. inte förrän) två år efter uppsägningen av fartygsbyggnadskontraktet. Överlåtelsen av HSY:s fordringar till en långgivande bank utgör inte heller någon vidare säkerhet, eftersom köparen inte skulle erhålla den beställda produkten om varvet lade ned verksamheten och därför inte skulle behöva betala köpeskillingen. Det innebär att säkerheten skulle vara värdelös just i det scenario då den hade behövts. Överlåtelse av kontraktsrelaterade fordringar ger således inte den långgivande banken möjlighet att återfå särskilt mycket pengar om HSY skulle gå i konkurs (se till exempel fotnoterna 128 och 131 i detta beslut). En potentiell långgivare skulle således inte ha betraktat denna faktor som lika positiv som Deloitte gör i den första Deloitte-rapporten.

När det gäller de totala banklånen i förhållande till aktieägarnas andel eget kapital och utestående skulder vid tidpunkten, antalet kundkontrakt (HSY:s orderbok), företagets intäktsutveckling och företagets lönsamhetsutveckling hänvisar kommissionen för det fjärde till sina tidigare synpunkter i detta beslut. Kommissionen erinrar bland annat om att man redan under det sista kvartalet 1998 kunde förutspå att HSY skulle gå med förlust 1999. Under de kommande månaderna stod det klart att förlusterna skulle bli omfattande och att man kunde räkna med omfattande förluster även för 2000, vilket skulle innebära att HSY:s eget kapital nästan skulle försvinna. Sammanfattningsvis anser kommissionen att Deloitte i den första Deloitte-rapporten inte tar hänsyn till att man redan före respektive års början kunde förutspå att företaget skulle redovisa ett negativt finansiellt resultat för 1999 och 2000.

För det femte och sista skulle en potentiell långgivare som sagt ha betraktat omständigheterna och orsakerna bakom avsättandet av HSY:s ledning som en negativ faktor. Kommissionen kan därför inte godta klassificeringen som odefinierbar på s. 5–2.

- (⁴⁴) Detta beskrivs närmare i nästa avsnitt (avsnitt 3.2) där kommissionen analyserar i vilken utsträckning ETVAs beteende kan tillskrivas den grekiska staten. ETVAs enda mandat vid tillfället var att det var en utvecklingsbank. De grekiska myndigheterna beskriver i fotnot 63 i sitt svar på utvidgningsbeslutet att ETVA var den enda utvecklingsbanken i Grekland och att det därför inte fanns någon möjlighet att jämföra dess utvecklingsverksamhet med andra kreditinstitut.
- (⁴⁵) Se fotnot 52.
- (⁴⁶) När det gäller perioden efter den 30 juni 1999 kan kommissionen inte heller se vilket "värde" HSY-aktien hade och därför vilket "värde" ETVA försökte bevara. Företagets finansiella situation var faktiskt så dålig att kommissionen inte kan se hur aktierna kunde ha haft något större värde.
- (⁴⁷) EG-domstolens dom i mål C-482/99, Frankrike mot kommissionen ("Stardust"), REG 2002, s. I-4397, punkt 52.
- (⁴⁸) Skrivelse av den 5 oktober 2006, punkt 156.
- (⁴⁹) Skrivelse av den 5 oktober 2006, punkt 156.
- (⁵⁰) Aktieköpsavtalet undertecknades den 18 december 2001 och ändrades den 20 mars 2002, då försäljningen fullbordades.
- (⁵¹) Det finns många tidningsartiklar som visar att regeringen var inblandad i det beslutet. Se till exempel "Deadline for Greek shipyard/Government to decide on purchase of Hellenic Shipyards", *Financial Times*, den 19 april 1985, "According to the Greek minister of national economy and shipping, Mr G. Arsenis, the government is under pressure to buy the Hellenic Shipyards because of the structure of Greek industry", *Lloyd's List International*, den 29 juni 1985, "Government to buy ailing Greek shipyard", *Financial Times*, den 17 juli 1985, "Mr A Drossoyannis, the Greek Minister for National Defence, has announced that all future naval new building orders will be placed with Hellenic Shipyards", *Lloyd's List International*, den 26 juli 1985, "Jobless shipyard workers march in Athens", *The Wall Street Journal*, den 12 juli 1985.
- (⁵²) Genom en skrivelse av den 25 november 1986 anmälde Grekland till kommissionen att ETVA gjort ett kapitaltillskott till HSY på 58,3 miljoner US-dollar. Ärendet registrerades som N 230/86. Genom en skrivelse av den 20 mars 1987 (SG (87) D/3738) informerade kommissionen Grekland om att den hade beslutat att ETVAs kapitaltillskott utgjorde statligt stöd, som emellertid var förenligt med den gemensamma marknaden.
- (⁵³) Kapitel E (artiklarna 12–15) i lag 2367/1995.
- (⁵⁴) I artikel 13 i lag 2367/1995 föreskrevs till exempel en nedskärning med 600 av företagets anställda, och incitamenten för uppsägning specificerades. Enligt artikel 14 i denna lag skulle också 99 procent av HSY:s dåvarande skulder avskrivas.
- (⁵⁵) Som tidigare påpekats började staten faktiskt ge omfattande stöd till HSY direkt efter det att staten köpt företaget.
- (⁵⁶) Som tidigare konstaterats kunde HSY inte få lån i en bank från och med den 30 juni 1999. Eftersom HSY inte kunde låna av marknaden och eftersom företaget befann sig i en osäker finansiell situation skulle det ha förvärrat situationen för HSY (eller till och med tvingat företaget i konkurs) om ETVA hade vägrat att bevilja lånet eller hade krävt högre ränta, vilket hade varit oacceptabelt för staten. ETVA hade, med tanke på statens inflytande, därför inget annat val än att bevilja HSY det lån som företaget begärde.
- (⁵⁷) Meddelande från kommissionen till medlemsstaterna och till övriga intresserade parter i enlighet med artikel 93.2 i EG-fördraget om det stöd som Grekland har beslutat att bevilja Hellenic Shipyards plc (EGT C 80, 13.3.1997, s. 8).
- (⁵⁸) EG-domstolens dom i mål C-482/99, Frankrike mot kommissionen ("Stardust"), REG 2002, s. I-4397, punkt 56.
- (⁵⁹) De grekiska myndigheternas skrivelse av den 18 september 2002 (registrerad av kommissionen den 23 september 2002 som A/36895) som skickades i samband med ärende CP 101/02.
- (⁶⁰) EG-domstolens dom i mål C-482/99, Frankrike mot kommissionen ("Stardust"), REG 2002, s. I-4397, punkt 56.

- (⁶¹) De grekiska myndigheternas skrivelse av den 20 november 2003 som skickades i samband med ärende CP 101/02.
- (⁶²) De beviljades vidare utöver ETVA:s befintliga inblandning i HSY, vilket innebar att ETVA:s totala exponering mot HSY var betydande. ETVA erkänner i sin årsredovisning för 2000 att banken tagit skada av sin inblandning i Hellenic Shipyards, vilket visar hur betydande denna exponering var (s. 42–43).
- (⁶³) Greklands skrivelse av den 15 juni 2006 (kravförfarandet har nummer CR 40/02).
- (⁶⁴) Kommissionen bedömer i beslut C 10/94 inte den skuldavskrivning som härstammar från byggandet av militära fartyg eftersom kommissionen menar att det är en verksamhet som inte omfattas av EG-fördraget. Likaså bedömer kommissionen i beslut N 513/01 inte 75 procent av det statliga stödet, som uppgår till 118 miljoner euro, eftersom det rör byggnad av militära fartyg.
- (⁶⁵) Kommissionen påminner här om att HSY inte bokförde den militära verksamheten och den civila verksamheten separat under de aktuella åren. En åtgärd kan därför bara anses finansiera en viss verksamhet om det i beslutet att bevilja stödet anges exakt vilken verksamhet som finansieras.
- (⁶⁶) EGT C 288, 9.10.1999, s. 2.
- (⁶⁷) Kommissionen bedömde under detta år inte skuldavskrivningen för varvets militära verksamhet enligt reglerna om statligt stöd.
- (⁶⁸) Detta framgår också av formuleringen i beslut C 10/94.
- (⁶⁹) Denna information lämnades också till spekulanterna under privatiseringen 2001, vilket framgår av den förvärvs-utredning av den 19 juni 2001 som Arthur Andersen genomförde för HDW och Ferrostaal, s. 23 (bifogad som tillägg C till den rapport som TKMS och GNSH översände i sin skrivelse av den 21 juni 2007).
- (⁷⁰) Kommissionen erinrar om att privatiseringen 2001–2002 inte genomfördes på kommissionens begäran – än mindre skrinläggningen av investeringsprogrammet under privatiseringen.
- (⁷¹) Avsnitt 1.3.b i skrivelsen av den 20 oktober 2004.
- (⁷²) De grekiska myndigheterna betalade ut beloppet i euro.
- (⁷³) Denna information återfinns i avsnitt 1.3 och i bilagorna 4, 5 och 6 i Greklands skrivelse av den 20 oktober 2004.
- (⁷⁴) EGT C 71, 11.3.2000, s. 14.
- (⁷⁵) Se fotnot 14 i Greklands skrivelse av den 20 oktober 2004.
- (⁷⁶) Enligt punkt 2.1.2 i tillkännagivandet om garantier ”kan garantin utgöra statligt stöd enligt artikel 87.1, även om staten aldrig betalar ut några medel. Stödet beviljas vid den tidpunkt då garantin beviljas, inte då garantin åberopas eller då medel betalas ut enligt villkoren i garantin. Bedömningen av om en garanti utgör statligt stöd eller ej, och hur stort stödbeloppet i så fall är, måste göras vid den tidpunkt då garantin ställs”.
- (⁷⁷) Till exempel nämndes portugisiska varv som konkurrenter till HSY på s. 10 i dokumentet ”Hellenic Shipyards SA – Confidential Information Memorandum – Alpha Finance/Commercial Bank of Greece/KPMG/Elias SP. Paraskevas” från mars 2001 som delades ut till spekulanterna. TKMS/GNSH bifogade en kopia av rapporten till sin skrivelse av den 21 juni 2007.
Kommissionen konstaterar också att det av kommissionens beslut i koncentrationsärende COMP/M.2772 – HDW/Ferrostaal/Hellenic Shipyards under rubriken ”Geographical market definition” framgår att parterna menar att marknaden för att bygga, reparera och bygga om alla typer av kommersiella fartyg geografiskt sett är världsomspännande, eftersom transportkostnaderna för fartyg är jämförelsevis låga och det inte finns några större handelshinder.
- (⁷⁸) Kommissionen konstaterar också att kommissionens och rådets tidigare beslut om statligt stöd till HSY hängde på om det förelåg en snedvridning av konkurrensen och en påverkan på handeln. Dessa beslut har aldrig bestridits. Vid bedömningen av åtgärder som genomförts under samma period är det därför inte nödvändigt att göra någon omfattande kontroll av att de två kriterierna är uppfyllda.

- (⁷⁹) EGT L 202, 18.7.1998, s. 1.
- (⁸⁰) EGT C 288, 9.10.1999, s. 2.
- (⁸¹) Grekland lämnade denna information i avsnitt 1.3.a och bilaga 4 i sin skrivelse av den 20 oktober 2004.
- (⁸²) Om varvet hade lagt ned verksamheten kunde de behöriga tillsynsmyndigheterna ha beslutat att inte kontrollera genomförandet av planen, och därmed skulle villkoret för att betala ut den första delbetalningen inte ha uppfyllts.
- (⁸³) I avsnitt 1.2.2 "First control made by competent organs" (engelsk översättning) i de grekiska myndigheternas skrivelse av den 20 oktober 2004 förklarar myndigheterna att ekonomiministeriet varit sent med att fylla i tillsynsformuläret, varför man hade missat den tidsfrist som fastställts till den 31 december 1999 i den grekiska regeringens godkännandebeslut. För att betala ut stöd efter detta datum måste de grekiska myndigheterna bevilja en förlängd tidsfrist för att genomföra investeringsplanen. Beslutet att godkänna en förlängd tidsfrist byggde på antagandet att den beslutande kommitténs mandat också skulle förlängas, vilket komplicerades av lagändringar.
- (⁸⁴) EGT C 368, 23.12.1994, s. 12.
- (⁸⁵) Skillnaden mellan de två räntorna måste multipliceras med det utestående (dvs. ännu inte återbetalda) lånebeloppet under det aktuella året.
- (⁸⁶) På samma sätt ges stödet enligt tillkännagivandet om garantier vid den tidpunkt då garantin beviljas och inte vid någon framtida tidpunkt (se fotnot 76).
- (⁸⁷) Marknadsvärdet på ett lån beror på nuvärdet av framtida betalningsflöden, som diskonteras med hjälp av en ränta som återspeglar risken med lånet. Om den ränta som fastställs i låneavtalet understiger den senare räntan sjunker marknadsvärdet omedelbart under lånets nominella värde.
- (⁸⁸) Om ETVA:s nya ägare efter privatiseringen beslutade att förlänga ett lån utan statliga garantier efter lånets ursprungliga förfallotid föreligger det inte något stöd under perioden efter den ursprungliga förfallotiden eftersom det inte finns några statliga medel enligt det resonemang som precis har förklarats.
- (⁸⁹) Grekland lämnade denna information i avsnitt 1.3 och bilaga 6 i sin skrivelse av den 20 oktober 2004.
- (⁹⁰) Se fotnot 83.
- (⁹¹) Man kan fråga sig varför ETVA undertecknade låneavtalet den 31 maj 2002 om man inte avsåg att betala ut motsvarande belopp till HSY. Kommissionen konstaterar att avtalet undertecknades exakt samma datum som försäljningen av HSY genomfördes. Det är därför troligt att köparna av HSY satte press på ETVA att bevilja mer finansiering till HSY genom att hota med att inte acceptera försäljningen. Under dessa omständigheter gick ETVA förmodligen med på att ingå låneavtalet men införde bestämmelser i avtalet som gav företaget rätt att vägra att betala ut lånet när HSY begärde detta. Som kommer att förklaras vid bedömningen av åtgärd E18c skulle Piraeus Bank, enligt avsnitt 8.2.2 i avtalet av den 20 mars 2002, hjälpa staten att fullborda försäljningen av HSY. Mot denna bakgrund har staten förmodligen också satt press på ETVA att underteckna låneavtalet för att möjliggöra försäljningen av HSY.
- (⁹²) HSY lämnade sina synpunkter på utvidgningsbeslutet i en skrivelse av den 30 oktober 2006. I punkt 4 i skrivelsen skriver man att företaget, med tanke på att HSY utarbetat sitt svar till kommissionen i nära samarbete med den grekiska staten, inte tyckte att det var nödvändigt att vare sig lämna in samma information som den grekiska staten redan har lämnat in eller framföra samma argument, även om företaget helt och hållet stöder dessa, men för att lämna ett svar och för att bistå kommissionen i dess uppgift skulle man sammanfatta redan framförda argument och lämna in eventuella nya bevis som samlats in under den tid som gått mellan den grekiska statens svar och det aktuella svaret, samt presentera eventuella nya eller kompletterande argument. I detta beslut kommer HSY:s och Greklands synpunkter på utvidgningsbeslutet därför att behandlas tillsammans, i stället för att presentera argumenten två gånger.
- (⁹³) I direktiv 90/684/EEG är omstruktureringsstödet (kapitel III) uppdelat i investeringsstöd (artikel 6), nedläggningsstöd (artikel 7), forsknings- och utvecklingsstöd (artikel 8) och driftsstöd för omstrukturering (artiklarna 9 och 10).
- (⁹⁴) De grekiska myndigheternas skrivelse av den 15 februari 2008, punkt 26.

- (⁹⁵) De grekiska myndigheternas skrivelse av den 19 mars 2007. Detta upprepades i skrivelsen av den 29 juni 2007, punkterna 62 och 63.
- (⁹⁶) Detta deltagande kommer att beskrivas närmare vid analysen av åtgärd E10.
- (⁹⁷) De grekiska myndigheternas skrivelse av den 31 mars 2003, utdrag av svaret på fråga 5.
- (⁹⁸) De grekiska myndigheternas skrivelse av den 29 juni 2007, utdrag av punkterna 49, 50 och 51.
- (⁹⁹) Kommissionen kunde inte bortse ifrån att ett av de anställdas mål är att ha kvar sin anställning och därför försöker försvara detta mål när de förvaltar sitt eget företag. Den höga köpeskillingen innebar dock att det också hade blivit ett viktigt mål för de anställda att bevara och öka värdet på aktierna.
- (¹⁰⁰) Kommissionen erinrar om att de anställdas betalning av köpeskillingen genom avdrag på löner och ersättningar fastställdes både i avtalet från september 1995 och i artikel 12 i lag 2367/1995.
- (¹⁰¹) Kommissionen erinrar om att ETVA kunde lösa in sin pant i aktierna om de anställda inte betalade köpeskillingen enligt avtalet från september 1995.
- (¹⁰²) Kommissionen erinrar om att de anställdas betalning av köpeskillingen genom avdrag på löner och ersättningar fastställdes både i avtalet från september 1995 och i artikel 12 i lag 2367/1995.
- (¹⁰³) Det framgick tydligt av avtalet från september 1995 att de anställda var tvungna att betala köpeskillingen och bidraget till kapitalökningen parallellt. Denna dubbla betalning var således inte någonting oväntat. Det är en väsentlig del av avtalet från september 1995. Grekland borde ha kontrollerat om de grundläggande bestämmelserna i avtalet var genomförbara innan man presenterade det hela för kommissionen som en privatisering. Om det visar sig att grundläggande bestämmelser i ett avtal som Grekland självt har överlämnat till kommissionen inte är genomförbara måste slutsatsen dras att beslut C 10/94 byggde på vilseledande information från Grekland och att beslutet bör upphävas.
- (¹⁰⁴) Punkterna 59–60 i de grekiska myndigheternas skrivelse av den 29 juni 2007.
- (¹⁰⁵) I punkt 191 i Greklands skrivelse av den 5 oktober 2006 står det att en del av de anställda aktieägarnas löner hölls inne under perioden 31 december 1998–11 oktober 2001 då aktierna i HSY såldes till HDW/FS-konsortiet som betalning till ETVA för köpet av 49 procent av aktierna. HSY gjorde ett liknande uttalande i punkterna 35 och 36 i sin skrivelse av den 31 oktober 2006. Före utvidgningsbeslutet gjorde de grekiska myndigheterna liknande uttalanden i kapitel 8 i sin skrivelse av den 26 maj 2005. Dessutom förklarade Grekland i flera skrivelser att de anställda ägde 49 procent av aktierna. Därmed gav Grekland intrycket av att avtalet från september 1995 hade genomförts. Kommissionen upptäckte först när förfarandet hade inletts att Grekland inte hade genomfört sin egen lag (dvs. lag 2367/1995), eftersom man hade överfört en andel på 49 procent av HSY till de anställda men inte genomfört resten av avtalet, nämligen att kräva att de betalade köpeskillingen. Tvärtom hade de grekiska myndigheterna i sin skrivelse av den 31 mars 2003 indirekt antytt att (en del av) de anställda inte hade betalat (en del av) de årliga delbetalningarna som planerat.
- (¹⁰⁶) Kommissionens skrivelser av den 27 april 2007 som översändes till Grekland (fråga 3) och av den 23 augusti 2007 som översändes till HSY.
- (¹⁰⁷) Kommissionens skrivelser av den 27 april 2007 som översändes till Grekland (fråga 4) och av den 23 augusti 2007 som översändes till HSY. Den senare skrivelsen översändes till Grekland för bemötande den 13 november 2007 och gav Grekland möjlighet att lämna synpunkter en andra gång.
- (¹⁰⁸) Punkterna 2.3.c och 2.4 i Greklands skrivelse av den 29 juni 2007, HSY:s skrivelse av den 9 oktober 2007 och Greklands skrivelser av den 14 december 2007 och den 15 februari 2008.
- (¹⁰⁹) När det gäller reparationen av KEYMAR under de första månaderna 2003 påstår Grekland att det är rimligt att anta att de indirekta timmarna utgjorde 25 procent och inte 20 procent, eftersom reparationen var mycket mer avancerad än i andra fall.
- (¹¹⁰) Punkt 144 i Greklands skrivelse av den 5 oktober 2006.
- (¹¹¹) Kommissionens skrivelse av den 27 april 2004 (fråga 2.2) som Grekland besvarade genom en skrivelse av den 29 juni 2007.

(¹¹²) Denna siffra visar förmodligen hur mycket HSY:s anställda kostar HSY per produktiv timme ett visst år. En arbetstagares produktiva timmar utgör bara en bråkdel av det antal timmar som HSY betalar arbetstagaren för. Detta antal beror på många faktorer, till exempel varvets struktur och effektivitet. Tvärtom konkurrerar underleverantörerna med varandra. Därför måste de vara konkurrenskraftiga och flexibla. De har begränsade fasta kostnader (dvs. fast anställda), och de måste ha låga kostnader. Varven använder underleverantörer just för att det är billigare än att själva anställa fler personer.

(¹¹³) Konsulten konstaterar följande:

"Underleverantörernas arbetstimmar kan beräknas utifrån kostnaderna genom att använda en genomsnittlig kostnad per arbetstimme som kan jämföras mellan olika underleverantörer i samma bransch och land.

Baserat på rapporten "Pay development 2006", som offentliggjorts av Europeiska institutet för förbättring av levnads- och arbetsvillkor, är minimilönen 625,97 euro per månad brutto i Grekland och 1 254,28 euro i Frankrike. Det genomsnittliga marknadspriset per arbetstimme inom fartygsreparationer i Frankrike ligger mellan 40 och 50 euro, och genom att tillämpa den kvot på 2 som finns mellan minimilönerna i Frankrike och Grekland kan man räkna med ett pris på 20–25 euro per arbetstimme inom fartygsreparationer i Grekland.

Av våra undersökningar framgår att priset låg mellan 30 och 36 euro i början av 2007. Priset är det fakturerade priset för varje direkt arbetstimme, och det omfattar alla relaterade kostnader: indirekta timmar, förvaltningstimmar, allmänna utgifter och omkostnader.

Eftersom vi inte vet var medellönen inom fartygsbyggnadssektorn ligger jämfört med minimilönerna i de båda länderna föredrar vi att använda låga siffror, vilket innebär att våra beräkningar kommer att bygga på priser på mellan 30 och 36 euro per arbetstimme.

Underleverantörernas pris per arbetstimme som nämndes i bilaga 6 till Greklands skrivelse till kommissionen är enligt följande:

(EUR)

År	Direkt	Inklusive vinst (15 %) och indirekta kostnader (20 %) enligt metoden i bilaga 6 till Greklands skrivelse
2002	25,97	40
2003	27,49	42,3
2004	(...)	(...)
2005	(...)	(...)
2006	(...)	(...)

Om vi beräknar underleverantörernas arbetstimmar utifrån en kostnad per arbetstimme på 30–36 euro för 2006 och utgår från dessa siffror för att få fram uppgifter om tidigare år med hjälp av Eurostats prisindex får vi fram följande siffror:

INDEX: Im-Ici-tot	2002	2003 (9 m)	2004	2005	2006
EU-27 index	108,9	112,8	116,5	119,7	121,6
Grekland-index	113,5	116,6	127,0	127,7	133,9
Saldo för anlitad arbetskraft	3 804 891	16 471 323	(...)	(...)	(...)
Konsultens beräkning					
Kostnad per arbetstimme (minimikostnad)	25,4	26,1	28,5	28,6	30
Underleverantörens direkta arbetstimmar (uppskattat maxantal)	149 598	630 388	(...)	(...)	(...)
Konsultens beräkning					
Kostnad per arbetstimme (maxkostnad)	30,5	31,4	34,2	34,3	36
Underleverantörens direkta arbetstimmar (uppskattat minimiantal)	124 665	525 324	(...)	(...)	(...)
Uppgifter för Hellenic Shipyards					
Kostnad per arbetstimme	25,97	27,49	(...)	(...)	(...)
Kostnad per arbetstimme + indirekt + vinst	40,0	44,5	(...)	(...)	(...)
Underleverantörens direkta arbetstimmar	95 232	370 142	(...)	(...)	(...)"

- (¹¹⁴) Kommissionens skrivelse av den 27 april 2004 (fråga 2.2.d) som Grekland besvarade genom en skrivelse av den 29 juni 2007.
- (¹¹⁵) Mål T-296/97, Alitalia mot kommissionen, REG 2000, s. II-3871, punkterna 82 och 84.
- (¹¹⁶) Framförallt kan ETVA inte å ena sidan låta bli att genomföra den del av avtalet från september 1995 som handlar om betalningen av köpeskillingen (dvs. att inte försöka få in de motsvarande årliga betalningarna) och å andra sidan påstå att man utifrån samma avtal var skyldig att delta i kapitalökningarna. ETVA och Grekland hade med andra ord beslutat att inte genomföra väsentliga bestämmelser i avtalet på ett korrekt sätt och kan därför inte samtidigt selektivt återropa andra bestämmelser i avtalet för att yrka på att ETVA enligt avtalet var skyldigt att göra vissa saker (dvs. delta i kapitalökningarna).
- (¹¹⁷) HSY:s anställda deltog i kapitalökningen. De befann sig emellertid inte i samma situation som ETVA. De hade faktiskt redan brutit mot avtalet från september 1995, eftersom de inte betalade köpeskillingen till ETVA. De befann sig dessutom i en annan situation än ETVA och en investerare i en marknadsekonomi. De bekymrade sig om att behålla jobbet, vilket fick dem att investera i HSY, även om den förväntade finansiella avkastningen inte var tillräcklig för att övertyga en investerare i en marknadsekonomi om att investera.
- (¹¹⁸) Grekland lämnade en kopia av denna lag som bilaga 10 till sin skrivelse av den 5 oktober 2006.
- (¹¹⁹) Av Greklands och HSY:s skrivelser (inklusive Deloitte-rapporten) är det inte helt klart om premien uppgick till 0,4 procent per år men betalades kvartalsvis eller till 0,4 procent per kvartal. Även om detta är viktigt för återkravs-förfarandet så ändrar det inte slutsatsen i detta beslut.
- (¹²⁰) Denna förteckning återfinns på sidorna 3–11 och 3–12 i rapporten i samband med analysen av lånet på 10 miljarder grekiska drakmer som omfattades av en statlig garanti som beviljats på grundval av lag 2322/1995 (åtgärd E14 i detta beslut).
- (¹²¹) Kommissionen har godkänt stödfria garantisystem för fartygsbyggnad i Tyskland (EUT C 62, 11.3.2004, s. 3), Nederländerna (EUT C 228, 17.9.2005, s. 10), Frankrike (EUT C 259, 27.10.2006, s. 14) och Finland (EUT C 152, 6.7.2007, s. 6). De två sista systemen omfattar uttryckligen garantier för förskottsbetalningar.
- (¹²²) Eftersom staten ägde 100 procent av ETVA när ETVA beviljade förskottsgarantierna utgjorde den garantipremie som HSY betalade till ETVA redan ersättning till staten.
- (¹²³) Ändringarna var följande:
Programavtal 33a – SD 33a (leverans av 20 HA/A): Vitena beräknades till och med den 31 december 2002 och angavs i ändringarna som fastställda belopp. Dessa belopp skulle erläggas i tio delbetalningar, varav den första skulle erläggas när det första fordonet levererades och övriga nio när var och en av de sista nio levererades. Man kom överens om att vitena skulle sluta löpa den 1 oktober 2003, förutsatt att konsortierna (Siemens AG, Siemens SA och HSY) försåg OSE med motsvarande järnvägsmateriel. Konsortierna uppfyllde bara detta villkor till viss del, och OSE beräknade och begärde därför in vitesbeloppen för hela perioden.
Programavtal 39 – SD 39 (leverans av 24 elektriska lok): Vitena beräknades till och med den 31 december 2002 och angavs i ändringarna som fastställda belopp. Dessa belopp skulle erläggas i tio delbetalningar, varav den första skulle erläggas när det första fordonet levererades och övriga nio när var och en av de sista nio levererades. En vitesfri period beviljades som en förlängning av leveranstiden. Det vidtogs inga åtgärder i fråga om motsvarande järnvägsmateriel när det gäller PA 39 SD 39, men leveranstiden ändrades. OSE begärde in de vitesbelopp som fastställdes till och med den 31 december 2002 och drev in dem från konsortierna (Siemens AG, Siemens SA och HSY).
Programavtal 35 – SD 35 (leverans av 29 rälsbussar): Ingen vitesfri period beviljades, och OSE begärde och drev därför in vitesbeloppen. Det togs ut och begärdes in dröjsmålsränta på vitesbeloppen för den period då beloppen inte betalades.
- (¹²⁴) Fram till tidpunkten för Greklands skrivelse av den 5 oktober 2006 har ett belopp på 9 932 511,99 euro hållits inne, och ett belopp på 826 556 euro återstod att hållas inne.
- (¹²⁵) Konsortiet för programavtalet bestod av HSY, Siemens AG och ABB Daimler-Benz Transportation (Bombardier Transportation från och med den 1 maj 2001). Genomförandenivån för avtalet var 22,06 procent av det totala betalade slutpriset för HSY och 77,94 procent för de andra företagen.

- (¹²⁶) Avtalet reglerade också konfiguration och installation av ett automatiskt tågskydds- och identifikationssystem i femtio motorvagnståg. Enligt tidsplanen skulle arbetet vara färdigt i januari 2004. Styrelsen beslutade enhälligt i beslut nr 578/4/4-9-2002 att förlänga leveranstiden till den 19 maj 2004, eftersom dröjsmålet inte berodde på konsortiet. Arbetet blev till sist färdigt den 4 juni 2004. Enligt punkt 14 i programavtalet skulle vitena vid över-skridande av en överenskommen leveranstid börja löpa fyrtio dagar efter den avtalade leveranstiden och endast om dröjsmålet berodde på leverantören. Därför fanns det ingen anledning att införa vite och ränta till följd av detta dröjsmål.
- (¹²⁷) Av Greklands och HSY:s skrivelser (inklusive den första Deloitte-rapporten) är det inte helt klart om lånet från början angavs i grekiska drakmer eller i euro. I Greklands svar på inledningsbeslutet anges alla belopp i euro, och den angivna räntan baseras på tre månaders Euribor. I den första Deloitte-rapporten står det att lånet uppgick till 16,92 miljarder grekiska drakmer och att räntan baserades på Libor. Frågan kan klargöras i samband med kravförfarandet.
- (¹²⁸) TKMS och GNSH bifogade den andra Deloitte-rapporten till sin skrivelse av den 21 juni 2007. Tillägg C till rapporten är ett presentationsexemplar av förvärvsutredningen om Hellenic Shipyards SA med tillhörande kommenterad sammanfattning som sammanställts av Arthur Andersen och är daterat den 19 juni 2001. På sidan 7 i förvärvsutredningen analyserar man HSY:s utestående fordringar och förklarar att Strintzis Lines kortfristiga skulder inte kan drivas in förrän när fartygen levereras 2002. Det bekräftar att resten av köpeskillingen, bortsett från de begränsade förskottsbetalningar som vid den tidpunkten ändå redan hade betalats och inte kunde drivas in längre, inte kunde drivas in förrän fartygen levererades.
- (¹²⁹) De grekiska myndigheterna bekräftade i sina skrivelser av den 21 oktober 2004 och den 17 december 2004 i ärende CP 71/02 att HSY ansökte om driftsstöd på 9 procent för de två fartygen som godkändes av det behöriga ministeriet. De grekiska myndigheterna bekräftade emellertid att det inte betalades ut något stöd eftersom HSY inte färdigställde fartygen. Besluten om att bevilja stödet återkallades till sist. Åtgärd 13 c i utvidgningsbeslutet handlar om denna fråga.
- (¹³⁰) Se fotnot 127.
- (¹³¹) När det gäller möjligheten att driva in intäkter under kontraktets genomförande (dvs. före leverans) hänvisar kommissionen än en gång till det dokument som det refereras till i fotnot 128 i detta beslut, där det står att de kortfristiga skulderna i samband med kontrakten med OSE endast uppgick till 0,5 miljoner euro den 31 december 2000. Dessutom står det i dokumentet att dessa utestående fordringar kommer att kvittas mot respektive erhållen förskottsbetalning. Det visar att det vid den tidpunkten inte fanns några pengar att hämta från OSE.
- (¹³²) Den ursprungliga marginalen var 25 räntepunkter, vilket utökades till 125 räntepunkter från och med den 1 april 2000. Kommissionen utgår från den första Deloitte-rapporten.
- (¹³³) Enligt följande tidningsartikel påverkades verksamheten för fartygsreparationer inte i någon större utsträckning: "Contracts – Hellenic declares business as usual after Athens earthquake", *Lloyd's List International*, den 14 september 1999.
- (¹³⁴) Skrivelsen med Greklands synpunkter på inledningsbeslutet.
- (¹³⁵) Uppgift ur Greklands skrivelse av den 29 juni 2007.
- (¹³⁶) Den 19 maj 1999 omvandlades bankkrediten från US-dollar till euro.
- (¹³⁷) När det gäller möjligheten att få in pengar innan produkterna levereras hänvisar kommissionen till de dokument som det refereras till i fotnot 128 och fotnot 123. Förvärvsutredningen avser en period då de lån som granskas för närvarande har återbetalats. Det kan emellertid vara bra att förklara att det nästan inte går att få ut några pengar innan en produkt har levererats. Förvärvsutredningen visar till exempel att det den 31 december 2000 nästan inte gick att få ut några pengar från Strintzis, den grekiska flottan, OSE och ISAP.
- (¹³⁸) Se Meddelande från kommissionen om metoden för fastställande av referens- och diskonteringsränta (EGT C 273, 9.9.1997, s. 3).
- (¹³⁹) Denna balansräkning återfinns bland de dokument som TKMS och GNSH lämnat och som beskrivs i fotnot 128 i detta beslut.
- (¹⁴⁰) När det gäller ubåtar leder den grekiska statens villkor till att den första ubåten helt och hållet byggs i Kiel (Tyskland) medan de två följande ubåtarna monteras på HSY (se skäl 44 i detta beslut). Det hade med största sannolikhet varit billigare och effektivare att producera alla tre ubåtarna i Tyskland. Det hade också varit mer rationellt att låta HSY, som var ett företag i svårighet och som dessutom inte hade någon erfarenhet av ubåtar, ingå i konsortiet.

- (¹⁴¹) Vid något tillfälle måste dessa medel ha behövts för att täcka kostnaderna i samband med genomförandet av de berörda militära kontrakten. Vid detta tillfälle fanns det inte längre några medel för att finansiera HSY:s andra verksamheter. Med andra ord upphörde vid detta tillfälle en del av den fördel som staten gett HSY. Den återstående fördelen var att varvet under de föregående kvartalen hade haft gratis tillgång till medlen, samtidigt som företaget inte hade kunnat låna dessa pengar i en bank.
- (¹⁴²) Sidan 30 i skrivelsen av den 30 oktober 2006.
- (¹⁴³) Till exempel nämndes den mycket omfattande skuldavskrivningen för den militära verksamheten i beslut C 10/94 men bedömdes inte enligt reglerna om statligt stöd. Nedläggningskostnaderna för den militära verksamheten nämndes i beslut N 513/01 men bedömdes inte enligt reglerna om statligt stöd, och detsamma gäller för flera åtgärder i utvidgningsbeslutet.
- (¹⁴⁴) Till exempel står det i inbjudan att lämna bindande anbud om att förvärva aktier i Hellenic Shipyards SA av den 2 juli 2001 att om det skulle utdömas böter till följd av en eventuell överträdelse av EU:s regler om statligt stöd så skulle högstbjudande inte behöva betala dessa böter. Denna försäkran skulle också ha företrädde framför överlåtelsen av aktierna.
- (¹⁴⁵) I protokollet från mötet den 14 september 2001, som undertecknades av parterna, står det att man kommit överens om att EU:s godkännande är ett villkor för att det undertecknade avtalet ska träda i kraft. Parterna kom överens om att ETVA, om EU:s beslut skulle förseñas eller inte vara tillfredsställande, skulle åta sig att lämna en garanti till HDW-Ferrostaal för eventuella utestående frågor som rör EU när det gäller eventuella tidigare och nuvarande statliga subventioner i samband med HSY.
- (¹⁴⁶) Till exempel skriver Alpha Finance, som var statens och ETVA:s rådgivare, följande i en skrivelse av den 6 december 2001 som var adresserad till HDW och kopierades till Ferrostaal: Vi har av utvecklingsministeriet och ETVA fått i uppdrag att översända ETVA:s förslag till formulering i det garantibrev som ETVA ska lämna till HDW/Ferrostaal om klausul 1.2.3 i avtalet inte uppfylls. I faxmeddelanden av den 23 januari 2002, den 31 januari 2002 och den 8 mars 2002 skickade HDW synpunkter om den exakta formuleringen i garantin till Alpha Finance.
- (¹⁴⁷) Piraeus Bank har lämnat flera tidningsartiklar från perioden oktober 2001–maj 2002 som visar att regeringen var direkt inblandad i privatiseringen av HSY.

(¹⁴⁸) I skrivelsen av den 23 maj 2005 står följande:

Försäljningen av HSY företogs genom ett avnationaliseringsförfarande (lag 2001/1990). Det deklara-tionsförfarande som föregick, först, ingåendet av köpeavtalet av den 11 oktober 2001 och därefter, genomförandeavtalet (den 31 maj 2002) innehöll alla nödvändiga villkor för överlåtelsen och även den finansiella rådgivarens analys (från april 2001) samt inkomna anbud. Villkoret för garantin angavs under alla dessa stadier då alla intresserade parter (inklusive klaganden) hade tillgång till informationen.

Som också understryks i skrivelsen av den 17 december 2004 rör det sig således inte bara om ett juridiskt och finansiellt vanligt villkor, utan också om ett villkor som från början ingick i förhandlingarna om privatiseringen av varvet, och framför allt i form av ett avgörande och oeftergivligt villkor, utan vilket det inte hade varit möjligt att sälja aktierna i HSY. Som nämndes ovan är det karakteristiskt att detta villkor, med olika bestämmelser men alltid med samma syfte, dvs. att skäligen underlätta transaktionen i enlighet med marknadens regler, förekommer redan från privatiseringsförfarandets början i följande dokument:

Rådgivarens deklara-tion.

Inbjudan att lämna bindande anbud.

Erbjudandet om ett gemensamt inköpsföretag (finns dock inte med i deklara-tionen om att avstå från dess villkor). Förhandlingsdokumenten.

Aktieköpsavtalet av den 11 oktober 2001.

Den garantideklara-tion som finns med i tillägget till garantikontraktet av den 31 maj 2002 var från början således avsedd för anbudsgivaren och utgör därför inte statligt stöd till den slutliga köparen. Samma villkor skulle ha gällt för alla anbudsgivare eftersom det, som redan har nämnts, fanns med i avnationaliseringsförfarandet. Eftersom avnationaliseringsförfarandet inleddes i februari 2001 (vid en tidpunkt då den grekiska staten var huvudsaklig aktieägare i den då säljande banken ETVA) är det också uppenbart att staten, som säljare av ETVA till Piraeus Bank, också borde ha lämnat en egen garanti till köparen av statens aktier i ETVA (Piraeus Bank), vilket den faktiskt också gjorde, för den tillgång som var till salu, dvs. varvet, eftersom säljaren var tvungen att lämna en sådan garanti. Dessa garantier som, vilket redan har betonats, är tydligt och öppet angivna i alla avtalstexter i samband med avnationaliseringen, och framför allt i köpeavtalet av den 11 oktober 2001, är förknippade med den här typen av transaktion (försäljning av en definitiv tillgång), gäller alla anbudsgivare och innebär inga ytterligare fördelar för någon. Mot bakgrund av ovanstående framgår garantins verkliga natur (som ett nödvändigt villkor för transaktionen och ett vanligt villkor enligt reglerna på marknaden), samt dess bindande karaktär, utifrån alla de förfaranden som föregick privatiseringen, men även utifrån själva köpeavtalet av aktierna i HSY av den 11 oktober 2001, som därefter följdes av köpeavtalet för aktierna i ETVA av den 18 oktober 2001 och den första ändringen av avtalet mellan ETVA och den grekiska staten av den 18 mars 2002. Den grundläggande punkten är emellertid – och detta betonas verkligen – att villkoret för garantin finns med under hela avnationaliseringsförfarandet och inte anges för första gången efter det att avtalet ingåtts. Det "uppfanns" med andra ord inte i sista minuten, som klaganden vill visa och vars målsättning är att kringgå gemenskapsreglerna om statligt stöd.

Den grekiska staten, som säljare av aktierna i ETVA, borde överlåta sina aktier i ETVA till Piraeus Bank utan några förpliktelser, inte bara vid tecknandet av avtalet av den 18 oktober 2001 utan även enligt lagstiftningen. Med tanke på att Piraeus Bank inte var inblandad i HSY:s avnationaliseringsförfarande bör Piraeus Bank, i enlighet med lagstiftningen och handelsbruk, skyddas mot eventuella förpliktelser till följd av avtalet om överlåtelse av HSY, som Piraeus Bank inte var inblandad i. Den grekiska statens garanti av den 18 mars 2002 innebär just detta skydd. Garantin var självklar och laglig. Den grekiska staten lämnade garantin eftersom den hade en skyldighet att göra det enligt avtalet, eftersom den gentemot Piraeus Bank agerade som en avtalspart, dvs. som privat finansiär, och inte som en offentlig makt.

Kommissionen erinrar om att Grekland, när denna skrivelse skrevs, kommenterade Elefsis' anklagelse om att garantin utgjorde stöd till HDW/Ferrostaal och ville visa att garantin inte utgjorde någon selektiv fördel för HDW/Ferrostaal utan lämnades till alla anbudsgivare (inklusive Elefsis) som deltog i privatiseringen av HSY. Grekland som insåg att kommissionen kunde anse att garantin utgjorde stöd till HSY försökte i sina kommande skrivelser till kommissionen ifrågasätta att åtgärden kunde tillskrivas staten genom att påstå att garantin hade lämnats först i maj 2002, vilket går stick i stäv med de påståenden som gjordes i skrivelsen av den 23 maj 2005.

(¹⁴⁹) Som förklarades i skäl 59 i detta beslut fattades beslutet om privatiseringen av den berörda interministeriella privatiseringskommittén genom beslut nr 14/3-1-2001.

- (¹⁵⁰) Kommissionen erkänner att formuleringarna och strukturen i avtalet av den 20 mars 2002 är förvirrande. Enligt artikel 8.2.4 i avtalet av den 20 mars 2002 skulle staten, när det gäller det stöd som anges i artiklarna 3–6 i lag 2941/2001 (en beskrivning av denna lag finns i skäl 33 i detta beslut), betala Piraeus Bank 100 procent av det belopp som ETVA skulle betala till HDW/Ferrostaal. Artikel 8.2.4 i avtalet av den 20 mars 2002 gäller emellertid inte återbetalning av stöd som inte omfattas av artiklarna 3–6 i lag 2941/2001. Därför är artikel 8.2.1 tillämplig. Enligt denna artikel ska staten till Piraeus Bank bara betala 57,7 procent av det belopp som ETVA skulle betala till HDW/Ferrostaal. Kommissionen konstaterar dock att det enligt artikel 8.2.2 i avtalet, trots att en majoritet av aktierna i ETVA såldes till Piraeus Bank, är staten – och inte Piraeus Bank/ETVA – som ska sköta den pågående försäljningen av HSY. Enligt denna artikel, framför allt 8.2.2 d, garanterar staten att köparen (dvs. Piraeus Bank) inte ska lida någon skada till följd av privatiseringen av Hellenic Shipyards. Eftersom avtalet, som framgick av artikel 8.2.4 (och artikel 7.4 i avtalet av den 18 december 2001), byggde på antagandet att det snart skulle ske en sammanslagning av Piraeus Bank och ETVA så skulle statens åtagande i artikel 8.2.2 inte iaktas om staten till Piraeus Bank endast skulle betala 57,7 procent av det belopp som ETVA betalat till HDW/Ferrostaal. För att uppfylla åtagandet i artikel 8.2.2 – dvs. se till att Piraeus Bank inte lider någon skada till följd av försäljningen av HSY – så måste mekanismen i artikel 8.2.4 med andra ord gälla för alla fall av återbetalning av stöd och inte bara fall som rör återbetalning av stöd enligt lag 2941/2001.
- (¹⁵¹) Genom en skrivelse av den 28 maj 2002 rådgjorde Piraeus Bank med regeringen om formuleringen i den garanti som ETVA avsåg att lämna till HDW/Ferrostaal och begärde bekräftelse på att artikel 8.2.4 i avtalet av den 20 mars 2002 skulle gälla om garantin skulle återopas. Genom en skrivelse av den 31 maj 2002 gav regeringen sitt samtycke till att ETVA skulle lämna denna garanti och bekräftade att artikel 8.2.4 skulle gälla om garantin skulle återopas. Det innebär att även om staten enligt avtalet av den 20 mars 2002, stick i stäv med föregående slutsats, bara hade varit tvungen att till Piraeus Bank betala 57,7 procent av det belopp som ETVA betalat till HDW/Ferrostaal så har detta ändrats genom regeringens skrivelse av den 31 maj 2002, i vilken regeringen tydligt förklarar att mekanismen i artikel 8.2.4 i avtalet av den 20 mars 2002 (dvs. 100 procents ersättning) gäller.
- (¹⁵²) Som svar på kommissionens uttryckliga fråga i en skrivelse av den 12 februari 2008 bekräftade Grekland i sin skrivelse av den 3 mars 2008 att staten till Piraeus Bank skulle vara tvungen att betala hela (dvs. 100 procent och inte 57,7 procent) det belopp som ETVA betalat till HDW/Ferrostaal.
- (¹⁵³) Som förklarades vid bedömningen av åtgärd E7 ägde de anställda aktierna men hade inte betalat den köpeskilling som de borde ha betalat till ETVA.
- (¹⁵⁴) Se skäl 33 för en beskrivning av lagen.
- (¹⁵⁵) Mål C-334/99, Förbundsrepubliken Tyskland mot kommissionen, punkterna 133–141.
- (¹⁵⁶) Kommissionen konstaterar dessutom att såvitt den vet är inga av de lån och garantier som omfattas av artikel 296 förenliga med villkoren i avsnitt 3.1 i detta beslut. De skulle därför inte ha varit godtagbara för en investerare i en marknadsekonomi.
- (¹⁵⁷) Om man tar hänsyn till de ekonomiska aktörernas ovilja att ta risker så skulle de bara ha föredragit en försäljning av HSY framför en likvidation av företaget om det statistiskt sett var sannolikt att kostnaderna för garantin skulle vara betydligt lägre än 6 miljoner euro.
- (¹⁵⁸) Se skäl 33 för en beskrivning av lagen.
- (¹⁵⁹) Kommissionen har redan analyserat detta i utvidgningsbeslutet, framför allt i beskrivningen och bedömningen av åtgärd 18 a. Kommissionen noterar också att det står följande i den andra Deloitte-rapporten: När det gäller fördelningen av ersättningen mellan ett belopp som är avsett för en aktiekapitalökning och ett erbjudet pris för att förvärva befintliga aktier utifrån ett fastställt förhållande på 2:1 är klausul d ovan av vår erfarenhet från liknande transaktioner inte ett särskilt vanligt villkor. Med tanke på företagets stora operativa problem och försämrade finansiella ställning så anser vi att säljarna (och deras rådgivare) fattade ett både rationellt och rimligt beslut när de fastställde dessa villkor (s. 9–2). Kommissionen tolkar detta som en bekräftelse på att fördelningen av köpeskillingen var en rationell och rimlig begäran från staten om man tänker på att dess mål var att se till att HSY:s verksamhet kunde fortsätta på lång sikt (mål som offentlig myndighet) men inte om man tänker på att dess mål var att maximera intäkterna från försäljningen (mål som en investerare i en marknadsekonomi).
- (¹⁶⁰) Se fotnot 148.
- (¹⁶¹) Kommissionen påstår inte att alla de åtgärder som måste återbetalas enligt detta beslut hade identifierats vid en förvärvsutredning, men vissa av dem. TKMS/GNSH bifogade till sin skrivelse av den 21 juni 2007 några förvärvsutredningar som Arthur Andersen genomförde åt HDW/Ferrostaal 2001. Arthur Andersen förklarar i utredningarna att det inte är uteslutet att HSY har erhållit statligt stöd som bör återbetalas i framtiden.

- (¹⁶²) Eftersom ETVA och Grekland i det anbuds-material som delades ut till anbudsgivarna hade lovat att bevilja garantin så skulle det faktum att garantin inte nämndes som ett villkor i det anbuds-material som Elefsis delade ut inte ha hindrat Elefsis från att begära garantin längre fram under förhandlingarna.
- (¹⁶³) Denna punkt bekräftas i den andra Deloitte-rapporten, i vilken det påstås att HDW/Ferrostaal inte skulle ha köpt HSY om HDW/Ferrostaal hade varit tvunget att riskera att behöva återbetala det statliga stöd som HSY mottagit under tidigare år.
- (¹⁶⁴) Detta framgår av det sjunde direktivet om stöd till varvsindustrin och av dess struktur, där "Investeringsstöd" ingår i "Kapitel III Omstruktureringsstöd".
- (¹⁶⁵) Se den mycket stora skuldavskrivning som nämns i beslut C 10/94, betalningen av de nedläggningskostnader som nämns i beslut N 513/01 och allt det statliga finansiella stöd som omfattas av artikel 296 och som nämns i utvidgningsbeslutet.
- (¹⁶⁶) Till exempel när det gäller det statliga finansiella stöd som HSY fick och som inte var öronmärkt för att finansiera en viss verksamhet så har kommissionen gjort bedömningen att endast 25 procent av det statliga stödet gick till den civila verksamheten. Om bara 25 procent av det statliga stödet återkrävs så innebär det emellertid att endast 6,25 procent (dvs. 25 procent av 25 procent) av det statliga stödet faktiskt återkrävdes från den civila verksamheten. Det skulle inte återställa förhållandena till ursprungsläget för HSY:s civila verksamhet, eftersom den erhöll 25 procent av det statliga stödet och då bara skulle återbetala 6,25 procent.
- (¹⁶⁷) EUT L 140, 30.4.2004, s. 1.
-

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 8 juli 2008

om de åtgärder C 58/02 (f.d. N 118/02) som Frankrike har genomfört till förmån för Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM)

[delgivet med nr K(2008) 3182]

(Endast den franska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2009/611/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT
DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artiklar⁽¹⁾ ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

- (1) I en skrivelse av den 18 februari 2002 anmälde Frankrike till kommissionen ett förslag till omstruktureringsstöd till förmån för Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (nedan kallat SNCM)⁽²⁾, Anmälan kompletterades den 3 juli 2002⁽³⁾. Det anmälda omstruktureringsstödet bestod av ett kapitaltillskott på 76 miljoner euro till SNCM via Compagnie Générale Maritime et Financière (nedan kallat CGMF)⁽⁴⁾.
- (2) I en skrivelse av den 19 augusti 2002 underrättade kommissionen de franska myndigheterna om sitt beslut att genom tillämpning av artikel 88.2 i EG-fördraget inleda ett formellt granskningsförfarande enligt artikel 6 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget⁽⁵⁾.
- (3) Den 8 oktober 2002⁽⁶⁾ översände de franska myndigheterna sina synpunkter på kommissionens beslut av den 19 augusti 2002⁽⁷⁾.
- (4) På de franska myndigheternas begäran hölls arbetsmöten med kommissionen den 24 oktober 2002, 3 december 2002 och 25 februari 2003.
- (5) Inom ramen för inledandet av förfarandet har kommissionen erhållit synpunkter från två företag, nämligen Corsica Ferries France (nedan kallat CFF) den 8 januari 2003⁽⁸⁾ och koncernen Stef-TFE den 7 januari 2003, samt från olika franska lokala och regionala myndigheter

den 18 december 2002 och den 9 och 10 januari 2003. I skrivelser av den 13 och 16 januari och den 5 och 21 februari 2003 översände kommissionen dessa synpunkter till Frankrike för kommentarer.

- (6) De franska myndigheterna översände sina kommentarer om synpunkterna från CFF och Stef-TFE till kommissionen den 13 februari 2003⁽⁹⁾ och 27 maj 2003⁽¹⁰⁾.
- (7) Den 16 januari 2003 översände kommissionen en begäran om kompletterande upplysningar. De franska myndigheterna svarade den 21 februari 2003.
- (8) I en skrivelse av den 10 februari 2003⁽¹¹⁾ redogjorde de franska myndigheterna för varför stödprojektet till fullo uppfyllde gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter⁽¹²⁾ (nedan kallade 1999 års riktlinjer).
- (9) Den 25 februari 2003⁽¹³⁾ översände de franska myndigheterna på kommissionens begäran en kopia av aktieägaravtalet mellan SNCM och koncernen Stef-TFE.
- (10) I sitt beslut 2004/166/EG av den 9 juli 2003 (nedan kallat 2003 års beslut)⁽¹⁴⁾ godkände kommissionen, under vissa villkor, beviljandet av ett omstruktureringsstöd till förmån för SNCM i form av två kapitaltillskott, ett kapitaltillskott på 66 miljoner euro och ett kapitaltillskott på högst 10 miljoner euro beroende på nettobehållningen från den avyttring av anläggningstillgångar som skulle ske efter antagandet av 2003 års beslut.
- (11) Den 13 oktober 2003 väckte CFF talan om ogiltigförklaring av 2003 års beslut vid Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt (nedan kallad förstainstansrätten) (mål T-349/03).
- (12) Den 8 september 2004 beslutade kommissionen att tillåta de ändringar som Frankrike hade begärt den 23 juni 2004, dvs. att byta ut fartyget *Aliso* mot fartyget *Asco* i den förteckning över fartyg som SNCM hade tillstånd att använda enligt 2003 års beslut, och att försäljningen av fartyget *Aliso* i stället för *Asco* inte innebar att det omstruktureringsstöd som beviljades i 2003 års beslut var oförenligt med den gemensamma marknaden⁽¹⁵⁾.

- (13) I sitt beslut av den 16 mars 2005 (nedan kallat 2005 års beslut) godkände kommissionen en andra utbetalning av omstruktureringsstöd på 3,3 miljoner euro, vilket gjorde att det totala beviljade omstruktureringsstödet uppgick till 69 292 400 euro.
- (14) I sin dom av den 15 juni 2005 i mål T-349/03 ogiltigförklarade förstainstansrätten 2003 års beslut på grund av en felaktig bedömning av vad som ska anses utgöra absolut nödvändigt stöd. Till följd av denna dom fick kommissionen börja om med det formella granskningsförfarande som inleddes genom beslutet av den 19 augusti 2002, och besluten av den 8 september 2004 och 16 mars 2005, som grundades på 2003 års beslut, upphävdes.
- (15) Den 25 oktober 2005⁽¹⁶⁾ översände de franska myndigheterna upplysningar om företagens finansiella situation efter anmälan om omstruktureringsplanen den 18 februari 2002.
- (16) Den 17 november 2005⁽¹⁷⁾ översände de franska myndigheterna upplysningar om uppdateringen av 2002 års omstruktureringsplan och rekonstruktionen av SNCM:s egna kapital⁽¹⁸⁾.
- (17) Den 15 mars 2006 översände de franska myndigheterna en marknadsöversikt, affärsplanen (intäktsdelen) och den preliminära resultaträkningen till kommissionen⁽¹⁹⁾. Ytterligare handlingar översändes till kommissionen den 28 mars 2006 och 7 april 2006⁽²⁰⁾. I den sistnämnda skrivelsen uppmanade de franska myndigheterna dessutom kommissionen att beakta att en del av 2002 års omstruktureringsstöd, nämligen det belopp på 53,48 miljoner euro som utgjorde ersättning för trafikplikten, inte skulle anses utgöra en åtgärd inom ramen för en omstruktureringsplan utan att det enligt rättspraxisen från domen i målet *Altmark*⁽²¹⁾ över huvud taget inte skulle ses som ett stöd eller som en åtgärd som ska betraktas separat och oberoende av omstruktureringsplanen i enlighet med artikel 86.2 i EG-fördraget.
- (18) Den 21 april 2006 mottog kommissionen en anmälan om en föreslagen koncentration, genom vilken företagen Veolia Transport (nedan kallat VT)⁽²²⁾ och Butler Capital Partners (nedan kallat BCP) skulle få gemensam kontroll över företaget SNCM⁽²³⁾, i enlighet med artikel 4 i rådets förordning (EG) nr 139/2004⁽²⁴⁾. I ett beslut av den 29 maj 2006 godkände kommissionen koncentrationen⁽²⁵⁾.
- (19) Den 21 juni 2006⁽²⁶⁾ översände de franska myndigheterna utlåtandet av den 26 maj 2006 från ministeriet för ekonomi-, finans- och industrifrågor, i vilket företaget CGMF:s ekonomiska verksamhet godkändes, dekret nr 2006-606 av den 26 maj 2006 om överföring av SNCM till den privata sektorn samt utlåtandet av den 26 maj 2006 om godkännande av SNCF:s ekonomiska verksamhet.
- (20) Upplysningarna om den allmänna trafikplikten och socialt stöd till Korsikatrafikerna översändes till kommissionen den 7 juni 2006⁽²⁷⁾.
- (21) Den 13 september 2006 beslutade kommissionen att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 i EG-fördraget avseende de nya åtgärder som vidtagits till förmån för SNCM inom ramen för den omstruktureringsplan som anmäldes 2002⁽²⁸⁾ (nedan kallat 2006 års beslut).
- (22) Den 16 november 2006 översände Frankrike sina synpunkter på 2006 års beslut⁽²⁹⁾.
- (23) Eftersom vissa berörda parter begärde en förlängning med en månad av den tidsfrist inom vilken de måste inkomma med sina synpunkter⁽³⁰⁾ beslutade kommissionen att förlänga denna frist för samtliga berörda parter⁽³¹⁾.
- (24) Kommissionen har erhållit synpunkter från CFF⁽³²⁾ och STIM d'Orbigny (nedan kallat STIM)⁽³³⁾, vilka vidarebefordrades till de franska myndigheterna i en skrivelse av den 20 februari 2007. En tredje berörd part har också inkommit med synpunkter, som också vidarebefordrades till de franska myndigheterna, men drogs tillbaka den 28 maj 2008.
- (25) De franska myndigheterna översände sina synpunkter på den tredje berörda partens kommentarer den 30 april 2007⁽³⁴⁾.
- (26) Som komplettering till sina upplysningar av den 15 juni 2007 och 30 november 2007 ingav CFF den 20 december 2007 ett klagomål mot det statliga stödet till SNCM. Klagomålet rörde artikel 3 i det nya avtal om allmän trafikplikt som undertecknades i juni 2007 mellan Korsika och företagsgruppen Compagnie Méridionale de Navigation-SNCM för 2007-2013. Enligt CFF skulle denna klausul ge SNCM nya ekonomiska resurser i storleksordningen 10 miljoner euro för 2007. Eftersom kapitaltillskottet till SNCM för att uppfylla trafikplikten inte har anmälts till kommissionen anser CFF dessutom att det utgör ett olagligt statligt stöd.
- (27) Vissa upplysningar översändes till kommissionen efter utgången av den frist som först fastställdes till den 13 februari 2007⁽³⁵⁾. Kommissionen underrättade de berörda parterna om sitt beslut att förlänga fristen för synpunkter från tredje part till den 14 mars 2008.
- (28) Den 26 mars 2008 översände kommissionen berörda tredje parters synpunkter till Frankrike som inkom med sina kommentarer den 28 mars 2008, 10 april 2008 och 28 april 2008.

2. IDENTIFIERING AV MOTTAGAREN AV DE ÅTGÄRDER SOM OMFATTAS AV DETTA BESLUT

- (29) Mottagaren av de åtgärder som omfattas av detta beslut är Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM). Företaget består av flera dotterbolag inom sjöfartssektorn och bedriver sjöfartstransport av passagerare, fordon och tungt gods mellan Frankrike och Korsika, Italien (Sardinien) och Nordafrika (Algeriet och Tunisien).
- (30) SNCM är ett aktiebolag som bildades 1969 genom sammanslagningen av Compagnie Générale Transatlantique och Compagnie de Navigation Mixte, vilka båda bildades 1850. När det bildades fick företaget namnet Compagnie Générale Transméditerranéenne, men 1976 bytte det namn det till Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée, efter det att Société Nationale des Chemins de Fer (SNCF) gått in med kapital. Den franska regeringen hade valt ut företaget för att knyta Korsika närmare till fastlandet, vilket innebar att man anpassade sjöfartspriserna till SNCF:s priser för järnvägstrafiken, på grundval av ett avtal som ingicks den 31 mars 1976 för en period på 25 år. Compagnie Générale Transatlantique hade redan, genom ett avtal som ingicks den 23 december 1948, fått i uppdrag att sköta trafiken till och från Korsika.
- (31) När kapitaltillskottet anmäldes 2002 ägdes SNCM till 20 % av SNCF och till 80 % av CGMF. Vid det första kapitaltillskottet till SNCM den 30 maj 2006 (se skäl 18) förfogade BCP och VT över 38 % respektive 28 % av SNCM:s kapital, medan CGMF förfogade över 25 % (9 % av kapitalet har avsatts till löner).
- (32) SNCM:s viktigaste dotterbolag är Compagnie Méridionale de Navigation (nedan kallat CMN)⁽³⁶⁾, Compagnie Générale de Tourisme et d'Hôtellerie (CGTH)⁽³⁷⁾, Aliso Voyage⁽³⁸⁾, Sud-Cargos⁽³⁹⁾, Société Aubagnaise de Restauration et d'Approvisionnement (SARA)⁽⁴⁰⁾, Ferry-tour⁽⁴¹⁾ och Les Comptoirs du Sud⁽⁴²⁾.
- (33) Efter avyttringen av höghastighetsfartygen *Aliso* i september 2004 och *Asco*⁽⁴³⁾ i maj 2005 består SNCM:s flotta av tio fartyg (fem bilfärjor⁽⁴⁴⁾, fyra kombinerade last- och passagerarfartyg⁽⁴⁵⁾ och ett höghastighetsfartyg som huvudsakligen används på turer från Nice⁽⁴⁶⁾), varav det äger sju⁽⁴⁷⁾.
- (34) För att vara uttömmande bör det framhållas att den reguljära sjöfarten mellan det franska fastlandet och Korsika sedan 1948 ombesörjs genom allmän trafikplikt. SNCM och CMN var koncessionshavare av denna tjänst mellan 1976 och slutet av 2001, enligt ett ramavtal som ursprungligen slöts för en period på 25 år. Enligt gäl-

lande gemenskapsbestämmelser⁽⁴⁸⁾ och efter ett anbuds-förfarande på EU-nivå⁽⁴⁹⁾, som Korsika⁽⁵⁰⁾ tog initiativ till, tog SNCM och CMN tillsammans hem kontraktet, enligt vilket de mot ekonomisk ersättning ska uppfylla den allmänna trafikplikten för trafiken mellan Marseille och Korsika under perioden 2002–2006.

- (35) Eftersom trafikplikten upphörde i slutet av 2006 genomfördes en ny upphandling på EU-nivå av ovanstående allmänna sjöfartstjänster⁽⁵¹⁾. Kontraktet tilldelades konsortiet SNCM–CMN från och med den 1 maj 2007 till och med den 31 december 2013, mot en ersättning på ca 100 miljoner euro per år.
- (36) Samtidigt ålades samtliga företag som trafikerade ön från Toulon och Nice en viss turtäthet. Från 2002 och fram till 2013 omfattas på dessa linjer den korsikanska befolkningen och även andra kategorier passagerare av socialt stöd som har införts i enlighet med kommissionens beslut av den 2 juli 2002⁽⁵²⁾ och 24 april 2007⁽⁵³⁾.

3. KONKURRENSSITUATIONEN

- (37) SNCM:s huvudsakliga verksamhet är att bedriva passagerar- och godstrafik på två distinkta marknader: mellan franska fastlandet och Korsika och mellan Frankrike och Nordafrika. Därutöver har företaget även viss trafik till Italien och Spanien.

3.1 Förbindelsen med Korsika

Passagerartrafik

- (38) Passagerartrafiken till och från Korsika karakteriseras av att den är starkt säsongsbunden. Turtätheten under högsäsong är tio gånger högre än under den minst trafikerade månaden, vilket kräver att rederierna har en flotta som kan klara sådana toppar. Juli och augusti står för hälften av alla intäkter. Även under högsäsongen råder det obalans när det gäller vilken riktning passagerarna reser i. I juli är avgångarna till kontinenten fulla, men fartygen går nästan tomma tillbaka. Det gör att fartygens genomsnittliga beläggning utslaget på hela året är relativt låg.
- (39) SNCM är den operatör som traditionellt sett har bedrivit trafik mellan Korsika och det franska fastlandet. Två tredjedelar av trafiken sker mellan Marseille och Korsika inom ramen den allmänna trafikplikten, medan den återstående tredjedelen av verksamheten består av trafik från och till andra destinationer (Nice–Korsika, Toulon–Korsika och internationella förbindelser till Sardinien eller Nordafrika).

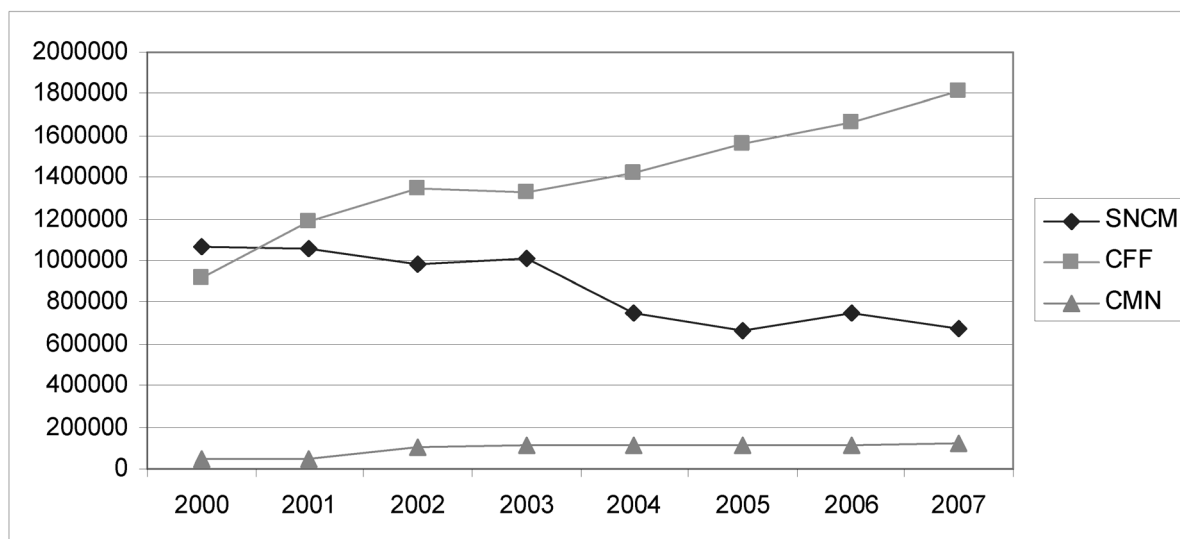
(40) SNCM hade länge en monopolställning inom sin huvudverksamhet. Sedan 1996 har det utsatts för en konkurrens som har utvecklats mycket snabbt. Företaget Corsica Ferries France (CFF) är i dag faktiskt den dominerande aktören när det gäller förbindelserna mellan det franska fastlandet och Korsika, och dess marknadsandel fortsätter att växa. Trots att man bara har funnits på marknaden sedan 1996 har CFF:s passagerartrafik ökat med [...] (*) per år mellan 2000 och 2005, och denna tillväxt fortsätter. I dag tar nästan [...] passagerare som färdas mellan det franska fastlandet och Korsika en av CFF:s färjor,

medan endast [...] använder en av SNCM:s färjor. Reserande [...] passagerare reser med CMN.

(41) Den ställning på marknaden som CFF har uppnått på bara sju år speglas även av det totala antalet passagerare som varje år transporteras mellan det franska fastlandet och Korsika. I diagrammet nedan framgår det att CFF:s marknadsandel har gått från 45 % 2000 till [...] % 2007 och SNCM:s marknadsandel från 53 % till [...] % under samma period, vilket motsvarar en skillnad på över en miljon passagerare.

Diagram 1

Antalet transporterade passagerare per säsong (maj–september) mellan det franska fastlandet och Korsika – säsongerna 2000–2007



Källa: Korsikas regionala transportobservatorium

(42) Övriga mindre konkurrenter till SNCM som trafikerar Korsika är Compagnie Méridionale de Navigation (CMN), Moby Lines, Happy Lines och TRIS.

tet 2007 ger hopp om att företaget ska bli lönsamt igen även om det har förlorat en stor del av marknaden till sin enda konkurrent, vars marknadsandel i dag är avsevärt större.

(43) De senaste två åren har SNCM:s utbud och marknadsandel för förbindelserna med Korsika minskat. Utbudet har minskat med [...] % (– [...] % för avgångarna från Nice och – [...] % för avgångarna från Marseille).

(45) Marknaden för passagerartrafiken mellan det franska fastlandet och Korsika har ökat med i genomsnitt 4 % de senaste 15 åren och denna tillväxt ser ut att fortsätta. Trafiken spås öka med [...] % även under 2008, medan ökningen de följande åren spås bli något lägre. Ändå verkar inga nya aktörer vilja in på marknaden. När Korsikas transportkontor gick ut med sitt anbuds-förfarande om tilldelning av den allmänna trafikplikten för förbindelsen med vissa hamnar i Korsika under perioden 2007–2013 kom det inte in anbud från några andra än CFF och SNCM-CMN, trots att det gick att lämna in anbud för en enskild linje.

(44) Den fortsatta minskningen av företagets marknadsandel visar emellertid att det går mycket långsamt att återupprätta passagerarnas förtroende, som allvarligt skadades av strejkerna och arbetsmarknadskonflikterna 2004 och 2005, framför allt i samband med privatiseringen av företaget. Detta är en förutsättning för att den sjunkande marknadsandel som SNCM har upplevt de senaste åren ska kunna bromsas. Det förbättrade ekonomiska resulta-

(46) SNCM:s huvudsakliga konkurrent, CFF, har kraftigt ökat sitt utbud från 500 000 till [...] miljoner platser mellan 1999 och 2007 (varav en ökning med [...] % mellan 2006 och 2007), vilket gör det möjligt för bolaget att öka sin trafik (från [...] miljoner 2005 till [...] miljoner 2007) och sin marknadsandel. Trots detta har CFF strukturellt sett en lägre beläggningsgrad än SNCM, vilket motsvarar en skillnad på [...] procentandelar 2007. För SNCM ökade beläggningsgraden 2007 till [...] %, vilket är normalt med tanke på hur starkt säsongsbetonad marknaden är (se ovan).

Godstrafiken

(47) När det gäller godstrafiken till och från Korsika stod SNCM 2005 för ca [...] % av marknaden Marseille/Toulon till Korsika.

(48) När det gäller godstrafiken i allmänhet (icke beledsagat gods), har SNCM och CMN i praktiken ett monopol. Inom ramen för avtalet om allmän trafikplikt upprätthåller de två företagen frekventa förbindelser mellan Marseille och samtliga korsikanska hamnar.

(49) När det gäller beledsagade släpvagnar som lastats på färjorna, och som totalt svarar för 24 % av den allmänna godstrafiken mätt i löpmeter, råder konkurrens mellan samtliga företag som bedriver passagerartrafik. SNCM och CMN innehar även majoriteten av denna förbundna trafik. De andra företagen, särskilt Corsica Ferries, har 10 %, dvs. 2 % av den totala marknaden.

(50) När det gäller beledsagade lastbilar⁽⁵⁴⁾ som lastats på färjorna (cirka 24 % av godstrafiken i allmänhet 2003), har SNCM och CMN också en majoritet av marknaden. Från och med 2002 ingår denna typ av trafik emellertid även i CFF:s utbud och CFF har nu cirka [...] % av marknaden.

3.2 Förbindelserna med Nordafrika

(51) Tunisien och Algeriet utgör en viktig marknad med cirka 5 miljoner passagerare. Flyget dominerar men sjötransporterna står för cirka 15 % av trafiken. Algeriet är med sina 560 000 passagerare en betydelsefull sjöfartsmarknad, medan Tunisien med sina 250 000 passagerare är en betydligt mindre marknad.

(52) Marknaden för sjötransporter mellan Frankrike och Nordafrika har stadigt växt de senaste åren, och ökningen uppgår till 13 % mellan 2001 och 2005. Med tanke på den ökande turismen i denna region förutspås det att sjötransporterna kommer att ha en årlig ökningstakt på 4 % fram till 2010.

(53) I Algeriet är SNCM den näst största aktören på marknaden efter det statliga algeriska företaget Entreprise Nationale de Transport Maritime de Voyageurs (ENTMV). SNCM:s andel av marknaden har gått från 24 % 2001 till [...] % 2005.

(54) I Tunisien är SNCM den näst största aktören på marknaden efter Compagnie Tunisienne de Navigation (CTN). Även om SNCM sedan 2001 har förlorat marknadsandelar till CTN, och gått från 44 % till [...] % 2004, förbättrades ändå situationen 2005 ([...] %).

4. BESKRIVNING AV DE ÅTGÄRDER SOM OMFATTAS AV DETTA BESLUT

4.1 Kapitaltillskottet till SNCM 2002

4.1.1 Beskrivning

(55) Efter kommissionens beslut av den 17 juli 2002 om beviljande av undsättningsstöd till SNCM⁽⁵⁵⁾ anmälde de franska myndigheterna den 18 februari 2002 ett förslag till omstruktureringsstöd till förmån för SNCM, via dess moderbolag CGMF, på 76 miljoner euro, varav 46 miljoner euro för omstrukturering⁽⁵⁶⁾. Syftet med kapitaltillskottet var att öka SNCM:s egna kapital från 30 miljoner euro till 106 miljoner euro.

(56) I enlighet med 1999 års riktlinjer översände de franska myndigheterna en omstruktureringsplan⁽⁵⁷⁾ för SNCM som bestod av fem punkter:

i) Minskning av antalet överfarter och omställning av företagets fartyg till andra linjer (minskade förbindelser med Korsika och ökade förbindelser med Nordafrika)⁽⁵⁸⁾.

ii) Minskning av företagets flotta med fyra fartyg som skulle ge 21 miljoner euro i likvida medel.

iii) Avyttring av vissa anläggningstillgångar.

iv) Personalnedskärningar⁽⁵⁹⁾ med cirka 12 %, som tillsammans med en rimlig lönepolitik skulle göra det möjligt att minska kostnaderna för ombordpersonalen från 61,8 miljoner euro 2001 till i genomsnitt [...] miljoner euro under perioden 2003–2006, samt minska kostnaderna för landpersonalen från 50,3 miljoner euro 2001 till [...] miljoner euro under samma period.

v) Nedläggning av två av företagets dotterbolag, Compagnie Maritime Toulonnaise och Corsica Marittima, vars kvarvarande verksamhet kommer att övertas av SNCM.

(57) Efter kommissionens synpunkter i beslutet av den 19 augusti 2002 beskrev de franska myndigheterna i en skrivelse av den 31 januari 2003 hur följande punkter i omstruktureringsplanen hade förbättrats:

- Fastare åtaganden avseende lönepolitiken.
- En plan för att minska kostnaderna för insatsförbrukningen.
- Ett åtagande om att SNCM inte tänker starta ett pris-krig med sina konkurrenter om trafiken till Korsika.

(58) När det gäller den sista punkten preciserade de franska myndigheterna att "SNCM gör detta åtagande utan för-

behåll, eftersom företaget anser att ett pris-krig varken skulle vara förenligt med företagets strategiska ställning, ligga i företagets intresse (eftersom det skulle minska dess intäkter), eller överensstämma med företagets normala praxis och know-how".

(59) I sin omstruktureringsplan presenterade de franska myndigheterna en mer detaljerad finansiell modell för perioden 2002–2007, grundad på det valda medianscenariot, genom att utgå från en rad olika variabler⁽⁶⁰⁾. De finansiella prognoserna indikerar bland annat en återgång till positiva rörelseresultat från och med 2003.

Tabell 1

Finansiell modell för perioden 2002–2007

[miljoner EUR]

	2000	2001	2002	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	Resultat	Resultat	Plan	Resultat	Plan	Plan	Plan	Plan	Plan
Omsättning	204,9	204,1	178	205,8	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Driftstöd	85,4	86,7	74,5	77,7	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Rörelseresultat	- 14,7	- 5,1	1,2	- 5,8	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Nettoresultat	- 6,2	- 40,4	23	4,2	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Eget kapital	67,5	29,7	119	33,8	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Finansiella nettoskulder (utom leasing)	135,8	134,5	67,7	144,8	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Finansiellt resultat					(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Rörelseresultat/omsättning + bidrag	- 5 %	- 2 %	0 %	- 2 %	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Eget kapital/skuld i balansräkningen	50 %	22 %	176 %	23 %	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

Siffrorna för 2000 och 2001 har hämtats från SNCM:s årsredovisning 2001.

(60) Kapitelltillskottet på 76 miljoner euro och den återställning av lönsamheten som förväntas från och med 2003, torde enligt de franska myndigheterna göra det möjligt att på kort sikt (2003) öka det egna kapitalet från nuvarande 30 miljoner euro till 120 miljoner euro, och därefter till [...] miljoner euro i slutet av den period som omfattas av planen (2006–2007). Därmed kommer det att vara möjligt att minska den finansiella skulden från 145 miljoner euro 2002 till [...] respektive [...] miljoner euro mellan 2003 och 2005. Under planens sista år beräknas företagets skuldsättning öka, beroende på att ett eller två självägda fartyg byts ut.

(61) De franska myndigheterna har även överlämnat en känslighetsanalys av de förväntade resultaten baserat på olika arbetshypoteser för trafiken på de olika linjerna. De olika simuleringarna visar att SNCM i samtliga tre fall bör kunna bli lönsamt igen.

4.1.2 Fastställande av kapitaltillskottets storlek

- (62) Den metod som de franska myndigheterna har använt sig av ⁽⁶¹⁾ för att fastställa kapitaltillskottets storlek innebär att finansieringsbehovet beräknas utifrån den genomsnittliga andelen eget kapital i förhållande till de finansiella skulderna för fem europeiska rederier under år 2000. Även om balansräkningarna för dessa företag skiljer sig kraftigt åt, har de franska myndigheterna utgått från ett medelvärde på 79 %. De franska myndigheterna hävdar att den finansiella modellen leder till ett medelvärde på 77 % under perioden 2002–2007 med ett eget kapital som kommer att uppgå till 169 miljoner euro 2007. En sådan nivå på det egna kapitalet bör uppnås genom ett kapitaltillskott på 76 miljoner euro och naturligtvis genom att åtgärderna i omstruktureringsplanen lyckas.

4.2 Åtgärder efter kapitaltillskottet 2002

4.2.1 Preliminära anmärkningar

- (63) Kapitaltillskottet och 2002 års omstruktureringsplan gav inte de förväntade resultaten, och från och med 2004 förvärrades SNCM:s ekonomiska och finansiella situation ytterligare. Till detta bidrog både interna faktorer (konflikter på arbetsmarknaden, produktivitetsmål som inte uppfylldes tillräckligt och för sent, samt förlorade marknadsandelar) och faktorer utom SNCM:s kontroll (att Korsika blev mindre attraktivt som resmål, att CFF tog marknadsandelar, att staten brast i sin styrelse av företaget ⁽⁶²⁾ samt ökade bränslekostnader.
- (64) Således uppgick SNCM:s rörelseresultat till – 32,6 miljoner euro 2004 och – 25,8 miljoner euro 2005. Nettoresultatet uppgick till – 29,7 miljoner euro 2004 och – 28,8 miljoner euro 2005.
- (65) SNCM:s försämrade ekonomiska och finansiella situation tvingade de franska myndigheterna att avyttra fler anläggningstillgångar än vad som angavs i 2002 års omstruktureringsplan eller krävdes i 2003 års beslut samt inleda ett förfarande för att söka privata partner.

Tabell 2

Förteckning över anläggningstillgångar som SNCM har avyttrat sedan 2002 ⁽⁶³⁾

	Nettobehållning	Datum
Avyttringar som föreslogs i anmälan 2002 (i euro)	25 165 000	
Aliso (ersätts av Asco, enligt kommissionens beslut av den 8 september 2004)	(...)	30.9.2004
Napoléon	(...)	6.5.2002
Monte Rotondo	(...)	31.7.2002
Liberté	(...)	27.1.2003
Hela fastigheten Schuman	(...)	20.1.2003
Ytterligare avyttringar som kommissionens föreskrev i sitt beslut av den 9 juli 2003 (i euro)	5 022 600	
SCI Espace Schuman	(...)	24.6.2003
Southern Trader	(...)	22.7.2003
Someca	(...)	30.4.2004
Amadeus	(...)	12.10.2004
CCM	[...] (!)	—

	Nettobehållning	Datum
Ytterligare avyttringar efter beslutet i juli 2003 (i miljoner euro)	12,6	
Asco	(...)	24.5.2005
Sud Cargos	(...)	15.9.2005
Försäljning av SNCM:s fastighetsinnehav (tidigare använt av SNCM:s personal)	(...)	september 2003 till 2006
Totalt (i miljoner euro)	42,385	
⁽¹⁾ [...]		

4.2.2 Åtgärder efter 2002 års kapitaltillskott

(66) Efter ett öppet och villkorslöst anbudsförfarande ⁽⁶⁴⁾ ingicks slutligen ett avtal mellan staten, BCP och VT den 13 oktober 2005, under en mycket svår social och ekonomisk period. VT bedriver själva trafiken för SNCM (aktieinnehav på 28 %), medan BCP är referensaktieägare med ett aktieinnehav på 38 %. Staten har åtagit sig att behålla 25 % av aktierna i företaget ⁽⁶⁵⁾, främst för de anställdas skull. BCP och VT upprättade en affärsplan för SNCM som överlämnades till Europeiska kommissionen den 7 april 2006.

Innehållet i samförståndsavtalet

(67) Den 16 maj 2006 ingicks ett samförståndsavtal mellan parterna (BCP, VT och CGMF), enligt vilket 75 % av SNCM:s kapital skulle överlätas till privata investerare).

(68) I avsnitt II i samförståndsavtalet föreskrivs att CGMF åtar sig att godkänna, teckna och helt frigöra en ökning av SNCM:s kapital med totalt 142,5 miljoner euro.

(69) Efter kapitaltillskottet föreskrivs det att SNCM:s sociala kapital ska minskas genom annullering av alla aktier utöver den andel som ett börsnoterat företag enligt lag måste ha.

(70) Utöver att öka kapitalet åtar sig CGMF att ställa 38,5 miljoner euro till SNCM:s förfogande i form av ett förskott till företagets löpande konto. Detta förskott till företagets löpande konto, som ska överföras till SNCM via en förvaltare (banken CIC), är avsett att finansiera den del av kostnaderna som bärs av "av välvilja", som ett komplement till de lagstadgade och avtalsmässiga beloppen om de privata förvärvarna skulle besluta sig för att upprätta en personalnedskärningsplan ⁽⁶⁶⁾. Utbetalningen av kompensationen kommer att ske utöver de ersättningar som erhålls till följd av tillämpade lagar och avtal. Den kommer att utbetalas på individuell basis och till ett

nominellt värde som motsvarar den personal som har lämnat företaget och vars anställningsavtal har sagts upp.

(71) Utöver detta anges i avsnitt III i samförståndsavtalet att CGMF till de privata förvärvarna ska avyttra aktier motsvarande 75 % av bolagets totala aktiekapital och [...] för att finansiera den del av den sociala åtgärdsplanen som går utöver avtalsmässiga och lagstadgade skyldigheter.

(72) I avsnitt III i samförståndsavtalet anges dessutom att förvärvarna och CGMF gemensamt och parallellt ska teckna nya aktier till ett värde av totalt 35 miljoner euro och att BCP/VT ska sätta in 8,75 miljoner euro på SNCM:s löpande konto så att företaget kan klara sina likviditetsproblem. I punkt III.2.7 i samförståndsavtalet föreskrivs att värdet på CGMF:s aktier alltid ska vara lika med det initiala nominella värdet ökat med [...] % av deras nominella frigjorda värden multiplicerat med J/365, där J är antalet dagar sedan realiseringen, med avdrag för eventuella uttagna belopp (exempelvis utdelningar). Dessa villkor gäller inte om företaget saneras eller tvingas till likvidation.

(73) Samförståndsavtalet (avsnitt III.5) innehåller en klausul om att häva avyttringen av SNCM, som även förvärvarna kan återropa, om en av följande händelser gör att man kan ifrågasätta trovärdigheten i deras affärsplan och att de ska kunna återställa lönsamheten för företaget:

— Inget kontrakt tilldelas för den allmänna trafikplikten för förbindelsen med Korsika från och med den 1 januari 2007 [...].

— Ett negativt beslut från kommissionen eller en dom från förstainstansrätten eller EG-domstolen, exempelvis ett nej till att bedriva verksamheten eller föreskrivandet av villkor med en avgörande inverkan på företags värdet. [...].

(74) I avsnitt VII i samförståndsavtalet anges att CGMF ska överta en del av SNCM:s sociala åtaganden för pensionskostnader med ett belopp som beräknas till 15,5 miljoner euro räknat från övertagandet av företagens egendom.

(75) Hur företaget ska styras preciseras i avsnitt IV i samförståndsavtalet. Det sätt som SNCM leds på ska ändras så att företaget omvandlas till ett aktiebolag med begränsat personligt ansvar. Bolagsstyrelsen ska bestå av 10, därefter 14 ledamöter. Under en övergångsperiod ska staten tillsätta styrelsens ordförande. Om SNCM tilldelas ansvaret för den allmänna trafikplikten ska styrelsens ordförande bytas ut mot en företrädare för BCP. Vd:n ska ansvara för den operativa ledningen av SNCM.

(76) Den 26 maj 2006 fastställde den franska regeringen avyttringen av SNCM i enlighet med ovanstående villkor.

Åtgärderna

(77) Mot bakgrund av ovanstående innehåller samförståndsavtalet tre typer av statliga åtgärder som motiverar en undersökning av huruvida åtgärderna är förenliga med gemenskapens regler för statligt stöd:

— Avyttringen av 100 % av SNCM till ett negativt pris på 158 miljoner euro (kapitalinsats på 142,5 miljoner euro och övertagande av socialförsäkringsavgifter på 15,5 miljoner euro).

— Förskott till företagets löpande konto från CGMF med 38,5 miljoner euro till förmån för personal som sägs upp från SNCM.

— Ökning av kapitalet med 8,75 miljoner euro som tecknas av CGMF gemensamt och parallellt med en insats på 26,25 miljoner euro från VT och BCP.

5. DETTA BESLUTS RÄCKVIDD

(78) Detta slutliga beslut omfattar de åtgärder som Frankrike har vidtagit till förmån för SNCM sedan den 18 februari 2002, närmare bestämt följande:

— CGMF:s kapitaltillskott till SNCM på 76 miljoner euro 2002 (varav 53,48 miljoner euro avsåg åtaganden inom ramen för den allmänna trafikplikten och resterande belopp omstruktureringsstöd).

— Det negativa försäljningspriset på 158 miljoner euro när CGMF sålde SNCM.

— CGMF:s kapitalinsats på 8,75 miljoner

— CGMF:s övertagande av vissa kompletterande sociala åtaganden till ett belopp av 38,5 miljoner euro.

(79) Detta beslut omfattar inte en undersökning av den ekonomiska ersättning som SNCM har fått eller kommer att få för den allmänna trafikplikten under perioden 2007–2013, vilket är föremål för ett separat förfarande.

6. ORSAKER SOM BIDROG TILL KOMMISSIONENS BESLUT 2002 OCH 2006

6.1 Inledandet av det formella granskningsförfarandet 2002

(80) I sitt beslut av den 19 augusti 2002 om inledande av det formella granskningsförfarandet uppmärksammade kommissionen att SNCM var ett företag i svårigheter, men uttryckte sina tvivel avseende huruvida den anmälda åtgärden var förenlig med punkt 3.2.2 i 1999 års riktlinjer, som gällde vid det aktuella tillfället.

(81) Kommissionen uttryckte vissa tvivel om omstruktureringsplanen, däribland avsaknaden av en analys av företagets förluster. Kommissionen frågade sig framför allt vilka kopplingar det fanns mellan förlusterna och den allmänna trafikplikten, inverkan på rörelseresultatet av SNCM:s fartygsförsäljning samt de planerade åtgärderna för att öka företagets produktivitet.

(82) Kommissionen framhöll vissa luckor i omstruktureringsplanen, framför allt avsaknaden av konkreta åtgärder för att minska insatsförbrukningen och avsaknaden av uppgifter om SNCM:s framtida prispolitik.

(83) Kommissionen ifrågasatte även lämpligheten hos den beräkningsmetod som de franska myndigheterna använt för att komma fram till kapitaltillskottets storlek och vissa av de hypoteser som använts för att skapa finansiella simuleringar.

6.2 Utvidgning av det formella granskningsförfarandet 2006

(84) I sitt beslut av den 13 september 2006 beslutade kommissionen att utvidga 2002 års formella granskningsförfarande till de åtgärder som vidtagits inom ramen för avyttringen av SNCM till den privata sektorn.

(85) Mot bakgrund av uppmaningen den 7 april 2006 till de franska myndigheterna (se punkt 17 i detta beslut) att pröva en del av 2002 års kapitaltillskott i ljuset av rättspraxisen från domen i målet *Altmark* angav kommissionen att den betvivlade att de villkor som EG-domstolen fastställde i denna dom (särskilt det andra och fjärde villkoret) verkligen hade uppfyllts⁽⁶⁷⁾.

- (86) Om detta belopp ska anses utgöra ett stöd som är förenligt med artikel 86.2 i EG-fördraget bedömde kommissionen i sitt beslut från 2006 att det nya stödbeloppet som skulle prövas i ljuset av riktlinjerna för omstruktureringsstöd bör vara beloppet på 15,81 miljoner euro. Om omstruktureringsstödet skulle vara avsevärt lägre än det belopp som anmäldes 2002 och godkändes 2003 angav kommissionen att den tvivlade på att det gick att behålla alla de ersättningar till SNCM som föreskrevs i 2003 års beslut.
- (87) Kommissionen uttryckte även sina tvivel över om villkoren i 2003 års beslut verkligen hade uppfyllts, närmare bestämt principen om att inte vara prisledare samt antalet turer till Korsika.
- (88) När det gäller det negativa priset vid avyttringen av SNCM angav kommissionen att den tvivlade på om statens kapitaltillskott före avyttringen av SNCM var förenligt med principen om en försiktig investerare i en marknadsekonomi. Kommissionen angav att den särskilt tvivlade på beräkningen av de likvidationskostnader som staten skulle tvingas betala vid en likvidation av SNCM.
- (89) Kommissionen betvivlar att de finansiella åtgärderna kan motiveras utifrån riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter.
- (90) Kommissionen betvivlar även att det andra kapitaltillskottet på 8,75 miljoner euro respekterar principerna om parallella privata och offentliga investeringar och de villkor för att teckna ett sådant tillskott som anges i rättspraxisen.
- (91) Kommissionen betvivlar slutligen att de kompletterande sociala åtgärderna på 38,5 miljoner euro till förmån för enskilda personer skulle kunna utgöra en indirekt fördel för företaget. Kommissionen har även framhållit att det kan vara oförenligt med risken att tvingas stå för kompletterande avgångsvederlag, vilket är en av de risker en förnuftig investerare måste räkna med.
- (92) Både i sin skrivelse av den 7 april 2006 och i sina kommentarer till 2006 års beslut bad de franska myndigheterna kommissionen att uppmärksamma att på grund av sin karaktär av "ersättning för offentliga tjänster" för perioden 1991–2001 så utgör en del av kapitalökningen 2002, närmare bestämt 53,48 miljoner euro, inte ett statligt stöd enligt domen i målet *Altmark*, eftersom de fyra villkoren i denna dom uppfylls i det aktuella fallet.
- (93) Framför allt när det gäller det andra villkoret i domen i målet *Altmark* betonar de franska myndigheterna att i enlighet med villkoren i domen i målet *Altmark* ska endast beräkningskriterierna vara fastställda i förväg på ett objektivt och öppet sätt. I det aktuella ärendet preciseras det emellertid att beloppet på 53,48 miljoner euro har överförts 2003 på grundval av beräkningskriterier som fastställdes före den aktuella perioden (1991–2001) ⁽⁶⁸⁾.
- (94) Enligt Frankrike motsäger det faktum att omprövningen av en eventuell underkompensation skedde i efterhand därför inte Frankrikes slutsats att kriterierna för att beräkna ersättningen på 53,48 miljoner euro helt klart fastställdes på ett öppet och objektivt sätt före utförandet av uppdraget att tillhandahålla de allmänna tjänsterna.
- (95) När det gäller det fjärde villkoret i domen i målet *Altmark* anser de franska myndigheterna att villkoret anger vad som är karaktäristiskt för ett företag som har fått i uppdrag att tillhandahålla allmännyttiga tjänster och som uppfyller kravet på ett välskött och genomsnittligt företag, men att det däremot inte finns någon hänvisning till något som helst krav på minimal eller genomsnittlig lönsamhet för det aktuella företaget.
- (96) I detta avseende anser de franska myndigheterna att SNCM kan förmodas vara välskött under perioden 1991–2001 och att ingen förmodan om misskötsel kan riktas mot företaget enbart på grund av dess ekonomiska förluster under perioden 1991–2001. Enligt de franska myndigheterna ska SNCM:s förluster inte skyllas på att man brustit i styrelsen av företaget utan på de rigida avtal som tecknades 1991 och 1996 samt den plötsliga och omvälvande förändringen av detta företags historiska marknadsposition, där man tvingades gå från en monopolsituation till en kraftigt konkurrensutsatt miljö. SNCM skulle alltså ha betett sig som ett genomsnittligt välskött företag.

7. DE FRANSKA MYNDIGHETERNAS STÅNDPUNKT

7.1 Kapitaltillskottet 2002

7.1.1 Beloppet på 53,48 miljoner euro i ljuset av domen i målet *Altmark*

7.1.1.1 Uppfyllandet av de fyra kriterierna i domen i målet *Altmark*

- (92) Både i sin skrivelse av den 7 april 2006 och i sina kommentarer till 2006 års beslut bad de franska myndigheterna kommissionen att uppmärksamma att på grund av sin karaktär av "ersättning för offentliga tjänster" för perioden 1991–2001 så utgör en del av kapitalökningen 2002, närmare bestämt 53,48 miljoner euro, inte ett statligt stöd enligt domen i målet *Altmark*, eftersom de fyra villkoren i denna dom uppfylls i det aktuella fallet.
- (97) Frankrike understryker att bara det företag som redan bedrev allmännyttiga tjänster kunde uppfylla skyldigheterna om drift året runt och turtäthet, trots att det 1996 kom en privat aktör, som dock bara bedrev trafik på vissa linjer och endast under högsäsong. Det fanns därför i strikt mening inget företag vars kostnader kunde fungera som referens för att fastställa om nivån på ersättningen till SNCM översteg eller inte översteg de kostnader som krävdes för att utföra trafikplikten. Enligt de franska myndigheterna är det därför svårt att göra en jämförelse mellan SNCM:s kostnadsstruktur och kostnadsstrukturen för andra rederier, med hänsyn till deras specifika verksamhet och den marknad som de bedriver sin verksamhet på.

- (98) Trots att det i praktiken är omöjligt att hitta ett företag som kan tjäna som referenspunkt för denna period ansåg sig Frankrike i sina kontakter med kommissionen under 2005 och 2006 vara tvunget att lägga fram objektiva och styrkta uppgifter för att kunna visa att SNCM var ett "ett genomsnittligt och välskött företag som är utrustat med transportmedel som är lämpliga" och konstatera att det fjärde villkoret i domen i målet *Altmark* uppfyllts⁽⁶⁹⁾.
- (99) Frankrike anser dessutom att en jämförelse som grundar sig på tillgängliga uppgifter om CFF:s och SNCM:s kostnadsstrukturer långt ifrån motsäger att SNCM var ett välskött företag, framför allt eftersom det inte går att bortse från den inte obetydliga del av kostnaderna för att uppfylla trafikplikten som utgörs av godstrafiken.
- (100) Frankrike bekräftar också att i en situation som denna måste man se rättspraxisen från domen i målet *Altmark* (särskilt domen i målet *Ferring*) som en bekräftelse på att det inte har varit frågan om underkompensation. De franska myndigheterna meddelar i samband med detta att de beviljade bidragen inte översteg SNCM:s faktiska kostnader inom ramen för dess ansvar för trafikplikten, vilket kommissionen konstaterade i sitt beslut av den 30 oktober 2001⁽⁷⁰⁾.
- (101) De franska myndigheterna har slutligen bekräftat att den omständighet att rättspraxisen från domen i målet *Altmark* kan tillämpas på avtalet om trafikplikt för perioden 2002–2006 borde bidra till att denna rättspraxis inte kan tillämpas på ersättningar för uppfyllandet av trafikplikten under perioden 1991–2001. Enligt Frankrike har de ersättningar som beviljades för perioden 1991–2001 och de som beviljades för perioden 2002–2006 samma karaktär eller samma kriterier i sin definition, dvs. att kravet på en allmän trafikplikt för lastbilar, förekomsten av ett enda företag för att uppfylla denna och schemat att ta hänsyn till vid driftskostnaderna är identiska.
- (102) För att sammanfatta anser Frankrike att trafikplikten, i kombination med avsaknaden av överkompensation under perioden 1991–2001, bekräftar att de fyra villkoren i domen i målet *Altmark* har uppfyllts.
- omstruktureringsplan, är förenlig med artikel 86.2 i EG-fördraget, eftersom förstainstansrätten inte ifrågasatte denna förenlighetsgrund i sitt beslut från 2005.
- (104) De franska myndigheterna framhåller att i det aktuella ärendet är beloppet i fråga en åtgärd som inte bör betraktas i ljuset av 1999 eller 2004 års riktlinjer om omstruktureringsstöd och framför allt inte något man bör ta hänsyn till vid bedömningen av de villkor som angavs i 2002 års plan. Enligt Frankrike motiverar inte 2004 års riktlinjer om omstruktureringsstöd (punkt 68) att beloppet på 53,48 miljoner euro inkluderas i omstruktureringsstödet.
- (105) Frankrike bekräftar att beloppet på 53,48 miljoner euro som utgör ersättning för trafikplikten under perioden 1991–2001 inte är en åtgärd som beviljades under omstruktureringen, vare sig det handlar om den omstruktureringsplan som anmäldes 2002 eller uppdateringen av denna, utan en åtgärd som föregår de aktuella omstruktureringsplanerna. Dessutom anser Frankrike att en åtgärd som syftar till att kompensera ett företag för att det uppfyller sin trafikplikt inte har karaktären av ett omstruktureringsstöd enligt definitionen i riktlinjerna.
- (106) De franska myndigheterna anser att även om detta belopp anmäldes inom ramen för ett allmänt kapitaltillskott som benämndes omstruktureringsstöd är kommissionen inte bunden av medlemsstaternas klassificeringar. Tvärtom kan den vid behov klassificera om en åtgärd så att den inte längre anses utgöra statligt stöd, eller klassificera en åtgärd som statligt stöd trots att den berörda medlemsstaten inte har presenterat den som ett sådant.

7.1.2 Omstruktureringsstödet storlek

- (107) Mot bakgrund av ovanstående anser Frankrike att om beloppet på 53,48 miljoner euro inte anses utgöra något stöd, eller ett stöd som är förenligt med artikel 86.2 i EG-fördraget, uppgår det stöd som ska betraktas som omstruktureringsstöd enligt anmälan 2002 inte längre till 76 miljoner euro utan till 15, 81 miljoner euro.

7.2 Åtgärderna efter kapitaltillskottet 2002

- 7.1.1.2 Frågan om huruvida beloppet på 53,48 miljoner euro är förenligt med artikel 86.2 i EG-fördraget
- (103) Medan kommissionen anser att detta ingripande utgör ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget anser de franska myndigheterna att denna självständiga åtgärd, som har vidtagits oberoende av 2002 års
- (108) Frankrike påpekar till att börja med att svårigheterna på arbetsmarknaden 2004–2005 och SNCM:s försämrade ekonomiska och finansiella situation drev den statliga ägaren till att i januari 2005 inleda ett förfarande för att utse privata investerare och vidta akuta åtgärder (framför allt avyttringen av *Asco* och sin andel i *Sud Cargos*⁽⁷¹⁾).

7.2.1 SNCM:s negativa försäljningspris

- (109) Med tillämpning av gällande gemenskapsrättspraxis på området uppmanar de franska myndigheterna kommissionen att inte på något sätt betrakta SNCM:s negativa försäljningspris på 158 miljoner euro som en åtgärd som kan anses utgöra statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget, eftersom den franska staten agerade som en privat investerare i en marknadsekonomi.
- (110) Till att börja med konstaterar Frankrike att slutpriset på 158 miljoner euro, vilket är lägre än det negativa försäljningspris som ursprungligen begärdes av förvärvarna efter deras granskning av SNCM, är ett resultat av en kontrollerad förhandling om överlåtelse inom ramen för en öppen, tydlig och icke-diskriminerande konkurrens och därmed utgör ett marknadsmässigt pris.
- (111) Frankrike anser att eftersom detta sökande efter en privat partner till SNCM bedrevs inom ramen en öppen, tydlig och icke-diskriminerande konkurrens, efter vilken det bästa anbudet valdes, ska försäljningspriset anses vara marknadsmässigt.
- (112) Enligt de franska myndigheterna skedde avyttringen till det negativa försäljningspriset på 158 miljoner euro under mycket fördelaktiga villkor för staten och i enlighet med gemenskapsrättspraxisen och kommissionens beslutspraxis. Det innehåller därför inget element av stöd. Frankrike anser att det negativa försäljningspriset är lägre än de likvidationskostnader som staten hade varit tvungen att bidra till om företaget hade tvingats i likvidation.
- (113) Detta blir slutsatsen både vid tillämpning av synsättet i EG-domstolens rättspraxis (nedan kallat *rättspraxisen från domen i målet Gröditzer* ⁽⁷²⁾) och vid tillämpning av tillvägagångssättet i samband med analysen av de faktiska kostnaderna för SNCM:s likvidation (beslut ABX ⁽⁷³⁾).
- (114) När det gäller den första metoden som grundar sig på rättspraxisen från domen i målet Gröditzer har Frankrike meddelat att denna dom bekräftar kommissionens bedömning av den 8 juli 1999 enligt vilken "endast [...] likvidationsvärdet av tillgångarna, [...], [kan] beaktas som likvidationskostnader" ⁽⁷⁴⁾.
- (115) I rapporterna från CGMF ⁽⁷⁵⁾ och Oddo-Hastings ⁽⁷⁶⁾ beräknas likvidationsvärdet av tillgångarna till minst [...] miljoner den 30 september 2005 ⁽⁷⁷⁾.
- (116) Eftersom staten som aktieägare i ett företag bara är ansvarigt för detta företags skulder i förhållande till likvidationsvärdet av tillgångarna (rättspraxis från domen i målet Hytasa ⁽⁷⁸⁾) bekräftar Frankrike att likvidationsvärdet av företagets tillgångar, som har beräknats till minst [...] miljoner, överstiger det negativa försäljningspriset på 158 miljoner euro.
- (117) När det gäller den andra metoden meddelar Frankrike att det följer kommissionens beslut om det statliga stöd som Belgien har genomfört till förmån för ABX Logistics, i vilket kommissionen har undersökt ett negativt försäljningspris, som i likhet med det aktuella ärendet presenterades som ett marknadsmässigt pris, och jämfört det med de faktiska kostnader som den statliga ägaren har haft inom ramen för en frivillig likvidation eller tvångslikvidation enligt ett utlåtande från en tredje part. Enligt Frankrike erkänner kommissionen i detta beslut framför allt giltigheten i att vissa kostnader kan leda till att ford-ringsägarna kan väcka talan om skuldreglering eller likvidation av andra grenar av den koncern som lägger ned sitt dotterbolag.
- (118) På grundval av ovannämnda rapporter från CGMF och Oddo-Hastings anser de franska myndigheterna att den totala faktiska kostnad som Frankrike som aktieägare hade varit tvungen att stå för uppgick till mellan [...] och [...] miljoner euro den 30 september 2005.
- (119) Denna metod tar framför allt hänsyn till risken för att det väcks en talan om skuldreglering mot Frankrike om en domstol har funnit att staten de facto ansvarar för styrelsen av SNCM. De franska myndigheterna anser att risken för en talan om skuldreglering inte kan uteslutas, framför allt med hänsyn till en tidigare dom i den franska kassationsdomstolen ⁽⁷⁹⁾. I flera skrivelser till kommissionen har därför de franska myndigheterna hävdat att en eventuell dom i en nationell domstol om att staten måste reglera skulderna i det företag det leder är ett ytterst troligt scenario och att detta måste ingå i beräkningen av de faktiska kostnaderna vid en eventuell likvidation av SNCM.
- (120) Den 30 september 2005 uppgick restvärdet på SNCM:s tillgångar ([...] miljoner), efter betalning av prioriterade skulder, till [...] miljoner euro. De andra kostnader som man tar hänsyn till vid en talan om skuldreglering mot företaget omfattar bland annat kostnaderna för att säga upp de viktigaste trafikavtalen, kostnader kopplade till uppsägningen av de leaseade fartygen och betalningen av oprioriterade skulder. Detta skulle ge ett tillgångsunderskott på [...] miljoner euro. De franska myndigheterna anser att staten, om den hade ålagts att stå för kostnaderna, hade varit tvungen att stå för mellan [...] och [...] % av detta belopp.
- (121) Beroende på dess beroendeband till SNCM och i enlighet med annan fransk rättspraxis ⁽⁸⁰⁾ anser de franska myndigheterna dessutom att en likvidation av företaget skulle ha kunnat leda till att det hade utdömts ett skadestånd till de anställda. Med stöd av denna rättspraxis anser de franska myndigheterna att det är ytterst troligt att en domstol skulle ha fastställt kompletterande ersättningar på grundval av de ersättningar som redan hade betalats ut inom ramen för en social åtgärdsplan som lagts fram före likvidationen.

- (122) Genom att tillämpa rättspraxisen från domen i målet *Aspocomp* på det aktuella ärendet anser Frankrike att staten skulle ha varit tvungen att betala ut avgångsvederlag på totalt mellan [...] och [...] miljoner euro. Detta skulle ha medfört att statens sammanlagda kostnader för likvidationen skulle ha slutat på mellan [...] och [...] miljoner euro.
- (123) Enligt detta synsätt visar analysen av de faktiska kostnader som den statliga ägaren hade varit tvungen att stå för, att statens kostnader för att sälja SNCM för 158 miljoner euro är lägre än de faktiska kostnader staten hade varit tvungen att stå för om företaget hade tvingats till likvidation.
- (124) Sammanfattningsvis anser de franska myndigheterna att detta belopp inte ska betraktas som statligt stöd.

7.2.2 Aktieägarnas gemensamma kapitaltillskott

- (125) Frankrike anser att det under hela förfarandet har agerat som en klok investerare eftersom det dels har ingripit samtidigt som och i mindre grad än BCP och VT, dels ökat det fasta kapitalet med [...] % per år, vilket befriar staten från risken med att utföra affärsplanen. Frankrike konstaterar att denna lönsamhetsgrad är mycket tillfredsställande för en privat investerare⁽⁸¹⁾. Frankrike anger dessutom att ingen ersättning skulle ha utgått om SNCM hade rekonstruerats eller tvångslikviderats eller om förvärvarna hade återöpat uppsägningsklausulen.

7.2.3 Kompletterande sociala åtgärder (stöd till enskilda personer)

- (126) Med stöd av kommissionens beslutspraxis, bland annat i ärendet SFP, Société Française de Production⁽⁸²⁾, anser Frankrike att denna finansiering utgör ett stöd till enskilda personer och inte gynnar företaget. Att med hjälp av offentliga medel genomföra kompletterande sociala åtgärder till förmån för uppsagda personer, utan att detta fråntar arbetsgivaren dennes sedvanliga skyldigheter, faller inom ramen för medlemsstaternas socialpolitik och utgör följaktligen inte något statligt stöd.

7.2.4 Slutsatser

- (127) Om kommissionen ändå skulle anse att en del av eller samtliga nya åtgärder utgör statligt stöd uppmärksammar Frankrike kommissionen på att de nya åtgärderna, genom att de åter gör SNCM lönsamt, behåller konkurrensen på de aktuella marknaderna, särskilt på marknaden för förbindelsen med Korsika. Detta är enligt Frankrike en av principerna i riktlinjerna för undsättning av ett företag i svårigheter, vilket även har påpekats i föreliggande ärende av kommissionen (punkt 283 i dess upphävda beslut) och av förstainstansrätten i dess dom av den 15 juni 2005. Särskilt i sistnämnda dom påpekas det att kommissionen, inom ramen för utövandet av sina omfattande

granskningsbefogenheter, kan anse att förekomsten av ett visst företag var nödvändig för att undvika tendenser till oligopol på de aktuella marknaderna.

- (128) När det gäller att fastställa vilka uppvägande åtgärder SNCM eventuellt ska vidta föreslår Frankrike att kommissionen tar hänsyn till hur marknaden ser ut. Om SNCM:s kapacitet minskas leder detta därför till en förstärkning av CFF:s framdeles dominerande ställning på marknaden för trafiken till och från Korsika⁽⁸³⁾.
- (129) Enligt de franska myndigheterna uppfyller den uppdaterade omstruktureringsplanen de kriterier för förenlighet som kommissionen angav i sina riktlinjer från 1999 och 2004. Samtliga åtgärder som har presenterats inom ramen för privatiseringen av SNCM gör det också möjligt att från och med slutet av 2009 återställa SNCM:s långsiktiga lönsamhet och åtgärderna begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att återupprätta denna lönsamhet.

7.3 Avlägsnandet av de restriktioner som infördes genom 2003 års upphävda beslut

- (130) De franska myndigheterna framhåller att alla de villkor som infördes i och med 2003 års beslut har genomförts och uppfyllts under perioden 2003–2006. Dessutom anser de franska myndigheterna att dessa åtgärder inte längre behövs för att förhindra en snedvridning av konkurrensen och att ett behållande av dem skulle strida mot proportionalitetsprincipen när det gäller begränsningen av omstruktureringsstödet storlek, hädanefter minskat till 15,81 miljoner euro. De franska myndigheterna anser framför allt att man måste ta bort de villkor som fortfarande gäller, närmare bestämt de villkor som rör förbudet mot att modernisera SNCM:s flotta, principen om att SNCM inte får vara prisledare på biljettområdet och bevarandet av en viss turtäthet.

8. SYNUNKTER FRÅN DE BERÖRDA PARTERNA

8.1 2002 års beslut att inleda det formella granskningsförfarandet

8.1.1 Synpunkter från Corsica Ferries (CFF)

- (131) För det första förnekar CFF att SNCM är ett företag i svårigheter enligt den betydelse som ges i riktlinjerna⁽⁸⁴⁾. CFF ifrågasätter SNCM:s förmåga att uppnå lönsamhet på sina icke-subsventionerade linjer. CFF konstaterar att tvärt emot vad som meddelats i omstruktureringsplanen trafikeras fortfarande Livorno⁽⁸⁵⁾.
- (132) När det gäller frågan om sänkta kostnader beklagar Corsica Ferries att man inte har tillgång till vissa delar av omstruktureringsplanen, vilket deras företrädare har kritiserat⁽⁸⁶⁾.

(133) Enligt Corsica Ferries är den beräkning som kommer fram till beloppet 76 miljoner euro helt och hållet fiktiv⁽⁸⁷⁾ eftersom andelen eget kapital i förhållande till de finansiella skulderna på 79 %, som beslutats av de franska myndigheterna, verkar överdriven⁽⁸⁸⁾. När det gäller SNCM:s aktier framhåller Corsica Ferries att vissa av dotterbolagen inte lämpar sig för rederiet⁽⁸⁹⁾.

(134) Sammanfattningsvis anser CFF att stödprojektets syfte är att kringgå reglerna för kustfart och att urholka den anbudsinfordran som inletts för förbindelsen Korsika-Marseille. CFF betonar att det planerade stödet inte får möjliggöra mer aggressiva kommersiella erbjudanden från SNCM:s sida. Man föreslår att omstruktureringsstödet ska beviljas först 2007 och endast om SNCM förlorar anbudsinfordran 2006, vilket är den enda situation där företaget verkligen skulle hamna i svårigheter.

8.1.2 Synpunkter från Stef-TFE⁽⁹⁰⁾

(135) Enligt koncernen Stef-TFE ska SNCM:s aktier i CMN klassas som rena ekonomiska tillgångar. Enligt Stef-TFE är CMN och SNCM oberoende av varandra och konkurrerar på andra linjer än de som utgår från Marseille, även om bägge har ingått avtal om allmän trafikplikt.

(136) I skrivelsen anges att Stef-TFE åtar sig att helt eller delvis, företrädesvis helt, återköpa SNCM:s aktier i CMN, vars värde uppskattas till mellan 15 och 17 miljoner euro, om kommissionen skulle bedöma att detta, på de villkor som ingår i det slutliga beslutet, är nödvändigt för en god balans i omstruktureringsplanen.

8.1.3 Synpunkter från företrädare för lokala organisationer

(137) Borgmästaren i Marseille, ordföranden i regionala rådet för Bouches-du-Rhône och ordföranden för regionala rådet Provence-Alpes-Côte d'Azur framhåller den betydelse som SNCM har för den regionala ekonomin.

(138) Ordföranden för regionala rådet Provence-Alpes-Côte d'Azur tillägger att villkoren för att planen ska kunna garantera lönsamhet tycks vara uppfyllda.

(139) Ordföranden för verkställande rådet för Korsikas folkvalda församling har översänt ett protokoll från den folkvalda församlingen från den 18 december 2002, där den yttrar sig positivt över förslaget till kapitaltillskott till SNCM.

8.1.4 Synpunkter från Korsikas transportkontor

(140) Korsikas transportkontor (OTC)⁽⁹¹⁾ understryker att i den anbudsinfordran som inletts för avtalet om allmän trafikplikt hade endast ett enda anbud inkommit, nämligen från företagsgruppen CMN och SNCM. De regionala korsikanska myndigheterna, som är måna om att bibehålla en kvalitetsförbindelse, har i sitt kontrakt infört ekonomiska mekanismer för kompensation eller korrigering som är avhängiga av hur effektivt och pålitligt tjänsten genomförs. Slutligen framhålls att de regionala korsikanska myndigheterna har beaktat utbudets utveckling sedan 1996 när det gäller förbindelserna från det franska fastlandet, för att inte begränsa kraven på den allmänna trafikplikten till förbindelserna från Marseille.

(141) Transportkontoret uppgav dessutom att eftersom SNCM i dag är det enda företag som kan uppfylla kontraktets krav avseende persontrafik, skulle trafiken minska avsevärt om SNCM inte längre fanns kvar. Man underströk också SNCM:s betydelse för Korsikas ekonomi.

8.2 2006 års beslut om att utvidga förfarandet

8.2.1 Synpunkter från Corsica Ferries (CFF)

(142) CFF framhåller betydelsen av de aktuella beloppen, deras oproportionerliga karaktär i jämförelse med SNCM:s lönsamhetssiffror och att de har betalats ut till SNCM innan kommissionen har yttrat sig över om kapitaltillskottet uppfyller villkoren i artikel 87.1 i EG-fördraget.

(143) CFF uppmärksammar kommissionen på att den franska statens stöd till SNCM är en medveten strategi för att hämma CFF:s utveckling. Dessa otillåtna åtgärder gör det möjligt för SNCM att föra en betydligt aggressivare prispolitik på de linjer som CFF sedan 10 år tillbaka trafikerar och där företaget för första gången sedan det startade sin trafik skulle förlora marknadsandelar.

(144) CFF anser att det finns alternativ till att SNCM ska trafikera samtliga berörda linjer, både inom och utanför trafikplikten, som skulle vara mycket fördelaktigare både för SNCM och för konkurrensen i allmänhet. När det gäller trafikplikten⁽⁹²⁾ anser CFF att SNCM måste minska sitt utbud på de förbindelser som trafikeras inom ramen för trafikplikten för att undvika att missbruka sin dominerande ställning på denna marknad, för att undvika nyinvesteringar och för att upprätta en social åtgärdsplan som begränsas till 120 säsongsarbetstjänster utan att man behöver säga upp de mer kostsamma visstidskontrakten. När det gäller de linjer som inte omfattas av trafikplikten föreslår CFF att SNCM återgår till ett säsongsfartyg.

8.2.1.1 Kapitaltillskottet 2002

- (145) När det gäller beloppet på 53,48 miljoner euro frågar sig CFF om man eventuellt har gjort en dubbelräkning vid beräkningen av den ersättning på 787 miljoner euro som kommissionen godkände i sitt beslut 2001.
- (146) CFF anser att även om domen i målet *Altmark* kom efter det att avtalet om trafikplikt undertecknades bör de ersättningar som betalas ut inom ramen för denna prövas i ljuset av de kriterier som fastställdes i denna dom. Med undantag för det första kriteriet anser CFF att kriterierna i domen i målet *Altmark* inte har uppfyllts.
- (147) CFF ifrågasätter framför allt om det fjärde kriteriet i domen i målet *Altmark* har uppfyllts och anser inte att SNCM kan betraktas som ett välskött företag med den utrustning som krävs. CFF uppmärksammar kommissionen på att nästan 50 % av SNCM:s förluster är koncentrerade till åren 2000 och 2001, vilket gör det troligt att SNCM:s förluster inte enbart beror på trafikplikten.
- (148) När det gäller möjligheten att bedöma detta belopp i ljuset av artikel 86.2 i EG-fördraget anser CFF att förstainstansrätten har uppmanat kommissionen att göra en bedömning som begränsas till att fastställa om detta belopp utgör statligt stöd och inte huruvida stödet kan motiveras enligt ovannämnda artikel. Kommissionen hade varit tvungen att bekräfta att beloppet inte är för högt i förhållande till de ökade kostnader som trafikplikten innebär.

8.2.1.2 Åtgärderna efter kapitaltillskottet 2002

- (149) När det gäller konkurrensförfarandet vid avyttringen av företaget anser CFF att förfarandet inte varit helt klart eftersom det utvalda företaget, dvs. BCP, har lämnat sin plats i företagsgruppen VT och inte längre har någon kontroll över SNCM. Dessutom frågar sig CFF om de finansiella villkor som har tagits fram för att göra företaget attraktivare för köpare är förenliga med den princip om lika behandling av investerare som måste genomsyra förfarandet.
- (150) När det gäller det negativa försäljningspriset på 158 miljoner euro ifrågasätter CFF tillämpningen i det aktuella ärendet av kriteriet om en klok investerare i en marknadsekonomi. Dels frågar sig CFF om man kan anse att den aktuella operationen bedrivs av staten parallellt med en betydande och samtidig intervention av berörda privata aktörer under jämförbara villkor/förhållanden, då staten har gett företaget ett kapitaltillskott före aktieägarnas gemensamma kapitaltillskott och den nya omstrukturingsplanen, dels anser CFF att mot bakgrund av SNCM:s finansiella svårigheter skulle en klok investerare ingripa mycket tidigare för att hindra sin investering från att minska i värde⁽⁹³⁾.

- (151) CFF anser att hänvisningen till domen i målet *ABX Logistics* inte är relevant. Utöver att omständigheterna i detta mål inte kan överföras på det aktuella ärendet framhåller CFF att stödmottagaren i målet *ABX Logistics* själv stod för ett betydande bidrag, vilket inte tycks vara fallet med SNCM. Enligt CFF tar man i kommissionens beslut från 2006 dessutom inte hänsyn till de kostnader som är förknippade med de rättsliga riskerna vid en likvidation av det berörda företaget. CFF anser att den nationella rättspraxis som Frankrike åberopar för att motivera de kostnader som är kopplade till SNCM:s likvidation inte är tillämplig i det aktuella fallet⁽⁹⁴⁾.
- (152) CFF anser att tillämpningen av EG-domstolens rättspraxis med stöd av domen i målen *Gröditzer* och *Hytasa* i föreliggande fall bara kan leda till slutsatsen att staten inte har agerat som en privat investerare i den mening som avses i denna rättspraxis. Statens kapitaltillskott har kopplats till försäljningen av 75 % av dess ägarandel i SNCM och chansen till avkastning har minskat i motsvarande grad.
- (153) CFF anser slutligen att man i jämförelsen mellan likviditetskostnaderna och kostnaderna för ett kapitaltillskott måste ta hänsyn till värdet på tillgångarna, vilka i bägge fallen övergår till förvärvarna. CFF beräknar att värdet på de övertagna tillgångarna uppgår till mellan 640 och 755 miljoner euro⁽⁹⁵⁾, med hänsyn till marknadsvärdet på SNCM:s flotta, som CFF beräknar till mellan 644 och 664 miljoner euro i augusti 2006.
- (154) När det gäller bedömningen av de åtgärder som har vidtagits efter 2002 års kapitaltillskott i form av omstrukturingsstöd anser CFF att om SNCM uppfyllde villkoren för ett företag i svårigheter i 2004 års riktlinjer under den period som föregick kapitaltillskottet på 142,5 miljoner euro, är det ytterst tveksamt om detta villor uppfylldes under den period som föregick det andra kapitaltillskottet på 8,75 miljoner euro där företagens egna kapital rekonstruerades.
- (155) När det gäller företagens lönsamhet understryker CFF att avyttringen av SNCM endast är partiell och inte oåterkallelig, eftersom man har avtalat med förvärvarna att avyttringen ska omfattas av en uppsägningsklausul. Detta innebär en viktig osäkerhetsfaktor när det gäller förvärvarnas vilja och förmåga att rekonstruera SNCM och följaktligen företagens eventuella långsiktiga lönsamhet. Dessutom anger CFF att de franska myndigheterna i strid med kraven i riktlinjerna från 2004 inte ens efter rekonstruktionen planerar att upphöra med de olönsamma verksamheterna⁽⁹⁶⁾. CFF är dessutom skeptiskt till planen för att minska kostnaderna, samtidigt som SNCM:s flotta skulle växa⁽⁹⁷⁾, och planen för att minska personalstyrkan, framför allt i ljuset av den misslyckade sociala åtgärdsplanen från 2002.

(156) CFF betvivlar att de nya stöden kommer att begränsas till vad som är absolut nödvändigt, dels för att det inte framgår vem som ska stå för de sociala kostnaderna, dels på grund av innehållet i protokollet från SNCM:s bolagsstämma den 28 april 2006, där det framgår att en del av detta stöd kommer att användas för att täcka företagets förluster under 2006 och 2007. CFF anser dessutom att förvärvarna av SNCM inte på något avgörande sätt bidrar till omstruktureringen av SNCM.

(157) För att undvika att konkurrensen snedvrids anser CFF att det är nödvändigt att förlänga och precisera de uppvägande åtgärder som SNCM ålades att vidta 2003 samt lägga till nya åtgärder för att minska SNCM:s närvaro på marknaden⁽⁹⁸⁾. CFF anser dessutom att vissa av de åtgärder som vidtogs gentemot SNCM i 2003 års beslut inte har respekterats⁽⁹⁹⁾.

(158) När det gäller det andra kapitaltillskottet på 8,75 miljoner euro anser CFF att det utöver att de offentliga och privata investeringar måste ske parallellt måste röra sig om en betydande privat intervention på liknande villkor som de som gäller vid statlig intervention. I det aktuella fallet uppfylls inte dessa två villkor. Dels är förvärvarnas aktieinnehav, strikt kopplat till det första kapitaltillskottet på 142,5 miljoner euro, inte betydande, dels har förvärvarnas intervention inte skett på ett sätt som kan liknas vid en statlig intervention, framför allt genom uppsägningsklausulerna och den förväntade lönsamheten från CGMF:s minoritetsinnehav.

(159) När det gäller de sociala åtgärderna på 38,5 miljoner euro motsätter sig CFF att detta belopp ska räknas som stöd till enskilda personer. Även om det är sant att detta belopp riktar sig till direkt till SNCM:s anställda betonar CFF att denna åtgärd kan skapa positiva indirekta effekter för SNCM, framför allt när det gäller att lugna ned det sociala klimatet.

8.2.2 Synpunkter från STIM d'Orbigny (koncernen Stef-TFE)

8.2.2.1 Kapitaltillskottet 2002

(160) STIM understryker att staten genom utbetalningen av 53,48 miljoner euro som ersättning för trafikplikten kompenserar SNCM två gånger för samma trafikplikt. Dessutom anser STIM att utbetalningen inte uppfyller kriterierna i rättspraxisen från domen i målet *Altmark*.

(161) Framför allt när det gäller det andra och fjärde kriteriet i domen i målet *Altmark* bestrider STIM dels att kriterierna har fastställts på ett objektivt och öppet sätt, dels att man kan jämföra SNCM:s och CMN:s andelar för perioden 1991–2001⁽¹⁰⁰⁾. STIM anser därför att de uppgifter som överlämnats till kommissionen har varit klart vinklade⁽¹⁰¹⁾.

8.2.2.2 Åtgärderna efter kapitaltillskottet 2002

(162) När det gäller det negativa försäljningspriset på 158 miljoner euro anser STIM att detta pris inte är ett marknads-

mässigt pris vid ett öppet och villkorslöst anbudsförfarande eftersom kapitaltillskottet har skett på andra villkor än dem som normalt vägleder en privat investerare. STIM anser att de omvärderade nettotillgångarna i värsta fall möjliggör en likvidation utan kostnad för staten, vilket skulle ge en realisationsvinst, att försäljningspriset är för lågt i förhållande till företagets värde (beräknat av STIM till 350 miljoner euro) och att stödet är oproportionerligt i förhållande till företagets behov.

(163) STIM uppmärksammar även kommissionen på uppsägningsklausulens överdrivna karaktär när det gäller överföringen till den privata sektorn.

(164) Slutligen bestrider STIM den motivering till försäljningen till ett negativt pris som vilar på antagandet att en likvidation skulle ge stora sociala problem, vilket inte verkar särskilt realistiskt.

(165) När det gäller det andra kapitaltillskottet på 8,75 miljoner euro anser STIM att detta kapitaltillskott inte respekterar de principer som gäller för en privat investerare i en marknadsekonomi med tanke på att det saknas garantier för att investeringen ska ge avkastning. STIM bestrider påståendet om att den privata och offentliga investeringen har skett parallellt och bestrider således att rör sig om statligt stöd. Även om det går att fastställa att investeringarna har skett parallellt utgör detta bara ett indicium och kan inte i sig vara ett kvalifikationskriterium⁽¹⁰²⁾. STIM bekräftar slutligen att detta tillskott utgör en garanti från de franska myndigheterna till förvärvarna om att SNCM är väl lämpat att utföra trafikplikten för förbindelsen med Korsika.

(166) När det gäller stödet på 38,5 miljoner euro till enskilda personer anser STIM att detta belopp i verkligheten har till syfte att ge SNCM medel till att uppfylla vissa grundläggande aspekter i den rekonstruktionsplan som har överlämnats till kommissionen men som ännu inte genomförts, framför allt personalnedskärningarna.

8.2.2.3 Förenlighet med riktlinjerna från 2004

(167) STIM anser att det stöd som SNCM har erhållit inte har begränsats till vad som är absolut nödvändigt. SNCM:s och förvärvarnas bidrag till omstruktureringen uppfyller inte villkoren i riktlinjerna från 2004 och visar inte att SNCM har befunnit sig i en sådan exceptionell situation att det var motiverat med ett lägre eget bidrag. STIM betonar vidare hur oproportionerligt det stöd som beviljades 2006 är eftersom det gör det möjligt för SNCM att upprätta en reserv för att täcka framtida förluster. Att SNCM inte tänker avyttra de av sina tillgångar som inte är nödvändiga för företagets överlevnad strider slutligen mot kraven i 2004 års riktlinjer.

- (168) STIM beräknar att det utbetalade beloppet strider mot den enhetsprincip som fastställs i riktlinjerna från 2004. Företagets försämrade finansiella situation och konflikterna på arbetsmarknaden kan inte betraktas som exceptionella och oförutsebara förhållanden som företaget inte ansvarar för.
- (169) Följaktligen kräver STIM tilläggsersättning uppgående till halva stödet, dvs. 98,25 miljoner euro genom avyttring av ett extra fartyg och SNCM:s direkta och indirekta aktieinnehav i CMN. STIM bekräftar att detta aktieinnehav inte är strategiskt i den mening som avses i riktlinjerna om omstruktureringsstöd eftersom det varken är "oundgängligt för företagens överlevnad" eller kan anses vara en oförenlig tillgång.
- (170) STIM påtalar också att de påstådda synergieffekterna mellan SNCM och CMN inte existerar eftersom SNCM inte spelar någon reell roll i ledningen och utvecklingen av CMN. STIM understryker slutligen att det aktieägaravtal som förbinder de båda företagen slutade gälla den 15 mars 2006, då det sades upp av CMN och uppsägningen fastställdes av appellationsdomstolen i Paris.
- 8.2.3 SNCM:s synpunkter
- (171) SNCM har översänt material till kommissionen i vilket man redogör för företagens ekonomiska situation och konkurrenssituationen, åtföljt av ett juridiskt utlåtande som inom ramen för ett likvidationsförfarande bedömer risken för att staten ska tvingas gå in och de facto ta över styrelsen av företaget under perioden före privatiseringen.
- (172) Efter samråd med SNCM kom regeringen [...] fram till slutsatsen att på grundval av de sociala dokument som företaget färdigställde under skriftväxlingen, interventionerna och kontrollorganens protokoll har den franska staten [...] ⁽¹⁰³⁾ ⁽¹⁰⁴⁾ ⁽¹⁰⁵⁾. I rapporten understryks dessutom att [...] ⁽¹⁰⁶⁾. Det påtalas slutligen [...].
- (173) På grundval av detta kom SNCM:s expert fram till att det är ytterst troligt att handelsdomstolen i Marseille skulle ha funnit att den franska staten de facto styrde företaget.
- (174) Framför allt av de uppgifter som anges i revisionsrättens rapporter framgår det dessutom att de brister i styrelsen av företaget som den franska staten bär ansvaret för ⁽¹⁰⁷⁾, eftersom staten de facto styrde SNCM, kan tillskrivas SNCM:s konstaterade brist på tillgångar. Skadorna på grund av att staten brustit i styrelsen av företaget uppgår till [...].
- (175) SNCM:s expert anser att det inte råder någon tvekan om att den franska staten var tvungen att helt eller delvis

stödja bristen på tillgångar inom ramen för en talan om skuldreglering, med tanke på den mycket starka roll som staten hade i ledningen av SNCM, de allvarliga bristerna i ledningen av företaget och dess knappa finansiella resurser.

- (176) På grundval av relevant rättspraxis kom SNCM:s expert fram till att om SNCM hade tvingats i likvidation hade staten utan tvekan varit tvungen att ta på sig SNCM:s sociala skulder. Det skulle ha inneburit att det statliga bolaget skulle ha varit tvungen att stå för mellan [...] och [...] % av det konstaterade tillgångsunderskottet (mellan [...] och [...] miljoner). Genom beslutet att privatisera SNCM och samtidigt stärka det egna kapitalet med 158 miljoner agerade den franska staten följaktligen som en klok privat investerare.

9. FRANKRIKES KOMMENTARER TILL DE BERÖRDA PARTERNAS SYNUNKTER

9.1 Frankrikes kommentarer till de berörda parternas synpunkter om beslutet att inleda det formella granskningsförfarandet 2002

9.1.1 Corsica Ferries synpunkter

- (177) De franska myndigheterna anser att vissa av de uppgifter som CFF har lagt fram om SNCM:s utbud inte stämmer.
- (178) Den franska staten anser till skillnad från CFF att omstruktureringsplanen har konstruerats för att göra det möjligt att så snabbt som möjligt återetablera SNCM och skapa förutsättningar för dess lönsamhet på medellång och lång sikt. De franska myndigheterna påpekar att en viktig del av programmet för att minska kostnaderna redan har genomförts ⁽¹⁰⁸⁾. År 2002 avsatte SNCM dessutom 21,3 miljoner euro för att finansiera omstruktureringsåtgärder, särskilt planen för att rädda arbetstillfällen.
- (179) När det gäller fastställandet av stödets storlek bekräftar de franska myndigheterna att en andel eget kapital på 0,79 av det totala skuldbeloppet är normalt för de flesta rederiernas balansräkningar, utom i speciella situationer ⁽¹⁰⁹⁾.

9.1.2 Stef-TFE:s synpunkter

- (180) De franska myndigheterna anser att Stef-TFE:s beskrivning av förhållandet mellan SNCM och CMN inom ramen för uppfyllandet av avtalet om trafikplikt inte motsvarar det verkliga förhållandet.
- (181) Till skillnad från Stef-TFE anser de franska myndigheterna att valet av en tillfällig företagsgrupp, i vilken SNCM och CMN är gemensamt och inte individuellt ansvariga, inte på något sätt är obligatoriskt till följd av uppdragets övergripande karaktär. Man valde att upprätta gruppen SNCM-CMN till följd av en analys som gjordes av de båda företagen som visade att den typen av samarbete

skulle innebära flest fördelar – särskilt när det gäller konkurrenskraft – i samband med anbudsinfordringar. CMN gick således in i gruppen av eget val och i eget intresse, och inte till följd av något krav inom ramen för anbudet.

(182) Till skillnad från Stef-TFE gör de franska myndigheterna klart att de båda företagen SNCM och CMN varken är oberoende eller i direkt konkurrens. En sådan situation skulle stå i strid med själva principen för det avtal om allmän trafikplikt som de båda har undertecknat.

(183) De franska myndigheterna vidhåller att SNCM:s del i CMN:s tillgångar inte kan anses vara rena finansiella tillgångar, som Stef-TFE vill hävda. Frankrike försvarar åsikten att SNCM:s andelar i CMN i allra högsta grad är av strategisk karaktär. En överlåtelse av dessa skulle inte bara vara oförnuftig ur industriellt hänseende, utan också utgöra ett stort strategiskt misstag.

9.1.3 Frankrikes kommentarer till synpunkterna från företrädare för de lokala myndigheterna

(184) Även om Frankrike godkänner innehållet i skrivelsen från ordföranden för regionen Provence-Alpes-Côte d'Azur i dess helhet, anser man, tvärt emot vad som hävdas i punkt 2 i skrivelsen⁽¹¹⁰⁾, att utbudet på linjen mellan franska fastlandet och Korsika inte är överdimensionerat jämfört med efterfrågan och att SNCM:s prispolitik följer de åtaganden som företaget har gjort om att inte starta ett priskrig och inte vara någon prisledare.

9.2 Frankrikes kommentarer till de berörda parternas synpunkter om beslutet från 2006

(185) Rent allmänt konstaterar Frankrike att ett stort antal av STIM:s och CFF:s synpunkter är identiska med de kommentarer som de lämnade in till kommissionen 2003. De betonar särskilt att CFF:s kommentarer har lagts fram inför förstainstansrätten inom ramen för ett överklagande och upphävande av kommissionens beslut av den 9 juli 2003, och redan till största delen avvisats av såväl kommissionen som förstainstansrätten.

(186) När det gäller den allmänna trafikplikten för förbindelsen Marseille–Korsika bestrider Frankrike varje påstående som syftar till att visa att avtalet om allmän trafikplikt har ingåtts på ett otillbörligt sätt. Enligt Frankrike innebär existensen av nationella rättsprocesser vid behöriga nationella domstolar och vid EG-domstolen att det inte finns något gemenskapsintresse som gör att kommissionen måste behandla ingåendet av avtalet om allmän trafikplikt.

9.2.1 Det förtida genomförandet av de åtgärder som angavs i den första omstruktureringsplanen och ändringarna av dessa

(187) På den allmänna kommentaren om det förtida genomförandet av de åtgärder som Frankrike benämner stöd

svarar de franska myndigheterna att genomförandet motiveras av förfarandets speciella särdrag, dvs. 2005 års upphävande av kommissionens godkännandebeslut av den 9 juli 2003, och inte av de franska myndigheternas vilja att inte vilja kännas vid sina skyldigheter enligt EG-fördraget. För övrigt anger Frankrike att man alltid har hållit kommissionen underrättad om ärendets gång och de olika åtgärder som har vidtagits sedan januari 2005, i enlighet med principen om lojalt samarbete mellan medlemsstaterna och kommissionen.

(188) När det gäller de sistnämnda åtgärderna anser de franska myndigheterna att eftersom ingen av dessa utgör stöd är artikel 88.3 i EG-fördraget över huvud taget inte tillämplig och följaktligen finns det inte någon skyldighet att skjuta upp genomförandet av dessa åtgärder.

9.2.2 Kapitaltillskottet 2002

(189) För det första anger de franska myndigheterna att de inte ifrågasätter att relevanta delar av domen i målet *Altmark* kan tillämpas i det aktuella fallet. Däremot ifrågasätter de vissa svårigheter att genomföra det test som anges i domen i detta mål, eftersom det aktuella beloppet föregick domen och man därför inte har kunnat ta hänsyn till dessa nya kriterier.

(190) Frankrike anger att de 53,48 miljoner euro det rör sig om utgör en del av de 69,3 miljoner euro som kommissionen förklarade förenliga med gemenskapsrätten 2003. De tvivel som kommissionen gav uttryck för i sitt beslut om inledande av det formella granskningsförfarandet 2006 handlar därför inte så mycket om huruvida dessa åtgärder är förenliga med gemenskapsrätten, vilket inte ifrågasätts och som STIM tycks bekräfta i sina synpunkter, utan om vilken karaktär det stöd har som har beviljats som ersättning för att utföra den allmänna trafikplikten.

(191) Enligt Frankrike ifrågasätter CFF och STIM i sina synpunkter inte att det första och andra villkoret i domen i målet *Altmark* kan tillämpas i det aktuella fallet.

(192) När det gäller det tredje kriteriet i domen i målet *Altmark* bestrider de franska myndigheterna CFF:s och STIM:s påstående om att utbetalningen av detta belopp av nödvändighet skulle medföra en överkompensation, eftersom kommissionen i sitt beslut av den 30 oktober 2001 har beviljat en utbetalning på 787 miljoner euro som ersättning för fullgörandet av den allmänna trafikplikten. Frankrike anger att kommissionen i sitt beslut från 2003 faktiskt konstaterade att det inte utgått tillräckligt stor ersättning för dessa skyldigheter och att beloppet 53,48 miljoner euro var motiverat som ersättning för trafikplikten.

- (193) När det gäller det fjärde villkoret i domen i målet *Altmark* understryker de franska myndigheterna att de, trots att det inte finns något referensföretag och därför inte går att göra en övergripande jämförelse mellan SNCM och de övriga företagen, vilket även CFF konstaterade, har vinnlagt sig om att tillhandahålla uppgifter som gör det möjligt att göra en så exakt jämförelse som möjligt med liknande företag, huvudsakligen CMN. Frankrike ifrågasätter också STIM:s och CFF:s påstående om att SNCM har en tyngre struktur än CMN. Även om detta vore fallet anser de franska myndigheterna att SNCM:s produktivitet ligger mycket nära CMN:s. För att sammanfatta styrs SNCM lika bra som CMN, som STIM inte vid någon tidpunkt har betraktat som ett dåligt styrt företag.
- (194) Frankrike anger att förlusterna mellan 1991 och 2001 inte berodde på den allmänna trafikplikten, vilket CFF verkar vilja slå fast, utan på att skyldigheterna enligt den allmänna trafikplikten förhindrade SNCM att anpassa sig till konkurrensen. De franska myndigheterna gör även klart att förlusterna inte är koncentrerade till perioden 2000–2001, men att de snabbt ökade under denna period på grund av att CFF ökade sin turtäthet.
- (195) När det gäller huruvida det belopp på 53,48 miljoner euro som har betalats ut som ersättning för fullgörandet av trafikplikten är förenligt med tillämpningen av artikel 86.2 i EG-fördraget framhåller de franska myndigheterna dels att kommissionen i sitt beslut från 2003 redan har förklarat att detta belopp är förenligt med artikeln i fråga, dels att förstainstansrätten inte ifrågasatte detta i sin dom av den 15 juni 2005.
- ### 9.2.3 Åtgärderna efter kapitaltillskottet 2002
- (196) När det gäller avyttringsprocessen gör Frankrike klart att man redan från början utgick ifrån traditionella urvalskriterier, som huvudsakligen baserades på det föreslagna priset för SNCM:s värdepapper, och i andra hand på andra parametrar (det industriella projektet, det sociala projektet etc.), däribland det belopp som kandidaterna var beredda att investera i företaget i form av ett kapitaltillskott. Frankrike bestrider starkt påståendet från tredje part om att försäljningsprocessen inte har präglats av öppenhet och påpekar att i det aktuella fallet har staten till och med gått längre än sina lagstadgade och avtalsmässiga skyldigheter, som gäller vid avyttring av statligt aktieinnehav och som är både starka och tvingande. Frankrike påpekar att utvecklingen efter BCP:s erbjudande om att ta över 100 % av aktierna i SNCM utspelade sig under mycket besvärliga ekonomiska och sociala omständigheter och att VT:s deltagande i BCP:s anbud inte har ändrat affärens handelsmässiga och finansiella villkor (förutom fördelningen av kapital).
- (197) När det gäller det negativa priset på 158 miljoner euro påpekar de franska myndigheterna att med hänsyn till SNCM:s finansiella situation den 30 september 2005 såldes företaget till ett marknadsmässigt pris och att försäljningen av företaget var ekonomiskt fördelaktigare än en likvidation. I detta sammanhang gör de franska myndigheterna klart att tillämpningen av samma kriterier som för privata investerare vid avyttringen av ett företag som håller på att försättas i likvidation inte bör betraktas som ett sätt att försöka göra en statlig intervention lönsam utan som ett sätt att undvika stora förluster för aktieägarna vid en kostsam likvidation.
- (198) När det gäller det pris som betalades bestrider Frankrike att SNCM avyttrades till ett pris som inte motsvarar dess verkliga värde⁽¹¹⁾.
- (199) De franska myndigheterna bestrider även CFF:s påstående om att de har underskattat marknadsvärdet på SNCM:s flotta, som CFF har beräknat till mellan 406,5 och 426,5 miljoner euro. De franska myndigheterna meddelar att de fartyg som ingick i CFF:s beräkningar inte motsvarar de fartyg som SNCM verkligen förfogade över den 30 september 2005. Avsaknaden av värdeminskningen på marknadsvärdet tog inte hänsyn till en eventuell obligatorisk avveckling av dessa anläggningstillgångar och slutligen är det datum som användes för att beräkna marknadsvärdet, dvs. augusti 2006, inte SNCM:s potentiella likvidationsdatum, som i stället är den 20 september 2005. Frankrike konstaterar för övrigt att om man använder den beräkning som CFF föreslår skulle det negativa priset bli tre gånger lägre än det likvidationsvärde av tillgångarna som krävs enligt domen i målet *Gröditzer*, vilket skulle vara mycket fördelaktigare än de antaganden som de franska myndigheterna har lagt fram för kommissionen.
- (200) För att bemöta CFF:s ifrågasättande av tillämpningen av rättspraxisen från domen i målet *Gröditzer* hänvisas till att statens kapitaltillskott till SNCM kopplades till försäljningen av 75 % av dess aktieinnehav, vilket i motsvarande grad minskade avkastningsmöjligheterna. De franska myndigheterna påpekar att det negativa försäljningspriset på 158 miljoner euro mycket väl motsvarar överlåtelsen av hela SNCM:s kapital, följt av en nyinvestering från statens sida på 25 % med en avkastning på [...] % om året. Frankrike anser följaktligen att avkastningen på investeringen garanteras av dess innehav av 25 % av aktierna i företaget eftersom detta aktieinnehav garanterar en mycket hög avkastning.
- (201) Frankrike ifrågasätter dessutom CFF:s påstående om att man i det aktuella fallet inte kan tillämpa samma synsätt som i ärendet *ABX*. CFF framhåller särskilt analysen av de faktiska kostnaderna för SNCM:s likvidation och risken för att staten kan komma att bli ansvarig för företagets skulder i form av en talan om skuldreglering, i enlighet med de förfaranden som gäller för franska myndigheter och som har bekräftats av nationell rättspraxis (domen vid appellationsdomstolen i Rouen av den 22 mars 2005).

- Även om de franska myndigheterna anser att de inte har brustit i styrelsen av SNCM inom ramen för en sådan talan framhåller de att staten löper en betydlig högre risk att dömas i en nationell domstol för att SNCM saknar tillräckliga tillgångar, i enlighet med de flexibla kriterierna för misskötsel i artikel L.651-2 i den franska handelslagen och med stöd av ovannämnda rättspraxis, som skulle kunna tillämpas i det aktuella fallet.
- (202) När det gäller kapitaltillskottet på 8,75 miljoner euro påpekar Frankrike att tvärtemot CFF:s och STIM:s påståenden utgör detta tillskott inte ett statligt stöd eftersom det sker parallellt med, under liknande villkor som och till ett högre belopp än statens belopp via CGMF.
- (203) De franska myndigheterna gör framför allt klart att principen om investerarnas jämlikhet inte ifrågasätts av uppsägningsklausulen eftersom denna har införts inom ramen för avyttringen av 100 % av SNCM och inte inom ramen för kapitaltillskottet på 35 miljoner euro som följde på detta.
- (204) Frankrike påpekar dessutom att dess investering är klart lägre än förvärvarnas eftersom det endast är beloppet 8,75 miljoner euro som kan jämföras med förvärvarnas investering (26,25 miljoner euro). Vid undersökningen av det första kapitaltillskottet på 142,5 miljoner euro borde man egentligen bara jämföra med likvidationspriset.
- (205) Frankrike ifrågasätter slutligen STIM:s påstående om att detta tillskott utgör en garanti till de privata förvärvarna om att SNCM verkligen kommer att tilldelas den allmänna trafikplikten för förbindelsen med Korsika. De franska myndigheterna påtalar att kapitaltillskottet är förnuftigt och oberoende av företagets resultat och att tilldelningen av den allmänna trafikplikten till SNCM inte skulle göra det möjligt att öka avkastningen från denna investering.
- (206) När det gäller den sociala åtgärdsplanen på 38,5 miljoner euro upprepar Frankrike att dessa åtgärder är stöd till enskilda personer och att den omständighet att staten tar hand om dem inte kan betraktas som att staten ger företaget en indirekt fördel, eftersom det tillkommer rättsliga och avtalsmässiga skyldigheter som SNCM ansvarar för. Dessutom påpekar Frankrike att avsaknaden av dessa åtgärder inte skulle göra det möjligt att överlåta ansvaret för kvarvarande personal på SNCM.
- (207) Tvärtemot CFF:s påstående gör de franska myndigheterna klart att beloppet på 38,5 miljoner euro inte motsvarar genomförandet av den minskning av personalstyrkan som anges inom ramen för den sociala åtgärdsplanen från 2003 eftersom dessa nedskärningar, tyvärr för sent, redan har ägt rum. Den nya sociala åtgärdsplanen kompletterar därför de första sociala åtgärder som vidtogs 2003.
- 9.2.4 *Förenlighet med riktlinjerna*
- (208) Mot bakgrund av ovanstående anser Frankrike att stödbeloppet ska bedömas i ljuset av riktlinjerna och beloppet på 15,81 miljoner euro.
- (209) När det gäller punkt 11 i riktlinjerna från 2004 anser de franska myndigheterna till skillnad från CFF att det första kapitaltillskottet, samtidigt som det gav SNCM möjlighet att rekonstruera sitt eget kapital, inte gjorde att företaget förlorade sin ställning som ett företag i svårigheter eftersom kapitaltillskottet hade som mål att bibehålla företagets verksamhet.
- (210) Frankrike bestrider CFF:s anklagelser om att man inte hade behövt tillföra finansiella medel till företaget eftersom SNCM hade kunnat få en bankkredit. I detta sammanhang påpekar de franska myndigheterna att den 24 augusti 2005 nekade bankerna att skjuta till nya medel till SNCM, och de enda alternativ som kvarstod var följaktligen privatisering eller likvidation av företaget.
- (211) Frankrike ifrågasätter CFF:s och STIM:s påståenden om att omstruktureringsplanen från 2002 misslyckades eftersom denna, tyvärr med viss försening, genomfördes och gjorde det möjligt att nå målen 2005. Det försämrade ekonomiska och finansiella läget för SNCM på grund av faktorer som företaget inte råder över tvingade senare företaget att förlänga den anmälda planen 2002 och införa nya åtgärder.
- (212) Frankrike anser att SNCM har goda utsikter att rekonstrueras och att de åtgärder som de nya aktieägarna planerar, framför allt genomförandet av den sociala åtgärdsplanen, omläggningen av linjerna och förnyandet av vissa fartyg, kommer att göra företaget lönsamt igen. Frankrike konstaterar i detta sammanhang att med tanke på intäkterna från den allmänna trafikplikten (ca [...] av SNCM:s omsättning), och med beaktande av de betydande fasta kostnaderna och svårigheterna att ställa om de sex fartyg som används på rutten Marseille-Korsika, så utgör den allmänna trafikplikten en viktig komponent i företagets strategi och dess lönsamhet.
- (213) När det gäller att begränsa stödet till vad som är absolut nödvändigt anser Frankrike att man begränsat de omstruktureringskostnader som krävs för att göra det möjligt att genomföra omstrukturen till vad som är absolut nödvändigt. De franska myndigheterna påpekar därför, vilket kommissionen uppmärksammade i sitt beslut från 2003, att företaget självt har bidragit tillräckligt mycket till planen för att rekonstruera sitt eget kapital på grund av avyttringen av anläggningstillgångar till ett värde av 30,2 miljoner euro. Tar man dessutom hänsyn till andra avyttringar som SNCM har gjort till ett värde av 12,2 miljoner euro, uppgår det totala tillskottet till företaget till 42,4 miljoner euro. Frankrike anser att detta belopp är klart högre än de bidrag som krävs för att godkänna stödet till omstrukturen, som till slut uppgick till 15,81 miljoner euro eftersom de övriga åtgärderna inte ansågs vara statligt stöd.

9.2.5 Villkoren i kommissionens beslut från 2003 och eventuella nya uppvägande åtgärder

- (214) Tvärtemot vad CFF och STIM påstår bekräftar de franska myndigheterna att de har uppfyllt alla villkor som angavs i beslutet från 2003 och som de måste respektera fram till slutet av 2006, särskilt behållandet av en flotta på 11 fartyg och tillämpningen av lägre priser än konkurrenterna.
- (215) Dessutom anser Frankrike att man måste anpassa nivån på de uppvägande åtgärder som fastställts till förmån för SNCM inom ramen för det nya slutgiltiga beslutet, eftersom omstruktureringsstödet hädanefter kommer att bli 15,81 miljoner euro i stället för 69,3 miljoner euro.
- (216) Frankrike ifrågasätter STIM:s synpunkter om att kommissionen som uppvägande åtgärder kan fastställa att SNCM måste avyttra sitt aktieinnehav i CMN. Frankrike ifrågasätter STIM:s påstående om att definitionen av strategiska tillgångar skulle ha ifrågasatts i riktlinjerna från 2004, till skillnad från i riktlinjerna från 1999.
- (217) När det gäller de åtgärder som CFF föreslår för att minska SNCM:s närvaro på marknaden påpekar de franska myndigheterna att det inte finns någon överkapacitet på de berörda marknaderna (Frankrike–Korsika och Frankrike–Nordafrika) och att en omstrukturering av de linjer som trafikerar Korsika inom och utanför den allmänna trafikplikten hotar företagets lönsamhet, vilket kommissionen också konstaterade i sitt beslut från 2003 (punkt 87).
- (218) På CFF:s påstående om att genomförandet av ovanstående åtgärder till förmån för SNCM innebär en allvarlig risk för att dess svåraste konkurrent på linjen mellan det franska fastlandet och Korsika, dvs. CFF, ska försvinna svarar de franska myndigheterna att när det gäller den aktuella uppdelningen av denna marknad, som CFF hädanefter innehar största delen av, beror en fortsatt konkurrens på beviljandet av omstruktureringsplanen till förmån för SNCM och detta företags närvaro på den aktuella marknaden.
- (220) För att ett stöd ska betecknas som statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget måste samtliga följande krav vara uppfyllda: 1) åtgärden ger en selektiv ekonomisk fördel, 2) fördelen finansieras med statliga medel, 3) fördelen snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen, och slutligen 4) fördelen påverkar handeln mellan medlemsstaterna⁽¹¹²⁾.
- (221) Kommissionen konstaterar att SNCM har erhållit statliga medel på totalt 274,54 miljoner euro via CGMF, som till 100 % ägs av den franska staten.
- (222) Eftersom SNCM är verksam inom sjöfartssektorn, som är öppen för konkurrens mellan medlemsstaterna, hotar den eventuella ekonomiska fördel som företaget har fått att snedvrیدا konkurrensen och påverka handeln mellan medlemsstaterna.
- (223) Den omständighet att marknaden för kustfart med öarna i Medelhavet fram till den 1 januari 1999 tillfälligt undantogs från tillämpningen av rådets förordning (EEG) nr 3577/92 av den 7 december 1992 om tillämpning av principen om frihet att tillhandahålla tjänster på sjötransportområdet inom medlemsstaterna (cabotage)⁽¹¹³⁾ gör inte att man på förhand kan utesluta att det stöd som har betalats ut för kusttrafiken med öarna i Medelhavet inom ramen för den allmänna trafikplikten har kunnat påverka handeln mellan medlemsstaterna.
- (224) Under alla omständigheter, även om det beviljade stödet till kustfarten inte skulle ha kunnat påverka handeln mellan medlemsstaterna och inte snedvridit konkurrensen före den 1 januari 1999, har läget ändrats sedan dess eftersom kustfarten, i enlighet med förordning (EEG) nr 3577/92, hädanefter är öppen för alla gemenskapsoperatörer. Det bör dessutom understrykas att SNCM inte endast ägnar sig åt kustfart utan även är verksam på den internationella sjöfartsmarknaden, som avreglerades genom rådets förordning (EEG) nr 4055/86 av den 22 december 1986 om tillämpning av principen om frihet att tillhandahålla tjänster på sjötransportområdet mellan medlemsstater samt mellan medlemsstater och tredje land⁽¹¹⁴⁾.

10. BEDÖMNING AV ÅTGÄRDERNA

- (219) I artikel 87 i EG-fördraget anges att "om inte annat föreskrivs i detta fördrag, är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna".
- (225) I föreliggande fall anser kommissionen anser därför att de tre sista kriterierna i artikel 87.1, vilka anges i punkt 220 i detta beslut, är uppfyllda. I följande avsnitt undersöks för varje åtgärd huruvida det finns en selektiv ekonomisk fördel och i förekommande fall om de åtgärder som förklaras utgöra statligt stöd är förenliga med den gemensamma marknaden.

10.1 Kapitaltillskottet på 53,48 miljoner euro som ersättning för den allmänna trafikplikten

- (226) Även om kommissionen i sitt beslut från 2003 betraktade en del av beloppet på 76 miljoner euro, nämligen 53,48 miljoner euro, som ersättning för trafikplikten på linjen till Korsika mellan 1991 och 2001, har kommissionen bedömt hela kapitaltillskottet, dvs. 76 miljoner euro, som omstruktureringsstöd eftersom de franska myndigheterna anmälde detta belopp som sådant. I sitt beslut av den 15 juni 2005, som upphävde kommissionens beslut från 2003, uppmanade domstolen kommissionen att betrakta beloppet på 53,48 miljoner euro i ljuset av domstolens dom av den 24 juli 2003 i målet *Altmark*.
- (227) De franska myndigheterna ber dessutom kommissionen att ta hänsyn till att på grund av sin karaktär som "ersättning för allmän trafikplikt" bör en del av 2002 års omstruktureringsstöd inte anses utgöra ett stöd i ljuset av domen i målet *Altmark*.
- (228) Eftersom de franska myndigheterna har åberopat att rättspraxisen från domen i målet *Altmark* ska tillämpas i det aktuella ärendet, och vid behov det undantag som anges i artikel 86.2 i EG-fördraget, är kommissionen tvungen att uttala sig i frågan eftersom dessa påståenden spelar en viktig roll i Frankrikes argumentation⁽¹¹⁵⁾.

10.1.1 Preliminära kommentarer

Huruvida rättspraxisen från domen i målet *Altmark* kan tillämpas i det aktuella fallet

- (229) Trots att domen i målet *Altmark* kom efter genomförandet av ovannämnda åtgärd påpekar kommissionen att de kriterier som EG-domstolen fastställde i denna dom kan tillämpas i det aktuella fallet.
- (230) Som förstainstansrätten nyligen framhöll⁽¹¹⁶⁾ gjorde domstolen ingen tidsbegränsning för de slutsatser den kom fram till i domen i målet *Altmark*. I avsaknad av

en sådan tidsbegränsning är dessa slutsatser, baserade på en tolkning av artikel 87.1 i EG-fördraget, fullt tillämpliga på sakförhållandena och rättsläget i det aktuella ärendet.

Fastställandet av beloppet som ersättning för trafikplikten

- (231) Det bör först och främst påpekas att SNCM drogs med stora underskott mellan 1991 och 2001, för alla de linjer till Korsika som omfattades av den allmänna trafikplikten, trots det statliga stöd som godkändes genom kommissionens beslut från 2001⁽¹¹⁷⁾. I punkt 105 i det beslutet konstaterade kommissionen faktiskt att den totala förlusten före skatt för perioden 1991–1999 på linjen till Korsika⁽¹¹⁸⁾, såsom denna beräknas i rapporten från kommissionens expert, och inklusive det stöd som mottagits, uppgick till 217 miljoner franska franc, dvs. 33,08 miljoner euro.
- (232) När det gäller åren 2000 och 2001⁽¹¹⁹⁾ har kommissionen följt samma strategi som i ovannämnda expertrapport och, baserat på de resultaträkningar som överlämnats, räknat om resultatet före skatt och med avdrag för de anslag till omstrukturering som redan ingår i de anmälda omstruktureringskostnaderna. Kommissionen har dessutom kunnat verifiera, i enlighet med företagets årsbokslut, att det inte har skett någon avyttring av sjöfartsmaterial under dessa två år.
- (233) Kommissionen anser att förlusten 2002 på linjen Marseille–Korsika inte borde ha tagits upp eftersom avgifterna för trafikerandet av linjen Marseille–Korsika och den finansiella ersättningen sedan den 1 januari 2002 anges av de offentliga myndigheterna och SNCM via separata avtal, till skillnad från i avtalen från 1991 och 1996.
- (234) I enlighet med detta synsätt och på grundval av sitt beslut från 2001 har kommissionen följaktligen kommit fram till följande slutsatser:

Tabell 3

Resultaträkning för perioden 1991–2001

Linjen Korsika	2001		2000		1991–1999 ⁽¹⁾		Totalt 1991–2001	
	Miljoner FRF	Miljoner euro	Miljoner FRF	Miljoner euro	Miljoner FRF	Miljoner euro	Miljoner FRF	Miljoner euro
Resultat före skatt	– 302,575	– 46,127	– 40,256	– 6,137	– 216,98	– 33,078	– 559,811	– 85,343
Anslagna medel/nedskrivning <i>Liamone</i> ⁽²⁾	96,895	14,771	0,000	0,000	0,000	0,000	96,895	14,771
Anslagna medel/sociala åtgärdsplanen	112,110	17,091	0,000	0,000	0,000	0,000	112,110	17,091

Linjen Korsika	2001		2000		1991–1999 ⁽¹⁾		Totalt 1991–2001	
	Miljoner FRF	Miljoner euro	Miljoner FRF	Miljoner euro	Miljoner FRF	Miljoner euro	Miljoner FRF	Miljoner euro
Korrigerig för realisationsvinst för fartyg	0,000	0,000	0,000	0,000	182,100	27,761	182,100	27,761
Resultat före skatt och exklusive realisationsvinst och omstrukturering	- 93,571	- 14,265	- 40,256	- 6,137	- 216,980	- 33,078	- 350,807	- 53,480

⁽¹⁾ Uppgifterna har hämtats från beslut 2002/149/EG.

⁽²⁾ 14,8 miljoner euro avsattes 2001 för höghastighetsfartyget *Liamone*. Syftet var att minska de årliga kostnaderna för fartyget till en nivå som motsvarade ett fartyg anpassat till de nya begränsningarna på denna linje och finansierad på samma villkor. Pengarna avsattes i enlighet med de bokföringsregler enligt vilka ett företag ska korrigera sin balansräkning genom en exceptionell nedskrivning när det konstateras att en av dess tillgångar har ett verkligt värde eller ett marknadsvärde som understiger bokföringsvärdet.

(235) SNCM:s sammanlagda förlust på linjen Marseille–Korsika, utöver det statliga stöd som beviljades genom beslutet från 2001 och med korrigeringar för realisationsvinster för de fartyg som har sålts under denna period och omstrukturingskostnaderna, uppgår till 53,48 miljoner euro för hela perioden 1991–2001.

på den ersättning som har betalats ut till SNCM inte överstiger de kostnader som ett genomsnittligt och väl-skött företag, som är utrustat med transportmedel som är lämpliga för att fullgöra den allmänna trafikplikten som ålagts det, skulle ha åsamkats vid fullgörandet av trafikplikten, i enlighet med kraven i domstolens rättspraxis.

(236) Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att av det kapitaltillskott på 76 miljoner euro som anmäldes 2002 ⁽¹²⁰⁾ kan 53,48 miljoner betraktas som ersättning för trafikplikten.

(241) I det aktuella ärendet erkänner de franska myndigheterna själva, i sin skrivelse av den 16 november 2006, att det i praktiken är omöjligt att hitta ett företag som kan utgöra referenspunkt för perioden 1991–2001. SNCM hade tilldelats ansvaret för trafikplikten eftersom detta var det enda företag som kunde åta sig dessa skyldigheter. De franska myndigheterna måste därför vinnlägga sig om att tillhandahålla uppgifter som möjliggör en så exakt jämförelse som möjligt med liknande företag, framför allt med CMN. Samtidigt måste det understrykas att detta företag inte befann sig i samma driftssituation som SNCM i och med att SNCM mellan 1991 och 2001 omfattades av avtalet om trafikplikt.

10.1.2 Förekomst av en ekonomisk fördel i ljuset av rättspraxisen från domen i målet *Altmark*

(237) Eftersom en statlig intervention enligt domstolen måste betraktas som en ersättning för det stödmottagande företags fullgörande av den allmänna trafikplikten, vilket gör att företaget i realiteten inte får någon ekonomisk fördel och att interventionen därför inte får till följd att företaget ges en mer gynnad konkurrensställning i förhållande till sina konkurrenter, anser kommissionen att en sådan intervention inte faller inom tillämpningsområdet för artikel 87.1 i EG-fördraget.

(242) Kommissionen anser inte att det av de franska myndigheternas argumentation framgår på vilket sätt de företag som de själva har bedömt vara likvärdiga utgör en referenspunkt i enlighet med kraven i gemenskapens rättspraxis. Kommissionen konstaterar därför att det utifrån de franska myndigheternas uppgifter om dessa företag varken går att bedöma den grad av likhet som åberopas eller analysera effekterna av de olika driftsförhållanden som har anförts för den obligatoriska jämförelse som måste utföras för att uppfylla det fjärde kriteriet ovan.

(238) För att en sådan ersättning inte ska betraktas som statligt stöd måste emellertid ett visst antal kumulativa villkor vara uppfyllda (se fotnot 68 i detta beslut).

(239) Framför allt när det gäller det fjärde kriteriet i domen i målet *Altmark* kan det konstateras att SNCM har valt att inte genomföra en offentlig upphandling för att välja en kandidat som kan tillhandahålla dessa tjänster till ett lägre pris för myndigheterna.

(243) På grundval av de uppgifter som de franska myndigheterna har överlämnat inom ramen för det aktuella förfarandet anser kommissionen därför att det fortfarande inte går att fastställa att det fjärde kriteriet i domen i målet *Altmark* har uppfyllts.

(240) I avsaknad av en offentlig upphandling anser kommissionen att det är upp till medlemsstaten att visa att nivån

(244) Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att den aktuella åtgärden är ekonomiskt fördelaktig för SNCM. Eftersom åtgärden endast gynnar SNCM rör det sig om en selektiv ekonomisk fördel. Följaktligen utgör ersättningen på 53,48 miljoner euro till SNCM inom ramen för avtalen från 1991 och 1996 ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.

10.1.3 Den aktuella åtgärdens förenlighet med den gemensamma marknaden enligt artikel 86.2 i EG-fördraget

(245) Eftersom de franska myndigheterna har åberopat undantaget i artikel 86.2 i EG-fördraget använder sig kommissionen av samma strategi och samma motivering som i beslutet från 2001 för att bedöma den aktuella åtgärden.

(246) Enligt denna artikel ska genomförandet av statligt stöd vara undantaget från förbudet i artikel 87 i EG-fördraget om stödet i fråga endast syftar till att kompensera merkostnader i samband med fullgörandet av det specifika uppdrag som åligger det företag som har anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och om beviljandet av stödet är nödvändigt för att detta företag ska kunna fullgöra sin allmänna trafikplikt under balanserade ekonomiska villkor.

(247) Med beaktande av den rättspraxis som gällde under perioden 1991–2001⁽¹²¹⁾ ska kommissionen, liksom i sitt beslut från 2001, göra följande:

— Bekräfta att de tjänster vars förvaltning anförtrotts SNCM uppfyller kraven på en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse.

— Undersöka om det stödbelopp som beviljats SNCM inom ramen för dess allmänna trafikplikt till Korsika står i proportion till de extrakostnader som SNCM ådrar sig när det gäller att uppfylla de grundläggande kraven i avtalet om allmän trafikplikt.

Motiv för den allmänna trafikplikten

(248) Det aktuella ärendet rör ersättningar som betalades ut under perioden 1991–2001. Som kommissionen konstaterade i sitt beslut från 2001 baseras SNCM:s och CMN:s allmänna trafikplikt på två femåriga avtal som ingåtts mellan dessa företag och Korsikas transportkontor (OTC). I avtalen, vars rättsliga grund utgörs av ramavtalet för perioden 1976–2001, anges formerna för att genomföra

den allmänna trafikplikten under perioderna 1991–1996 respektive 1996–2001. I avtalen anges också principerna för utbetalning av det schablonmässiga stödet, som tas ur anslaget till territoriell kontinuitet, som motprestation för de skyldigheter som avtalen medför.

(249) Vad gäller frågan om huruvida dessa skyldigheter svarar mot ett verkligt behov av allmänna tjänster konstaterar kommissionen i ovannämnda beslut från 2001 att ramavtalet och de femåriga avtalen svarar mot den princip om fortlöpande förbindelser som syftar till att begränsa de nackdelar som är förknippade med att Korsika är en ö och att säkra trafiken till ön på ett sätt som så långt som möjligt liknar rena landförbindelser. Kommissionen konstaterar vidare att detta mål, som är av berättigat allmänt intresse, historiskt sett inte har uppfyllts av marknads-krafterna⁽¹²²⁾.

(250) Följaktligen anser kommissionen att det trafiksystem som föreskrivs i ramavtalet och de femåriga avtalen svarar mot ett verkligt behov av allmän trafikplikt.

Stödets icke-schablonmässiga karaktär

(251) Som kommissionen konstaterar i sitt beslut från 2001 har SNCM med stöd av det regelverk som beskrivs ovan under perioden 1991–2001 varje år fått ett schablonmässigt stöd vars belopp fastställts för fem år i taget. Detta belopp har reviderats varje år baserat på utvecklingen av BNP och SNCM:s upplysningar och analytiska bokföring.

(252) I punkt 30 i beslutet från 2001 konstaterar kommissionen att "enligt artikel 4 i 1976 års avtal⁽¹²³⁾ skall det årliga stödbeloppet betalas ut i 12 lika stora månadsförskott. För att möjliggöra den slutgiltiga utbetalningen av stödet skall SNCM senast den 1 juli varje år lägga fram resultaten från föregående räkenskapsår för granskning av en statlig revisor. Om stödet till SNCM varit för stort återvinns detta belopp genom avdrag från innevarande räkenskapsårs förskottbetalningar. Om stödet till SNCM tvärtom varit för litet kompletteras innevarande räkenskapsårs förskottbetalningar med detta belopp. I senare avtal föreskrivs också böter om antalet förbindelser som SNCM inte lyckas upprätthålla överstiger 2 procent av det antal förbindelser som anges i avtalet. Koncessionsgivaren kan också underrätta SNCM om en minskning av det schablonmässiga anslaget för territoriell kontinuitet vid betydande incidenter som medför att den allmänna trafikplikten inte uppfylls".

(253) I punkt 82 i samma beslut anger kommissionen att det i den andra delen av punkt IV föreskrivs att "om de ekonomiska villkoren och särskilt driftskostnaderna och den trafikvolym som ligger till grund för beräkningen av stödet skulle försämrats avsevärt skall SNCM och OTC gemensamt undersöka vilka åtgärder som bör vidtas i fråga om trafik och priser eller justera upp stödbeloppet för att återskapa företagets ekonomiska jämvikt."

(254) Mot bakgrund av ovanstående, och som den angav i sitt beslut från 2001, anser kommissionen att den ersättning på 53,48 miljoner euro som staten har betalat ut inte är schablonmässig på grund av den mekanism som gör det möjligt att bemöta en ekonomisk obalans till följd av att de verkliga driftskostnaderna inte stämmer överens med de kostnader som legat till grund för beräkningen av stödet.

Stödets proportion till kostnaderna för att uppfylla den allmänna trafikplikten

(255) Som kommissionen konstaterar i sitt beslut från 2001⁽¹²⁴⁾ har de finansiella ersättningar som betalats ut under den tiden de femåriga avtalen från 1991 och 1996 gällde inte gjort det möjligt för SNCM att helt och hållet täcka förlusterna i samband med fullgörandet av den allmänna trafikplikten. Kommissionen beräknar att denna underkompensation uppgår till 53,48 miljoner euro.

(256) Kommissionen konstaterar att det belopp på 53,48 miljoner som har betalats ut av staten är identiskt med underkompensationen för perioden 1991–2001 och följaktligen står i proportion till nettokostnaderna för att fullgöra den allmänna trafikplikt som SNCM omfattas av.

10.1.4 Slutsats

(257) Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att den aktuella åtgärden utgör ett statligt stöd som är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 86.2 i EG-fördraget. När det gäller den åtgärd som genomfördes den 14 november 2003 konstaterar kommissionen att detta statliga stöd är olagligt.

(258) Det stödbelopp som ska bedömas som omstruktureringsstöd enligt anmälan från 2002 uppgår till 22,52 miljoner euro⁽¹²⁵⁾. Detta belopp kommer att påföras de åtgärder som anmäldes 2006 eftersom dessa omfattar omstruktureringsstöd (se avsnitt 10.5 i detta beslut).

10.2 Avyttringen av SNCM till ett negativt försäljningspris på 158 miljoner euro

(259) I det aktuella ärendet ska kommissionen undersöka om kapitaltillskottet från staten på 158 miljoner euro före

avyttringen av SNCM till privata köpare, dvs. hela det negativa priset av försäljningen av företaget till motsvarande belopp, innehåller inslag av statligt stöd.

(260) Ett villkorslöst och öppet anbudsförfarande där staten säljer företaget efter att först ha gett det ett kapitaltillskott (med ett belopp högre än försäljningspriset) behöver inte nödvändigtvis utesluta förekomsten av ett stöd som både gynnar det privatiserade företaget och dess köpare⁽¹²⁶⁾.

10.2.1 Referensregelverk

(261) För att avgöra om ett företag får en ekonomisk fördel av ett kapitaltillskott från staten tillämpar kommissionen i princip kriteriet "en privat investerare i en marknadsekonomi" (nedan kallat *kriteriet avseende en privat investerare*). Kriteriet avseende en privat investerare härleds ur den princip om lika behandling av den offentliga och privata sektorn som följer av artikel 295 i EG-fördraget. Enligt denna princip ska det kapital som en stat direkt eller indirekt ställer till ett företags förfogande under omständigheter som motsvarar normala marknadsförhållanden inte anses utgöra ett statligt stöd.⁽¹²⁷⁾

(262) I detta syfte kan kommissionen framför allt bedöma om tillhandahållaren av medel uppträder som en privat investerare som försöker genomföra en strukturpolitik – globalt eller inom en bransch – och som styrs av en långsiktig avkastning på det investerade kapitalet. EG-domstolen har i flera mål bekräftat att detta är ett riktigt tillvägagångssätt⁽¹²⁸⁾.

(263) Enligt fast rättspraxis utgör ett kapitaltillskott från en privat investerare utan några utsikter till vinst, inte ens på lång sikt, ett statligt stöd⁽¹²⁹⁾.

(264) EG-domstolen har även fastställt att en privat investerare som försöker genomföra en strukturpolitik – globalt eller inom en bransch – och som styrs av möjligheterna att uppnå vinst på lång sikt inte förnuftigt kan tillåta sig att, efter flera års oavbrutna förluster i företaget, göra ett kapitaltillskott som i ekonomiskt hänseende inte bara kostar mer än en likvidation utan dessutom är avhängigt av att företaget säljs, vilket avlägsnar varje utsikt till vinst, även på lång sikt⁽¹³⁰⁾.

(265) I sin dom i målet Gröditzer har EG-domstolen angett att för att fastställa huruvida privatiseringen av ett företag till ett negativt försäljningspris bär drag av statligt stöd "skall det bedömas huruvida, under liknande omständigheter, en privat investerare som till sin storlek kan jämföras med de organ som förvaltar den offentliga sektorn skulle ha gjort lika stora kapitaltillskott i samband med försäljningen av företaget eller om denne skulle ha valt att likvidera företaget"⁽¹³¹⁾.

10.2.2 Tillämpning i det aktuella ärendet

(266) Mot bakgrund av ovanstående måste kommissionen, för fastställa den aktuella stödåtgärdens karaktär, "bedöma om den lösning som staten valt i sig och jämfört med varje annan lösning, inklusive alternativet att inte alls intervensera, är den minst kostsamma, vilket om så var fallet skulle leda till slutsatsen att staten har agerat som en privat investerare" ⁽¹³²⁾.

10.2.2.1 Respekten för principen om en privat aktieägare i en marknads-ekonomi

(267) I detta sammanhang kan det konstateras att storföretag i dag, när de är i färd med att lägga ned anläggningar eller likvidera dotterbolag, inte alls är ointresserade av de sociala konsekvenser sådana nedläggningar eller likvidationer kan få.

(268) Följaktligen genomför de allt oftare sociala åtgärdsplaner som kan innehålla åtgärder för att skola om personalen, hjälp att leta efter ett nytt arbete eller avgångsvederlag, dvs. åtgärder på lokal ekonomisk nivå som går längre än vad som föreskrivs i lagen eller kollektivavtal.

(269) I det aktuella ärendet konstaterar kommissionen att SNCM är ett företag som kontrolleras av staten genom koncernen CGMF (Compagnie Maritime Générale et Financière).

(270) Kommissionen anser att vid en likvidation av SNCM ⁽¹³³⁾ skulle man utöver de lagstadgade skyldigheterna ha vidtagit åtgärder för att inte skada holdingbolagets och dess ägares goda namn ⁽¹³⁴⁾.

(271) Kommissionen påpekar att hotet om likvidation av företaget 2004 gav upphov till flera och allvarliga sociala problem. På grund av konflikten på arbetsmarknaden i september 2004 blockerades exempelvis SNCM:s flotta i 16 dagar. Kommissionen tillägger att de franska myndigheterna med hjälp av statistik har visat att konflikten på arbetsmarknaden 2004 har skadat bilden av varumärket bland kunderna, inverkat negativt på antalet passagerare som SNCM transporterar och följaktligen företagets omsättning. Kommissionen understryker dessutom att till följd av att det försämrade sociala klimatet sommaren 2004 inverkade negativt på SNCM:s ekonomiska situation lanserade företagens ägare tillsammans med fackförbunden en social åtgärdsplan våren 2005. I april 2005 sköts dock denna upp. Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att det framgår att om SNCM hade likviderats och CGMF inte hade betalat ut kompletterande avgångsvederlag skulle detta helt säkert ha skadat bilden av varumärket och dess huvudägare.

(272) Kommissionen anser följaktligen att kostnaderna för dessa åtgärder måste inkluderas i kostnaderna för en likvidation. Kostnaderna skulle därför ha påförts SNCM:s likvidationsvärde i den mån det hade varit positivt och/eller direkt bekostats av CGMF/staten som aktieägare. Kommissionen anser att varje annan lösning bortser från den sociala verklighet som de stora företagskoncernerna lever under i dag ⁽¹³⁵⁾.

(273) För att beräkna aktieägarens kostnad för en likvidation utgår kommissionen från ett minimiscenario som endast består av kompletterande avgångsvederlag.

(274) I detta sammanhang anser de franska myndigheterna att på grundval av den sociala åtgärdsplanen från 2005, som i sin tur är baserad på den sociala åtgärdsplanen från 2002, bör spannet ligga på [...] till [...] euro per anställd, vilket ger ett totalbelopp på mellan [...] och [...] miljoner euro. De franska myndigheterna anger att riktmärket i ovannämnda spannar tar hänsyn till att den aktuella sociala åtgärdsplanen har ökat på grund av den betydande andel anställda som närmar sig pensionsåldern och vars avgång sker under särskilt förmånliga villkor. Dessutom tar man hänsyn till att likvidationen av företaget och uppsägningen av hela personalen inte kan jämföras med en justering av personalstyrkan för att fortsätta verksamheten, vilket är fallet i den aktuella sociala åtgärdsplanen.

(275) Kommissionens expert har jämfört de franska myndigheternas siffror med de sociala åtgärdsplaner som nyligen har genomförts i Frankrike. Hewlett Packards sociala åtgärdsplan kostade 214 000 euro per person 2003 och mellan 50 000 och 400 000 euro 2005. Den sociala åtgärdsplan som Pechiney lade fram 2004, efter samgåendet med Alcan, kostade 128 000 euro per person. Vid tidpunkten för den sociala åtgärdsplanen från Giat Industries 2004, var totalkostnaden per anställd 162 000 euro jämfört med 71 000 euro för Gemplus 2002 och 69 000 euro för Danone (kakverksamheten) 2001. År 2002 tillkännagav Yves Saint Laurent Haute Couture en social åtgärdsplan på 115 000 euro per anställd. I planen Power 8, som Airbus France tillkännagav i februari 2007, räknade man med en kostnad per anställd på 68 000 euro ⁽¹³⁶⁾. Kostnaderna för Michelins sociala åtgärdsplan 2008 uppgår till 157 400 euro per person.

(276) När det gäller hamnarbetarna anger kommissionen att revisionsrätten i sin offentliga temarapport från juli 2006 om de franska hamnarna, förändringarna inom sjöfartssektorn och behovet av akuta åtgärder erinrar om totalkostnaden per person i den sociala åtgärdsplanen från 2004, dvs. 145 000 euro per uppsagd från de oberoende hamnarna och 209 000 euro per uppsagd från hamnen i Marseille.

- (277) Kommissionen påpekar att dess beslut av den 17 juli 2002 om Société Française de Production är en bra illustration av hur generöst tilltagna kostnaderna kan vara vid en privatisering av ett företag i svårigheter. Generositeten kostade således staten 43,1 miljoner euro (dvs. 151 000 euro per anställd – i planen räknade man med att 285 anställda skulle sägas upp) som ska läggas till kostnaden på 5,3 miljoner euro för de lagstadgade och avtalsmässiga skyldigheterna (dvs. en total kostnad på 169 000 euro per anställd).
- (278) Mot bakgrund av denna jämförande analys anser kommissionen att antagandet om att [...] euro skulle ha betalats ut till varje anställd som avgångsvederlag ligger i linje med kostnaden per uppsagd anställd i de sociala åtgärdsplaner som privata aktieägare genomförde under samma period.
- (279) Kommissionen anser slutligen att antagandet om att hela SNCM:s personal skulle ha sagts upp vid en likvidation av företaget är det troligaste antagandet, framför allt eftersom tilldelningen av den allmänna trafikplikten för perioden 2007–2013 ännu inte hade varit föremål för något anbudsförfarande och därmed inte något definitivt beslut. Med tanke på SNCM:s finansiella situation är det dessutom osannolikt att en plan för att fortsätta verksamheten skulle ha utarbetats på ett sådant sätt att företaget skulle ha tvångsomstrukturerats och att uppsägningarna skulle ha kunnat undvikas.
- (280) Mot bakgrund av ovanstående godtar kommissionen det totalbelopp på [...] miljoner euro som CGMF (staten) skulle ha varit tvunget att avsätta för kompletterande avgångsvederlag.
- (281) I detta skede av analysen måste kommissionen fastställa SNCM:s likvidationsvärde utan extra avgångsvederlag. Det är skillnaden mellan detta likvidationsvärde, i den mån det är positivt, och de extra avgångsvederlagen som måste jämföras med det negativa försäljningspriset för att bekräfta om staten uppträder som en förnuftig investerare i en markandsekonomi. För att göra detta baserar kommissionen sin beräkning på de uppskrivna nettotillgångarna. Enligt metoden med uppskrivna nettotillgångar anses det finnas otillräckliga tillgångar om de verkliga tillgångarnas ekonomiska värde (i allmänhet högre än nettovärdet) inte täcker det ekonomiska värdet av de verkliga skulderna.
- (282) För att konstatera om det i det aktuella ärendet rör sig om otillräckliga tillgångar har kommissionen, med hjälp av sin expert⁽¹³⁷⁾, i enlighet med nedanstående förklaringar, bekräftat att värdet på SNCM:s tillgångar den 30 september 2005 inte var tillräckligt för att hålla de prioriterade och oprioriterade fordringsägarna skadelösa (inklusive de anställdas traditionella fordringar).
- #### Valet av bedömningsmetod
- (283) Kommissionen anser att värderingen av nettotillgångarna är en metod som för närvarande används för att värdera rederier. Den anger dessutom att denna metod är särskilt lämpad i SNCM:s situation eftersom dess referensaktieägare som alternativ till att avyttra företaget bara kan välja att inge en konkursansökan för företaget, som således skulle likvideras.
- (284) När det gäller andra värderingsmetoder, framför allt metoden med fria kassaflöden, anser kommissionen att eftersom detta förutsätter fortsatt verksamhet i företaget, vilket inte är fallet för SNCM, är denna metod inte relevant i det aktuella ärendet.
- #### Referensdatumet
- (285) Kommissionen vidhåller den 30 september 2005 som referensdatum för bedömningen av SNCM eftersom det är från detta datum det fanns ett faktiskt val mellan att godta förslaget till omorganisation eller likvidera företaget, eftersom valet av BCP hade fastställts den 27 september 2005.
- #### Värdet på SNCM:s tillgångar
- (286) Kommissionen noterar särskilt att SNCM:s ägare i samarbete med medarbetarna på Ernst & Young började räkna på kostnaderna för en likvidation av företaget (CGMF:s rapport ovan) den 30 september 2005, vilket Oddo Corporate Finance och medarbetarna på Paul Hastings hade avrått ifrån. Kommissionen påpekar att den rapport från Oddo-Hastings som nämns ovan värderade SNCM:s tillgångar till [...] miljoner euro.
- (287) När det gäller värderingen av den egna flottan⁽¹³⁸⁾ värderades bruttomarknadsvärdet på SNCM:s fartyg av den specialiserade fartygsmäklaren BRS till [...] miljoner euro den 30 september 2005, medan SNCM:s flotta i Odds rapport värderades till [...] miljoner euro efter värdeminskning⁽¹³⁹⁾, mäklararvode⁽¹⁴⁰⁾ och rättslig risk⁽¹⁴¹⁾.

Tabell 4

Scenarier för värderingen av SNCM:s tillgångar den 30 september 2005

(i miljoner euro)

	Tillgångarnas värde enl. Oddos rapport	Tillgångarnas värde enl. kommissionens expert
Materiella anläggningstillgångar	—	—
— Egenägda fartyg	(...)	(...)
— Fastigheter ⁽¹⁾	(...)	(...)
Finansiella anläggningstillgångar ⁽²⁾	(...)	(...)
Anläggningstillgångar	(...)	(...)
Varulager	—	—
Förskotts- och delbetalningar	—	—
Kundfordringar	(...)	(...)
Övriga fordringar ⁽³⁾	(...)	(...)
Nettokassaflöde	(...)	—
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	—	—
Övriga tillgångar	(...)	(...)
Totalt tillgångar	(...)	(...)

⁽¹⁾ När det gäller fastigheterna (bl.a. SNCM:s huvudkontor) anger de franska myndigheterna att likvidationsvärdet bygger på en fastighets-experts värdering i november 2003, uppdaterat med + [...] % för att ta hänsyn till de stigande priserna.

⁽²⁾ De finansiella anläggningstillgångarna avser huvudsakligen SNCM:s aktieinnehav i Sud-Cargos, Aliso, CGTH, CMN och Ferrytour.

⁽³⁾ Denna post avser huvudsakligen fordringar gentemot staten, framför allt ersättningen för den allmänna trafikplikten för september 2005 och Assedics återbetalning av arbetsgivaravgifter för räkenskapsåret 2004.

Källa: rapport från Oddo-Hastings, rapport från kommissionens expert.

(288) Vid läsningen av tabellen ovan konstaterar kommissionen att fartygsflottan utgör den viktigaste delen för värderingen av företagets tillgångar. Kommissionens expert har därför, efter att så långt som möjligt ha gjort en jämförande analys, funnit att den värdeminskning som tillämpas på fartygens bruttomarknadsvärde och den rättsliga risken hänger samman. På grundval av detta konstaterade experten att det inte fanns något som talade för att den värdering av flottan som den franska staten hade upprättat borde avvisas.

(289) När det gäller värdeminskningen anser kommissionen att nivån är i linje med de värdeminskningar som har observerats vid försäljningen av fartyg vid tvångslikvidationer. Enligt kommissionens expert avyttrade exempelvis Selon Régie des Transports Maritimes, det statliga belgiska bolag som trafikerar linjerna Oostende–Ramsgate, två bilfärjor 1997 med en värdeminskning beräknad till 35 respektive 45 %. Mer nyligen avyttrade företaget Festival Cruises tre kryssningsfartyg med en värdeminskning på i genomsnitt 20 %. De värdeminskningar som har observerats i liknande fall ligger således i linje med de

värdeminskningar som de franska myndigheterna har tillämpat i det aktuella ärendet.

(290) När det gäller den rättsliga risken anser kommissionen, eftersom det inte har skett någon jämförbar transaktion på marknaden, att de argument som förs fram som motivering till att tillämpa den rättsliga risken är i linje med den smala marknaden för denna typ av fartyg som har konstruerats för en tämligen specifik trafik.

(291) Kommissionen konstaterar för övrigt att dess oberoende expert har granskat det höjda värdet av de finansiella anläggningstillgångarna, särskilt SNCM:s aktieinnehav i CMN (från [...] miljoner euro till [...] miljoner). Med tanke på det förslag från Stef-TFE om att förvärva detta aktieinnehav för [...] miljoner euro som översändes till kommissionen inom ramen för denna utredning anser kommissionen att värderingen av SNCM:s aktieinnehav i CMN till [...] miljoner euro är rimlig vid en likvidation av företaget.

- (292) När det gäller värderingen av de övriga tillgångarna har kommissionens expert inga särskilda invändningar. Han hade inte behållit posten "nettokassaflöde" eftersom den uppvisar ett underskott. Kommissionen anser att denna post egentligen borde klassificeras om och tas upp under SNCM:s skulder.
- (293) Med förbehåll för justeringar värderar kommissionen SNCM:s tillgångar till [...] miljoner euro den 30 september 2005.

Värdering av SNCM:s skulder

- (294) Kommissionen konstaterar att de franska myndigheterna beräknar det belopp som är avsett för prioriterade fordringsägare till [...] miljoner euro och det belopp som är avsett för oprioriterade fordringsägare till (utöver extra avgångsvederlag) till [...] miljoner euro.
- (295) Särskilt när det gäller de sociala skulderna uppskattar de franska myndigheterna kostnaden för den avtalsbaserade sociala åtgärdsplanen till [...] miljoner euro. Kostnaderna för åtgärdsplanen har fastställts på individuell basis och tar hänsyn till typen av kontrakt (tillsvidareanställning och visstidskontrakt), gällande tjänsteföreskrifter och kollektivavtal (personal som arbetar till sjöss, markpersonal och personal i ledande befattningar), anciennitet, lönegrad och lön för varje anställd. Beloppet täcker ersättning under uppsägningstiden ([...] miljoner euro), semesterersättning under uppsägningstiden ([...] miljoner euro),

och avtalsmässiga avgångsvederlag ([...] miljoner euro) samt Delalandeskatten ([...] miljoner euro) ⁽¹⁴²⁾.

- (296) De kostnader för den sociala åtgärdsplanen som går utöver avtalen uppskattar de franska myndigheterna till [...] miljoner euro. Den sociala åtgärdsplanen samlar alla åtgärder kopplade till SNCM:s lagstadgade och avtalsmässiga skyldigheter vid uppsägningar ⁽¹⁴³⁾ och de kostnader som är indirekt kopplade till den avtalsbaserade sociala åtgärdsplanen ⁽¹⁴⁴⁾.
- (297) Kostnaden för att säga upp de viktigaste driftsavtalen innebär framför allt att bankgarantin på [...] miljoner för att garantera att SNCM fullgör den allmänna trafikplikten riskerar att gå förlorad. Till detta kommer de böter som anges i avtalet, motsvarande [...] % av den finansiella referenssättningen på [...] miljoner euro 2005, dvs. [...] miljoner euro om den som ansvarar för trafikplikten försätts i konkurs.
- (298) När det gäller skulder i samband med de fartyg som leasas ⁽¹⁴⁵⁾ framhåller de franska myndigheterna att utifrån vissa antaganden ⁽¹⁴⁶⁾ värderade den specialiserade fartygsmäklaren BRS avyttringens nettobehållning till [...] miljoner euro den 30 september 2005 efter värdeminskning, mäklararvode och uppläggningskostnader. Då skattnedsättningar och bankkulder uppgick till [...] miljoner euro kvarstår ett saldo på [...] miljoner euro för bankkulder i samband med de leasade fartygen, som ska återbetalas.

Tabell 5

Värdering av SNCM:s skulder den 30 september 2005

(i miljoner euro)

	Värdet på skulderna enligt Oddos rapport	Värdet på skulderna enligt kommissionens expert
Prioriterade skulder:		
— Sociala skulder och skatteskulder	(...)	(...)
— Finansiella skulder med tillgångarna som säkerhet ⁽¹⁾	(...)	(...)
Kostnader för den avtalsbaserade sociala åtgärdsplanen	(...)	(...)
Pensionsinbetalningar ⁽²⁾	(...)	(...)
Likvidationskostnader	(...)	(...)
Tillfälliga driftsförluster ⁽³⁾	(...)	(...)
Ersättning till prioriterade fordringsägare	(...)	(...)
Skulder utan säkerhet ⁽⁴⁾	(...)	(...)
Kostnader för extra sociala åtgärder	(...)	(...)
Uppsägning av de viktigaste driftsavtalen	(...)	(...)

(i miljoner euro)

	Värdet på skulderna enligt Oddos rapport	Värdet på skulderna enligt kommissionens expert
Kostnader i samband med avyttringen av de leaseade fartygen	(...)	(...)
Ersättning till oprioriterade fordringsägare	(...)	(...)

(1) Fartygen *Napoléon Bonaparte* och *Paglia Orba* används som säkerhet för att finansiera fartygslånen.

(2) Denna post avser användningen vid den tidpunkt då SNCM åtog sig att stå för en del av de extra pensionskostnaderna.

(3) Fram till dess att likvidationen har avslutats. De tillfälliga förlusterna utgår från utbetalningen av löner under en enda månad. De inkluderar även kostnaden för att lägga upp de egenägda fartygen, oräknat tillgångarnas värde. Denna kostnad motsvarar uppläggningskostnaden för fartygen i väntan på försäljning.

(4) Skulderna utan säkerhet fördelar sig på följande sätt: medel för risker och åtaganden ([...] miljoner euro), införlivade skulder/aktieinnehav ([...] miljoner euro), tjänsteoperatörer ([...] miljoner euro), allmän representation ([...] miljoner euro), grupp- och för-eningskulder ([...] miljoner euro), reglering av skulder ([...] miljoner euro).

Källa: Rapport från Oddo-Hastings, rapport från kommissionens expert.

(299) Kommissionen konstaterar att de sociala skulderna utgör en grundläggande del av SNCM:s skulder. När det gäller de prioriterade sociala skulderna, dvs. kostnaden för de avtalsbaserade sociala åtgärderna, har kommissionens expert bekräftat metoden för att beräkna alla kostnader som ingår i den sociala åtgärdsplanen och inte konstaterat några konstigheter eller fel. Mot bakgrund av detta anser kommissionen att det belopp på [...] miljoner euro som de franska myndigheterna tar upp som kostnader för avtalsbaserade sociala åtgärder är rimligt.

(300) När det gäller de tillfälliga driftsförlusterna anser kommissionen att uppskattningen är försiktig i förhållande till lagstiftningen, särskilt artiklarna L.622–10 i handelslagen och 119–2 i dekret nr 85–1388 av den 27 december 1985, enligt vilka SNCM efter beslut av den behöriga handelsdomstolen skulle kunna bli tvungen att fortsätta trafiken under två månader, en period som på den allmänna åklagarmyndighetens begäran kan förlängas för att uppfylla trafikplikten.

(301) När det gäller skulderna utan säkerhet hade kommissionens expert inga särskilda invändningar. Han korrigerade emellertid beloppet på [...] miljoner euro till [...] miljoner på grund av överföringen av posten "nettokassaflöde". Kommissionen anser att denna flytt är i linje med den ändrade värderingen av SNCM:s tillgångar.

(302) När det gäller kostnaderna för de delar av den sociala åtgärdsplanen som faller utanför avtalen (extra avgångsvederlag) anser kommissionens expert att kostnaden för rättsliga tvister bör minskas till [...] miljoner euro i stället för det belopp på [...] som de franska myndigheterna har angett. Om kommissionen är säker på att fackföreningarna kommer att kräva en omförhandling av kontrakten

för tillsvidareanställda och visstidsanställda⁽¹⁴⁷⁾ anser experten däremot att beloppet bara ska avse tillsvidareanställd personal, där denna risk är mer eller mindre säker ([...] tillsvidareanställda). Med en bruttomånadslön på [...] euro och ett avgångsvederlag på 9 månaders lön för de [...] första tillsvidareanställda och 6 månader för de [...] följande skulle beloppet uppgå till [...] miljoner euro.

(303) När det gäller nettoskulderna i samband med avyttringen av de leaseade fartygen anser kommissionen att de åtaganden som beräkningen baseras på framför allt är motiverade utifrån GIE:s kontraktsformer, som begränsar varje möjlighet till stöd från tredje part till SNCM och fastställer skattelättnader för fartygstrafik under fransk flagg. De är dessutom motiverade eftersom den rättsliga risken inte gäller för de leaseade fartygen då dessa avyttrades av GIE:s långivande banker. Kommissionen anser därför att det är motiverat att ta upp uppläggningskostnader för perioden mellan den 30 september 2005 och datumet för den faktiska avyttringen av fartygen.

(304) Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att den 30 september 2005 uppgick SNCM:s prioriterade skulder till [...] miljoner euro och de oprioriterade skulderna till [...] miljoner euro.

Konstaterandet av otillräckliga tillgångar

(305) Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att värdet på SNCM:s tillgångar den 30 september 2005 ([...] miljoner euro) inte var tillräckligt för att ersätta de prioriterade fordringsägarna ([...] miljoner euro) och de oprioriterade fordringsägarna ([...] miljoner).

Slutsats

(306) Eftersom det saknas åtgärder för att öka tillgångarna (se nedan), och med hänsyn till punkt 273 i detta beslut och de otillräckliga tillgångarna, skulle kostnaden för CGMF:s likvidation av SNCM ha inskränkt sig till kostnaderna för de kompletterande avgångsvederlagen, dvs. [...] miljoner euro.

(307) Av detta följer att de franska myndigheternas val att avyttra SNCM till ett negativt försäljningspris på 158 miljoner euro – att jämföra med minimikostnaderna för en likvidation på [...] miljoner euro – kan anses överensstämmande med det val som en grupp privata företag i en marknadsekonomi skulle ha gjort.

10.2.2.2 Följderna av en tvångslikvidation av SNCM

(308) Kommissionen har även undersökt de franska myndigheternas påstående om att staten, som majoritetsägare, skulle ha ombetts att reglera skulderna vid en likvidation av företaget (se nedan). Enligt de franska myndigheterna måste i så fall beräkningen av statens kostnader för likvidationen ta hänsyn till nationell rätt, vilket kommissionen har medgett i sitt beslut om ABX Logistics⁽¹⁴⁸⁾, och bedömas från fall till fall, med hänsyn till sektorns särdrag⁽¹⁴⁹⁾ och omständigheterna i det aktuella fallet.

(309) I föreliggande fall konstaterar kommissionen att de franska myndigheterna den 28 mars 2006 översände handlingar som bekräftade att SNCM:s ägare hade försökt hitta billigare lösningar och inledningsvis hade undersökt två framkomliga vägar, dvs. likvidation av företaget och försäljning av företaget till ett negativt pris.

(310) På grundval av ovannämnda expertutlåtanden ansåg de franska myndigheterna att de faktiska totalkostnader som Frankrike i egenskap av aktieägare skulle ha fått stå för gentemot CGMF den 30 september 2005 skulle ha uppgått till mellan [...] och [...] miljoner euro. Denna beräkning tar särskilt hänsyn till den franska statens risk att tvingas "reglera skulderna" om en domstol hade funnit att staten de facto styrde SNCM, samt risken för att staten skulle ha dömts att betala kompletterande av-

gångsvederlag till den uppsagda personalen. De franska myndigheterna anser att dessa risker måste ingå i beräkningen av de faktiska kostnaderna vid en eventuell likvidation av SNCM.

(311) Frågan är därför hur man ska beräkna de faktiska kostnader som Frankrike som ägare troligtvis skulle ha behövt betala vid en likvidation av SNCM för att, med beaktande av möjligheten att åläggas att betala dessa kostnader och med beaktande av dessa kostnaders omfattning⁽¹⁵⁰⁾, avgöra om en förnuftig privat aktieägare hellre skulle ha föredragit att genast sälja sitt dotterbolag till ett negativt försäljningspris på 158 miljoner euro snarare än att löpa denna risk.

a) Risken för att staten skulle åläggas att reglera skulderna

(312) Enligt fransk rätt har konkursförvaltaren för ett företag som tvingas till likvidation möjlighet att i samband med en plan för att rädda eller rekonstruera företaget eller en likvidation inleda en ansvarstalan mot de tidigare företagsledarna för att tvinga dessa att reglera skulderna⁽¹⁵¹⁾.

(313) Väckandet av en talan om skuldreglering mot de tidigare företagsledarna för det företag som har försatts i konkurs motiveras av nödvändigheten av att rekonstruera företagets tillgångar, vilket är en av konkursförvaltarens uppgifter.

(314) I flera skrivelser till kommissionen har de franska myndigheterna framhållit att antagandet att en nationell domstol skulle kunna ha ålagt staten att reglera skulderna i det företag det styrde utgör ett ytterst troligt scenario och att detta måste beaktas vid beräkningen av de faktiska kostnaderna vid en eventuell likvidation av SNCM.

(315) I sin korrespondens av den 28 februari 2008 översände SNCM en expertrapport som bedömer de rättsliga konsekvenserna av en talan om skuldreglering mot den franska staten. Rapportens slutsats är att om ärendet hade hänskjutits till en handelsdomstol skulle denna troligtvis ha betraktat staten som ansvarig och ålagt denna att stå för alla SNCM:s sociala skulder.

- (316) Eftersom det har konstaterats att SNCM hade otillräckliga tillgångar (se ovan) och eftersom det eventuella åtagandet enligt konkursförvaltarens civila ansvar vid underlåtenhet att agera enligt lagen från 1985 och fordringsägarnas rätt att väcka talan sedan 2005, anser kommissionen att det i det aktuella fallet är mycket troligt att det hade väckts en talan om skuldreglering mot Frankrike om SNCM hade tvångslikviderats⁽¹⁵²⁾.
- (317) I den relevanta lagstiftningen anges att den tidigare ledningen för det företag som har likviderats enligt lag, eller om fyra kumulativa villkor är uppfyllda, kan åläggas att betala företagets sociala skulder.
- i) *Erkännande av staten som den som de jure eller de facto styr det tvångslikviderade företaget⁽¹⁵³⁾*
- (318) I det aktuella ärendet konstaterar kommissionen att SNCM:s expert har tillhandahållit en detaljerad analys som kommer fram till att den franska staten troligtvis skulle ha ansetts utgöra den som de facto styrde SNCM. I sak visade ovannämnda expertrapport, i enlighet med relevant rättspraxis⁽¹⁵⁴⁾, att staten hade visat prov på aktivt styre som uppenbarligen inte överensstämde med lagstadgade administrativa kontroller, och detta under lång tid. I rapporten framhöll SNCM:s expert särskilt att staten hade fattat beslut inom ramen för de kontrollbefogenheter som den själv hade instiftat, och på så sätt hade kringgått sina kontrollbefogenheter för att fatta beslut om företagets räkenskaper i stället för de chefer vars uppgift det var att fatta sådana beslut. Dessutom verkar det som om SNCM:s företagsledning helt saknade oberoende gentemot staten i frågor som rörde företagets ledning. Slutligen gick staten in i företagsledningens ställe och fattade själv strategiska beslut utan att informera ovannämnda chefer.
- (319) Kommissionen konstaterar att de franska myndigheterna i sin korrespondens av den 28 mars 2008 inte har bestridit beskrivningen av den franska staten som den som de facto styrde SNCM. I sin skrivelse av den 20 november 2006 anger de franska myndigheterna själva att domstolen inte kan undgå att betrakta SNCM:s statliga aktieägare som den som de facto styrde företaget. Det är emellertid uppenbart att en sådan förklaring, avgiven inom ramen för ett förfarande om statligt stöd, inte räcker för att med säkerhet fastställa att en domstol skulle ha betraktat de nationella myndigheterna som de som de facto styrde det företag som omfattas av de berörda åtgärderna, och framför allt hur troligt detta skulle vara.
- (320) Med hänsyn till kommissionens slutsats i avsnitt 10.2.2.1 ovan är det i det aktuella fallet inte nödvändigt för kommissionen att uttala sig om bedömningen av de skäl som de franska myndigheterna anför.
- ii) *Ett eller flera exempel på att den statliga franska ägaren, som de facto styrde det företag som hotades av tvångslikvidation, har misskött företaget*
- (321) I det aktuella ärendet konstaterar kommissionen att det i rapporten från SNCM:s expert, som baseras på en icke-uttömmande förteckning med faktauppgifter, anför en rad uppgifter för att visa att staten, som de facto styrde SNCM, har misskött företaget.
- (322) Det anges framför allt att den franska staten skulle ha begått fel på investeringsområdet [...]. Staten ska även ha gjort sig skyldig till flera fall av misskötsel på området [...].
- (323) I detta avseende [...] ⁽¹⁵⁵⁾. I sin skrivelse av den 30 april 2007 bedömde de franska myndigheterna risken för att staten ska hållas ansvarig som mycket hög med tanke på kriterierna [...] på misskötsel enligt artikel L.651-2 i handelslagen. Det är emellertid uppenbart att en sådan förklaring, avgiven inom ramen för ett förfarande om statligt stöd, inte räcker för att med säkerhet fastställa att en domstol skulle ha betraktat de nationella myndigheterna som de som de facto styrde det företag som omfattas av de berörda åtgärderna, och framför allt hur troligt detta skulle vara.
- iii) *Konstaterandet av otillräckliga tillgångar*
- (324) I det aktuella ärendet konstaterar kommissionen att de franska myndigheterna i sin skrivelse av den 16 november 2006 tillhandahöll en bedömning av SNCM:s otillräckliga tillgångar som grundade sig på de ovannämnda expertrapporterna från CGMF och Oddo-Hastings. Kommissionen noterar att det expertutlåtande från SNCM om talan om skuldreglering, som översändes till kommissionen i februari 2008, bygger på samma rapporter och att man i detta konstaterar att det vid en likvidation av företaget skulle saknas tillgångar. I rapporten från Oddo-Hastings anges det framför allt att bristen på tillgångar uppgick till [...] miljoner euro den 30 september 2005, beräknat som skillnaden mellan dels värdet på SNCM:s tillgångar ([...] miljoner), dels värdet på företagets skulder (skulder till prioriterade och oprioriterade fordringsägare, vilka beräknades uppgå till [...] miljoner euro respektive [...] miljoner euro).

- (325) Kommissionen konstaterar att i enlighet med ovan nämnda franska lagstiftning fastställs det att det råder brist på tillgångar när företagets konkursförvaltare inte har tillräckliga medel för att betala de prioriterade eller oprioriterade fordringsägarna. Det rör sig särskilt om sociala kostnader som företaget är skyldigt, och företagets sociala skulder utgörs som lägst av traditionella lönefordringar, dvs. sådana som baseras direkt på anställningsavtal, kollektivavtal eller lagstiftningen och som konkursförvaltaren automatiskt för upp som företagsskulder ⁽¹⁵⁶⁾.
- (326) Kommissionen har tidigare beräknat att SNCM saknade tillgångar på [...] miljoner euro den 30 september 2005.
- iv) *Koppling mellan exemplen på misskötsel och den brist på tillgångar som har konstaterats*
- (327) Enligt de franska myndigheterna behöver den som väcker en talan om skuldreglering enligt fransk rätt inte fastställa den skuld som har uppkommit på grund av att företagsledningen brustit vid styrelsen av företaget. En fysisk person kan förklaras ansvarig, i enlighet med artikel L. 624-3 i handelslagen, även om misskötseln bara är en av orsakerna till att det saknas tillgångar, och denne kan åläggas att betala hela eller delar av bolagets skulder, även om de fel personen har begått bara ligger bakom en del av skulderna ⁽¹⁵⁷⁾.
- (328) I det aktuella ärendet noterar kommissionen att SNCM:s expert identifierar en tydlig koppling mellan den misskötsel av företaget och den brist på tillgångar som har konstaterats. På grundval av de beräkningar som experten lägger fram uppgår detta underskott enligt den icke-uttömmande förteckning över exempel på att staten har brustit vid styrelsen av företaget, som anges i skäl 322 i detta beslut, till [...] miljoner euro ⁽¹⁵⁸⁾.
- (329) De franska myndigheterna [...] ⁽¹⁵⁹⁾.
- (330) Kommissionen har dessutom konstaterat att de franska myndigheterna i sina skrivelser av den 16 november 2006, 27 april 2007 och 28 mars 2008 [...] ⁽¹⁶⁰⁾. De franska myndigheterna [...] ⁽¹⁶¹⁾. De franska myndigheterna har i sin skrivelse av den 16 november 2005 själva medgett att det är uppenbart att domstolen inte skulle ha kunnat undgå att betrakta den statliga ägaren som den som de facto styrde SNCM, som är ett aktiebolag med begränsat personligt ansvar, och att ägaren i enlighet med artikel L651-2 i handelslagen troligtvis skulle ha ålagts att täcka hela bristen på tillgångar i SNCM.
- (331) Med hänsyn till kommissionens slutsats i avsnitt 10.2.2.1 ovan är det i det aktuella ärendet inte nödvändigt för kommissionen att uttala sig om bedömningen av de skäl som de franska myndigheterna anför.
- b) Beräkningen av de totala kostnaderna för SNCM:s likvidation**
- Fastställande hur stor del av bristen på tillgångar som den som de facto styr företaget ska stå för
- (332) Mot bakgrund av ovanstående har kommissionen inte fastställt den faktiska ekonomiska kostnaden för aktieägarens ansvar.
- (333) Kommissionen konstaterar att den som de jure eller de facto styr ett företag som har tvingats till likvidation i enlighet med artikel L624-3 i handelslagen åläggs att under sådana omständigheter betala hela eller av den brist på tillgångar som har konstaterats.
- (334) Kommissionen konstaterar att ovan nämnda artikel helt och hållet överläter åt domarna att bedöma om man bör ålägga företagsledningen att betala hela eller delar av de sociala skulderna. I ljuset av relevant rättspraxis verkar det som om domstolarna är känsliga för hur företagsledningen har uppträtt och anpassar sina beslut utifrån de fakta som de kan fastställa.
- (335) Som anges ovan anser de franska myndigheterna att den franska staten skulle ha varit tvungen att ett betala en del beräknad till mellan [...] och [...] % av de bristande tillgångar som har konstaterats, dvs. ett spann på mellan [...] och [...] miljoner.
- (336) Kommissionen understryker att i ett liknande ärende, som rörde företaget Les Mines de Salsignes, dotterbolag till BRGM (ett offentligt industri- och handelsföretag), ⁽¹⁶²⁾, ålade kassationsdomstolens handelsavdelning BRGM och dess dotterbolag, som de facto styrde företaget, att tillsammans med Les Mines de Salsignes övriga företagsledning stå för hela bristen på tillgångar ⁽¹⁶³⁾. Den andel av bolagets skulder som företaget Coframines och BRGM, och i slutändan staten, fick stå för uppgick till 73,6 %. I besluten konstaterade domstolen att bolagsstyrelsen stod i ett beroendeförhållande till de två enheterna i fråga.
- (337) Kommissionen anser emellertid inte att de franska myndigheterna, i ljuset av reglerna för statligt stöd, har visat vad som gör att statens misskötsel av företaget är samma typ av fel som varje annan privat aktieägare i en marknadsekonomi skulle kunna göra. Det bör därför understrykas att endast sådana exempel på misskötsel som vederbörligen har fastställts kan användas för att, med beaktande av risken att åläggas att betala dessa kostnader och omfattningen av dessa (dvs. det aktuella nettovärdet för risken för en framtida dom), fastställa om en förnuftig privat aktör skulle ha föredragit att omgående betala ett negativt pris på 158 miljoner euro hellre än att löpa denna risk. Det går faktiskt inte att veta om en privat investerare skulle ha varit tvungen att begå dessa fel på icke-företagsmässiga men allmänna grunder (exempelvis av sociala skäl eller till förmån för den regionala utvecklingen).

(338) Kommissionen förnekar inte att viss nationell lagstiftning i vissa undantagsfall anger en möjlighet för en tredje part att förena sig mot aktieägaren till ett företag som har likviderats, framför allt om de aktieägare som de jure eller de facto kan betraktas som de som styrde företaget har gjort sig skyldiga till misskötsel av företaget. Även om det emellertid finns en sådan möjlighet enligt fransk rätt anser kommissionen att de franska myndigheterna inte i tillräckligt hög grad har skingrat kommissionens tvivel i det aktuella ärendet, när det gäller de påståenden som har anförts om risken för att den franska staten vid en likvidation av SNCM skulle åläggas att stå för företagets skulder. Med tanke på kommissionens slutsats i avsnitt 10.2.2.1 i detta beslut är det emellertid inte nödvändigt att komma fram till en slutsats i denna fråga.

Fastställande av ansvar för kompletterande avgångsvederlag vid en eventuell likvidation av SNCM

(339) Utöver bristen på tillgångar skulle en domstol, enligt de franska myndigheterna, med hänsyn till rättspraxis på området⁽¹⁶⁴⁾, med säkerhet ha varit tvungen att ålägga den franska staten att stå för kompletterande avgångsvederlag (mellan [...] och [...] miljoner euro). Enligt de franska myndigheterna skulle det totalbelopp som den franska staten som aktieägare skulle ha varit tvungen att betala uppgå till mellan [...] och [...] miljoner euro.

(340) De franska myndigheterna anger att i sina senaste domar har de franska domstolarna ålagt den som de jure eller de facto styr ett företag att, utöver de bristande tillgångarna, stå för de avgångsvederlag som har beräknats på grundval av en social åtgärdsplan som företaget upprättade före likvidationen.

(341) De franska myndigheterna anger särskilt att i målet *Aspocomp* undertecknade det franska företaget *Aspocomp SAS*, till 99 % ägt av det finländska företaget *Aspocomp Group Oyj*, den 18 januari 2002 ett avtal om villkoren för ersättning på grundval av en social åtgärdsplan som rörde 210 av totalt 550 anställda. I avtalet beskrevs särskilt beloppen för kompensationsersättningen och den kompletterande ersättningen samt stöd till frivillig avgång. Till följd av en förändring av koncernens strategi beslutade moderbolaget *Aspocomp Group Oyj* den 21 februari 2002 att inte längre finansiera sitt dotterbolag *Aspocomp SAS*, vilket gjorde att detta var tvungen att ansöka om konkurs. Detta beslut hindrade de facto dotterbolaget från att uppfylla sina åtaganden inom ramen för företagets avtal och tvingade det att säga upp alla övriga anställda.

(342) Appellationsdomstolen i Rouen har bekräftat domen från arbetsdomstolen i Evreux och ålagt företaget *Aspocomp Group Oyj*, som kontrollerade 99 % av aktierna i sitt dotterbolag, att betala i) till de anställda som berörs av företagsavtalet, hela den kompensationsersättning och kompletterande ersättning som anges i detta enda före-

tagsavtal, plus skadeståndsränta för uppsägning utan giltigt skäl, och ii) till de anställda som sades upp inom ramen för *Aspocomps* konkursansökan, motsvarande ersättningar eftersom moderbolaget genom att inte uppfylla sina åtaganden visade visat prov på ett illojalt uppträdande och oaktsamhet.

(343) I det aktuella fallet noterar kommissionen att det av handlingarna i ärendet framgår att en framförhandlad social åtgärdsplan, som baserades på den sociala åtgärdsplanen från 2002, den 25 april 2005 sköts upp av SNCM:s aktieägare utan samråd med företagsledningen. Kommissionen konstaterar dessutom att denna sociala åtgärdsplan utarbetades före statens beslut att sälja SNCM.

(344) Kommissionen anser att om SNCM skulle ha likviderats skulle de anställda inte ha kunnat undgå att göra bestämmelserna i denna sociala åtgärdsplan gällande inför domstol.

(345) För att en sådan strategi ska vara relevant i ett fall som detta måste kommissionen bedöma i) om en domstol skulle ha dömt medlemsstaten för att ha skjutit upp den berörda sociala åtgärdsplanen utan att samråda med företagsledningen, ii) det belopp som medlemsstaten skulle ha kunnat åläggas att betala, och iii) hur trolig en sådan omständighet skulle ha varit⁽¹⁶⁵⁾.

(346) Kommissionen konstaterar att en dom från kassationsdomstolens handelsavdelning, i vilken domstolen anger att den är beredd att pröva en ansvarstalan mot ett moderbolag vars dåliga uppträdande har lett till att dess dotterbolag har ruinerats och alla anställda till följd av detta har sagts upp⁽¹⁶⁶⁾, går i samma riktning som rättspraxisen från domen i målet *Aspocomp*.

(347) Kommissionen konstaterar emellertid att den princip som appellationsdomstolen i Rouen har använt sig av än så länge inte har styrkts av andra domar av samma karaktär. Följaktligen anser kommissionen att de franska myndigheterna inte i tillräckligt hög grad har skingrat kommissionen tvivel om att SNCM:s aktieägare mer eller mindre säkert skulle ha fått ta sitt ansvar och fått betala avgångsvederlag på grundval av denna rättspraxis. Med tanke på kommissionens slutsats i avsnitt 10.2.2.1 i detta beslut är det emellertid inte nödvändigt att komma fram till en slutsats i frågan.

10.2.2.3 Slutsats

(348) Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att valet att avyttra SNCM till ett negativt försäljningspris på 158 miljoner euro är förenligt med det val som en privat grupp i en marknadsekonomi skulle ha gjort, med tanke på de sociala kostnader som en likvidation av företaget skulle ha inneburit.

- (349) Kommissionen har baserat ovanstående analys endast på de antaganden som den anser rimliga och tillräckligt motiverade. Dessa beräkningar bidrar till att kommissionen anser att skillnaden mellan det scenario som de franska myndigheterna valde och den alternativa lösningen uppgår till minst [...] miljoner euro, vilket bör ge gott om utrymme för att täcka in eventuella fel i beräkningarna efter analysen.
- (350) Kommissionen anser dessutom att det negativa försäljningspriset på 158 miljoner euro är ett resultat av en kommersiell förhandling mellan staten och de privata köparna som fördes inom ramen för ett offentligt, öppet och villkorslöst anbudsförfarande. Kommissionen anser att priset, som är så lite negativt som möjligt, utgör ett marknadsmässigt pris.
- (351) Trots de begränsningar som nämns i skäl 284 i detta beslut anger kommissionen att kommissionens expert har bekräftat de olika scenarier som används för att värdera SNCM på grundval av den kassaflödesmetod som lades fram i en rapport som de franska myndigheterna gav banken HSBC i uppdrag att utarbeta. Kommissionens expert anser att HSBC:s beräkningar är korrekta. På grundval av resultatet av dessa simuleringar går det att sluta sig till att det pris som betalades för SNCM ligger i linje med värdet på företaget enligt kassaflödesmetoden vid den aktuella tidpunkten.
- (352) Av avsnitt 10.2.2.1 framgår det, utan att det finns behov av att komma fram till en slutsats om de aspekter som tas upp i avsnitt 10.2.2.2 att denna åtgärd varken är ekonomiskt fördelaktigt för SNCM eller de privata förvärvarna. Följaktligen utgör statens kapitaltillskott på 158 miljoner euro till företaget innan avyttringen av det samma till de privata förvärvarna, dvs. det negativa försäljningspriset på 158 miljoner euro, inte ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.

10.3 CGMF:s kapitaltillskott på 8,75 miljoner euro

10.3.1 Referensregelverk

- (353) Om de offentliga myndigheternas intervention sker parallellt med en betydande intervention från privata aktörer, på jämförbara villkor, går det utan svårighet att urskilja en ekonomisk fördel ⁽¹⁶⁷⁾.
- (354) Enligt kommissionens beslutspraxis, bekräftad av EG-domstolen, anses ett kapitaltillskott inte utgöra statligt stöd om följande tre villkor uppfylls:
- Den privata interventionen måste komma från ekonomiska aktörer. Detta är inte fallet om de anställda står för en del av kapitalet i det berörda företaget ⁽¹⁶⁸⁾.
 - Den privata interventionen måste vara betydande. Detta är inte fallet vid exempelvis en privat interven-

tion som bara utgör 3,3 % av totalbeloppet i fråga ⁽¹⁶⁹⁾.

- Den privata interventionen måste dessutom ske parallellt med den offentliga interventionen. Domstolen har således bekräftat kommissionens analys om att kapitaltillskott kan utgöra statligt stöd när de privata investeringarna i samma företag endast sker efter utbetalningen av de offentliga kapitaltillskotten ⁽¹⁷⁰⁾. Kommissionen accepterar emellertid att ibland pröva en privat intervention som har skett en kort tid efter en offentlig intervention, framför allt när den privata investeraren vid tidpunkten för den offentliga interventionen redan har undertecknat en avsiktsförklaring ⁽¹⁷¹⁾.

10.3.2 Tillämpning i det aktuella fallet

- (355) För det första konstaterar kommissionen att SNCM:s aktier avyttrades till de ekonomiska aktörerna BCP och VT. I slutet av operationen var staten tvungen att samtidigt skjuta till 8,75 miljoner euro för att behålla sin ägarandel på 25 % i SNCM, i enlighet med sitt åtagande gentemot de anställda.
- (356) Därefter ska den franska statens kapitaltillskott på 8,75 miljoner euro jämföras med de privata förvärvarnas kapitaltillskott på 26,25 miljoner euro. Denna fördelning kommer, som angavs ovan, från de franska myndigheternas åtagande om att behålla 25 % av aktierna i det berörda företaget. Den privata investeringen utgör 75 % av totalbeloppet, vilket kommissionen anser vara en betydande andel. Utöver detta understryker kommissionen bland annat att de privata partnerna har en solid finansiell struktur, att förvärvet av SNCM passar perfekt i deras företagsstrategi samt att det i förvärvarnas affärsplan förutses att företaget åter ska bli lönsamt i slutet av 2009.
- (357) När det avslutningsvis handlar om huruvida de båda kapitaltillskotten har skett parallellt har kommissionens expert kontrollerat att tillskotten betalades av alla SNCM:s aktieägare, inklusive CGMF.
- (358) Det har bekräftats att SNCM:s bolagsstyrelse den 31 maj 2006 konstaterade att samtliga ovanstående transaktioner hade slutförts. Framför allt hade det gemensamma och parallella kapitaltillskottet från samtliga aktieägare på 35 miljoner euro ägt rum den 31 maj 2006. Tillskottet betalades ut i två parallella etapper: i) ett första kapitaltillskott på [...] aktier tecknades helt och hållet av förvärvarna, ett visst antal och till ett nominellt värde av [...] euro), och (ii) ett andra kapitaltillskott på [...] aktier (varav en fjärdedel frigjordes) tecknades av förvärvarna [...] aktier till ett värde av 26,25 miljoner euro) och av den franska staten via CGMF [...] aktier till ett värde av 8,75 miljoner euro), på samma villkor, dvs. tecknandet av ett visst antal aktier till ett nominellt värde av [...] euro.

- (359) De offentliga och privata kapitaltillskotten är följaktligen parallella.
- (360) Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att rättspraxisens kriterier för att utan vidare prövning undanta de berörda åtgärderna från att betraktas som statligt stöd har uppfyllts. Kommissionen anser följaktligen att den franska statens kapitaltillskott på 8,75 miljoner euro inte ger SNCM några ekonomiska fördelar och att detta kapitaltillskott har genomförts parallellt med ett kapitaltillskott från de privata förvärvarna under jämförbara förhållanden i enlighet med EG-domstolens rättspraxis.
- (361) Under alla omständigheter anser kommissionen att avkastningsnivån på statens kapitaltillskott, dvs. [...] % per år, utgör en adekvat långsiktig avkastning för det kapital som en privat investerare har investerat.
- (362) I denna fråga konstaterar kommissionen att den fasta avkastningen på det kapital som staten har investerat i SNCM befriar detta företag från alla risker vid utförandet av sin affärsplan eftersom avkastningen helt och hållet är skild från företagets resultat (både uppåt och nedåt). Tilldelningen av den allmänna trafikplikten till SNCM innebär därför inte att staten kan förvänta sig högre avkastning på sin andel.
- (363) Kommissionens expert har kommit fram till att när det gäller riskerna framstår den franska statens kapitaltillskott mer som en obligation med en fast avkastning än som en aktieplacering. Härav följer att avkastningsnivån på [...] % ska jämföras med avkastningsnivån på obligationer från den franska privata sektorn vid tidpunkten för transaktionen. Enligt kommissionens expert var denna nivå 4,15 % i slutet av maj 2006.
- (364) Kommissionen anser slutligen att förekomsten av uppsägningsklausulen i samband med avyttringen av SNCM inte är av en sådan karaktär att den står i strid med principen om lika behandling av investerare. Denna klausul avser den totala avyttringen av SNCM till privata förvärvare och inte parallella investeringar (35 miljoner euro) från de privata förvärvarna (26,25 miljoner euro) och staten (8,75 miljoner euro) i det privatiserade SNCM.
- (365) Mot bakgrund av ovanstående konstaterar kommissionen att den berörda åtgärden inte utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.

10.4 Stödåtgärderna till enskilda personer (38,5 miljoner euro)

10.4.1 Referensregelverk

- (366) För att bedöma om en åtgärd ger ett företag en ekonomisk fördel "måste det [...] avgöras om det mottagande

företaget får ekonomiska fördelar som det inte skulle ha erhållit enligt normala marknadsvillkor" (172) eller omvänt om det slipper undan de "kostnader som under normala förhållanden skulle ha belastat det egna företaget och detta [således] förhindrade [...] att marknadskrafterna fick verka fullt ut" (173).

- (367) Enligt gällande rättspraxis är normala kostnader de kostnader som följer av företagets löpande och normala verksamhet (174). Domstolen har preciserat att nedsättning av sociala avgifter utgör ett statligt stöd om denna åtgärd syftar till "att delvis befria företagen i en särskild industrisektor från de ekonomiska bördorna som följer av normal användning av det allmänna socialförsäkringssystemet utan att denna befrielse är berättigad genom detta systems karaktär eller struktur" (175). Genom denna dom visar domstolen tydligt att förekomsten av en ekonomisk fördel måste fastställas i förhållande till det allmänna socialförsäkringssystemet, och den tillämpar ett liknande resonemang som på skatteområdet.
- (368) Den 20 september 2001 bekräftade domstolen detta synsätt: "Stöd [...] består således i en minskning av sådana kostnader som normalt belastar företagets budget, med hänsyn till pålagesystemets art och systematik [...], medan en särskild påлага däremot är en extra kostnad i förhållande till vad som är normalt" (176).
- (369) För att identifiera vad som utgör en förmån, i den mening som avses i rättspraxis avseende begreppet statligt stöd, är det följaktligen nödvändigt att fastställa den referensregel eller tillämpliga gemenskapsordning, i en viss rättsordning, som ska utgöra måttstock vid jämförelsen av förmånen (177). I detta avseende har domstolen även funnit att definitionen av referensramen har större betydelse när det gäller skatteåtgärder eftersom själva förekomsten av en fördel bara kan fastställas i förhållande till en beskattning som definieras som "normal". Den normala skattesatsen är den skattesats som gäller inom det geografiska område som utgör referensramen (178).
- (370) Enligt gällande rättspraxis anges dessutom att "För tillämpningen av artikel 92 i fördraget saknar det betydelse om den som förmodas ha åtnjutit en fördel genom åtgärden har försatts i en situation som är mer fördelaktig eller svårare än den som han befann sig i enligt det tidigare rättsläget, eller om hans situation inte alls har förändrats [...]. Det enda som skall fastställas är huruvida en statlig åtgärd, inom ramen för en viss rättsordning, kan gynna 'vissa företag eller viss produktion', i den mening som avses i artikel 92.1 i fördraget, i jämförelse med andra företag som i faktiskt och rättsligt hänseende befinner sig i en jämförbar situation, med hänsyn till den målsättning som skall uppfyllas genom den berörda åtgärden" (179).

10.4.2 Tillämpning i det aktuella fallet

- (371) Det följer av rättspraxis och kommissionens beslutspraxis⁽¹⁸⁰⁾ att för att utesluta att det i den berörda åtgärdens fall rör sig om ett statligt stöd måste kommissionen bekräfta att åtgärden inte underlättar SNCM:s löpande verksamhet, dvs. i det aktuella fallet de uppgifter som följer av normal tillämpning av gällande sociallagstiftning inom sektorn vid uppsägning av ett anställningsavtal.
- (372) Kommissionen konstaterar att i överensstämmelse med det samförståndsavtal som parterna har undertecknat får det spärrade kontot bara användas för att finansiera ersättningar till enskilda personer vars anställningsavtal med SNCM har sagts upp i förtid. Åtgärderna syftar alltså inte, och leder heller inte, till att det blir möjligt att säga upp de anställda som, i avsaknad av dessa åtgärder, fortfarande skulle ha kunnat ligga SNCM till last.
- (373) Kommissionen påpekar dessutom att beviljandet av ersättningarna till personer som har sagts upp efter avyttringen av SNCM godkändes av statsmakten och inte av företaget.
- (374) Kommissionen noterar dessutom att dessa kompletterande sociala åtgärder går utöver de ersättningar som föreskrivs i gällande sociallagstiftning och kollektivavtal. SNCM måste därför stå för alla kostnader som följer av tillämpningen av sistnämnda avtal.
- (375) Kommissionen noterar slutligen att dessa kompletterande sociala åtgärder skulle ha genomförts för det fall att köparna planerade personalnedskärningar när SNCM väl hade sålts. Med andra ord motsvarar dessa ersättningar inte de personalnedskärningsplaner som anges i omstruktureringsplanen från 2002.
- (376) Kommissionen anser följaktligen att kostnaderna för de kompletterande sociala ersättningarna varken sammanfaller med kostnaden i de sociala åtgärdsplanerna före avyttringen eller den beräknade sociala kostnaden ovan vid en likvidation av SNCM.
- (377) Av detta följer att de kompletterande sociala ersättningarna inte utgör några åtaganden som följer av den normala tillämpningen av gällande sociallagstiftning vid uppsägning av anställningsavtal.
- (378) För fullständighetens skull konstaterar kommissionen att även om ett belopp på 38,5 miljoner euro har påförts statens kapitaltillskott på 142,5 miljoner euro är det justerade negativa försäljningspriset, 196,50 miljoner euro, fortfarande betydligt lägre än kostnaden för en likvidation av SNCM (se punkt 3 i detta beslut).
- (379) Mot bakgrund av ovanstående, och i överensstämmelse med sin beslutspraxis⁽¹⁸¹⁾, anser kommissionen att genomförandet av sociala åtgärder med offentliga medel till förmån för uppsagda personer, utan att dessa åtgärder underlättar arbetsgivarens normala verksamhet, lyder under medlemsstaternas socialpolitik och inte utgör ett direkt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget. Kommissionen anser att den inte heller ger någon fördel i form av indirekt stöd eftersom den avser personal som redan har sagts upp.

10.5 De återstående 22,52 miljoner euro som anmäls som omstrukturingsstöd

- (380) Mot bakgrund av ovanstående, och i överensstämmelse med skäl 258 i detta beslut, uppgår det stödbelopp som ska bedömas som statligt stöd utanför ersättningen för trafikplikten till 22,52 miljoner euro⁽¹⁸²⁾. Detta belopp utgör en del av det kapitaltillskott som de franska myndigheterna anmälde 2002.

- (381) Kommissionen anser att detta belopp ger SNCM en selektiv ekonomisk fördel och att detta stöd följaktligen utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.

10.5.1 Åtgärdens förenlighet med gemenskapens riktlinjer för stöd till undsättning och omstrukturering

- (382) Den aktuella åtgärden anmäldes av de franska myndigheterna 2002 inom ramen för gemenskapens riktlinjer för stöd till undsättning och omstrukturering från 1999⁽¹⁸³⁾.
- (383) I gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till sjötransport⁽¹⁸⁴⁾ hänvisas det till ovannämnda riktlinjer för bedömningen av omstrukturingsstöd till rederier. Enligt punkt 19 i riktlinjerna "är artikel 87.3 c den enda grunden för förenlighet med den gemensamma marknaden för stöd till företag i svårigheter".
- (384) På frågan om ett statligt stöd är förenligt med artikel 87.3 c i EG-fördraget framgår det av rättspraxis att kommissionen ska tillkännage skälen till varför den anser att ett stöd är motiverat enligt villkoren i riktlinjerna, framför allt att det finns en omstrukturingsplan, bevis på långsiktig lönsamhet och att stödet står i proportion till stödmottagarens bidrag.

Företag ska vara i svårigheter

- (385) För att kunna komma i fråga för ett omstrukturingsstöd måste företaget anses befinna sig i svårigheter på detta sätt som anges i riktlinjerna från 1999⁽¹⁸⁵⁾.

- (386) I det aktuella fallet påpekar kommissionen att den har konstaterat att dessa kriterier var uppfyllda, både i sitt beslut av den 17 juli 2002 om undsättningsstöd till förmån för SNCM⁽¹⁸⁶⁾ och i sitt beslut av den 19 augusti 2002 om att inleda det formella granskningsförfarandet avseende förslaget till kapitaltillskott, på grundval av SNCM:s årsredovisning för 2001.
- (387) För att uppfylla målen i detta beslut har kommissionen bekräftat att SNCM på grundval av företagets årsredovisning för räkenskapsåret 2002 uppfyllde detta villkor. Det egna kapitalet utanför reglerade bestämmelser⁽¹⁸⁷⁾ är fortfarande negativt, - 26,5 miljoner euro 2002, jämfört med - 30,7 miljoner euro 2001. Att mer än hälften av företagets sociala kapital har försvunnit, varav mer än en fjärdedel har försvunnit under de senaste 12 månaderna efter anmälan, bekräftar följaktligen att det villkor som anges i punkt 5 a i riktlinjerna är tillräckligt och inte nödvändigt.
- (388) Utöver utvecklingen av det sociala kapitalet konstaterar kommissionen bland annat följande:
- Mellan 2001 och 2002 sjönk rörelseresultatet före skatt från - 5,1 miljoner euro 2001 till - 5,8 miljoner euro 2002 (nettoförlusten 2002 hade bara kunnat minskas genom försäljning av vissa fartyg).
 - SNCM:s förmåga till självfinansiering, som uppgick till 39,2 miljoner euro i slutet av 2001, sjönk till 35,7 miljoner euro i slutet av 2002.
 - De finansiella skulderna utom leasing ökade från 135,8 miljoner euro till 144,8 miljoner euro mellan 2000 och 2002.
 - De finansiella kostnaderna (räntor och liknande kostnader) ökade från 7,0 miljoner euro 2000 till 9,503 miljoner euro 2002.
- (389) De franska myndigheterna har dessutom bekräftat för kommissionen att bankerna hädanefter vägrar att låna ut några pengar till företaget på grund av dess skulder, trots att SNCM som säkerhet erbjudit sina senaste fartyg, där inteckningar och andra liknande servitut saknas.
- (390) Avtalet om trafikplikt förändrar slutligen inte på något sätt denna analys. Även om detta avtal visserligen gör det möjligt för SNCM att, tillsammans med en framgångsrik omstruktureringsplan, på sikt uppnå ett positivt driftresultat, hindrar detta inte mer än i mindre omfattning att dess akuta brist på egna medel, dess stigande skulder och kostnaden för att verkställa åtgärderna i omstruktureringsplanen kommer att medföra att företaget så småningom kommer att få ställa in betalningarna.
- (391) Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att SNCM både uppfyller kraven i punkt 5 a och punkt 6 i riktlinjerna från 1999. Kommissionen konstaterar följaktligen att SNCM 2002 var ett företag i svårigheter i den mening som avses i ovan nämnda riktlinjer.
- Stödet ska återställa lönsamheten (punkterna 31-34 i riktlinjerna)
- (392) I enlighet med riktlinjerna från 1999 är en förutsättning för att bevilja statligt stöd att det genomförs en omstruktureringsplan som har godkänts av kommissionen. Som anges i punkt 79 i beslutet att utvidga det formella granskningsförfarandet från 2006, och eftersom kommissionen har konstaterat att åtgärderna efter anmälan 2002 inte utgjorde statligt stöd, anser kommissionen att frågan om huruvida kapitaltillskottet på 22,52 miljoner euro är förenligt med riktlinjerna från 1999 måste prövas i ljuset av omstruktureringsplanen från 2002. "Det är mot bakgrund av förhållandena vid tidpunkten då stödåtgärderna vidtogs som det skall bedömas huruvida [...] dess agerande var ekonomiskt förnuftigt. All bedömning som grundar sig på senare förhållanden skall undvikas"⁽¹⁸⁸⁾.
- (393) På grundval av de upplysningar som de franska myndigheterna har lämnat konstaterar kommissionen att trots att det i omstruktureringsplanen från 2002 angavs att lönsamheten skulle återställas 2003, tack vare de åtgärder som i huvudsak spreds över åren 2002 och 2003, kommer SNCM inte desto mindre inte att få tillbaka en "tillräckligt" hög nivå eget kapital förrän omkring 2005-2006. Kommissionen fastställer därför slutet av omstruktureringsperioden till den 31 december 2006.
- (394) Lönsamheten förväntas snart vara återställd på linjen Marseille-Korsika och trafiken till Nordafrika är redan en lönsam verksamhet. Endast verksamheten från Nice är fortfarande mer osäker, men dess betydelse minskar och den förtida nedskrivningen av *Liamone* 2001 underlättar en återgång till positiva resultat på denna linje. Kommissionen godtar dessutom argumentet om att en avgång, om än i minskad skala, från Nice fortfarande behövs för att ge företaget en bra position på marknaden. Återupptagandet av trafiken till Nordafrika bidrar till att minska företagens beroende av den traditionella förbindelsen och bör även bidra till att lönsamheten återställs med hänsyn till [...].
- (395) När det gäller långsiktig lönsamhet, dvs. efter det att det aktuella avtalet om trafikplikt löper ut, anser kommissionen att genomförandet av planen måste göra det möjligt för företaget att möta konkurrensen på ett effektivt när avtalen ska förnyas. Kommissionen noterar slutligen att även med ett scenario som innebär en viss förlust, nämligen en bilfärja, skulle detta avtal göra det möjligt för företaget att behålla sitt positiva resultat. Eftersom förlusten av kontraktet skulle medföra att intäkterna från företagens traditionella marknad skulle sjunka med 40 % eller mer, vilket man räknar med i ett annat scenario,

anser kommissionen att man då når en situation som få omstruktureringsplaner, med eller utan statligt stöd, kommer att kunna hejda och att det är för tidigt att redan nu planera för detta.

- (396) När det gäller "realistiska antaganden om de framtida villkoren för verksamheten" betraktar kommissionen marknadsundersökningen som seriös och anser att den utgör en god grund för att fastställa scenarier om företagets utveckling.
- (397) Kommissionen konstaterar att för att garantera att företaget återställer sin lönsamhet anges det i omstruktureringsplanen att den förbättrade lönsamheten i huvudsak kommer från interna åtgärder såsom bättre kontroll över produktionskostnaderna och en högre produktivitet. Även om SNCM:s förbättrade ekonomiska situation gör att företaget kan återuppta förbindelsen med Nordafrika, tack vare att denna marknad har växt, består omstruktureringsplanen från 2002 även av åtgärder för att lägga ned viss verksamhet, framför allt det italienska dotterbolaget Corsica Marittima.
- (398) Kommissionen anser att effekterna av de åtgärder som ingår i den anmälda planen och deras framgång inte kan tillskrivas marknadsutvecklingen, med undantag för den ökande trafiken till Nordafrika som framför allt motsvarar en återgång till den position som SNCM hade i mitten av 1990-talet.
- (399) Dessutom uppmärksammar kommissionen att omstruktureringsplanen tar hänsyn till situationen och den förväntade utvecklingen för utbud och efterfrågan på produkterna på marknaden, med ett optimistiskt scenario, ett pessimistiskt scenario och ett scenario som ligger mittemellan dessa två samt SNCM:s särskilda starka och svaga sidor.
- (400) Kommissionen anser slutligen att omstruktureringsplanen föreslår att SNCM ändras på ett sådant sätt att man efter omstruktureringen kan täcka alla kostnader, inklusive avskrivningar och finansiella kostnader.
- (401) På grundval av den information som fanns att tillgå när de finansiella stödåtgärderna vidtogs konstaterar kommissionen mot bakgrund av ovanstående att kriteriet om att återställa företagets lönsamhet har uppfyllts.

Stödet ska förhindra otillbörlig snedvridning av konkurrensen (punkterna 35–39 i riktlinjerna)

- (402) Enligt punkt 35 i ovannämnda riktlinjer måste åtgärder vidtas för att i största möjliga mån mildra de negativa följderna av stödet för konkurrenterna. I annat fall måste stödet anses strida mot det gemensamma intresset och därmed oförenligt med den gemensamma marknaden.

- (403) I det aktuella fallet måste detta villkor uppfyllas genom att företaget begränsar verksamheten på sin traditionella marknad, dvs. Korsikatrafiken, som också – i motsats till Nordafrikatrafiken – är den förbindelse där SNCM konkurrerar med företag från gemenskapen.
- (404) Kommissionen anser att det inte råder överkapacitet på marknaden för sjöfartsförbindelser till Korsika, med tanke på att trafiken är mycket säsongsbetonad och ökar i snabb takt. Kommissionen noterar också att fartygens genomsnittliga belägningsgrad är lägre hos SNCM:s viktigaste konkurrent än hos SNCM. Eftersom det inte råder överkapacitet på marknaden i den mening som avses i riktlinjerna, behöver man heller inte bidra till marknadens sanering. En försäljning av fartyg, som är att föredra framför skrotning, skulle vara en kapacitetsminskning som uppfyller kraven i riktlinjerna.
- (405) Den påtvingade begränsningen eller minskningen av närvaron på de relevanta marknader där företaget är verksam utgör en uppvägande åtgärd till fördel för konkurrenterna. Åtgärdens omfattning bör stå i proportion till de snedvridande verkningar som omstruktureringsstödet kan komma att få.
- (406) Omstruktureringsplanen bidrar på ett betydande sätt till att minska företagets närvaro på den relevanta marknaden till omedelbar fördel för konkurrenterna genom följande:
- Nedläggning av dotterbolaget Corsica Marittima (82 000 passagerare år 2000), som ansvarade för förbindelserna mellan Italien och Korsika, vilket innebär att SNCM-gruppen lämnar marknaden för trafik mellan Italien och Korsika.
 - Nedläggning (i praktiken) av förbindelserna mellan Toulon och Korsika, en marknad som 2002 motsvarade 460 000 passagerare.
 - Begränsning av det totala antalet platser och turer per år från och med 2003, särskilt på förbindelsen mellan Nice och Korsika.
 - Försäljning av fyra fartyg.
- (407) I hela Genua- och Toulonbukten kommer SNCM att erbjuda över en miljon färre platser än 2001, dvs. mer än halvera sitt utbud, trots att dessa förbindelser är de som ökar mest, till omedelbar fördel för konkurrenterna.
- (408) Åtgärderna, trots att de är betydande, måste kompletteras med villkor om att SNCM under omstruktureringsperioden inte får finansiera några andra nyinvesteringar än omstruktureringsplanens kostnader för omläggningen av trafiken till Nordafrika.

(409) Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att kriteriet om att förhindra otillbörlig snedvridning av konkurrensen har uppfyllts.

Stödet bör begränsas till vad som är absolut nödvändigt (punkterna 40–41 i riktlinjerna)

(410) Stödbeloppet bör begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att möjliggöra en omstrukturering med hänsyn till de finansiella resurser som företaget, aktieägarna eller den koncern företaget tillhör har, utan att försämra företagets möjligheter att återställa lönsamheten.

(411) I sitt beslut av den 19 augusti 2002 ger kommissionen uttryck för sina tvivel på att de franska myndigheternas beräkningsmetod verkligen lämpar sig för att fastställa stödbeloppet. Trots att Frankrike lämnat ytterligare förklaringar har kommissionen gjort en egen utvärdering.

(412) Kommissionen har följande synpunkter på de franska myndigheternas metod, som bygger på förhållandet mellan eget kapital och skuldsättning:

— De fem företag som de franska myndigheterna har valt ut är inte tillräckligt representativa för sjöfartssektorn.

— De fem företagens kvot på 79 % för förhållandet mellan eget kapital och finansiella skulder är absolut ingen tillförlitlig indikator för ett företags sundhet.

— De franska myndigheterna har inte förklarat vad som egentligen ingår i de fem företagens finansiella skulder och har därför inte heller kunnat garantera att de kan jämföras med SNCM:s skulder enligt omstruktureringssplanen.

— De franska myndigheterna har inte visat att omstruktureringssplanens finansieringsmodell verkligen uppfyller ovannämnda kvot på 79 % under perioden 2002–2007.

(413) Kommissionen ifrågasätter också relevansen hos de övriga metoder som Frankrike föreslår för att visa att kapitaltillskottet begränsades till vad som var absolut nödvändigt⁽¹⁸⁹⁾.

(414) Kommissionen anser att kapitaltillskottet i realiteten inte i första hand bör syfta till att öka företagets egna kapital (enkel finansiell omstrukturering) utan till att hjälpa företaget att klara steget från monopolställning enligt 1976 års avtal till en konkurrensutsatt marknad. Med tanke på hur svårt det är att fastställa en lämplig nivå på SNCM:s egna kapital, är kommissionen därför tveksam till att använda de franska myndigheternas metod för att be-

räkna stödets storlek. Kommissionen vill dessutom påpeka att man kan få förhållandet mellan eget kapital och skulder att variera avsevärt genom att lägga till eller ta bort något av de fem företag som de franska myndigheterna har valt ut.

(415) Kommissionen anser att omstruktureringstödet får täcka kostnaderna för de av omstruktureringssplanens olika åtgärder (omstrukturering av verksamheten) som krävs för att förändra företagets rättsliga ställning och konkurrensställning. Kostnaderna för omstruktureringens driftsåtgärder beräknar kommissionen till 46 miljoner euro (se skäl 55 i detta beslut)⁽¹⁹⁰⁾.

(416) När det gäller den exakta beräkningen av SNCM:s behov av stöd påpekar kommissionen att "det är mot bakgrund av förhållandena vid tidpunkten då stödåtgärderna vidtogs som det skall bedömas huruvida [...] dess agerande var ekonomiskt förnuftigt. All bedömning som grundar sig på senare förhållanden skall undvikas."⁽¹⁹¹⁾

(417) I det aktuella fallet noterar kommissionen i ljuset av punkt 40 i riktlinjerna att den betydande försäljningen av anläggningstillgångar, i huvudsak fartyg, till ett belopp på 26,25 miljoner euro i nettobehållning till förmån för tillhörande finansiella skulder⁽¹⁹²⁾ ägde rum den 18 februari 2002, samma dag som de franska myndigheterna anmälde omstruktureringstödet, och den 9 juli 2003, samma dag som kommissionen fattade sitt beslut om att godkänna omstruktureringstödet.

(418) Denna försäljning räcker emellertid inte för att återställa lönsamheten för SNCM, vars finansiella situation även efter försäljningen präglas av betydande skulder (19,75 miljoner euro). Eftersom SNCM inte beviljas banklån, trots att man föreslår sina sista helägda fartyg, där inteckningar och andra servitut saknas, som säkerhet anser kommissionen att företaget inte kan hitta andra egna medel för att finansiera sin rekonstruktion.

(419) Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen därför att beloppet på 19,75 miljoner euro är rimligt för att göra det möjligt för företaget att snabbt hitta ett sätt att bli lönsamt på.

(420) Kommissionen anser därför att av det belopp som ursprungligen anmäldes som omstruktureringstödet, dvs. 22,52 miljoner euro, kan endast 19,75 miljoner euro motiveras på grundval av SNCM:s likviditet och försäljningen av anläggningstillgångar den 9 juli 2003, med förbehåll för den hänsyn till intäkterna från avyttringarna (se nedan) som kommissionen fastställde i sitt beslut från 2003 och som kompletterar de avyttringar som förutsågs i omstruktureringssplanen.

Principen om "en enda gång"

(421) I riktlinjerna⁽¹⁹³⁾ föreskrivs att ett företag som redan har mottagit omstruktureringsstöd i allmänhet inte får motta ett andra omstruktureringsstöd om det har gått mindre än 10 år sedan omstruktureringsstödet löpte ut. I förteckningen över de stöd som SNCM redan har mottagit nämns inget omstruktureringsstöd. Det rör sig om SNCM:s första omstruktureringsstöd sedan företaget bildades 1976.

10.5.2 Att behålla utjämningsåtgärder

(422) Som framgår av förstainstansrättens dom från 2005 och punkt 137 i beslutet om utvidgning från 2006, och med tanke på revideringen av det minskade stödbeloppet enligt riktlinjerna från 1999, handlar det om att behålla de utjämningsåtgärder som kommissionen föreskrev i sitt beslut från 2003.

(423) Det bör framhållas att kommissionen genom sitt beslut från 2003 godkände ett kapitaltillskott på 76 miljoner euro enligt riktlinjerna från 1999 under förutsättning att följande villkor uppfylldes⁽¹⁹⁴⁾:

i) SNCM får fram till den 31 december 2006 inte förvärva nya fartyg eller teckna avtal om byggande, beställning eller chartring av nya eller renoverade fartyg.

ii) SNCM får bara bedriva trafik med de 11 fartyg som SNCM redan ägde den 31 december 2006.

iii) SNCM ska avyttra samtliga direkta och indirekta aktieinnehav respektive andelar i Amadeus France, Compagnie Corse Méditerranée, fastighetsbolaget Schuman, Société Méditerranéenne d'Investissements et de Participations och Someca.

iv) SNCM får fram till den 31 december 2006 i trafiken till och från Korsika inte föra någon prispolitik som medför lägre priser än vad konkurrenterna tar ut för likvärdiga resmål och tjänster samma dagar.

v) Antalet turer med fartyg på de olika sjöfartsförbindelserna till och från Korsika fram till den 31 december 2006 begränsas.

(424) Kommissionens expert har bekräftat att samtliga villkor som angavs i kommissionens beslut från 2003 har genomförts.

(425) Experten har bekräftat att villkoret om att SNCM inte fick förvärva fartyg (villkor i ovan) har uppfyllts. I detta sammanhang bör det betonas att fartyget *Superfast*, omdöpt

till *Jean Nicoli*, har förvärvats av företaget VT och från och med februari 2007 hyrs ut till SNCM, men att detta infaller efter den period som fastställdes i 2003 års beslut⁽¹⁹⁵⁾.

(426) När det gäller villkoret att SNCM bara får bedriva trafik med sin nuvarande flotta (villkor ii ovan) har kommissionens expert bekräftat att SNCM behöll sin flotta på 10 fartyg, dvs. ett fartyg färre än den gräns på 11 fartyg som angavs i 2003 års beslut, efter att ha ersatt *Aliso* med *Asco* 2004⁽¹⁹⁶⁾ och avyttrat *Asco* den 24 maj 2005.

(427) När det gäller ersättningen av *Aliso* med *Asco* noterar kommissionen för det första att fartygen *Asco* och *Aliso* är "systerfartyg", dvs. två tvillingfartyg som är byggda enligt samma ritningar på samma fartygsvarv. De har exakt samma dimensioner, samma form och samma kapacitet. Kommissionen anser att bytet av de två fartygen inte syftade till att öka SNCM:s kapacitet. Dessutom påpekar kommissionen att SNCM:s tillåtelse att ändra flotans sammansättning bara får ske av skäl som företaget inte ansvarar för. I det aktuella fallet anser kommissionen att SNCM:s problem med att avyttra fartyget låg utom företagens ansvar. Kommissionen anser även att om SNCM hade hittat en köpare till *Aliso* i stället för till *Asco*, skulle försäljningen av *Aliso* ha haft samma effekt på SNCM:s kapacitet som försäljningen av *Asco*, och att de franska myndigheterna har uppfyllt sina åtaganden enligt omstruktureringsplanen när det gäller försäljningen av fyra fartyg ur SNCM:s flotta.

(428) Utifrån räkenskapshandlingarna konstaterar experten dessutom att all avyttring av anläggningstillgångar som föreskrevs i 2003 års beslut (villkor iii ovan) har utförts. Avyttringarnas nettobehållning uppgår 5,02 miljoner euro⁽¹⁹⁷⁾. Kommissionen understryker att dess expert bekräftar att SNCM utöver de avyttringar som föreskrivs i 2003 års beslut även avyttrat andra anläggningstillgångar⁽¹⁹⁸⁾, till ett värde av 12,6 miljoner euro.

(429) När det gäller villkoret om att SNCM inte får vara prisleddare⁽¹⁹⁹⁾ bekräftar kommissionens expert att SNCM har ett förfarande för att se till att detta villkor respekteras. Han har också undersökt SNCM:s tillämpning av detta villkor på de olika linjerna under perioden 16 mars 2005–31 december 2006⁽²⁰⁰⁾. På grundval av detta anser kommissionens expert att i [...] % av fallen har de biljetter som SNCM utfärdat respekterat villkor iv. På grundval av de upplysningar som de franska myndigheterna har lämnat noterar kommissionen att SNCM fortfarande tillämpar villkoren iv och v trots att det i 2003 års beslut angavs att dessa villkor gällde till den 31 december 2006.

(430) När det gäller villkor v konstaterar experten att SNCM har respekterat antalet turer under räkenskapsåren 2005 och 2006. Däremot har företaget överskridit reglerna för antalet passagerare på turerna från Marseille 2005 och 2006 liksom, i mycket begränsad skala, reglerna för det maximala antalet löpmeter på turerna från Toulon 2005 och 2006 och Marseille 2006.

(431) När det gäller denna sista punkt noterar kommissionen emellertid att förekomsten av familjehytter gör det svårt att beräkna exakt hur mycket passagerarantalet har överskridits. Denna omständighet innebär dock inte att man kan anse att SNCM har misslyckats med att uppfylla de villkor som angavs i 2003 års beslut.

(432) Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att SNCM har genomfört de utjämningsåtgärder som angavs i 2003 års beslut.

10.5.3 Slutsats

(433) Kommissionen konstaterar att utjämningsåtgärderna i 2003 års beslut så gott som helt har uppfyllts. Med hänsyn till den betydande sänkningen av det godkända stöbeloppet enligt riktlinjerna från 1999 jämfört med det belopp som godkändes 2003, som fick kommissionen att föreskriva ovanstående villkor, bedömer kommissionen att det inte är nödvändigt att fastställa ytterligare villkor eller skyldigheter för att undvika att konkurrensen snedvrids på ett sätt som strider mot det gemensamma intresset.

(434) Mot bakgrund av ovanstående och med hänsyn till den exakta nettobehållningen från de avyttringar som hade fastställts vid antagandet av 2005 års beslut anser kommissionen att det statliga stödet i form av ett kapitaltillskott på 15,81 miljoner euro⁽²⁰¹⁾ är förenligt med artikel 87.3 c i EG-fördraget.

11. SLUTSATSER

(435) Kommissionens slutsats är att de åtgärder som avses i detta beslut varken utgör statligt stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget eller är förenligt med den gemensamma marknaden.

(436) Kommissionen uppmanar Frankrike

— att utan dröjsmål, dock senast 15 arbetsdagar från och med mottagandet av detta beslut, meddela kommissionen vilka upplysningar landet anser ska omfattas av tystnadsplikt enligt artikel 25 i förordning (EG) nr 659/1999,

— att snarast möjligt underrätta stödmottagaren om detta beslut, utan att i förekommande fall avslöja några upplysningar som landet anser ska omfattas av tystnadsplikt och som i fel händer kan skada vissa berörda parter, och att vid behov ange vilka upplysningar i meddelandet till stödmottagaren som landet anser ska omfattas av tystnadsplikt.

(437) Kommissionen påminner Frankrike om att utom vid sådana exceptionella och oförutsebara förhållanden som företaget inte ansvarar för kan det normalt beviljas ytterligare omstruktureringsstöd enligt riktlinjerna, under förutsättning att det är mindre än tio år sedan omstruktureringsperioden löpte ut, dvs. i föreliggande fall den 31 december 2006.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den franska statens utbetalning av 53,48 miljoner euro som ersättning för den allmänna trafikplikten för perioden 1991–2001 utgör ett olagligt stöd i den mening som avses i artikel 88.3 i EG-fördraget, men är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 86.2 i nämnda fördrag.

Det negativa försäljningspriset för SNCM på 158 miljoner euro, CGMF:s övertagande av de sociala åtagandena gentemot personalen till ett belopp av 38,5 miljoner euro och CGMF:s och SNCM:s gemensamma och parallella kapitaltillskott på 8,75 miljoner euro utgör inte statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.

Det omstruktureringsstöd på 15,81 miljoner euro som Frankrike har genomfört till förmån för Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM) utgör ett olagligt statligt stöd i den mening som avses i artikel 88.3 i EG-fördraget, men är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 86.2 i nämnda fördrag.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Republiken Frankrike.

Utfärdat i Bryssel den 8 juli 2008.

På kommissionens vägnar

Antonio TAJANI

Vice ordförande

-
- (¹) EGT C 308, 11.12.2002, s. 29.
- (²) Denna omstrukturingsplan anmäldes av de franska myndigheterna den 20 december 2001 som ett av Compagnie Générale Maritime et Financière (CGMF) godkänt likviditetslån till SNCM på 22,5 miljoner euro i undsättningsstöd. I sitt beslut av den 17 juli 2002 (EUT C 148, 25.6.2003, s. 7), nedan kallat 2002 års beslut, godkände kommissionen undsättningsstödet till SNCM inom ramen för förhandsgranskningen av stöd enligt artikel 88.3 i EG-fördraget. Den 19 november 2002 vidarebefordrade de franska myndigheterna en kopia av överenskommelser om likviditetslån mellan SNCM och CGMF samt bevis för att CGMF återbetalat lånet till SNCM genom två överföringar den 13 maj och 14 juni 2002.
- (³) Registrerad under TREN A/61846.
- (⁴) CGMF är ett finansiellt holdingbolag som till 100 % ägs av den franska staten och som av denna har getts i uppdrag att ansvara för all statlig sjöfart, rederiverksamhet och befraktning av fartyg i Medelhavet.
- (⁵) EGT L 83, 27.3.1999, s. 1. Den 11 september 2002 begärde de franska myndigheterna att vissa faktafel i beslutet av den 19 augusti 2002 skulle rättas till. Den 27 november 2002 antog kommissionen ett beslut om ändring av beslutet av den 19 augusti 2002 (offentliggjort i EGT C 308, 11.12.2002, s. 29). Berörda parter uppmanades samtidigt att inkomma med synpunkter på det planerade stödet.
- (⁶) Den 11 september 2002 begärde de franska myndigheterna en förlängning av den tidsfrist inom vilken de måste inkomma med synpunkter på beslutet av den 19 augusti 2002, vilket kommissionen beviljade den 17 september 2002.
- (⁷) Registrerad under SG (2002) A/10050.
- (⁸) Registrerad den 15 januari 2003 under DG TREN A/10962.
- (⁹) Registrerad under SG (2003) A/1691.
- (¹⁰) Registrerad under TREN A/21531.
- (¹¹) Registrerad under SG (2003) A/1546.
- (¹²) EGT C 288, 9.10.1999, s. 2.
- (¹³) Registrerad under TREN A/21701.
- (¹⁴) EUT L 61, 27.2.2004, s. 13. I ett beslut av den 8 september 2004 (nedan kallat 2004 års beslut) gjorde kommissionen en marginell ändring av 2003 års beslut. Genom en ändring av artikel 2 i 2003 års beslut gavs SNCM tillåtelse att vid behov byta ut fartyget Aliso mot fartyget Asco.
- (¹⁵) EUT L 19, 21.1.2005, s. 70.
- (¹⁶) Registrerad under TREN A/27546.
- (¹⁷) Registrerad under TREN A/30842.
- (¹⁸) Kompletterande upplysningar översändes i skrivelser av den 30 november 2005 (SG (2005) A/10782), 14 december 2005 (SG (2005)A/11122) och 30 december 2005 (TREN A/10016).
- (¹⁹) Registrerad under TREN A/16904.
- (²⁰) Registrerad under TREN A/19105.
- (²¹) Domstolens dom av den 24 juli 2003 i mål C-280/00, Altmark Trans GmbH mot Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, REG 2003, s. I-07747.
- (²²) Veolia Transport är ett dotterbolag som till 100 % ägs av Veolia Environnement. Under namnet Connex bedriver det passagerarbefordran i offentlig regi (kollektivtrafik i storstadsområden, kollektivtrafik mellan städer och regiontrafik) på landsväg och järnväg och, i mindre omfattning, sjötransporter.
- (²³) EUT C 103, 29.4.2006, s. 28.

- (²⁴) EUT C 24, 29.1.2004, s. 1.
- (²⁵) EUT C 148, 24.6.2006, s. 42.
- (²⁶) Registrerad under TREN A/25295.
- (²⁷) Registrerad under TREN/A/24111.
- (²⁸) EUT C 303, 13.12.2006, s. 53.
- (²⁹) Registrerad under TREN/A/37907.
- (³⁰) Koncernen Stef-TFE den 28 december 2006 (A/20313) och Corsica Ferries den 27 december 2006 (A/20056).
- (³¹) Skrivelser av den 4 januari 2007 till koncernen Stef-TFE (D 2007300067) och till koncernen Corsica Ferries (D 2007300068).
- (³²) Den 11 januari, 16 januari och 9 februari 2007, registrerade under TREN/A/21142, A/21669 och A/23798.
- (³³) Den 13 februari 2007, registrerad under TREN/A/24473 och TREN/A/23981.
- (³⁴) Registrerad av kommissionen under TREN/A/30979. De franska myndigheterna begärde och fick två förlängningar på en månad av fristen för att inkomma med skriftliga kommentarer, vilka inkom den 15 mars 2007 och 19 april 2007, registrerade under TREN/A/27002 och A/29928.
- (³⁵) Dessa upplysningar översändes av CFF den 15 mars 2007 (TREN/A/27058), 27 september 2007 (TREN/A/43510, 1.10.2007), 30 november 2007 (TREN/A/49918, 6.12.2007), 20 december 2007 (TREN/A/51600, 26.12.2007), 14 mars 2008 (TREN/A/87084), av Stim den 20 december 2007 (TREN/A/51391) och av SNCM den 28 februari 2008 (TREN/A/85681). Frankrike översände även upplysningar den 21 december 2007 (TREN/A/51441), 7 januari 2008 (TREN/A/86344) och 8 februari 2008 (TREN/A/83661). De franska myndigheterna överlämnade övriga handlingar vid arbetsmötet den 29 februari 2008.
- (³⁶) SNCM äger en direkt minoritetsandel på 45 % av CMN och en indirekt minoritetsandel på 24,1 % via Compagnie Générale de Tourisme et d'Hôtellerie (CGTH) Den egentliga kontrollen över CMN överläts 1992 till koncernen Stef-TFE, som äger 49 % av Compagnie Méridionale de Participations (CMP). SNCM och CMN bedrev tillsammans den allmänna trafikplikten under perioden 2001–2006 och tilldelades tillsammans det nya kontraktet för den allmänna trafikplikten för perioden 2007–2012/13.
- (³⁷) CGTH är ett finansiellt holdingbolag som till 100 % ägs av SNCM.
- (³⁸) Aliso Voyage är SNCM:s egen distributionskanal. Företaget består av 17 kontor utspridda över hela Frankrike och sköter biljettförsäljning för sjöfartstrafik, varav 49,9 % är biljettförsäljning för SNCM.
- (³⁹) När 2003 års beslut antogs 2003 ägde SNCM, tillsammans med transportföretaget Delmas, hälften av aktierna i Sud-Cargos. Sud-Cargos är ett franskt rederi som bedriver godstransport och som är baserat i Marseille och specialiserat på trafiken till Marocko. Detta aktieinnehav avyttrades i slutet av 2005 till ett belopp av [...] miljoner euro (sekretessbelagda uppgifter) till följd av den investeringsplan från 2005 som de franska myndigheterna översände den 28 mars 2006.
- (⁴⁰) SNCM äger 100 % av detta företag, som förser SNCM:s fartyg med proviant.
- (⁴¹) Ferrytour är ett handelsbolag som ägs till 100 % av SNCM och som är verksamt som researrangör. Företaget arrangerar sjöresor till Korsika, Sardinien och Tunisien, men även flygningar till ett stort antal destinationer. Därutöver erbjuder företaget också minikryssningar och andra tjänster riktade till affärsturister.
- (⁴²) Comptoirs du Sud är ett dotterbolag som bildades 1996 och som ägs till 100 % av SNCM. Det driver samtliga butiker ombord på fartygen.
- (⁴³) Se fotnot 12.

- (⁴⁴) *Napoléon Bonaparte* (kapacitet: 2 150 passagerare och 708 bilar, effekt: 43 MW, hastighet: 23,8 knop), stor bilfärja med lyxstandard; den nya *Danielle Casanova*, levererad i maj 2002 (kapacitet: 2 204 passagerare och 700 bilar, effekt: 37,8 MW, hastighet: 23,8 knop), stor bilfärja med lyxstandard; *l'Île de Beauté* (kapacitet: 1 554 passagerare och 520 bilar, effekt: 37,8 MW, hastighet: 21,5 knop), togs i drift 1979 och renoverades 1989–1990; *Méditerranée* (kapacitet: 2 254 passagerare och 800 bilar, effekt: 35,8 MW, hastighet: 24,0 knop) och *Corse* (kapacitet: 2 150 passagerare och 600 bilar, effekt: 27,56 MW, hastighet: 23,5 knop).
- (⁴⁵) *Paglia Orba*, (kapacitet: 500 passagerare, 2 000 löpmeter gods och 120 bilar, effekt: 19,7 MW, hastighet: 19 knop); *Monte d'Oro* (kapacitet: 508 passagerare, 1 615 löpmeter gods och 130 bilar, effekt: 14,8 MW, hastighet: 19,5 knop); *Monte Cinto* (kapacitet: 111 passagerare, 1 200 löpmeter gods, effekt: 8,8 MW, hastighet: 18,0 knop); sedan maj 2003, *Pascal Paoli* (kapacitet: 594 passagerare, 2 300 löpmeter gods och 130 bilar, effekt: 37,8 MW, hastighet: 23 knop).
- (⁴⁶) Höghastighetsfartyget *Liamone* (kapacitet: 1 116 passagerare och 250 bilar, effekt: 65,0 MW, hastighet: 42 knop), som även trafikerar Toulon.
- (⁴⁷) Alla utom *Danielle Casanova*, *Pascal Paoli* och *Liamone* leasas.
- (⁴⁸) Rådets förordning (EEG) nr 3577/92 av den 7 december 1992 om tillämpning av principen om frihet att tillhandahålla tjänster på sjötransportområdet inom medlemsstaterna (cabotageförordningen) (EGT L 364, 12.12.1992, s. 7).
- (⁴⁹) EGT S 2001/10 – 007–005.
- (⁵⁰) Koncessionsgivare för den allmänna trafikplikten sedan 1991 enligt den franska lagen nr 91–428 av den 13 maj 1991.
- (⁵¹) EUT 2006/S 100–107350.
- (⁵²) Statligt stöd N 781/01, godkänt genom kommissionens beslut av den 2 juli 2002, EGT C 186, 6.8.2002, s. 3.
- (⁵³) Statligt stöd N 13/07, godkänt genom kommissionens beslut av den 24 april 2007, offentliggjort på kommissionens webbplats: http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/transport_2007.htm
- (*) Sekretessbelagda uppgifter.
- (⁵⁴) Föraren följer med fordonskombinationen under överfarten. I vissa fall lastar föraren fordonet på fartyget vid avresan, och en annan förare lastar av det vid ankomsten. Detta betraktas som förarbunden trafik, till skillnad från ro-ro-trafik, där släpvagnen transporteras utan dragbil.
- (⁵⁵) EUT C 148, 25.6.2003, s. 7.
- (⁵⁶) Detta belopp fördelas på följande sätt: 20,4 miljoner euro för det sociala åtgärds paketet för själva omstruktureringen, 1,8 miljoner euro för kostnader för uppläggning av fartyg för försäljning, 14,8 miljoner euro för nedskrivning av *Liamone* och 9 miljoner euro för kostnader för omläggning av trafiken till Nordafrika.
- (⁵⁷) SNCM:s bolagsstyrelse antog planen den 17 december 2001.
- (⁵⁸) Omstruktureringsplanen omfattar en minskning av antalet överfarter från 4 138 under 2001 (3 835 för SNCM och 303 för Corsica Marittima) till 3 410 under 2003, med följande ändringar av trafiken:
- Anpassning av trafiken mellan Marseille och Korsika till de krav som ställs i specifikationerna i avtalet om allmän trafikplikt för 2001–2006.
 - Indragning av delar av trafiken mellan Toulon och Korsika.
 - Minskning av trafiken mellan Nice och Korsika.
 - Nedläggning av linjen Livorno–Bastia med tillhörande anläggningar 2003.
 - Ökning av trafiken från Algeriet och Tunisien med fartygen *Méditerranée*, *Île de Beauté* och *Corse* och ett tillfälligt avbrott i trafiken mellan Genua och Tunisien.
- (⁵⁹) Personalstyrkan kommer att minskas genom naturlig eller förtida avgång i enlighet med ålderskriterier (förtida avgång), genom tjänstledighet för kompetensutveckling och genom att visstidskontrakt inte förlängs. Minskningarna beräknas kosta SNCM omkring 20,4 miljoner euro.
- (⁶⁰) T.ex. trafiken, bruttonationalproduktens beräknade tillväxttakt (1,5 %), utlåningsränta (5,5 %), ränteavkastning: (4,5 %) och kortfristiga skulder (5 %).

- ⁽⁶¹⁾ De franska myndigheterna har lagt fram två alternativa metoder som de har övergett på grund av att de var för dyra. I den *första metoden* beräknades finansieringsbehovet genom att man adderade kostnaderna för samtliga omstruktureringsåtgärder. Finansieringsbehovet uppgick till 90,9 miljoner euro om man tog hänsyn till följande:
- Samlade förluster under perioden 1991–2001: 41,7 miljoner euro (dvs. 29 miljoner euro – en siffra som kommissionen godkände i sitt beslut 2002/149/EG av den 30 oktober 2001 (EGT L 50, 21.2.2002, s. 66), 6,1 miljoner euro under år 2000 och 6,6 miljoner euro under 2001, före avdrag för omstruktureringskostnader).
 - Minskning av de medel som utgörs av överavskrivningar: 24 miljoner euro (denna post minskar från 86 till 62 miljoner euro i balansräkningen för den aktuella perioden, vilket återspeglar förlängningen av avskrivningsperioden från 12 till 20 år, den minskade användningen av denna resurs och leasingen av de senast levererade fartygen).
 - Realisationsvinst vid försäljning i samband med omstruktureringen: 21 miljoner euro, som kan dras av från finansieringsbehovet.
 - Kumulativ effekt av omstruktureringskostnaderna: 46,2 miljoner euro (se fotnot 56).
- Den *andra metoden* gick ut på att man bestämde vilket eget kapital som bankerna skulle kräva för hela flottan, mot bakgrund av att de, för att finansiera inköpet av ett fartyg, i allmänhet kräver ett eget kapital motsvarande 20–25 % av fartygets värde. De franska myndigheterna har vid sin beräkning utgått från att den ursprungliga anskaffningskostnaden för flottan är 843 miljoner euro, och då kommit fram till att det skulle behövas ett eget kapital på mellan 157 och 196 miljoner euro. Om man därifrån drar det befintliga egna kapitalet i slutet av 2001, kommer man fram till att det behövs ett kapitaltillskott på 101–140 miljoner euro.
- ⁽⁶²⁾ Se nedan.
- ⁽⁶³⁾ Enligt omstruktureringsplanen hade SNCM för avsikt att lägga upp och sälja fyra av sina fartyg under 2002, nämligen *Napoléon*, *Liberté*, *Monte Rotondo* och höghastighetsfartyget *Asco*, av vilka det sistnämnda byttes ut mot sitt systerfartyg *Aliso*. Alla dessa fartyg är nu sålda. Nettobehållningen uppgick till 25 165 000 euro. I enlighet med 2003 års beslut har SNCM avyttrat sina andelar i SCI Espace Schuman, Southerna Trader, Someca, Amadeus och CCM till en nettobehållning på 5,02 miljoner euro. Efter 2003 års beslut har SNCM sålt sina andelar i Sud Cargos, fartyget *Asco* och SNCM:s fastighetsinnehav till ett belopp av 12,2 miljoner euro.
- ⁽⁶⁴⁾ Förfarandet för att utse de privata partnerna ägde rum mellan den 26 januari 2005 och slutet av september 2005. Den 26 januari och 17 februari 2005 tillkännagav den franska regeringen att den hade börjat leta efter en privat partner som kunde ge ett kapitaltillskott till SNCM för att stärka företagets finansiella struktur och utveckla det i rätt riktning. Efter att ha utsett en oberoende person att övervaka processen gav kontoret för statligt ägande (APE) en rådgivande bank (HSBC) i uppdrag att kontakta potentiella köpare. Sjuttio två investerare kontaktades i syfte att definiera de finansiella villkoren för ett anbud som skulle kunna stärka företagets industriprojekt och bevara sysselsättningen och ett bra utförande av den allmänna trafikplikten. [...] av dessa visade ett betydande intresse, [...] sekretessavtal ingicks och [...] informationsmaterial skickades. [...] företag lämnade in sina anbud vid första anbudsomgången den 5 april 2005 och tre anbud ([...], [...] och [...]) mottogs vid den andra omgången den 17 juni 2005, liksom en avsiktsförklaring om minoritetsinnehav ([...]). Tre anbud lämnades in vid den tredje omgången den 28 juli 2005. Den 14 september 2005 uppmanades varje företag att lämna sitt slutna och slutgiltiga anbud senast den 15 september 2005. Detta datum drog företaget [...] tillbaka sitt anbud. Statsförvaltningen mottog två slutna anbud om kapitaltillskott och uppgifter om hela kapitalet från den franska bankkoncernen Butler Capital Partners (BCP) och [...]. Den 27 september 2005 skickade Frankrike ut ett pressmeddelande om att man efter noggrann granskning av de två anbuderna hade valt anbudet från koncernen BCP, eftersom detta anbud inte bara var det bästa rent finansiellt utan också bäst motsvarade företagets intressen, den allmänna trafikplikten och sysselsättningen. I BCP:s ursprungliga anbud föreslogs ett negativt försäljningspris på [...] miljoner euro och detta var det anbud som hade det minst negativa priset. I detta ursprungliga anbud från den potentiella köparen angavs uttryckligen att det ursprungliga anbudet kunde ändras efter revisionen. De franska myndigheterna har meddelat att det ursprungliga priset höjdes efter revisionen den 16 december 2005 på grund av objektiva aspekter som påverkade de bestämmelser och ekonomiska ramar som SNCM bedriver sin verksamhet under och som uppkommit efter inlämnandet av anbudet den 15 september 2005. Det negativa priset reviderades därför till [...] miljoner euro. Förhandlingarna mellan de franska myndigheterna och de framtida köparna bidrog till att återställa priset till 142,5 miljoner euro och höja beloppet för att ta över ansvaret för en del av SNCM:s pensionsutgifter (15,5 miljoner euro).
- ⁽⁶⁵⁾ SNCM:s interna förfarande för att genomföra kapitaltillskottet och privatiseringen inleddes formellt den 12 april 2006 och skulle avslutas den 31 maj 2006. Det bör understrykas att den 27 november 2007 hade de anställdas andel av kapitalet fortfarande inte realiserats.

- (⁶⁶) Denna mekanism föreskrivs i artikel II.2 i protokollet till avyttringen av den 16 maj 2006. Där anges att detta konto är avsett att finansiera den del av kostnaden för eventuella frivilliga avgångar eller uppsägningar av anställningsavtalet som går utöver de belopp som arbetsgivaren är skyldig att stå för i enlighet med lagstadgade och avtalsmässiga skyldigheter. Kvarstaden har till syfte att frigöra medel allteftersom de anställda som inte omplaceras inom koncernen SNCM verkligen lämnar företaget samt att frigöra kontot för kvarstadsbeloppet när kvarstadsförfarandet har avslutats.
- (⁶⁷) Följande fyra kriterier anges i domen i målet *Altmark*:
- i) Det mottagande företaget ska rent faktiskt ha ålagts skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, och dessa skyldigheter ska vara klart definierade.
 - ii) De kriterier på grundval av vilka ersättningen beräknas ska vara fastställda i förväg på ett objektivt och öppet sätt, på så sätt att det kan undvikas att ersättningen medför att det mottagande företaget gynnas ekonomiskt i förhållande till konkurrerande företag.
 - iii) Ersättningen får inte överstiga vad som krävs för att täcka hela eller delar av de kostnader som har uppkommit i samband med skyldigheterna att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, med hänsyn tagen till de intäkter som därvid har erhållits och till en rimlig vinst på grundval av fullgörandet av dessa skyldigheter.
 - iv) När det företag som ges ansvaret för att tillhandahålla de allmännyttiga tjänsterna inte har valts ut efter ett offentligt upphandlingsförfarande, ska storleken av den nödvändiga ersättningen ha fastställts på grundval av en undersökning av de kostnader som ett genomsnittligt och välskött företag som är utrustat med transportmedel som är lämpliga för att fullgöra den allmänna trafikplikten som ålagts det skulle ha åsamkats vid fullgörandet av trafikplikten, med hänsyn tagen till de intäkter som därvid skulle ha erhållits och till en rimlig vinst på grund av fullgörandet av trafikplikten.
- (⁶⁸) De franska myndigheterna påpekar även att ersättningarna har beräknats exakt utifrån skyldigheterna (antalet överfarter, utbud, stödmedel, maximal prissättning etc.), och dessa parametrar finns därför i de femåriga avtal som SNCM och de relevanta lokala och regionala myndigheterna ingick 1991 och 1996, och att det i avtalen även anges att ersättningen kan justeras om intäkterna minskar.
- (⁶⁹) Framförallt har de franska myndigheterna i sin skrivelse av den 8 oktober 2002 (TREN/A/10050) tillhandahållit upplysningar för att visa att kostnadsstrukturen för SNCM:s verksamhet under perioden 1991–2001 var jämförbar med liknande färjeföretag som Brittany Ferries, Seafrance och CMN. Beträffande det sistnämnda företaget har de franska myndigheterna jämfört SNCM:s effektivitet när det gäller att bedriva kombinerad last- och passagerartrafik. Dessa två företag verkar inom likartade ramar, med nästan likvärdiga fartyg (3 kombinerade last- och passagerarfartyg för CMN och 4 kombinerade last- och passagerarfartyg för SNCM), och trafikerar likvärdiga destinationer. Tack vare de uppgifter som samlades in för perioden 1991–2001 har det gått att bekräfta att produktionsnivåerna (förhållandet mellan lönekostnaderna och omsättningen, överfarterna och fartygen) för den kombinerade last- och passagerarverksamheten, som skilde sig åt 1993, ligger mycket nära varandra under den undersökta perioden. Uppgifterna visar därför att SNCM:s produktivitetsnivå under denna period låg nära ett genomsnittligt företag inom sektorn.
- (⁷⁰) EGT L 50, 21.2.2002, s. 66. De franska myndigheterna framhåller vad som sägs i rapporten från den expert som kommissionen anlätade för att granska de räkenskaps- och förvaltningsuppgifter som de franska myndigheterna har lämnat. I punkt 98 i beslutet av den 30 oktober 2001 konstaterade kommissionen "att det stöd som lämnas för den allmänna trafikplikten inte har använts för att kompensera SNCM för kostnaderna för dess konkurrensutsatta verksamhet. De separata räkenskaperna för denna tjänst och de revisioner som har gjorts av regionala och nationella kontrollorgan gör det också möjligt att garantera att årsredovisningen av stödet för territoriell kontinuitet ger en trovärdig bild av kostnaderna för att uppfylla den allmänna trafikplikten".
- (⁷¹) De franska myndigheterna försvarade 2002 den strategiska karaktären hos SNCM:s aktieinnehav i Sud-Cargos. Utvecklingen av trafiken på marknaden (containertrafik i stället för ro-ro-trafik), återköpet av Delmas, den andra ägaren av Sud-Cargos, av CMA CGM och Sud-Cargos ekonomiska svårigheter är några av de faktorer som förklarar varför aktieinnehavet inte längre betraktades som strategiskt och varför SNCM kunde avyttra innehavet 2005.
- (⁷²) Domstolens dom av den 28 januari 2003 i mål C-235/99, Tyskland mot kommissionen, REG 2003, s. I-1139.
- (⁷³) Kommissionens beslut av den 7 december 2005 om det statliga stöd som Belgien har genomfört till förmån för ABX Logistics (nr C 53/2003 (f.d. N 62/03)), EUT L 383, 28.12.2006, s. 21.

- (74) Kommissionens beslut av den 8 juli 1999 om det statliga stöd som Tyskland beviljat Gröditzer Stahlwerke GmbH och dess dotterföretag Walzwerk Burg GmbH, EGT L 292, 13.11.1999.
- (75) Denna rapport överlämnades till kommissionen i mars 2006 och hade upprättats av CGMF med hjälp av Ernst & Young, SNCM:s revisor (nedan kallad *CGMF:s rapport*).
- (76) Den rapport som upprättades den 29 mars 2006 av Oddo Corporate Finance och medarbetarna vid Paul Hastings (Oddo-rapporten) överlämnades till kommissionen den 7 april 2006. Rapporten består av en kritisk granskning, beställd av det franska kontoret för statligt ägande (APE), CGMF:s rapport och en metod för att beräkna vilka likvidationskostnader som kan godtas på gemenskapsnivå.
- (77) Med hänsyn tagen till anläggningstillgångar ([...] miljoner euro) och finansiella tillgångar ([...] miljoner euro), kundfordringar ([...] miljoner euro), övriga fordringar ([...] miljoner euro) och ett kassaunderskott på -[...] miljoner euro. Frankrike har angett att med en mer realistisk beräkning, som tar hänsyn till framtida ekonomiska faktorer, uppgår detta värde till [...] millioner euro.
- (78) Domstolens dom av den 14 september i de förenade målen C-278/92–C-280/92, Spanien mot kommissionen, REG 1994, s. I-4103.
- (79) Kassationsdomstolens dom nr 98–15129 av den 6 februari 2001. Detta mål rörde ett offentligt företag, BRGM (Bureau de Recherches Géologiques et Minières), som dömdes att stå för hela bristen på tillgångar i dotterbolaget Mines de Salsignes, med motiveringen att BRGM, som de facto styrde bolaget, trots vetskap om att verksamheten gick allt sämre och trots varningar hade brustit i sin styrelse genom att låta verksamheten fortsätta.
- (80) Mål Aspocomp Group Oyj, dom vid appellationsdomstolen i Rouen av den 22 mars 2005.
- (81) Som en jämförelse låg avkastningsnivån för trettioåriga, tioåriga, femåriga och tvååriga OAT (Obligation Assimilable du Trésor, en obligation som ges ut av den franska staten) på 3,95 %, 3,82 %, 3,75 % respektive 3,72 % den 31 oktober 2006.
- (82) Kommissionens beslut av den 17 juli 2002, franskt tillverkningsföretag C(2002) 2593 slutlig – EUT C 71, 25.3.2003, s. 3.
- (83) Enligt en oberoende marknadsundersökning som Frankrike har överlämnat behärskar CFF för närvarande [...] % av passagerarmarknaden, medan SNCM:s andel har gått från 82 % av marknaden 2000 till [...] % 2005 och har haft en mycket stark tillväxt på fraktmarknaden, där SNCM tack vare sitt aktieinnehav i CMN fortfarande är den viktigaste aktören.
- (84) CFF påpekar att i avtalet om allmän trafikplikt försäkras bolaget ett offentligt stöd på 64,3 miljoner euro i genomsnitt per år, dvs. sammanlagt 321,5 miljoner euro under fem år. Enligt skrivelsen garanterar artikel 5 i avtalet om trafikplikt SNCM ett betalningsflöde på 72,8 miljoner euro. Corsica Ferries understryker dessutom att av de 40,6 miljoner euro i förluster som SNCM registrerade 2001 kommer 15 miljoner euro från en nedskrivning av höghastighetsfartyget *Liamone*.
- (85) I beslutet om inledande av förfarandet anges att man i omstruktureringsplanen bland annat föreskriver att linjen Bastia–Livorno med tillhörande material ska avvecklas.
- (86) CFF:s kritik avser följande punkter: i planen föreskrivs inte någon reell nedskärning av arbetsstyrkan, SNCM:s aktieinnehav har inte tagits i anspråk för omstruktureringen och realisationsvinsterna för fartygen har inte tagits med i beräkningen.
- (87) Enligt CFF motsvarar beloppet 76 miljoner euro de 500 miljoner franska franc (FRF) som företaget skulle förlora på stödet för territoriell kontinuitet under den nya perioden 2002–2006.
- (88) Jämfört med de andelar som framkommer i en förteckning över tio rederier. Andelarna varierar från 23,69 % (*Moby Lines*) till 55,09 % (*Grimaldi*) och CMN ligger däremellan på 49,7 %.
- (89) CFF nämner 50 % av aktierna i rederiet Sud-Cargos, aktier på 13 % i Amadeus, ett företag som specialiserar sig i bokningssystem i flygtransportsektorn, aktieinnehav i CMN och fastighetsförvaltning inom CGTH.

- (⁹⁰) Delägare i CMN.
- (⁹¹) Korsikas transportkontor är den myndighet som tillsammans med regionala korsikanska myndigheten beviljar kontrakt för allmän transportplikt.
- (⁹²) När det gäller den allmänna trafikplikten för förbindelsen Marseille–Korsika handlar de flesta av CFF:s synpunkter om anbudsförfarandet för den nya trafikplikten för perioden 2007–2012/13 och de rättsliga åtgärder CFF har vidtagit vid de nationella domstolarna, vilka dessa senare avisade.
- (⁹³) CFF påpekar i detta sammanhang att under andra halvan av 2005 inleddes ett varningsförfarande vid handelsdomstolen i Marseille och det hade inte varit otänkbart med en konkursansökan under hösten 2005 för de förluster som 2005 uppskattades till 30 miljoner euro.
- (⁹⁴) Enligt CFF prövade kassationsdomstolen i målet rörande företaget Mines et produits chimiques de Salsignes på intet sätt den statliga aktieägarens ansvar vid en likvidation av ett företag som det var aktieägare i, utan snarare möjligheten att väcka talan om betalning av sociala skulder mot en offentlig industriell eller kommersiell verksamhet, och att det inte var möjligt för företagsledningen att undslippa sina åtaganden genom att åberopa en intervention från statsmakten.
När det gäller huruvida rättspraxisen från appellationsdomstolen i Rouen var tillämplig i målet rörande Aspocomp har CFF gjort gällande att det fall som avses i denna rättspraxis rör ett moderbolag som dömdes att betala ut sociala ersättningar till personalen i sitt dotterbolag på grund av avtalsbrott från det förstnämnda företags sida. Detta ligger långt ifrån omständigheterna i SNCM:s fall. Det finns således ingen risk för att CGMF eller staten ska dömas att betala avgångsvederlag vid en tvångslikvidation. CFF ifrågasätter dessutom beräkningarna av övriga sociala kostnader eftersom dessa verkar skilja sig åt mellan de anlitade experterna.
- (⁹⁵) CFF anser därför att man borde ha tagit hänsyn till det verkliga värdet på de fartyg som SNCM anger i presentationen av sitt anbud vid den beräkning av SNCM:s tillgångar som gjordes i rapporterna från Oddo och CGMF.
- (⁹⁶) Enligt CFF insisterar Frankrike på att förbindelsen från Nice utgör en viktig del av helheten, att flottan måste behållas på nuvarande nivå och att SNCM:s aktieinnehav i CMN är av strategisk karaktär.
- (⁹⁷) Från och med den 1 januari 2007 då *Superfast X* förvärvades.
- (⁹⁸) CFF föreslår att man ska begränsa utbudet till 2005 års nivå på var och en av de konkurrensutsatta marknaderna (Nice, Tunisien och Algeriet), avstå från att starta nya linjer och göra om förbindelsen Marseille–Korsika till en kombinerad last- och passagerarlinje för att sänka kostnaderna.
- (⁹⁹) SNCM köpte in nya fartyg i strid med artikel 2 i kommissionens beslut från 2003. I strid med artikel 3 i kommissionens beslut avyttrade dessutom SNCM inte sitt aktieinnehav i CCM. Slutligen har SNCM sedan 2003 tillämpat en aggressiv prispolitik och tagit ut lägre priser än CFF, vilket strider mot artikel 4 i nämnda beslut (upp till 30 % billigare biljetter för identiska eller jämförbara tjänster).
- (¹⁰⁰) Dels på grund av bristande kunskap om beräkningsmetoder och fördelningen mellan de två företagen, dels på grund av att CMN inte ingick i en sådan undersökning.
- (¹⁰¹) Enligt STIM har SNCM medvetet undervärderat sitt ekonomiska resultat. Enligt en oberoende revisors granskning på uppdrag av Korsikas transportkontor uppgick det samlade underskottet för Korsikatrafiken till 125 miljoner franska franc (ca 19 miljoner euro) för åren 1996–2001, exklusive det exceptionella resultatet 2001.
- (¹⁰²) Domstolens dom av den 8 maj 2003 i de förenade målen C-328/99 och 399/00, Italien och SIM 2 Multimedia mot kommissionen, REG 2003, s. I-4035.
- (¹⁰³) Av de uppgifter som tas upp i rapporten framgår att [...].
- (¹⁰⁴) Med stöd av en rapport från revisionsrätten nämns det exempelvis i rapporten att [...].

- (¹⁰⁵) Av de uppgifter som tas upp i rapporten framgår att [...].
- (¹⁰⁶) Staten har exempelvis [...].
- (¹⁰⁷) I rapporten framhålls bland annat följande exempel på bristfällig förvaltning: [...].
- (¹⁰⁸) Antalet fartyg har minskats och programmet för avyttring av tillgångar fortgår enligt planerna, förbindelserna har omstrukturerats och handlingsplanen för minskad insatsförbrukning har gett sina första resultat. Avslutningsvis håller anställningsdelen av industriplanen på att genomföras.
- (¹⁰⁹) Den andel på 0,497 som Corsica Ferries uppger för CMN för 2001 är inte korrekt, eftersom man inte tar hänsyn till tillgångar i balansräkningen. Om man korregerar detta blir CMN:s andel 0,557. Enligt de franska myndigheterna är denna nivå under alla omständigheter otillräcklig för CMN, vilket SNCM:s svåra likviditetskris 2002 visar. Enligt Steffé skulle SNCM ha behövt låna upp till 8 miljoner euro för att finansiera ett kassunderskott som inte täcktes av dess banker.
- (¹¹⁰) I sin skrivelse av den 9 januari 2003 citerade det regionala rådet för Provence-Alpes-Côte d'Azur den marknadsundersökning som skickades till kommissionen inom ramen för anmälan och som rådet hade en kopia av med följande påstående: Utbudet [för linjen Korsika-franska fastlandet] är överdimensionerat jämfört med efterfrågan. Fartygen har i genomsnitt 20 % beläggning på vintern och 50 % på sommaren.
- (¹¹¹) Frankrike bestrider framför allt STIM:s beräkning av företagets värde till nästan 350 miljoner euro, där man bara tar hänsyn till de delar av balansräkningen som förbättrar värderingen räknat utifrån eget kapital (överavskrivningar, kvarstående realisationsvinster från fartygsförsäljning) och inte tar hänsyn till de skulder som kommer att minska värdet. Denna rent räkenskapsmässiga beräkningsmetod motsvarar inte den ekonomiska verkligheten för ett rederi som SNCM, som har tillgångar till det värde som anges i balansräkningen men som även har en begränsad lönsamhet och betydande skulder utanför balansräkningen.
- (¹¹²) Se exempelvis domstolens dom av den 10 januari 2006 i mål C-222/04, Ministero dell'Economia e delle Finanze mot Cassa di Risparmio di Firenze, REG 2006, s. I-289, punkt 129.
- (¹¹³) EGT L 364, 12.12.1992, s. 7.
- (¹¹⁴) EGT, L 378, 31.12.1986, s. 1.
- (¹¹⁵) Kommissionen är inte tvungen att ta ställning till samtliga argument som de berörda parterna har åberopat utan det räcker med att ange de omständigheter och rättsliga överväganden som haft en avgörande betydelse för beslutet (förstainstansrättens domar av den 8 juni 1995 i mål T-459/93, Siemens mot kommissionen, REG 1995, s. II-1675, punkt 31, och av den 13 juni 2000 i de förenade målen T-204/97 och T-270, EPAC mot kommissionen, REG 1997, s. II-2267, punkt 35.
- (¹¹⁶) Förstainstansrätten dom av den 12 februari 2008 i mål T-289/03, BUPA m.fl. mot kommissionen.
- (¹¹⁷) Se kommissionens beslut av den 30 oktober 2001 om det statliga stöd som Frankrike har genomfört till förmån för Corse-Méditerranée (SNCM), EGT L 50, 21.2.2002, s. 66.
- (¹¹⁸) Resultatet minskat med realisationsvinsten från försäljningen av dessa fartyg.
- (¹¹⁹) När det gäller åren 2000 och 2001, som är de sista åren då 1996 års avtal tillämpades, innehöll expertrapporten ingen beräkning av resultat genom analytisk bokföring för förbindelsen med Korsika, eftersom det då saknades uppgifter.
- (¹²⁰) I enlighet med sin beslutspraxis bryr sig inte kommissionen om vilken ersättningsmetod en medlemsstat använder så länge den kan bekräfta att det inte finns korssubventioner för några konkurrensutsatta verksamheter. Se särskilt kommissionens beslut av den 12 mars 2002 om det statliga stöd som Italien har genomfört till förmån för Poste Italiane SpA (EGT L 282, 19.10.2002, s. 29) och kommissionens beslut av den 23 juli 2003 om kapitaltillskottet på 297,5 miljoner till förmån för La Poste Belge/De Post (EUT C 241, 8.10.2003, s. 13).
- (¹²¹) Vidare bör det påpekas att kommissionen 1997 utfärdade gemensamma riktlinjer för statligt stöd till sjötransport, där den anger villkoren för när statligt stöd som ges som ersättning för en allmän trafikplikt kan anses vara förenligt med den gemensamma marknaden (EGT C 205, 5.7.1997, s. 5).
- (¹²²) Se kommissionens beslut 2002/149/EG (EGT L 50, 21.2.2002, s. 66).

- (¹²³) Bestämmelser om statens finansiella bidrag, som anges i punkt IV i det femåriga avtalet mellan SNCM och OTC för perioden 1996–2001.
- (¹²⁴) Som anges i fotnot 71 i detta beslut har kommissionen framför allt bekräftat att det finns separata räkenskaper för dessa tjänster för den aktuella perioden.
- (¹²⁵) Detta belopp utgör skillnaden mellan det belopp som ursprungligen anmäldes (76 miljoner euro) och det belopp som betalades ut som ersättning för den allmänna trafikplikten (53,48 miljoner euro).
- (¹²⁶) Domstolens dom av den 28 januari 2003 i mål C-334/99, Tyskland mot kommissionen, REG 2003, s. I-1139, punkt 142.
- (¹²⁷) Kommissionens meddelande till medlemsstaterna om tillämpning av artiklarna 92 och 93 i EG-fördraget och artikel 5 i kommissionens direktiv 80/723/EEG på offentliga företag inom tillverkningssektorn, EGT C 307, 13.11.1993, s. 3, punkt 11. Meddelandet rör tillverkningssektorn men kan även tillämpas på andra ekonomiska sektorer.
- (¹²⁸) Se särskilt förstainstansrättens dom av den 6 mars 2003 i mål T-233/99, Westdeutsche Landesbank Girozentrale mot kommissionen, REG 2003, s. II-435.
- (¹²⁹) Förstainstansrättens dom av den 21 januari 1999 i de förenade målen T-2/96 och T-129/95, Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH och Lech-Stahlwerke GmbH mot kommissionen, REG 1999, s. II-17, punkt 116.
- (¹³⁰) Domstolens dom av den 14 september 1994 i de förenade målen C-278/92, C-279/92 och C-280/92, Spanien mot kommissionen, REG 1994, s. I-4103.
- (¹³¹) Domstolens dom av den 28 januari 2003 i mål C-334/99, Tyskland mot kommissionen, REG, 2003, s. I-1139.
- (¹³²) Kommissionens beslut 98/204/EG av den 30 juli 1997 om ett villkorligt godkännande av Frankrikes stödåtgärder till förmån för GAN-koncernen, EGT L 78, 16.3.1998, s. 1.
- (¹³³) Se beslut 2006/947/EG av den 7 december 2005 om det statliga stöd som Belgien har genomfört till förmån för ABX Logistics (EUT L 383, 28.12.2006, s. 21).
- (¹³⁴) Se domstolens dom av den 21 mars 1991 i mål, C-303/88, Italien mot kommissionen, REG 1991, s. I-1433.
- (¹³⁵) Se exempelvis kommissionens beslut 92/266/EEG av den 27 november 1991 om franska industrikoncerners omställningsverksamhet utanför stål- och kolksektorn och med undantag för Compagnie générale maritime i enlighet med artiklarna 92–94 i EEG-fördraget (EGT L 138, 21.5.1992, s. 24). Se även de sociala åtgärdsplaner som det hänvisas till nedan.
- (¹³⁶) Det måste emellertid konstateras att hälften av den berörda personalen var tillfälligt anställd personal eller föremål för behandling på plats. Man kan därför anta att kostnaden per anställd för Airbus 5 000 fast anställda personal var betydligt högre.
- (¹³⁷) Efter ett anbudsförfarande har kommissionen gett detta uppdrag till en oberoende expert, Moore Stephens, Chartered Accountants, vars slutrapport översändes den 25 januari 2008.
- (¹³⁸) Det rör sig om följande 7 fartyg: *Corse, Ile de Beauté, Méditerranée, Napoléon Bonaparte, Paglia Orba, Monte d'Oro* och *Monte Cino*.
- (¹³⁹) Denna värdeminskning, som uppgår till [...] miljoner euro (mellan [...] och [...] % av bruttomarknadsvärdet) motiveras bland annat av särdragen hos SNCM:s fartyg, som är anpassade till de linjer som företaget trafikerar, fartygens skick och att hela flottan ska säljas (framför allt den svaga försäljningspositionen). BRS:s värdering bygger framför allt på antagandet om en försäljning av kompletta och driftklara fartyg i bra skick och som fungerar bra under vanliga kommersiella förhållanden.
- (¹⁴⁰) Beräknat till [...] miljoner euro.
- (¹⁴¹) Den rättsliga risken motiveras av att konkursförvaltaren troligtvis får svårt att snabbt avyttra fartygen och av att marknaden snabbt blir mättad till följd av begränsad absorberingsförmåga.
- (¹⁴²) Det rör sig om en skyldighet enligt artikel L.321–13 i arbetslagstiftningen enligt vilken en arbetsgivare ska betala avgångsvederlag när en anställd under 50 år sägs upp.

- (¹⁴³) Kostnad för att förnya sysselsättningsområdet ([...] miljoner euro), kostnad för omskolning ([...] miljoner euro), kostnad för stödenheter och omskolningsstöd under benämningen "rörlighet" ([...] miljoner euro).
- (¹⁴⁴) Kostnaden för uppsägning av personal anställd av SNCM men utstationerade till dotterbolag och personal vid likviderade dotterbolag ([...] miljoner euro) samt kostnaden för rättsliga åtgärder i samband med uppsägningen av anställningsavtalen och ansökningar om ändrade anställningsavtal ([...] miljoner euro).
- (¹⁴⁵) Den 30 september 2005 använde SNCM tre leasade fartyg: höghastighetsfartyget *Liamone* (ägt av GIE Véronique Bail), *Danielle Casanova* (GIE Joliette Bail) och *Pascal Paoli* (GIE Castellane Bail).
- (¹⁴⁶) Beräkningen baseras på följande underliggande hypoteser:
- SNCM avslutar sina leasingavtal den 30 september 2005, vilket innebär att fartygen återgår till sina respektive ägare (GIE) och att ingen hyra betalas.
 - Köoptionen får inte utnyttjas.
 - Fartygen avyttras av GIE:s långivande banker den 30 september 2005. Nettointäkterna från försäljningen av fartygen ska i första hand användas för att betala bank- och skatteskulder.
- (¹⁴⁷) Med hänsyn till SNCM:s frekventa användning av upprepade visstidskontrakt.
- (¹⁴⁸) I sitt beslut 2006/947/EG av den 7 december 2005 om det statliga stöd som Belgien har genomfört till förmån för ABX Logistics (EUT L 383, 28.12.2006, s. 21) anger kommissionen följande: "Kommissionen vet att tredjeman i vissa medlemsstater kan väcka talan mot aktieägare i ett likviderat bolag i exceptionella fall, särskilt om aktieägarna kan anses som [...] eller om de har brustit vid styrelsen av bolaget. Ehuru fransk lagstiftning erbjuder tredjeman just en sådan rättighet anser kommissionen, med utgångspunkt i de uppgifter som Belgien har lämnat angående risken, att risken är för liten för att påverka den bedömning som gjordes i samband med utvidgningen av ärendet i april 2005. Kommissionen anser sålunda att den kostnad på 58 miljoner euro som enligt Belgien motsvarar risken [...] inte skall tas med i beräkningen av kostnaderna för en tvångslikvidation."
- (¹⁴⁹) Kommissionens meddelande om det stöd som Frankrike har beslutat att genomföra till förmån för Société Marseillaise de crédit (EGT C 49, 19.2.1997, s. 2).
- (¹⁵⁰) Dvs. det uppdaterade nettovärdet av en framtida risk att dömas, med hänsyn till att de personer som anklagas för att vara ansvariga kommer att försvara sig mot en sådan anklagelse.
- (¹⁵¹) Lag nr 85–98 av den 25 januari 1985 om rekonstruktion och tvångslikvidation av företag, kodifierad i handelslagens artiklar L620–1 ff., och lag nr 2005–845 av den 26 juli 2005 om skyddande, rekonstruktion och likvidation av företag, kodifierad i artiklarna 620–1 till 670–8 i handelslagen.
- (¹⁵²) Scenariot med skyddsåtgärder kan inte tillämpas i det aktuella fallet eftersom ovannämnda lag från 2005 trädde i kraft först efteråt, även om det av de uppgifter som kommissionen förfogar över inte finns något som säger att en tvångsrekonstruktion av SNCM hade misslyckats.
- (¹⁵³) I enlighet med relevanta lagar får offentliga företag med privaträttsliga regler låta en tvångslikvidation omfattas av dessa lagars tillämpningsområde. Lagstiftningen tillåter dessutom att en juridisk person på offentlig rättens område, i egenskap av den som de facto styr ett företag, görs ansvarig inom ramen för en talan om skuldreglering.
- (¹⁵⁴) Enligt fransk rättspraxis måste en person, för att de facto anses styra företaget, visa prov på *aktivt styre eller upprepade återkommande direktiv*.
- (¹⁵⁵) De franska myndigheternas reaktioner på vissa synpunkter från SNCM (se punkt 172 i detta beslut).
- (¹⁵⁶) Det är intressant att notera att när det gäller traditionella lönefordringar finns det rättsliga lönefordringar där man åberopar ett beslut från arbetsdomstolen. I det aktuella fallet hänsköt de anställda frågan till arbetsdomstolen för att denna skulle uttala sig om deras krav och, om kravet upptas till sakprövning, att det ska föras in bland företagets skulder.
- (¹⁵⁷) Kassationsdomstolens dom av den 30 november 1993, nr 91–20554, Bull. civ.IV, nr 440, s. 319.

- (¹⁵⁸) Utvärderingen utfördes av Sorgem, verksamt inom värdering och rådgivning rörande finansiella investeringar. Författaren, Maurice Nussenbaum, är finansexpert vid appellationsdomstolen i Paris och ledamot av kassationsdomstolen.
- (¹⁵⁹) De franska myndigheternas reaktion på vissa synpunkter från SNCM (se skäl 174 i detta beslut).
- (¹⁶⁰) De franska myndigheternas reaktion på vissa synpunkter från SNCM (se skälen 175 och 176 i detta beslut).
- (¹⁶¹) De franska myndigheternas reaktion på vissa synpunkter från SNCM (se skälen 175 och 176 i detta beslut).
- (¹⁶²) Bureau de Recherches Géologiques et Minières (BRGM).
- (¹⁶³) Se exempelvis kassationsdomstolens dom av den 6 februari 2001, nr 98-15129.
- (¹⁶⁴) Se särskilt de två domarna från appellationsdomstolen i Rouen av den 22 mars 2005 – dom nr RG 04/02549, Aspocomp Group Oyj, och dom nr RG 01/02667 – 04/02675.
- (¹⁶⁵) Med hänsyn till att de personer som anklagas för att felaktigt ha skjutit upp denna plan förmodligen kommer att slippa ta sitt personliga ansvar, tack vare ett rigoröst försvar.
- (¹⁶⁶) Kassationsdomstolens dom av den 19 april 2005 i målet Métaleurop.
- (¹⁶⁷) Tillämpning av artiklarna 92 och 93 i EG-fördraget på offentliga myndigheters innehav, EG-bulletinen 9/1984, punkt 3.2. iii.
- (¹⁶⁸) Förstainstansrättens dom av den 12 december 2000 i mål T-296/97, Alitalia mot kommissionen, REG 2000, s. II-3871.
- (¹⁶⁹) Se exempelvis förstainstansrättens dom av den 12 december 1996 i mål T-358/94, Air France mot kommissionen, REG 1996, s. II-2109, punkt 70.
- (¹⁷⁰) Se domstolens dom av den 14 februari 1990 i mål C-301/87, Frankrike mot kommissionen, REG 1990, s. I-307 ff., punkt 40.
- (¹⁷¹) Se meddelandet om ett eventuellt stöd i ett förslag till statligt kapitaltillskott till Klöckner Stahl, EGT C 390, 31.12.1994, s. 1.
- (¹⁷²) Domstolens dom av den 11 juli 1996 i mål C-39/94, SFEI mot La Poste, REG 1996, s. I-3547 ff., punkt 60.
- (¹⁷³) Domstolens dom av den 14 februari 1990 i mål C-301/87, Frankrike mot kommissionen, REG 1990, s. I-307 ff., punkt 41.
- (¹⁷⁴) Förstainstansrättens dom av den 29 september 2000 i mål T-55/99, Confederación Española de Transporte de Mercancías (CETM) mot kommissionen, REG 2000, s. II-03207 ff., punkt 82.
- (¹⁷⁵) Domstolens dom av den 2 juli 1974 i mål C-173/73, Italien mot kommissionen, REG, 709, punkt 33.
- (¹⁷⁶) Domstolens dom av den 20 september 2001 i mål C-390/98, HJ Banks & Co. Ltd mot The Coal Authority, Secretary of State for Trade and Industry, REG 2001, s. I-6117, punkt 33.
- (¹⁷⁷) Förstainstansrättens dom av den 1 juli 2004 i mål T-308/00, Salzgitter mot kommissionen, REG 2004, s. II-1933, punkt 79. Se även kommissionens meddelande om tillämpningen av reglerna om statligt stöd på åtgärder som omfattar direkt beskattning av företag (EGT C 384, 10.12.1998, s. 3, punkt 16).
- (¹⁷⁸) Domstolens dom av den 6 september 2006 i mål C-88/03, Portugal mot kommissionen, REG, s. I-7115, punkt 56.
- (¹⁷⁹) Domstolens dom av den 8 november 2001 i mål C-143/99, Adria-Wien Pipeline GmbH och Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke GmbH mot Finanzlandesdirektion für Kärnten, REG, s. I-8365, punkt 41.

- (¹⁸⁰) Se exempelvis kommissionens beslut av den 10 oktober 2007 om reformen av finansieringen av pensioner inom banksektorn i Grekland (EUT C 308, 19.12.2007, s. 9) och kommissionens beslut av den 10 oktober 2007 om det statliga stöd som Frankrike beviljat för reformen av formerna för finansiering av pensioner till statstjänstemän vid La Poste (EUT L 63, 7.3.2008, s. 16).
- (¹⁸¹) Se kommissionens beslut av den 17 juli 2002 om det franska tillverkningsföretaget (EUT C 71, 25.3.2003, s. 3). ”Det faktum att staten finansierar en plan för personalnedskärningar, varigenom ett företag kan göra sig av med en del av sin personal utan att behöva bära hela kostanden för detta, utgör en selektiv förmån som sannolikt omfattas av förbudet mot statligt stöd. Däremot är de kompletterande åtgärder, via offentliga socialfonder, som vidtas för att hjälpa de personer som avskedats, och som inte innebär att arbetsgivaren befrias från sina normala kostnader, ett led i medlemsstaternas socialpolitik och utgör inte statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget. [...] SFP kommer att stå för hela kostnaden. Detta innebär att de kompletterande åtgärder som kommer att vidtas till förmån för de personer som avskedats så snart de har lämnat företaget inte på något sätt befriar SFP från dess åligganden och de utgör inte heller statligt stöd till SFP.”
- (¹⁸²) Detta belopp är skillnaden mellan det belopp som faktiskt anmäldes (76 miljoner euro) och det belopp som godkändes som ersättning för den allmänna trafikplikten (53,48 miljoner euro).
- (¹⁸³) EGT C 288, 9.10.1999, s. 2.
- (¹⁸⁴) EGT C 205, 5.7.1997, s. 5.
- (¹⁸⁵) Se punkt 30 i riktlinjerna från 2002.
- (¹⁸⁶) Ovannämnda beslut.
- (¹⁸⁷) De reglerande bestämmelserna är kostnader som härrör från tillämpning av skatteregler.
- (¹⁸⁸) Domstolens dom av den 16 maj 2002 i mål C-482/99, Frankrike mot kommissionen, REG 2002, s. I-4397, punkt 71.
- (¹⁸⁹) Den första alternativa metoden, som bygger på det egna kapital som krävs för den befintliga fartygsflottans finansiering, verkar olämplig på grund av att de franska myndigheterna bygger beräkningen på fartygens inköpsvärde i stället för penningvärdet år 2002. Om man skulle grunda ett nytt företag med samma flotta som dagens SNCM, skulle man nämligen behöva eget kapital i proportion till fartygens anskaffningsvärde och inte till priset på nykonstruerade fartyg. Metoden tar inte heller hänsyn till andra tillgångar av betydelse, såsom det datoriserade reservations-systemet och de fastigheter där företaget har sitt säte. Den andra alternativa metoden bygger på SNCM:s utgifter och är enligt kommissionens åsikt bättre lämpad. Kommissionen skulle dock vilja att man ser över siffran 41,7 miljoner euro för tidigare förluster, bland annat för att ta hänsyn till 2002 års resultat och de förluster som endast härrör från Korsikatrafikerna före 1999.
- (¹⁹⁰) Det bör noteras att kommissionens oberoende expert baserat på SNCM:s bokföring har satt den verkliga kostnaden för omstruktureringsplanen till [...] miljoner euro.
- (¹⁹¹) Domstolens dom av den 16 maj 2002 i mål C-482/99, Frankrike mot kommissionen, REG 2002, s. I-4397, punkt 71.
- (¹⁹²) Se Tabell 2 i detta beslut. I beloppet ingår de avyttringar av tillgångar som ägde rum samtidigt som 2003 års beslut, dvs. försäljningen av fartygen *Napoléon*, *Monte Rotondo* och *Liberté* samt avyttringen av fastigheter (hela fastigheten Schuman och SCI Espace Schuman).
- (¹⁹³) Se punkt 48 i riktlinjerna.
- (¹⁹⁴) Se bilaga 1.
- (¹⁹⁵) Det bör noteras att den 11 december 2007 undertecknades en försäljningskompromiss avseende *Jean Nicoli* mellan VT och en tredje förvärvare om att överföra den egendom som avyttrades i april 2008.
- (¹⁹⁶) Anmält till kommissionen genom en skrivelse av den 23 juni 2004.
- (¹⁹⁷) Detta belopp tar hänsyn till försäljningen av SCI Espace Schuman ([...] miljoner euro) den 24 juni 2003, men tar inte hänsyn till den negativa nettobehållningen i samband med försäljningen av fartyget *Aliso* ([...] miljoner euro) den 30 september 2004.
- (¹⁹⁸) Fartyget *Asco*, aktieinnehavet i Sudcargos och fastighetsparken.

- ⁽¹⁹⁹⁾ Kommissionen anser att inom ramen för bedömningen av om artikel 4 i 2003 års beslut har respekterats är det nödvändigt att ta hänsyn till de angivna priserna, dvs. de priser som anges i allt material och all offentlig kommunikation som kommer från SNCM. Detta villkor gäller inte för priserna i SNCM:s elektroniska bokningssystem eftersom dessa priser både hos SNCM och hos dess konkurrenter är dynamiska enheter som beror på "yield management". Det går inte att ställa in systemets parametrar så att man får tillgång till de specialpriser SNCM:s konkurrenter har och på så sätt bekräfta att SNCM inte är prisledare.
- ⁽²⁰⁰⁾ Av de franska myndigheternas uppgifter framgår det att SNCM mellan den 9 juli 2003 och 16 mars 2005 aldrig har angett ett lägre pris än sina konkurrenter i sin företagskommunikation, reklamkampanjer eller andra offentligt gjorda dokument.
- ⁽²⁰¹⁾ Detta belopp utgör skillnaden mellan SNCM:s kassaunderskott (19,75 miljoner euro) och nettobehållningen från den avyttring av tillgångar som angavs i 2003 års beslut ([...] miljoner euro som motsvarar försäljningen av fartyget *Aliso* och aktieinnehavet i Southern Trader, Someca och Amadeus). Det sammanlagda kapitaltillskott som Frankrike har beviljat SNCM uppgår därmed till 69,29 miljoner euro.
-

BILAGA I

DE DISPOSITIVA DELARNA I 2003 ÅR BESLUT

Artikel 1

Det omstruktureringsstöd som Frankrike planerar till förmån för Société Nationale Maritime Core-Méditerranée (SNCM) är förenligt med den gemensamma marknaden, på de villkor som fastställs i artiklarna 2–5.

Artikel 2

Från och med delgivningen av detta beslut och till och med den 31 december 2006 får SNCM varken förvärva nya fartyg eller teckna avtal om byggande, beställning eller chartring av nya eller renoverade fartyg.

Från och med delgivningen av detta beslut och till och med den 31 december 2006 får SNCM bara bedriva trafik med de 11 fartyg som SNCM redan äger, närmare bestämt följande fartyg: *Napoléon Bonaparte*, *Danielle Casanova*, *Île de Beauté*, *Corse*, *Liamone*, *Aliso*, *Méditerranée*, *Pascal Paoli*, *Paglia Orba*, *Monte Cinto* och *Monte d'Oro*.

Om SNCM på grund av händelser företaget inte ansvarar för måste ersätta något av sina fartyg före den 31 december 2006, kan kommissionen godkänna detta under förutsättning att det anmäls och vederbörligen motiveras av Frankrike.

Artikel 3

SNCM-gruppen ska avyttra samtliga direkta och indirekta aktieinnehav respektive andelar i följande företag:

- Amadeus France.
- Compagnie Corse Méditerranée.
- Fastighetsbolaget Schuman.
- Société Méditerranéenne d'Investissements et de Participations.
- Someca.

I stället för att avyttra sina aktier i Société Méditerranéenne d'Investissements et de Participations kan SNCM köpa företagets enda tillgång, fartyget *Southern Trader*, och sedan lägga ned detta dotterbolag.

Det är upp till de franska myndigheterna att avgöra om avyttringarna ska ske i form av ett offentligt försäljnings-erbjudande eller en uppmaning till intresseanmälan som utannonseras så tidigt att man har åtminstone två månader på sig att svara.

Frankrike ska till kommissionen lämna bevis på samtliga avyttringar. SNCM får inte åberopa för låga bud som skäl för att inte genomföra avyttringarna. Villkoret i första stycket ska anses vara uppfyllt, om det inte lämnas några bud och Frankrike kan visa att försäljningen har utannonserats på det sätt som krävs.

Artikel 4

Från och med delgivningen av detta beslut och till och med den 31 december 2006 får SNCM i trafiken till och från Korsika inte föra någon prispolitik som medför lägre priser än vad konkurrenterna på samma dagar tar ut för likvärdiga resmål och tjänster.

Kommissionen förbehåller sig rätten att inleda det formella granskningsförfarandet för det fall att något av villkoren i detta beslut inte uppfylls, i synnerhet vad gäller villkoret i första stycket.

Villkoret i första stycket är uppfyllt, om SNCM:s lägsta priser varje dag ligger över alla konkurrenters lägsta rabatterade priser för likvärdiga resmål och tjänster.

Villkoret i första stycket ska inte längre vara tillämpligt, om konkurrenternas priser överstiger SNCM:s inflationskorrigerade priser från referensåret 1996.

Frankrike ska varje år före den 30 juni till kommissionen lämna alla uppgifter som krävs för att visa att detta villkor under föregående kalenderår verkligen var uppfyllt för samtliga överfarter till och från Korsika.

Artikel 5

I enlighet med de franska myndigheternas åtaganden i omstruktureringsplanen ska antalet turer med fartyg på de olika sjöfartsförbindelserna till och från Korsika fram till den 31 december 2006 begränsas till tröskelvärdena i tabell 3 i detta beslut ⁽¹⁾, utom om sådana exceptionella och oförutsebara förhållanden råder som SNCM inte ansvarar för och som tvingar företaget att senarelägga vissa resor till andra hamnar och med undantag för att företagets skyldigheter enligt den allmänna trafikplanen ändras.

Artikel 6

Frankrike bemyndigas härmed att efter delgivningen av detta beslut ge SNCM ett första kapitaltillskott på 66 miljoner euro.

Fram till omstruktureringsperiodens slut, dvs. fram till den 31 december 2006, kan kommissionen därefter, på de franska myndigheternas begäran, besluta att godkänna ett andra kapitaltillskott till SNCM motsvarande skillnaden mellan det resterande beloppet på 10 miljoner euro och behållningen från de avyttringar som krävs enligt artikel 3, på de villkor som fastställs i den artikeln.

Ett sådant beslut får endast fattas om de åtgärder som krävs enligt artikel 3 har vidtagits, om behållningen från avyttringarna är lägre än 10 miljoner euro och om villkoren i artiklarna 2, 4, och 5 är uppfyllda, utan att det påverkar kommissionens rätt att inleda det formella granskningsförfarandet för det fall att något av dessa krav inte uppfylls. I annat fall får det andra kapitaltillskottet inte utbetalas.

Artikel 7

Frankrike ska inom sex månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits för att följa beslutet.

Artikel 8

Detta beslut riktar sig till Republiken Frankrike.

⁽¹⁾ Se bilaga II till detta beslut.

BILAGA II

TABELL 3 I 2003 ÅRS BESLUT

Utveckling av SNCM:s utbud

	Antal överfarter		Utbud av platser		Utbud av löpmeter	
	2001	> 2003	2001	> 2003	2001	> 2003
Marseille–Korsika	1 881	(...)	1 723 050	(...)	1 469 000	(...)
Toulon–Korsika	187	(...)	303 650	(...)	0	(...)
Genuabukten	1 768	(...)	1 708 700	(...)	0	(...)
Totalt Europa	3 836	3 067	3 735 400	2 357 500	1 469 000	(...)
Nordafrika	302	372	444 000	635 000	0	0
Totalt	4 138	3 439	4 179 400	2 992 500	1 469 000	(...)

PRENUMERATIONSPRISER 2009 (exkl. moms, inkl. frakt och porto)

<i>Europeiska unionens officiella tidning</i> , L- och C-serierna, endast pappersversion	22 officiella EU-språk	1 000 euro per år (*)
<i>Europeiska unionens officiella tidning</i> , L- och C-serierna, endast pappersversion	22 officiella EU-språk	100 euro per månad (*)
<i>Europeiska unionens officiella tidning</i> , L- och C-serierna, pappersversion + årsutgåva på cd-rom	22 officiella EU-språk	1 200 euro per år
<i>Europeiska unionens officiella tidning</i> , L-serien, endast pappersversion	22 officiella EU-språk	700 euro per år
<i>Europeiska unionens officiella tidning</i> , L-serien, endast pappersversion	22 officiella EU-språk	70 euro per månad
<i>Europeiska unionens officiella tidning</i> , C-serien, endast pappersversion	22 officiella EU-språk	400 euro per år
<i>Europeiska unionens officiella tidning</i> , C-serien, endast pappersversion	22 officiella EU-språk	40 euro per månad
<i>Europeiska unionens officiella tidning</i> , L- och C-serierna, månatlig (kumulativ) utgåva på cd-rom	22 officiella EU-språk	500 euro per år
Tillägg till <i>Europeiska unionens officiella tidning</i> (S-serien), meddelanden och offentliga kontrakt, cd-rom, 2 nummer per vecka	flerspråkig: 23 officiella EU-språk	360 euro per år (= 30 euro per månad)
<i>Europeiska unionens officiella tidning</i> , C-serien – allmänna uttagningsprov	Antal språk beroende på uttagningsprov	50 euro per år

(*) Lösnummerpris: 1–32 sidor: 6 euro
33–64 sidor: 12 euro
Mer än 64 sidor: Priset varierar

Europeiska unionens officiella tidning (EUT) ges ut på EU:s officiella språk, och det går att prenumerera på den i 22 olika språkversioner. Den består av två serier: L (lagstiftning) och C (meddelanden och upplysningar).

Varje språkversion kräver en separat prenumeration.

Enligt rådets förordning (EG) nr 920/2005 som offentliggjordes i EUT L 156 av den 18 juni 2005 är Europeiska unionens institutioner under en övergångsperiod inte skyldiga att avfatta och offentliggöra alla rättsakter på iriska. Den iriska utgåvan av EUT säljs därför separat.

En prenumeration på tillägget till EUT (S-serien: meddelanden och offentliga kontrakt) omfattar en flerspråkig cd-rom med alla de 23 officiella språkversionerna.

Prenumeranter på EUT kan på begäran få de olika bilagorna till tidningen. När en bilaga ges ut meddelas prenumeranterna detta genom ett "meddelande till läsarna" i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Försäljning och prenumeration

Publikationsbyrån ger ut publikationer för försäljning som kan beställas från någon av våra kommersiella distributörer. En lista över dessa finns på följande Internetadress:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_sv.htm

Via EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) har du kostnadsfritt direkt tillgång till Europeiska unionens lagstiftning. På webbplatsen kan du söka i *Europeiska unionens officiella tidning* samt i fördrag, lagstiftning, rättspraxis och förberedande rättsakter.

Mer information om Europeiska unionen finns på <http://europa.eu>